

Volume- XXXVIII, Issue- 7

ଓଡ଼ିଆ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମହାକାବ୍ୟ

କଥା

ମହାପାତ୍ର ନୀଳମଣି ସାହୁ
ବିଜୟ ପ୍ରସାଦ ମହାପାତ୍ର
ପ୍ରତିଭା ରାୟ
ପ୍ରତୀକ୍ଷା କୁମାର ମିଶ୍ର
ଆର୍ଯ୍ୟ ଯଜ୍ଞବଲ୍ଲଭ
ଆଭାସ କୁମାର ବରାଳ
ଅମଲ୍ୟମଣି ମିଶ୍ର
ସୁପ୍ରିୟା ପ୍ରଶାନ୍ତ
ବରଜା ରାଉତରାୟ
ତପନ ମହାପାତ୍ର
ଶୁଭଶ୍ରୀ ଶୁଭସ୍ମିତା ମିଶ୍ର
ଦୁର୍ଗାଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ
ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦ ସ୍ୱାଇଁ
ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ସାହୁ

ଧାରାବାହିକ ଉପନ୍ୟାସ

ଦେବଦତ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ
ଜନକ ନନ୍ଦିନୀ
ଓ
ଦେବବ୍ରତ ଦାସଙ୍କ
ଅପତ୍ୟ



Buy online from
store.ruchifoodline.com



50 Saal Aapke Sehat Ke Saath



store.ruchifoodline.com Q

A world of flavours just a click away!

Come, explore our new eCommerce platform today!

 **Shop Now**

Scan
to download
the Ruchi
Store App



 Quality  Trust  Purity

ବର୍ଷ ୩୮, ସଂଖ୍ୟା: ୭
ଅଗଷ୍ଟ ୨୦୨୫

ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ସଂପାଦକ
ସୌମ୍ୟରଞ୍ଜନ ପଟ୍ଟନାୟକ

ସଂପାଦକ
ଗୌରହରି ଦାସ

କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସଂପାଦକ

ଆଶିଷ ଗଡ଼ନାୟକ

ସଂପାଦନା ସହଯୋଗୀ

ପ୍ରତାପ ସାହୁ

ଅଲଙ୍କାରଣ: ତନୁଜ ମଲିକ

ଯୋଗାଯୋଗ

ସଂପାଦକ: କଥା, ସମ୍ବାଦ ଭବନ

ବି-୨୭, ଦ୍ଵିତୀୟ ମହଲା, ରସୁଲଗଡ଼ ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳ

ଭୁବନେଶ୍ଵର- ୭୫୧୦୧୦

Phone: (0674) 2548902,

2548903, 2548904

Email: katha@easternmedia.in

Website: visit www.sambadepaper.com

and click on KATHA

Business (Circulation)

Mr. Priyadarshi Mohanty

Phone: (0674) 2548048

Mob: 9437097500

Email: priyadarshi.m@sambad.in,

circulation@sambad.in

Advertisement

Mr. Himansu Satpathy

Mob: 9090972727

Email: himansu.s@sambad.in

ORIYA GALPARA NABAJATAK KATHA
Fiction Monthly

Postal Regd. No. BN/185/23-25

RNI No : 44118/87

Printed and Published by

Kamala Kanta Mohapatra on behalf

of Eastern Media Ltd and printed at

Sambad Bhavan,

B-27, Rasulgarh Industrial Estate,

Bhubaneswar-751010.

Editor: Gourahari Das

ମୂଲ୍ୟ: ପଚାଶ ଟଙ୍କା

ସଂପାଦକୀୟ

ସୁଖ ଖୋଜିବାର ବାଟ

ସ୍କୁଲରେ ପଢୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଖରାଦିନ ଛୁଟି ଗୋଟିଏ ମଧୁର ଅବକାଶ। ଦେହମାସର ଛୁଟି କେମିତି ପ୍ରଜାପତିର ଡେଇଁରେ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଚାଲିଯାଏ ଜଣାପଡ଼େ ନାହିଁ। ଯେଉଁଦିନ ସ୍କୁଲ ଖୋଲେ ସେଦିନ ପିଲାଙ୍କ ମନ ଉଦାସ। ଏକଥା ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀମାନେ ବୁଝନ୍ତି। ତେଣୁ ଅଧିକାଂଶ ସ୍କୁଲରେ ଛୁଟି ଖୋଲିବାଦିନ ପଢ଼ାପଢ଼ି ହୁଏ ନାହିଁ। ତା' ବଦଳରେ ପିଲାଙ୍କୁ ଗପ-ଗୀତ, ନାଟ କି ଖେଳରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରଖାଯାଏ। ଛୁଟିପରେ ଦିଲ୍ଲୀର ପଞ୍ଚବଟୀ ସ୍କୁଲ ଖୋଲିଥାଏ। ନୂଆ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଜଣେ ସେଦିନ ପୁଣି ଯୋଗ ଦେଇଥାନ୍ତି। ସେ ପଞ୍ଚମ ଶ୍ରେଣୀକୁ ଆସି ପିଲାମାନଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଛୁଟିପରେ ତୁମେମାନେ ଆଜି ଆସିଛ। ଆଜି ମୋର ବି ପ୍ରଥମ ଦିନ। ତେଣୁ ଆଜି ଆମେ ପାଠ ନ ପଢ଼ି ଗୋଟିଏ ଖେଳ ଖେଳିବା।”

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଶହେଟି ବେଲୁନ୍ ମଗେଇଲେ। ସ୍କୁଲର ପିଅନ ରଘୁ ପବନ ଭର୍ତ୍ତି ମେସିନ୍ ଆଣି ବେଲୁନ୍‌ଗୁଡ଼ିକରେ ପବନ ଦେଇ ଫୁଲାଇଲା। ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବେଲୁନ୍ ପିଲାମାନଙ୍କ ଭିତରେ ବାଣ୍ଟିଦେଲେ। ତା'ପରେ ସେ କହିଲେ, “ଯିଏ ଯେଉଁ ବେଲୁନ୍ ପରିଛ, ସିଏ ତା' ଉପରେ ନିଜର ନାମ ଲେଖି ଦିଅ।” ପିଲାମାନେ ସେଇଆ କଲେ। ଏଥର ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କହିଲେ, “ସମସ୍ତେ ପଢ଼ିଆକୁ ଚାଲ।” ସ୍କୁଲ ଆଗରେ ଘାସପଡ଼ିଆ। ପିଲାମାନେ ସମସ୍ତେ ଯାଇ ସେଇ ଘାସପଡ଼ିଆରେ ପହଞ୍ଚିଲେ। ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ପିଲାମାନଙ୍କ ନାମ ଲେଖାଯିବା ବେଲୁନ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିଆରେ ଉଡ଼େଇଦେଲେ। ଏ କାମରେ ସ୍କୁଲର ପିଅନ ରଘୁ ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କଲା। ରଙ୍ଗବେରଙ୍ଗର ବେଲୁନ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ପଢ଼ିଆସାରା ଚାରିଆଡ଼େ ଖେଳେଇ ପଡ଼ିଲେ ରଙ୍ଗିନ ପ୍ରଜାପତି ପରି। ଶାଗୁଆ ପଢ଼ିଆ ଉପରେ ବେଲୁନ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ଉଡ଼ାଣ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମୁଗ୍ଧ କରୁଥିଲା। ଏହି ସମୟରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କହିଲେ, “ତୁମମାନଙ୍କୁ ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ୍ ସମୟ ଦିଆଗଲା। ଏଇ ବେଲୁନ୍ ଭିତରୁ ତୁମେ ନିଜ ନାଁ ଲେଖାଯିବା ବେଲୁନ୍‌ଟି ଖୋଜି ମୋତେ ଆଣି ଦିଅ।”

ପିଲାଏ ପଢ଼ିଆସାରା ଧାଇଁଲେ। ଯିଏ ଯେତେଶୀଘ୍ର ନିଜ ନାଁଲେଖା ବେଲୁନ୍ ଆଣିଦେବ ସେ ସେତେ ପ୍ରଶଂସା ପାଇବ। କିଏ କାହାକୁ ଠେଲିଦେଲା ତ କିଏ କାହାର ଗୋଡ଼ ମାଡ଼ିଦେଲା। କିଏ ପୁଣି ଦଉଡ଼ୁ ଦଉଡ଼ୁ ଭାରସାମ୍ୟ ରକ୍ଷା କରି ନ ପାରି ପଢ଼ିଆରେ ପଡ଼ିଗଲା। ଏମିତିରେ ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ୍ ବିତିଗଲା ସିନା, କେହି କିନ୍ତୁ ସଫଳ ହେଲେ ନାହିଁ। କେହି ନିଜ ନାମଲେଖା ବେଲୁନ୍ ଆଣି ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କୁ ଦେଇପାରିଲେ ନାହିଁ। ଏଥର ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କହିଲେ, “ଠିକ୍ ଅଛି, ଏବେ ମୋ କଥା ଶୁଣ। ତୁମେମାନେ ନିଜ ନାମ ଲେଖାଯିବା ବେଲୁନ୍ ଆଉ ଖୋଜନାହିଁ। ତା' ବଦଳରେ ଯିଏ ଯୋଉ ବେଲୁନ୍ ପାଉଛ ତାକୁ ଉଠେଇ ସେଥିରେ ଯାହାର ନାଁ ଲେଖାଯିବ ତାକୁ ସେଇଟିକୁ ଦେଇଦିଅ।” ପିଲାମାନେ ନୂଆ ଖେଳରେ ଲାଗିପଡ଼ିଲେ। ଦେଖାଗଲା, ଦୁଇ ମିନିଟ୍ ଭିତରେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ତାଙ୍କ ହାତରେ ନିଜ ନାମଲେଖା ବେଲୁନ୍ ପାଇଯାଇଥିଲେ।

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କହିଲେ, “ଏଥିରୁ ତୁମେମାନେ କ'ଣ ଶିଖିଲ? ତୁମେମାନେ ଯଦି କେବଳ ନିଜ ନିଜ ଜିନିଷ ଖୋଜିବ, ଅନ୍ୟର ହଜିବା ଜିନିଷ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବ ନାହିଁ, ତାହାହେଲେ ତୁମ ଜିନିଷ ବି ସହଜରେ ପାଇବ ନାହିଁ। ଆମେ ମଣିଷମାନେ ଏଇଆ କରୁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିଜ ବାଟରେ ନିଜର ସୁଖ ଖୋଜିଚାଲୁ। ତାହା ନ କରି ଆମେ ଯଦି ଅନ୍ୟର ସୁଖ ଭିତରେ ନିଜକୁ ଖୋଜିବା ହୁଏତ ଆମେ ଆମର ସୁଖକୁ ମଧ୍ୟ ପାଇପାରିବା। ମୁଁ ଅନ୍ୟ କାହା ସୁଖର ବାଟ ଖୋଜିଲେ ସିଏ ମୋ ସୁଖର ବାଟ ଖୋଜିବ। ଏମିତି ସମସ୍ତେ ସୁଖୀ ହେବା। ଆଜି ଆମ ସମାଜ ଏମିତି ହୋଇଯାଇଛି। ଏଠି ପ୍ରତ୍ୟେକେ କେବଳ ନିଜନିଜ କଥା ଭାବୁଛନ୍ତି। ତେଣୁ ସେଥିରେ ସଫଳ ହେଉନାହାନ୍ତି, ପଡ଼ିଉଠି ଖଣ୍ଡିଆ ହେଉଛନ୍ତି। ଆମେ ଯଦି ଅନ୍ୟର ପ୍ରୟୋଜନରେ ଆସିବା ଭଳି କାମ କରିବା ଓ ସେହି ଅନ୍ୟମାନେ ଅନ୍ୟର ପ୍ରୟୋଜନରେ ଆସିବା ଭଳି କାମ କରିବେ, ତାହାହେଲେ ପୃଥିବୀର ସମସ୍ତେ ନିଜ ନିଜର ସୁଖ ପାଇପାରିବେ।”

- ସଂପାଦକ

[ସୌଜନ୍ୟ: ସାମାଜିକ ଗଣମାଧ୍ୟମ]

ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପର ନବଜାତକ

କଥା

ଅଗଷ୍ଟ ୨୦୨୫

ଏ ସଂଖ୍ୟାରେ

୦୯	ବୋଉର ଶବଦାହ	ପ୍ରତୀପ କୁମାର ମିଶ୍ର
୧୩	ନଦୀର ନାମ ନୀଳୋତ୍ପଳା	ଆର୍ଯ୍ୟ ଯଜ୍ଞଦତ୍ତ
୧୬	ମୁଣ୍ଡ	ଆଭାସ କୁମାର ବରାଳ
୨୦	ବିବଶତା	ଅମୃତ୍ୟମଣି ମିଶ୍ର
୨୫	ସୁ	ସୁପ୍ରିୟା ପ୍ରଶାନ୍ତ
୩୦	ଛାଇ	ବିରଜା ରାଉତରାୟ
୩୩	ଥିଲେ ଖରା ଥିବ ଛାଇ	ତପନ ମହାପାତ୍ର
୫୬	କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା ଓ ରାଧାଚୂଡ଼ା	ଶୁଭଶ୍ରୀ ଶୁଭସ୍ମିତା ମିଶ୍ର
୬୩	ଅଳସୀ ପୁଲର କ୍ଷେତ	ଦ୍ଵିତୀଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ
୬୬	ସେପରି ଆଉଜଣେ	ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦ ସ୍ଵାଇଁ

୦୭

ଆପଣଙ୍କ ଚିଠି

ଏ ମାସର କଥାକାର
ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାରର ଗପ **୩୭**
ବିଜୟ ପ୍ରସାଦ ମହାପାତ୍ର

କଥାକାରଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିବୁ

ଘାଇ **୪୧**

ପ୍ରତିଭା ରାୟ

କଥା ଝରକା

ଅନ୍ଧାରାତିର ସୂର୍ଯ୍ୟ **୪୯**

ଯୋଗେଶ୍ୱର ପଣ୍ଡା/ ମହାପାତ୍ର ନୀଳମଣି ସାହୁ

ଧାରାବାହିକ ଉପନ୍ୟାସ

ଅପତ୍ୟ **୬୯**

ଦେବବ୍ରତ ଦାସ

ଧାରାବାହିକୀ

ଜନକ ନନ୍ଦିନୀ **୭୪**

ମୂଳ ରଚନା: ଦେବଦତ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ

ଅନୁସୃଜନ: ତପନ କୁମାର ପଣ୍ଡା

କଥା ଅଙ୍କୁର

ତଥାପି ଅପେକ୍ଷା **୭୯**

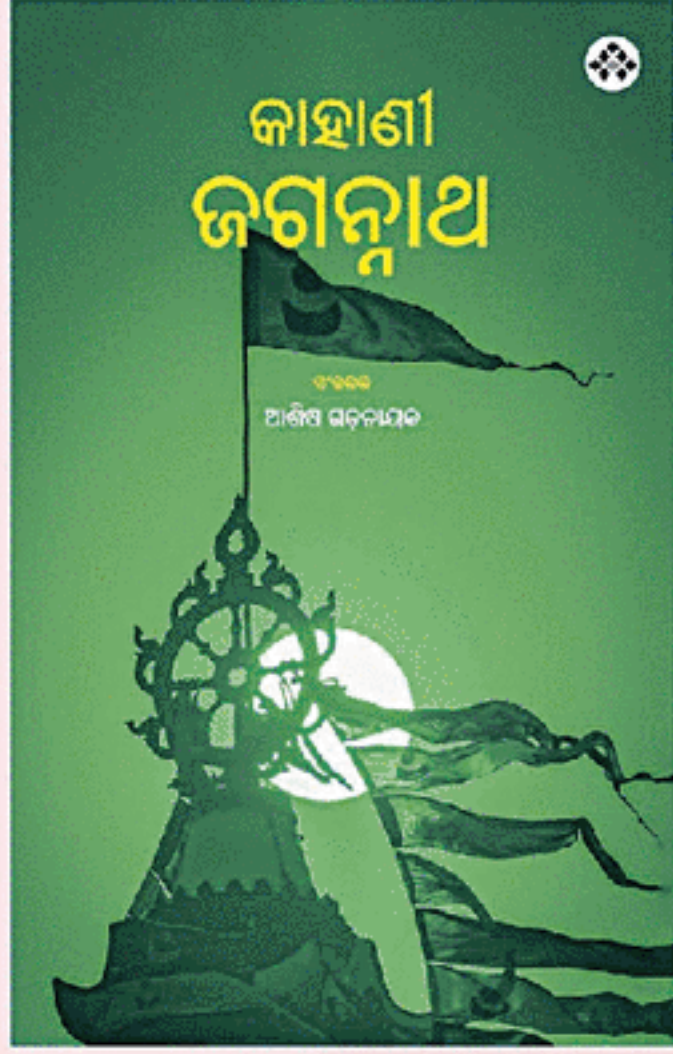
ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ସାହୁ



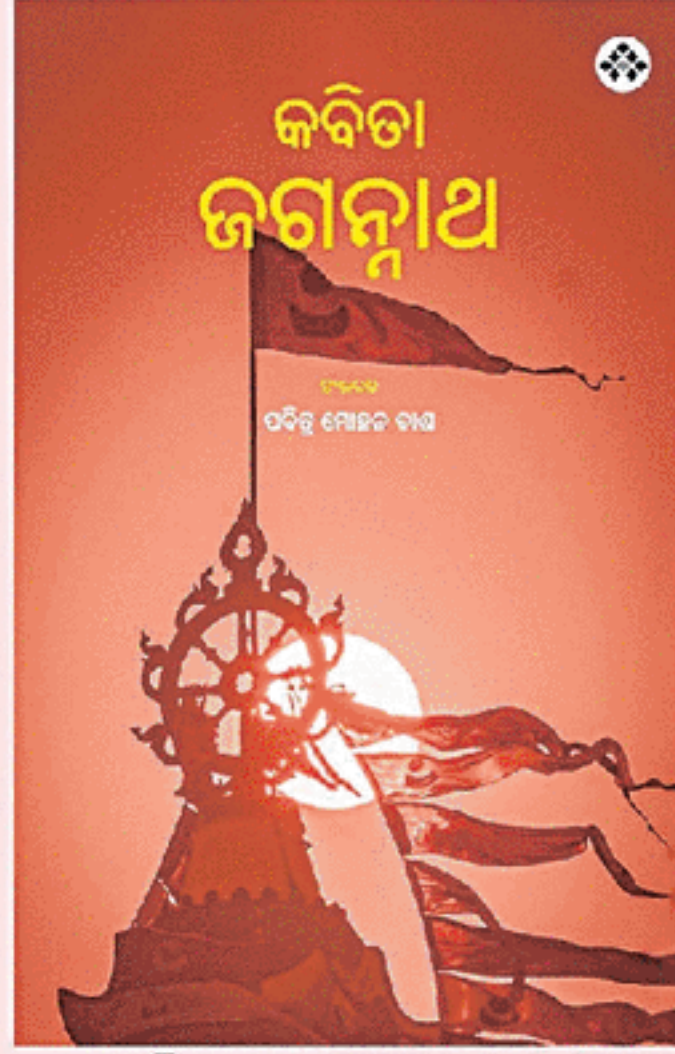
ମିଳିଗପ

୧୫	ଦୃଷ୍ଟିହୀନ	ନଗେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ
୨୪	ମହାପୁଣ୍ୟ ଦାୟକ ଦର୍ଶନ	ଶିବ ମିଶ୍ର
୩୨	ନନାଙ୍କ ନିଦ	ସନ୍ତୋଷ ପାଣିଗ୍ରାହୀ
୩୬	ଭାଇ	ସୁଦର୍ଶନ ମହାପାତ୍ର
୬୫	ଭ୍ରମଣ ବୃତ୍ତାନ୍ତ	ରଶ୍ମିକାନ୍ତ ସେନାପତି

ରଥଯାତ୍ରା ସିନା ସରିଗଲା, ବହିର ଯାତ୍ରା ସାରା ବର୍ଷ ଚାଲିବ



କାହାଣୀ
ଜଗନ୍ନାଥ
(ନିର୍ବାଚିତ
ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପ)



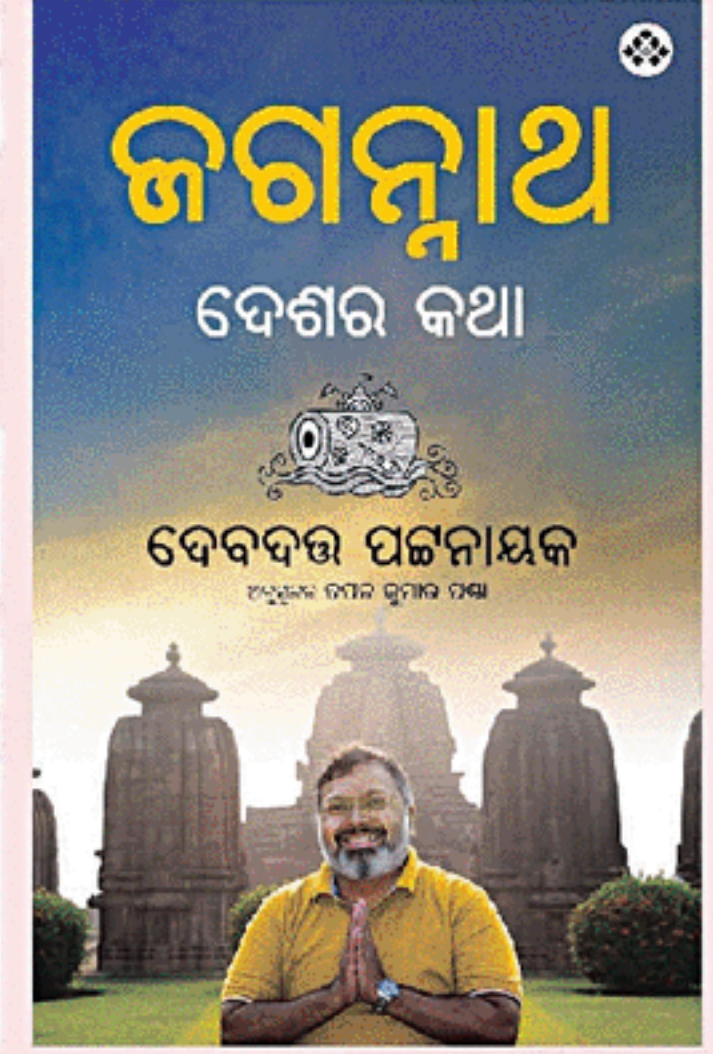
କବିତା
ଜଗନ୍ନାଥ
(ନିର୍ବାଚିତ
ଓଡ଼ିଆ କବିତା)



ଅପ୍ରମେୟ ଠାକୁର

ଡ. ଜୀବନ କୃଷ୍ଣ ମହାପାତ୍ର

ଅପ୍ରମେୟ
ଠାକୁର
(ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ
ନେଇ କାହାଣୀ)



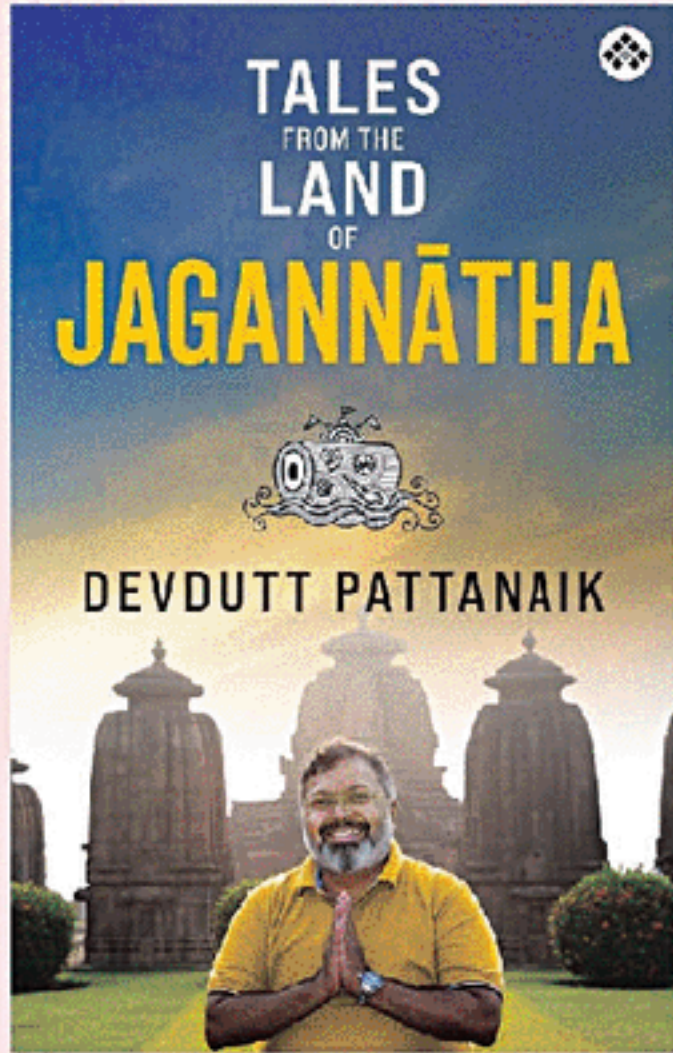
ଜଗନ୍ନାଥ

ଦେଶର କଥା

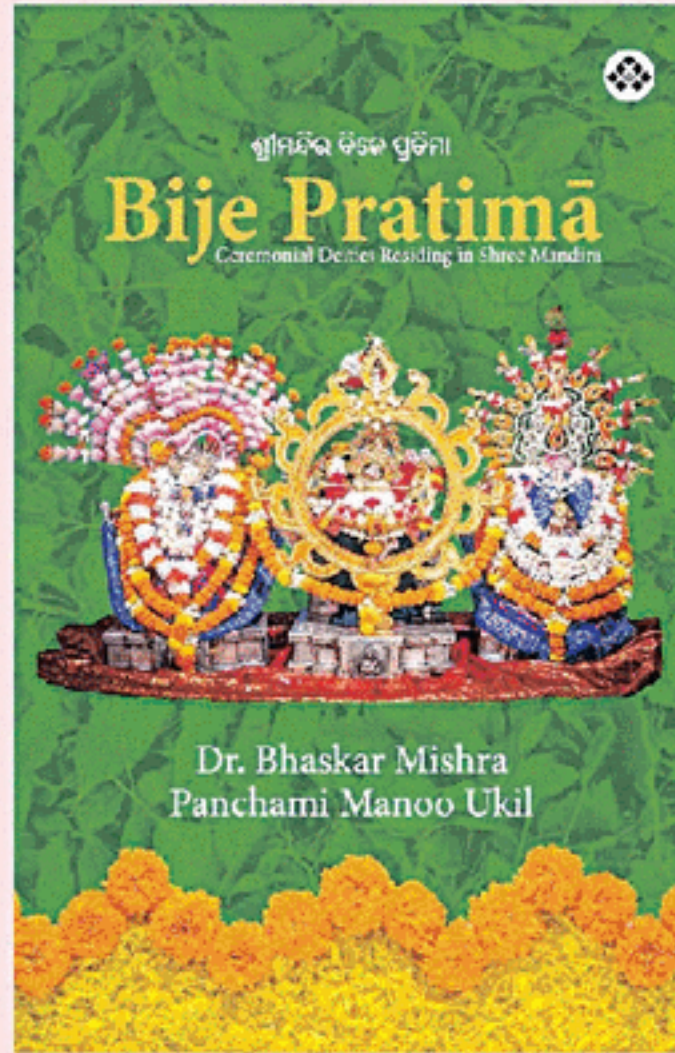
ଦେବଦତ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ

ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଗପର ସୁନାମ ପଣ

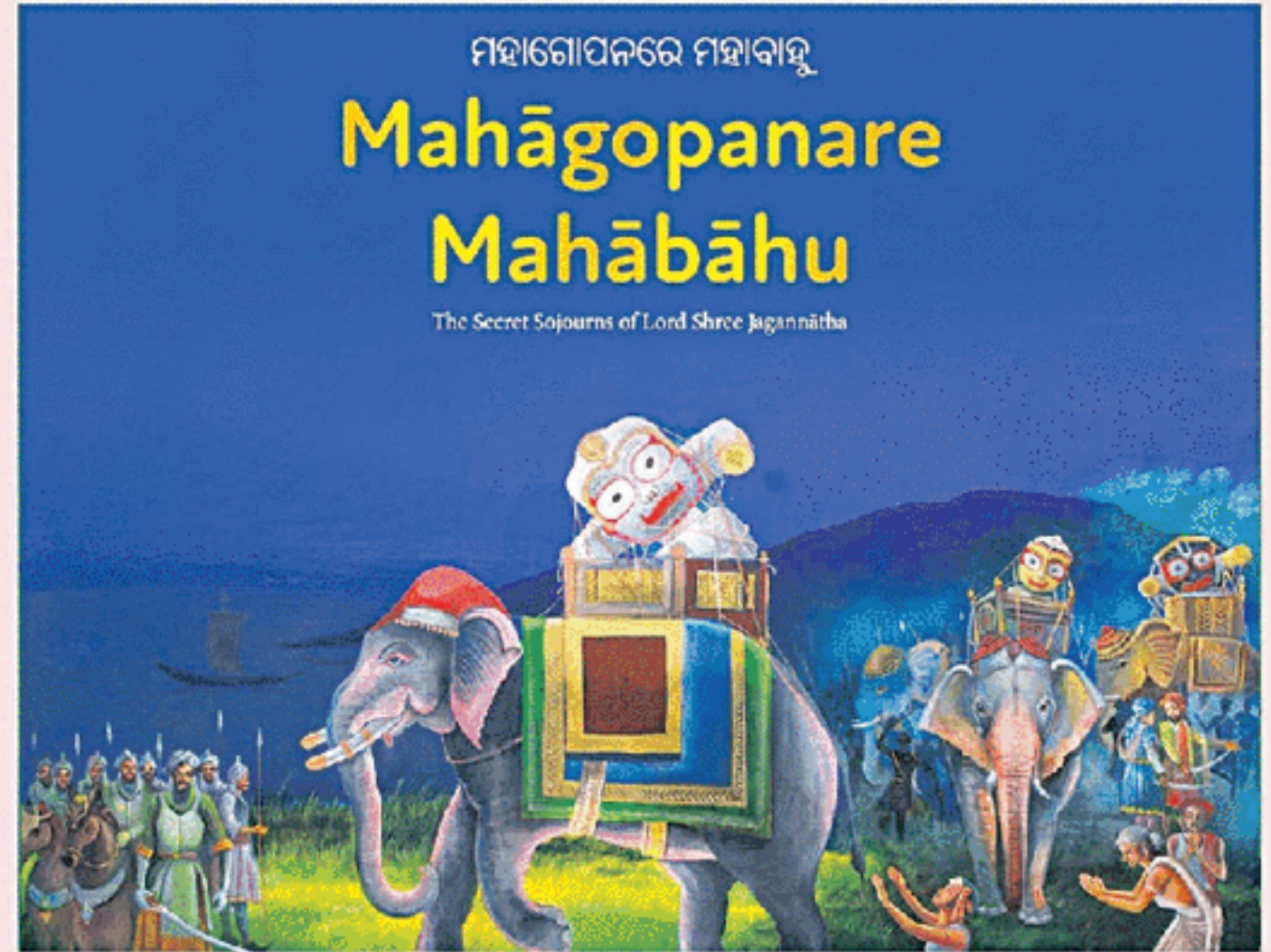
ଜଗନ୍ନାଥ
ଦେଶର
କଥା
(ଆଲୋଚନା)



Tales from
the Land of
Jagannātha
(ଆଲୋଚନା)



ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର
ବିଜେ ପ୍ରତିମା
(ଆଲୋଚନା)



Mahagopanare Mahabahu
(ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ଓ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଗୋପନ
ଲାଳାକ୍ଷେତ୍ରକୁ ନେଇ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ଏକ ସଚ୍ଚିତ୍ର
ପୁସ୍ତକ)



ଆମାଜନ୍ତରୁ କିଣିବା ପାଇଁ ବହି ତଳେ ଥିବା QR code ସ୍କାନ କରନ୍ତୁ। ମୋଟ ୫,୭୪୦ ଟଙ୍କାର
ସବୁତକ ବହି ତାଙ୍କ ଯୋଗେ ମାତ୍ର ୪,୦୦୦ ଟଙ୍କାରେ ପାଇବା ପାଇଁ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ
ଜଳଧର ମହାପାତ୍ର, ବିକ୍ରି ପରିଚାଳକ, Ph.: 9861045772



scan on
mobile
camera
to buy



PEN IN BOOKS

an imprint of **Odia Media Private Limited**

M-6/51, Acharya Vihar, Bhubaneswar-751013

Contact: 0674 254 0203, peninbooks@gmail.com

www.peninbooks.com

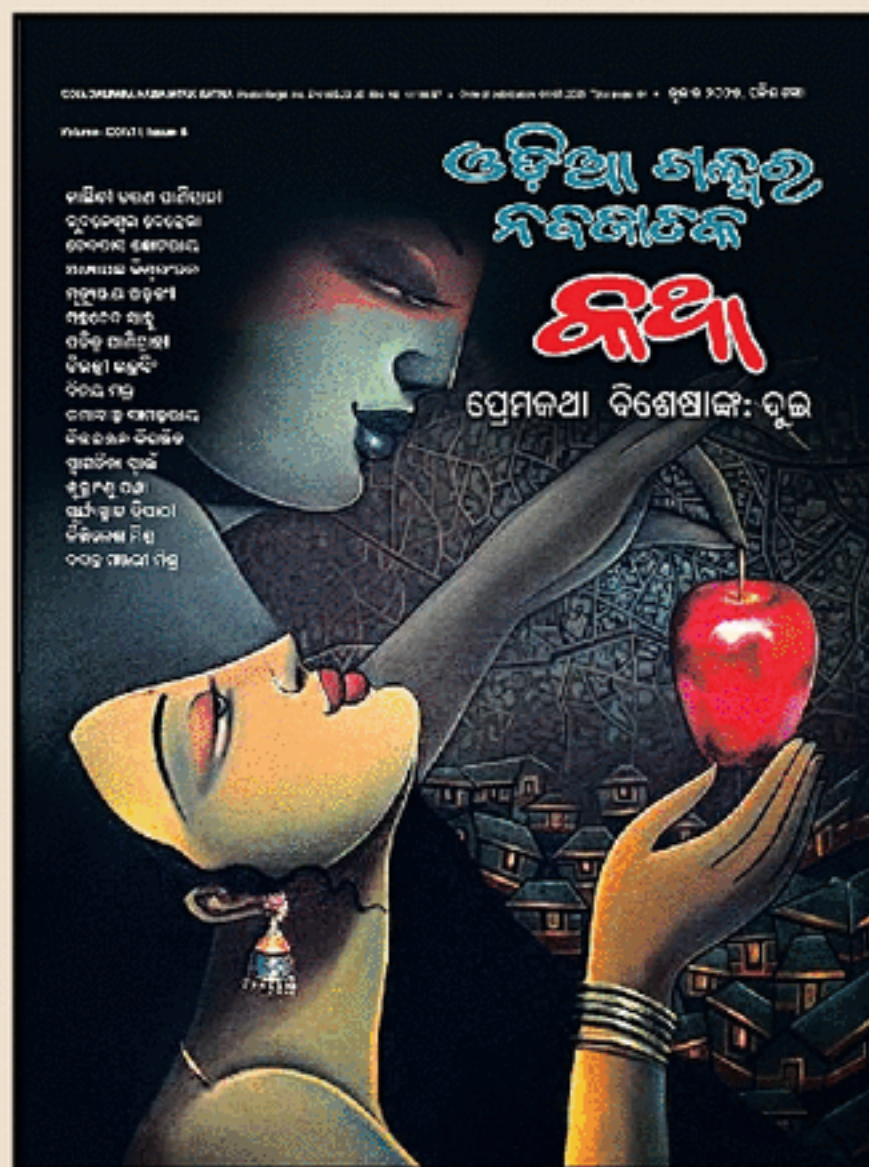
ଆପଣଙ୍କ ଚିଠି

■ ■ କୁଳାଇ ସଂଖ୍ୟା ‘କଥା’ ପଢ଼ିଲି। ଏଥରର ଗୋଟିଏ ବିଶେଷତ୍ୱ ହେଉଛି ଏଥିରେ ପ୍ରକାଶିତ ନୂଆ ଓ ପୁରୁଣା, ସବୁ ଗଳ୍ପରେ ଚିତ୍ରାଧାରା ଓ ବର୍ଣ୍ଣନା ସବୁକିଛି ପୋଖର ଭାବରେ ପରିବେଷଣ କରାଯାଇଛି। ସହଦେବ ସାହୁଙ୍କ ‘କେଶବତୀ କନ୍ୟା’ ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ସତ୍ତ୍ୱାଙ୍କ ‘ଚେନାଏ ହସ’ରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ସମାନତା ଅଛି। ଦୁଇଟି ଗଳ୍ପର ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଅଲଗା। କିନ୍ତୁ ଗାଳ୍ପିକ ଦୁଇଜଣ ନିଜର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣନାଶୈଳୀ ସାଙ୍ଗରେ ଗଳ୍ପ ଶେଷରେ ନାଟକୀୟତାକୁ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ପରିବେଷଣ କରିଛନ୍ତି, ଯାହା ଦୁଇଟିଯାକ ଗଳ୍ପର ମଥାମଣି। ସ୍ୱାଭାବିକ ଲାଗୁଥିଲେ ବି ମଣିଷ ମନର ତୀବ୍ର ଓ ଉଚ୍ଚସ୍ତରର ସମ୍ବେଦନା ହିଁ ଏହି ନାଟକୀୟତାର ଆଧାର। ଫରକ ଏତିକି ଯେ ଗୋଟିଏ ଗଳ୍ପରେ ନାୟକ ନାୟିକାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବନା ଦେଇଛି ଓ ଅନ୍ୟଟିରେ ଆମର ରକ୍ଷଣଶୀଳ ସମାଜରେ ଆଉ ପାଦେ ଆଗକୁ ଯାଇ ନାୟିକା କେଶବତୀ ନିଜ ତରଫରୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛି, ପ୍ରତ୍ୟାଖିତ ହେବାର କୌଣସି ଭୟକୁ ମନରେ ନ ନେଇ।

ସେହିପରି ‘କଥା ଝରକା’ରେ ଦେବଦାସ ଛୋଟରାୟଙ୍କ ଗଳ୍ପ ‘ଲାଲ୍‌ଫାଛି’ ଏବଂ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ନାତ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ ‘ବିର୍ଜେନାଉରେ ପ୍ରେମ’ ଉଭୟ ଗଳ୍ପର ମୂଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଉଛି ଦୁଇଟି ପରସ୍ପର ଚିତ୍ରାଧାରାର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସହାବସ୍ଥାନ। ଏ ଦୁଇଟି ଭିତରେ ଭିନ୍ନତା ହେଉଛି ଦ୍ୱିତୀୟ ଗଳ୍ପରେ ଚରିତ୍ରମାନେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବା ଚରିତ୍ର ହୋଇପାରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମ ଗଳ୍ପ (ଲାଲ୍‌ଫାଛି)ରେ ଏହା ଗୋଟିଏ ପୁରୁଷ ଓ ନାରୀର ନିବିଡ଼ ପ୍ରେମ ଭିତରେ ସୀମିତ। ପ୍ରଥମ ଗଳ୍ପରେ ଦୁହେଁ ଦୁହେଁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକୃତ ହେବା ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତମ ଏବଂ ବିଜ୍ଞ ବୁଝାମଣା ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଅନ୍ୟ ଗଳ୍ପଟି ବିଷୟରେ ଯାହା କୁହାଯାଇଛି - ଭିନ୍ନ ରୁଚି ଓ ସବୁ ପ୍ରକାରର ଓଲଟା ସଉକ, ଅଭ୍ୟାସ ସତ୍ତ୍ୱେବି (ସଜା) ପ୍ରେମ ବଢ଼େ ସିନା, ବିଲକୁଳ କମେ ନାହିଁ (ସୁମନ ଦାଶ)।

‘ହଳଦିଆ ଗୋଲାପ’ର ମାଳୀ ଶୁଭ୍ରାଂଶୁ ପଣ୍ଡା ଗଳ୍ପର ମଞ୍ଜିଟିକୁ ପୋତି ରଖିଛନ୍ତି ଝମ ପୃଷ୍ଠାରେ... ଆମେ ପରସ୍ପରକୁ ଆମର ଭଲପାଇବା ଜଣାଇବା ପାଇଁ ହଜାରେ ବାଟ କରିଛୁ, ହେଲେ...। ଗଳ୍ପର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଠକଙ୍କୁ ରହସ୍ୟରେ ବାନ୍ଧିରଖିଥିବା ଅଦେଶୀ ପୁରୁଷ ବିନୋଦ ବୋଧହୁଏ ସେହି ବାଟ।

ଚିରଗ୍ରୀ ଇନ୍ଦ୍ରସିଂଙ୍କ ‘ଏଥର ମୁଁ ଶୁଣିବି’ ବାହାରକୁ ଉଭଟ ଲାଗୁଥିଲେ ବି ହୃଦୟକୁ ଛୁଇଁଯାଇଥିବା ଏକ ମାର୍ମିକ କାହାଣୀ। ଭଲପାଇବାର ଏଇ ଦିଗଟି ବାହାର ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ବିଶେଷ ଅର୍ଥ ରଖୁ ନ ଥାଇ



‘କଥା’ ସଂପର୍କରେ ଆପଣଙ୍କ ମତାମତ ଏଇ ଠିକଣାରେ ମଧ୍ୟ ଜଣାଇପାରନ୍ତି।
ସମ୍ପାଦକ: କଥା, ସମ୍ବାଦ ଭବନ, ବି- ୨୭,
ରସୁଲଗଡ଼ ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳ, ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୭୫୧୦୧୦
email: katha@easternmedia.in

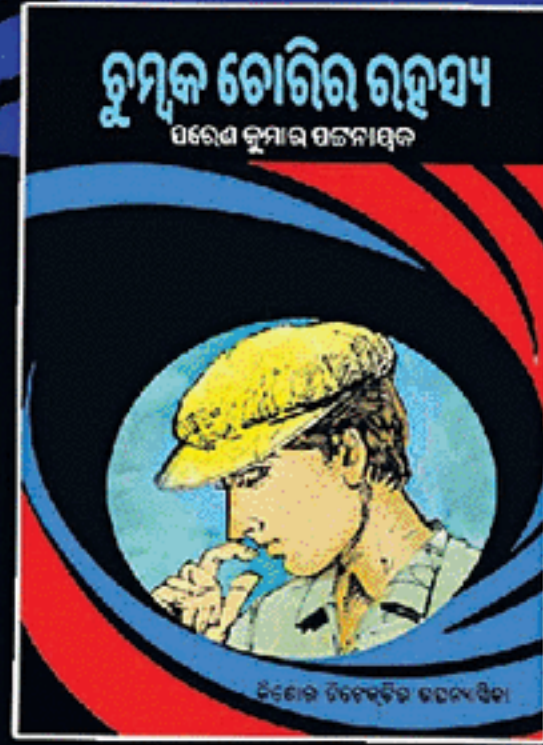
ପ୍ରିୟ ପାଠକପାଠିକା
‘କଥା’ ସମ୍ପର୍କରେ ମତାମତ ମାସର ୧୫ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ପଠାଇବାକୁ ଅନୁରୋଧ।

ପାରେ। କିନ୍ତୁ ଶାଶ୍ୱତ ପ୍ରେମ ବାହାର ଲୋକଙ୍କୁ ବା କଥାକୁ କୋଉଠି ଖାତିର କରେ? ପ୍ରେମୀଯୁଗଳ ଓ ତାଙ୍କ ପ୍ରେମ ଗୋଟିଏ ଅଲଗା ଦୁନିଆରେ ଥାଆନ୍ତି। ଗାଳ୍ପିକା ଚିରଗ୍ରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ସାହସିକ ଭାବପ୍ରକାଶର ଉଦ୍ୟମ ପାଇଁ ଧନ୍ୟବାଦ।

‘ଦେହ-ବିଦେହ’ ଗଳ୍ପରେ ପବିତ୍ର ପାଣିଗ୍ରାହୀ ମଉସା-ମାଉସୀଙ୍କର ପ୍ରେମର ସାରକୁ ଚିପୁଡ଼ିଦେଇ ରଖିଛନ୍ତି ମଉସାଙ୍କର ସେହି ଟିଣ ବାକ୍ସ ଭିତରେ - ଗୋଟିଏ ଗାଡ଼ ନାଲିରଙ୍ଗର ଫୁଲପକା ଶାଢ଼ି...। ମଉସା ମାଉସୀଙ୍କର ଅଭାବ, ଅସୁବିଧା, ଦୁଃଖ, ବାଦବିବାଦ, ଗ୍ଳାନି... ଏସବୁ ଖେଳି ବୁଲୁଥିଲେ ତାଙ୍କର ସେଇ ପ୍ରେମର ଅଭେଦ୍ୟ ପରିଧି... ସେଇ ବୁଲେଇପୁଫ୍ ଅଭଙ୍ଗୀ କାତଘର ଭିତରେ, ଯାହାସବୁ ବାହାରୁ କିଛି କିଛି ତ ଦେଖାଯାଇପାରେ କିନ୍ତୁ ତା’ ଭିତରକୁ ଆଉ କାହାର ପ୍ରବେଶ ମନା। ବାହାର ଲୋକଙ୍କ ନଜର, ନିନ୍ଦା, ସମାଲୋଚନା ବା ଆକ୍ରମଣ ତାକୁ ଭେଦ କରିପାରେନା।

‘ଅନ୍ଧାର ଅନ୍ଧାର’ ଗଳ୍ପରେ ସ୍ୱାଗତିକା ସ୍ୱାଇଁ ପ୍ରଥମରୁ ହିଁ ମୁଖ୍ୟ ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଆଧୁନିକ ଓ ଉଦାରବାଦୀ (ମୁକ୍ତ) ବିଚାର ଓ ବ୍ୟବହାର ଚିତ୍ରଣ କରିଥିବାବେଳେ ଗଳ୍ପର ଶେଷବେଳକୁ ସାହସିକତା ଦେଖାଇଛନ୍ତି। ଯଦିଓ ଅନେକଙ୍କୁ ତାହା ଉଚ୍ଛ୍ୱାଳତା ଓ ବିକୃତି ମନେ ହୋଇପାରେ, ବାସ୍ତବତାର ସେହି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଦିଗ ହେଉଛି ମଣିଷ ମନରେ ଥିବା ଆଦିମ କ୍ଷୁଧା, ଯାହା ତା’ର ଗୋଟିଏ ମୌଳିକ ପ୍ରକୃତି। କିନ୍ତୁ ତା’ଠାରୁ ଆହୁରି ପ୍ରଭାବୀ ଭାବରେ ଚିତ୍ରଣ ହୋଇଛି ଅରକ୍ଷିତର ମାନସିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ। ସେଇଠି ତା’ର ଧର୍ଷିତ (?) ଆତ୍ମା ବିଳମ୍ବି ଉଠିଛି - ଦେହର କ୍ଷୁଧା ମେଣ୍ଟିଯିବା ହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ। ଦେହ ସହିତ ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ଦରକାର - ଜୀବନସାରା ଏକ ହୋଇ ରହିବାର ଅଙ୍ଗୀକାରବଦ୍ଧତା - ଯାହା ସାମ୍ବରାର ପ୍ରାର୍ଥନା ନୁହେଁ, ବରଂ ଜାନକୀର ନିରୋଳା ପ୍ରେମ ହିଁ ଦେଇପାରିବ ତାକୁ।

ପ୍ରଥିତଯଶା ଗାଳ୍ପିକ ସ୍ୱର୍ଗତ ‘କଥାକାରଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ୍ଟୁ’ରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ବେହେରାଙ୍କ ‘ଏ’ କୋଳି ନିଅ’ ଗ୍ରାମ୍ୟ ପରିବେଶର ନିରୁତା ଚରିତ୍ରମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଛଳଛଳ ବୋହିଯାଉଥିବା ଝରଣା, ଯାହାର ଗଭୀରତାରେ ଅନେକ ବେଦନା ଲୁଚିରହିଛି ଏବଂ ଯାହା ଅନେକ ଜାଣିନାହାନ୍ତି କିମ୍ବା କେବେ ଜାଣିବାର ଚେଷ୍ଟା କରିନାହାନ୍ତି। ରମାକାନ୍ତ ସାମନ୍ତରାୟଙ୍କ ‘ଫଟୋ’ ଗଳ୍ପରେ ରହସ୍ୟ କାତ କାନ୍ଦର ସେପଟର ଧୂମ କୁଣ୍ଡଳୀ ଭଳି କିଛି ସ୍ତବ୍ଧ, କିଛି ଅସ୍ତବ୍ଧ କିନ୍ତୁ ଅନୁମେୟ। ବର୍ଣ୍ଣନାଶୈଳୀ ସିଧା, ସରଳ କିନ୍ତୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଭାବୀ।



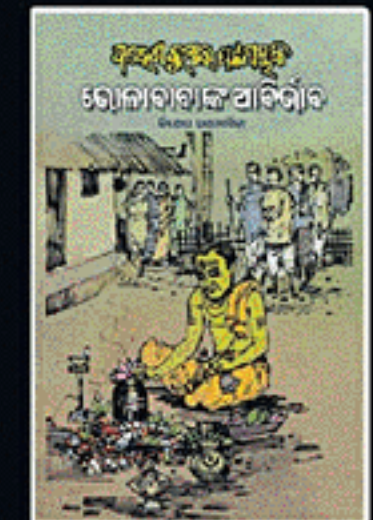
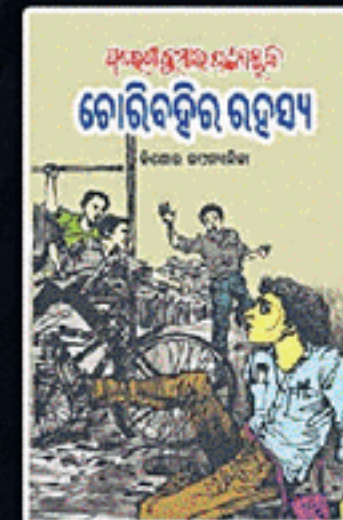
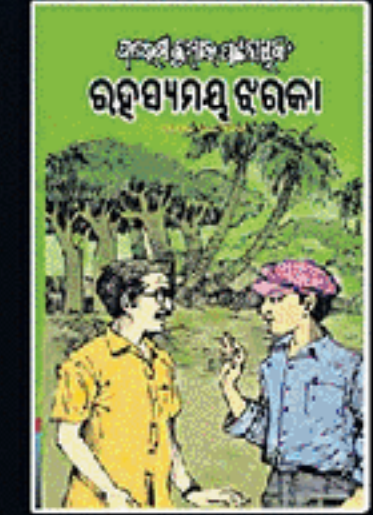
ଆମାଜନ୍, ଫ୍ଲିପକାର୍ଟ ଓ ଶାଳନ୍ଦୀ.ଇନ୍‌ରେ ଖୋଜନ୍ତୁ
6 Detectives for Young Adults

ଏବଂ ସଂଗ୍ରହ କରିନିଅନ୍ତୁ ଛଅଟି ଶିଶୁକିଶୋର ରହସ୍ୟ ଉପନ୍ୟାସ

ପରେଶ କୁମାର ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ

ଛୁଟନ କିଶୋର ରହସ୍ୟ ଉପନ୍ୟାସ

ବୁଲ୍‌ବୁଲ୍ ଚୋରିର ରହସ୍ୟ



ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ

କଣ୍ଟାକଣ୍ଟା : Contact No. 9937476173



online stores

amazon

Flipkart



50%
discount
only at

shalandi.in



କଣ୍ଟାକଣ୍ଟା



୧୧ତମ

ଆୟୋଜିତ

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ମେଳା

11th

ODIA LIT FEST

10 A.M - 10 P.M || 4th October - 7th October, 2025

Bhubaneswar - Konark - Puri

ଆପଣଙ୍କ ସହଯୋଗ କାମନା କରୁଛୁ

Contact: 9937476173, 9437172032

ଶେଷରେ ‘ରୀନାକୁ ନେଇ ଆଉଗୋଟିଏ ଗପ’ରେ ଯୁବ (ବୋଧହୁଏ) ଲେଖକ ନିଖିଲେଶ ମିଶ୍ରଙ୍କ ଶବ୍ଦ ଓ ଉଚ୍ଛ୍ୱାସ ସବୁ ଫୁଟି ବାହାରିବାକୁ ଚାହିଁବା ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାପଡୁଛି। ଭାବନା ଓ ଅନୁଭବର ଅଭାବ ନାହିଁ। କିନ୍ତୁ ଆଗକୁ ଆଗକୁ କାଗଜ ଉପରେ ଏପଟେ ସେପଟେ ନ ଦୌଡ଼ି ଧାଡ଼ିବାହି ଶବ୍ଦସବୁ ଚାଲନ୍ତୁ, ଏଇ ଶୁଭ କାମନା। ମୋଟାମୋଟି ଜୁଲାଇ ମାସରେ ‘କଥା’ ତା’ର ଉଚ୍ଚ ମାନକୁ ବଜାୟ ରଖିଛି। ପାଠକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବର୍ଷଶତାବ୍ଦୀର କିଛି ସନ୍ଧ୍ୟା ଓ ରାତ୍ରୀକୁ ରସାଶିତ କରିଥିବାରୁ ଅତିରିକ୍ତ ଧନ୍ୟବାଦ।

କୁଞ୍ଜ ବିହାରୀ ପଣ୍ଡା
ଜାଗମରା, ଭୁବନେଶ୍ୱର
kbpanda64@gmail.com

■ ■ ଜୁଲାଇ ସଂଖ୍ୟା ‘କଥା’ର ‘ପ୍ରେମକଥା ବିଶେଷାଙ୍କ : ଦୁଇ’ର ମଥା ହେଉଛି ସଂପାଦକୀୟ ‘ମଣିଷର ଭାଗ୍ୟ’, ଯାହା ଏକ ଉପାଦେୟ ଉପସ୍ଥାପନା। ଯେଉଁଥିରେ କି ମଣିଷର ଭାଗ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ମଣିଷର ଭାଗ୍ୟକୁ କେତେବେଳେ ମାଟି ତ କେତେବେଳେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣବିମ୍ବିତ କରିଦିଅନ୍ତି। ଧୈର୍ଯ୍ୟହରା ନ ହୋଇ ସୁଭାଗ୍ୟ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କଲେ ସୁଫଳ ମିଳିଥାଏ। ଲିଭିଯାଇଥିବା ପ୍ରେମର ଉତ୍ଥାନ ଓ ପତନ ଚିତ୍ରରେ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ସଜ୍ଜିତ ହୋଇଛି ସହଦେବ ସାହୁଙ୍କ ଗଳ୍ପ ‘କେଶବତୀ କନ୍ୟା’। ଅଧ୍ୟାପକ ବିଶ୍ୱରଂଜନଙ୍କ ‘ପ୍ରେମର ଦୁଇଟି ଚିତ୍ରକଥା’ର ‘ପ୍ରେମର ବୟସ’ ଓ ‘ନୀଳନୟନ’ରେ ଅଛି ମିନିଗଲ୍ପର ଭରପୂର ସ୍ୱାଦ ଓ ପ୍ରେମର ସାର୍ଥକତା। ‘ଏ ମାସର କଥାକାର’ରେ କାଳିନ୍ଦୀ ଚରଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀଙ୍କ ପ୍ରେମଗଳ୍ପ ‘ପ୍ରେମିକ’ରେ ଅଛି ଦୈହିକ ପ୍ରେମଠାରୁ ବହୁ ଆକର୍ଷିତ ଭିନ୍ନସ୍ୱାଦର ପ୍ରେମ କଥା ଓ କାହାଣୀ। ଏହା ନିଃସନ୍ଦେହରେ କୁହାଯାଇପାରିବ ଯେ ରମାକାନ୍ତ ସାମନ୍ତରାୟଙ୍କ ଭିନ୍ନସ୍ୱାଦର ପ୍ରେମଗଳ୍ପ ‘ଫଗୋ’ ମନ କିଣିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇପାରିଛି। ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଚିରଞ୍ଜିତଙ୍କ ଗଳ୍ପ ‘ଅଜନ୍ତା’ ପାଠକଙ୍କ ପାଇଁ ଜ୍ଞାନବର୍ଦ୍ଧକ ହୋଇପାରିଛି। ନିଖିଲେଶ ମିଶ୍ରଙ୍କ ‘ରୀନାକୁ ନେଇ ଆଉଗୋଟିଏ ଗପ’ର କଥାବସ୍ତୁ ଆଉଟିକେ ବଳିଷ୍ଠ ହୋଇଥିଲେ ଅଧିକ ମନଛୁଆଁ ହୋଇପାରିଥାନ୍ତା। ‘କଥା ଅଙ୍କୁର’ରେ ବସନ୍ତ ମଞ୍ଜରୀ ମିଶ୍ରଙ୍କ ‘ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତା’ ଉତ୍ତମ ଓ ରୁମ୍ବକୀୟ ଶବ୍ଦବିନ୍ୟାସ ସହ ବାହି୍ୟକ ବିଚ୍ଛେଦ ମିଳନ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଭରା ପ୍ରେମଗଳ୍ପଟିଏ - ଏଥିରେ ଦ୍ୱିମତ ନାହିଁ। ‘କଥାକାରଙ୍କ ପ୍ରେମକଥା’ରେ ମିନିଗଲ୍ପର ସ୍ୱାଦ ବାରିହେଉଥିବାବେଳେ ଦେବବ୍ରତ ଦାସଙ୍କ ଧାରାବାହିକ ଉପନ୍ୟାସ ‘ଅପତ୍ୟ’ ଓ ତପନ କୁମାର ପଣ୍ଡାଙ୍କ ଅନୁଦିତ ଦେବଦତ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଧାରାବାହିକ ‘ଜନକ ନନ୍ଦିନୀ’ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ନ ଥିବାରୁ ନିରାଶ କଲା।

ନିର୍ଭୟ କୁମାର ପାଣି
ବିଜିଗୋଲ, କଣିହୀ, ଅନୁଗୁଳ

■ ■ ‘ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପର ନବଜାତକ କଥା’ର ମୁଁ ନିୟମିତ ପାଠକ। ଜୁଲାଇ ସଂଖ୍ୟା ପାଇବାମାତ୍ରେ କାଳବିଳମ୍ବ ନକରି ମୁଁ ପଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଲି। ସବୁଥର ପରି ‘ସଂପାଦକୀୟ’ ସୁନ୍ଦର ଓ ଶିକ୍ଷଣୀୟ। ସବୁ ଗଳ୍ପ ଭଲ ଲାଗିଲା। ଶୁଭ୍ରାଂଶୁ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ‘ହଳଦିଆ ଗୋଲାପ’ ପ୍ରଶଂସନୀୟ। ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଶବ୍ଦ ସହିତ କାହାଣୀର ଗତିଶୀଳ ହୋଇଛି, ଯିଏ ପଢ଼ିବ, ସିଏ ପ୍ରେମରେ ପଡ଼ିଯିବ। ରମାକାନ୍ତ ସାମନ୍ତରାୟଙ୍କ ‘ଫଗୋ’, ବିଜୟ ମଲ୍ଲଙ୍କ ‘ପ୍ରେମିକା’, ପବିତ୍ର ପାଣିଗ୍ରାହୀଙ୍କ ‘ଦେହ-ବିଦେହ’, ‘କଥାକାରଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ୍ଟ’ରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ବେହେରାଙ୍କ ‘ଏ’ କୋଳି ନିଅଁ ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଭଲ ଲାଗିଲା। ମାତ୍ର ଦେବବ୍ରତ ଦାସଙ୍କ ଧାରାବାହିକ ଉପନ୍ୟାସ ‘ଅପତ୍ୟ’ ଓ ତପନ କୁମାର ପଣ୍ଡାଙ୍କ ଅନୁଦିତ

ଦେବଦତ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଧାରାବାହିକ ‘ଜନକ ନନ୍ଦିନୀ’ର ଅନୁପସ୍ଥିତି ଦୁଃଖ ଦେଲା। ପୂର୍ବସଂଖ୍ୟାରେ କ୍ରମଶଃ ପଢ଼ିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଆଉ ଥରେ ଦେଖିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କଲା। ଏହାର କାରଣ ଜଣାଇବାକୁ ଅନୁରୋଧ। ‘କଥା’ର ମଙ୍ଗଳ କାମନା କରୁଛି।

ତମ୍ବୁରୁଧର ନାଏକ
ବାଲିଜେରଙ୍ଗ, ସରଧାପୁର, ଅନୁଗୁଳ

■ ■ ‘କଥା’ର ଜୁନ୍ ମାସର ସଂପାଦକୀୟ ‘କାଢ଼’ ପଢ଼ିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଲି ଓ ଅଜଣାରେ ଆଖିରୁ ଟୋପାଏ ଲୁହ ଗଢ଼ିବାର ଅନନ୍ୟ ଅନୁଭୂତି ପାଇଲି।

ଅକ୍ତର୍ଜାମୀ ବେହେରା
abehera1948@gmail.com

■ ■ ଜୁନ୍ ସଂଖ୍ୟା ‘କଥା’ର ପ୍ରଚ୍ଛଦ ପରିପାଟୀ ବେଶ୍ ଆକର୍ଷଣୀୟ ହୋଇଛି। ଏଇ ସଂଖ୍ୟାର ପରେଶ କୁମାର ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ‘କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା’ ଗପରେ ପାଖାପାଖି ବାସ୍ତବ ଘଟଣାର ବିବରଣୀ ପରି ପ୍ରେମ ପ୍ରସଙ୍ଗ ମନଛୁଆଁ ହୋଇଛି। ମଣିଷଟି ଚାଲିଯାଇଥିଲେ ବି ପ୍ରେମ ରହିଯାଇଥାଏ, ଏପରିକି ପଚାଶ ବର୍ଷ ପରେ ବି ହୃଦୟର ନିଭୂତ କୋଣରେ କଅଁଳି ରହିଥାଏ। ଏଇକଥାର ଉପସ୍ଥାପନା ଆଲୋଡ଼ିତ କରିଛି। ‘କଥା ଅଙ୍କୁର’ରେ ପଦ୍ମଶ୍ରୀ ସୁନ୍ଦରୀ ଦାସଙ୍କ ‘ପ୍ରାପ୍ତି’ ଗପରେ ପ୍ରେମର ସଂଜ୍ଞା ବେଶ୍ ହୃଦୟଗ୍ରାହୀ। ସମୟସ୍ରୋତରେ ସବୁକିଛି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରାପ୍ତି ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ବାଟରେ ଛାଡ଼ିଆସିଥିବା ଏକଦା ମନର ମଣିଷକୁ ବେଳ ଅବେଳରେ ଦେଖା ହୋଇଗଲେ କିଛି ବିନିମୟରେ ସମ୍ବେଦନା କଥାବାଣୀରେ ସବୁକ୍ଷ୍ମ ‘ପ୍ରାପ୍ତି’ ନୁହେଁ କି ?

ଅଜୟ ଦାଶ
ମହାନ୍ତି ପଡ଼ା, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼
ajaydash1@gmail.com

■ ■ ‘କଥା’ର ‘ପ୍ରେମକଥା ବିଶେଷାଙ୍କ : ଦୁଇ’କୁ ଏଥର ଟିକେ ତେରିରେ ପାଇଲି। ‘କେଶବତୀ କନ୍ୟା’କୁ ‘ହଳଦିଆ ଗୋଲାପ’ଟେ ଦେଇ ଦିନେ ପଚାରିଥିବା କଥା ମୋର ମନେପଡୁଛି। ସତ କୁହ - ମୋତେ ଭଲପାଅ ନା ନାହିଁ? ସେ ‘ଚେନାଏ ହସ’ ସହ ଉତ୍ତର ରଖିଲା- ‘ପ୍ରେମର ଦୁଇଟି ଚିତ୍ରକଥା’ ପରି। ‘ରୀନାକୁ ନେଇ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗପ’ ଲେଖିହେଲା ପରି, ‘ଅନ୍ଧାର ଅନ୍ଧାର’ ଭିତରୁ ଖୁଲେ ଆଲୋକ ଚମକାଇଦେଲା ପରି। ‘ଏ’ କୋଳି ନିଅଁ କହି ‘ବିକେନାଉରେ ପ୍ରେମ’ କଥା ଶୁଣାଇଥିଲା ଓ ମୋ ବୁଡ଼ିଯାଇଥିବା ଭବିଷ୍ୟତକୁ କୁଟାଖିଅର ଆଶ୍ରୟ ଦେଇ ପୁଣିଥରେ ପ୍ରବାହିତ ଜଳରେ ଭସାଇ ଦେଇଥିଲା। ତା’ପରେ ମୁଁ ଆଲମାରି ଭିତରେ ପ୍ରେମକୁ ରଖିଦେଲି ଏବଂ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ମୁଣ୍ଡପୋତି ରୀନାକୁ ଭୁଲିଯିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲି। କିନ୍ତୁ ଭୁଲିହେଲା ନାହିଁ। କାରଣ ତା’ ଭଲପାଇବା ପାଖରେ ହାରିଯାଏ ‘ଦେହ-ବିଦେହ’ର କଥା ଓ ‘ଅଜନ୍ତା’ର ସୁନ୍ଦରତା। ସେ କାଚପରିକା କଣ୍ଢେଇଟା ଓ କଣ୍ଢେଇପରିକା ସୁନ୍ଦରୀଟା। ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ପଛପଟୁ କୁଣ୍ଢେଇ ଧରି ତା’ ବେକମୂଳେ ରୁମାଟିଏ ଦେବାପାଇଁ। ଶେଷକୁ ଏଡ଼ିକି ଟିକିଏ ତ ଜୀବନ। କିଏ ଜାଣେ କେବେ ସରିଯିବ। ଏଣୁ ହସିବା ଓ ଭଲପାଇବା ଭିତରେ ସରିଯାଉ ଜୀବନଟା। ଏହାଠାରୁ ଖୁସି ଆଉ କ’ଣ ଦରକାର। ଶେଷକୁ ପ୍ରେମକଥା : ଦୁଇ ଖୁବ୍ ଭଲଲାଗିଲା। ଈଶ୍ୱର କରନ୍ତୁ ମୋ ‘କଥା’ ମୋ ପରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗୁ ଓ ତା’ ଚଳାପଥରେ ପୁଷ୍ଟ ବୃଦ୍ଧିହେଉ।

ଲୋକନାଥ ରାଉତ
କୋ-ଅପରେଟିଭ୍ କଲୋନି, ୨ୟ ଗଳି, ରାୟଗଡ଼ା
sibanandarouta7@gmail.com

ବୋଉର ଶବଦାହ

ପ୍ରଦୀପ୍ତ କୁମାର ମିଶ୍ର



ବୁରୁଣ୍ଡିବାବୁଙ୍କ ବୋଉ ରାତିଅଧରେ ଚାଲିଗଲେ।

ପାଟିଲାଫଳ, ଓହଳିଥିଲେ। ସାଆନ୍ତେ ନେଇ ନ ଥିଲେ ବୋଲି ଦୋହଲୁଥିଲେ।

ବୋଉ ମରିବା ଆଗରୁ ବାରମ୍ବାର ପୁଅକୁ କହୁଥିଲେ, “ଆରେ ବୁରୁଣ୍ଡି, ମୋର ତ ଯିବାଆସିବା ବେଳା କେତେବେଳେ କୋଉକଥା। ମୁଁ ମରିଗଲା ପରେ ମତେ ଗାଁକୁ ନେଇଯିବା ନନା ସେଇଠି ପୋଡ଼ାହେଉଥିଲେ। ତାଙ୍କରି ପାଖରେ ପୋଡ଼ିବା ମଶାଣି ପାଖ ଉମାଦେଇ ମନ୍ଦିରରେ ମୂଷାବାବାଜି ଥିବା ତତେ କିଛି ଅସୁବିଧା ହବନି। ସିଧା କାଠପତ୍ର ଯୋଗାଡ଼ କରିଦିବା ସବୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା।”

ବୁରୁଣ୍ଡିବାବୁଙ୍କ ନନା ଗଣି ମିଶ୍ରେ ଯିବାର କାହିଁ କେତେକାଳ ହେଲାଣି। ସିଏ ଗାଁ ମଶାଣିରେ ପୋଡ଼ାହେଉଥିଲେ। କାହାଘରୁ କାଠ ତ ଆଉ କାହାଘରୁ ମଲାତୁଳସୀ ଗଛ ଆସିଥିଲା। କୋକେଇ ବାନ୍ଧିବାକୁ ବାଉଁଶ

ଜଣକ ବାଡ଼ିରୁ ହଣାହେଇ ଆସିଥିଲା। ଗାଁ କଥା। ସମସ୍ତେ ମଡ଼ା ଉଠେଇବାକୁ ଆଗଭର। ବାସିମଡ଼ା ହେଇଗଲେ ଅନର୍ଥ। ବୁରୁଣ୍ଡିବାବୁ ସେତେବେଳକୁ ଛୋଟପିଲା। ନନାଙ୍କ ଶବ ଗଲାବେଳେ ଆଗରେ ଚାଲିଥିଲେ। ବଡ଼ଭାଇନା ମୁଖାଗ୍ନି ଦେଇଥିଲେ। ସେତିକି ମନେଅଛି।

ଏବେ ସିଏ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ବୃନ୍ଦାବନ ମିଶ୍ର। ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଡାକ୍ତର। ମଝିମଝିଆ ଚାକିରି। ଛୋଟ ନୁହଁ କି ବଡ଼ ନୁହଁ। ଘରଗୋଟାକ ପତ୍ରଛେଲି ଆଉ ମୋଦକ ଗନ୍ଧ। ପ୍ରକାରେ ପ୍ରକାରେ ତୈଳମୟ। ଯେନତେନ ପ୍ରକାରେଣ ଜୀବନ। ଘର ଭିତରେ ବୋଉର ବୁରୁଣ୍ଡି ଡାକ। ଭଲଲାଗେ।

ବୁରୁଣ୍ଡିବାବୁ ବାକ୍ସ୍ମନ୍ୟ। ବୋଉ ମରିଯାଇଛି। ଶବ ପଡ଼ିଛି। ରାତିଅଧରେ ଜୀବନ ଛାଡ଼ିଲା। ରାତିରେ କ’ଣ ଅବା କରି ହେଉଥାନ୍ତା? ସକାଳ ହେଲେ ଯାଇ

ଯାହା। ବୋଉ ବାରମ୍ବାର କହିଥିଲା ଗାଁରେ ଶବଦାହ କରିବାକୁ ଯାହାହେଲେ ବି ଗାଁକୁ ନବାକୁ ହବ।

ବୁରୁଣ୍ଡିବାବୁଙ୍କ ଆଖିରେ ନିଦ ନାହିଁ। ପାଖଘରେ ବୋଉର ଶବ। କଥା କଥାକେ ‘ବୁରୁଣ୍ଡି’ ‘ବୁରୁଣ୍ଡି’ ଡାକ ପକଉଥିବା ବୋଉ କେତେଦିନ ହବ ବେଶି ପାଟିତୁଣ୍ଡ କରୁ ନ ଥିଲା। ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆସିବାପରେ ସବୁବେଳେ ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆରେ ବସି ଭୁରୁରୁ ଭୁରୁରୁ ହଉଥିଲା। ଚେଷ୍ଟାକରି ବି ଜାଣିହୁଏନି, କ’ଣ କହୁଛି ସିଏ। ହେଲେ କ’ଣ ତ କହୁଥାଏ। ସିଏ ଯାହା କହିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ଖୋଲିକି କହିପାରୁ ନ ଥିଲା ବୋଲି ଏମିତି ଭିତିରିଆ ହେଇଯାଇଥିଲା କି? ନିଜକୁ ନିଜେ କହୁଥିଲା। ମନକୁ ବୁଝାଉଥିଲା। ତାକୁ କେହି କ’ଣ କହିଲେ ସିଏ ପୂରା ବୁଝୁ ହେଇଯାଉଥିଲା। ଏଇଥିପାଇଁ ଅଭିମାନ କରିଥିଲା କି? ସେଇ ଅଭିମାନକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଚାଲିଗଲା କି?

କାନ୍ଦର ପରିବେଶ ଭିତରୁ ସୁତପାଙ୍କ ପରାମର୍ଶ। “ଏଇ ସତ୍ୟନଗର ମଣାଣିରେ କାମ ସାରିଦଉନ। ଏଠି ସବୁ ସୁବିଧା ଅଛି। ନାହିଁ ଯଦି ଭାବୁଛ, ପୁରୀ ନେଇଯାଅ। ସେଠି ସବୁ ସୁବିଧା ଅଛି। ଖାଲି ତାଙ୍କର ସାଟିଫିକେଟ୍ ନେଇ ଚାଲିଗଲେ ତମ ଦିହକୁ ଲାଗିବନି। ବୋଉ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାରରେ ଯିବେ।”

“ତମେ ଯାହା କହୁଛ ଠିକ୍ ଯେ, ହେଲେ ବୋଉ ବଞ୍ଚିଥିଲାବେଳେ ବାରମ୍ବାର ଗାଁକୁ ନେଇ ଦାହ କରିବାକୁ କହୁଥିଲା। ନନା ସେଇଠି ଗାଁ ମଣାଣିରେ ପୋଡ଼ା ହେଇଥିଲେ। ତାଙ୍କରି ପାଖରେ ପୋଡ଼ାହବା।”

“ସିଏ ଏମିତି କହୁକହୁ କହିଦେଇଥିବେ। ତା’ ବୋଲି ସେଇକଥାକୁ ଧରିକି ବସିବ? ଏବେ ଗାଁକୁ ନେଲେ କେତେ ଝମେଲା କହିଲ। ତମେ ତ ଗାଁ ଛାଡ଼ି ଆସିବାର ଗୁଡ଼େ ବର୍ଷ ହେଲାଣି। ଗାଁରେ ନିଜର ବୋଲି କେହି ନାହିଁ। ବୋଉ ତ ଗଲେଣି। ତମେ ତାଙ୍କ ଶବଦାହ ସତ୍ୟନଗରରେ କରୁଛ ନା ଗାଁରେ କରୁଛ ସିଏ ଦେଖୁଛନ୍ତି?”

“ସମସ୍ୟାଟି ତ ସେଇଠି, ତା’ର ନ ରହିବା। ସିଏ ଥିଲେ ତ ତା’ର ଶେଷ ଇଚ୍ଛାଟିକି ବଦଳେଇପାରିଥାନ୍ତା। ଗାଁକୁ ନେଲେ ଆମକୁ କଷ୍ଟପଡ଼ିବ ବୋଲି ସିଏ ଜାଣିଥିଲେ ତା’ ଶେଷ ଇଚ୍ଛାଟିକି ବଦଳେଇପାରିଥାନ୍ତା। ଗାଁକୁ ନେଲେ କ’ଣ ବା ବଡ଼ ଅସୁବିଧା ହେଇଯିବ? ତଥାପି ବୋଉ ଆମ ପାଇଁ ସୁବିଧା କରିଦେଇଥାନ୍ତା। ଆଜି ତ ସିଏ ନାହିଁ। ତା’ର ଶେଷ ଇଚ୍ଛାଟିକି ବଦଳେଇବାକୁ ଆମେ କିଏ? ଥିଲାବେଳେ ତ ଆମ ପାଇଁ ତା’ର ସବୁ ଇଚ୍ଛାକୁ ବଦଳେଇ ଦେଇଛି। ତା’ପାଇଁ ଇଏ ଗୋଟେ କୋଉ ବଡ଼କଥା। ଗୋଟିଏ ଇଚ୍ଛାକୁ ତ ସିଏ ସାଇତି ରଖିଥିଲା। ଗାଁ ମଣାଣିରେ ପୋଡ଼ାହବା ନନାଙ୍କ ପାଖରେ ପୋଡ଼ାହବା ଏତିକି ତ କଥା। ତା’ର ଶେଷ ଇଚ୍ଛାଟି ନିଶ୍ଚୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତକରେ ମୂର୍ଚ୍ଛି ଦେଇଥାନ୍ତା।”

ସୁତପାଙ୍କ ମନକୁ ଏ କଥାଟା ପାଇଲାନ୍ତି। “ତମେ ଯାହା କରୁଛ କର” କହି ଉଠିଗଲେ। ସୁଚିନ୍ତ ପରାମର୍ଶଟି ପ୍ରଭାବହୀନ ହେଇଗଲା ତା’ ଚତୁରା ବୋହୂର ଚାତୁରୀ କେତେବାଟକୁ!

ବୁରୁଣିବାବୁ ଭାବୁଥିଲେ ବୋଉର ଜୀବନକଥା। ସିଏ ଯାହା ବୋଉଠୁ ଶୁଣିଥିଲେ। ବାହାହବା ବେଳକୁ କେତେ ବା ବୟସ ତାକୁ! ପୁଆଣୀ ହେଇ ଶଗଡ଼ରେ ଆସିଥିଲା ଶାଶୁଘରକୁ। ରାଜରଣପୁରରୁ ଖଣ୍ଡାପଡ଼ାଗଡ଼। ବାଟରେ ଜଙ୍ଗଲ। ବାଘ ଭୟ। ଗୋପିଆ ଡକାୟତ ଭୟ।

ଘରର ସାନବୋହୂ ହେଇ ଆସିଥିଲା। ଉପରେ ଦି’ଜଣ ଯାଆ। କେତେ ଉଲ୍ଲୁଗୁଣା ସହିଛି। ଯାହା ହାତଧରି ବାହା ହେଇଥିଲା, ତା’ଠୁ ଆଦର ଟିକିଏ ପାଇଲାନ୍ତି। ମାଡ଼ଗାଳି ପାଇଲା। ତାକୁ ବି ସହିଲା। ଦି’ମାସ ଯାଏଁ ସ୍ୱାମୀର ମୁହଁ ଦେଖି ନ ଥିଲା। ବୋହୂପଣ କରୁ କରୁ ଦରବୁଡ଼ା ହେଇସାରିଥିଲା।

ସକାଳ ହେଲା। ସିନ୍ଦୂରା ଫାଟିଲା। ବୁରୁଣିବାବୁଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟେ ଅନାଥର ପ୍ରଥମ ସକାଳ।

ସୁତପାଙ୍କୁ ଟିକିଏ ଉଶ୍ମାସ ଲାଗୁଥିଲା। ଶାଶୁବୁଡ଼ା କୋଉକାକୁ ଘାଣ୍ଟି ହଉଥିଲେ। ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଘାଣ୍ଟୁଥିଲେ। ସଥକ ସଥକ ମଡ଼ା ଉଠିଗଲେ ଯାଏ। ଅବଶ୍ୟ କିଛିଦିନ ଆଗରୁ ଶାଶୁଙ୍କ ପାଖରେ ଠିଆହେଇ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଫଟୋଟିଏ ଉଠେଇ ରଖିଛନ୍ତି ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ। ଫଟୋ ଉଠେଇଲା ବେଳେ ଶାଶୁ ପଚାରିଥିଲେ, “ଆଲୋ, ମୁଁ କ’ଣ ମରିଯିବି ବୋଲି ଫଟୋ ଉଠେଇଛି?”

ସୁତପା କହିଥିଲେ, “ନାହିଁ ବୋଉ। ତମେ ଶହେବର୍ଷ ବଞ୍ଚିବ।” ମିଛ ଆଶ୍ୱାସନାରେ ବୋଉ ଖୁସି।

ବୁରୁଣିବାବୁ ଶାଶୁବୋହୂଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଶୁଣି ଭାବୁଥିଲେ, ବୋଉର କ’ଣ ଏ ସଂସାର ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନ ଥିଲା? ସେ କ’ଣ ଜାଣିପାରୁଥିଲା ତା’ର ଆଗତ ମରଣ କଥା?

ବୋଉକୁ ନବାକୁ ‘ମହାପ୍ରୟାଣ’ ଗାଡ଼ିଟିଏ ବରାଦ କରାଗଲା। ଯୋଉଠିକି ହେଲେ ତ ନବାକୁ ହବ। ସୁମି ଆଉ ବଡ଼ଭାଇନାଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା।

ବୋଉ ବଞ୍ଚିଥିବାବେଳେ ସବୁବେଳେ ଦାଣ୍ଡପଟ ବାରଣ୍ଡାରେ ପଶ୍ଚିମ ଦିଗକୁ ମୁହଁକରି ବସିଥାଏ। ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ତାଙ୍କର ଗାଁ। ବସି ବସି କାହା ସାଙ୍ଗରେ ଭୁଟୁରୁ ଭୁଟୁରୁ ହେଇ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହଉଥାଏ। କ’ଣ ନନାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ କଥାହୁଏ? ମଲାମଣିଷ ସାଙ୍ଗରେ କ’ଣ କଥାହେଇ ହୁଏ! ଦୁଃଖସୁଖ ହେଇ ହୁଏ! ପାଖରେ କେହି ନ ଥିବାବେଳେ ନନାଙ୍କ କଥା ମନେପଡ଼େ। ସବୁ ଦୁଃଖ ତାଙ୍କୁ କହିଦିଏ। ଉଶ୍ମାସ ଲାଗେ। ଉଦୁଉଦିଆ ଖରାବେଳେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଯାନ୍ତେ କି? ପଖାଳ ବେଲାଟେ ଆଉ ବାଇଗଣ ପୋଡ଼ାଟେ ବାଡ଼ିଦିଅନ୍ତେ ବଡ଼ ସରାଗରେ। ହେଲେ ନନା କୋଉ ଆସନ୍ତି?

ଗାଁରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆସିବାପରେ ତା’ର ସବୁବେଳେ ଗାଁ କଥା ମନେପଡ଼େ। ବାଡ଼ିପଟ ଚାଲି ଓହଳିପଡ଼ିଥିଲା। ଛୋଟରାୟଙ୍କ ଘର କାଳିଗାଈ ଓଳିରୁ କୁଟା ଭିଡୁଥିବା ବାଡ଼ିପଟ

ଲେମ୍ବୁଗଛରୁ କୁରୁପା ଆପୁଲି ସବୁ ଲେମ୍ବୁ ଚୋରେଇ ନଉଥିବା ଦାଣ୍ଡପଟ ଶଜନା ଗଛରୁ ସବୁ ଛୁଇଁ ଆଙ୍କୁଡ଼ିରେ ସମସ୍ତେ ଭିଡୁଥିବେ। ଘରେ କେହି ନ ରହିଲେ ଯୋଉକଥା ହବାକଥା ହଉଥିବା ଏମିତି ଘାରି ହଉଥିଲା। ଭୁଟୁରୁ ଭୁଟୁରୁ ହଉଥିଲା। ଥରେ ବୁରୁଣିବାବୁ ପାଟିକରିଥିଲେ, “ତୁ ବୋଉ ସେଇ ଗାଁ କଥା କିଆଁ ସବୁବେଳେ ଭାବୁଛ। ତୋର ଏଠି କ’ଣ ଅସୁବିଧା ହଉଛି ଯେ?”

“ଆରେ ବୁରୁଣି, ତୁ ବୁଝିପାରିବୁନି। ସେଇ ଘରଟା ଆମର ପୁରୁଷ ପୁରୁଷର ଘର। ଏଠି ଆମେ ସିନା ରହୁଛେ, ଏଇଟା କ’ଣ ଆମ ଘର?” ବୁରୁଣିବାବୁ ତୁନି ହେଇଯାଇଥିଲେ ସେଦିନ।

ବୋଉ ଯୋଉଦିନ ଗାଁ ଛାଡ଼ିଥିଲା, ବଡ଼ ଉଦାସ ଥିଲା। ନନା ଗଲାପରେ ଏକୁଟିଆ ହେଇଯାଇଥିଲା। ସବୁବେଳେ ମନମାରି ବସୁଥିଲା। ନନାଙ୍କୁ ଖୋଜି ହଉଥିଲା। ଯୋଉଦିନ ଗାଁ ଛାଡ଼ିଲା ଘରଗୋଟାକ ବୁଲି ବୁଲି ଦେଖିଲା। ଏଇ ଘରେ ବୋହୂ ହେଲା। ତିନି ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଷଠିଘରେ କଉଡ଼ି ମାରିଲା। ଏ ସବୁକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଚାଲିଯିବା କ’ଣ କମ୍ କଷ୍ଟ!

ବୋଉକୁ ବୁଝେଇଥିଲେ ବୁରୁଣିବାବୁ। “ଆଲୋ ବୋଉ ତୁ ମନ ଦୁଃଖ କରନା। ମୁଁ ତତେ ମଝିରେ ମଝିରେ ଗାଁକୁ ନେଇ ବୁଲେଇ ଆଣିବି। ବୁଲିକି ଗଲେ ମନ ଭଲ ଲାଗିବ।”

ସେଦିନ ବୁଝିଯାଇଥିଲା ବୋଉ। ବୁଝିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଇଥିଲା। ଗଲାବେଳେ ବାରମ୍ବାର ପଛକୁ ଚାହୁଁଥିଲା। ସେଇ ଘରଟାଠୁ ମନ ଛାଡ଼ୁ ନ ଥିଲା। ତା’ର ନନାଙ୍କ କଥା ମନେପଡୁଥିଲା। ଆହା, ଏଇଲେ ଥିଲେ କେଡ଼େ ଖୁସିରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ବାହାରିଥାନ୍ତେ।

ବଡ଼ଭାଇନା ଦିଲ୍ଲୀରେ ରହନ୍ତି। ତାଙ୍କ ପିଲାମାନେ ବାହାରେ। ଜଣେ ଆମେରିକାରେ, ଆଉ ଜଣେ ସିଙ୍ଗାପୁରରେ। ଆସିବାକୁ ସମୟ ଲାଗିବ, ତେଣୁ ଆସିବେନି। ପରେ ଆସିବେ। ଦଶାହ କର୍ମରେ ଯୋଗଦେବେ। ପଇତା ବଦଳେଇ ଶୁଦ୍ଧ ହେବେ। ସାନ ଭଉଣୀ ଘର ନୟାଗଡ଼। ରାତିରେ ଖବର ପାଇ ଆସୁଛି। ଯାହାହେଲେ ବି ତାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ। ବଡ଼ଭାଇନା ସକାଳ ଫୁଲଟରେ ବସିବେ। ଦିନ ଦଶଟା ସୁଦ୍ଧା ପହଞ୍ଚିଯିବେ।

ସକାଳୁ ସକାଳୁ ପାଖାପାଖି ଲୋକମାନେ ବୋଉର ଶେଷଦର୍ଶନ କଲେ। ବୋଉ ବିଷୟରେ ଭଲ କଥାଗୁଡ଼ିଏ କହିଲେ। ସେମାନେ ଦୁଃଖିଲା ମୁହଁକରି ଆସିଥିଲେ। ତାଙ୍କ

ଦୁଃଖ ତଉଲି ହବାର ନୁହଁ। ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିରେ ଲୁହ, ହେଲେ କିଏ କାନ୍ଦୁଛି ଜଣାନାହିଁ।

ପଡ଼ିଶାଘର ଦାସବାବୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ ସତ୍ୟନଗର ମଣାଣିରେ ଦାହକର୍ମ ସାରିବାକୁ, “ସେଠି ସବୁ ସୁବିଧା ଅଛି। ସୁରୁଖୁରୁରେ କାମଟା ସରିଯିବ। ଆପଣ ଯେତେବେଳେ ଶହୀଦ ନଗର ଆଡ଼କୁ ଯିବେ ସତ୍ୟନଗର ମଣାଣି ପାଖରେ ତ ସବୁବେଳେ ମନେପଡ଼ିବ, ବୋଉ ଏଇଠି ପୋଡ଼ା ହେଇଥିଲା ବୋଲି। ସେଇଟା କ’ଣ କମ୍ କଥା?”

“ସେକଥା ସତ ଯେ, ବୋଉକୁ ମନେପକେଇବାକୁ କ’ଣ ସତ୍ୟନଗର ଆଡ଼େ ଯିବାକୁ ହବ? ବୋଉ କେତେବେଳେ ମନରୁ ବାହାରିଲା ଯେ ତାକୁ ମନେପକେଇବାକୁ ପଡ଼ିବ?”

ବଡ଼ଭାଇନା ଓ ନାକକାନ୍ଦୁରୀ ଭଉଣୀ ସୁମି ଆସିବା ପରେ ଆଲୋଚନା ହେଲା। ବଡ଼ଭାଇ ଆଉ ସୁମିର ସ୍ବାମୀ ମଧ୍ୟ ଆଲୋଚନାରେ ଭାଗନେଲେ। ସମସ୍ତେ ମତଦେଲେ ବୋଉକୁ ପୁରୀ ସ୍ବର୍ଗଦ୍ବାର ନବାକୁ। ସ୍ବର୍ଗଦ୍ବାରରେ ପୋଡ଼ାହେଲେ ମୋକ୍ଷପ୍ରାପ୍ତି ହୁଏ।

ବଡ଼ଭାଇନା କହିଲେ, “ଆତ୍ମା ଫାତ୍ତା କିଛି ନାହିଁ। ସବୁ ମନଗଢ଼ା। କିଏ ଆତ୍ମାକୁ ଦେଖିଛି? ଯିଏ ମଲା, ସିଏ ଗଲା। ଶୁଦ୍ଧିକ୍ରିୟା, ପିଣ୍ଡଦାନ, ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୋଜନ, ଆତ୍ମା-ପରମାତ୍ମା ସବୁ ମିଛ। ମୋର ଏସବୁଥିରେ ବିଶ୍ବାସ ନାହିଁ। ମୁଁ ନନାଙ୍କ ଶ୍ରାଦ୍ଧରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୋଜନ ପାଇଁ ଗୋଟେ ମନ୍ଦିରରେ ଟଙ୍କା ବାନ୍ଧିଦେଇଛି। ସେଇ ଟଙ୍କା ସୁଧରେ ସେମାନେ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଖୁଆଉଛନ୍ତି। ପାଞ୍ଚୋଟି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଖାଉଛନ୍ତି। ମତେ ଶ୍ରାଦ୍ଧ ଆଗରୁ ଚିଠିଟିଏ ଦେଇ ଜଣେଇ ଦଉଛନ୍ତି ଶ୍ରାଦ୍ଧ କୋଉଦିନ ପଡ଼ିବ। ଶ୍ରାଦ୍ଧ ଦିନଟା କାଲେ ଭୁଲିଯିବି, ସେଇଥିପାଇଁ।”

ବୁରୁଣ୍ଡିବାବୁଙ୍କ ମନ ମାନୁ ନ ଥାଏ। ବୋଉ କେତେଥର କହିଛି, “ମତେ ଗାଁ ମଣାଣିକି ନବୁ। ନନା ଯୋଉଠି ପୋଡ଼ାହେଇଥିଲେ ସେଇଠି ପୋଡ଼ିବୁ।” ଜୀବନସାରା ଦୁଃଖ ଭୋଗିଥିବା ବୋଉର ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଶେଷ ଇଚ୍ଛା। ଯୋଉ ଲୋକଟାଠୁ ଜୀବନସାରା ସ୍ନେହ ଆଦର ଟିକିଏ ପାଇ ନ ଥିଲା, ତା’ରି ପାଖରେ ଦାହ ହବାର ବରାଦ କରିଦେଇଛି ବୋଉ। ତା’ର ଏମିତି ଶେଷ ଇଚ୍ଛାଟିଏ ସବୁ ଯୁକ୍ତି, ସବୁ ଦର୍ଶନଠୁ ଉପରେ। ବୋଉକୁ ଗାଁକୁ ନବାକୁ ହବ। ସିଏ ନାହିଁ ବୋଲି ଆଉକିଏ ତା’ର ଏମିତି ଇଚ୍ଛାଟିଏକୁ ବଦଳେଇ ଦେଇପାରିବ?

ବଡ଼ଭାଇନା କହିଲେ, “ମୁଁ ଏତେ ବାଟରୁ ଆସିଛି। ବୋଉକୁ ତ ଦେଖିଲି। ମୁଁ ଗାଁକୁ

ଯାଇପାରିବିନି। ତୁ ଯଦି ଗାଁକୁ ନବାକୁ ଚାହୁଁଛୁ ନେ। ତୁ ମୁଖାଗ୍ନି ଦେଇଦବୁ। ସତ୍ୟନଗରରେ ଦାହ କରିଥିଲେ ମୁଁ ମୁଖାଗ୍ନି ଦେଇଦେଇଥାନ୍ତି। ହଁ ମ, ଯିଏ ମୁଖାଗ୍ନି ଦେଲେ ବି ଚଳିବ।” ଏମିତି କହି ବଡ଼ଭାଇନା କରଛଡ଼ା ଦେଲେ।

ବୋଉକୁ ନବାକୁ ‘ମହାପ୍ରୟାଣ’ ଗାଡ଼ିଟିଏ ଆସିଗଲା। ଯାତ୍ରାରମ୍ଭ ହବ। ଯୋଉ ଗାଁକୁ ବୋଉ ପନ୍ଦରବର୍ଷ ତଳୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ପୁଅ ସାଙ୍ଗରେ ଭୁବନେଶ୍ବର ଆସିଥିଲା ସେଇ ଗାଁକୁ ଆଜି ଯିବ। ସେଇଠି ରହିଯିବ। ଆଉ ଆସିବନି ଫେରନ୍ତା ଗାଡ଼ିରେ।

‘ମହାପ୍ରୟାଣ’ ଗାଡ଼ିରେ ବୋଉର ଶବ ସାଙ୍ଗରେ ବୁରୁଣ୍ଡିବାବୁ। ବୋଉର ମୁହଁଟି ଶାନ୍ତ ହେଇଯାଇଛି। ପନ୍ଦରବର୍ଷ ଆଗରୁ ଗାଁ ଛାଡ଼ି ଆସିଥିଲା ଯେ ଆସିଥିଲା। ଥରଟିଏ ବି ଗାଁକୁ ଯାଇନି। ସୁବିଧା ହେଇନି। ଦିନଟିଏ ବି ଗାଁକୁ ଭୁଲିନି। ଆଜି ମରିଗଲା ପରେ ଯାଉଛି। ସେଇଠି ନନାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଲୀନ ହେଇଯିବ ବୋଲି ଯାଉଛି।

ଗଲାଚାରି ଗୋଟାକ ଶୁଆହେଇନି। ବୁରୁଣ୍ଡିବାବୁଙ୍କ ଆଖି ଲାଗିଯାଉଛି। ମଝିରେ ମଝିରେ ଘୁମେଇ ପଡୁଥାନ୍ତି। ବୋଉ କହିଲା, “ଆରେ ବୁରୁଣ୍ଡି, କାଲି ରାତିଗୋଟାକ ଶୋଇନୁ। ଏମିତି ଘୁମୋଉରୁ କିଆଁ? ଏଇଠି କୋଉଠି ଟିକିଏ ଶୋଇପଡ଼।”

ଚାଉଁଜିନା ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା। କୁଆଡୁ ଏମିତି ସ୍ବରଟିଏ ଆସିଲା? ଏ ତ ବୋଉର ସ୍ବର। ବୋଉ ତ ମରି ଶବ ହେଇଯାଇଛି। ଏଇଟା ଭ୍ରମ ନା ସତ୍ୟ? ପୁଣି ଜାଣିଗଲେ, ଏଇଟା ସତ୍ୟପରି ଲାଗୁଥିବା ଭ୍ରମଟିଏ। ବୋଉ ଆଉ ନାହିଁ। ସିଏ ବଞ୍ଚିଥିଲେ ଏମିତି କହିଥାନ୍ତା। ସେଇଥିପାଇଁ ଏମିତି ଲାଗୁଛି।

ଆଉ ଦି’ଘଣ୍ଟା ପରେ ଗାଁରେ ପହଞ୍ଚିଯିବ ବୋଉର ଶବ। ସେଠି ତ ନିଜର ବୋଲି କେହି ନାହାନ୍ତି। କିଏ ଜଣେଅଧେ ସାଙ୍ଗସାଥୀ ଥିବେ। ସେମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ତ କୋଉକାଲୁ ସଂପର୍କ ନାହିଁ। କୁଟୁମ୍ବର ସୋମନାଥ କକେଇ ଅଛନ୍ତି। ତାଙ୍କ ବୟସ ଅଣା ସେପଟେ। ସିଏ ବା କ’ଣ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ! ଅବଶ୍ୟ ବୋଉ କହୁଥିଲା, “ମଣାଣି ପାଖ ଉମାଦେଇ ମନ୍ଦିରରେ ମୁସାବାବାଜି ଥିବ। ସିଏ ସବୁ ଯୋଗାଡ଼ କରିଦବ। ଦାହକର୍ମ ପାଇଁ ଯାହା ଦରକାର ସବୁ ତା’ ପାଖରେ ଥିବ। ତୁ ଖାଲି କହିବୁ। ତୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସାହିର ଗଣି ମିଶ୍ରଙ୍କ ପୁଅ। କିଛି ଅସୁବିଧା ହବନି।”

ବୋଉ ବୁଝେଇଦେଇ ଯାଇଥିଲା ତା’ର ଦାହକର୍ମ ସୁରୁଖୁରୁରେ ହେଇଯିବାର ବାଟ। ତା’ ଦାହକର୍ମ ପାଇଁ ବୁରୁଣ୍ଡିକି କଷ୍ଟ ନ ହଉ।

ପୁଣି ଆସିଯାଇଛି ନିଦ। ସେ ନିଆଁଲଗା ନିଦ। ଆଖି ଆଉ ସମ୍ବଲୁନି। ବୋଉ କହିଲା, “ଆରେ ବୁରୁଣ୍ଡି ଏଇଟା କଲାପଥର। ଏଠି ଭଲ ପରିବା ମିଳେ। ଭଲ ଛେନାପୋଡ଼ ବି ମିଳେ। ଫେରିଲାବେଳେ ଏଇଠୁ ପରିବା ନେଇଯିବୁ। ବଡ଼ଭାଇନାକୁ ଛେନାପୋଡ଼ ଭଲଲାଗେ। ଅଧକିଲେ ନେଇଯିବୁ। କଣ୍ଢେଇମୁଣ୍ଡି ବାଇଗଣ ବଡ଼ ସୁଆଦ। ଏବେ ମିଳୁଥିବା ତାକୁ ବି ନେଇଯିବୁ। କାଲି ରାତିରୁ କିଛି ଖାଇନୁ। ଏଇଠି ଟିକିଏ କ’ଣ ଖାଇଦଉ। ମୋ କାମ ସବୁ ସରୁ ରାତି ହେଇଯିବ। ତୋ ଦେହ ଖରାପ ହେଇଯିବ। ଏଇଠି କୋଉଠି ଟିକିଏ ଜଳଖିଆ ଦୋକାନ ପାଖରେ ଗାଡ଼ି ରଖ। ମୋ ପାଇଁ ବ୍ୟସ୍ତ ହ’ନା। ମୁଁ ତ ଶୋଇଛି।”

ଚମକିପଡ଼ିଲେ ବୁରୁଣ୍ଡିବାବୁ। କିଏ କହୁଛି ଏତେ କଥା? ବୋଉ ତ ସେମିତି ଚିତ୍ତହେଇ ଶୋଇଛି, ଯେମିତି ଭୁବନେଶ୍ବରରେ ଗାଡ଼ି ଭିତରେ ଶୋଇଥିଲା। ଇଏତ ଅବିକଳ ବୋଉର ସ୍ବର। ସିଏ କ’ଣ ଏଇଠି କୋଉଠି ଅଛି? ଏ ସଂସାରର ମୋହ-ମାୟା ଛାଡ଼ିପାରୁନି? ମଲାପରେ ବି ପୁତ୍ର-ମୋହରେ ଘାରି ହଉଛି?

ବୁରୁଣ୍ଡିବାବୁ ଯେତେ ଚାହିଁବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରୁଥାନ୍ତି, ସେତେ ନିଦ ମାଡ଼ିଆସୁଥାଏ। ଛାଇନିଦରେ ବୁରୁଣ୍ଡିବାବୁ। ପୁଣି ବୋଉ କହିଲା, “ବୁଝିଲୁ ବୁରୁଣ୍ଡି, ମୋ ଶୁଦ୍ଧିକ୍ରିୟାରେ ବେଶି ଖର୍ଚ୍ଚବାର୍ଦ୍ଧ କରିବନି। କାହିଁକି ହଇରାଣ ହବୁ। ସଜକ୍ରିୟା କରିବନି। ନ’ରେ କ୍ରିୟାଧରି ଦଶରେ ଶୁଦ୍ଧି ହେଇଯିବୁ। ଦଶଦିନ ଆଳିପଣାରେ ବେଶି ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବୁନି। ଉଣ୍ଡୁଡ଼ା, ଗହମ ଖିରି ଆଉ ଦହିଚୁଡ଼ା କରିଦବୁ। ଆଉଗୋଟେ କଥା। ମୋ ଅସ୍ଥି ବେଶିଦିନ ରଖିବୁନି। ତୋ ଘରପଛ ଆମ୍ବଗଛ ମୂଳେ ନନାଙ୍କ ଅସ୍ଥି ପୋତାହେଇଛି। ମୋ ଅସ୍ଥି ଆଉ ନନାଙ୍କ ଅସ୍ଥି ନେଇ ପୁରୀ ଶ୍ବେତ-ଗଙ୍ଗାରେ ପକେଇଦବୁ। ଆଲ୍ଲାହାବାଦ ଯିବା ଦରକାର ନାହିଁ। ପ୍ରୟାଗରେ ପକେଇଲେ ଯାହା ଶ୍ବେତ-ଗଙ୍ଗାରେ ପକେଇଲେ ସେଇଆ। ଏତେବାଟ ଯାଇ କିଆଁ ଖର୍ଚ୍ଚାନ୍ତୁ ହବୁ? ହଇରାଣ ହବୁ?”

ଘୁମୋଉ ଘୁମୋଉ ବୁରୁଣ୍ଡିବାବୁଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ବାଡ଼େଇ ହେଇଗଲା। ବୋଉ କଥାରେ ନିଦଟା ଚାଉଁଜିନା ଭାଙ୍ଗିଗଲା। ବୋଉ ଏତେଗୁଡ଼ାଏ କଥା କହିଗଲା! ତା’ରି ସ୍ବର। ତା’ରି କଥାପରି କଥା। ହେଲେ ସିଏ ତ ଶୋଇଛି। ନିର୍ବେଦ ହେଇ ଶୋଇଛି। ଥରଟିଏ ବି କଡ଼ ଲେଉଟେଇନି। ମୁହଁ ଦିହ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ହଳଦିଆ ପଡ଼ିଆସିଲାଣି, ତା’ ପିଲାମାନଙ୍କୁ

ଅତି ସ୍ନେହ କରୁଥିବା ମା'ଟିଏ। ନା ରହିପାରୁଛି, ନା ଯାଇପାରୁଛି।

ବୋଉ ପୁଣି ପଚାରିଲା, “ଆରେ ବୁରୁନ୍ଦି, ଗାଁ ଆଉ କେତେବାଟ ଅଛି? ଗାଡ଼ିବାଲାକୁ କୁହୁନ୍ତୁ ଟିକିଏ ଜୋରରେ ଚଲେଇବାକୁ। କାମ ସାରୁ ସାରୁ ବେଶି ରାତି ହେଇଯିବ। ସଅଳ ସଅଳ କାମ ସାରିଦେଲେ ଭଲ।” ବୁରୁନ୍ଦିବାବୁ ବୋଉର ଗାଁରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ବ୍ୟଗ୍ରତା ବୁଝିପାରୁଥିଲେ।

ଗାଁ ପାଖ ପାହାଡ଼ମାନେ ଦେଖାଗଲେ। ଗାଁରେ ପଶୁ ପଶୁ ଶୁଣିଲା କୁସୁମୀ ନଈର ପୋଲ ଉପରେ ଗଲାବେଳକୁ ରଞ୍ଜି ରଞ୍ଜି ସଞ୍ଜ। ପୂର୍ବପଟେ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀର ଚାନ୍ଦ ଉଠୁଥିଲା। ବୋଉ ପଚାରିଲା, “ଗାଁ ଆସିଗଲା କିରେ ବୁରୁନ୍ଦି?” ବୁରୁନ୍ଦିବାବୁ କହିଲେ, “ହଁ ଆସିଗଲା। ଆଉ ଅଳ୍ପବାଟ।”

“ହଉ, ଦିହପା ଜଗିକି ଚଲୁଥିବୁ। ତୋ ପୁଅଟା ଛୋଟ। ବଡ଼ ଦୁର୍ବଳିଆ ହେଇଛି। ତାକୁ ଟିକିଏ ଭଲମନ୍ଦ ଖାଇବାକୁ ଦରୁ। ବଳୁଆ ହବ।” ମାୟା ଛଡ଼େଇ ପାରୁନି ବୋଉ।

ବୁରୁନ୍ଦିବାବୁ ପୁଣି ସତେତ ହେଲେ। ବୋଉ ତ ସେଇମିତି ଶୋଇଛି। ଟିକିଏ ବି ହଲୁନି। ସିଏ କୁଆଡୁ ଏତେକଥା କହିବ? ସିଏ ବି କାହାକୁ ଉତ୍ତର ଦଉଚକ୍ତି।

ଆମ୍ବୁଲାନସ୍ ଡ୍ରାଇଭର ତରବର ହେଲା। ଶବ ଓହ୍ଲେଇଦେଲେ ସିଏ ପୁଣି ଭୁବନେଶ୍ୱର ଫେରିବ।

ଗାଁଠୁ ମାଇଲିଏ ବାଟ ହବ ମଶାଣି। ପାଖରେ ଉମାଦେଇଙ୍କ ମନ୍ଦିର। ପାଖରେ ଶାଳବଣ। ଶାଳବଣକୁ ଲାଗି ଆରମ୍ଭ ହେଇଛି ପାହାଡ଼। କେହି କୁଆଡ଼େ ନାହାନ୍ତି। ଶୁଖିଲା ଶାଳପତ୍ର ପବନରେ ଉଡ଼ିବାର ଶବ୍ଦ। ଜହ୍ନପକ୍ଷର ଆଲୁଅ। ପହରିକିଆ ଚଢ଼େଇ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି କହିଦେଇଗଲାଣି, ରାତି ଘଡ଼ିଏ ହେଲାଣି।

ବୋଉ କହିଥିଲା, ସେଠି ମୂଷାବାବାଜି ଥିବ। ସବୁ ସୁବିଧା କରିଦବ। ସେଇ ଆଶାରେ ମନ୍ଦିର ପାଖକୁ ଲାଗିଥିବା ଟୁଙ୍ଗିଘର କବାଟ ବାଡ଼େଇଲେ ବୁରୁନ୍ଦିବାବୁ। ପୁରୁଣା କାଠ କବାଟ ଶବ୍ଦକରି ଖୋଲିଲା। ବୁଡ଼ା ଲୋକଟିଏ ଟୁଙ୍ଗିଘରୁ ବାହାରିଆସିଲା। ଗୋଡ଼ା ମଣିଷଟେ। ମୁହଁରେ ମୁହେଁ ପାଟିଲା ଦାଡ଼ି।

“ତମେ କିଏ ବାବୁ? କ’ଣ ମୁର୍ଦ୍ଦାର ଆଣିଚ?”

“ହଁ, ମୋ ବୋଉର।”

“କୋଉଠୁ ଆସିଚ?”

“ମୁଁ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ରହୁଛି। ମୁଁ ଏଇ ଗାଁର। ବ୍ରାହ୍ମଣ ସାହିର ଗଣି ମିଶ୍ରଙ୍କ ପୁଅ। ନନା ତ ଏଇଠି ପୋଡ଼ାହେଇଥିଲେ! ବୋଉର

ମନଥିଲା ଏଇଠି ପୋଡ଼ାହବାକୁ। ବୋଉ ତମରି ନାଁ କହିଥିଲା।”

“ଓ, ତା’ହେଲେ ତମେ ଗଣି ମିଶ୍ରଙ୍କ ପୁଅ।”

“ହଁ ସାନପୁଅ ବୁରୁନ୍ଦି।”

“ହଉ ବାବୁ। ତମେ ବୋଉକୁ ଏଠିକି ଆଣିଲ ଭଲ କଲ। ଏଠି ତ ଏବେ ବେଶି ମୁର୍ଦ୍ଦାର ଆସୁନି। ଗାଁର ଅଧାଘର ଖାଲି। ଅଧାଭଙ୍ଗା ଘର ଡିହରେ ଅନାବନା ଲଟା ମାଡ଼ିଛି। ଯିଏ ଚାକିରି କଲେ କଟକ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ରହିଲେ। ମଲାପରେ ସତ୍ୟନଗର ନ ହେଲେ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର ଗଲେ। ଗାଁ ମଶାଣିକି କିଏ କାହିଁକି ମୁର୍ଦ୍ଦାର ଆଣିବ? ତମେ ବୋଉଙ୍କୁ ଏଠିକି ଆଣିଲ, ଭଲ କଲ। ତମ ପୂର୍ବପୁରୁଷମାନେ ସମସ୍ତେ ଏଇଠି ପୋଡ଼ା ହେଇଥିଲେ। ତମ ବୋଉ ତ ଏଇ ଗାଁର ବୋହୂ। ସିଏ ମଧ୍ୟ ଏଇଠି ଯିବେ।”

“ତମେ କ’ଣ ଏକୃଷିଆ ସବୁକାମ କରିପାରିବ?”

“ମୁଁ କାହିଁକି ଏକୃଷିଆ କରିବି? ଆଉ ଦି’ତିନି ଜଣଙ୍କୁ ପାଖରୁ ଡାକିଆଣୁଛି। ଜୁଇ ସଜାଡ଼ି ଦେବେ। ଆମେ କାମ ସାରିଦବୁ। ତମେ ବ୍ୟସ୍ତ ହ’ନି। ସେଇ ବରଗଛ ମୂଳ ଚାନ୍ଦିନୀରେ ବସ।”

ପାଖ ବରଗଛ ଚାନ୍ଦିନୀରେ ବସିଥିଲେ ବୁରୁନ୍ଦିବାବୁ। କିଛି ଦୂରରୁ ବୋଉର ଶବଦାହ ପାଇଁ ଜୁଇ ସଜଡ଼ା ଦେଖୁଥିଲେ। ଚାରିଜଣ ମାଲଭାଇ ଏପଟ ସେପଟ ହେଇ ଜୁଇ ସଜାଡୁଥିଲେ। ଜହ୍ନ କିରଣରେ ଦିଶୁଥିଲେ, ଦିଶୁ ନ ଥିଲେ। ଟିକିଏ ଦୂରରେ ଗଛମୂଳରେ ତେଙ୍ଗା ମଣିଷଟିଏ ଠିଆ ହେଇଥିଲେ। ଝାପ୍‌ସା ଝାପ୍‌ସା ଦିଶୁଥିଲେ। ନନାଙ୍କ ପରି ଚେହେରା। ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ଦିଶିଲେ। ମୁହଁ ବୁଲେଇଦେଇ ପୁଣି ଚାହିଁଲାବେଳକୁ ଆଉ ଦିଶିଲେନି। ସେଇଟା କ’ଣ ଗୋଟେ ଛାଇ ଥିଲା; ଅପସରିଗଲା? ନନା କ’ଣ ଆସିଥିଲେ? ବୋଉକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ?

ମାଲଭାଇମାନେ କାମରେ ଲାଗିଥିଲେ। ମୂଷାବାବାଜି ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶି କାମ କରୁଥିଲେ। ବୋଉକୁ ଜୁଇ ଉପରେ ଶୁଆଇ ଦିଆଗଲା। ମୂଷାବାବାଜି ହାତରେ ଘିଅ ବଳିତା ଧରେଇଦେଇ କହିଲେ, “ଯା’, ବୋଉଙ୍କ ମୁହଁରେ ନିଆଁ ଦିଆ ନିଆଁ ଦେଇସାରି ଏକମୁହାଁ ହେଇ ଗାଁକୁ ପଳେଇବା। ପଛକୁ ଚାହିଁବନି। ରଇ ଲିଭୁ ଲିଭୁ ଡେରି ହବ। କାଲି ସକାଳୁ ଆସି ରଇ ଶୀତଲେଇବ। ଅସ୍ଥି ନେଇ କ୍ରିୟାକର୍ମ କରିବ। ଆସିଲାବେଳେ ନୂଆ ଘଡ଼ି ଆଉ ଘୋଡ଼େଇବାକୁ ସରାଟେ ଆଣିଥିବ।”

ମୂଷାବାବାଜି କଥାମାନି ଏକମୁହାଁ ହେଇ ଚାଲିଆସିଥିଲେ ବୁରୁନ୍ଦିବାବୁ। ପଛରେ ବୋଉର ଜୁଇ ଜଳୁଥିଲା।

ଗାଁରେ ନିଜର ବୋଲି କେହି ନାହିଁ। କୁଟୁମ୍ବର ସୋମନାଥ କକେଇଙ୍କ ଘରେ ରାତିଟା କାଟିବାକୁ ହବ। ସକାଳୁ ସକାଳୁ ମଶାଣିକି ଯାଇ ଅସ୍ଥି ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ହବ। ତା’ପରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ବସ୍ ଧରିବାକୁ ହବ।

ସୋମନାଥ କକେଇ କବାଟ ଖୋଲିଲେ। ଚିହ୍ନି ନ ପାରିଲା ପରି ଚାହିଁଲେ। ଅଶୀ ଉପରେ ହେଲାଣି। ଆଖିକୁ ଆଉ ଭଲ ଦିଶୁନି। ପଚାରିଲେ, “ବାବୁ ତମେ କିଏ?”

“କକେଇ, ମୁଁ ବୁରୁନ୍ଦି। ଗଣି ମିଶ୍ରଙ୍କ ସାନପୁଅ।”

“ଓ ବୁରୁନ୍ଦି! ଆ ଆ ଭିତରକୁ ଆ। କ’ଣ ଏତେ ଝଡ଼ିଯାଇରୁମ? ଏତେ ରାତିରେ କୁଆଡ଼େ ଆସିଲୁ?” ସୋମନାଥ କକେଇଙ୍କ ସ୍ନେହର ‘ବୁରୁନ୍ଦି’ ଡାକ ଭଲଲାଗିଲା।

ବୁରୁନ୍ଦିବାବୁଙ୍କଠୁ ସବୁ ଶୁଣିଲେ ସୋମନାଥ କକେଇ କହିଲେ “ଗଣି ଭାଇନା ଉମାଦେଇଙ୍କ ପାଖରେ ପୋଡ଼ା ହେଇଥିଲେ। ଭାଉଜ ବି ସେଇଠି ଗଲେ। ଭଲ ହେଲା।”

ପୁଣି ଟିକିଏ ରହିଯାଇ କକେଇ ପଚାରିଲେ, “ଆରେ ବୁରୁନ୍ଦି, ବୋଉକୁ ଗାଁ ମଶାଣିକି ଆଣିଲୁ, ଭଲ କଲୁ ଯେ ସେଠି କେମିତି ଶବଦାହ କଲୁ? ଗାଁରୁ କାହାକୁ ହେଲେ ନେଇଥାନ୍ତୁ। ତତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତେ।”

“ସେଠି କିଛି ଅସୁବିଧା ହେଲାନି ମ କକେଇ। ସେଠି ମୂଷାବାବାଜି ସବୁକାମ କରିଦେଲେ। ଆଉ ଚାରିଜଣଙ୍କୁ କୋଉଠୁ ଡାକିଆଣିଲେ। ସେମାନେ ବି ସାହାଯ୍ୟ କଲେ। କାଲି ସକାଳୁ ଅସ୍ଥି ସଂଗ୍ରହ କରି ଭୁବନେଶ୍ୱର ଯିବି।”

ସୋମନାଥ କକେଇ ଟିକିଏ ରହିଯାଇ ପଚାରିଲେ, “କିଏ ଶବଦାହ କଲା କହିଲୁ?” କକେଇ ନିଶ୍ଚିତ ହବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ।

“ମୂଷାବାବାଜି।”

“ମୂଷାବାବାଜି ତ ମରିବାର ଚାରିବର୍ଷ ହେଲାଣି। ସିଏ ମରିବା ପରେ ଉମାଦେଇ ତ ପାଣିଟିକିଏ ପାଉନାହାନ୍ତି।”

ବୁରୁନ୍ଦିବାବୁ ଯେମିତି ଆକାଶରୁ ହଠାତ୍ ଖସିପଡ଼ିଲେ। ମୂଷାବାବାଜି ଆଉ ମାଲଭାଇମାନେ କିଏ ଥିଲେ? ବୋଉର ଦାହକର୍ମ କରିବାକୁ କୋଉଠୁ ଆସିଲେ?

ନଦୀର ନାମ ନୀଳୋତ୍ପଳା

ଆର୍ଯ୍ୟ ଯଜ୍ଞବଲ୍କ



ଗୁନ୍‌ଗୁନ୍ ସ୍କୁଲରୁ ଫେରି ଘରେ ପଶୁପଶୁ କହିଲା, “ମାମା ନଦୀ ଉପରେ ତିନି ପୃଷ୍ଠା ରଚନା ଲେଖିବାକୁ ଦିଦି କହିଛନ୍ତି। କାଲି ଦେଖିବେ। ନଦୀ ଉପରେ କ’ଣ ଲେଖିବି ଜାଣିନାହିଁ। ରେଳବସ୍ରେ ଯିବାବେଳେ କିମ୍ବା ଚିଢ଼ିରେ ଦେଖିଛି। ତମେ ଲେଖିଦେଲେ ମୁଁ ରଚନା ଖାତାରେ ଉତ୍ତାରିଦେବି।”

ରତ୍ନା ନଦୀ କଥା ଶୁଣି ଚମକିପଡ଼ିଲେ ଯେମିତି କିଏ ଆଞ୍ଜୁଳାଏ ଶୀତଳ ଜଳ ଛାଟିଦେଲା। ହଁ ତ ଗୁନ୍‌ଗୁନ୍ ନଦୀକୁ ପାଖରୁ ଦେଖିନାହିଁ କି ନଦୀରେ ଗାଧୋଇ ନାହିଁ। ତାକୁ କହିଲେ, “ତୁ ଧୋଇଧାଇ ହୋ। କ’ଣ ଟିକେ ଖାଇବେ। ତୋ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ହୋମ୍‌ଫ୍ରିଜ୍ ସାରିବେ। ମୁଁ ରାତି ରୋଷେଇ ସାରିଦିଏ। ତମେ ସମସ୍ତେ ଖାଇସାରିବା ପରେ ସମୟ ପାଇ ଲେଖିଦେବି।”

ସନ୍ଧ୍ୟା ସାତ। ଗୁନ୍‌ଗୁନ୍ ପଢ଼ାଘରୁ ଆସି ଦେଖିଲା ପାପା ଅଫିସରୁ ଫେରି ସୋଫା ଉପରେ ଆରାମରେ ବସି ଚିଢ଼ି ଦେଖୁଛନ୍ତି। ସେ ପାପାଙ୍କୁ ଗେଲୁ କରି କହିଲା, “ଆମ ଦିଦି ନଦୀ ଉପରେ ତିନି ପୃଷ୍ଠା ରଚନାଟିଏ ଲେଖିଦେବାକୁ କହିଛନ୍ତି। ମାମାଙ୍କୁ କହିଛି। ସେ ତ ରୋଷେଇ କରୁଛନ୍ତି। ତାଙ୍କର ସମୟ ହବ କି ନାହିଁ, ତମେ ଲେଖିଦିଅନା ପାପା! ଦିଦି କାଲି ରଚନା ଖାତା ଦେଖିବେ।”

ଶଶାଙ୍କ କହିଲେ, “ଆଲୋ ମା, ଆମେ ତ ବଣପର୍ବତ ଗଡ଼ଜାତୀ ଲୋକ। ଆମେ ଆଡ଼େ ନଦୀନାଳ କାହିଁ? ପର୍ବତ ଅରଣ୍ୟ ଉପରେ ମୁଁ କିଛି ଲେଖିଦେଇ ପାରିବି। ତୋ ମାମା ତ ନଈକୂଳିଆ ତିଆ। ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଭଲ ଲେଖିପାରିବେ। ମାମାଙ୍କୁ କହିଛୁ ତ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଲେଖିଦେବେ। ତୁ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋ’ନା।”

ଶଶାଙ୍କ ଚିଢ଼ି ତା’ନେଲ୍ ବଦଳାଇବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହିଲେ।

ଗୁନ୍‌ଗୁନ୍ ପଢ଼ାଘରକୁ ଫେରିଆସି ନେଟ୍‌ରେ ନଦୀ ସମ୍ପର୍କରେ ତଥ୍ୟ ଖୋଜିଲା। ସେ ଅମାଜନ, ମିଶିଶିପି, ଡାନ୍‌ବି, ଗଙ୍ଗା, ବ୍ରହ୍ମପୁତ୍ର ଆଦି ନଦୀର ଚିତ୍ର ଦେଖି ଖୁସିହେଲା। ପୃଥିବୀର ଲାଲନଦୀ, ପୀତନଦୀ, ନୀଳନଦୀ ପ୍ରଭୃତିର ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗ ଦେଖି ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା। ନଦୀ ଉପରେ ଉପଲବ୍ଧ ତଥ୍ୟାବଳି ସେ କଷ୍ଟ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରୁ ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ। ସେ ନଦୀ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନେକ କଥା ଭାବୁଥିଲା। ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା। ବଡ଼ ହେଲେ ସେ ନଦୀ ବିଷୟରେ ବହୁତ କିଛି ପଢ଼ିବ, ଜାଣିବ।

ପାକଶାଳାକୁ ଯାଇ ଗୁନ୍‌ଗୁନ୍ ମାମାଙ୍କୁ ପଚାରିଲା, “ପାପା କହିଥିଲେ ତମ ଘର ପାଖରେ ମାନେ ମାମୁଘର ଗାଁରେ ଗୋଟାଏ

ନଦୀ ଅଛି।” ମାମା ଚମକିପଡ଼ି କହିଲେ, “ହଁ ନଦୀଟିଏ ଅଛି। ନାମ ତା’ର ନୀଳୋତ୍ପଳା।”

ମାମା ଏକ ଭିନ୍ନ ଜଗତରେ ହଜିଗଲେ। ନଦୀ ତ ନୁହେଁ, ନୀଳୋତ୍ପଳା ତାଙ୍କ ଗ୍ରାମର ଜୀବନରେଖା। ନଅମାସ କି ସୁନ୍ଦର ନୀଳଜଳ ଏବଂ ବର୍ଷାରତୁରେ ଗୋଳିଆପାଣି ସହ କି ଭୟଙ୍କର ଭଉଁରି। ତାଙ୍କ ଗାଁ ବଡ଼ ବରଗଛକୁ ବି ମଜ୍ଜିଦବ ମାଡ଼ିଦବ କୁଆଡ଼େ ନା କୁଆଡ଼େ। ସେହି ଭଉଁରିରେ ଭାସିଯାଉଥିବା ଗଛସବୁ ବୁଡ଼ିଯାଇ ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରେ ଉଠନ୍ତି। ପାଣି ସବୁ ଦଉଡୁଥାନ୍ତି ତଳକୁ ତଳକୁ। କଣ୍ଡିଆ ବୁଡ଼ି ଦୁଇ ବନ୍ଧକୁ ଛୁଇଁଥାଏ ପାଣି। ବଡ଼ ବଡ଼ ନାଆ ଏପାଖ ସେପାଖ ହୁଅନ୍ତି। ନାଉରିଆ ଆଗମୁଣ୍ଡ ପଛମୁଣ୍ଡରେ ବଡ଼ କାତ ମାରନ୍ତି। ଲୋକେ ଆହୁଲା ମାରନ୍ତି। ପାଣିରେ ଭାସିଯାଉଥାଆନ୍ତି ମଲାଗୋରୁ। ଗୋରୁ ଉପରେ ଶାଗୁଣାମାନେ ବସି ମାଂସ ଟାଣି ଖାଆନ୍ତି। ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବର୍ଷାଦିନେ ନଦୀକୂଳ ମନା। ବନ୍ୟାଜଳ କମିଲେ କଣ୍ଡିଆ ଦିଶେ। କି ଭୀମରୂପ ସତରେ! ଏତେ ପାଣି କୁଆଡୁଆସେ କୁଆଡ଼େ ଯାଏ କେହି ଭାବିପାରେନା। ଏକ କୁହୁକିନୀ କି ମାୟାବିନୀ ପତର ତଳେଇ ବଙ୍କେଇ ନାଚିନାଚି ଆଗକୁ ଦଉଡୁଥାଏ। କୂଳରେ ଫେଣ ଭାସୁଥାଏ।

ନାମଟି ତା’ର କିଏ ରଖିଲା ନୀଳୋତ୍ପଳା? ଶରତ ଆସୁ ଆସୁ ତା’ ରଙ୍ଗ ବଦଳେଇଦିଏ। ନୀଳ ଜଳରାଶି। ତେବେ ଯାଇ ନୀଳୋତ୍ପଳା ସହ ଭେଟ ହୁଏ।

ରତ୍ନା କେତେ କ’ଣ ଭାବିଚାଲିଥିଲେ। ରୋଷେଇ କେମିତି କେମିତି ସରିଗଲା ଜାଣିପାରିଲେ ନାହିଁ। ସମସ୍ତେ ଖାଇସାରିଲେ। ମଝିରେ ଗୁନ୍‌ଗୁନ୍ ଦି’ ଦି’ଥର ତାଗିଦା କରି ଗଲାଣି।

ରତ୍ନାଙ୍କ ମନକୁ ନୀଳୋତ୍ପଳାକୁ ନେଇ କେତେକେତେ କଥା ଆସିଲା। ସବୁକଥାକୁ ଏକାଠି କରି ତିନି ପୃଷ୍ଠା ଭିତରେ ପ୍ରବନ୍ଧ ସାରିଦେଲେ। ଶୋଇବାକୁ ଗଲେ। ଛାଇନିଦ ଲାଗିଛି କି ନାହିଁ ସେ ଅନୁଭବ କଲେ ତାଙ୍କ ପାଦକୁ ଛୋଟ ଛୋଟ ମାଛ ଖୁଣ୍ଟୁଛନ୍ତି। ତାଙ୍କୁ ସଲସଲ ଲାଗୁଛି।

ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କ କୈଶୋରରେ ନୀଳୋତ୍ପଳା ଜଳରାଶିରେ ସଖୀମାନଙ୍କ ସହ କେମିତି ଉଠାତ ହେଉଥିଲେ। ପରସ୍ପରକୁ ପାଣି ଛାଟି ଡେଉଁଥିଲେ। ନୀଳୋତ୍ପଳା ତାଙ୍କ ଆଦ୍ୟ ଯୌବନ ଦେଖିଥିଲା। ସେମାନେ ଭାଲୁକୁଣୀ ବୁଡ଼ାଇ କେମିତି ଉଦ୍‌ଘଣ୍ଟ ହେଉଥିଲେ।

ଶୀତଳ ଜଳ ତାଙ୍କୁ କି ଅପୂର୍ବ ସ୍ପର୍ଶ ଦେଉଥିଲା। ତାଙ୍କ ଦେହ ଶୀତେଇ ଉଠୁଥିଲା।

ସେମାନେ ସ୍ନାନ ପାଇଁ ପାଞ୍ଚସାତ ଜଣ ସଖୀ ଏକାଠି ହୋଇ ଯାଉଥିଲେ। ଘଣ୍ଟାଏ କାଳ ଘଷିମାଜି ହେଉଥିଲେ। ପହଁରୁଥିଲେ।

ପ୍ରଥମେ କୁଳବଧୂମାନେ ସ୍ନାନ କରି ଯାଉଥିଲେ। ଢାଙ୍କିଦୁର୍ଜି ହୋଇ ଦେହ ଲୁଚେଇ ଫେରୁଥିଲେ। ତା’ପରେ ସେମାନେ ଯାଉଥିଲେ। ତା’ପରେ ବୟସ୍କମାନେ ଯାଉଥିଲେ।

ଟିକିଏ ଦୂରରେ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ଡୁଠ। ଟୋକାମାନେ ଚାହୁଁଥିଲେ ସତ, ଏମାନେ ନିଜକୁ ସଂଯତ କରୁଥିଲେ।

କଣ୍ଡିଆ ଉପରୁ ଗାୟାଳ ଟୋକା ଜଡ଼ା ଭରତ ଥାଁ କରି ଚାହିଁ ରହୁଥିଲା ତାଳଗଛ ପାଖରୁ।

ସେମାନେ ବୁଟି ଓଦା କରି ଘରୁ ଗାଳି ଖାଉଥିଲେ। ସେମାନଙ୍କ କିଲିକିଲା, ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା ଆଉ ହସଖୁସି ସହ ନୀଳୋତ୍ପଳା ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା।

ଟିକିଏ ଦୂରରେ ଧୋବାଡୁଠା ସିଝା ଲୁଗା କାଠଗଣ୍ଡିରେ ପିଟିବା ଶବ୍ଦ ଏବଂ ଧୋବାର ହୁଁ... ହୁଁ... ଶବ୍ଦ ନୀଳୋତ୍ପଳାରେ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହେଉଥିଲା।

ନୀଳୋତ୍ପଳା ସେମାନଙ୍କ ସଖୀ, ମାତା ଓ ମାତାମହୀ। ସବୁ ରୂପରେ ସେ ଥିଲା ପରମ ଆତ୍ମୀୟ। ତା’ ପାଖରେ ଲାଜସରମ ବା କ’ଣ? ସ୍ୱପ୍ନରେ ସ୍ୱପ୍ନରେ ରତ୍ନା ଶିହରି ଉଠୁଥିଲେ। ଏହା ଭିତରେ ଆକାଶ ପାତାଳ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଯାଇଛି।

ତାଙ୍କ ବିବାହର କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ଅତିକ୍ରାନ୍ତ। ବାପା ମା’ ଗଲେଣି। ଦି’ ଭାଇ କର୍ମଦାୟରେ ପ୍ରବାସୀ। ଘରେ ତାଲା ପଡ଼ିଛି। ଦାଦାଖୁଡ଼ୀ ଘରଦ୍ୱାର ଦେଖାରଖା କରୁଛନ୍ତି। ପ୍ରାୟ ପନ୍ଦର ବର୍ଷ ତଳେ ବାପା ମା’ଙ୍କ କାମକୁ ଶଶାଙ୍କଙ୍କ ସହ ସେ ଯାଇଥିଲେ।

ନଦୀତୁଠାରେ ସେମାନଙ୍କ ଦଶକର୍ମ ହୋଇଥିଲା।

ନୀଳୋତ୍ପଳା ଜନ୍ମ ଦେଖେ ମରଣ ବି ଦେଖେ।

ନଦୀପଠାରୁ ବିଭିନ୍ନ ଶସ୍ୟର ସୁଗନ୍ଧ ଭାସିଆସେ। କଣ୍ଡିଆରେ ମାଣ୍ଡିଆ, କନ୍ଦମୂଳ, ପୋଟଳ, ସୋରିଷ ଆଦି ଚାଷ ହୁଏ।

ଡଙ୍ଗାରେ ବସି ଏ ଗାଁ କନିଆ ସେପାରିକୁ ଯାଏ ଏବଂ ସେପାରିର କନିଆ ଏ ଗାଁକୁ ଆସନ୍ତି।

ଓଡ଼ିଶା ବାହାରେ ଦୀର୍ଘଦିନ ରହିଗଲେ। ବାପଘର ଶ୍ରୀ ତୁଟିଗଲା। ଏକଦା ଶସ୍ୟଶ୍ୟାମଳା ଅତୀତ ଏବେ ଟାଙ୍ଗରଭୂମି।

ସେ ପୁରୁଣା ଲୋକଙ୍କୁ ମନେପକାଇଲା। ସାଙ୍ଗସରିଆ କୁଆଡ଼େ ହଜିଗଲେ। ଆଉ ଥରେ

ସେମାନେ ଏକ ହୋଇ ଶୀତଳ ଜଳକୁ ଦି’ଭାଗ କରନ୍ତେ ନାହିଁ! ନୀଳୋତ୍ପଳାକୁ ମନେପକାଇ ରତ୍ନା ଭାବପ୍ରବଣ ହେବା ସହ ତା’ର ନବରଙ୍ଗ ମନେପକାଇ ହସିଲେ।

ପରଦିନ ଗୁନ୍‌ଗୁନ୍ କହିଲା, “ଦିଦି କହିଲେ ତୋ ରଚନାଟି ସବୁଠାରୁ ଭଲ ହୋଇଛି।” ଗୁନ୍‌ଗୁନ୍ କଥାରେ ରତ୍ନା ଉଲ୍ଲସିତ ନ ହେଇ ବିଷାଦରେ ବୁଡ଼ିଗଲେ। ଅନୁଭବ କଲେ ଯେମିତି ତାଙ୍କର ପ୍ରିୟ ବାନ୍ଧବୀ ନୀଳୋତ୍ପଳା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅଭିମାନ କରି ତାଙ୍କଠାରୁ ଦୂରେଇଯାଇଛି।

ରାତିରେ ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲେ କିଏ ମିଠାମିଠା ସ୍ୱରରେ ଡାକୁଥିଲା, ଆ ରତ୍ନା ମୋ କୋଳକୁ ଆ। ଗୋଟିଏ ଯୁଗ ହୋଇଗଲା ତତେ ଦେଖିନାହିଁ, ତତେ ସ୍ମରଣ କରିନାହିଁ। ଆ ରତ୍ନା ଥରଟିଏ ଆ। ତୋ ବିନା ଏ ଶୀତଳ ଜଳ ଆଉ କାହା ପାଇଁ?

କେତେଥର ଶୁଣୁଥିଲେ ସେହି ମନ୍ତ୍ରମଧୁର ଆବାହନୀ। କାହାର? କିଏ ଡାକୁଛି?

ଗୁନ୍‌ଗୁନ୍ କହିଲା, “ମାମା ଏଥର ଖରାଦିନ ଛୁଟିରେ ମାମୁଘର ନଦୀ ଦେଖିବାକୁ ଯିବା।” ରତ୍ନା ଝିଅକୁ ଥାଁ କରି ଚାହିଁରହିଲେ।

X X X

ଖରାଦିନ ଛୁଟି ଆସିଲା। ମାମୁଘର ଯାଇ ନଦୀ ଦେଖିବ ବୋଲି ଗୁନ୍‌ଗୁନ୍‌ର ଗୋଡ଼ ତଳେ ପଡୁ ନ ଥାଏ।

ରତ୍ନା ଚିକ୍ଚିତା ଥିଲେ ଯେ କୋଉ ଭାଇଭାଉଜମାନେ ଅଛନ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କୁ ପାଛୋଟି ନେବେ! ଦାଦାଖୁଡ଼ୀ ତ ଅଛନ୍ତି। ରତ୍ନା ଠିକ୍ କଲେ ସେ ଗାଁକୁ ଯାଇ ଦାଦାଖୁଡ଼ୀଙ୍କ ପାଖରେ ତିନିଦିନ ରହି ଆସିବେ। ଶଶାଙ୍କଙ୍କୁ ରତ୍ନା କହିଲେ, “ତମେ ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ଚାଲୁନା।”

ଶଶାଙ୍କ କହିଲେ, “ତମେ ମା’ ଝିଅ ଯାଇ ବୁଲିଆସ। ଛୁଟି ମିଳିବା କଷ୍ଟ। ତିନିଦିନ ମୁଁ ବାହାରେ ଖାଇ ଚାଲିଯିବି।”

ଦାଦାଖୁଡ଼ୀ, ଦାଦାପୁଅ ଭାଇ ଓ ଭାଉଜମାନେ ରତ୍ନାକୁ ଦେଖି କୋଟିନିଧି ପାଇଲା। ଭଳି ଗଦଗଦ ହୋଇଗଲେ। ବସ୍‌ଯାତ୍ରାରେ ମା’ ଝିଅ ଥକିଯାଇଥିଲେ। ରତ୍ନା ସବୁ ସାହି ଆଉ ଗାଁଗୋଟାକର ଖବର ଖୁଡ଼ୀଙ୍କଠାରୁ ପଚାରି ବୁଝିଲେ।

ଖୁଡ଼ୀ କହିଲେ, “ଏବେ ଯୁଗ ବଦଳିଗଲାଣିଲେ ମା। ତମ ପିଲାବେଳର ସ୍ନେହସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟ ନାହିଁ। ରାଜନୀତି ଗାଁଟାକୁ ଶହେ ଭାଗ କରିଦେଲାଣି। ସବୁ ଏବେ ମୁରବିହୀନ। ଆଉ ଅଷ୍ଟପ୍ରହରୀ ଜନ୍ମାଳ ନାହିଁ। ମଦପାଣି ଘରେ ଘରେ। ଗଞ୍ଜେଇ ଚରସ

ଯାହାକୁ ଯେତେ ବିଲବାଡ଼ି ସବୁ ପଡ଼ିଆ। ସରକାରୀ ଚାଉଳ ସବୁ ଘରେ। ମହାସାଙ୍ଗିଆଙ୍କୁ ମଦ ନ ଦେଲେ ମଡ଼ ଉଠାଉ ନାହାନ୍ତି ପରା। ଗାଁରେ ପୁଅପିଲାମାନେ ସୁରଟ, ବାଙ୍ଗାଲୋର, ଦିଲ୍ଲୀ, ଦୁବେଇରେ ରହିଲେ।”

କାହାର ପାଟିରେ ରତ୍ନାଙ୍କ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା, କିଏ କହୁଥିଲା- ଖରାଟାଣ ହବା ଯାଏଁ ଶୋଇଥିବୁ ନା କ’ଣ? ଉଠ ନଈକୁ ଯାଇ ଗାଧୋଇପାଧୋଇ ଆସିବା। ଉଠ ଉଠ!

ଏ କଣ ତ ତାଙ୍କ ତୁଳସୀ ଲତାର। ସେ ଉଠିପଡ଼ି ଦେଖିଲେ କିଏ କୁଆଡ଼େ ନାହିଁ। ମୁହଁ ଧୋଇ ଖୁଡ଼ୀଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ଲତା ଆସିଥିଲା କି?”

ଖୁଡ଼ୀ କହିଲେ, “ନା ଲୋ କେହି ତ ଆସିନାହାନ୍ତି। କାହିଁକି ସେ ଅଭାଗିନୀ କଥା କହିଲୁ ଲୋ। ତା’ ସ୍ବାମୀ କରୋନାରେ ଚାଲିଗଲା। ବାଙ୍ଗାଲୋରରେ ଥିଲା। ଡୋ’ଟି ପିଲାଙ୍କ ମୁହଁ ଚାହିଁ ଶାଶୁଘରେ ପଡ଼ିରହିଛି। ବାପଘର କୋଉ ସବଳ ଯେ ପାଖରେ ଆଣି ରଖିବେ। ଭାରି ହିନସ୍ତା ହଉଛି।”

ପ୍ରାତଃକର୍ମ ସାରି ମା’ଝିଅ ବାହାରିଲେ ଗାଁ ବୁଲିବାକୁ। ଚାଳଘର ପ୍ରାୟ ଆଉ ନାହିଁ। ଗାଁ ରାସ୍ତା କଂକ୍ରିଟ୍ ଢଳେଇ। ରତ୍ନାଙ୍କୁ ସବୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଲାଗୁଥିଲା। ଚିହ୍ନାମୁହଁ ଦିଶୁ ନ ଥିଲେ। କେହିକେହି ମା’ଝିଅଙ୍କୁ ଚାହିଁ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ କିଏ ବୋଲି ପଚାରୁଥିଲେ।

ଆନନ୍ଦରେ ରତ୍ନାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ତଳେ ଲାଗୁନାହିଁ। ସେ ଆନନ୍ଦ ପରମ ଆନନ୍ଦ।

ନିଜର ପ୍ରିୟ ବାନ୍ଧବୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇଛନ୍ତି। ମହାମିଳନର ଏକ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପିପାସା। ଆ ରତ୍ନା ମୋ କୋଳକୁ ଆ। ତୋ ଝିଅକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ବ୍ୟାକୁଳିତ। ଯୁଗଟିଏ ତତେ ଅପେକ୍ଷା କରିଛି। ସେ ଉତ୍ସାହ ଉନ୍ମାଦରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହେଉଥିଲା ରତ୍ନାଙ୍କ ପାଇଁ।

ସେ ନଦୀବନ୍ଧରୁ କଣ୍ଡିଆକୁ ଓହ୍ଲେଇଲେ।

ସେ ଶୁଣିପାରୁଥିଲେ ହୁଁ... ହୁଁ... ଶବ୍ଦ, କାଠଗଣ୍ଡିରେ ଲୁଗା ପିଟୁଥିବାର ଶବ୍ଦ।

କଣ୍ଡିଆରେ ଠିଆ ହୋଇଛି ଏକ ସୁରମ୍ୟ ଶିବ ମନ୍ଦିର।

ରତ୍ନା ପ୍ରଣାମ କରି ତୁଠ ଆଡ଼କୁ ମୁହାଁଇଲେ। ଟିକିଏ ଆଗରେ ତାଙ୍କର ପରମପ୍ରିୟା ନୀଳୋତ୍ପଳା। କୁଳୁକୁଳୁନାଦିନୀ ନୀଳ ଜଳଧାର ଶୀତଳ ଶୀତଳ। ମହାମିଳନର ମହାର୍ତ୍ତ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଉପସ୍ଥିତ। ଝିଅକୁ କହିବେ, ଦେଖ ଗୁନ୍‌ଗୁନ୍ ଏହି ହେଉଛି ମୋର ପ୍ରିୟ ନୀଳୋତ୍ପଳା। ତା’ର ପବିତ୍ର ଜଳ ମଥାରେ ମାର।

ତୁଠ ଉପରେ ଠିଆହୋଇ ସେ ଯାହା ଦେଖିଲେ ସେଥିରେ ତାଙ୍କ ସତ୍ତା ଦୁଲ୍ଲଭିଗଲା। ଆଖି ଆଗରେ ନଦୀଶଯ୍ୟାରେ ଦିଗନ୍ତବିସ୍ତାରି ତଣ୍ଡି, ବେଣା, କୁଣ ଆଦିର ଘଞ୍ଚବନ। କାହିଁ କୁଆଡ଼େ ଅଳସୀ କନ୍ୟାର ମନ୍ଦ୍ରମଧୁର ଗତି?

ତୁଠ ବି ଅରମାରେ ଆକ୍ତାଦିତ।

ତଣ୍ଡିବଣରେ ଲୁଚିଯାଇଛି ଅରକ୍ଷିତ ଛେଉଣୁ ତଙ୍ଗାଟିଏ। କାଳଗର୍ଭକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରିଛି ଯେମିତି।

ଦୂରରେ ଦିଶୁଛି ମହିଷାଳଙ୍କ ପହ୍ଲା ଓ ମହିଷି ପଂକ୍ତି।

କୁଆଡ଼େ ଗଲା ଜଡ଼ା ଭରତର ଡାଆଁଣା ଆଖି?

କୁଆଡ଼େ ଆତ୍ମଗୋପନ କରିଛି ଛନ୍ଦମୟୀ ରୂପସୀ ନୀଳୋତ୍ପଳା? ଆଉ ତା’ର ଅମୃତର ଧାରା?

ରତ୍ନାଙ୍କ ଛାତି ଫାଟିପଡ଼ିଲା। କୋହ ପରେ କୋହ ତାଙ୍କୁ ମୃତବତ୍ କରିଦେଲା।

ଗୁନ୍‌ଗୁନ୍ କହିଲା, “ମାମା ନଦୀ ବିଷୟରେ ତମେ ଯେଉଁ ରଚନା ଲେଖିଥିଲ ସେସବୁର ଦୃଶ୍ୟ ଏଠି ମୁଁ ତ ଦେଖିପାରୁନାହିଁ। ତମେ ଯେଉଁ ନୀଳୋତ୍ପଳା କଥା କହୁଥିଲ, ସେ ନୀଳୋତ୍ପଳାର ନୀଳଜଳ କାହିଁ? ସ୍ରୋତ କାହିଁ? ନାଉରିଆ କାହିଁ? ଧୋବାତୁଠ କାହିଁ? କୁହନା ମାମା, ନଦୀ ଆଉ କେଉଁଠି, ଆଉ କେତେଦୂର?”

ରତ୍ନାଙ୍କ ଛାତି ଫଟାଇ ଏକ କୋହର ବିସ୍ଫୋଟ ବାହାରି ଆସିଲା। ନୟନରୁ ଅବିରତ ଅଶ୍ରୁଧାରା ବହିଚାଲିଲା।

ଗୁନ୍‌ଗୁନ୍ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନ ଥିଲା।

ରତ୍ନାଙ୍କୁ ଯେମିତି ଶୁଭୁଥିଲା, “ମୁଁ ମରିଯାଇଛି ରତ୍ନା! ଏ ମଣିଷମାନେ ମୋର ଗଳାଟିପି ହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି।”

ସେ କମ୍ପିତ କଣ୍ଠରେ ଝିଅକୁ ଭିଡ଼ିଧରି କହିଲେ, “ମା’ଲୋ, ନୀଳୋତ୍ପଳା ମରିଯାଇଛି।”



: ସାର୍, ଆୟୋଜିତ ହେବାକୁ ଥିବା ଆଜିର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଆପଣ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା କରିବା ପାଇଁ ଆସୁଛନ୍ତି ନା?

: ହଁ ଅଲବତ୍ ଆସିବି... ତେବେ ହେବାକୁ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କଥା ମତେ ଆଗ ବତାଇଦିଅନ୍ତୁ।

: ସାର୍, ଦୃଷ୍ଟିହୀନଙ୍କ ସକାଶେ କିଛି ଉପହାର ପ୍ରଦାନର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଯୋଗାଇ ଦେବାଲାଗି କିଛି ଯୋଜନାର ଶୁଭାରମ୍ଭ।

: ଓହୋ.... ଆରେ ହଁ, ଏଇଲେ ମୋର ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ଦଳର ଏକ ଜରୁରି ବୈଠକ କଥା। ଅତି ଜରୁରୀ ବୈଠକଟି ଏଇ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ଭିତରେ ବସିବ। ଏଇଠୁ ମତେ ଚଞ୍ଚଳ ବାହାରିଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ। ପ୍ରକୃତରେ ଏଇ ବୈଠକକୁ ଆମ ଦଳର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ତକାଇଛନ୍ତି।

ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସହାୟକ ଶୁଣିଲା ପତ୍ର ଉଡ଼ିଗଲା ଭଳି ବେଗରେ ଛୁଟିଆସିଲା ସେଠିକି। କ୍ଷୀଣସ୍ବରରେ କହିଲା, “ଆପଣଙ୍କୁ ସେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୋଗଦେବାକୁ ମନା

କରିବାର ନ ଥିଲା।”

: ଆରେ କିଏ ଦୃଷ୍ଟିହୀନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୋଗଦେଇ ସମୟ ବରବାଦ କରେ ନା ମୁଁ କରିବି! ସେଥିରୁ କି ଲାଭ ମିଳିବ! ସେମାନେ ତ ମତେ ଦେଖି ବି ପାରିବେନି।”

: ସେମାନେ ସିନା ଦେଖି ପାରିବେ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଦଳର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ତ ଦେଖିବେ!

: ମାନେ...!!

: ଆଜି ଯୋଉ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା କରିବାଲାଗି ସେଇ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ମୁଖ୍ୟଅତିଥି ପରା ଦଳର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ!

: କ’ଣ କହୁଛ ତୁମେ?

: ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପତ୍ରଟାକୁ ଆପଣ ପୂରା ପଢ଼ି ନାହାନ୍ତି ବୋଧେ! ବିରକ୍ତିରେ ନିଜକୁ ପିଙ୍କାରି ସେ କହିଲେ, “ଦୃଷ୍ଟିହୀନ ମୁଁ ଏତିକି ବି ଦେଖିପାରିଲିନି...!!”

ଦୃଷ୍ଟିହୀନ

ନଗେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ

ହୋଟେଲ୍‌ର କୋଣକୁ ବେଞ୍ଚ ଉପରେ ଏକ୍ସଟିଆ ଯୋଡ଼ ଲୋକଟା ବସିଥିଲା, ସେ ତା' ମୁଣ୍ଡକୁ ଚିପି ଧରିଥିଲା।

ହଠାତ୍ ଦେଖିଲେ ଲାଗିବ ଯେମିତି ତା'ର ମୁଣ୍ଡ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ବିନ୍ଧା ହେଉଛି। ସେ ଖାଇବା ଲମ୍ବା ବେଞ୍ଚ ଉପରେ ଦୁଇ କହୁଣି ଉପରେ ଭରାଦେଇ ଦୁଇ ପାପୁଲି ଉପରେ ମୁଣ୍ଡଟାକୁ ଲଦିଦେଇଥିଲା ଆଉ ଆଖି ବନ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲା। ମଝିରେ ମଝିରେ ତା' ମାଗୁଥିଲା। ଆଉ ତା' ଏକରାହାରେ ପିଇଯାଉଥିଲା। ତା'ପରେ ସିଗାରେଟ୍ ଗୋଟାଏ ପିଉଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସିଗାରେଟ୍ ଅଧା ଜଳିବା ପରେ ପରେ ତାକୁ ଗୋଡ଼ରେ ଦଳି ଦେଉଥିଲା ଯେମିତି ସେ ଗୋଟାଏ ଅସରପାକୁ ଦଳିଦେଉଛି।

ଦୂରରୁ ହିଁ ସେ ମୋତେ ଭିନ୍ନ ଲାଗୁଥିଲା। ଲାଗୁଥିଲା ଯେମିତି ସେ ନିଜ ଭିତରେ ନିମଗ୍ନ। ହୁଏତ ସେଇଥିପାଇଁ ସେ ବାରମ୍ବାର ମୋ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରୁଥିଲା।

ରାତି ଏଗାରଟା ହୋଇସାରିଥିଲା। ହୋଟେଲ୍‌ରେ ପ୍ରାୟ ଲୋକ ନ ଥିଲେ, ଯାହା ଗୋଟେ ଖଣ୍ଡେ ଟୋକା ନିଜ ରାତି ଖାଇବା ଖାଇ ଚାଲିଯିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲେ। ହୋଟେଲ୍ ମାଲିକ ଆଉ ତା'ର ରାନ୍ଧୁଣିଆ କି ପରିଚାରକମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ସେଇ ଲୋକଟା ଆଉ ଆମେ ଦୁଇଜଣ ସାଙ୍ଗ ଥିଲୁ।

ଆମର ଏଇଟା ପ୍ରାୟ ରାତିଅଧର ଖଟି। ମଦ ପିଇବାକୁ ଆମେ ଦୁଇସାଙ୍ଗ ବେଳେବେଳେ ଆସି ବସୁ। ହୋଟେଲ୍ ମାଲିକ ଏକପ୍ରକାର ବନ୍ଧୁ। ଆମେ ଆସିଲେ ହୋଟେଲ୍‌ର କବାଟ ବନ୍ଦ ହେଇଯାଏ। ଆମେ ଭିତରେ ବସି ପିଉ। ହୋଟେଲ୍ ମାଲିକ ବି ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ସାଥ୍ ଦିଏ।

ମଦ ସାଙ୍ଗରେ ଆଉ ଯାହା ଯାହା ରଖିବାକୁ ଦରକାର ସେସବୁ ସେଇ ଭିତରେ ଯୋଗାଡ଼ ହୋଇଯାଏ। ଆମେ ବୋତଲ ସରିବାଯାଏଁ, ଯେତେ ରାତି ହେଉ ପଛେ ସେଇଠି ଖଟି କରୁ।

ସେଦିନ ରାତିରେ ବି ଆମର ଖଟି ଥିଲା। ଆମେ ଚାହୁଁଥିଲୁ ସେଇ ଶେଷ ଲୋକଟା ବି ଚାଲିଯାଉ। ସେ ଗଲେ ଆମେ ଆମ ସ୍ବାଧୀନତାରେ ମଦର ମଜା ନେଇପାରିବୁ ଭାବି ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲୁ ସେ ଚାଲିଯିବାକୁ। ସେ କିନ୍ତୁ ଯାଉ ନ ଥିଲା। ଆମମାନଙ୍କୁ ଅସୁବିଧା ହେବାରୁ ହୋଟେଲ୍ ମାଲିକ ତା' ପାଖକୁ ଯାଇ ହୋଟେଲ୍ ବନ୍ଦ ହେବାର ସୂଚନା ଦେଲା ଓ ଅନୁରୋଧ କଲା ଯିବାକୁ। କିନ୍ତୁ ତାକୁ ଯିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବାର ଫଳ ଓଲଟା ହେଲା। ସେ ଶେଷ ବେଞ୍ଚରୁ ଉଠିଆସିଲା ଆମ ପାଖକୁ, ଆଉ କହିଲା, “ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ରହିଲେ କିଛି ଅସୁବିଧା ହେବ କି? ପ୍ରକୃତରେ ମୁଁ ଯିବାକୁ ଚାହୁଁନି।”

ସେ ରହିବା ଆମକୁ ଠିକ୍ ଲାଗୁ ନ ଥିଲା। ହୋଟେଲ୍‌ର ଲୋକମାନେ ବି ଚାହୁଁ ନ ଥିଲେ ଯେ ହୋଟେଲ୍‌ର ଗୋପନୀୟତା ବାହାରେ କାହାକୁ ଜଣାଇବାକୁ। କେହି ଅତିସ୍ଥା ଲୋକ ନ ରହିବା ହୋଟେଲ୍ ପାଇଁ ନିରାପଦ। ସେଥିପାଇଁ ହୋଟେଲ୍ ମାଲିକ ନିଜେ ବିରକ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରି କହିଲା, “ଦେଖନ୍ତୁ, ଆପଣଙ୍କୁ ଆମେ ଚିହ୍ନିନାହିଁ। ଆପଣ ଗଲେ ମୋର ଲୋକମାନେ ଧୁଆଁଧୋଇ ହେଇ ଖାଇ ବିଶ୍ରାମ ନେଲେ ପୁଣି ରାତିରୁ ଉଠି ତାଙ୍କୁ କାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ।” ମାଲିକ କଥାରେ ଲୋକଟିର ମୁହଁ ଶୁଖିଗଲା। କିନ୍ତୁ ସେ ଆମ ଦୁଇ ସାଙ୍ଗଙ୍କୁ ଚାହିଁ ହାତ ଯୋଡ଼ିପକାଇ ଅନୁରୋଧ କଲା, “ମୋତେ ଦୟା କରନ୍ତୁ ଆପଣମାନେ।

ଏଠାରୁ ବାହାରକୁ ଗଲେ ମୋର କ'ଣ ହେବ ମୁଁ ଭାବିପାରୁନାହିଁ। ହେଇପାରେ ମୁଁ ଏଠାରୁ ଯାଇ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଦେଇପାରେ! ଆପଣଙ୍କୁ ମୋର ଅନୁରୋଧ ମୋତେ ଆଉ ମାତ୍ର ଘଣ୍ଟାଏ ଆପଣମାନଙ୍କ ପାଖରେ ବସିବାକୁ ଦିଅନ୍ତୁ।” ତା' ଅନୁରୋଧ ଆମକୁ ଯେତିକି ବିସ୍ମିତ କଲା ସେତିକି ଅସୁବିଧାରେ ପକାଇଲା। ଆମେସବୁ ରୁପ୍ ରହି ତାକୁ ଆମ ପାଖ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଚେଆରରେ ବସିବାକୁ କହିଲୁ।

ମୁଁ ହୋଟେଲ୍ ମାଲିକଙ୍କୁ ଇସାରା କରି ହୋଟେଲ୍ କବାଟ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ। କିଛି ସମୟ ଭିତରେ ଆମେ ନିରବରେ ମଦଗ୍ଲାସ୍ ନେଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲୁ। ତା' ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଗ୍ଲାସ୍‌ରେ ଢାଳି ତାକୁ ବଢ଼ାଇବା ବେଳକୁ ସେ ମନାକଲା। କହିଲା, “ଜୀବନରେ କେବେ ଛୁଇଁନି। ମୁଁ ବରଂ ଆଉ ତା' ପିଇପାରେ।” ତାକୁ ଆଉ ମଦ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ କଲୁନାହିଁ। ଆମେ ଆମର ମଦ ଗିଲାସରେ ଢାଳି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲାବେଳକୁ ତା' ପାଇଁ ତା' ଆସିସାରିଥିଲା।

କିଛି ସମୟ ରୁପ୍‌ଚାପ୍ ନିଜ ନିଜ ଗ୍ଲାସ୍‌ରେ ବୁଡ଼ିରହିବା ପରେବି ଆମେ କୌଣସି ଦୁର୍ଘଟଣାର ନିରବତା ଭିତରୁ ଯେମିତି ବାହାରି ଆସିପାରୁ ନ ଥିଲୁ। ମୁଁ ଦେଖିଲି ଲୋକଟା ଆମ ଭିତରେ କ୍ରମଶଃ ସହଜ ହେଇ ଆସୁଛି। ଯଦିଓ କଥା କିଛି କହୁ ନ ଥିଲା ତଥାପି ସେ ତା'ର ମୁଣ୍ଡକୁ ହାତମାନଙ୍କଠାରୁ ମୁକ୍ତ କରିନେଇଥିଲା। ଆମେ ତିନିଜଣ ପ୍ରଥମ ଗ୍ଲାସ୍ ସାରିଦେଇ ଦ୍ଵିତୀୟ ଥର ଗ୍ଲାସ୍ ଭରିବାବେଳକୁ ସେ ଆଗ କହିଲା, “ମୁଁ କ'ଣ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ପାଗଳ ଲାଗୁଛି?”

ମୁଁ ଚଢ଼ିଆସୁଥିବା ନିଶାକୁ ମୁହଁରେ ସମ୍ଭାଳି ନେଇ ଖାଲି ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ନାହିଁ କଲି। ସେ



ମୁଣ୍ଡ

ଆଭାସ କୁମାର ବରାଳ

କହୁଥିଲା, “ମୁଁ ଜାଣିଛି ମୋ କଥା କେହି ବିଶ୍ୱାସ କରିବେନି। କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଭଗବାନଙ୍କ ରାଣ ପକେଇ କହିପାରେ ଯେ ମୁଁ ଯାହା କହୁଛି ତାହା ସତ୍ୟ।”

ଦୋକାନ ମାଲିକ ତାକୁ ରୋକିଦେଇ କହିଲା, “ବାରୁ ତମେ କଥା କେତେବେଳେ କହିଲ ଯେ ଆମେ ତମ କଥାକୁ ସତମିଛ ମାନିବୁ!” ତା’ କଥାକୁ ସାଙ୍ଗଦେଇ ମୋ ବନ୍ଧୁ ଲୋକଟାର ପିଠିରେ ହାତ ରଖି କହିଲା, “ତମେ ନିର୍ଭୟରେ କହିବାଲା ଆମେ ତମ କଥା ଶୁଣିବୁ!” ସେମାନଙ୍କ କଥାରୁ ଜଣାପଡୁଥିଲା ଯେମିତି ସେମାନେ ନିଶା ଭିତରୁ ହିଁ କିଛି କହୁଛନ୍ତି। କାରଣ ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱର ପାଟିରୁ ଖସିପଡୁଥିଲା। ସେତେବେଳେ ସେଇ ଲୋକଟା ନିଜ ସିଗାରେଟ୍ ପ୍ୟାକେଟ୍ ବାହାର କରି ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ନିଆଁ ଲଗାଇ ସିଗାରେଟ୍ ଆଉ ଲାଇଟର ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଥୋଇଲା। ମୁଁ କଥାକୁ ସହଜ କରିବାକୁ କହିଲି, “ପ୍ରକୃତରେ ଆପଣଙ୍କର କ’ଣ ଅସୁବିଧା ହୋଇଛି? କହିଲେ ହୁଏତ ଆପଣଙ୍କ ଯନ୍ତ୍ରଣା କିଛିଟା ଉପଶମ ହୋଇପାରିବ। ତେବେ ଆମେ ଜାଣିପାରୁନୁ ଯେ କ’ଣ ଏମିତି ଆପଣଙ୍କୁ ଏତେ ବିବ୍ରତ କରି ତୋଳିଛି!”

ସେ ମୋତେ ସିଧା ଅନେଇ କହିଲା, “ପ୍ରେମ!”

ମୁଁ ପୁଣ୍ଡର ଗୋଟିଏ ପାହାଡ଼ ଉଠେଇଲା ପରି ମୁହଁକରି ‘ସ୍ୱଗତୋକ୍ତି’ କଲି, “ପ୍ରେମ? ଛାର ଗୋଟାଏ ପ୍ରେମ ନେଇ ଆପଣ ଏତେ ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ! ଆମେ ସମସ୍ତେ କେହି ନା କେହି ପ୍ରେମରେ ପଡ଼ି ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରିସାରିଛୁ। ଏମିତି କେହି ନାହିଁ ଯିଏ ଥରେଥରେ ବିଫଳ ହୋଇନି ପ୍ରେମରେ!”

ସେ ବାଧ୍ୟକଲା ପରି କହିଉଠିଲା, “ନା ନା ସେମିତି ନୁହେଁ ଯେମିତି ଆପଣମାନେ ଭାବୁଛନ୍ତି। ମୁଁ ପ୍ରେମ କରୁନାହିଁ, ମୋର ତ ପ୍ରେମିକା ଅଛି। କିନ୍ତୁ ମୋତେ ଯଦି ବାଧ୍ୟକରି ପ୍ରେମ କରାଯାଏ ଯେଉଁଠି ମୋର କୌଣସି ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ ସେଠି ମୁଁ କ’ଣ କରିବି?”

ଆମ ଭିତରୁ ଦୁଇଜଣ ବୋଧହୁଏ ତା’ କଥା ବୁଝିବା ଅବସ୍ଥାରେ ନ ଥିଲେ। ସେମାନେ ତାଙ୍କ ଗ୍ଲାସ୍ ଆଉ ପ୍ଲେଟ୍ ଭିତରେ ମଗ୍ନ ଥିଲେ, ମଝିରେ ମଝିରେ ଲୋକଟାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ। ହୋଟେଲ୍‌ର ପିଲାମାନେ ଆଉ ମିସ୍ତ୍ରି ନିଜନିଜ ଖାଇବା ଆଳି ଧରି ପାଖ ଟେବୁଲ୍‌ରୁ ଆମମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଦେଖି ଖାଉଥିଲେ। ସେମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ବିଶେଷକରି ସେଇ ଲୋକଟା ପାଖରେ ଥିଲା। ନୂଆ ଜନ୍ମ ଦେଖିଲା ପରି ସେମାନେ ଦେଖୁଥିଲେ ତାକୁ। ମୁଁ କହିସାରିଥିଲି ଯେ ମୁଁ ଲୋକଟା କେଉଁ ଧରଣର ପ୍ରେମକଥା କହୁଛି ମୁଁ ସେଥିରୁ କିଛି ବୁଝିପାରୁନି ବରଂ ସେ ବିସ୍ମୃତ ଭାବେ ଯଦି ନିଜ

କଥା କହିପାରିବ ତେବେ ହୁଏତ ତା’ କଥା, ପରିସ୍ଥିତି ଆଉ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା କିଛିଟା ବୁଝି ହେଇପାରେ।

ଲୋକଟା ତା’ର ପୁରୁଣା ସିଗାରେଟ୍ ପକାଇସାରି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଲଗାଉ ଲଗାଉ କହୁଥିଲା, “କଥାଟାକୁ ମୁଁ କେମିତି କହିବି ଜାଣିପାରୁନାହିଁ। ବେଳେବେଳେ ମୋର ମନେହେଉଛି ଯେ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ମୋର ଭ୍ରମ ହୋଇପାରେ, ହେଲେ ଘଟଣାର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଛିଣ୍ଡା ଅଂଶ କଥା ମନେପଡ଼ିଗଲେ ଲାଗୁଛି ଯେମିତି ଏସବୁ ସତ।”

ମୁଁ ଜୋର୍‌ଦେଇ କହିଲି, “କ’ଣ ସତ କ’ଣ ମନଗଢ଼ା, ସେକଥା ଆମେ ଶୁଣିବାକୁ ଚାହୁଁଛୁ।”

ସେ ଆରମ୍ଭ କଲା, “ଝିଅଟା ଯେ ଶାରୀରିକ ଭାବେ ବିକଳାଙ୍ଗ ଆଉ ଏ ପ୍ରେମ କାହାଣୀ କେବଳ ତା’ରି ବୋଲି ଆପଣ କ’ଣ ବିଶ୍ୱାସ କରିବେ?”

ମୋ ସାଙ୍ଗଟି ହଠାତ୍ ନିଦରୁ ଉଠିଲା ପରି ବଡ଼ପାଟିରେ କହିଲା, “କାହିଁ ନୁହଁ, ସେ କ’ଣ ମଣିଷ ନୁହଁ? ତା’ର କ’ଣ ଭଲପାଇବାର ଅଧିକାର ନାହିଁ! ମୁଁ ତ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଛି ଯେ ସେ ବି ପ୍ରେମ କରିପାରେ!”

“ଟିକେ ରୁହନ୍ତୁ!” ସେ କହିଲା, “ମୁଁ ଯାହା କହୁଛି ଆଗ ଜାଣିସାରନ୍ତୁ। ସେ ପଞ୍ଚସ୍ତରି ଭାଗ ଅକ୍ଷମ। ଗୋଟିଏ ଚୌକିରେ କେବଳ ବସିଥାଏ। ତା’ର ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ତାକୁ ତା’ ହିଲ୍‌ରେଆରରେ ବସେଇଦିଆଯାଏ। ସେ ଗାଁ ଗାଁ ହେଇ କଥା କୁହେ ଯାହା କେବଳ ତା’ର ମା’ ହିଁ ବୁଝିପାରନ୍ତି। ସବୁବେଳେ ତା’ ଚଉକିରେ ଗୋଟେପଟକୁ ଢଳିକି ବସିଥାଏ। ସିଧା ବି ବସିପାରେନି। ସେତେବେଳେ ତା’ର ମୁଣ୍ଡ ଯେମିତି ଗୋଟିଏ କାନ୍ଥ ଉପରେ ଖଞ୍ଜି ହୋଇଯାଏ। ଆପଣମାନେ କୁହନ୍ତୁ ଏମିତି ଅବସ୍ଥାରେ କ’ଣ ବିଶ୍ୱାସ କରିହେବ ଯେ ସେ ପ୍ରେମ କରିପାରେ?”

“ନା ତା’ହେଲେ ତ ଅସମ୍ଭବ!” ହୋଟେଲ୍ ମାଲିକ ଗ୍ଲାସ୍ ଥୋଇଦେଇ କହିପକେଇଲା।

ଲୋକଟା ତାକୁ ଚାହିଁଲା। ଆଉ ପଚାରିଲା, “କ’ଣ ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଲାଗୁଛି ଯେ ସେ ପ୍ରେମ କରିପାରିବନି?”

ଦୋକାନୀ କିଛି କହିବା ଆଗରୁ ମୋ ବନ୍ଧୁ କହିଉଠିଲା, “ତା’ର ତ ଦେହ ମୁଣ୍ଡ କିଛି କାମ କରୁନ ଥିବ! ସେ ପ୍ରେମ କେମିତି କରିପାରିବ!”

ଲୋକଟା କହିଲା, “ନା ଭୁଲ୍, ତା’ର ଦେହ ସିନା ଠିକ୍‌ରେ କାମ କରିପାରେନି କିନ୍ତୁ ମନ ଆଉ ମୁଣ୍ଡ ମାତ୍ରାଧିକ ସକ୍ରିୟ। ମୁଁ ବି ପ୍ରଥମରୁ ଆପଣମାନଙ୍କ ପରି ଭାବୁଥିଲି, କିନ୍ତୁ ଫଳ ଠିକ୍ ଓଲଟା ହେଲା।”

ମୋର ମନେହେଲା ଯେ ଲୋକଟାର କାହାଣୀ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନ ଜାଣିଲେ ହୁଏତ ସେ କ’ଣ କହୁଛି ବୁଝିହେବ ନାହିଁ। ତେଣୁ ଅନୁରୋଧ କଲି ଯେ ଯେମିତି ତା’ କାହାଣୀ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି କରୁ। ମୋ ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷାକରି ସେ କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା, “ମୁଁ ଚାକିରି ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାକୁ ଆସି ଏଠି ଗୋଟିଏ ଘର ଭଡ଼ା ନେଇ ରହିବାକୁ ଲାଗିଲି। ପୂର୍ବରୁ ମୋ ବଡ଼ ଭଉଣୀ ଏଠି ଗୋଟିଏ ବେସରକାରୀ ହସ୍ପିଟାଲ୍‌ରେ ନର୍ସ ଚାକିରି କରି ଗୋଟିଏ ହଷ୍ଟେଲ୍‌ରେ ଦୁଇବର୍ଷ ଆଗରୁ ରହିଆସୁଥିଲା। ମୁଁ ଭଡ଼ା ନେବାର କାରଣ ହେଲା ଆମେ ଭାଇଭଉଣୀ ଏକାଠି ଏଇ ଅଞ୍ଚଳରେ ରହିବୁ। ଏଠାରୁ ତା’ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ପାଖ ହେବ ଆଉ ମୁଁ ଦିନରେ କୋଟିଂ ସେଣ୍ଟର୍ ଯାଇ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରିବି।

କିନ୍ତୁ ଆମେ ରହିବାର କିଛିଦିନ ଭିତରେ ଆଖପାଖ ଲୋକ ମୋ ଭଉଣୀକୁ ତା’ ଅବସର ସମୟରେ ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ୍ ଦେବାକୁ ବା ରକ୍ତଚାପ ମାପିବାକୁ ଡାକିବାକୁ ଲାଗିଲେ। ସେଥିରେ ତା’ର କିଛି ଅଧିକ ରୋଜଗାର ବି ହେଉଥିଲା, ଯାହା ଆମ ସ୍ୱଚ୍ଛଳତା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଥିଲା। ଏମିତି କିଛିଦିନ ପରେ ଦିନେ ଜଣେ ଭଦ୍ରମହିଳା ଆସିଲେ। ସେ ବଡ଼ ଚିକିତ୍ସକ ଜଣାଯାଉଥାନ୍ତି। ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଝିଅ ପାଇଁ ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ୍ ଦେବାକୁ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ନର୍ସଟିଏ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା। ସେଥିପାଇଁ ସେ ଭଉଣୀକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବାକୁ ଆସିଥିଲେ ଯେ ଯଦି ଭଉଣୀ ତା’ର ଚାକିରି ଛାଡ଼ିଦେଇ ତାଙ୍କ ଝିଅର ପୂରା ଦେଖାଶୁଣା କରିବ ତେବେ ସେ ତାକୁ ସେ ପାଉଥିବା ଦରମାଠାରୁ ଅଧିକ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ। କିନ୍ତୁ ଭଉଣୀ ନିଜ ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ଚାକିରି ଛାଡ଼ିବାକୁ ଚାହୁଁ ନ ଥିଲା। କିନ୍ତୁ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଘଣ୍ଟାଏ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ତା’ର ପରିଚର୍ଯ୍ୟା ପାଇଁ ସମୟ ଦେବାକୁ ରାଜି ହୋଇଗଲା। ସେ ମହିଳା ବିଧବା ଥିଲେ ଆଉ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବଦଳରେ ଚାକିରି କରୁଥିଲେ। ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଝିଅ ଜନ୍ମରୁ ବିକଳାଙ୍ଗ ଥିଲା ବା ଶାରୀରିକ ଅକ୍ଷମ ଥିଲା, ଯାହା କାରଣରୁ ତାଙ୍କୁ ପରିଚାରିକାଟିଏ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିଲା। ସେ ବହୁତ ଅନୁରୋଧ କଲେ ପରିଚାରିକାଟିଏ ଯୋଗାଡ଼ କରିଦେବାକୁ, ଯାହା ଭଉଣୀ କୁହାକୁହି କରି ନର୍ସଟିଏ ଯୋଗାଡ଼ କରିପାରିଲା ଯିଏ ସେଇ ମହିଳାଙ୍କ ଚାକିରି ଯିବା ସମୟତକ ତାଙ୍କ ଝିଅ ପାଖରେ ରହିବ ଏବଂ ସନ୍ଧ୍ୟା ପରେ ଯଦି ଔଷଧ ନେବାକୁ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼େ ଭଉଣୀ ସେ ଦାୟିତ୍ୱ ନେବ।”

ସେ କହୁ କହୁ ଟିକେ ବିଶ୍ରାମ ନେଲା। ପୂର୍ବ ସିଗାରେଟ୍ ତା' ହାତରେ ଜଳି ଜଳି ଲିଭିସାରିଥିଲା। କେବଳ ତା'ର ତୃଳା ଥିବା ଅଂଶ ଯାହା ଲାଖିରହିଥିଲା। ସେ ତାକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଇ ଆଉ ଗୋଟିଏରେ ନିଆଁ ଲଗେଇଲା। ସେତେବେଳେ ଯାଏଁ ଆମେ ନିଜ ନିଜ ଅବସ୍ଥାରେ ତା' ଗପ ଶୁଣୁଥିଲୁ। ପ୍ରକୃତରେ ସେ କାହାଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିବ ନା କରିସାରିଲାଣି କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନ ଥିଲୁ। ସିଗାରେଟ୍ ଲଗାଇସାରି ସେ କହିବାକୁ ଲାଗିଲା, “ତାଙ୍କ ଘର ଆମେ ରହୁଥିବା ଘରଠାରୁ ଦେଢ଼ଶ’ ବା ଦୁଇଶ’ ମିଟର ଦୂର ହେବ। ମହିଳାଜଣକ ଅନୁରୋଧ କଲେ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଝିଅର ଅବସ୍ଥା ଦେଖିଆସିବାକୁ। ତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧ ରଖି ଆମେ ଭାଇଭଉଣୀ ଦୁହେଁ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ବାହାରିଲୁ। ଭଉଣୀ ଏକା ଯାଉଥିଲା କିନ୍ତୁ ପରେ ମୋତେ ତାକିଲା ଅଜଣା ଘରକୁ ଏକୁଟିଆ ଯିବାକୁ ଅସୁବିଧା ଲାଗିଲା ବୋଲି। ଆମେ ପହଞ୍ଚି ପ୍ରଥମେ ଝିଅଟିକୁ ଦେଖିଲୁ। ପ୍ରକୃତରେ ତାକୁ ଦେଖିବା ପରେ ଝିଅଟି ପ୍ରତି ଦୟା ଆସିଲା।

ସେତେବେଳେ ସେ ତା' ହିଲ୍‌ଟେଆରରେ ବସିଥାଏ। ତାକୁ ଦେଖି ମୋର ମନେହେଲା ଯେ ତା' ବୟସ ତେର ବର୍ଷରୁ ପନ୍ଦର ଭିତରେ ହେଇଥିବ। ରଙ୍ଗ ଗୋରା, କିନ୍ତୁ ଏତେ କମ୍ ବୟସରେ ବି ତା' ଦେହରେ ମାଂସ ଅଧିକା ଥିଲା। ତା' ମା' ତାକୁ ଆମ ସହିତ ପରିଚିତ କରାଇଦେଲାବେଳେ ସେ ବହୁତ କଷ୍ଟରେ ହାତ ଉଠେଇବାକୁ ଯିବାବେଳେ ଭଉଣୀ ତା'ର ହାତଧରି କହିଲା- ଆଉ। ସେତେବେଳେ ସେ ହସିବାକୁ ଲାଗିଲା। ବଡ଼ ବୀଭତ୍ସ ସେ ହସ ଥିଲା। ତଥାପି ଆମ ପାଖେ କାରୁଣ୍ୟ ଥିଲା ଓ ଆମେ ତାକୁ ଦେଖି ତା' ପ୍ରତି ଦୟା ଆସୁଥିଲା।

ସେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଆମେ ଆଉ କିଛି ସମୟ ରହି ଭାଇଭଉଣୀ ଦୁହେଁ ଚାଲିଆସିଲୁ। ବାଟରେ ଭଉଣୀ ମୋତେ ପଚାରିଲା- ଝିଅଟି ତୋତେ କେମିତି ଲାଗିଲା? ମୁଁ କହିଲି- ବିଚାର। ସେ କହିଲା- ତା' ଆଖି କିନ୍ତୁ ତୋ ଉପରେ ଲାଖିରହିଥିଲା। ସେଇଟା ବୋଧେ ତୁ ଜାଣିପାରିନୁ। ତା' କଥା ମୁଁ ପୂର୍ବରୁ ଉପଲବ୍ଧ କରିଥିଲେ ବି ତାକୁ କିଛି କହିଲିନି। ଆମେ ଘରକୁ ଫେରି ନିଜ ନିଜ କାମରେ ମନ ଦେଲୁ।

ଏ ଘଟଣାର ଦୁଇଦିନ ପରେ ପୁଣି ସେ ମହିଳା ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଆସିଲେ। ତାଙ୍କର ଆମକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବାକୁ ଥିଲା ଯେ ଆମେ ବାରମ୍ବାର ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବାକୁ। କାରଣରେ ସେ ଯାହା କହିଲେ ତାହା ଆମକୁ ଖୁସିଦେଲା। ସେ କହିଲେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବେ ତାଙ୍କ ଝିଅର ଉନ୍ନତି ଦେଖାଦେଇଛି। ସେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ

ଆମେ ଫେରିବା ପରେ ସେ ବହୁତ ଖୁସି ଥିଲା। ମନଇଚ୍ଛା ଖେଳିଛି। ମଜାର କଥା ଯେ ସେ ତା'ର ହାତ ଚଳାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଛି। ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଇସାରା ମୋ ଦିଗକୁ ଥିଲା। ସେ ମୋତେ ଚାହୁଁଥିଲେ ମୁଁ ଯାଇ ତା' ପାଖେ ସବୁଦିନ ସମୟ ବିତାଏ। ଆମର ତାଙ୍କ କଥାରେ ଅରାଜି ହେବାର ନ ଥିଲା। କାରଣ ଝିଅଟିର ଦୟନୀୟ ଅବସ୍ଥାରୁ ଯଦି ସେ ସାମାନ୍ୟ ବି ସୁଧାର ଆଣିପାରୁଛି ସେଥିରେ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଖୁସିହେବା କଥା। କିନ୍ତୁ ସେକଥା ଯୋଗଦିନ ଆଭାକୁ କହିଲି ସେ ବିରକ୍ତ ହେଲା। ମନାକଲା ସେଠିକି ଯିବାକୁ।

“ଆଉ କିଏ?” ମୁଁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲି, “ଆଉ କ’ଣ ଭଉଣୀର ନାଁ?”

“ନା, ଆଭାକୁ ମୁଁ ଭଲପାଏ। ସେ ଘର ସହିତ ପରିଚିତ, ଭଉଣୀ ବାଟଦେଇ ତା' ସହିତ ମୋର ସଂପର୍କ। ସେ ତା' ସାଙ୍ଗରେ ଚାକିରି କରେ। ସେ ମହିଳା ଗଲାବେଳକୁ ସେ ଆସିଲା। ମହିଳାଙ୍କ ବିଷୟରେ ପଚାରିଲା ଆଉ ସବୁ ଶୁଣିସାରି ରାଗିଗଲା। ମନକଲା ଯିବାକୁ ସେଠିକି। କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତ ସେ ମହିଳାଙ୍କୁ କଥା ଦେଇସାରିଥିଲି ଯେ ମୁଁ ସବୁଦିନ ଘଣ୍ଟାଏ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ତାଙ୍କ ଝିଅ ସାଙ୍ଗରେ ରହିବି ବୋଲି। ସେଥିପାଇଁ ସେ ପାରିଶ୍ରମିକ ଦେବାକୁ ବି କହିଥିଲେ। ତେଣୁ ଆଭା କଥା ନ ଶୁଣି ମୁଁ ପ୍ରତ୍ୟହ ନିଜ ସମୟ ବାହାର କରି ତାଙ୍କ ଝିଅ ପାଖକୁ ଯାଇ ତା' ପାଖରେ ବସେ। ଏମିତି ସପ୍ତାହ ପରେ ମୁଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲି ବସିଥିଲାବେଳେ ମୋତେ ସେ ଛୁଇଁବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି। ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ମୁଁ ତା'ର ଏ ବ୍ୟବହାରକୁ ସାଧାରଣ ଆଚରଣ ବୋଲି ଭାବୁଥିଲି। ପରେ କିନ୍ତୁ ମୋତେ କାହିଁକି ତା'ର ଏମିତି ଛୁଇଁବା ଅସ୍ୱାଭାବିକ ମନେହେଲା।”

ସେ କହୁଥିବା ଭିତରେ ମୋ ବନ୍ଧୁଜଣକର ବୋଧହୁଏ ନିଶା ଟିକେ କମିଯାଇଥିଲା। ସେ ବୋତଲରୁ ଗ୍ଲାସ୍‌ରେ ଆଉକିଛି ପାନୀୟ ଢାଳିବାବେଳକୁ କହିଉଠିଲା, “ଆଜ୍ଞା! ଝିଅଟିର ବୟସ କେତେ? ସତରେ କ’ଣ ସେ ତେର ଚଉଦ ବର୍ଷର ହେବ?”

ତା' ପ୍ରଶ୍ନକୁ ସାମ୍ବାଦିନୀ କରିବାକୁ ଯାଇ ଲୋକଟି କହିଲା, “ପ୍ରଥମେ ତ ମୁଁ ସେଇଆ ଭାବିଥିଲି। ଥରେ ତା' ମା'ଙ୍କୁ ବି ପଚାରିଦେଇଥିଲି। ତା' ମା' କହିଲେ ତାକୁ ତେଇଶ ବର୍ଷ ବୋଲି। ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ଯେ ସେ ସେତିକି ବୟସର ବୋଲି ଦେଖା ହୁଁ ଯାଉ ନ ଥିଲା। ତା' ମା' ତା' ବୟସ ଜଣାଇବା ପରେ ମୋର ତାକୁ ଛୁଇଁବାକୁ ଟିକେ ସଂକୋଚ ଲାଗିଲା। ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଦୂରେଇ ଦୂରେଇ ରହିଲି। ତଥାପି ସେ ମଝିରେ ମଝିରେ ମୋତେ ତା' ପାଖକୁ ଡାକୁଥିଲା।”

“କେମିତି?” ମୁଁ ପଚାରିଲି। “ସେ ତ ଠିକ୍‌ରେ କଥା କହିପାରୁ ନ ଥିଲା।”

ସେ ମୋତେ ଚାହିଁ କହିଲା, “ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଭଙ୍ଗୀ କରି ସେ ଡାକୁଥିଲା। କେତେବେଳେ ହିଲ୍‌ଟେଆରରୁ କେହି ନ ଥିଲାବେଳେ ଖସିପଡୁଥିଲା ତ କେତେବେଳେ ନିଜ ଗୋଡ଼ ଉଠାଇ ନ ପାରିବା ପରି ଛନ୍ଦିଦେଇ ମୋତେ ଇସାରା କରୁଥିଲା। ଥରେ ତ ଏତେ ଜୋର୍‌ରେ ପାଟିକଲା ଯେ ମୁଁ ବାଧ୍ୟହେଇ ତା' ପାଟିରେ ହାତଦେଇ ବନ୍ଦକଲି। ମୋତେ ଅଖାଡୁଆ ଲାଗୁଥିଲେ ବି ପାରିଶ୍ରମିକ ପାଇଁ ମୋର ଅନ୍ୟ ଗତି ହିଁ ନ ଥିଲା। ଯଦିଓ ମୁଁ ବୁଝିସାରିଥିଲି ଯେ ସେ ଚାହୁଁଛି ମୁଁ ତା' ଦେହର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଂଶ ଛୁଇଁ ତାକୁ ଧରେ ବୋଲି। ଯେଉଁଥର ସେ ପାଟିକରି ଚିତ୍କାର କଲା ଯେ ମୁଁ ବାଧ୍ୟହେଲି ତା' ମୁହଁ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ସେଥର ମୋତେ ଲାଗିଲା ଯେମିତି ସେ ମୋ ହାତ ରୁମିଦେଲା। ତାକୁ ମୁଁ ମନର ଭ୍ରମ ବୋଲି ଭାବିନେଇଥିଲି କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ ତା' ମୁହଁରେ ଗୋଟିଏ ଅସମ୍ଭବ ପ୍ରକାର ପାଶବିକ ହସ ଦେଖିପାରିଥିଲି। ଏମିତି ଏମିତି ମାସେ ଚାଲିଥିଲା। ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ତା' ବ୍ୟବହାର ଅନ୍ୟ ପାଖରେ ଆଭାର ଜିଦ୍ - ଏ ଦୁଇଟି କାରଣରୁ ମୁଁ ଅନ୍ୟ କାମର ବାହାନା ଦେଖାଇ ଆଉ ଯାଇପାରିବିନି ବୋଲି ମନାକଲି। ଆଭା ପ୍ରଥମରୁ ଚାହୁଁ ନ ଥିଲା ଯେ ମୁଁ ସେଠାକୁ ଯାଏ ବୋଲି, କିନ୍ତୁ ତା' ବ୍ୟବହାର କଥା ଶୁଣିବା ପରେ ସଫା ଜଣାଇଦେଲା ଯେ ମୁଁ ଯଦି ସେ ଝିଅଟି ପାଖକୁ ଯିବା ବନ୍ଦ ନ କରେ ତେବେ ସେ ମୋ ସହିତ ସବୁ ସଂପର୍କ କାଟିଦେବ।”

କହୁ କହୁ ସେ ରହିଗଲା। ସବୁଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା। ହୋଟେଲ୍‌ର ଲୋକମାନେ ବି ତାକୁ ମନଦେଇ ଶୁଣିବାକୁ ତାକୁ ଘେରି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଟେବୁଲ୍ ନେଇ ବସିଯାଇଥିଲେ। ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣଙ୍କୁ ଚାହିଁ କହିଲା, “ଆଉ ଟିକେ ତା' ହେଇପାରିବ?” ହୋଟେଲ୍ ମାଲିକ ବିରକ୍ତ ହେଇ ନାହିଁ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ପିଲାଟିଏ ଉଠି ରୁଲି ପାଖକୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲା। ତାକୁ ଚାହିଁ ଲୋକଟା ହୋଟେଲ୍ ମାଲିକର ବିରକ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ପ୍ରଥମଥର ହସିଲା। କହିଲା, “ମୁଁ ଟିକେ ବେଶି ଚା' ପିଏ। ବ୍ୟସ୍ତ ହେବେନି ମୁଁ ତା'ର ଦାମ୍ ଦେଇକି ହିଁ ଏଠୁ ଯିବି।” ହୋଟେଲ୍ ମାଲିକ କହିଲା, “ସେକଥା ଛାଡ଼। ଏବେ କୁହ ତମର ସେ ବାୟାଣୀ କଥା। କ’ଣ ହେଲା ସେଠାୁ?”

“ବାୟାଣୀ ନୁହେଁ, ଶାରୀରିକ ବିକଳାଙ୍ଗ। କାରଣ ତା'ର ମୁଣ୍ଡ କେତେଗୁଣ ଯେ ଅଧିକ କାମ କରୁଥିଲା ଆପଣମାନେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବେନି। ମୋର ଧାରଣା ଥିଲା ଯାହା ତା' ବ୍ୟବହାର ଠିକ୍ ଓଲଟା ମୋତେ ଦେଖାଗଲା। ମାନସିକ ସ୍ତରରେ ସେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଠିକ୍ ଥିଲା।”

ଏତିକି କହିବାବେଳକୁ ତା' ଆସିସାରିଥିଲା। ଲୋକଟା ଦୁଇହୋକ ନେଇ ପୁଣିଥରେ ସିଗାରେଟ୍ ପିଇଲା। ଆମେ ବି ତାକୁ ସାଙ୍ଗଦେବାକୁ ଯାଇ ଗୋଟେ ଗୋଟେ ସିଗାରେଟ୍ ଲଗାଇଲୁ। ତା'ପରେ ପୁଣି ଆରମ୍ଭ କଲା, “ଯା' ପରେ ଯାହା କହିବି ତାକୁ ଆପଣ ମୋର ଭ୍ରମ ବୋଲି କହିବେ ନିଶ୍ଚୟ। କାରଣ ତା'ର ସତ୍ୟାସତ୍ୟର ପ୍ରମାଣ ମୋ ପାଖରେ ନାହିଁ।”

ମୁଁ କହିଲି, “ତା'ପରେ କ'ଣ ହେଲା କୁହନ୍ତୁ।”

ସେ ଆରମ୍ଭ କଲା, “ଯେଉଁ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ମୁଁ ସେ ଝିଅଟିର ମା'କୁ ଆଉ ଯାଇପାରିବି ନାହିଁ ବୋଲି ଜଣାଇଲି ସେ ରାତିରେ ମୋର କ'ଣ ହେଲା ମୁଁ ବର୍ତ୍ତନା କରିପାରୁନି।” ଏକଥା କହୁ କହୁ ତା' ଆଖି ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିବା ଗୋଟିଏ ଦାଗ ଉପରେ ନିବଦ୍ଧ ହେଇଗଲା ଯେମିତି ଆଉ ଆଖିପତା ମେଲା ହେଇଯାଇଥିଲା। ସେ କିନ୍ତୁ କହୁଥିଲା, “ମୁଁ ଶୋଇବାକୁ ଗଲାବେଳକୁ ମୋତେ କାହିଁକି କେଜାଣି ଅସୁଖ ଲାଗୁଥିଲା, ଯେମିତି ମୁଁ କିଛି ଭୁଲ୍ ଠିକ୍ ମଝିରେ ଅଟକିଯାଇଛି। ତା'ପରେ ମୁଁ ସବୁଦିନ ପରି ଶୋଇଗଲି। ଶୋଇବାର କିଛି ସମୟ ପରେ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା। ଲାଗିଲା ଯେମିତି ମୋତେ କେହି ନାଁ ଧରି ଡାକୁଛି। ସ୍ୱରଟା ବାହାରୁ ଆସୁ ନ ଥିଲା। ନୂଆ ସ୍ୱର କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଚିହ୍ନିପାରୁ ନ ଥିଲି। ମୋତେ ଜଣାଗଲା ଯେମିତି ମୁଁ ମୋ ନିଜ ନାଁ ଧରି ନିଜକୁ ଡାକୁଛି। ସାରାରାତି ମୁଁ ଆଉ ଶୋଇପାରି ନ ଥିଲି। ଭଉଣୀ ଅନ୍ୟ ଘରେ ଶୋଇପଡ଼ିଥିଲା। ତାକୁ ଡାକିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଲା। କିନ୍ତୁ ମୁଁ ବାରମ୍ବାର ଯେତେଥର ଶୋଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲି ସେଇ ସ୍ୱର ମୋତେ ଡାକୁଥିଲା। ଶେଷକୁ ଏମିତି ହେଲା ଯେ ମୁଁ କବାଟ ଖୋଲି ବାହାରକୁ ଆସିଲି। ବାହାରକୁ ଆସିଲାପରେ ନିଜ ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ ମୁଁ ସେଇ ଝିଅଘର ଆଡ଼େ ଚାଲିଲି। ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ଯେ ତା' ଘର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ପରେ ହିଁ କିଛିଟା ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହେଲି ଆଉ ଫେରିଆସିଲି। ତା'ପରେ ଆଉ ଶୋଇବାରେ ମୋତେ ଅସୁବିଧା ହୋଇନି।”

“ତା' ପରଦିନ ଭାବିଲି ଯେ ହେଇପାରେ ଯେ ଝିଅଟିକୁ ମୁଁ ମନା କରିଦେଇ ନିଜେ ଦୋଷୀ ହୋଇପଡ଼ିଛି। କିନ୍ତୁ ପରେ ତା' ହେଲା ନାହିଁ। ପରଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ମୁଁ ଖୁବ୍ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇଉଠିଲି। ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ବି ତା' ପାଖକୁ ଯିବାରୁ ନିଜକୁ ବିରତ କରି ନ ପାରି ତା' ପାଖେ ପହଞ୍ଚିଯାଇଥିଲି। ଆଉ ଯେତେବେଳେ ପହଞ୍ଚିଲି ତା' ମୁହଁ ଚାହିଁ

ମୁଁ ବିବ୍ରତ ହେଇଗଲି। ତା' ମୁହଁରେ ଗୋଟେ ଭୟଙ୍କର ହସ ଖେଳୁଥିବାର ଦେଖିଲି। ସେ ହସରେ ମୋତେ ତା' ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ଇସାରା ବା ଆଦେଶ ଏମିତି କିଛି ଥିଲା, ଯାହା ମୋତେ ତା' ପାଖକୁ ଯାଇ ତା' ମୁହଁ ଧରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରୁଥିଲା। ବହୁକଷ୍ଟରେ ନିଜକୁ ନିଜ ଦୃନ୍ଦୁ ସହିତ ସାଲିସ କରି ମୁଁ ତା' ଘରୁ ଚାଲିଆସିଲି। କିନ୍ତୁ ଘଟଣା ଏତିକିରେ ସରି ନ ଥିଲା। ତା' ପରଠାରୁ ମୁଁ ନିଜର ସେ ଝିଅଟି ପ୍ରତି ଦୁର୍ବଳତା ବଢ଼ିଯାଇଛି ଭାବି ମୁଁ ଆଉ ପାଖରେ ବେଶି ସମୟ କାଟିବାକୁ ଲାଗିଲି। ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପାର୍କ, ସିନେମା ହଲ୍, ହୋଟେଲ୍ ଇତ୍ୟାଦି ଭିତରେ ମୁଁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲି ତାକୁ ଭୁଲିଯିବାକୁ। କିନ୍ତୁ ସବୁ ବିଫଳ ହେଲା। ଆଉ ପାଖରୁ ଫେରିଆସିବା ପରେ ପରେ ସବୁ ରାତିରେ ଝିଅଟିର ଚେହେରା ମୋ ଆଗରେ ଆସି ମୋତେ ବ୍ୟସ୍ତ କରୁଥିଲା। ଯେମିତି ସେ ମୋତେ ତା' ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ଡାକୁଥିଲା ଆଉ ମୁଁ ତା' ଘର କବାଟ ଯାଏଁ ଯାଇ ଫେରିଆସୁଥିଲି।”

ସେ ରହିଯାଇ ପୁଣି କହିବାକୁ ଲାଗିଲା, “ତା' ପରେ ପରେ ଆହୁରି ଅନେକ କଥା ଘଟିବାକୁ ଲାଗିଲା। ଏ ଘଟଣା ସହିତ ତା'ର ସଂପର୍କ କିଛି ଥିଲା କି ନାହିଁ କହିପାରିବିନି, କିନ୍ତୁ ଆଭାର ସବୁ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଅସୁସ୍ଥତା ଦେଖାଦେଲା ଆଉ କ୍ରମଶଃ ସେ ଦୁର୍ବଳ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା। ସମସ୍ତ ଡାକ୍ତରୀ ପରୀକ୍ଷା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ସୁସ୍ଥ ହେଇପାରୁ ନ ଥିଲା। ମୁଁ ସେଇ ଝିଅଟି ଘରକୁ ଯିବା ବନ୍ଦ କରିବାର ଚାରିମାସ ଭିତରେ ଆଉ ଏତେ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଯେ ତା'ର ବିଛଣା ଛାଡ଼ି ଉଠିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉ ନ ଥିଲା।”

ଏତିକି କହି ସେ ରୁପ୍ତହେଇ ରହିଗଲା। ହୁଏତ ସେ ଭାରୁଥିଲା ଆଉ କ'ଣ କହିବ। ଆମେ କେହି କିଛି କଥା ନ କହି ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲୁ ସେ ପୁଣି ଆରମ୍ଭ କରିବ। ସେ ତାହାହିଁ କଲା।

“ଆଉ ବିଛଣା ଧରିବାର ଦୁଇ ଚାରିଦିନ ଭିତରେ ଝିଅଟିର ମା' ଆସିଲେ ଭଉଣୀକୁ ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ୍ ଦେବାକୁ ଡାକି। ସେତେବେଳେ ସେ କହିଲେ ଯେ ଗଲା କିଛିଦିନ ଧରି ଝିଅଟି ଭୟଙ୍କର ରୂପ ଧରି ରହୁଛି। ନିଜ ପୋଷାକ ଚିରିଦେଉଛି ନ ହେଲେ ନିଜର ଦେହକୁ ଖଣ୍ଡିଆଖାବରା କରିଦେଉଛି ଯେମିତି ସେ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି, ହେଲେ ନିଜ ଅକ୍ଷମତା ପାଇଁ କରିପାରୁନି। ଏମିତିକି ଖାଇବା ଦେଲେ ମୁହଁ ଫେରାଇ ନେଉଥିଲା। ଗଲାକାଲି ରାତିରୁ ସେ ବିଛଣାରେ ପଡ଼ିରହିଛି ନିଶ୍ଚଳ ହେଇ। ଡାକ୍ତର ଆସିଥିଲେ। ଔଷଧ ଦେଇଯାଇଛି। ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ୍ ପାଇଁ ସେ

ଭଉଣୀକୁ ଡାକି ଆସିଛନ୍ତି। ଅଗତ୍ୟା ମୋତେ ଭଉଣୀ ସାଙ୍ଗରେ ତା' ଘରକୁ ଯିବାକୁ ହେଲା। ଦେଖିଲି ସେ ବିଛଣାରେ ପଡ଼ିଥିଲା। ଆମେ ପହଞ୍ଚିବାରୁ ଆଖି ବୁଲେଇ ଚାହିଁଲା। ତା'ପରେ ମୋ ଉପରେ ଆଖି ରଖି ଆଖି ବନ୍ଦ କରିଦେଇ ଛୋଟ ହସଟିଏ ହସିଲା। ସେ ହସ ଅନ୍ୟ କେହି ଦେଖିଲେ କି ନାହିଁ ଜାଣିହେଲାନି, ହେଲେ ମୋତେ ଲାଗୁଥିଲା ଯେମିତି ପ୍ରତିଶୋଧର ହସ ଥିଲା ତା'ର। ଭଉଣୀ ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ୍ ଦେଲା ପରେ ଆମେ ଫେରିଆସିଲୁ। ବାଟରେ ଭଉଣୀ କହିଲା- ସେ ଝିଅଟା ବୋଧହୁଏ ଆଉ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଚାହୁଁନି।”

“ଏକଥା ଦୁଇଦିନ ତଳର। ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରୁ ପୁଣିଥରେ ମୋତେ ସେ ଡାକୁଛି ଯେମିତି, ସେମିତି ମନେହେଉଛି।”

“ମାନେ?” ମୁଁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲି।

“ମାନେ ଆଉ କ'ଣ? ସନ୍ଧ୍ୟାରୁ ମୋର ପୁଣି ସେଇ ରୋଗ ଆରମ୍ଭ ହେଇଛି। ପ୍ରଥମେ ଟିକେ ମୁଣ୍ଡ ବିନ୍ଧିଲା ତା'ପରେ ଭିତରେ ତା' ସ୍ୱର ଶୁଣାଯାଉଛି। ଯେମିତି ସେ ମୋତେ ଡାକୁଛି।”

“କୁଆଡ଼େ?” ମୁଁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲି।

“କୁଆଡ଼େ ଆଉ କ'ଣ? ସେ ଜାଣିଛି ସେ ଆଉ ବଞ୍ଚିବନି। ମୋତେ ତା' ସାଙ୍ଗରେ ଯିବାକୁ ଡାକୁଛି ଯେମିତି ସେମିତି ଲାଗୁଛି। ତା'ଠାରୁ ଲୁଚିବାକୁ ମୁଁ ଏତେଦୂରକୁ ଆସି ଆପଣମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଲୁଚିଛି। ଏକୁଟିଆ ରହିଲେ ସେ ମୋତେ ଦୁର୍ବଳ କରି ସେ ଯାହା ଚାହୁଁଛି କରେଇବସିବ। କ'ଣ ଚାହୁଁଛି ମୁଁ ଠିକ୍ରେ ଜାଣିପାରୁନି, କିନ୍ତୁ ନିଜ ଅଧୀନରେ ଯେ ମୁଁ ନାହିଁ ସେଇଟା ବୁଝିପାରୁଛି। ଆଜି ରାତିଟା କୌଣସିପ୍ରକାରେ ତା'ଠାରୁ ବଞ୍ଚିଗଲେ..।”

ହୋଟେଲ୍ ମାଲିକ ଆଉ ରହିପାରିଲାନି। ପଚାରିଲା, “କ'ଣ ଆଜି ରାତି ଏଇଠି କାଟିବେ ନା କ'ଣ?”

ସେ ହଁ କଲା। କହିଲା, “ମୁଁ ଏଠୁ ଗଲେ ମୋର କ'ଣ ଯେ ହେବ କହିହେବ ନାହିଁ। ଭଉଣୀ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଯାଇଥିଲା ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ୍ ଦେଇ ଆସି କହିଲା ଯେ ସେ ଆଉ ବେଶି ସମୟ ନୁହଁ। ଅତିବେଶିରେ ଆଜି ରାତିଟା ବୋଧେ। ସେତେବେଳକୁ ମୁଁ ଆସି ଲୁଚିଛି।”

“ଆଉ ଆପଣଙ୍କର ଆଉ? ତା'ର କ'ଣ ହେଲା?”

“ମୋ ପାଖେ ତା' ଖବର ନାହିଁ।” ସେ କହିଲା।

ତା'ପରେ ଆମେ ସବୁ ନିରବ ହେଇଯାଇଥିଲୁ।

:ମୋ ବିଷୟରେ ତୁମେ କଅଣ ଭାବ ବିଶ୍ୱ ?
 :ହଠାତ୍ ଏମିତି ପ୍ରଶ୍ନ କାହିଁକି ?
 :ମନ ଭିତରେ ପ୍ରଶ୍ନଟିଏ ସୃଷ୍ଟି ହେବାପାଇଁ
 ସମୟ ଓ କାରଣର ଆବଶ୍ୟକତା ଥାଏ କି ?
 :ଠିକ୍! ତେବେ କୁହ ତୁମକୁନେଇ ମୋର
 କଅଣ ଭାବିବା ଉଚିତ ?
 ସମୁଦ୍ରକୂଳରେ ବସିଥିଲୁ ମୁଁ ଆଉ ବିଶ୍ୱ ।
 ପ୍ରକାଶ ଦେଉ ଗୋଟିଏ କୂଳଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ି
 ଆସୁଥିବା ଭଳି ପ୍ରତୀକ୍ଷାମାନ ହେଲା, କ୍ରମଶଃ
 ଦେଉର ଉଚ୍ଚତା କମି କମି ଅତି ନିକଟରେ
 ପହଞ୍ଚି ପାଦ ଧୋଇଦେଇ ଚାଲିଗଲା ।
 କହିଲି, ଏତେ ବଡ଼ ଦେଉ କୂଳରେ
 ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ କେମିତି ଛୋଟ ଦେଉରେ
 ପରିଣତ ହୋଇଗଲା ଦେଖିଲ ?
 :ତା'ମାନେ ତୁମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରତୀକାତ୍ମକ
 କିଛି କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛ !
 :ନା! ସେମିତି କିଛି କହିବାକୁ ଚାହୁଁନାହିଁ ।
 ପ୍ରତୀକାତ୍ମକ କିଛି ନୁହେଁ, ଆମେ ଚିନ୍ତା କରୁଥିବା
 ପ୍ରତ୍ୟେକ କଥା ବ୍ୟୁତ୍ପାଦନରେ ଘୂରି ଘୂରି ଆମ
 ସାମନାକୁ ଆସି ଅଚାନକ ମନ ଭିତରେ ଉଦୟ
 ହୁଏ ବାସ୍ !
 :ବ୍ୟୁତ୍ପାଦନ ଭାବରେ ସାମନାକୁ ଆସୁ କିମ୍ବା
 ଆମ ଭିତରେ ଘଟୁଥିବା କିଛି ସଂଘର୍ଷ... ମନ
 ଭିତରେ ଦଳିମକଚି ହେଉଥିବା କିଛି ଭାବନା
 କିମ୍ବା ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର କିଛି ବିଷୟ ପ୍ରତୀକ ହୋଇ
 ଦୃଶ୍ୟମାନ ହୁଅନ୍ତି କି ?

:ହୋଇଥାଇପାରେ । ଯାହା ଭାବିପାର ।
 ତୁମ ଭିତରେ ସେମିତି କିଛି ଘଟୁଛି କି ? ଯଦି
 ଘଟୁଛି ସେମିତି ଘଟିବା ପାଇଁ କାରଣ କଅଣ ?
 :ସବୁ କଥାର କାରଣ ଥାଏ କି ? ଯଦି ଥାଏ
 ତେବେ ସେଇ କାରଣକୁ ନେଇ ନିଜ ଭିତରେ
 କିଛି ସଂଘର୍ଷ ଘଟିବା ପୂର୍ବରୁ ତାହା ବାହାର
 କରିଦେଇ ଦେଖ, କାମନା ପୂର୍ତ୍ତିପାଇଁ ଆଉ
 ଏକ କାରଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଥିବ । ମଣିଷର
 ଯଦି କାମନା ନ ରହିବ, ଆସକ୍ତି ନ ରହିବ
 ତେବେ ସେ ବଞ୍ଚିବ କଅଣ ନେଇ ?
 :ତା' ମାନେ! କାମନା ପାଇଁ କାରଣ
 କାରକ ନୁହେଁ ଏୟା କହୁଛ ତ ?
 ସାମାନ୍ୟ ହସିଦେଇ କହିଲି, ତୁମେ
 ସବୁବେଳେ ଏମିତି କଥା କାହିଁକି କୁହ ବିଶ୍ୱ ?
 ମୋ ଦ୍ୱାରା କିଛି କୁହାଇବା ପାଇଁ ନା! ବିନା
 କାରଣରେ କିଛି ନ ଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ କଥାର
 କିଛି ନା କିଛି କାରଣ ଥାଏ । ପ୍ରକୃତ କାରଣ
 ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ପଡ଼େ ।
 ସଂଜନା କଥାରେ ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ ହସରେ
 ଫାଟିପଡ଼ିଲା ବିଶ୍ୱ । କେଜାଣି କିଛି ଲୋକ
 କେମିତି ଏତେ ସମ୍ମୋହନର ସହିତ
 ହସିପାରନ୍ତି ! ସେଭଳି ଲୋକଙ୍କୁ ଜୋରରେ
 ଜଡ଼େଇ ଧରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ସଂଜନାର ।
 ଅସ୍ତଗାମୀ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଘୋଡ଼ାଇ ଦେଉଥିଲା
 କଲା ମେଘ, ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱର ଆକାଶକୁ ରଂଗମୟ
 କରିଦେଇ ।

ବିଶ୍ୱ କହିଲା, ମୋର ଯିବାର ଅଛି । ଅର୍ଥାତ୍
 ଛାଡ଼ି ଚାଲିଆସିଛି । ଏଇ ସାଂଗେ ସାଂଗେ
 ଆସୁଛି କହି । ସେଠି ଘଡ଼ଘଡ଼ି ସହ କରକା ବୃଷ୍ଟି
 ହେଉଥିବ । ଯିବା ପାଇଁ ଉଠିବା ଉପକ୍ରମ କରୁ
 କରୁ କହିଲା ବିଶ୍ୱ ।
 :ସେଠି ତୁମ ଛତା କାମରେ ଲାଗେ ନାହିଁ
 କି ? ବ୍ୟଙ୍ଗକଲା ସଂଜନା ।
 :ବାହାରେ ଛତା ବ୍ୟବହାର କଲେ ଛତାରେ
 ଛିଦ୍ରହୋଇ ଚିରିବାଯାଏ ବର୍ଷା ବର୍ଷିଚାଲିଥିବ ।
 ଭିତରେ ଛତା ବ୍ୟବହାର କଲେ ଚଳିବ । କେହି
 ଜାଣିପାରିବେ ନାହିଁ ।
 କହିଲି, ଠିକ୍ ଅଛି ତୁମେ ଯାଆ କିଛି
 ସମୟ ପରେ ମୁଁ ବାହାରିବି ।
 ପ୍ୟାଣ୍ଟ ପଛର ଧୂଳି ଝାଡ଼ି ଉଠିଲା ବିଶ୍ୱ ।
 ଉଠିଲାବେଳେ ଅଳ୍ପ ଝୁଙ୍କିପଡ଼ିଥିବା କାନ୍ଥକୁ
 ଦେଖୁଥିଲି । ମୋ'ଠାରୁ ବୟସରେ ଅନେକ
 ବଡ଼ । ଏ ଯାବତ୍ ଶରୀର ଗଠନ, ଚେହେରାରେ
 ବୟସର କୌଣସି ଛାପ ପଡ଼ି ନାହିଁ ! ସଦା
 ବାହାର । ବୁଦ୍ଧିର ଯୁକ୍ତି ଶୁଣିବା ଅପେକ୍ଷା ନିଷ୍ଠାର
 ଭାଷା ଅଧିକ ବୁଝେ । ଜୀବନକୁ ତରେ ନାହିଁ ।
 ବିଶ୍ୱ ଚାଲିଗଲା ।
 ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ପୋଡ଼ାମକା ବିକ୍ରି କରୁଥିବା
 ପିଲାଟା ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗକୁ ନଜର ଗଢ଼ାଉଛି । ଗ୍ରାହକ
 ଅନେକିବା ଚକ୍ଷୁରେ... । ଦିନକୁ କେତେ ମକା
 ବିକ୍ରି କରେ ? କେତେ ରୋଜଗାର କରେ ?
 କେତେ ରାତିରେ ଘରକୁ ଫେରେ ?



ପିଲାଟାଆଡୁ ନଜର ଫେରାଇ ସମୁଦ୍ର ଆଡୁକୁ ଚାହିଁଲି। ସମୁଦ୍ର ସହିତ କଥା ହେବା ପାଇଁ ପ୍ରୟାସ କଲି। ଏକାଗ୍ରତାର ସହିତ ସମୁଦ୍ରକୁ ଦେଖୁଥିଲେ ବି କହିବା ପାଇଁ କିଛି ନ ଥାଏ। ତା'ର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତା, ଲହରୀଲାଳା ଦେଖି ମନ ଭରିଯାଏ।

ଗୋଧୂଳି ଅତିକ୍ରାନ୍ତ ହେଲା। ସୂର୍ଯ୍ୟ ତଳକୁ ଚାଲିଗଲେ। ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଧାସରେ ଜଳିସିଙ୍ଗି କଳା ମିଶ୍ରିତ ଲାଲବର୍ଣ୍ଣ ଧାରଣ କରିଛି ଆକାଶ। ଧାସରେ ସିଙ୍ଗି ଝାଉଁଳି ପଡ଼ିବାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦୁଃଖ। ବିଷାଦ ହେଲେ ବି ମୁଣ୍ଡକର। କ୍ଷତ କ୍ରମଶଃ ଗାଡ଼ କଳାବର୍ଣ୍ଣରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଯାଏ... ଅନ୍ଧାର ତା'ର ସାଥୀ ବନିଯାଏ।

ଅଚାନକ ସାରା ଆକାଶବ୍ୟାପୀ ମେଘଘୋଟି ଅନ୍ଧାର ଘନେଇ ଆସିଲା। ଗରଜୁଥିବା ମେଘ ବରଷି ଦେଲେ ଅସୁବିଧା ହେବା ବର୍ଷାବିନ୍ଦୁ ପଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ଘରମୁହାଁ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ। ଆସ୍ତେ ଉଠିଲି ମୋତେ ଡାକୁଥିବା ସମୁଦ୍ର ଗର୍ଜନକୁ ନିରାଶ କରି।

:ଦିଦି! ମକା ଖାଇବେ? ପଚାରିଲା ମକା ବିକ୍ରି କରୁଥିବା ପିଲାଟା। ସ୍ଥିତହସି ନାସ୍ତିସୂଚକ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ଆଗକୁ ବଢ଼ିଲି। ଆଶା କରିଥିଲି “ନିଅକୁ ଦିଦି” କହି ଅନୁରୋଧ କରିବ। ମୋର ଆଶା ବିପରୀତ ପିଲାଟା ସେଭଳି କିଛି କହିଲା ନାହିଁ।

ପିଲାଟା ସେଇପରି ଅନୁରୋଧ କରୁ ବୋଲି ମୁଁ କାହିଁକି ଆଶା କଲି? ହୁଏତ ମୁଁ ତା' ପ୍ରତି ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରୁଥିବା କିମ୍ବା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ପ୍ରେମ ସହାନୁଭୂତିର ପ୍ରତିବଦଳ ହୋଇଥାଇ ପାରେ! ମୁଁ ଏତେ ସ୍ୱାର୍ଥପର କେମିତି ହେଲି? ମୋର ସାମାନ୍ୟ ସ୍ଥିତହସ ବଦଳରେ କିଛି ପ୍ରତ୍ୟାଶା ରଖୁଥିବା ଯେ ପ୍ରବୃତ୍ତି କାହିଁକି? ପଦିଏ କଥା ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ କି ମନକୁ ଖୁସି କରିବା ପାଇଁ? ଆଃ... ସତରେ ମୋ ମନର ଆନନ୍ଦ ମୋ ପାଇଁ କେତେ ଆବଶ୍ୟକ...!

ବାଲିରେ ଗୋଡ଼ ଧସିଯାଉଛି। ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ବାଲି ପରିବର୍ତ୍ତେ ଆଉ କିଛି ଆଆନ୍ତାନି? ବାଲି ନ ଥିବା ସମୁଦ୍ରକୂଳ ଥାଏ କି? ଏଭଳି ଭାବନା ହିଁ କଷ୍ଟଦାୟକ। ଯେତେ ଅସ୍ୱୀକାର କଲେ ବି ବାଲିର ସୁନ୍ଦରତାର କୌଣସି ତୁଳନା ନାହିଁ। ଅନନ୍ୟ ତା' ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ!

ମୋର ରୁମ୍‌ଫେସ୍ ରେବତୀ କହେ... ତୋ ହୃଦୟ ବାଲିରେ ଗଢ଼ା...। ଧରିବା ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ହାତମୁଠାରେ ନ ରହି ଖସିପଡ଼ୁ। ବେଳାର ନିବିଡ଼ ଆଶ୍ଳେଷରୁ ମୁକ୍ତ ହେବା

ପାଇଁ ଦେଉକୁ ଯେମିତି ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ଲାଗେ ନାହିଁ। କୌଣସି କଥାକୁ ଦିହକୁ ନ ନେଇ କେମିତି ରହିପାରୁ?

ବାଲି ଆର୍ଦ୍ର ହୋଇଗଲେ କେତେ ଓଜନିଆ ହୋଇଯାଏ ଜାଣିଛୁ?

କହେ; ହଁ ଜାଣିଛି। ବାଲିର ଆର୍ଦ୍ରତା ବାଷ୍ପ ହୋଇ ଉଡ଼ିଗଲା ପରେ ଆପେ କେମିତି ଝଡ଼ି ତଳେ ପଡ଼ିଯାଏ ତା' ବି ଜାଣିଛି କହି ଜୋରରେ ହସେ। ତା' ହସକୁ ବରଦାସ୍ତ କରିବା କଠିନ! ସେ ଯାହାକୁ ବି ହେଉ ସହଜରେ ଆପଣାର କରିପାରେ। ପ୍ରେମ କରିପାରେ।

ବହୁ କଷ୍ଟରେ ପାଦ ବଢ଼ାଇଲି ଆଗକୁ। ଓଦାବାଲି ଅତିକ୍ରମ କରି ଶୁଖିଲା ବାଲିରେ ଚାଲିବା ଆହୁରି କଷ୍ଟକର। ପାଦ ଘୋଷାଡ଼ି ଘୋଷାଡ଼ି ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ମୁଁ ପାର୍କ କରିଥିବା ସ୍କୁଟି ପାଖକୁ ଆସିଲି। ଏହା ମୋର ସବୁଦିନିଆ ପାର୍କିଂ ସ୍ଥାନ ନୁହେଁ। ବିରୁକୁ ଆସିବା ସାମାନ୍ୟ ଡେରି ହୋଇଗଲେ ମୋର ନିତିଦିନିଆ ପାର୍କିଂ ସ୍ଥାନରେ ଆଉ ଜଣେ କେହି ପାର୍କିଂ କରି ଚାଲିଯାଏ। ଆଜି ବି ସେୟା ହେଲା। ଏଇ ପାର୍କିଂ ଅସୁବିଧା ପାଇଁ ଅଧଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବରୁ ଆସିବାକୁ ପଡ଼େ, ଯାହା ସବୁଦିନ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

ବିଶ୍ୱ କହେ, ଯେଉଁଠି ହେଉ ପାର୍କିଂ କରିବା ପାଇଁ ଜାଗାଟିଏ ତ ମିଳିଗଲା! ଏତେ ଛୋଟ କଥାକୁ ନେଇ ବ୍ୟସ୍ତ କାହିଁକି ହୋଇଯାଅ?

:ଏହା ଏକ ସେଣ୍ଟିମେଣ୍ଟାଲ୍...! ଭାବପ୍ରବଣତା...!

:ସେଣ୍ଟିମେଣ୍ଟାଲ୍ କହିଲେ କଅଣ ବୁଝ ସଂଜନା? ଆବେଗ, ମନୋଭାବ କୌଣସି ଏକ ଆବଶ୍ୟକତା କିମ୍ବା ଭୟରୁ ଜାତ ହୁଏ। ତୁମେ ତ କେବେ ଈଶ୍ୱରବିଶ୍ୱାସୀ ପରି ଲାଗନାହିଁ। ଫେର ଏସବୁ କଅଣ? କହି ପରିହାସ କରେ। ଆବେଗ ଭାବପ୍ରବଣତା ଅପେକ୍ଷା ବୌଦ୍ଧିକ ସୂତ୍ରର ବାରବଜ୍ଜା ରାସ୍ତା ଧରିବାକୁ ତା'ର ଅଧିକ ପସନ୍ଦ। ଅକସ୍ମାତ୍, କେବେ କେମିତି କିଛି ଅଘଟଣ ଘଟିଗଲେ ନିଜ ମନସ୍ତାତ୍ତ୍ୱିକ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ସାବ୍ଦନା ପାଏ। ପ୍ରତ୍ୟେକ କଥାରେ ହେତୁବାଦୀ ତର୍କ କଅଣ ଜରୁରୀ? ଚିଡ଼ାଲାଗେ ସଂଜନାକୁ!

ପାର୍କିଂ ଜାଗାରୁ ଗାଡ଼ି ବାହାର କରି ରାସ୍ତାକୁ ଆସିଲି। ସମୁଦ୍ରକୂଳ ରାସ୍ତାଟା ବିଶେଷ ଅପ୍ରସ୍ତ ନ ହେଲେ ବି ସେଇ ଏକ ପ୍ରକାର ସିରିନିଟି... ଝାପସା ଆଲୁଅ... ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ସ୍ଥିର... ଶାନ୍ତ।

ବିଶ୍ୱ ଚିଡ଼ାଏ, ଯାହା କହ ସଂଜନା ପୁରୀରେ ବାସ କରିବା ଭଳି ଆନନ୍ଦ ତୁମ କଟକିଆମାନେ ବୁଝିପାରିବ ନାହିଁ।

କଟକ ଯାହା ବି ହେଉ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିଜର କରିନିଏ। ଆମ କଟକିଆମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା ଫ୍ଲେକ୍ସିବିଲିଟି ଭାଇଚାରା ତୁମ ପୁରୀବାଲାଙ୍କ ପାଖରେ ନ ଥାଏ। ପୁରୀକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭଲପାଉଥିବା ମୁଁ ବିଶେଷକରି ସମୁଦ୍ର ପାଇଁ, କଟକ ସପକ୍ଷରେ ସର୍ବଦା କିଛି ନା କିଛି ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥାଏ।

ବର୍ଷା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା। ଟୋପା ଟୋପା ବୃଷ୍ଟି ତୀବ୍ର ଆକାର ଧାରଣ କଲା। ବିଶ୍ୱ ଚାଲି-ଯିବା କହୁଥିବା ସମୟରେ ମୋର ମଧ୍ୟ ବାହାରି ଆସିବାର ଥିଲା। କୁର୍ତ୍ତି ପକେଟ୍‌ରେ ଥିବା ମୋବାଇଲ୍‌ରେ ମେସେଜ ଆସିବାର ନୋଟିଫିକେସନ୍ ସଂକେତ ଶୁଭୁଛି। ବିଶ୍ୱ ହୋଇଥିବ। ବର୍ଷା ହେଲାଣି... ବିରୁ ବାହାରି ଆସିଲଣି କି ନାହିଁ ପଚାରି ବୁଝିବା ପାଇଁ ହୁଏତ!

ମଣିଷମାନଙ୍କ ଭିତରେ ନିଜ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଏତେ ପ୍ରେମ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧ... ସତର୍କତା କେମିତି ଜାଗୃତ ହୁଏ କେଜାଣି!

ରାସ୍ତା ଖୋଲାଥିଲା। ଶୀଘ୍ର ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଉତ୍ସାହରେ ଏକ୍ସିଲେନ୍‌ଟର ଅଲ୍ଟ୍ରା ଦବେଇଦେଲି। ମେନ୍‌ରୋଡ଼ରୁ ପାଖ ଗଳି ଭିତରକୁ ସ୍କୁଟି ବୁଲାଇଦେଲି। ଏ ଗଳି ଦେଇଗଲେ ଘରଟା ପାଖ ପଡ଼ିବ। ସାମନା ପଟରୁ କାର୍ ଆସୁଛି। ଗଳିରାସ୍ତାର କଡ଼ରେ ଜଣେ ମହିଳା ଛୋଟ ଛୁଆର ହାତ ଧରି ତରତରରେ ଚାଲୁଥିଲେ।

ତୀବ୍ର ବେଗରେ ଗଳି ଭିତରକୁ ସ୍କୁଟିର ହ୍ୟାଣ୍ଡଲ ମୋଡ଼ିଦେବା ସମୟରେ ସ୍କୁଟିର ଗତି ଅଧିକ ଅଛି ଜାଣିପାରି ଗତି କମାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ରେକ୍ କସିଲି। ବ୍ରେକ୍ କାମ ଦେଲା ନାହିଁ। ବ୍ରେକ୍ ଫେଲ୍। ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଅସୁବିଧାଟା ବୁଝିଗଲି। ସେଇ ସମାନ ବେଗରେ ଗଳି ରାସ୍ତାର କଡ଼କୁ ଗଲେ ମା'ଛୁଆଙ୍କୁ ଧକ୍କା ଦେବି, ସିଧା ଗଲେ କାର୍ ସହିତ ଧକ୍କା ହେବ। ଉପସ୍ଥିତ ବୁଦ୍ଧି କାମ କରୁ ନ ଥିଲା। ଯା' ପୂର୍ବରୁ କିଛି ଗୋଟାଏ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ। କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟବିମୁକ୍ତ ହୋଇ ହଠାତ୍ ହ୍ୟାଣ୍ଡଲକୁ ବୁଲାଇଦେବା ଦ୍ୱାରା ସ୍କୁଟି ରାସ୍ତାକଡ଼ର ଗୋଟିଏ ଛୋଟିଆ ଲୁହା ରେଲିଂ ଗେଟ୍‌କୁ ଧକ୍କା ଦେଲା... ମୁଁ ଶୂନ୍ୟରେ ଉଡ଼ି... ରାସ୍ତାକଡ଼ର ଗୋଡ଼ି ପଥର ଆକ୍ସାଦିତ ଡ୍ରେନେଜର୍ ଦାଡ଼ରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଲି। ଗୋଡ଼ ଦୁଇଟା ତଳେ ପ୍ରବାହିତ ଖୋଲା ନାଳ ଭିତରେ! ଶୂନ୍ୟରେ ଉଡ଼ି ନାଳକଡ଼ରେ ଥିବା ଗୋଡ଼ି ପଥର ଉପରେ ଘଷିହେବା ଫଳରେ ଗୋଟିଏ ମୁନିଆ ପଥର ଭଳି କିଛି ପଦାର୍ଥ ବଳପୂର୍ବକ ଦେହ ଭିତରକୁ

ଭେଦ କରିଗଲା ଭଳି ଅନୁଭବ ହେଲା। ଗୋଡ଼ି ପଥର ଉପରେ ଘଷିହୋଇ ଦୁଇ ହାତ ଓ କନ୍ଧୁଣିର ଚମଡ଼ା ଛିଣ୍ଡି ଲହୁଲୁହାଣ।

ଆଖି ଆଗର ସବୁକିଛି ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖାଗଲା। ଛୁଆଁପରି ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଗୋଜିଆ ପଥର ଶରୀରର କେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଫୋଡ଼ିହୋଇଛି ବୁଝିବା ପୂର୍ବରୁ ତାହାଣ ପାଖ କାନ୍ଧ ଓଦା ଓଦା ଲାଗିଲା। ସାମାନ୍ୟ ବୁଲିପଡ଼ି ଦେଖିଲି ରକ୍ତରେ ଲୁହୁବୁହୁ ଲାଲ ମୁନିଆ ପଥରଟିଏ ପଡ଼ିଛି।

ଅନୁଭବ କଲି ପଛରେ କାହାର ସ୍ପର୍ଶ। କିଏ ଜଣେ ମୋତେ ଟାଣି ବାହାରକୁ ଉଠାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି। ତା' ସାଥେ ସାଥେ ଲୋକଟାର ଗୋଟିଏ ହାତ ମୋ ବକ୍ଷସ୍ଥଳକୁ ଅଣ୍ଟାଲୁଛି।

ଚିତ୍କାର କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲି... କିଏ ତୁ ବଦମାସ.... ଏଭଳି ଏକ ଦାରୁଣ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ତୋ ହାତ ଖଜବଜ ହେଉଛି। ତୋ ଭଳି ଅବିବେକୀ ମଣିଷମାନଙ୍କୁ କଅଣ କୁହାଯିବ?

ନା! ପାରିଲି ନାହିଁ! ମୋର ଉଦ୍ଧାରକର୍ତ୍ତା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେପରି ଗାଳି ସମୟୋଚିତ ନୁହେଁ। ମୋତେ ତ୍ରେନେଜ ଭିତରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାର ମହାନ୍ କାମ କରୁଛି ପରା! ମୁଁ ଏତେ ନୀଚସ୍ତରର ଚିତ୍କା କେମିତି କରୁଛି? ତା'ଛଡ଼ା ବର୍ଷା ସତ୍ତ୍ୱେ ମୋର ଉଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ଆଉ କିଛି ପଥଚାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ମୋତେ ସଚେତନ କରାଇଦେଲା। ସେଭଳି ଚିତ୍କାର ନ କରି ନିରବ ରହିବାକୁ।

ମୋ ଛାତି ଅଣ୍ଟାଲୁଥିବା ହାତ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା। ସେତେବେଳେ ଯାଇ ଅନୁଭବ କଲି ମୋ କାଖତଳ ଓ ତାହାଣ କାନ୍ଧର ଚଟକା ହାଡ଼ ଉପରେ ଭୀଷଣ ଯନ୍ତ୍ରଣା। ବର୍ଷାମୁଖର ସନ୍ଧ୍ୟାର ଝାପସା ଆଲୁଅରେ ମୋ ସହିତ କଅଣ ଘଟୁଛି ବୁଝିପାରୁ ନ ଥିଲି। ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଆଖି ଖୋଲିପାରୁ ନ ଥିଲି, କିନ୍ତୁ ଚେତନାରେ ଥିଲି। ଏବେ ମୋ ଆଖି ନଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ କି? ସମୁଦ୍ରକୁ ଦେଖିପାରିବି ନାହିଁ... ବାପା ମା' ବିଶ୍ୱ... ରେବତୀକୁ ବି!

ଲଜ୍ଜା ଘୃଣା ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡୁଥିଲା ଦେହମନ।

x x x

ଆଖି ବୁଜି ଶୋଇଥିଲି। ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ମଣିଷମାନଙ୍କର ଚାଲୁଥିବା ପାଦ ଶବ୍ଦ ଓ କିଛି ଅସ୍ପଷ୍ଟ କଥାବାର୍ତ୍ତା। ମୋ ହାତରେ କାହାର ହାତର ସ୍ପର୍ଶ। ଯିଏ ମୋ ହାତକୁ ଧରିଛି ସେଇଟା ରେବତୀର ହାତ। ମୁଁ ଚିହ୍ନିଛି। ତା' ହାତ ସାମାନ୍ୟ ଶକ୍ତ।

ପଚାରୁଛି ସଂଜନା ଏବେ କେମିତି ଲାଗୁଛି? ତା'ସାଥେ ମଦୁଗାଳି...। ବର୍ଷା

ହେଉଥିଲା ଯେତେବେଳେ ସ୍କୁଟିଟାକୁ ଆସ୍ତେ ଚଳାଇଥିଲେ ହୋଇ ନ ଥାଆନ୍ତା?

ବାହାରେ ଏବେ ବି ବର୍ଷା ପଡୁଥିବାର ଶବ୍ଦ। ରେବତୀ ମୋତେ ପଚାରୁ ନାହିଁ, ପ୍ରକୃତରେ ସେଠି କଅଣସବୁ ଘଟିଲା। କିଛି ନ ବୁଝି ଏଣୁତେଣୁ କହି ଆଶୁଛି। ଦୁର୍ଘଟଣା ସ୍ଥାନର ଦୁର୍ଘଟଣା କେମିତି ଘଟିଲା ଲୋକ ନିଷ୍ଠୁର କହିଥିବେ। ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଯାଉଥିବା ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଓ ତାଙ୍କ ଛୋଟ ଝିଅ ଅଟକିଯାଇ କାହାକୁ ସାହାଯ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଡାକିଥିବେ ନିଷ୍ଠୁର। ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ବାଟକାଟି ଚାଲିଯିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ଛୋଟ ଝିଅଟା ତାଙ୍କୁ ଅଟକାଇଥିବା ଛୁଆଟା ସେ ବା କାହିଁକି ଅଟକାଇଥିବ? ସାମନା ପଟରୁ ଆସୁଥିବା କାର୍ ଚାଳକ ଅଟକିଥିବ କି?

ଦୁର୍ଘଟଣା କେମିତି ଘଟେ। ଇଚ୍ଛାକୃତ ଭାବରେ ତ ଘଟେ ନାହିଁ। ଦୁର୍ଘଟଣା ଏକ କଳ୍ପନାତୀତ ଘଟଣା। ଅକଳ୍ପିତ ଭାବରେ ଘଟେ। ତା'ହେଲେ? ସେଇ ଘଟଣା କଅଣ ଅଜାଣତରେ ଘଟିଥିଲା? ଯେତିକି ଅନୁଭବ କଲି ଜାଣତରେ ହିଁ ଘଟିଥିଲା। ଜ୍ଞାତସାରରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମୂଳକ ଭାବରେ ଘଟାଇଥିବା ଦୁର୍ଘଟଣାର କି ମୂଲ୍ୟ ତୁଲାଇବାକୁ ପଡ଼େ? ମୂଲ୍ୟ ତୁଲାଇବା ପାଇଁ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟାନ୍ତି କି? ଭଙ୍ଗା ହାତ, ତାହାଣ କାନ୍ଧ ଭିତରକୁ ଗଲି ପଡ଼ିଥିବା ତୀକ୍ଷ୍ଣ ପଥର, ମୋର କୌଣସି ଭୂମିକା ନ ଥାଇ ସ୍ଥାନ ଅସ୍ଥାନରେ ମୋ ଛାତିକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରୁଥିବା ହାତ ବି! ତା'ହେଲେ ଅଭାବିତ ଭାବରେ ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିବା ପରିସ୍ଥିତିରେ ହିଁ ତ ସେ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା।

ଅଳ୍ପକେ ବଡ଼ ପ୍ରମାଦ ଘୁଞ୍ଚିଗଲା। ହେଲ୍‌ମେଟ୍ ପିନ୍ଧିଥିଲୁ ବୋଲି ମୁଣ୍ଡରେ କିଛି ଆଘାତ ହୋଇନାହିଁ। କାନ୍ଧର ଚଟକା ହାଡ଼ର ଖୁବ୍ ନିକଟରେ ଗୋଟିଏ ମୁନିଆ ପଥର ଗଳିପଡ଼ିଥିଲା ଯାହା ରକ୍ଷା, ବେଶି ଗଭୀରକୁ ଭେଦ କରିନାହିଁ। ବାମ ହାତରେ ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରାକ୍‌ଚର ହୋଇଛି। ଚାରି ସପ୍ତାହ ତତେ ବିଶ୍ରାମ ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ, କହୁଛି ରେବତୀ।

କାହା ପାଦଶବ୍ଦ ଶୁଭିଲା। ରେବତୀ ଚାହା ଆଣିବାକୁ ଯାଉଛି ବୋଧେ! ପାଦଶବ୍ଦ ନିକଟତର ହେଲା, ଆସ୍ତେ ଆଖିଖୋଲି ଅନାଇଲି ବିଶ୍ୱ। କହିଲି, ବସ ବିଶ୍ୱ। ଚୌକି ପାଖକୁ ଟାଣିଆଣି ସାମନାରେ ବସିଲା। ତା'ର ବି ସେଇ ଏକା ପ୍ରଶ୍ନ। ଏମିତି କେମିତି ଘଟିଲା? ମୁଁ ତୁମକୁ ଯେତିକି ଜାଣେ ତୁମେ ଗାଡ଼ି ଖୁବ୍ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଭାବରେ ଚଳାଅ। ତୁମେ ତ ଜଣେ ଦକ୍ଷ ସଚେତନ ଚାଳକ।

ସ୍ୱାଭାବିକ ସ୍ୱରରେ କହିଲି, କିଛି ନାହିଁ... ବର୍ଷା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଥିଲା। ...ଚଞ୍ଚଳ ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଗାଡ଼ିର ସ୍ଥିତି ସାମାନ୍ୟ ବଢ଼ାଇ ଦେଇଥିଲି। ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଚାଲୁଥିବା ମା'ଝିଅକୁ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ଯାଇ ଗାଡ଼ି ରାସ୍ତାକଡ଼କୁ ମୋଡ଼ି ଦେଇଥିଲି। ସେତିକି ମାତ୍ର ତ ଘଟିଲା!

ସାମ୍ନାପଟରୁ ଆସୁଥିବା କାର୍‌ଚାଳକ ଯୁବକ ଜଣକ କିନ୍ତୁ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କହିଲା। କହିଲା, ସ୍କୁଟିକୁ ହଠାତ୍ ରାସ୍ତାକଡ଼କୁ ମୋଡ଼ିଦେଲେ ଜାଣିଶୁଣି।

:ଆଉ କଅଣ କହିଲା?

:ଆଉ କିଛି ନାହିଁ...।

:ମୋତେ ହସ୍‌ପିଟାଲକୁ କିଏ ପହଞ୍ଚାଇଲା?

:ସେଇ କାର୍‌ବାଲା ଯୁବକ।

:ସେଠି ଅନ୍ୟ କେହି ନ ଥିଲେ କି?

:ଦୁର୍ଘଟଣାର କିଛି ସମୟପରେ ଆଖପାଖର ଦୁଇ ତିନିଜଣ ଲୋକ ଆସିଥିଲେ କୁଆଡ଼େ।

:ମୋତେ ତ୍ରେନେଜ ଭିତରୁ କିଏ ଉଠାଇଲା?

:ଜାଣିନି ସଂଜନା...। ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଛି, ତୁମେ ହସ୍‌ପିଟାଲ୍‌ରେ ଅଛ ଫୋନ୍‌କଲା ରେବତୀ... ବାସ୍ ଚାଲିଆସିଲି।

:ବେଶ୍... ଏତିକିବେଳୁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲୁଣି? ଆସୁ ଆସୁ ରେବତୀ ଡାଗିବ କଲା।

:କେବେ ଘରକୁ ଯିବା?

:କାଲି ଛାଡ଼ିଦେବେ କହିଲେ ଡାକ୍ତର! ପଛପଟର କାନ୍ଧରେ ଲାଗିଥିବା ଆଘାତ ପାଇଁ କିଛିଦିନ ତ୍ରେସିଂ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି। କାନ୍ଧ ଭିତରକୁ ପଥର ଗଳିପଡ଼ି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା କ୍ଷତ ଯେମିତି ଇନ୍‌ଫେକ୍ସନ୍ ନ ହୁଏ। ଘା' ଶୁଖି ଠିକ୍ ହେବାଯାଏ ସତର୍କ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ। କ୍ଷତଟା ଟିକେ ଗଭୀର ହୋଇଛି। ଦରଜ ଅଧିକ ଦିନ ରହିବ। ବାହାରକୁ ଦେଖା ନ ଗଲେ ବି ଆଘାତଟା ଚଟକା ହାଡ଼ର ଖୁବ୍ ନିକଟରେ ଲାଗିଛି। ସେନ୍‌ସିଟିଭ୍ ଜାଗାରେ। ମେରୁଦଣ୍ଡର ଠିକ୍ ତାହାଣ ପାଖରେ।

ଚିତ୍‌ହୋଇ ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ଶୋଇ ନ ପାରିବାର ଦରଜ। କେବେ ଦରଜ କମୁ ନ ଥିବା କ୍ଷତ କେମିତି ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ! କିଏ କରେ ଏମିତି? :ସଂଜନା, କ୍ଷତଟା ଏମିତି କିଛି ବଡ଼ ନୁହେଁ। ଶୀଘ୍ର ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ। ଆଶ୍ୱାସନା ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କହିଲା ବିଶ୍ୱ।

କହିଲି, ଏଠି ମୁଁ ଜେନେରାଲ୍ ଡ୍ୱାର୍ଡ୍‌ରେ ରହିବି ନାହିଁ। ରୁମ୍‌କୁ ସିଫ୍ଟ ହୋଇଯିବି।

:ନା, ସଂଜନା ଏଇଠି ରହିଲେ ଭଲ। ଜନଗହଳି ଭିତରେ ରହିଲେ ରିଲାକ୍ସ ଲାଗିବ। ଜନଗହଳି ଭିତରେ ରହିବା ନିରାପଦ। ଜନଗହଳି ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ଓ ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ। ତା' ମୁକାବିଲା କରିବା କଷ୍ଟ ବା ସନ୍ଦେହ ନ ଥାଏ।

ଜନଗହଳି ଭିତରେ ରହିବା କଅଣ ଏତେ ସହଜ? ସେମାନେ ମୋତେ ସହ୍ୟ କରିବେ। ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ। ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗକୁ ଅନାଇଲି। ଅଣନିଃଶ୍ୱାସ ଲାଗିଲା। ଜେନେରାଲ୍ ଡ୍ରାଉର୍ ପେସେଣ୍ଟମାନେ ଅଧିକ ସହନଶୀଳ। ଶରୀର ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ବଡ଼ ଯନ୍ତ୍ରଣା ବୋଲି ବିବେଚନା କରନ୍ତି ନାହିଁ। ଜେନେରାଲ୍ ଡ୍ରାଉର୍ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରୋଗୀର ଥାଏ ଅର୍ଥାଭାବ... ଧାର କରଜ ହସ୍ପିଟାଲ୍ ଖର୍ଚ୍ଚ। ସ୍ୱାମୀ ପରିତ୍ୟକ୍ତା... ଅବହେଳା ସହନ କରୁଥିବା ଅସହାୟତା କିମ୍ବା ଆକ୍ରୋଶରେ ଗାଳିଗୁଲଜ କରୁଥିବା ପୁରୁଷ।

ସେମାନଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଶୁଭୁଛି ଅସ୍ପଷ୍ଟ...

ଏସବୁ କଅଣ ସତରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା? ପ୍ରକୃତରେ ଏସବୁ ଯନ୍ତ୍ରଣା ନ ଥିଲେ ବଞ୍ଚିରହିବା ପରି ଲାଗେ ନାହିଁ। କିଛି ନା କିଛି ଦୁଃଖ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ସମସ୍ତଙ୍କୁ।

ଡାକ୍ତର ଆସିଲେ। ରୋଗୀ ଦେଖି ଦେଖି ସେମାନଙ୍କ ଦୁଃଖ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଚିକିତ୍ସା କରି ଲାଗିଲେ। ଦେଖାଯାଉଛି। ହସି ନ ହସିଲା ପରି ହସିଲେ।

କାନ୍ଦି ପାଖ ଯିବା ପରୀକ୍ଷା କରି କହିଲେ, ଭାଗ୍ୟ ଭଲ। ଆଘାତଟା ସାମାନ୍ୟ ମେରୁଦଣ୍ଡ ଆଡ଼କୁ ହୋଇଥିଲେ ହାଡ଼ ଉପରେ ମାଡ଼ ପଡ଼ିଥାଆନ୍ତା। ସେମିତି କିଛି ବଡ଼ ଦୁର୍ଘଟଣା ନୁହେଁ। ମାତ୍ର ସେତିକିରେ କେମିତି ମୁନିଆ ପଥରଟେ ଖେଳି ହୋଇଗଲା! ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକଟ କଲେ।

:ଡାକ୍ତର, ମୁଁ ଘରକୁ ଯାଇପାରେ କି? ଘରେ ରହି ବିଶ୍ରାମ ନେଇ ପାରିବି, ଅନୁରୋଧପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱରରେ ପଚାରିଲି।

:ଠିକ୍ ଅଛି, ଆଜି ନୁହେଁ। କାଲି ଯାଆନ୍ତୁ। ଡିସ୍ଚାର୍ଜ୍ ସିଟ୍ ଲେଖିଦେଉଛି। କିନ୍ତୁ ସାବଧାନ। ହାତର ପ୍ରାକ୍ତର ଆଉ କାନ୍ଦର ଯିବା ପାଇଁ ଆଣ୍ଟିବାୟୋଟିକ୍ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଭୁଲିବେ ନାହିଁ।

ମୁଁ, ବିଶ୍ୱ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲି, ସେ ଆଖିରେ ହସୁଛି। ପରଦିନ ହସ୍ପିଟାଲ୍‌ରୁ ଡିସ୍ଚାର୍ଜ୍ ହେବାପରେ ମୋତେ ଆଉ ରେବତୀକୁ ଘରେ ତ୍ରାପ୍ତ କରିଦେଇଗଲା ବିଶ୍ୱ। ସେଇଟା ମୁଁ ଆଉ ରେବତୀ ରହୁଥିବା ସିଙ୍ଗଲ ବେଡ୍‌ରୁମ୍ ଆପାର୍ଟମେଣ୍ଟ।

ରେବତୀ ଘରକୁ ପରିଷ୍କାର କରି ରଖିଛି। ଏଇ ଦୁଇଦିନ ତାକୁ କଷ୍ଟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଛି। ପ୍ରଶଂସାପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନାଇଲି ତା' ଆଡ଼କୁ।

ଘରେ ପହଞ୍ଚି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି। ପଛପଟ ଯିବା ଶୁଖିବା ଯାଏ ଚିତ୍‌ହୋଇ ଶୋଇବ ନାହିଁ। ବାରମ୍ବାର ତାଗିଦ କରିଦେଇଗଲା ବିଶ୍ୱ।

ଔଷଧର ପ୍ରଭାବରେ ବୋଧେ ଛାଇନିଦ ଭିତରକୁ ଖସିପଡ଼ିଲି।

ଛାତିର ସ୍ପର୍ଶ କାନ୍ଦ ଯିବା ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଜିଗାକ୍ଷୀରେ ଅଛି। ଠୋ ଠୋ ହସୁଥିବା ତୀକ୍ଷ୍ଣ ପଥର କାନ୍ଦରୁ ଟାଣି ବାହାର କରି ନ ପାରିବା ଭଳି ଓଜନିଆ ଲାଗୁଛି। ଯେମିତି କହୁଛି ଗେଟ୍‌ଅପ୍... ଜୋରରେ ଚିତ୍କାର କର... ମୁଁ ଶୁଣୁଛି। ନା, ଚିତ୍କାର କରିପାରିବି ନାହିଁ... ମୁଁ ବିବଶ!

କ୍ଷୀର ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ମ୍ୟାଉଁ ମ୍ୟାଉଁ ବୋବାଉଥିବା ବିରାଡ଼ି... ଅନ୍ନର କିଛି ଦାନାର ସନ୍ଧାନରେ ଉଡ଼ି ବୁଲୁଥିବା କାକ... ସାମନାଘରୁ ପିଲୁଲି ଚୋରି କରୁଥିବା ବାଳକ... ଶୁଖି ତଳେ ଝଡ଼ିପଡ଼ିଥିବା ଫଳପତ୍ର... ଅପ୍ରସ୍ତୁତିତ ଫୁଲକଢ଼... ସେ ବିରକ୍ତିକର ହାତର ସ୍ପର୍ଶ... ସବୁକିଛି ବିବଶତା! ପ୍ରେମ ସୁନ୍ଦରତା ଠାରୁ ବହୁଦୂରରେ।

ନିଦରୁ ଉଠାଇ ରେବତୀ ପାଣି ପିଆଇଲା। ରେବତୀ କିଏ? ମୁଁ ରୁମ୍‌ରେ ନ ଥିବାବେଳେ କେମିତି ରହେ? ଭଲ ବୋଲି ଅଭିନୟ କରେ କି? ନା ନା ସେମିତି ସେ ନୁହେଁ। ଅକୃତ୍ରିମ ବାସ୍ତବବାଦୀ ଝିଅଟେ। କିନ୍ତୁ ତା' ଭଲପଣିଆ ସବୁ ମୋରି ପାଇଁ... ଆଉ ସେ ଲୋକଟା? ସେ ମୋ ପ୍ରତି ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରିଥିବା... ଆଗ୍ରହ... ଯତ୍ନସହକାରେ ହସ୍ପିଟାଲ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚାଇବା ସବୁ ମୋରି ପାଇଁ ନା! ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଭଲ ମୋରି ପାଇଁ। ଏମାନେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ଏମାନଙ୍କ ପାଇଁ, ମୁଁ ସମୁଦ୍ରପରି ବିଶାଳ ହୃଦୟଧାରିଣୀ ପରି ଅଭିନୟ କରୁଛି ବୋଲି। ମୁଁ କଅଣ ମୋତେ ଆଘାତ ପହଞ୍ଚାଇଥିବା ସେ ପଥର ସଦୃଶ କି? ରକ୍ତ ନିଗିଡ଼ି ପଡୁଥିବା ଯିବାକୁ ଶରୀରକୁ ବି ସ୍ପର୍ଶ କରି ଚାଲିଥିବା ସେ ହାତ ଭଳି କି? ନା! ମୁଁ ସେଭଳି କଦାପି ନୁହେଁ।

ନିଦ କାହିଁକି ଆସେ ନାହିଁ? ଏତେ ଚଞ୍ଚଳ ପ୍ରଭାତ ନ ହଉ। ଗବାକ୍ଷରୁ ରାତ୍ରିର ଜଗତଟା ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଉଛି। ମିଞ୍ଜିମିଞ୍ଜି ଆଲୁଅ ଜଳୁଥିବା ଘରମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ମନେ ହେଉଛି ସମସ୍ତ ମଣିଷ ଆନନ୍ଦ ଉଲ୍ଲାସରେ ଅଛନ୍ତି। ଦୂରସ୍ଥ ସବୁକିଛି ସୁନ୍ଦର। ଦୂର ପାହାଡ଼... ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଢାଙ୍କି ଦେଉଥିବା ମେଘ...

ବାତାୟନ ସେପାଖରେ ନୀଳାଭ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାର ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାକ୍ତର...

ମନଠାରୁ ଦେହ ଯେ ବଡ଼ ଅବିଶ୍ୱାସୀ ଶୁଣିଥିଲି ପଡ଼ିଥିଲି। ଏ କଥାର ପ୍ରମାଣ ସେଦିନ ପାଇଲି। ସେ କାର୍‌ବାଲା ଯୁବକ ମୋର ସେ ଦୁର୍ଗତି ସମୟରେ ଜଣେ ସହୃଦୟ ମଣିଷର ମନନେଇ ମୋତେ ଟାଣି ଉପରକୁ ଉଠାଇବା ସମୟରେ ବି ତା'ର ହାତ ମୋ ବକ୍ଷଦେଶରେ ଅନବରତ ଘୁରୁଥିଲା। ବଦମାସ ଲୋକଟା! ମୋତେ ତ୍ରେନେଜ୍ ଭିତରୁ ବାହାରକୁ ଉଠିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କଲା ବୋଲି କୃତଜ୍ଞ ହେବି ନା ତା'ର ଅସିଦ୍ଧ ଆଚରଣ ପାଇଁ ଚିତ୍କାର କରି ଗାଳି ଭର୍ତ୍ତନା କରିବି ବୁଝିପାରୁ ନ ଥିଲି। ଏମିତି ସମୟ ଅସମୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ ପୁରୁଷ ଭିତରେ ଥିବା ନିଦ ହଠାତ୍ ଭାଙ୍ଗି ଉଠିପଡ଼େ କେମିତି! ସ୍ୱାର୍ଥପରତାର ପଶୁ... ଉଦ୍ଧାରକର୍ତ୍ତା ମଣିଷ ନା ପଶୁ! ଏହିଭଳି ପଶୁମାନଙ୍କୁ ବାସ୍ତବ ଗାଳିଟା ଛୋଟ ପଡ଼ିବ। ଏମିତି ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଅଲଗା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗାଳି କିଛି ଅଛି କି?

ଏକଥା କାହାକୁ କହିବି? ବିଶ୍ୱକୁ? ରେବତୀକୁ? ବାପା ମା'ଙ୍କୁ? ଏବେ ମୁଁ ଚାହିଁଲେ ବି କିଛି ବଦଳାଇ ପାରିବି ନାହିଁ। ଏହା ମୋ ପାଇଁ ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତିମୂଳକ ବିଷୟ। ଅନ୍ତର ଭିତରେ ମୋର ସମୁଦ୍ରନୃତ୍ୟ ଚାଲିଛି। କିନ୍ତୁ ଉପରକୁ ବେଶ୍ ଅଛି। ସେ କୁକ୍ଷଣ ଆବଶ୍ୟକ ସାମୟିକ। ତଥାପି ଏମିତି ଏକ ଅପମାନ ପାଇଁ କେମିତି ଶାନ୍ତି ପାଇବି, କିଏ ମୋତେ ବ୍ୟୁତ୍ସର୍ଜ୍ଜିତ କରିବ?

ରେବତୀ ଶୋଇ ଶୋଇ ଧମକ ଦେଉଛି, ଆଖି ବନ୍ଦ କରି ଶୋଇପଡ଼... ଦରଜ ଜଣାପଡ଼ିବ ନାହିଁ।

ବିଶ୍ୱର ପାଦଶବ୍ଦ ଶୁଣିଥିଲା ଅନେକଥର ଏଇଠି...। ରେବତୀ ଏକ ନକ୍ଷତ୍ର ସର୍ବଦା ଚମକୁଥାଏ।

:ଆଜି ତୁମେ ବିଶ୍ୱକୁ ଆସିବ କି? ସମୁଦ୍ର ତୁମକୁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ବିଲବିଲଉଛି। ମେସେଜ କରିଥିଲା ବିଶ୍ୱ। ଡ୍ୱାର୍କ ଫ୍ରମ୍ ହୋମ୍ ସାରି ଅଫିସ୍‌କୁ ଯେଉଁଦିନ ଯିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲି ସେଦିନ ବିଶ୍ୱ ଯିବା ରାସ୍ତାରେ ଗାଳି ଭିତରକୁ ସ୍କୁଟି ବୁଲାଇଲି। ଠିକ୍ ସେଇ ଦୁର୍ଘଟଣା ସ୍ଥାନରେ ସ୍କୁଟି ଅଟକାଇଲି। ସେଠି ମୁଁ ଖୋଜୁଥିବା ଜିନିଷ ସହଜରେ ମିଳିଗଲା। ତାକୁ ନେଇ ବାହାରିଲି। ଅଳ୍ପ ଦୂରରୁ ଦେଖିଲି ଆଜି ମଧ୍ୟ ସେଦିନର ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଝିଅ ସହିତ ଆସୁଛି।

ବିଶ୍ୱ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ମୁଁ ସବୁଦିନ ପାର୍ଜ୍ କରୁଥିବା ସ୍ଥାନରେ ସ୍କୁଟି ପାର୍ଜ୍ କଲି। ଜାଗାଟା ଖାଲି ଥିଲା।

ପୋଡ଼ାମକା ବିକ୍ରି କରୁଥିବା ପିଲାଟା ପଚାରିଲା, ଦିନି ବିକ୍ରିକୁ ଏତେଦିନ ହେଲା କାହିଁକି ଆସୁ ନ ଥିଲ ?

ହସିଦେଇ ତା' ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ହାତ ହଲାଇଦେଇ ଆଗକୁ ଚାଲିଲି।

ଆଜି ପତଳାମେଘ ଗହଳରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ। ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ କିଛିଦୂର ଚାଲି ହାତରେ ଧରିଥିବା ବସ୍ତୁକୁ ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ଜୋର୍ରେ ଫୋପାଡ଼ିଲି।

ବିଶ୍ୱ ଆସିଲା। କହିଲା, ସେଦିନ ତୁମକୁ ଉଦ୍ଧାର କରି ହସ୍ତପିଟାଲୁ ପହଞ୍ଚାଇଥିବା କାର୍‌ବାଲା ଯୁବକ ଜଣକ ଫୋନ୍ ନମ୍ବର ଦେଇଛି... କଲ୍‌କରି ଥାଏ କହିବ କି ?

:ନା କହିବିନି!

:ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ଏତେ ଜୋର୍ରେ କଅଣ ଫୋପାଡ଼ିଲ ? ଆଗ୍ରହରେ ପଚାରିଲା ବିଶ୍ୱ।

ଦୁର୍ଘଟଣା ସମୟରେ ମୋ ଦେହ ଭିତରକୁ ଗଲିପଡ଼ିଥିବା ସେଇ ଗୋଜିଆ ପଥରଟା...।

:ଏବେ ତୁମର ଯିବାର ଅଛି କି ?

:ନା! କିଛି ସମୟ ରହିବା।

ବାଲିକୁ ଓଦା କରି ପତଳା ନରମ ବାଲିକୁ କୂଳରେ ଛାଡ଼ି ଯାଉଥିଲେ ଲହଡ଼ି...।

ବାଲି ଓ ସମୁଦ୍ର ଲହଡ଼ି ସ୍ପର୍ଶରେ ଅଭିଭୂତ ଛୋଟ ଛୋଟ ପଥର...!



ଗମ୍ଭୀରି ଘରେ ମୁହଁ ଶୁଖାଇ ବସିଥିବା ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ସ୍ତ୍ରୀ ପଚାରିଲେ, “ଏମିତି ବସିଛ କାହିଁକି ?”

ସ୍ୱାମୀ କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା ତମେ କହିଲ, ମୋର ଏତେଦିନର ଚାକିରି ଭିତରେ ମୁଁ କେବେ କାହାଠାରୁ କିଛି ଲାଭ ନେଇଛି ?”

ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, “ତମର ତ ଚାକିରି ସରିଲାଣି, ଏବେ ସେକଥା କହୁଛ କାହିଁକି ? ଚାକିରି ଥିଲାବେଳେ ମୋ କଥାକୁ ତମେ ଏକାନ୍ତେ ପୂରାଇ ସେକାନ୍ତେ କାଢ଼ିଦେଉଥିଲ। ତମ ପରି ଚାକିରିଆମାନେ ଉପୁରି ପଇସାରେ କୋଠାବାଡ଼ି, ମଟର ଗାଡ଼ି କେତେ କ’ଣ କରିଛନ୍ତି। ସେମାନଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ସାତ ଦିନରେ ସାତ ପ୍ରକାର ଗହଣାରେ ମଣ୍ଡିହୋଇ

ବୁଲୁଛନ୍ତି। ମୁଁ ସବୁ ଜାଣୁଛି,

ଦେଖୁଛି। ତମେ କେବେ

ନକଲି ଗହଣା ପିନ୍ଧା

ମୋର ହାତଗୋଡ଼,

ବେକ, କାନକୁ ଦେଖିଛ ?” ସ୍ୱାମୀ ହସିଦେଇ କହିଲେ, “ତମର ପଦ୍ମପୁଲିଆ ମୁହଁକୁ ଦେଖି ଦେଖି ମୋର ତିରିଶ, ବତିଶ ବର୍ଷ

କୁଆଡ଼େ ପୁରୁକିନା ଉଡ଼ିଗଲା, ଆଉ ତମ ହାତଗୋଡ଼ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁବାକୁ ମୋତେ ସମୟ ମିଳିଲା କେତେବେଳେ ?”

ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, “ଯାଅ, ତମ ପରି ଅଲାଭୁକ ମଣିଷ ମୁଁ ଏ ଦୁନିଆରେ ଦେଖିନି। ସେ ଲାଭ ନେବା କଥା ଛାଡ଼, ଏବେ ଏ ଅନ୍ଧାର ଘରେ ବସି କ’ଣ ଭାବୁଛ କହିଲ ?”

ସ୍ୱାମୀ କହିଲେ, “ମୁଁ ଲାଭ ନେବା କଥା ଭାବୁନି, ଲାଭ ଦେବା କଥା ଭାବୁଛି। ମୋର ପେନ୍‌ସନ୍ ମଞ୍ଜୁର କରିବାପାଇଁ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କା ଲାଭ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ, ନ ହେଲେ ଅର୍ଦ୍ଧ ଆଲମାରୀ ଥାକରେ ମୁହଁମାଡ଼ି ପଡ଼ିଥିବା ମୋ ପେନ୍‌ସନ୍ ଫାଇଲ୍ ଉଠିବ ନାହିଁ, ବାହାରକୁ ଆସିବ ନାହିଁ, ଅର୍ଦ୍ଧସରଙ୍କ ଆଖି ତା’ ଉପରେ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ।”

ଏତିକିବେଳେ ବୈଠକ ଘରେ ଥିବା ଫୋନ୍ ଘଣ୍ଟି ବାଜିଲା। ସ୍ତ୍ରୀ ବସିଲା ଜାଗାରୁ ଉଠି ତରତର ହୋଇ ଚାଲିଗଲେ।

ତାଙ୍କ ପିଲାଦିନର ସାଙ୍ଗ ବଉଳ ଫୋନ୍ କରୁଥିଲେ। ସିଏ ବଉଳଙ୍କ ସହିତ ଭଲମନ୍ଦ କଥା ହେଉ ହେଉ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସମସ୍ୟା କଥା କହିଦେଲେ। ସେକଥା ଶୁଣି ବଉଳ କହିଲେ, “ଏତିକି କଥାକୁ ଏତେ ଚିନ୍ତା ? ତୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସମସ୍ୟା ମୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମାଧାନ ହୋଇଯିବ। ତୁ ଜାଣିଥିବୁ ମୋ ସ୍ୱାମୀ ଜଣେ ମହାନ ସିଦ୍ଧବାବାଙ୍କର ଆଶ୍ରିତ। ସେହି ସିଦ୍ଧବାବା ମୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ବହୁତ ଭଲପାଆନ୍ତି। କାଲି ସକାଳୁ ତମେ ସ୍ୱାମୀ, ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁହେଁ ଆମ ଘରକୁ ଆସ। ମୋ ସ୍ୱାମୀ

ତମକୁ ନେଇ ସିଦ୍ଧବାବାଙ୍କ ଦର୍ଶନ କରାଇଦେବେ। ବାବାଙ୍କ ନଜର ଥରେ ତମ ଉପରେ ପଡ଼ିଗଲେ, ତମ ପରିବାରର ସବୁ ରିଷ୍ଟ କଟିଯିବ। ଅଖଣ୍ଡ ସୁଖଶାନ୍ତିର ବାଟ ଫିଟିଯିବ।” ଟିକିଏ ଅଟକିଯାଇ ସିଏ ପୁଣି କହିଲେ, “ହେଲେ ବଉଳ, ତୁ ନିଶ୍ଚେ ଜାଣିଥିବୁ, ଦେବତା ଆଉ ଗୁରୁଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ଲାଭ କରିବାକୁ ହେଲେ ଦର୍ଶନ ଆକାରରେ କିଛି ନା କିଛି ଦାନଦକ୍ଷିଣା ଦେବାର ବିଧାନ ରହିଛି। ତେଣୁ ତୁ ସିଦ୍ଧବାବାଙ୍କୁ ଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଖଣ୍ଡେ ଦୋସଡ଼ା ଲାଗିଥିବା ବ୍ରହ୍ମପୁରୀ ପାଟ, ଦକ୍ଷିଣା ବାବଦକୁ କିଛି ଟଙ୍କା ଆଉ ଆଶ୍ରମ ପାଇଁ ତୋ ସାମର୍ଥ୍ୟରେ ଯାହା ଥିବ ଆଣିଥିବୁ। ଯଦି

ପାଟଲୁଗା କିଣିପାରିବୁନି,

ତା’ହେଲେ ଜମା ବ୍ୟସ୍ତ

ହେବୁନି, ସେଥିପାଇଁ

ଟଙ୍କା ଦେଇଦେବୁ।

ଏସବୁ ପାଇଁ ମାତ୍ର ଦଶ

ବାର ହଜାର ଟଙ୍କା ହେଲେ ହୋଇଯିବ। ବାବାଙ୍କର କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟପ୍ରତି ମୋହ ନାହିଁ କି ଟଙ୍କା ପଇସା ପ୍ରତି ଲୋଭ ନାହିଁ...।”

ଫୋନ୍ ରଖିଦେଇ ସ୍ତ୍ରୀ ଧାଇଁଗଲେ ଗମ୍ଭୀରି ଘରେ ବସି ଚିନ୍ତାରେ ଘାରି ହେଉଥିବା ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ପାଖକୁ। ବଉଳ କହିଥିବା ସବୁକଥା ଟିକିନିଖି କରି ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଆଗରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ପରେ କହିଲେ, “ହେଇଟି ଶୁଣ, ଆମ ପାଇଁ ଏତେ ବଡ଼ କାମ କରିଥିବା ମୋ ବଉଳକୁ ଭଲ ଶାଢ଼ିଟିଏ ବି ଦେବା।”

ସ୍ୱାମୀ କହିଲେ, “ହଁ, ତମର ସବୁକଥା ଶୁଣିଲା ପରେ, ବୁଝିଲି ଯେ ସେ ଅର୍ଦ୍ଧସରଙ୍କୁ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କା ଲାଭ ନ ଦେଇ ସିଦ୍ଧବାବାଙ୍କୁ ମାତ୍ର ଦଶ-ବାର ହଜାର ଟଙ୍କା ଦର୍ଶନ ଦେଲେ ମୋର ପେନ୍‌ସନ୍ ଫାଇଲ୍ କାମ ହୋଇଯିବ। ଆଉ ବାବାଙ୍କ ପାଇଁ ଦର୍ଶନ ଯୋଗାଡ଼ କରିଦେଇଥିବା ତମ ବଉଳଙ୍କୁ ବି ଭଲ ଶାଢ଼ିଟିଏ ଉପହାରସ୍ୱରୂପ ଦେବାକୁ ହେବ।”

ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, “ସେ ଦର୍ଶନ ଆଉ ଉପହାର ପଛକଥା, ଆଗ ସେ ସିଦ୍ଧବାବାଙ୍କ ଦର୍ଶନ କେମିତି ମିଳିବ, ସେକଥା ଭାବ। ଥରେ ତାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ମିଳିଗଲେ ତମର ଏଇ ପେନ୍‌ସନ୍ କାମ ହେବା ସହିତ ଆହୁରି ବହୁତ କାମ ହେବ...।”

“ରୂପ ଯେମିତିକି ସେମିତି ରହିବ କିନ୍ତୁ ନାମ ବଦଳିଯିବ।”

“କାହାର ନାମ ବଦଳିଯିବ ?” ସ୍ତ୍ରୀ ପଚାରିବାରୁ, ସ୍ୱାମୀ କହିଲେ, “ମଧ୍ୟସ୍ଥି ପାଉଣାର ନାମ ହେବ ଉପହାର, ଆଉ ଘୋର ପାପକାରକ ‘ଲାଞ୍ଚ’ର ନାମ ହେବ ମହାପୁଣ୍ୟ ଦାୟକ ‘ଦର୍ଶନ’...।”

ଘର

ସୁପ୍ରିୟା ପ୍ରଶାନ୍ତ



“ବିଡ଼ି ମୋର ପ୍ରଥମ ପ୍ରେମିକ,” ମୁଁ ଧୂଆଁ ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି କହିଲି।

“ମୋର କିଛି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ,” ସେ ମୋ ହାତରୁ ଅଧାଟଣା ବିଡ଼ି ନେଇ ଟାଣିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ।

ଏଇ ମାସେ ହବ ଆମର ଗୋଟେ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ଓ ଯୋଜନା କାମକୁ ନେଇ ପରିଚୟ ହେଇଛି। କାମ ପାଇଁ ଆମକୁ ସକାଳ ଆଠଟାରୁ ରାତି ଆଠଟା ନଅଟା ଯାଏ ଲଗାତାର ଖଟିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି। ଏହା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ଓ କଲିକତାର ଗୋଟିଏ ବେସରକାରୀ ସ୍ଥାପତ୍ୟ ଉଦ୍ୟୋଗର ମିଳିତ ପ୍ରକଳ୍ପ। ସେଇ କାମ ମଝିରେ ଟିକେ ଧୂଆଁ ଛାଡ଼ିବାକୁ ଦଳଟାକୁ କହିଦେଇ ଆମେ ବାହାରିଆସିଛୁ। ଆମ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଖଣ୍ଡଗିରି ପଛପଟକୁ, ଆମେ ଦିହେଁ ରାସ୍ତାରେ ଚାଲି ଚାଲି ଟିକେ ଦୂରରେ ଗୋଟେ କ୍ଷେତ୍ରହିଡ଼ରେ ଯାଇ ବସିଲୁ। ଆମ ଆଖି ଆଗରେ ଚିଆପଖିଆ କ୍ଷେତ୍ର କାହିଁ କେତେ ଆଡ଼େ ଲମ୍ବିଯାଇଛି। ମଝିରେ ମଝିରେ ଗୋଟେ ଯୋଡ଼େ କୋଠା ବି ପାଳଭୂତ ଭଳିତା ଭିତରେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକିଛନ୍ତି।

“ବିଡ଼ି ଫେରେଇବାର ନାଁ ଧରୁନାହାନ୍ତି ଇଏ!” ମୁଁ ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଭାବିଲି। ସେ ମୋ ମୁହଁର ଭାବରୁ ଅନୁମାନ କରିପାରିଲେ ନିଶ୍ଚୟ, ପଚାରିଲେ, “ଆଉ ନାହିଁ?”

ମୁଁ ମୁଣାରୁ ଆଉ ଗୋଟେ ବିଡ଼ି ବାହାର କଲି। ଆଉ ଦିଆଣିଲି ପ୍ୟାକେଟ୍‌ଟା ବି।

ମୁଁ ସେଇ ବିଡ଼ିକୁ ମୁହଁରେ ଧରି ଦିଆଣିଲି ମାରି ନିଆଁ ଧରେଇଲି।

“ଲାଇଟର୍ ବ୍ୟବହାର କରୁନ?”

“ଧରେ ଗୋଟେ କିଣିଥିଲି। ହେଲେ କରିଆସୁନି,” ମୁଁ ଧୂଆଁ ଛାଡ଼ି କହିଲି।

“ରୁହ, ତୁମକୁ ଦେଖାଉଛି,” କହି ସେ ପକେଟ୍‌ରୁ ଗୋଟେ ଲାଇଟର୍ ବାହାର କଲେ। “ଏଇ ଦେଖ, ଏମିତି ଘଷିକି ଛାଡ଼ିଦେବା ନିଆ”

ମୁଁ ଲାଇଟର୍‌ଟାକୁ ଘଷିକି ଛାଡ଼ିଲି। ନିଆଁଫିଆଁ କିଛି ବାହାରିଲାନି। ମୁଁ ମୁହଁ ଫୁଲେଇ ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନେଇଲି।

ସେ ହସିଲେ।

ଏମିତିରେ ଦେଖିବାକୁ ଠିକ୍‌ଠାକୁ, ହେଲେ ଯାଙ୍କ ହସଟା ସୁନ୍ଦର! ଠିକ୍ ଠିକ୍ - ମୁଁ ମନେ ମନେ ପ୍ରଶଂସା କଲି।

ଆମେ ବସିକି ବିଡ଼ି ଟାଣୁ ଟାଣୁ ଚିଆପଖିଆ ଧାନକ୍ଷେତକୁ ଚାହିଁରହିଲୁ। ରାଜଧାନୀରେ ଏମିତି ସବୁଜ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷେତ୍ର ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ ବୋଲି ମୁଁ ତ କେବେ ଆଶା କରି ନ ଥିଲି। ଆଜି ଖରା ବି ନାହିଁ। କି ଚମତ୍କାର ପାଗ! ଏମିତି ସୁନ୍ଦର ପାଗରେ... ଅସ୍ଧାର ଡ୍ରାଇଲ୍‌ଡ କହିଥିଲେ, ଏମିତି ପାଗରେ ସବୁ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବଙ୍କୁ କ୍ଷମା କରାଯାଇପାରେ! ସତରେ।

“ସେମାନେ ଆମକୁ ଖୋଜିବେଣି।” ସେ କହିଲେ।

“ଖୋଜନ୍ତୁ। ସକାଳୁ ରାତିଯାଏଁ ଖରୁଛେ। ଦିନେ ଟିକେ ବିରତି ନାହିଁ?”

ପବନର ସ୍ପର୍ଶରେ ଦିନଯାକର କ୍ଳାନ୍ତି ମିଳେଇଯିବା ପରି ଲାଗୁଥିଲା। ସେ ଠିଆହେଇ ପଛପଟକୁ ଚାହିଁଲେ। ଆମେ ଯୋଉ କୋଠାରେ କାମ କରୁଛୁ, ସେଆଡ଼େ ଅନେଇଲେ।

“ସେଠୁ ଦେଖାଯାଉଥିବ ଆମେ ଏଠି ବସିକି ବିଡ଼ି ଟାଣୁଛେ।”

“ସେମାନଙ୍କର ଆଉ କିଛି କାମ ନାହିଁ, ଆମକୁ ଖାଲି ଜଣକ ପରେ ଜଣେ ଦୂରବୀକ୍ଷଣରେ ଦେଖୁଥିବେ। ବିଡ଼ି ଟାଣୁଛେ, ଗଞ୍ଜେଇ ନୁହେଁ!” ମୁଁ କହିଲି।

ସେ ବସିପଡ଼ିଲେ।

“ତୁମର ଆଉ କି କି ଅଭ୍ୟାସ ଅଛି? ଗଞ୍ଜେଇ ଟାଣ କି?” ମୁଁ ପଚାରିଲି।

“ଥରେ। ମୁଣ୍ଡ ଝାଙ୍କିବା ହେଉଛି। ସିଗାରେଟ୍ ଅଭ୍ୟାସଟା ପଢ଼ିଲାବେଳେ ହେଉଛି। ଆମେ ସାଙ୍ଗସାଥୀମାନେ ଏକାଠି ହେଲେ ସତ୍‌ସଙ୍ଗ କରୁ। ପିଆପିଇ ହେଉଯାଏ।”

“କେତେ ପିଇଲେ ନିଶା ହୁଏ?”

“ମୋତେ ନିଶା ହୁଏନି। ଯେତେ ପିଇଲେ ବି ହୋସ୍ ଥାଏ। ହେଲେ ଶୁଏ ବହୁତ।”

“ମାନେ ପୂରା ଘୋଡ଼ା!”

ସେ ହସିଲେ। ପୁଣି ସେଇ ମନମୋହିବା ହସ।

“ଥରେ ମୁଁ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହ ଗୋଟେ ରାତିରେ ହିସ୍ ପିଇକି ଶୋଇଥିଲି। ତା’ ପରଦିନ ରାତିରେ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଥିଲା।”

“ବାଃ, କି ଆନନ୍ଦ!”

ସେ ଏଥର ମୋତେ ଟିକେ ନିରିଖେଇ ଚାହିଁଲେ। ଏଥର ତାଙ୍କର ସ୍ଥିତହସଟା ଆଖିରେ ଖେଳେଇଗଲା। ଆଖିଯୋଡ଼ାକ ତାଙ୍କର କୋଉ ଭାବର ଉଲ୍ଲାସରେ ଏମିତି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦିଶୁଥିଲା?

“ଆଉ କଅଣ ଇଚ୍ଛା? ଏମିତି ଧୂଆଁ ଧୂଆଁ ଉଡ଼େଇବା କି ମଜା!” ମୁଁ ପରିହାସ ଛଳରେ କହିଲି।

“ନା, ଏଥର ନିକୋଟିନ୍ ରକ୍ତରେ ଜମିଗଲା ଭଳି ଲାଗୁଛି।”

“ସତେ ନା କଅଣ?” ମୁଁ ଆମୋଦଭରା ସ୍ୱରରେ କହିଲି।

ସମ୍ପତ୍ତିରେ ସେ କେବଳ ମୁଣ୍ଡ ହଲେଇଲେ।

“କେତେ ସୁନ୍ଦର ପାଗ ହେଉଛି,” ସେ କହିଲେ, “ଏମିତି ପାଗରେ...”

“ଏମିତି ପାଗରେ କଅଣ ଇଚ୍ଛା ହଉଛି?”

“ଇଚ୍ଛା ହଉଛି ଏଇଠି ବସି ଆମେ ଦି’ଜଣ ଏମିତି ବିଡ଼ି ଟାଣୁଥାନ୍ତୁ।”

“ହିଃ ହିଃ, ସେତିକି ଆଉ! ଏଥର ଯିବା। ସେଠି କେତେ କାମ ପଡ଼ିଛି।”

X X X

ଆଉ ତା’ ପରଦିନ ଚାରିଟାବେଳେ ଆମେ ଦିହେଁ କେବଳ ପରସ୍ପରକୁ ଚାହିଁଲୁ। କାମରୁ ପୁରୁଷତ୍ୱ ନ ଥିଲା। ବିଡ଼ି ଟାଣିବାକୁ କୋଉ ଯାଇହେଲା? ଆଖିରେ ଆଖିରେ ସାତ ଆଠ ଦିନ ଗଢ଼ିଗଲା।

ତା’ପରେ ପୁଣି ଥରେ ଆମେ ସେଇଠି ଯାଇ ବସିଲୁ। ଆଜି ଟିଆପଖିଆ ଧନକ୍ଷେତ ଆହୁରି ଶାଗୁଆ ଦିଶୁଥିଲା।

“ଆଉ ତ ଅଳ୍ପଦିନରେ କାମ ସରିଯିବ।” ସେ ମୁହଁ ଶୁଖେଇ କହିଲେ।

“ତୁମେ କଲିକତା ଫେରିଯିବ?”

“ନା, ଆଗେ ଗାଁକୁ ଯିବି। ତୁମେ କେବେ ବାଲେଶ୍ୱର ଯାଇଛ?”

“ନା। ବାଲେଶ୍ୱର ଯିବା ହେଉନି। ଘରେ କିଏ ଅଛନ୍ତି?”

“ବାବା ଏକା ଅଛନ୍ତି। ବଡ଼ଭାଇ ଆମେରିକାରେ ରୁହେ, ତା’ ପରିବାର ସହ।” ସେ ଏଥର ମୋ ଆଖିରେ ଆଖି ମିଶେଇ କହିଲେ, “ମୁଁ ଭାବୁଥିଲି ତୁମ ଆଖି...”

“ଆକାଶ ଭଳି, ସମୁଦ୍ର ଭଳି, ଅରଣ୍ୟ ଭଳି, ନା ପଦ୍ମକଢ଼ି ଭଳି...” ମୁଁ ଆଖି ବଡ଼ ବଡ଼ କରି କହିଲି। ମୋ ସହ ପୁଣି ସିଧାସଳଖ ଗାଲୁଆମି! ଚିହ୍ନିନାହାନ୍ତି ମୁଁ କି ଜନ୍ମ!

“ଆରେ ନା ନା, ତୁମେ ନ ଶୁଣିକି ଏମିତି ରାଗୁଛ। ଆମ ସାହିରେ ନା ଯୋଉ ପୂଜା ହୁଏ, ଯୋଉ ପୂଜା ହଉନା କାହିଁକି, ଶିଳ୍ପଜଣକର ବୋଧେ ମୂର୍ତ୍ତିର ମୁହଁ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଖୋପ। ବିଶ୍ୱକର୍ମାଙ୍କ ମୁହଁ ଯେମିତି ଦେଖାଯାଏ, ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ମୁହଁ ବି ସେମିତି, ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ମୁହଁ ବି ସେମିତି, ଦୁର୍ଗାଙ୍କର ବି ସେଇ ଏକା।”

ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଆଉ ଟିକେ ଆଖିଗାରଡ଼େଇ ଚାହିଁଲି।

“ଦେବଦେବୀଙ୍କ ଆଖିର ଭାବ ବି ସମାନ; ଯେମିତି ଆମ ଆଡ଼କୁ କୌତୂହଳ। ହେଇ ଚାହିଁଥାଆନ୍ତି ଆଉ ମନକୁ ମନ ପଚାରୁଥାଆନ୍ତି- କୁଆଡୁ ଏମାନେ ଆଇଲେ, କଅଣ ଏମାନଙ୍କର ସ୍ୱଭାବ, କି ବିଚିତ୍ର ସତେ!”

“ଭାବିଛି ଏମିତି କହିକି ଝିଅ ପଟେଇବ? ମୁଁ ମଣିଷକୁ ଭେଟିଲେ ତା’ ଭିତର ବାହାର ସବୁ ଦେଖିପାରେ।”

“ହଁ, ହଁ, ମୁଁ ସେୟା କହୁଥିଲି। ଗୋଟେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଏକ୍ସରେ ତୁମ ଆଖି। ମୋ ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡ, ଅନ୍ତନାଳୀ, ପାକସ୍ଥଳୀ, ପିତ୍ତକୋଷ, ବୃକକ୍ ସବୁ ତୁମେ ଦେଖିପାରୁଥିବା।” ସେ ହସିଲେ, ସେଇ ଜଗତଭୁଲା ହସ।

ମୋତେ ହସ ମାଡ଼ିଲା। ଗୋଟେ ବିଡ଼ି ଲଗେଇ ତାଙ୍କ ହାତକୁ ଦେଲି। ସେ ଥରେ ଟାଣି ମୋତେ ଫେରେଇଲେ।

“ସଂସାର ଯଦି ଏମିତି ବସି ଧୂଆଁ ଖାଇଲେ ହଉଥାନ୍ତା!” ମୁଁ ଲମ୍ବା ନିଃଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ିଲି। କଳାଧୂଆଁ ମୋ ନାକ ଆଉ ପାଟିବାଟେ ବାହାରି ପବନରେ ମିଳେଇଗଲା। ମୋ ପାଟିରୁ ବିଡ଼ି ନଉ ନଉ ତାଙ୍କ ଆଙ୍ଗୁଳି ମୋ ଓଠରେ ବାଜିଲା। ସେ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ଓଠ ମୋ ଓଠରେ ଛୁଆଁଇ କହିଲେ, “ସଂସାର ଏମିତି ବି ଆରମ୍ଭ ହେଇପାରେ।”

“ଇସ୍ କି ଧୂଆଁ!” ମୋ ପାଟିରୁ ବାହାରିଲା।

ଆମେ ସେଦିନ ଭୁଲିଗଲୁ କାମକୁ ସଥଳ ଫେରିଯିବାକୁ।

X X X

ଆଉ କିଛିଦିନ ପରେ ଅଲଗା ହେବା ସମୟ ହେଲା। ଆମେ ଚାଲିଲୁ ପୁଣି ସେଇ ଜାଗାକୁ।

“ଦିଅ ତୁମ ହାତ,” ସେ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ନାୟକ ଭଙ୍ଗୀରେ କହିଲେ, “ଚାଲ, କୋଉ ମନ୍ଦିରରେ ଯାଇ ବାହା ହେଉଯିବ।”

କେବେ କେଉଁଠି ପଡ଼ିଥିବାର ମନେପଡ଼ିଲା ଗାନ୍ଧର୍ବ ବିବାହଟି ସବୁଠୁଁ ଉତ୍ତମ ବିବାହ। ହେଲେ ହଠାତ୍ କାହିଁକି ମୋ ଭିତରେ କିଏ ଜଣେ ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେଲା। ମୁଁ ପଚାରିଲି, “ମୁଁ କାହିଁକି ତୁମକୁ ବାହାହେବି ଯେ?”

“ଯେ ଗୋଟେ ଗମ୍ଭୀର ପ୍ରଶ୍ନ।” ଯା କହି ସେ ରଙ୍ଗବେରଙ୍ଗ ଆକାଶକୁ ଅନେଇ କଅଣ ଭାବି ଭାବି କହିଲେ, “ଖୁସିରେ ରହିବାକୁ। ଆଉ କୋଉଥିପାଇଁ!” ସେ ଯା କହି ମୋ କାନ୍ଧରେ ହାତ ପକାଇ କହିଲେ, “ଦେଖ ତ, ଆକାଶଟା କେମିତି ତୁମ ଶାଢ଼ି ଭଳି ଦିଶୁଛି।”

“ଭାରି କୁଲୁକୁଲୁ ଲାଗୁଛି, ନୁହେଁ? ହଠାତ୍ ଏମିତି ବାହାହବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହଉଛି କାହିଁକି ଟିକେ ଶୁଣେ?” ମୁଁ ତାଙ୍କ ଆଖି ଭିତରକୁ ଚାହିଁ କହିଲି।

“ଏବେ ବାହା ହବା ଯୋଜନା ନ ଥିଲା। ହେଲେ ତୁମକୁ ଦେଖି ଭାବୁଛି ହାତଛଡ଼ା କଲେ ପରେ ଆଉ ତୁମ ପରି କେହି ମିଳିବେନି? କେବେ ନା କେବେ ତ ବାହାହବାର ଅଛି।”

“କେତେ ଦାୟିତ୍ୱ ଜାଣ?”

“ଜାଣେ।”

“ମୁଁ ଯଦି ମନା କରିଦିଏ?”

“ତୁମକୁ ଭୁଲିବାକୁ ମୋତେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଆଉ ଜଣକୁ ପ୍ରେମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ।” ସେ ମୋ କାନ ପାଖରେ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ କରି କହିଲେ।

“ଏତେ ଘନଘନ ପ୍ରେମ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ କ୍ଷତିକାରକ। ବରଂ ଘରେ ଆମ କଥାଟା ଘୋଷଣା କରାଯାଉ।”

ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଆମେ ହାତ ଧରାଧରି ହେଇ ଚାଲିଲୁ, ଆଉ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ହିଁ କୋଉ ମନ୍ଦିରରେ ଯାଇ ବାହାହେଇପାରୁନୁ ବୋଲି ଅବସୋସ ବି କଲୁ।

X X X

“ମୁଁ ଶୁଣିଥିଲି ବାହାଘର ପରେ ସମସ୍ତେ ବଦଳିଯାଆନ୍ତି। ହେଲେ ତୁମେ ଏତେଶୀଘ୍ର ବଦଳିଯିବ ବୋଲି ମୁଁ ଭାବି ନ ଥିଲି।” ମୁଁ ଟେବୁଲ୍ ପାଖରେ ଖବରକାଗଜ ପଢୁପଢୁ କହିଲି।

“କାମରୁ ଆସିବା ଟିକେ ଡେରି ହେଇଯାଉଛି ବୋଲି ମୁଁ ବଦଳିଗଲି?” ସେ କହିଲେ।

“ତୁମେ ଏକା କାମ କରୁଛ! ମୁଁ କରୁନି? ତୁମେ ସତରେ ବଦଳିଯାଇଛ। ତୁମେ ଆଉ ମତେ ଭଲପାଉନ।” ମୁଁ ମୁହଁ ଫୁଲେଇ, ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ କହିଲି।

ସେ କେବଳ ଟିକେ କ୍ଳାନ୍ତ ହେଲା ପରି ମୋ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲେ। ମୋ ସାମ୍ନାରେ କପେ ଗରମ କଫି ଥୋଇଲେ। ନିଜେ କପେ ନାଲିଚାହାରେ ଡାଲଟିନି କାଠି ପକେଇ ମୋ ପାଖରେ ଆଉ ଗୋଟେ ଚୌକିରେ ବସିଲେ।

“ତୁମ ଭିତରଟା ଏଇ କଳାକଫିଠୁ ବି ଆହୁରି ଗାଢ଼ କଲା!” ମୁଁ ବିନା କ୍ଷୀର ଓ ଚିନିର କଫି ଟିକେ ଢୋକିଲି।

“ସତେ ନା?”

“ହଁ, ମୁଁ ଏବେ ଏବେ ଆବିଷ୍କାର କରୁଛି।”

“ଆଜ୍ଞା! ମୋ ବିଷୟରେ ଆଉ କଅଣ କଅଣ ଆବିଷ୍କାର କରୁଛ, ଟିକେ କୁହ ଗୋ?” ସେ ହସି ହସି ପଚାରିଲେ।

“ମୁଁ କହିବିନି ଯାଆ।”

ସେ ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଟିକେ ଆଉଁଶିଦେଇ ଆଖିରେ ଆଖିରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ।

“ତୁମେ ସେତେବେଳେ ମୋତେ ଯେମିତି ସବୁକଥା କହୁଥିଲ, ଆଉ ତ କାହିଁ କହୁନ?” ମୁଁ କହିଲି।

“ସେକଥା ଆଉ କୁହନା! ସେସବୁ ଭାବିବାକୁ ମୁଣ୍ଡରେ ବହୁତ ଚାପ ପଡ଼େ। ସେତେବେଳେ କଥା ଅଲଗା ଥିଲା।” ସେ ଚାହା ପିଉ ପିଉ କହିଲେ।

“ସେତେବେଳେ କଳାମେଘ ଦେଖି ମୁକ୍ତ ମୟୂରୀ ଆଗରେ ମୟୂର ପୁଚ୍ଛ ମେଲାଉଥିଲା। ଏବେ ଆଉ ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ, ନୁହେଁ?” ମୁଁ ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଟାଣିବାକୁ କହିଲି।

“ସବୁ ତ ବୁଝ ଆଉ!” ସେ ହସି ହସି କହିଲେ।

ସେତିକିବେଳେ ଖବରକାଗଜରେ ଏକ ନାମୀ ଗହଣା ଦୋକାନର ବିଜ୍ଞାପନ ଉପରେ ମୋ ଆଖି ପଡ଼ିଲା। ଗହଣା ତିଆରି ଦାମ୍ରେ ରିହାତି ଥିଲା। ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ମତେଲ୍ ଜଣକ ପିନ୍ଧିଥିବା ରାଣୀହାରକୁ ଦେଖେଇ କହିଲି, “ମୋତେ ଆମ ବିବାହବାର୍ଷିକୀରେ ଏମିତି ଗୋଟେ ହାର କିଣିଦେବା।”

“ତୁମ ମୁଣ୍ଡ ଖରାପ ନା କଅଣ? ଯେ ସୁନାଫୁନା କିଣିକି କଅଣ କରିବ?”

“କାମନିମନ୍ତରେ ପିନ୍ଧିବି। ଆଉ କଅଣ କରିବି?”

“ତୁମେ ତ ଏମିତି ନ ଥିଲ?” ସେ ଏଥର ବିସ୍ମିତ ହେଲା ଭଳି କହିଲେ, “ମୁଁ ତୁମକୁ ଯେବେ ଭେଟିଥିଲି, ସେବେ ତୁମେ କେତେ ସରଳ ଥିଲ, କେତେ ନିରାଡ଼ମ୍ବର ଥିଲ। ଯେ ଗହଣାଫହଣା ସଉକ ଅନ୍ତତଃ ତୁମର ନ ଥିଲା।”

“ଅଫିସ୍, ହାଟ ବଜାରକୁ ଅଷ୍ଟଅଳଙ୍କାରଭୂଷିତା ହେଇ ଯାଉଥାନ୍ତି?” ମୁଁ ତାଙ୍କ ହାତକୁ ଖବରକାଗଜ ବଢ଼େଇ କହିଲି।

“ତୁମ ମାଆବାପା ତ ଯେତେ ଗହଣା ବାହାଘର ବେଳେ ଦେଇଛନ୍ତି କାହିଁ କେତେବେଳେ ପିନ୍ଧୁନ। ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଲକରରେ ଥୋଇଛ। ଆହୁରି ଗହଣା ଦରକାର! ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଲକରରେ ଥୋଇବା ପାଇଁ!” ସେ ସତରେ ବିରକ୍ତ ହେଇ କହିଲେ।

“ହଁ, ଦରକାର।” ମୁଁ ଜୋର୍ଦେଇ କହିଲି।

ସେ ଖବରକାଗଜ ଭିତରେ ପୂରା ବୁଡ଼ିଗଲା ଭଳିଆ ଆଉ କିଛି ଜବାବ ଦେଲେ ନାହିଁ।

x x x

“ମାସକୁ ଛଅ ହଜାର ଟଙ୍କା ସଞ୍ଚୟ ହଉଛି। କେତେ ଟଙ୍କା ଧୂଆଁରେ ଧୂଆଁରେ ଉଡ଼ିଗଲା କହିଲ? ଆମେ ଆହୁରି ଆଗରୁ ହେଲେ ଛାଡ଼ିପାରିଥାନ୍ତେ।” ସେ ଦୂରଦର୍ଶନ ପରଦାରୁ ଆଖି ନ ହଟାଇ କହିଲେ।

“ଟଙ୍କା ଯେତେବେଳେ ଯିବାର ଥାଏ ଯାଏ। ସେକଥା ଭାଲିଲେ ହେବ! ତୁମକୁ ଆମ ନାରଣ ସାର୍‌ଙ୍କ କଥା କହିଛି?” ମୁଁ ଛୁରୀରେ ଭେଣ୍ଟି କାଗୁ କାଗୁ କହିଲି। ଆଜି ରାତିରେ ଯା’ଙ୍କର ପରଟା ସାଙ୍ଗରେ ଭେଣ୍ଟିଆକୁ ଭଜା ଖାଇବାକୁ ମନ।

“କିଏ ସେ?”

“ଆମକୁ ଆକିଟେକ୍‌ଟର୍ ଇତିହାସ ପଢ଼ଉଥିଲେ। ସିଏ ନା ଶୈଳଶ୍ରୀ ବିହାରରେ ରହୁଥିଲେ, ହେଲେ ଆମ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ସାଇକେଲ୍‌ରେ ଆସୁଥିଲେ। ଶୈଳଶ୍ରୀ ବିହାରରୁ ଘାଟିକିଆ ପ୍ରାୟ ପନ୍ଦର କିଲୋମିଟର। ଆମ ସିନିଅରମାନେ କହୁଥିଲେ, ସେ ସାଇକେଲ୍‌ଟା କାଳେ ତାଙ୍କୁ ବାହାଘର ବେଳେ ଯୌତୁକରେ ମିଳିଥିଲା। ମାନେ ଆମେ ଦେଖିଲାବେଳକୁ ପ୍ରାୟ ପଇଁତିରିଶ ବର୍ଷ ପୁରୁଣା ସାଇକେଲ। ତାକୁ ସିଏ ଆମ ବିଭାଗକୁ ଯିବା ଶିଢ଼ି ପାହାଚ ତଳେ ତିନି ତିନିଟା ଚାବି ପକେଇ ରଖୁଥିଲେ।”

“ଆଜ୍ଞା!” ଇଏ ବିଶେଷ ଆଗ୍ରହ ନ ଥିଲା ଭଳି କହିଲେ।

“ଥରେ ଏପ୍ରିଲ୍ ମାସ। ମୁଣ୍ଡଫଟା ଖରା। ସେଦିନ ଶନିବାର। ଖରାଟାରେ ସେ ତାଙ୍କ ଘରୁ ପ୍ରାୟ ବାର, ତେର କିଲୋମିଟର ସାଇକେଲ୍

ପେଲି ପେଲି ଅଶୋକ ନଗରରେ ଗୋଟେ ବଡ଼ ଔଷଧ ଦୋକାନକୁ ଗଲେ। ଟାପାସ୍ ଔଷଧ ଆଣିବାକୁ। କାରଣ ସେଠି ଔଷଧରେ ପାଞ୍ଚଟଙ୍କା ଅଧିକ ରିହାତି ମିଳେ।”

“ବାଃ!” ଇଏ ଏଥର ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଇଲା ପରି ମନେହେଲା।

“ଔଷଧ ଆଣି ଫେରିଲାବେଳକୁ ରବୀନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡପ ପାଖରେ ମୁଣ୍ଡ ବୁଲେଇଲାରୁ ପଡ଼ିଗଲେ।”

“ସେଇଠୁ?”

“ସେତେବେଳେ ତ ଭ୍ରାମ୍ୟଭାଷ ଏତେ ଆସି ନ ଥିଲା। ତାଙ୍କ ପକେଟ୍‌ରୁ ଆମ ଗଣେଶ ସାର୍‌ଙ୍କ ଦୂରଭାଷ ନମ୍ବରରେ ଲୋକେ ଫୋନ୍ କରି ଜଣେଇଲେ। ଗଣେଶ ସାର୍ ଆଉ ସେ ଦି’ଜଣ ଏକାଠି ପଡ଼ିବାଦିନରୁ ବନ୍ଧୁ। ଗଣେଶ ସାର୍ ଆମର ଦି’ଜଣ ସାଙ୍ଗ ସୌମ୍ୟ ଆଉ ଆନନ୍ଦଙ୍କୁ କହି ପଠେଇଲେ, “ଶୀଘ୍ର ଯାଅ, ରବୀନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡପ ପାଖରେ ନାରଣ ସାର୍ ପଡ଼ିଯାଇଛନ୍ତି। ତାଙ୍କ କଥା ଟିକେ ବୁଝ।” ଯେ ଦି’ଜଣ ହିରୋହୋଷ୍ଟା ଚଢ଼ି ସେଠି ଯାଇ ହାଜର। ପାଖ ସରକାରୀ ବଡ଼ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ନେଇ ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା କରେଇଲେ। ସାର୍‌ଙ୍କର ଟିକେ ଚେତା ଆସିଲାବୁ ସେ ଖାଲି ବିଲିବିଲେଇଲେ- ମୋ ସାଇକେଲ୍, ମୋ ସାଇକେଲ୍? ମୋ ସାଇକେଲ୍ କାହିଁ?”

ଇଏ ହସିଲେ ତାଙ୍କ ହସ।

“ସୌମ୍ୟ, ଆନନ୍ଦ ତାଙ୍କୁ ବୁଝେଇଲେ, ସାଇକେଲ୍ ନିରାପଦ ଅଛି। ଆପଣ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁନି। ସେତେବେଳକୁ ସାର୍‌ଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଖବର ପାଇ ଆସି ପହଞ୍ଚିସାରିଲେଣି ଡାକ୍ତରଖାନାରେ। ସେ ବି ଆଗେ ପଚାରିଲେ- ସାଇକେଲ୍? ସାଇକେଲ୍‌ଟାକୁ କୋଉଠି ରଖିବ? ସୌମ୍ୟ, ଆନନ୍ଦ କରିବେ କଅଣ? ବଇଲାଈଶ ଡିଗ୍ରୀ ଖରାରେ ପନ୍ଦର କିଲୋମିଟର ସାଇକେଲ୍ କିଏ ପେଲିବ? ସେମାନେ ତା’ ପରଦିନ ସକାଳୁ ସକାଳୁ ସାଇକେଲ୍ ନେଇ ଘରେ ପହଞ୍ଚେଇ ଦେବେ ବୋଲି ସାର୍‌ଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଲେ। ହେଲେ ଯେ ଦି’ଜଣଙ୍କ ସକାଳ ତ ଏମିତିରେ ହୁଏ ଡେରିରେ, ସେଦିନ ପୁଣି ରବିବାର। ରବୀନ୍ଦ୍ର ଭବନ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚୁ ପହଞ୍ଚୁ ବାଜିଗଲା ଏଗାରଟା। କଥା ହେଇଥିଲା ଜଣେ ବାଇକ୍ ଚଲେଇବ, ଆଉ ଜଣେ ସାଇକେଲ୍ ପେଡାଲ୍ ଉପରେ ପାଦ ରଖି ବାଇକ୍‌ବାଲା କାନ୍ଧରେ ହାତ ପକେଇ ଗଡ଼ିଯିବ, ଉଠାଣି ଜାଗାରେ ସାଇକେଲ୍ ଚଲେଇବା କଷ୍ଟ ବାଧିବନି। ହେଲେ ପାନ ଦୋକାନ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲେ, ସାଇକେଲ୍ ନାହିଁ। ଦୋକାନୀ

ଜଣେଇଲେ- କାଲି ରାତିରେ ଜଣେ ବୟସ୍କା ମହିଳା ଆଉ ଜଣେ ପିଲାକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସିଥିଲେ, ନେଇଯାଇଛନ୍ତି। ସୌମ୍ୟ ଆଉ ଆନନ୍ଦଙ୍କ ଅକଲ ଗୁଡୁମ୍। ସେମାନେ ସୌଜନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବାଛି ବାଛି ହଳଦୀ ଗୁରୁଗୁରୁ ପାଟିଲା ଆମ୍ବ ଦି'କେଜି ଧରି ସାର୍‌ଙ୍କୁ ଭେଟିବାକୁ ଗଲେ। ସାର୍‌ଙ୍କ ଦାଣ୍ଡପଟୁ କବାଟ ବନ୍ଦ ଥିଲା। ଏମାନେ ଦି'ଜଣ ଭାବିଲେ ବୋଧେ ଘରେ କେହି ନାହାନ୍ତି, ଫେରିଆସୁଥିଲେ, ଭିତରୁ ସାର୍‌ଙ୍କ ପାଟି ଶୁଭିଲା। ଏମାନେ ଦି'ଜଣ ଦ୍ଵାରଘଣ୍ଟି ମାରି ଅପେକ୍ଷା କଲେ। କେତେ ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ପରେ ସାର୍‌ଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ବାଡ଼ିପଟୁ ଆସି ସେ ଦିହୁଁଙ୍କୁ ଡାକିନେଲେ।

ସାର୍‌ ଗୋଟେ ଦିଆନ୍ ଉପରେ ଗଡୁଥିଲେ। ବେଶ୍ ତାଜା ଦିଶୁଥିଲେ। ଏମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ତାଙ୍କର ଦନ୍ତହୀନ ହସ ଦେଖାଇ କହିଲେ, “ବୁଝିଲ ପିଲେ, ସାଇକେଲ୍‌ଟାର କିଛି ହେଇନି। ରକ୍ଷା ହେଇଛି। ତୁମେ ଦି'ଜଣ କାହିଁକି ଏତେ କଷ୍ଟ କରିକି ଆସିଲ?”

ସୌମ୍ୟ ଓ ଆନନ୍ଦ ଫେରିଆସିଲେ; ଆଉ ଦିହୁଁ ଆମକୁ ସୋମବାର ଦିନ ଜଣାଇଲେ, “ସାର୍‌ଙ୍କ ସାଇକେଲ୍‌ଟା ଅଳ୍ପକେ ଦୁର୍ଘଟଣାରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଲା!”

“ଧନ୍ୟ!” ଇଏ କହିଲେ।

“ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ବୋଲି ପୁଅ। ସେ କୋଉ ଗୋଟେ ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ରେ ବରିଷ୍ଠ ପ୍ରବନ୍ଧକ ଭାବେ କାମ କରୁଥିଲା। ତା' ବାହାଘର ପାଇଁ ସାର୍‌ କେତେ ଯେ ଝିଅ ଖୋଜିଲେ!”

“କାହିଁକି?”

“ନାରଣ ସାର୍‌ ଖୋଜୁଥିଲେ ଝିଅ ସୁନ୍ଦର ହେଉଥିବ, ଶିକ୍ଷିତ ହେଉଥିବ, ଚାକିରି କରୁଥିବ, ବାପାମାଆଙ୍କର ଗୋଟେ ବୋଲି ସନ୍ତାନ ହେଉଥିବ; ଆଉ ଅସଲ କଥା ହେଲା ଜାତକ ବି ପଡୁଥିବ ଏବଂ ତା' ଜାତକରେ ଥିବ ଯେ ତା'ର କେବଳ ପୁଅ ଜନ୍ମ ହେବ। ଏଥର ବୋହୂ ସାଥେ ସାଥେ ଜ୍ୟୋତିଷ ବି ଖୋଜା ଚାଲିଲା, ଯୋଉ ଜ୍ୟୋତିଷ ଶତପ୍ରତିଶତ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦେଇ କହିପାରିବ କି କୋଉ ଝିଅର ଗର୍ଭରୁ କେବଳ ପୁତ୍ର ସନ୍ତାନ ଜନ୍ମ ନେବ।”

“ଆଜ୍ଞା, କି ଅଭୂତ!”

“ଏମିତି ଖୋଜି ଖୋଜି ପୁଅର ବୟସ ଗଢିଲା। ଶେଷକୁ ତାଙ୍କ ସବୁ ଜଣେ ତ୍ରିକାଳଦର୍ଶୀ ଜ୍ୟୋତିଷଙ୍କର ସନ୍ତାନ ଦେଲେ। ସେ କାଳେ କୁଣ୍ଡଳୀ ଦେଖି ଭୂତଭବିଷ୍ୟତ କହିଦେଇପାରନ୍ତି। ସେଇ ଜ୍ୟୋତିଷ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ଡକନ ଖଣ୍ଡେ କୋଷ୍ଠୀ ଭିତରୁ ଗୋଟେ ବିଚାର କରି କହିଲେ ଯେ ସେ ଝିଅର ଗର୍ଭରୁ

କସ୍ତିନ୍‌କାଳେ ଝିଅ ଜନ୍ମ ହେବ ନାହିଁ, କେବଳ ପୁଅ ହିଁ ହେବ ଏବଂ ତାଙ୍କ କଥା ଅନ୍ୟଥା ହେଲେ ସେ ଜ୍ୟୋତିଷବିଦ୍ୟା ଛାଡ଼ିଦେବେ। ଏହାପରେ ସେଠି ବାହାଘର ଠିକଣା ହେଲା। ବାହାଘର ଭୋଜି ଆଡ଼ମ୍ବରପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଇଥିଲା, ସମସ୍ତେ କୁହାକୁହି ହଉଥିଲେ କନ୍ୟାଘର ଉପରେ ନାରଣ ସାର୍‌ ବରପକ୍ଷ ଭୋଜି, ସାଜସଜ୍ଜା ଦାୟିତ୍ଵ ମଧ୍ୟ ଲଦିଦେଇଥିଲେ। ସେ ଯାହାହେଉ, ବାହାଘର ଦେଢ଼ବର୍ଷ ପରେ ବୋହୂର ଝିଅଟିଏ ହେଲା।”

“ଓହୋଃ! ସେଇଠୁ?”

“ସାର୍‌ ତାଙ୍କ ସବୁଙ୍କ ସହ ସଂପର୍କ କାଟିଦେଲେ। ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ଗଣେଶ ସାର୍‌ଙ୍କ ପାଖରେ ସବୁବେଳେ ଅଶାନ୍ତି ହେଲେ- “ନାତିଟେ ହେଇଥାନ୍ତା। ପେଟକୁ କାଟି, ଦେହକୁ

ଲୋକେ ଭାବିଲେ କାଳେ କଅଣ ଦିହମୁଣ୍ଡ ଖରାପ ହେଉଥିବ, ପୁଅ ତ ଓଡ଼ିଶା ବାହାରେ ରହୁଛି, ଘରେ ଯାଇ ବୁଝିଆସିଲେ ହେବ। କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ସହକାରୀ ଦୁର୍ଗାବାରୁ ଶୈଳଶ୍ରୀ ବିହାର ବାହାରିଲେ। ଏମିତିରେ ଦୁର୍ଗାବାରୁ ଟିକେ ମଜାଳିଆ, ସାର୍‌ଙ୍କ ସହ ଲାଗନ୍ତି, ସାର୍‌ଙ୍କୁ ପେନ୍‌ସନ୍ ମିଳିଲେ ଛେନାପୋଡ଼ ଖାଇବାକୁ ମାଗନ୍ତି। ସେ ଜାଣନ୍ତି, ସାର୍‌ ଦେବେ ନାହିଁ, ତଥାପି ସେ ତାଙ୍କ ସହ ରାତିମତ ଗମାତ କରନ୍ତି। ତାଙ୍କୁ ସଦାବେଳେ କୁହନ୍ତି, “ସାର୍‌, ଏଥର ଗୋଟେ କାର୍‌ କିଣନ୍ତୁ।” ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତରରେ ସାର୍‌ କେବଳ ନିଜର ପାକୁଆ ହସ ହସନ୍ତି। ଦୁର୍ଗାବାରୁ ସାର୍‌ଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲେ ଘର ବାହାରପଟୁ ତାଲା। ହେଲେ ଦୁର୍ଗାବାରୁ ସାର୍‌ଙ୍କ ସାଇକେଲ୍‌ ଦୁର୍ଘଟଣା ଉପାଖ୍ୟାନ ସହ ଅବଗତ



ନ ପିନ୍ଧି ଏତେ ସଂପତ୍ତିବାଡ଼ି କଲି, କୋଉ ଅଜ୍ଞାତକୁଳଶାଳ ଟୋକା ଆସି ନାତୁଣୀକୁ ବାହାହବ, ସବୁ ଅକ୍ତିଆର କରିବା।” ବନ୍ଧୁ ବୁଝେଇ ବୁଝେଇ ଥିଲେ- “ସେତେ ଦୂରକୁ କାହିଁକି ଚିନ୍ତା କରୁଛ। ନାତୁଣୀ ବାହାହବା ସମୟ ଅଛି। ତୁମେ ତ ସେତେବେଳକୁ ଏ ସଂସାରରେ ନ ଥିବ!” ହେଲେ ତାଙ୍କୁ କିଏ ବୁଝେଇପାରିବ। ସବୁବେଳେ ବାଡ଼େଇକଟି ହେଲେ। ଏମିତି ଚାରି, ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ବିତିଗଲା। ତାଙ୍କର ଅବସର ସମୟ ଆସିଲା। ନିଜ କାଗଜପତ୍ର ଠିକଣା କରି ଝଡ଼ ହଉ, ତୋଫାନ୍ ହଉ, ସେ ମାସର ପ୍ରଥମ ଦିନ ପ୍ରଥମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ପେନ୍‌ସନ୍ ଗଣ୍ଡାକ ପାଇବାକୁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଯାନ୍ତି। କିନ୍ତୁ ଛଅମାସ ଖଣ୍ଡେ ଯାଇଥିବ, ସେଥର ମାସର ପ୍ରଥମ ଦିନ ତାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ମିଳିଲାନି। ସପ୍ତାହେ ଗଲା ପରେ ବି ସେ ଆସିଲେନି। ଆମ ଅନୁଷ୍ଠାନର

ଥିଲେ, ସେ ବୁଲିକି ବାଡ଼ିଦ୍ଵାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ। ସେଠି ଦେଖିଲାବେଳୁ ସାର୍‌ ଦିଆନ୍ ଉପରେ ଶୋଇଥିଲେ। ଦୁର୍ଗାବାରୁ “ସାର୍‌, କେମିତି ଅଛନ୍ତି?” କହିଲାରୁ ସାର୍‌ ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଉଭୟେ ଚମକିପଡ଼ିଲେ। ଦୁର୍ଗାବାରୁଙ୍କୁ କେହି କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ନିଜେ ବେତଟୋକିଟିଏ ଟାଣି ବସିପଡ଼ିଲେ, ଆଉ କହିଲେ, “ଆପଣ ପେନ୍‌ସନ୍ ନେବାକୁ ଆସିଲେନି ତ ଆମେ ଭାବିଲୁ ସାର୍‌ଙ୍କ ଦେହ ଖରାପ କି କଅଣ। ସେଥିପାଇଁ ଟିକେ ମାଡ଼ିଆସିଲି।” ସାର୍‌ଙ୍କ ମୁହଁ ବିଷଣୁ ଦିଶୁଥାଏ। ସେ ଡ଼ାକି ରୁଁ କିଛି କହିଲେନି। ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ- ଆମ ବୋହୂର ଆଉ ଗୋଟେ ଝିଅ ହେଇଛି। ସାର୍‌ଙ୍କ ମନ ଭଲ ନାହିଁ। ଦୁର୍ଗାବାରୁ ଘଟଣାର ଗମ୍ଭୀରତା ବୁଝିପାରି ଆଉ ବେଶି ସମୟ ସେଠି ଅଟକିବା ଉଚିତ ହେବନି ବୋଲି ମନେକଲେ। ସେ

ସାର୍‌ଙ୍କ ପେନ୍‌ସନ୍ ଆସିଯାଇଛି ଜଣେଇ ଥରେ ଆସିକି କିଛି କାଗଜପତ୍ରରେ ଦସ୍ତଖତ କରିଦେଲେ ଆଉ ପ୍ରତିମାସ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ, ଟଙ୍କାଟା ତାଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କାଟାରେ ସିଧା ଜମା ହେଇଯିବ ବୋଲି କହି ବିଦାୟ ନେଲେ। ନାରଣ ସାର୍‌ଙ୍କ ଆଉ ଗୋଟେ ନାତୁଣୀ ହେବା ଖବର ଆମ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ବ୍ୟାପିବାକୁ ବେଶି ସମୟ ଲାଗିଲାନି।

ସେ ନିରବ ରହିବା ଦେଖି ମୁଁ କହିଲି, “ଶୁଣୁଛ ନା ନାହିଁ?”

“ଆଗୋ ହଁ, ହଁ, କୁହ। ତୁମ ନାରଣ ସାର୍‌ଙ୍କର ଆଉ ଗୋଟେ ନାତୁଣୀ ହେଲା ପା।”

“ଆଜ୍ଞା, ଆମର ଝିଅ ହେଲେ?” ମୁଁ ପଚାରିଲି।

“ମୁଁ ତ ଚାହୁଁଛି ଝିଅ ହଉ। ମୁଁ ନାଁ ବି ଭାବି ଦେଇଛି। କୃଷ୍ଣା।”

“ଆଉ ଯଦି ପୁଅ ହେବ?”

“କୃଷ୍ଣ।”

“ଗୋପିକାଙ୍କୁ ଧରି ବୁଲିବ! ତୁମକୁ ନିଜ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ନାଁ ଭାବିବାକୁ ଏତେ କଷ୍ଟ!”

“ବହୁତ ଭାବି ଭାବି ଠିକ୍ କରିଛି ପା।”

“ଜଣାପଡୁଛି!”

“ତୁମର ଅପସନ୍ଦ ହଉଛି ତ କୁହ କଅଣ ଦେବା?”

“ସେକଥା ପରେ। ଅଛି ତ ଆହୁରି ମାସେ। ମୁଁ ତ ନାରଣ ସାର୍‌ଙ୍କ କଥା କହୁଥିଲି। କୋଉ କଥାରୁ ପୁଣି କୋଉ କଥା! ତାଙ୍କ ନାତୁଣୀ ହେଲା ପରେ ସେ ଆଉ ପେନ୍‌ସନ୍ ନେବାକୁ ଆସିଲେନି। ଦୁର୍ଗାବାବୁ ଆଉ ଥରେ ଦି’ ତିନି ମାସ ପରେ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଗଲେ। ହେଲେ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ “ସାର୍‌ ଶୋଇଛନ୍ତି” ବୋଲି କହି ଦୁର୍ଗାବାବୁଙ୍କୁ ଆଉ ବାଡ଼ିପଟ ଦୁଆରୁ ଭିତରକୁ ପୁରାଇଦେଲେ ନାହିଁ। ନାତୁଣୀ ହେବା ଦୁଃଖରେ ଯେ ସାର୍‌ଙ୍କୁ ନୈରାଶ୍ୟ ଘାରିଛି ଏକଥା ସମସ୍ତେ କୁହାକୁହି ହେଲେ। ଛଅମାସ ଖଣ୍ଡେ ପରେ ଦୈବାତ୍ ଦିନେ ଦୁର୍ଗାବାବୁଙ୍କ ସହ ନାରଣ ସାର୍‌ଙ୍କ ସବୁଜୀବନ ଦେଖା ହେଇଗଲା। ସେ ଦୁର୍ଗାବାବୁଙ୍କୁ କହିଲେ, “ପାଗଳ ହେଇଗଲେଣି ଆପଣଙ୍କ ସାର୍‌! ଆଗ ନାତୁଣୀ ହେବାପରଠୁଁ ତ ଆମ ସହ ସଂପର୍କ କାଟିଦେଇଥିଲେ। ପଛ ନାତୁଣୀ ହେଲାରୁ ପୁଅବୋହୂଙ୍କ ସହ ବି ସଂପର୍କ କାଟିଦେଲେ। ମାସେ ହେଲାଣି ପୁଅର ଭୁବନେଶ୍ୱର ବଦଳି ହେଇଛି, ହେଲେ ସିଏ ଅଲଗା ଘରଭଡ଼ା ନେଇ ରହୁଛି।” ଦୁର୍ଗାବାବୁ ପଚରାପଚରି କରି ଯାହା ଜାଣିଲେ- ନାରଣ ସାର୍‌ ପୁରା ବିଛଣା ଧରିଥିଲେ। ସବୁବେଳେ ତାଙ୍କ ଧନସମ୍ପତ୍ତି ତାଙ୍କ ନାତୁଣୀ ଜୋଇଁ

ଦି’ଜଣ ନେଇଯିବେ ଚିତ୍ରାକରି ସେ ମାନସିକ ସବୁଜନ ହରାଇସାରିଥିଲେ। ତାଙ୍କ ପୁଅ ଥରେ ବାପାମାଆଙ୍କୁ ଦେଖା କରିବାକୁ ଆସିଥିଲା, ହେଲେ ତାକୁ ଦେଖିକି ନାରଣ ସାର୍‌ ଏମିତି ହିଂସ୍ର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କଲେ ଯେ ପୁଅ ଠିଆ ଠିଆରେ ଫେରିଗଲା।”

ଇଏ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ନେଇ ମୁରୁକି ହସି କହିଲେ, “ହଉ। ଆଉ ବିବାହବାସିକାକୁ ତୁମକୁ ରାଣାହାଟେ ଉପହାର ଦେବି।”

“ମୁଁ ଜାଣିଛି କେତେ ଦେବ! ଦୁର୍ଗାବାବୁଙ୍କର ସାର୍‌ଙ୍କ ସବୁଜୀବନ ସହ ଯୋଡ଼ ଭେଟ ହେଇଥିଲା, ତା’ର ଅଳ୍ପ କେଇମାସ ପରେ ଆମେ ଖବର ପାଇଲୁ ସାର୍‌ ଚାଲିଗଲେ। ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଆମେ ଗୋଟେ ସ୍ମୃତିସଭା ବି ଆୟୋଜନ କରିଥିଲୁ।” ମୋର ଭେଣ୍ଟିଆକୁ କଟା ସରିଥିଲା। ମୁଁ ଅଣ୍ଟାରେ ହାତଭରା ଦେଇ ଉଠି ଠିଆହେଲି। ମୋ ତଳପେଟରେ ହାତ ବୁଲେଇଲି।

“ବୁଲୁଛି? ବୁଲୁଛି କି?” ଇଏ ଆଗ୍ରହୀ ହୋଇ ପଚାରିଲେ, “ମୋ ପାଖକୁ ଆସ।”

“ନାହିଁ, ଶୋଇଛି।” ମୁଁ ପୁଣି ମୋ ପେଟକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଥାପୁଡ଼େଇଦେଲି।

X X X

କାଲି ସନ୍ଧ୍ୟାରୁ କଷ୍ଟ ଆରମ୍ଭ ହେଲାରୁ ଇଏ ଆଣି ମୋତେ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ଭର୍ତ୍ତି କରିଦେଇଛନ୍ତି। ବେଳକୁ ବେଳ କଷ୍ଟ ତାବ୍ର ହଉଛି। ଜଣେ ଧଳାଶାଢ଼ି ପିନ୍ଧିଥିବା ଦିଦି ଆସି ମୋତେ ଗୋଟେ ଲମ୍ବା ଚଉଡ଼ା ପ୍ରସୂତି ଘରକୁ ନେଇଗଲେ। ସେଠି ମୋ ଭଳି ଦଶ, ବାର ଜଣ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଚିତ୍କାର କରୁଥାଆନ୍ତି। ମୋତେ ଚକଲଗା ବିଛଣାରୁ ଆଉ ଗୋଟେ ବିଛଣା ଉପରେ ଶୁଆଇ ଦିଆଗଲା। ଜଣେ ଦିଦି ଆସି ପରଦା ଟାଣି ମୋତେ ଆକାଶିଆ ନୀଳରଙ୍ଗର ଗୋଟେ ଢିଲା ଜାମା ପିନ୍ଧାଇଦେଲେ।

ଟିକେ ସମୟ ପରେ ଡାକ୍ତର ଆସି ପରୀକ୍ଷା କରି କହିଲେ, “ସମୟ ଲାଗିବ।”

ପ୍ରସୂତି ଘର ବାହାରେ ମୋତେ ଇଏ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ, ମୋତେ କଷ୍ଟହେବା ଆରମ୍ଭ ସମୟରୁ ହିଁ ଇଏ ଅତି ବ୍ୟସ୍ତ କଅଣ କରିବେ। ଭାଗ୍ୟକୁ ତାଙ୍କ ସାଥରେ ମୋ ମାଆ ଅଛି, ହେଲେ ତା’ ମୁଣ୍ଡରେ ଯେମିତି ଚଡ଼କ ପଡ଼ିଛି। ସେ ଭୟ, ଆଶଙ୍କା ଆଉ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନରେ ମନେ ମନେ ହୁଏତ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଗୁହାରି କରୁଛି, ମୁହଁରୁ ତା’ର ପଦେ କଥା ବାହାରୁନି।

ଦିଦି ଆସି ମୋର ରକ୍ତଚାପ, ହୃତ୍‌ସ୍ପନ୍ଦନ ମାପିଲେ। ମୋ ପେଟକୁ ଚିପିଚାପି ଦେଲେ। ମୁଁ ତାଙ୍କ ହାତକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଚିତ୍କାର କଲି।

ମୁଁ ଝାଳରେ ବୁଡ଼ିଯାଇଥାଏ, ମୋତେ ଅତି ଧଇଁସଇଁ ଲାଗୁଥାଏ, ମୁଁ ଲମ୍ବା ନିଃଶ୍ୱାସ ନେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ। ଦିଦି ମୋତେ କହୁଥାନ୍ତି, “ଟିକେ କଷ୍ଟ ନିଆ। ଆଉ ବେଶି ସମୟ ଲାଗିବନି।”

ମୁଁ ଅସ୍ଥିର ହେଇ କଷ୍ଟରେ ଆଖିବୁଜୁଥାଏ, ଦାନ୍ତ ଚାପୁଥାଏ, ଛଟପଟ ହଉଥାଏ। ପ୍ରସୂତି ଘରର ଆର୍ତ୍ତନାଦ ଚିତ୍କାର ହୁଏତ ଡାକ୍ତର ଆଉ ଦିଦିମାନଙ୍କର ଦେହସୁହା ହେଇଯାଇଥାଏ, ନ ହେଲେ ସେମାନେ ଅବିଚଳିତ କାମ କରିବାରେ ମଗ୍ନ ଥାଆନ୍ତି କେମିତି? ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଚିତ୍କାର, କୁହେଇବା, କାନ୍ଦ ମୋ କାନରେ ପଡୁଥାଏ, ମୋ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଆହୁରି ବଢ଼ିଯାଉଥାଏ। ବେଳକୁ ବେଳ ମୁଁ ଆହୁରି ଅସ୍ଥିର ହେଲି, ଆହୁରି ଛଟପଟ ହେଲି। ମୋ ଚାରିପାଖରେ ଯେ ମୋ ଭଳି ଆହୁରି କେତେଜଣ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଚିତ୍କାର କରୁଥାଆନ୍ତି, ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ମୋ କାନରେ ଆଉ ପଡ଼ିଲା ପରି ମନେହେଲାନି। ମୋ ଚାରିପାଖର ଦୁନିଆ ଯେମିତି କ୍ଷଣକେ ଉଡ଼େଇଗଲା। ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ମୋ ଜିଭ, ପାଟି ଶୁଖିଯାଉଥାଏ, ମୁଁ ବିଛଣାର ଦୁଇକଡ଼କୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ଆଖିବୁଜି ରହି ଛାଡ଼ିଲି। ହଠାତ୍ ମୁଁ ବୁପ୍ ହେଇଗଲି, ଅସହ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ବି ଯେମିତି କମ୍ ହେଇଗଲା। ମୋ ଛାତି ଉଠୁଥାଏ, ପଡୁଥାଏ; ବିଛଣା ମୋ ଝାଳ ଓ ରକ୍ତରେ ଜୁଡୁବୁଡୁ। ଏବେ ମୁଁ କୁଆଁକୁଆଁ କାନ୍ଦ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିପାରିଲି। ତଥାପି ମୁଁ ମୂର୍ଚ୍ଛାପ୍ରାୟ ପଡ଼ିରହିଲି। ନର୍ସ ଦିଦି ମୋ ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ଠିଆହେଇ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ହାତକୁ କଅଣ ବଢ଼ଉଥାନ୍ତି। ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ମୋତେ ସଦ୍ୟଜନ୍ମିତ ପୁଅକୁ ଦେଖାଇ କହିଲେ, “ଦେଖ।”

ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ନିଃଶ୍ୱାସରେ ମାରିପାରିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲି ଯାହା।

କେଇଘଣ୍ଟା ପରେ ମୋତେ ପ୍ରସୂତି ଘରୁ ଅନ୍ୟ ଗୋଟେ କୋଠରିକୁ ନିଆଗଲା। ସେଠିକୁ ମାଆ ଆଉ ଯାଙ୍କୁ ଆସିବାର ଅନୁମତି ଥିଲା। ମୋ ପୁଅକୁ ଧଳା ଗାମୁଛା ଖଣ୍ଡରେ ବାନ୍ଧିବୁନ୍ଧି ଦିଆଯାଇଥାଏ, ମୋ ମାଆ ତାକୁ ଧରିଥାଏ, ସେ ଶୋଇଥାଏ। ଇଏ ତାକୁ ଆଖି ପୂରେଇ ଦେଖୁଥାଆନ୍ତି। ମାଆ ତାକୁ ମୋ କୋଳକୁ ଦେଲା। ମୁଁ ତା’ ମଥାରେ ମୋ ମଥା ରଖିଲି। ଇଏ ମୋ ଭିତରେ କୋଉଠି ଥିଲା, କୋଉଠି ଥିଲା...ପ୍ରଶାନ୍ତିରେ ମୋ ଆଖି ଆପେ ଆପେ ବୁଜି ହେଇଗଲା।

ଛାଇ

ବିରଜା ରାଉତରାୟ



‘ପଙ୍କା ହଇରାଣୀଟା! ମରୁନେଇଁ କି ବଞ୍ଚୁନେଇଁ! ବାପର ପିଛା ଛାଡ଼ିବ ନାହିଁ କି ତାକୁ ଜମାରୁ କିଛି କାମ କରେଇ ଦେବନାହିଁ!’ ପଛରୁ ଥରକୁ ଥର ବାଁ ହାତର ଆଙ୍ଗୁଠିକୁ ଟାଣି ଧ୍ୟାନ ଭାଙ୍ଗୁଥିବା ଛୋଟ ଝିଅଟି ଉପରକୁ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା ଶରିଆ।

ବାପାର ଏହି ଉଗ୍ର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କିଛି ଫରକ ପକାଉ ନ ଥାଏ ହାଉଁଆ ଉପରେ। ତା’ର ଛିଅଣ୍ଟା ମୁହଁକୁ ଦେଖି ସିଏ କିନ୍ତୁ ବୁଝିପାରୁଥାଏ ବାପା ତା’ ଉପରେ ଚିତ୍କିଛି... ରାଗୁଛି। କ’ଣ ଗୋଟେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ବଜର ବଜର ହେଉଛି। ସେତେବେଳେ କୋଇଲା ଆସ୍ତରେ କୁହୁଳି ନାଲା ପଡ଼ି ବଦଳି ଆସୁଥିବା ତା’ ବା’ର ରୁକ୍ଷ ସ୍ୱଭାବଟା ବିଚିତ୍ର ଲାଗିଲେ ବି ସେ ଆଙ୍ଗୁଠି ଟାଣିବାରୁ ବିରତ ହୁଏନା! ହେତୁ ହେବା ଦିନରୁ ତା’ର କଅଁଳ ମଗଜକୁ ଘାଣ୍ଟି ସେ ଏତିକି ଜାଣିଯାଇଛି ଯେ ଏଣୁଥ ପରି ଏଇନେ

ନାଲା ପଡ଼ିଯାଉଥିବା ବା’ ମୁହଁର ରଙ୍ଗଟା ପୁଣି ଛାଏଁ ଶାନ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣ ଧରିବ, ଯୋଉଟା କି ତା’ର ସବୁବେଳିଆ ରଙ୍ଗ। କିଛି ସମୟ ଉତ୍ତାରୁ ‘ଆଲୋ ମା’ ତା’କି ପାଖକୁ କୋଳେଇ ନବ। ମୁଣ୍ଡବାଳ ଉପରେ ପରସ୍ତେ ହାତ ସାଉଁଳାଇ ଆଣିବା। ତା’ ଠେଲଗାଡ଼ି ଉପରେ ଛାଣି ସଜ କରୁଥିବା ତେଲଭାଜିରୁ ଗୋଟାଏ ଅଳ୍ପଉଷ୍ମ ବରା ଆଣି ହାତରେ ଧରାଇଦେବ। ସେତିକିବେଳେ ହାଉଁଆ ମୁହଁରେ ଖିଡ଼ିକି ନ ଥିବା ଖୋଲା ଝରକାକୁ ଢାଉ ଢାଉ ପବନ ପିଟିବା ପରି ହା..ବା’... ହା..ବା’... ଶବ୍ଦ ସବୁ ଢେଉ ଉଠିବା ପରି ପାଟିରୁ ପଦାକୁ ମୁକୁଳି ଆସେ। ସେଇ କେତୋଟି ଅଧାଗଢ଼ା ଦରୋଟି ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଶରିଆର ଛାତି କୁରୁଳି ଉଠେ। ତା’ ଦୁଇ କାନର ଅନ୍ତଃପଟଳକୁ ଛୁଇଁ ସେଇ ଦରୋଟି ହା..ବା’... ହା..ବା’... ହା..ବା’... ଶବ୍ଦଟା ବାପା... ବାପା...ର ବିଶୁଦ୍ଧ ରୂପ ପରିଗ୍ରହଣ

କରି ତାକୁ ଉତ୍ପୁଲ୍ଲିତ ପ୍ରୋହାହନର କଅଁଳ ପରଶ ପାଇବା ପରି ପାଲଟିଯାଏ। ହାଉଁଆର ଉଛୁଳା ମନର ଆବେଗ ମୁକୁଳା ପାଟିବାଟେ ପୁଣିଥରେ ସ୍ୱର ଲହରାଇ ବାହାରିଆସେ- ହା.. ବା’... ହା..ବା’... ହା..ବା’...।

ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ପାଖାପାଖି ଦଶବରଷ କଟିଯିବଣି ଏହା ଭିତରେ। ଶରିଆର ଛୋଟ ଘରର ମଥାନ ଉପରେ କେତେ ପରସ୍ତ ଚଲାବାଦଲ ଚଢ଼େଇ ପରି ଛାଇର ତେଣାଟାଡ଼ି ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି ଦିଗ୍‌ବଳୟ ଆଡ଼େ। ଦାଣ୍ଡ ଅଗଣା ଖରାରେ ବସି ଦୁଇ ହାତରେ ବିରି ରଗଡ଼ି ଚାଲିବା ଭିତରେ ତା’ ମନରେ ମେଞ୍ଚା ମେଞ୍ଚା ହୋଇ ଖେଳିଯାଉଥାଏ ପିଛିଲା ସମୟର ପ୍ରତିଧ୍ୱନି।

ଜନ୍ମହେବାର ବର୍ଷେ ଉତ୍ତାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଝିଅଟା ଉଭୟ ମୂଳ ଓ ବଧିର। ପାଖ ତାଙ୍କୁରଖାନାରୁ କଟକ ବଡ଼ି ତାଙ୍କୁରଖାନା

କୋଳରେ ଧରି ବୁଲି ବୁଲି ଯେତେବେଳେ ସବୁଆଡୁ ନିରାଶ ହୋଇଗଲା ତା' ବୋଉ, ସେତେବେଳେ ନିଜ ଜନ୍ମିଲା ଛୁଆଟିର ଅଭାବକୁ ଭାଳି ଭାଳି ଖାଇବା ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିଲା। ଦେଖୁ ଦେଖୁ ହାଉଁଆର ଭାରକୁ ବାପା ହାତରେ ସଅଁପି ନିରବି ଯାଇଥିଲା ସବୁଦିନ ପାଇଁ। ଏଇ ହାତରେ ଖୁଆଇ ବଢ଼ାଇ ତା' ଆଖିର ଭାସାକୁ ଅଧା ଅଧା ଠଉରେଇ ବୁଝି ବଢ଼େଇ ଆଣିଥିଲା। ଲାଗୁଥିଲା, ଯେପରି ଝିଅକୁ ଗଛ ପରି ବଢ଼େଇ ବଢ଼େଇ ଆଇନା ଆଗରେ ଆଖି ନଚାଇ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ସିଏ ବି କିଛି କିଛି ନିଷ୍ଠୁର ଓଠର ଅକୁହା କଥାକୁ ବୁଝିପାରୁଛି। ମଗଜ ଯାଏଁ ହେଜି ପାରୁଛି।

ଶରିଆ ଯୁଆଡ଼େ ଯାଏ ତା' ପିଛା କେବେ ଛାଡ଼େନି ହାଉଁଆ। ସବୁ ଉପରଓଳିକୁ ଯେତେବେଳେ ତା'ର ଛଣାଭାଜି ପସରାର ଠେଲାଗାଡ଼ିକୁ ଧରି ବଜାରକୁ ବାହାରେ ତାକୁ ବି ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ନେଇଥାଏ। ବଢ଼ିଲା ସନ୍ଧ୍ୟାଯାଏଁ ଛକମୁଣ୍ଡରେ ରହି ଯାହାସବୁ ସଜ ଛାଣେ, ସେସବୁକୁ ବିକିସାରିବା ଯାଏଁ ଠିଆହୋଇ ରହେ। ଛଣାଛଣି ଓ ବିକ୍ରିବଟାର ବ୍ୟସ୍ତତା ଭିତରେ କାଳେ ଝିଅଟା କୋଉଠି ବାଟବଣା ହୋଇଯିବ, ସେଥିପାଇଁ ପରସ୍ତେ ମୋଟା ସୂତାରେ ତା' ଅଣ୍ଟାରେ ବାନ୍ଧି ଝୁଲାଇ ଦେଇଥିଲା ପଟେ ଘୁଙ୍ଗୁର। ବ୍ୟସ୍ତତା ଭିତରେ ବି ମଝିରେ ମଝିରେ ପଛ ଆଡ଼କୁ କାନ ପାରେ। ଘୁଙ୍ଗୁର ଶବ୍ଦ ଟିକେ ଶୁଭିଲା ତ, ଜାଣେ ଝିଅଟା ପାଖରେ ଅଛି।

ଜାଡ଼ ସକାଳ ଖରାର ଉଷ୍ମ ତେଜ ଆଡ଼େ ପିଠିକୁ ଘୁରାଇ ବିରି ରଗଡ଼ା କାମରେ ମନ ଦଉଦଉ କେତେବେଳେ ଭାସିଯାଇଥିଲା ପିଛିଲା ଦିନ ଆଡ଼େ। ମଝିରେ ମଝିରେ ମୁଣ୍ଡକୁ ଉଠାଇ ଦଣ୍ଡେ ଚାହିଁ ରହୁଥାଏ ତା' ଖଞ୍ଜାଘରର ମଥାନ ଉପରକୁ। ବରକୋଳି ଗଛଟା ତା'ର ଭାରୁଆ ଦେହଟାକୁ ଲଦି ଦେଇଥିଲା ଗୋଟିଏ ଫାଳକରେ। ଟିକି ଟିକି ତାରା ପରି କଞ୍ଚା ପାତିଲା ମିଶା ଖୁନ୍ଦାଖୁନ୍ଦି ବରକୋଳି ସବୁ ନରମ ଖରା ବାଜି ଦାନ୍ତ ମେଲି ହସୁଥିବା ପରି ଦିଶୁଥିଲେ ତା' ଆଖିକୁ। ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖି ପୁଣି ଘେରାଏ ଭାବନା ଭିତରେ ବୁଡ଼ିଗଲା ସେ। ମନକୁ ମନ କଳିବସିଲା, ଗଛଟା ନିଶ୍ଚୟ କୋଡ଼ିଏ ବୟସ ଡେଇଁ ଯିବଣି। ହାଉଁଆ ବୋଉ ଏଇ ଘରକୁ ବୋହୂ ହୋଇ ଆସିବା ଦିନଟାକୁ ମନେ ରଖିବା ପାଇଁ ପାଖ ସ୍କୁଲ ହତାରୁ ଏଇ କୋଳି ଚାରାଟିକୁ ଆଣି ପୋତିଥିଲା। ଛେଳି କି ଗାଈ କାଳେ ମୁହଁ ମାରିଦେବେ, ସେଥିପାଇଁ ଚାରିପଟେ ବାଉଁଶ ଆଡ଼ି ବାନ୍ଧି ଦେଇଥିଲା। ହାଉଁଆ ବୋଉର

ଫି' ସକାଳ ଭୁଲସୀ ଗଛ ମୂଳରେ ପିତଳ ନୋଟାର ନୋଟାଏ ପାଣିରୁ ଅଧନୋଟାଏ ଯା'ରି ମୂଳରେ ଢାଳି ଆସୁଥିଲା। କେମିତି କ'ଣ ଅଦୃଶ୍ୟ ସୂତାରେ ଛନ୍ଦି ହୋଇଯାଇଥିଲା ତା' ସହ ଏଇ ବରକୋଳି ଗଛର ପ୍ରାଣ।

ଭାବିଲେ କିପରି ଏକ କିମିଆ କିମିଆ ଲାଗୁଥିଲା ଶରିଆକୁ।

ଛନଛନ ହୋଇ ବଢ଼ିଗଲା ସିନା ହେଲେ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ଯାକେ ସେମିତି ନିଷ୍ଠୁଳା ରହିଲା। ଯୋଗ କି ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଦେଖ, ହାଉଁଆ ବୋଉର ବି ଗର୍ଭ ଧରିବ ଧରିବ ବୋଲି ଥରକୁ ଥର ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଉଥିଲା। ଚକିତ କଲା ପରି ଯୋଉବର୍ଷ ହାଉଁଆ ତା' ବୋଉ ଗର୍ଭରେ ରହିଲା, ସେହିବର୍ଷ ଝିଅର ପ୍ରସବ ପରେ ପରେ ହିଁ ଏହି ଗଛରେ ଫୁଲ ଧରିଲା। କଷି ଧରିଲା। ବଡ଼ ବଡ଼ ବରକୋଳିରେ ଛାଇଗଲା ପୁରା ଗଛଟା। ଭାବିଥିଲା, ଅଦରକାରୀ ଗଛଟାକୁ ଦୁଆରେ ରଖି କାହିଁକି ଝଡ଼ାପତ୍ରରେ ଅସଫା ରଖିବ ଘର ଦାଣ୍ଡଟାକୁ! ଦୈବାତ୍ ସେହିବର୍ଷ ହିଁ ତା'ର ପୂର୍ବ ଧାରଣା ସବୁ ଓଲଟପାଲଟ ହୋଇଗଲା। ହାଉଁଆ ବୋଉର ମା' ହେବାକୁ ତା' ସାଙ୍ଗକୁ ବରକୋଳି ଗଛରେ ଫଳ ଧରିବା।

ଯାକୁ ଖାଇବା ଲୋକ ଯେ କାହାନ୍ତି? ଅଧା କୋଳି ପାଟି ଛପର ଦେଇ ତଳକୁ ଗଡ଼ି ଆସିଲେ, ଦାଣ୍ଡରୁ ଛୁଆ ଯିଏ ଯାହା ଗୋଟେଇ ନେଇ ଯାଆନ୍ତି। ନ ହେଲେ ଖରାବେଳିଆ କଜଳପାତିର ଥଣ୍ଡ ମାଡ଼ରେ ବହେ ଖଣ୍ଡେ କୋଳି ଖସିପଡ଼ିଥାଏ ତଳକୁ। ଶରିଆର କିନ୍ତୁ କୋଳି ଖାଇବା ଲାଗି ଜମାରୁ ଆଗ୍ରହ ନ ଥାଏ। ପାନ୍ଥୁଆ ଦାନ୍ତା ଦି'ଚାରିଟା ପାତିଲାକୁ ରସ ନୋସଡ଼ି କଳ ବୁଲାଇ ଆଣିଲେ ଦାନ୍ତଟା ଖଟାଳିଆ ହୋଇଯାଏ।

ଥିଲା ଥିଲା ପୁଣି ଥରେ ମନେ ମନେ କହିଉଠିଲା, “ଧ୍ୟାତ୍... ହାଉଁଆଟା ଥିଲେ ଏ କୋଳି ଖାଇ କେତେ ଯେ ଖୁସି ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା...! ଏଇ ମାସରେ ଧାନକଟା ଛୁଟିକୁ ସ୍ୱପ୍ନାଂଶୁ ସାର୍ କହିଛନ୍ତି, ତାକୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରରୁ ଧରିକି ଆସିବେ। ଗୋଟାଏ ଯୁଗ ହୋଇ ଯିବଣି ଝିଅଟା ଘରର ପିଣ୍ଡା ମାଡ଼ିନି।” ସେଇ ସାର୍ ତାକୁ ନେଇ ଯୋଉଠି ନାଁ ଲେଖେଇଛନ୍ତି, ସେଇଠି ପଢୁଛି ଆଉ ରହୁଛି ବି ହାଉଁଆ। ତା' ପରିକା କଥା ନ କହିପାରୁଥିବା କେତେ ପିଲା ବି ସେଠି ଏକାଠି ରହୁଛନ୍ତି। ଘରେ ଏକୁଟିଆ ମଣିଷକୁ ସମୟ ଅଣ୍ଟେନା ବୋଲି କେବେ କେବେ ଛ' ମାସେ ବର୍ଷକରେ ଥରେ ଅଧେ ଝିଅ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଏ। ଝିଅକୁ ଆଖି ପୁରାଇ ଦେଖିଆସେ। ଧୀରେ ଧୀରେ ଡେଇଁଆସିବା

ତା' ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ହାତ ସାଉଁଲେ। ଭାବନାରେ ଚହଳି ଆସୁଥିବା ନିଜ ମନକୁ ବୁଝାଏ। ପିଲାଟିର ଗୋଟେ ଭଲ ଭବିଷ୍ୟତକୁ ଅନେଇ ନିଜ ଝୁରିଲା ମନରୁ କୌଣସିମତେ ବୁଝେଇ ଦିଏ। ମଝିରେ ମଝିରେ ହାଉଁଆର ଛବିଟା ତା' ଛାତିରେ ଅଧିକ ଓଜନିଆ ହୋଇ ସବାର ହୋଇଗଲେ ସେ ସ୍ୱପ୍ନାଂଶୁ ବାବୁଙ୍କ ନମ୍ରରକୁ ତା' ମୋବାଇଲ୍ ବଟମରେ ଚିପିପକାଏ। ଗୋଟାଏ ନିଃଶ୍ୱାସକେ ବୁଝିପକାଏ ତା'ର ଭଲମନ୍ଦ। କଥା ସରିବା ଆଗରୁ ସେପଟୁ ସ୍ୱପ୍ନାଂଶୁ ବାବୁ ତାଙ୍କ ଫୋନ୍‌ଟିକୁ ହାଉଁଆ ମୁହଁ ପାଖରେ ଲଗାଇ ଦିଅନ୍ତି। ଯେପରି ବୁଲି ହାଣ୍ଡିର ଢାଙ୍କୁଣୀକୁ ଖୋଲି ଭୁରୁଭୁରୁ ଆନନ୍ଦରେ ପେସ ସବୁ ଉଛୁଳି ଆସନ୍ତି ବାହାରକୁ, ସେମିତି ହାଉଁଆ ପାଟିରୁ ଉତ୍ତାଳ ଲହଡ଼ି ପରି ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଶବ୍ଦ ସବୁ ଖୁସିରେ ଅଧୀର ହୋଇ ମଥାକୋଡ଼ି ପକାନ୍ତି।

ଶରିଆ କାନକୁ ହା..ବା'... ହା..ବା'... ହା..ବା'...ର ଗୋଟିଏ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଶବ୍ଦ ତରଙ୍ଗ ବାପା...ବାପାର ମଧୁର ଧ୍ୱନି ପାଲଟି ଛୁଇଁଯାଏ। ଯେପରି ତା' ଆତ୍ମାର ଅନ୍ତଃପ୍ରଦେଶରେ ହାବୁକାଏ ଶୀତଳ ବାଆ ପହଁରିଯାଏ। ବେଶି କ୍ଷଣ ଯାଏଁ ତା' ଛାତିର କଲିଜା ସେହି ଧ୍ୱନିର ମୂର୍ଚ୍ଛନାକୁ ଶୁଣିପାରେନା, ଦଳଦଳ ଲୁହଭରା ଆଖିରେ କାଟିପକାଏ ଫୋନ୍ ନିଜଆଡୁ।

ଆଜି ବେଶି ବେଶି ମନେ ପଡୁଥିଲା ହାଉଁଆ। ସେହି ଭାବନା ଭିତରେ ମାନ୍ଦେଇ ଯାଇଥିଲା ତା'ର ସବୁଦିନିଆ ବିରି ରଗଡ଼ା କାମଟା। ଏହାପରେ ପଛକୁ ପଛ ଧାଡ଼ି ବାନ୍ଧି ରହିଥିଲା ତା'ର ସବୁଦିନିଆ କାମ। ଖାସ୍ କରି ଶିଳବଟା ଆଣ ବୋଲି ତା' ହାତ ଡିଆରି ବରାର ଏଇ ଛୋଟ ସହରରେ ଅଲଗା ଚାହିଦା ରହିଛି। ସେଇଥିପାଇଁ ଦି' ଚାରି ଘଡ଼ିରେ ତା' ତେଲଭାଜିର ଠେଲାଗାଡ଼ି ଖାଲି ହୋଇଯାଏ।

ଛାଁକୁ ଛାଁ ସଚେତନ ହୋଇ ଉଠି ବସିଲା ସେ। “ଆରେ ବିରିବଟା, ଫେଣ୍ଡା ସାଙ୍ଗକୁ ପେଟ ପାଇଁ କ'ଣ ଦି'ଟା ଫୁଟେଇବାକୁ ଯେ ପଡ଼ିବ।” ଏତକ କହି ବସିଲା ଥାନରୁ ଆଗକୁ ଟିକେ ଦୁଇ ଆଣ୍ଟରେ ଚାପଦେଇ ସଲଖି ଛିଡ଼ା ହେବାକୁ ବାହାରିଛି, ଅଟୋ ରିକ୍ଷାଟାଏ ଆସି ଦାଣ୍ଡ ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଅଟକିଗଲା। ପ୍ରଥମେ ଓହ୍ଲେଇ ପଡ଼ିଲେ ସ୍ୱପ୍ନାଂଶୁ ବାବୁ। ପଛକୁ ହାଉଁଆ। ତାକୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ବାଛୁରୀ କୁଦା ମାରିବା ପରି ଦାଣ୍ଡ ରାସ୍ତାରୁ କୁଦା ମାରି ଧାଇଁ ଆସିଲା ପାଖକୁ। ନଇଁପଡ଼ି ଦି' ପାଦକୁ ଛୁଇଁ ନମ ହେଲା। ଅବଶ୍ୟନୀୟ ଖୁସିରେ ଶରିଆକୁ କୁଣ୍ଡାଇ ଧରି ହା..ବା'... ହା..ବା'... ହା..ବା'ର ଖଣ୍ଡି ସଙ୍ଗୀତରେ ମୁଖର କରିପକାଇଲା ଦାଣ୍ଡ

ଅଗଣା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲେ ସ୍ୱପ୍ନାଂଶୁ ବାବୁ। କହିଲେ, “ଆଉ ସପ୍ତାହକୁ ଆସି ନେଇଯିବି ଆଦ୍ୟାଶାକୁ। ଭଲ ପଡ଼ୁଛି। ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ପରେ ବୋର୍ଡ ପରୀକ୍ଷା ଦେବ। ଭଲ ନମ୍ବର ରଖି ପାସ୍ କରିଗଲେ ଅଧିକ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ହାଇଦ୍ରାବାଦର ବଡ଼ କଲେଜରେ ତା’ ନାଁ ଲେଖାଇଦେବି। ସେଠି ରହିବା ଖାଇବାର ସବୁପ୍ରକାର ସୁବିଧା ଅଛି। ସେଠୁ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପଢ଼ି ପାସ୍ କରିଗଲେ ତା’ ପାଇଁ ଚାକିରି ଥୁଆ। ସେ ଆଉ ସବୁଦିନ ତମ ଉପରେ ବୋଧ ହୋଇ ରହିବ ନାହିଁ।” ଶରିଆର ପ୍ରମୁତ ଆଖିର ପରଦା ସହସା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କାଚକେନ୍ଦୁ ଗଢ଼ିଆ ରଙ୍ଗର ରୂପ ପରିଗ୍ରହ ନେଉଥିବା ଦେଖି ହସହସ ମୁହଁରେ ପୁଣି ସ୍ୱପ୍ନାଂଶୁ ବାବୁ ଯୋଡ଼ିଲେ, “ଅଟୋକୁ ଛିଡ଼ା କରାଇ ରଖିଛି। ମୋତେ ସେ ନେଇ ଘରେ ଛାଡ଼ିଦେବ। ଆଉ ସୋମବାର ଏତିକିବେଳକୁ ମୁଁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଯିବାବେଳେ ଝିଅକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯିବି।” ଏତକ କହିସାରି ଆଜୁଠି ଓ ନିଃଶବ୍ଦ ପାଟିର ସଂକେତ ଭାଷାରେ ବୁଝେଇ ଦେଇଗଲେ ଝିଅକୁ। ହାଉଁଆ ସବୁତକ ବୁଝି ଖୁସିରେ ମୁଣ୍ଡ ଚୁଙ୍ଗାରି ହୁଁ ଭରିଲା।

ଦାଣ୍ଡ ରାସ୍ତାରେ ଅଟକିଥିବା ଅଟୋଟି ସ୍ୱପ୍ନାଂଶୁ ବାବୁଙ୍କୁ ଧରି ବାହାରି ଯାଇଥିଲା। ସ୍ୱପ୍ନର ସୁନାରଙ୍ଗର ଚିତ୍ର ପରି ସ୍ୱପ୍ନାଂଶୁ ବାବୁଙ୍କ କଥାଗୁଡ଼ାକ ଶରିଆର କାନ ଦୁଆରେ ଥରକୁ ଥର ପିଟି ହେଉଥିଲା ପ୍ରତିଧ୍ୱନି ପାଲଟି। ନୂଆ ସକାଳର କିରଣ ପରି ଝଲକାଏ ତମକ ଖେଳି ଉଠୁଥିଲା ତା’ ଦୁଇ କାନ ପରଦାରେ। ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କ’ଣ ଭାବି ନିରାଶ ହୋଇପଡ଼ିଲା



ଶରିଆ। ଭାବିଥିଲା, ଦି’ଟା କ’ଣ ପାଠଶାଳା ତା’ ଭାଷାରେ ପଢ଼ିଲା ପଢ଼ିଲା, ଏଥର ତା’ ପାଖରେ ଆସି ରହିବା ନିର୍ଜନ ପାଲଟିଯାଇଥିବା ତା’ ଘର ଭିତରେ ପୁଣି ଅବ୍ୟକ୍ତ ଖୁସିର ଢେଉ ତରଙ୍ଗ ପରି ଘୁରି ବୁଲିବ। ହେଲେ, ଝିଅଟା ପୁଣି ଆଉ ଥରେ ପାଖରୁ ଦୂରେଇ ଯିବ!

ହଉ ଯାଉ... ତା’ ଜୀବନ ସେଥିରେ ଗଢ଼ି ହୋଇଯିବ ଯଦି...।

ଅତି ପାଖରୁ ହାଉଁଆ ମନ ଦେଇ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ଚାଲିଥାଏ ବାପାର ମୁହଁକୁ। ଏଣୁଅର କେତେ ନା କେତେ ରଙ୍ଗ ପରି ସେ ତା’ ବାପା ମନର ବଦଳୁଥିବା ରଙ୍ଗକୁ ଭଲକି ଅନୁଭବ କରିପାରେ। ପଢ଼ିପାରେ। ଏବେ ତ ବଡ଼ ହେଲାଣି। ଜାଣିପାରିଲା ଯେ ସ୍ୱପ୍ନାଂଶୁ ସାର୍ ଯେଉଁ କଥା ବା’କୁ କହିଗଲେ,

ସେଥିପାଇଁ ତା’ ଭିତରେ ଏତେ ବିରସପଣ। ଏହାପରେ ସେ ଆହୁରି ଦୂରରେ ରହି ଉପର ପାଠ ପଢ଼ିବା କଥା ଭାବି ତା’ ମନଟା ଦୁଃଖି ହୋଇପଡ଼ିଛି। ବୋଉ ବିନା ଏଇ ପନ୍ଦର ବର୍ଷର ଜୀବନ ଭିତରେ ସବୁଠାରୁ ବେଶି ଜାଣେ ଓ ପଡ଼େ ସେ ତା’ ବାପାର ଏଇ ଦୁଇଟା ଆଖିକୁ ଆଉ ତା’ ମୁହଁର ରଙ୍ଗକୁ। ସେ କ’ଣ ମୋତେ ଲୁଚେଇ ପାରିବ ତା’ ଭଙ୍ଗା ମନକୁ! ଥିଲା ଥିଲା ହାଉଁଆ ଶରିଆର ଦୁଇ କାନ୍ଧକୁ ଧରି ପିଠିକୁ ଘୁରାଇ ସିଧା ଛିଡ଼ା କରିଦେଲା ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଆଡ଼କୁ। ସେତେବେଳକୁ ସକାଳର ସୁରୁଜ ଦାଣ୍ଡ ରାସ୍ତାକଡ଼ର ନଡ଼ିଆ ଗଛ ବାହୁଙ୍ଗା ଉପରକୁ ଉଠିସାରିଥିଲା। ଶରିଆ ଦେହର ଅବିକଳ ଚିତ୍ରଟା ଛାଇ ପରି ଲମ୍ବିଯାଇଥିଲା ଦାଣ୍ଡରେ। ହାଉଁଆ ସେଇ ଛାଇଆଡ଼େ ଆଜୁଠି ଦେଖେଇ ଦି’ ହାତରେ ନିଜ ଛାତିକୁ ଛୁଇଁ କହିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା, ‘ହୁଁ... ହୁଁ... ହୁଁ... ହୁଁ... ହୁଁ...’

ଶରିଆ ବୁଝିଗଲା, ହାଉଁଆ ମୁହଁର ଭାଷାକୁ। ଦଲକାଏ ବଳବତି କୋହ ଲୁହ ପାଲଟି ତା’ ଦୁଇ ଆଖିକୋଣରୁ ଝରି ପଡ଼ୁପଡ଼ୁ ସେ କହିଉଠିଲା, “ହାଉଁଆ ମୋ ଝିଅ... ସୁନା ମା’ଟା ଲୋ ମୋର।”

ଜଣାପଡୁଥିଲା ଯେପରି ପୁଣି ଗୋଟିଏ ଅଦୃଶ୍ୟ ଖୁସିରେ ହା..ବା’... ହା..ବା’... ହା.. ବା’ର ଉଛୁଳା ଢେଉ ସେଇ ଛାଇର ଚାରିପଟେ ଚକ୍କର କାଟିଚାଲିଛି। ଜମାଟ ବାନ୍ଧି ଆସୁଥିବା ଗାଡ଼ ରକ୍ତର ରଙ୍ଗ ପରି କ୍ରମଶଃ ଘନୀଭୂତ ହୋଇଚାଲିଛି ସେଇ ଛାଇ।



ବୟସାଧିକ୍ୟ ହେତୁ ନନାକୁ ରାତିରେ ପ୍ରାୟ ନିଦ ଆସୁ ନ ଥିଲା। କ୍ରମଶଃ ଅନିଦ୍ରା ଜନିତ ରୋଗ ତାଙ୍କୁ କଷ୍ଟଦେଲା। ମଝିରେ ମଝିରେ ଡାକ୍ତର ଦେଖାଇ ଔଷଧ ଆଣିଲି। ତଥାପି କେଉଁ ରାତିରେ ଅଳ୍ପ ଅବଧିର ନିଦ ହେଲା ତ, କେଉଁ ରାତିରେ ଆଖିର କଷା ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ।

ଯା’ ପାଇଁ ନିଜେ ତ ରୋଗିଣୀ ହେଲେ, ସମଗ୍ର ପରିବାରକୁ ବି ଅନିଦ୍ରା ରଖି ଅସୁସ୍ଥ କଲେ।

ଦିନେ ବଳେଇ ପକେଇବାରୁ ମେଡିକାଲରେ ଭର୍ତ୍ତିକଲି। ସମୟ ରାତି ପାଖାପାଖି ତିନି।

ନନା ହାତଠାରି ପାଖକୁ ଡାକିଲେ ଏବଂ କହିଲେ, ସକାଳୁ ମତେ ଘରକୁ ନେଇ ଯା, ମୋ ଆଖିରେ ଖୁବ୍ ନିଦ, ଏତେ ନିଦ ଯେ ଲାଗୁଚି ଜଗତଯାକର ନିଦ ମୋ ଆଖିରେ ଘର କରି ନେଇଛନ୍ତି। ତାଛଡ଼ା ମୁଁ ମେଡିକାଲରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଛି ଜାଣି ବୋଉକୁ ବି ଘରେ

ନନାଙ୍କ ନିଦ

ସନ୍ତୋଷ ପାଣିଗ୍ରାହୀ

ନିଦ ହେଉ ନ ଥିବ।

କହିଲି, ହେଉ ସକାଳୁ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ କହି ଡିସ୍ଚାର୍ଜ ନେଇଯିବା।

ନନା ଗୋଟେ ଛୋଟ ହସଟେ ହସି ଶୋଇଗଲେ।

ସକାଳ ଥିଲା ରବିବାର। ଡାକ୍ତର

ଆସିବେନି ବୋଲି ନର୍ସ କହି ଡିସ୍ଚାର୍ଜ ଦେଇଦେଲେ।

ନନାଙ୍କୁ ଘରକୁ ନେବା ପାଇଁ ଅଟୋ ପାଇଁ ବାହାରକୁ ଆସିଲି।

ବାହାରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ହସ୍‌ପିଟାଲ୍‌ର ସୁଉକ ପାଚେରି ଉପରକୁ ଉଠିଗଲେଣି। ସକାଳର ନାରଙ୍ଗୀ ରଙ୍ଗର ଖରା ପାହାଡ଼ ଦେହରେ ହୁଲି ନିଆଁ ପରି ଚିକ୍‌ଚିକ୍ କରୁଛି।

ନନା କିନ୍ତୁ ଆଉ ଉଠିଲେ ନାହିଁ, ସେମିତି ଛୋଟିଆ ହସଟେ ଲାଖି ରହିଥିଲା ତାଙ୍କ ଓଠ ଫାଙ୍କରେ, ସବୁଦିନ ପାଇଁ ସେ ଶୋଇଯାଇଥିଲେ- ବିନା ଔଷଧରେ।

ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ଭାରି ଦୟା ଲାଗେ। ସ୍ବାମୀ, ସ୍ତ୍ରୀ ଏମିତି ସମାନ ବ୍ୟାଧିରେ ପଡ଼ିବା, ସାଙ୍ଗହୋଇ ଚାଲିବା କ'ଣ କମ୍ କଷ୍ଟ! କମ୍ ପୀଡ଼ା!

ଆମର ଅଭାବ ନାହିଁ, ରୋଗ ନାହିଁ ଅଥଚ ସାଙ୍ଗହୋଇ ଚାଲିପାରୁନୁ। ମନ ସହିତ ମନ ମିଳୁନି। ପାଦ ସହିତ ପାଦ ପଡ଼ୁନି। ଛୋଟ ଛୋଟ କଥାରେ ଯୁକ୍ତି। ମୁହଁ ଫୁଲୁଫୁଲୁ। ମାନ ମନାକ୍ତର। ଅଥଚ ଏ ଦୁହେଁ ଏମିତି ଆପଣାପଣରେ ଛନ୍ଦିହୋଇ ରହିଛନ୍ତି କେମିତି? କେତେବର୍ଷ ହେଲା ଏ ବ୍ୟାଧି ଭୋଗୁଛନ୍ତି ଦୁହେଁ? ଦେଖିଲେ ଲାଗୁଛି ଦୁହିଁଙ୍କ ବୟସ ପଚାଶ ସରିକି କି ବେଶି।

ଥରକୁ ଦି'ଥର ପରେ ଆଦିତ୍ୟ ଭାବୁଥିଲେ କେବେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ପଚାରିଦେବେ; ଏ ରୋଗ ଆରମ୍ଭରୁ ଲୁଚାଇ ଅବହେଳା କଲ କାହିଁକି? ସରକାରୀ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ପରୀକ୍ଷାଠାରୁ ଔଷଧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଃଶୁଳ୍କ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସତ୍ତ୍ୱେ ରୋଗ ବଢ଼ିଲା କେମିତି? ଏବେ ରହୁଛି କେଉଁଠି? କେମିତି ବିତୁଛି ତୁମର ରାତିଦିନ? ଅଥଚ ପଚାରି ପାରୁ ନ ଥିଲେ ସେ। ପଦେ

ଦୁଇପଦ କଥା ଲାଗି ଯେଉଁ ସାମାନ୍ୟ ସମୟ ଲୋଡ଼ା ସେତିକି ବି ଦେଉ ନ ଥିଲେ ଦୁହେଁ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ରବିବାର ସକାଳ ଠିକ୍ ଆଠ ସାଢ଼େ ଆଠ ବେଳକୁ ପୁରୁଷଟା ତିନିଚକିଆ ରିକ୍ଷାକୁ ଗଡ଼ାଇ ଆଣିବ। ହାତ ବ୍ରେକ୍ ଦେଇ ଗାଡ଼ିକୁ ବଙ୍କାଇ ଠିଆ କରାଇଦେବ ବାହାର ଗେଟ୍ ମୁହଁକୁ। ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା ପଛେ ପଛେ ଥାଇ ଡାକ ଦେବ, ଏ ବାବୁ! ଏ ମା'! ଦିଅ... ଦିଅ...।

ପ୍ରଥମ ଥର ସେ ଡାକରେ ଛାୟା ଚାଉଳ କିଛି ନେଇ ଦେଇଦେବାକୁ ଯାଇଥିଲେ। ମାତ୍ର ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା ନେହୁରା ହେଲା ଭଳି କହିଲା, ମା' ଚାଉଳ ନ ଦେଇ ଟଙ୍କା କିଛି ଦେଉନ। ଏ ଚାଉଳ ନେଇ ଆମେ କରିବୁ କ'ଣ? ଖାଇଲେ ଦି'ଜଣ କେତେ ଖାଇବୁ? ବିକିବୁ କାହାକୁ? ନେବ କିଏ? ରୋଷେଇକୁ ବି ଆଉ ମୁଁ ପାରୁନି। ହାତ ଦେଖୁନ।

ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା ଦୁଇ ହାତକୁ ମେଲାଣି ଦେଲା ଛାୟାଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ। ଓଃ! କି ଭୟଙ୍କର ଦୃଶ୍ୟ! କେଡ଼େ କଦର୍ଯ୍ୟ କଦାକାର ହାତ! ଆଙ୍ଗୁଠି ସବୁ ବଙ୍କାତେଡ଼ା। ପାପୁଲିଠାରୁ କଣ୍ଟୁଣି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚମ ଲୋଚା, ବିକୃତ।

ଛାୟା ଚଟକରି ଫେରିଆସୁଥିଲେ। ନଜର ପଡ଼ିଗଲା ମୁହଁ ଉପରେ। ରୋଗଟା ମୁହଁକୁ ଆକ୍ରାନ୍ତ କରି ଶିରାପ୍ରଶିରାକୁ ଭିଡ଼ି ଧରିଥିଲା। ଓଠ ନଇଁପଡ଼ିଥିଲା। କଟା କୋବିର ଡାଙ୍ଗ ଭଳି ଗୋଟା ଦିଶୁଥିଲା ନାକଟା।

ସେଥିକୁ ପୁରୁଷଟାର ନାକ, ମୁହଁ, ହାତ ବିକୃତ। ଆଖି ଦୁଇଟା କୋରଡ଼ ଭିତରେ ପଶିଯିବା ପରି। ପାଦ ଦୁଇଟା ଥିବା ନ ଥିବା ସଙ୍ଗେ ସମାନ। ନଶା ପାଣି ଦେଉଥିଲା କି କ'ଣ, ଗୋଡ଼ରେ ଗୁଡ଼ାଇଥିଲା ପରସ୍ତ ପରସ୍ତ ଗଜକନା। କେମିତି ଗୋଟେ ଗନ୍ଧ ବି ଆସୁଥିଲା ଦୁହିଁଙ୍କ ଦେହରୁ।

ମୁହୂର୍ତ୍ତକର ନଜରରେ ସେମାନଙ୍କର ବିକୃତ ଚେହେରା, ବିଚୁକୁଟିଆ ଗନ୍ଧରେ ଛାୟା ଅତିଷ୍ଠ ହୋଇପଡ଼ିଲେ। ନେଇଥିବା ଚାଉଳ ଡର ନ ଥିବା ପରି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟାର ହାତ ଝୁଲିପାତ୍ରକୁ ଅଜାଡ଼ିଦେଲେ। ଦୟା ନୁହେଁ ଘୃଣାରେ ଟଙ୍କା ଦେଉଛି କହି, ଏକମୁହାଁ ଚାଲିଆସିଲେ ଘରକୁ। ଆଦିତ୍ୟଙ୍କୁ କହିପକାଇଲେ, ତମେ ଶୀଘ୍ର ଯାଇ କିଛି ଟଙ୍କା ଦେଲା ଯାଆନ୍ତୁ ସେମାନେ।

ଥିଲେ ଖରା ଥିବ ଛାଇ

ତପନ ମହାପାତ୍ର



- କାହିଁ କ'ଣ ହେଲା କି? ତାଙ୍କୁ ଏମିତି ଘଉଡ଼ାଇଲା ପରି ହେଉଛି?

ଆଦିତ୍ୟ ପଚାରିଲେ ତ ଛାୟା ମୁହଁ କୁଞ୍ଚି କହିପକାଇଲେ, କି ବିକୃତ ଦିଶୁଛନ୍ତି ସେମାନେ! ଗନ୍ଧାଉଛନ୍ତି ଯେ ମୋ ପେଟ ଆଉଣ୍ଡି ହୋଇଯାଉଛି!

କଥାଟା କହି ଛାୟା ଯେମିତି ଶିହରି ଉଠିଲେ ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ ଆଦିତ୍ୟଙ୍କୁ। ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇବା ପରି ସେ କହିଲେ, ଗନ୍ଧ ହେଲେ ହେଉଥିବା ରୋଗଟା ତ ସେମିତି। ହେଲେ ତମେ ଏତେ ଘୃଣା କାହିଁକି କରୁଛ? କଥାରେ ଅଛି ପରା ରୋଗୀକୁ ନୁହଁ, ରୋଗକୁ ଘୃଣା କର।

- ତମେ ସେ ଭାଷଣ ପରେ ଶୁଣାଇବା ଟଙ୍କା ଦେବା କଥା ଯଦି ଦିଅ ନୋହିଲେ ମନା କରିଦେଲା ଯାଆନ୍ତୁ ସେମାନେ।

ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଛାୟାଙ୍କ ତିରସ୍କାର ତୀର ପରି ବିନ୍ଧିପକାଇଲା ଆଦିତ୍ୟଙ୍କୁ। ତରତର ହୋଇ ସେ ଦଶଟଙ୍କିଆ ନୋଟଟେ ନେଇ ଦେଇ ଆସିଲେ। ଛାୟାଙ୍କୁ ପଚାରିଦେଲେ, ଦୂରରୁ ଦେଖି ତମେ ଯଦି ତାଙ୍କୁ ଏତେ ଘୃଣା କରୁଛ କହିଲ ମାଆ ଟେରେସା ଏମାନଙ୍କ ସେବା କେମିତି କରୁଥିବେ?

- ହଁ ସେ ସେବା କରିଥିବେ ମଦର ହେବାକୁ କି ନୋବେଲ ପାଇବାକୁ। ଗନ୍ଧରେ ମୋ ନାକ ଫାଟିପଡ଼ୁଛି କହିଲେ କ'ଣ ନା ସେ କେମିତି ସେବା କରିଥିବେ? କହିଦେଉଛି ଆଉ ଯଦି ସେମାନେ କେବେ ଆସିବେ ତମେ ଯିବ। ଯାହା ଦେବା କଥା ଦେବ। ମୋତେ କହିବନି।

ସେତିକିରେ ଆଦିତ୍ୟ ବୁଝିପଡ଼ିଯାଇଥିଲେ। ଏମିତି ଘର ବାହାର, ଅଭାବ ଅନଟନ, ଦେବା ନେବା ଆଦି ଅନେକ କଥାରେ ଛାୟାଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ଦେବାକୁ କେତେ କେତେ ଥର ସେ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି। ଛୋଟ ଏଇ ଜୀବନରେ କୌଣସି ଘଟଣା କି କାହାରି ପ୍ରତି ଘୃଣା, ସନ୍ଦେହ ନୁହେଁ ସ୍ନେହ, ସହାନୁଭୂତି ଦେଖାଇବା ଦରକାର। ଅବିଶ୍ୱାସ, ଆଶଙ୍କା, ଉଦ୍‌ବେଗ ଜୀବନକୁ ସହଜ କରେନା ଛାୟା ବରଂ କଷ୍ଟ ଦିଏ। ଆଘାତ ପହଞ୍ଚାଏ। ଅନ୍ୟ ଜୀବନକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ, ଅନୁଶୀଳନ ନ କଲେ ନିଜ ଜୀବନକୁ ବୁଝିବ କେମିତି? ତମେ ଦରଦୀ ହୁଅ ଛାୟା ଦରଦୀ ହୁଅ। ତାହା ହିଁ ଜୀବନକୁ ମହତ୍ତ୍ୱ କରିଥାଏ।

ଛାୟା କିଛି ବୁଝନ୍ତିନି। ଏକବୁଝା, ଏକଶିଙ୍ଗିଆ ସବୁବେଳେ। ନିଜ କୈନ୍ଦ୍ରିକ ସ୍ୱାର୍ଥ, ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ନେଇ ଦାବି, ଯୁକ୍ତି ଯାହା ଭଲ ଲାଗେ ନାହିଁ ଆଦିତ୍ୟଙ୍କୁ।

ସେଥିପାଇଁ ବୀତସ୍ମୃତ ଆଦିତ୍ୟଙ୍କ ଭିତରେ ଏ ଦୁହିଁଙ୍କ ପ୍ରତି; ଦୟା ନୁହେଁ, ଗୋଟେ

ଦରଦ ଭରିଯାଉଥିଲା। ପ୍ରତିଥର କିଛି ଟଙ୍କା, କିଛି ଖାଦ୍ୟ ନେଇ ସେ ଦେଇ ଦେଉଥିଲେ। ଦି'ପ୍ରାଣୀ ଭାରି ଖୁସି ହେଉଥିଲେ। କେବେ କିଛି ଅଧିକ ଲାଗି ଅଳି ନ କରି, ଅଜସ୍ର କଲ୍ୟାଣ ଅଜାଡ଼ି ଆଗକୁ ବଢ଼ୁଥିଲେ।

ଆଦିତ୍ୟ ଯେ କିଛି ପଚାରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ସେମାନେ ବା ବୁଝିବେ କାହିଁ? ଅଥଚ ବହୁ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ମନରେ ଧରି ସେ ଘରକୁ ଫେରୁଥିଲେ। କେବେ ସମୟ ଥିଲେ ଛାତରେ ଥାଇ ଦେଖୁଥିଲେ ଆଖି ପାଉଥିବା ସେମାନଙ୍କ ଦିନଚର୍ଯ୍ୟାକୁ।

ସହରତଳି ଏଇ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜମିଖଣ୍ଡକ କିଣି ସେ ପକାଇ ଦେଇଥିଲେ। ଏବେ ଘର କରି ରହିଛନ୍ତି ତିନିବର୍ଷ ହେଲା। ଅବଶ୍ୟ ଆଖପାଖରେ ଆଉ ଘର ନାହିଁ। କେହି ଜମି କିଣି, ପାଚିରି କରି ଛାଡ଼ିଦେଇଛନ୍ତି। କିଏ କିଛି କିଛି ଦୂରରେ ଗୋଟେ ଦୁଇଟା ଘର ଅଧା ଉଠାଇଛନ୍ତି, ବଡ଼ ନାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ। ସହରର କୋଳାହଳ ଠାରୁ ଘରଟା ଦୂରରେ ଥିବାରୁ ବେଶ୍ ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା ଆଦିତ୍ୟଙ୍କୁ। ଛାତ ଉପରେ ଠିଆହୋଇ କେବେ ସେ ଦେଖୁଥିଲେ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେଉଥିବା ଅଧା ସହରକୁ। ମେଲା ମୁକୁଳା ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଆକାଶକୁ। ମୁଷ୍ଟ ହେଉଥିଲେ କେବେ ପାଖ ଦୂର ହୋଇ ଜଣା ଅଜଣା ପକ୍ଷୀଙ୍କ ଉଡ଼ାଣରେ। ଖୁସି ହେଉଥିଲେ ବର୍ଷାଋତୁରେ ବଡ଼ ନାଳରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଯାଉଥିବା ପାଣି ସୁଅ; ନାଳ ଦୁଇପାଖ ଜମିର ଫୁଲ ଫସଲ, ଅମଳ ବେଳର ଲୋକ ଗହଳ ଚହଳ ଦେଖି। ମାତ୍ର ଛାୟାଙ୍କର ଅଭିଯୋଗ- ଏ ଜାଗା ଭାରି ନିଛାଟିଆ। ଜନମାନବଗୁଣ୍ୟ। ଘର ଛାଡ଼ି କେବେ କୁଆଡ଼େ ଯାଇ ହେଉନି। ଏକା ରହିଲେ ବନ୍ଦୀ ପରି ଲାଗୁଛି। ସେଥିକୁ ପାଉଡ଼ରଖିଆ ନିଶାଡ଼ି ଏମିତି ମାତିଛନ୍ତି ଓର ଉଣ୍ଡି ଓଦା ପାଲଟା ଲୁଗା ବି ଛାଡ଼ୁ ନାହାନ୍ତି। ଏ ମାଟି ମୋରମ ରାସ୍ତା କେବେ ସିମେଣ୍ଟ କି ପିଚୁ ହେବ କେଜାଣି?

ଜାଗା ସହିତ ଘର ଓ ଆଦିତ୍ୟଙ୍କୁ ନେଇ ଛାୟାଙ୍କର ଦୀର୍ଘ ଅଭିଯୋଗ। ଏ ଅଭିଯୋଗର ଫର୍ଦ୍ଦ ଏତେ ଲମ୍ବ, ଏତେ ଓସାର ଭାଙ୍ଗି ଚଉତି ସଜାଡ଼ି ପାରୁ ନ ଥିଲେ ସେ।

ଯଦିବା କେବେ କେବେ ସେ ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ, ଆଜି ସିନା ତମେ ଏମିତି କହୁଛ? ଆଉ କିଛିଟା ବର୍ଷ ଯାଉ। ଦେଖିବ ଏ ଜାଗାରେ ପାଦ ପକାଇବାକୁ ଜାଗା ନ ଥିବ। ଛାୟା କୋଉ ବୁଝନ୍ତି?

ଭାଇଚାରା, ମେଡ଼, ମେଲୋଡ଼ି ସହର କଟକରେ ସେ ଜନ୍ମ ହୋଇଛନ୍ତି, ବଢ଼ିଛନ୍ତି।

ଛୋଟ ସହର ବଡ଼ି ବଡ଼ ହେବା, ଘର ନ ଥିବା ସ୍ଥାନ ଗହଳଚହଳ ଲାଗିବା କଥା ସେ ଭାବିପାରନ୍ତିନି। ବରଂ ଭୁବନେଶ୍ୱର କି କଟକ ପରି ସହରରେ ଘର ଖଣ୍ଡେ ନାହିଁ କହି ଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି। ସବୁ ଘଟଣା, ସବୁ ସ୍ଥାନରେ ଆଦିତ୍ୟଙ୍କ ସହଜ ହେବା, ଅଳ୍ପକେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବା ଗୁଣକୁ ନିନ୍ଦନ୍ତି। ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଥରେ ଥରେ ସେ ବିରକ୍ତ ହୋଇଯାଆନ୍ତି। କେବେ ନିରବ ରହି, ସହି ଛାୟାଙ୍କ ପାଖରେ ଥାଇ ନିଜକୁ ଏକା କରି ନିଅନ୍ତି। ଉଠିଆସି ଦେଖନ୍ତି ବାହାରର ଦୃଶ୍ୟକୁ। ଏଇ ବ୍ୟାପିଗ୍ରସ୍ତ ଦମ୍ପତିଙ୍କୁ। ସେମାନଙ୍କ ଖୁସିକୁ।

ଏଠାରୁ ଯାଇ ସେମାନେ ପହଞ୍ଚିଯାଆନ୍ତି ନାଳ ପାଖରେ। ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା ପୁରୁଷର ହାତ ଧରି ରିଞ୍ଜାରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଦିଏ।

ବନ୍ଦ ଉପରେ ବସାଇ ଗୋଡ଼ରେ ଗୁଡ଼ାଇଥିବା କନା କାଢ଼ିଦିଏ। ଛୋଟ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବାଲଟିଟିଏ ନେଇ ତୁଠ ନ ଥିବା ବାଟରେ, ପାଦ ଧୀର କରି ନାଳରୁ ପାଣି ଆଣେ। ବୁଡ଼ାକୁ ଠିଆବସା କରି ଘଷି ଆଉଁଶି ଗାଧୋଇ ପୋଛିପାଛି ଦିଏ। ଗୋଡ଼ରେ ନୂଆ କନା ଗୁଡ଼ାଏ। ନିଜେ ଗାଧାଇ ଲୁଗା ପାଲଟେ। ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଓଦା ଲୁଗା ଧୋଇ ଖରାରେ ଶୁଖାଏ। ଆସି ବସିଯାଏ ବୁଡ଼ା ପାଖରେ। କାହାଘରୁ ପାଇଥିବା ଠୋଲା କି ଜରି ପୁଡ଼ିଆ ଖାଦ୍ୟକୁ କାଢ଼ି ବୁଡ଼ାକୁ ଦିଏ। ମୁହଁ ହାତ ଧୋଇଧାଇ ନିଜେ ଖାଏ। ଆସି ବସିଯାଏ ବୁଡ଼ା ପାଖରେ। କି ଦୁଃଖସୁଖ ସେମାନେ ହୁଅନ୍ତି କେଜାଣି? ସେମାନଙ୍କ ହସ ଖୁସି ଗମାତ ବାରି ହେଉଥାଏ। ପରେ ଶୁଖିଲା ଲୁଗା ଚଉତି ଆଣେ। ବୁଡ଼ାର ହାତ ଧରି ରିଞ୍ଜାରେ ବସାଇ ପଛରୁ ଠେଲି ଠେଲି ନିଏ। ସେମାନେ ଯାଆନ୍ତି ଅଲଗା ବାଟରେ। ପୁଣି ଆଉ କାହା ଦୁଆରକୁ କି କୁଆଡ଼କୁ କେଜାଣି? ଆଉ ଦେଖା ମିଳନ୍ତିନି ଏଇ ରବିବାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ। ଛାତ ଉପରୁ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଦେଖି ଆଦିତ୍ୟ ଭାବନ୍ତି, ଆହା! ଦୁହିଁଙ୍କର କି ଆନନ୍ଦମୟ ଜୀବନ! ରୋଗ ସିନା ଦାଉ ସାଧୁଛି କିନ୍ତୁ କି ଭଲପାଇବା! କି ସୁନ୍ଦର ବୁଝାମଣା! ଯନ୍ତ୍ରଣା କ'ଣ ଜୀବନକୁ ଏମିତି ଏକାନ୍ତ କରିପାରେ!

ନିଜ ଭିତର ଅଶାନ୍ତି ଅସନ୍ତୋଷରେ ଅତିଷ୍ଠ ଆଦିତ୍ୟ ଏ ବିରଳ ଦୃଶ୍ୟର ସାକ୍ଷୀ ହୋଇ ଯେମିତି ମନକୁ ବୁଝାଉଥିଲେ ସେମିତି ଶାନ୍ତ କରି ନେଉଥିଲେ ନିଜକୁ। ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ଆସିବାକୁ। ଏଇ ରବିବାରକୁ।

ଆଜି ଛାୟା ନାହାନ୍ତି। କାଲି ଆସିବି କହି ବାପା ଘରକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ସପ୍ତାହେ ହେଲା। କେବେ ଆସିବ ପଚାରିଲେ; ସେଇ ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତର ଦେଉଛନ୍ତି, ହଁ ଯିବି। କାଲି ଯିବି।

ସବୁଦିନ ତ କହୁଛ କାଲି। ସେ କାଲି କେଉଁ ଦିନ ଆଜି ହେବ କହୁନ ?

ଛାୟା ଅଧିକ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଉଠିବି। ପୁରୁଣା ଅଭିଯୋଗରେ ନୂଆ ଅଭିଯୋଗ ମିଶାନ୍ତି। ଅସହ୍ୟ ଅଶାନ୍ତ ହୋଇ ଉଠି ଆଦିତ୍ୟ। ହେଲେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାର ମୂଲ୍ୟ ଛାୟାଙ୍କ ପାଖରେ କିଛି ନାହିଁ ଜାଣି ରୁପ ପଡ଼ିଯାଆନ୍ତି। ଫୋନ୍ ରଖିଦେଇ କୁହନ୍ତି, ହଉ ଯେବେ ଆସିବ ଆସ। ଆଉ ପଚାରିବିନି।

ସକାଳୁ ସକାଳୁ ଛାୟାଙ୍କ ଦାଉ ସହି ଘର ଭିତରେ ଆଗ ପଛ ହେଉଥିଲେ ଆଦିତ୍ୟ। ଶୁଣିପାରିଲେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟାର ତାକ, ଏ ବାବୁ! ଏ ମା! ଦିଅ... ଦିଅ...

ତାକଟା ଶୁଣି ଦେଉ ଦେଉ ଆଦିତ୍ୟ ମନକୁ ମନ କହିଦେଲେ, ଆଜି ମା' ନାହାନ୍ତି ଲୋ ଖାଲି ବାବୁ। ନେ... ଅଧିକ କିଛି। କୋଡ଼ିଏ ଟଙ୍କାଆ ନୋଟଟେ ଧରି ଗେର୍ ମୁହଁକୁ ଚାଲିଗଲେ ସେ।

କିନ୍ତୁ ଏ କ'ଣ? ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା ଗେର୍ ବାହାରେ ଏକୃଷିଆ ଛିଡ଼ାହୋଇଛି? ଆଦିତ୍ୟ ଖୋଜିହେଲା ଭଳି ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ପଚାରିଦେଲେ, ଆଜି କ'ଣ ଏକା? ତୋ ସ୍ତ୍ରୀମା କାହାନ୍ତି?

ଏତିକିରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା ଚମକି ଉଠିଲା। ଚିହ୍ନି କହିଲା, ସେ ଯୋଗିନୀଖିଆ, ବଡ଼ ରୋଗିଆ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀମା କାହିଁକି ହେବ ବାବୁ? ସେଇଟା ମୋର କିଛି ନୁହେଁ। କାହାରି ନୁହେଁ ସେ।

ଆଦିତ୍ୟ ଜିଭ କାମୁଡ଼ି ହାଁ କରି ଛିଡ଼ା ହୋଇଗଲେ। ସ୍ତ୍ରୀମା ନୁହଁ! ସ୍ତ୍ରୀମା ନୁହଁ ଯଦି କିଏ ଯା' ସ୍ତ୍ରୀମା? ଏ ଲୋକଟା ତେବେ କିଏ? ଏତେ ସେବା, ସହାବସ୍ଥାନ କେମିତି? କ'ଣ କହୁଛି ଏ! ମୁହୂର୍ତ୍ତକରେ ବି ସେ ଭାବିନେଲେ ହୁଏତ କେଉଁ ଘଟଣାରେ ରାଗି ବିଗିଡ଼ିଯାଇଛି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା। ନୋହିଲେ ଏତେବଡ଼ କଥା ସେ କହିପାରୁଛି କେମିତି?

ଆଦିତ୍ୟ ବୋକା ପରି ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିଲେ।

ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା ଏଥର କାନ୍ଦିପକାଇଲା। କାନ୍ଦ କାନ୍ଦରେ କହିପକାଇଲା, ସେ ମୋର ସ୍ତ୍ରୀମା ନୁହେଁ ବାବୁ! ମୋ ସ୍ତ୍ରୀମା... ମୋ ପରିବାର... ଅଲଗା। ସେମାନେ ଭାରି ଭଲ। ସେକଥା କ'ଣ କହିବି ବାବୁ? କହିବସିଲେ ସରିବନି। ତୁମ ଦୁଃଖ ଆମେ ବୁଝିପାରିବୁ, ଆମ ଦୁଃଖ ତୁମେ ବୁଝିପାରିବନି। କେଉଁ ଜନ୍ମରେ କି ପାପ କରିଥିଲି କେଜାଣି? ଏ ପରିଣତି ଭୋଗୁଛି।

ତା' କଥା ସବୁ ନ ସବୁ ଆଦିତ୍ୟ ବୋଧ ଦେବା ପରି କହିପକାଇଲେ, ନା... ନା...

ପାପ କାହିଁକି ହେବ? ସେମିତି କାହିଁ ଭାବୁଛ ତମେ?

- ଭାବିବିନି କେମିତି ବାବୁ। ପାପ ଏ ଜନ୍ମର ହୋଇଥିବ ନୋହିଲେ ଆଉ କୋଉ ଜନ୍ମର। ହେଲେ ଜାଣତରେ ତ ଏ ଜନ୍ମରେ ମୁଁ କିଛି ପାପ କରିନି। ଏ ପରିଣତି ଭୋଗିଲି କାହିଁକି? ଯେଉଁ ଘର ନିଜ ହାତରେ ଗଢ଼ିଥିଲି ସେ ଘରେ ରହିପାରିଲିନି। ଯେଉଁ ଗଛ ମୁଁ ଲଗାଇଥିଲି ଫୁଲ ଫୁଟିଲେ ଛୁଇଁପାରିଲିନି। ହତଭାଗିନୀଟେ ମୁଁ ବାବୁ! ହତଭାଗିନୀଟେ।

ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା କାନ୍ଦୁଥାଏ। କାନିରେ ଲୁହ ପୋଛୁଥାଏ।

ଭଲ ଲାଗୁ ନ ଥାଏ ଆଦିତ୍ୟଙ୍କୁ। ଏମିତି ବି ଗୋଟେ ଔଚିତ୍ୟବାଧକ କଥା ପଚାରି ସେ ଘାରି ହେଉଥାନ୍ତି ଖୁବ୍। ତେବେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟାର କାନ୍ଦ ଦେଖି ସେ ଜାଣିନେଲେ ସେ ନିଶ୍ଚେ କିଛି କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛି। କହୁ। କହିଦେଲେ ତ ହାଲୁକା ହୋଇଯିବ। ଆଦିତ୍ୟ ଦରଦୀ ହୋଇ ଉଠିଲେ। ଗେର୍ ବାହାର ବଡ଼ ଚାକୁଣ୍ଡା ଗଛତଳେ ପିଣ୍ଡି ପରି ପାରି ଦେଇଥିବା ବଳକା ପଥରର ଚକଡ଼ା ଆଡ଼କୁ ହାତ ଦେଖାଇ କହିଦେଲେ, ହଉ... ହଉ... ତମେ ବସିପଡ଼ ଟିକେ। କ'ଣ କେତେବେଳେ ଖାଇଥିବ ନ ଖାଇଥିବ ମୁଁ ଦେଖୁଛି ଘରେ କ'ଣ ଅଛି?

ପ୍ରଥମେ ଟିକେ ଅମଙ୍ଗ ହେଲେ ବି ଆଦିତ୍ୟଙ୍କ ଆଦରକୁ ଏଡ଼ାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା। ବସିପଡ଼ିଲା ପିଣ୍ଡି ଉପରେ। ଏ ସ୍ନେହ, ଆଦର ଲାଗି କି କ'ଣ ଭାବି କେଜାଣି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା ପଚାରିଦେଲା, ବାବୁ ମା' ନାହାନ୍ତି କି?

କେମିତି ଗୋଟେ କୁଣ୍ଡିତ ସ୍ତରରେ ଆଦିତ୍ୟ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, ନା, ନାହାନ୍ତି। ବାପଘରକୁ ଯାଇଛନ୍ତି।

ଏଥର ନିଜ ଭାଗ୍ୟକୁ ନିନ୍ଦି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା ଅଧିକ କାନ୍ଦିଲା। ନିଜ ଲୁହ ନିଜେ ପୋଛି କହିଲା, ସବୁ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକର ଦୁଇଟା ଘର ବାବୁ। ବାପଘର ନୋହିଲେ ସ୍ତ୍ରୀମାଘର। ହେଲେ ମୋ ଭାଗ୍ୟ ଏମିତି କୋଉ ଘର ଆଉ ମୋର ହୋଇ ରହିଲା ନାହିଁ। ଏପଟ ଏରୁଣ୍ଡି ଡେଇଁ ସେପଟକୁ ଯାଇପାରିଲିନି।

ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟାର ଦୁଃଖ, କାନ୍ଦ ଅସହ୍ୟ ହେଉଥିଲା ଆଦିତ୍ୟଙ୍କୁ। ତାକୁ ବୋଧ ଦେବାକୁ ଯାଇ ସେ ପଚାରିଦେଲେ, ତମେ କ'ଣ ରୋଗଟାକୁ ପ୍ରଥମରୁ ଅବହେଳା କରିଦେଲ କି? ନୋହିଲେ ତ ଏ ରୋଗ ଭଲ ହୋଇଯିବା କଥା।

- ନାହିଁ ବାବୁ ଅବହେଳା କ'ଣ କଲି? ହାତରେ ଛୋଟ ଗୋଲ ଗୋଲ ନାଲି ଚିହ୍ନ

ଟିକେ ଦେଖାଗଲା। କ'ଣ ଟିକେ ହୋଇଥିବ ଭାବି ମେଡିକାଲରେ ଏ ମୋତେ ନେଇ ଦେଖାଇଥିଲେ। ଔଷଧ ଖାଇଲି। ଲଗାଇଲି। ଟିକେ କମିଲା ପରି ଲାଗିଲା, କମିଲା ନାହିଁ। ତାଙ୍କୁ ଆଉ କିଛି ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ କହିବା ପରେ ଏ ରୋଗ ଜଣାପଡ଼ିଲା। ସେଦିନ ରାତିସାରା ଆମେ ଶୋଇପାରିଲୁ ନାହିଁ। କରିବୁ କ'ଣ? ପୁଅଟା ଛୋଟ। ଛଅ ପୁରି ସାତ ଚାଲୁଥିଲା। ମୋ ଆଖିରେ ଲୁହ ରହୁ ନ ଥାଏ। ଛାତି ଫାଟିଯାଉଥାଏ। ପୁରୁଷ ହୋଇ ବି ସେ କୋଉ ସହିପାରୁଥିଲେ? କାନ୍ଦିପକାଉଥିଲେ। ସବୁ ସବୁ ଭାବି କିଏ କାହାକୁ ବୁଝାଇଥାନ୍ତୁ? ବୋଧ ଦେଇଥାନ୍ତୁ? ରୋଗ ଭଲ ହୋଇଯିବ କହି ବୁଝାଇ ମୋ ପାଇଁ ସେ ଘର ଅଲଗା କଥା କହିଲେ। ହେଲେ ମୋତେ ଅଲଗା ରଖି ସେ କ'ଣ ରହିପାରିଥାନ୍ତେ? ଦେହରେ ହାତ ନ ପକାଇଲେ ନିଦ ହେଉ ନ ଥିବା ଲୋକଟା ରାତି କେମିତି ବିତାଇବ? ସକାଳୁ ସଞ୍ଜ ତାକ ଛାଡ଼ି ଅଥୟ କରୁଥିବା ମଣିଷ ନିଜକୁ କେମିତି ବୁଝାଇବ? କୋଳ ଛାଡ଼ି ନ ଥିବା ପିଲାଟା ମା'ଠୁ ଅଲଗା ହୋଇ କେମିତି ରହିବ? ଆଗପଛ ସବୁ ଭାବି କାହାକୁ କିଛି ନ କହି ମୁଁ ଘର ଛାଡ଼ି ଚାଲିଆସିଲି। ଦଇବ ଚାଣିଆଣିଲା ପରି ଏଇ ତାରିଣୀ ମନ୍ଦିର ସାମ୍ନାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲି; ଯାରି ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ିଲି। ସେଇଠି ସକାଳ ଗଲା। ଦ୍ଵିପ୍ରହର ହେଲା। କାଠ ପାଷାଣ ହୋଇ ବସିଥାଏ। ମୋ ଲୁହ ଶୁଖୁ ନ ଥାଏ। ସବୁ ଶୁଣି ଏ ବୋଧ ଦେଉଥାଏ। ଆଦର କରି ତାକୁଥାଏ। ମୁଁ ଆଉ ଯାଇଥାନ୍ତି କୁଆଡ଼େ?

ସେ ବି ମୋ ପରି ଲୋକଟିଏ ଚାହୁଁଥିଲା। ହେଲେ ପ୍ରଥମରୁ ତାକୁ କହିଦେଇଥିଲି, ତୁ କେବେ ରାଗିଲେ ମୋତେ ପଛେ ଯାହା କହିବୁ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀମା କି ପରିବାରକୁ ନେଇ କିଛି କହିବୁ ନାହିଁ। ସବୁ ତ ଠିକ୍ ଥିଲା; ସକାଳୁ ସକାଳୁ ତା' ମୁଣ୍ଡ କାହିଁକି ଗରମ ହେଲା କେଜାଣି ମୋତେ ଘଇତାଛାଡ଼ି କହି ଚାଲିଦେଲା। ମୁଁ କେମିତି ସହିଥାନ୍ତି ବାବୁ? ତାଙ୍କ ପରି ଲୋକକୁ ମୁଁ କେବେ ନିନ୍ଦିପାରିବି ନା କିଏ ନିନ୍ଦିଲେ ସହିପାରିବି? କେତେ ଖୋଜି ସେ ଆସି ମୋ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ। କେତେଥର ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କ ଲାଗି ଖାଇବା ଦେଇଯାଇଥିଲେ। ଥରକୁ ଦି'ଥର ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲେ। ଟଙ୍କା ମୋର କ'ଣ ହେବ କହିବାରୁ କି ମୁଁ ମନା କରିବାରୁ ସିନା ସେ ଆଉ ଆସିଲେ ନାହିଁ ହେଲେ ମୁଁ କ'ଣ ତାଙ୍କୁ ଭୁଲିପାରିବି? ନା ଗର୍ଭରୁ କାଢ଼ିଥିବା ପିଲାଟାକୁ ମୋର ପାସୋରି ଦେବି? ଆଖି ଦୂରେଇଲେ କ'ଣ ମନ ଦୂରେଇ

ଦେବ? ଏ ଯୋଗିନୀଖିଆ କ'ଣ ଦେଖୁନି ନା ଜାଣିନି ଆମ ଭଲପାଇବା? ମୋତେ କହୁଛି ଘଇତାଛାଡ଼ି? କହିଲେ ବାବୁ ଏତେବଡ଼ କଥା କହି ସେ କ'ଣ ଠିକ୍ କରିଛି?

ଆଦିତ୍ୟ କିଛି କହିଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ। ମାତ୍ର ତାଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ସେ କହିବାକୁଥିଲା, ବାବୁ ଘଇତାକୁ ଛାଡ଼ି ଯଦି ମୁଁ ରହିପାରିଲି ଏ ବଡ଼ ରୋଗିଆକୁ ଛାଡ଼ି କ'ଣ ମୁଁ ରହିପାରିବିନି? କହୁନାହାନ୍ତି?

ଆଦିତ୍ୟ କ'ଣ କେମିତି କହିବେ ଭାବି କେଇ ସମୟ ଠିଆହୋଇ ରହିଲେ। ପରେ କହିଲେ, ହଉ ତମେ ବସ। ମୁଁ ଘରୁ ଆସୁଛି।

ସକାଳ କିଣା ସଜ ପାଉଁରୁଟି ପ୍ୟାକେଟ୍ ସହିତ କିଛି ମିଠା ଧରି ଆଦିତ୍ୟ ତରତର ହୋଇ ଚାଲିଆସିଲେ। ବଡ଼ାଇଦେଲେ ତା' ଆଡ଼କୁ। ଅନ୍ୟ ଦିନ ପରି ଆଗ୍ରହ କି ଅନୁଗୃହୀତ ହେବା ପରି ଜଣା ନ ଗଲେ ବି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା ପାତ୍ର ଦେଖାଇ ସେତକ ନେଲା। ଓଦା ଲୁଗାକୁ ଖରା ଦେଇ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ପରି ନିଗିଡ଼ା ଲୁହକୁ ଶୁଖାଇବା ଭଳି ବସିରହିଲା।

ଆଦିତ୍ୟ ବି ଛିଡ଼ାହୋଇ ରହିଲେ। ପରେ କହିଲେ, ପାଉଁରୁଟି ଖାଆ। ମୁଁ ପାଣି ଆଣୁଛି।

ଆଦିତ୍ୟ ପାଣି ଢାଳ ଧରି ଛିଡ଼ା ହୋଇଛନ୍ତି। ଦେଖୁଛନ୍ତି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟାକୁ। ଭାବନା ଦୁର୍ଭାବନାରେ ଛନ୍ଦି ଆଉଟି ହୋଇ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା ମୁହଁ ପୋତି ସେମିତି ବସିଛି।

- ତାକୁ ରଖିଛ କାହିଁକି? ଖାଆ। ହେଇ ପାଣି ନିଆ।

ଆଦିତ୍ୟଙ୍କ ବାଧ୍ୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା ମାଟିକୁ ମୁହଁ କରି ସେମିତି ବସିରହିଲା। ପରେ କହିଲା, ନାହିଁ ବାବୁ ଖାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉନାହିଁ।

- କାହିଁକି? ସକାଳୁ ତ କିଛି ଖାଇ ନ ଥିବ।

ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା ଏଥର ଛିଡ଼ାହୋଇ ପଡ଼ିଲା। ଉଜୁଡ଼ିଲା ଭଳି ସ୍ୱରରେ କହିଲା, ସକାଳୁ କିଛି ଖାଇନି ବାବୁ। କିନ୍ତୁ ଖାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉନାହିଁ। ରାଗରେ ସିନା ବୁଡ଼ାଟା ଏମିତି କହିଦେଲା ସେ ବି କୋଉ ଖାଇଥିବ?

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ଆଦିତ୍ୟ। ଏ କଥା ପଦକ ବୁଝି ନ ବୁଝି ପଚାରିଦେଲେ, ତମେ କ'ଣ ଏବେ ସେଇ ଲୋକ ପାଖକୁ ଯିବ?

- କୁଆଡ଼େ ଯିବି ଆଉ ବାବୁ? କାହା ପାଖକୁ ଯିବି? ଏତେ କଥା ସହି ଦେହକୁ ତ ପଥର କରିସାରିଛି। ଖାଇବା ହାତରେ ଧରି ମୁଁ

କ'ଣ ପାଟିକୁ ନେଇ ପାରିବି? ନା ଏକା ଖାଇ ପାରିବି? ଛୋଟମୋଟ ଏଇ ଝଗଡ଼ାଝାଟିରେ ତାକୁ କ'ଣ ମୁଁ ଦୂର କରିପାରିବି? ବେଦିରେ ବସି ସ୍ୱାମୀ ନ ହଲେ କ'ଣ ହେଲା ବାବୁ ସ୍ୱାମୀଠାରୁ ସେ ଅଧିକ କରିଛି। ଜୀବନକୁ ଛି କରି ବସିବାବେଳେ ସେଇ ମୋତେ ମୋତେ ଆଶା ଦେଇଛି। ଭରସା ଦେଇଛି। ରୋଗ ବଇରାଗରେ ସେ ମୋତେ ଆଶ୍ରା କରିଛି ମୁଁ ତାକୁ। ମଣିଷ କ'ଣ କାହା ସେବା, ସଂପର୍କକୁ ପଛ କରିପାରିବ? ରାଗିଆସିଛି ବୋଲି କ'ଣ ଏ ଖାଦ୍ୟ ମୋ ପେଟକୁ ଯିବ?

ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା ଖାଦ୍ୟସବୁକୁ ସାଇତି ଠିଆ ହୋଇଗଲା। ଜୀବନକୁ ବୁଝି ବୁଝାଇଦେବା ପରି ସ୍ୱରରେ କହିପକାଇଲା, ମୁଁ ଆସୁଛି ବାବୁ। ଆମକୁ ନେଇ ଆପଣ ଦୁଃଖ କରିବେନି।

ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟାର ଫେରା ବାଟକୁ ଆବାକାବା ହୋଇ ଆଦିତ୍ୟ ଚାହିଁରହିଥିଲେ। ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଗଭୀର ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସର ନୂଆ ଫର୍ଦ୍ଦଟିଏ ଲେଖି ହୋଇଯାଉଛି।



ସକାଳୁ ସକାଳୁ ପଢ଼ା ସୁଧାଙ୍କ ମୁହଁରେ ବିଷାଦର ଛାୟା ଦେଖି ମୁଁ କାରଣଟା ଅନୁମାନ କରିପାରୁଥିଲି। ଗାଁରୁ ଭାଇ ଆସୁଛନ୍ତି ବୋଲି ଖବର ଜାଣି ସେ ଗତକାଳି ଚିହ୍ନି ଉଠିଥିଲେ ଯେମିତି, “ମୁଁ ଜାଣେ ସେ କାହିଁକି ଆସୁଛନ୍ତି। ତାପ କାମ ପାଇଁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କିଛି ବାହାନା କରି ପଇସା ଝଡ଼େଇବାର ମତଲବ ନିଶ୍ଚୟ ଥିବ। ଆମ ପାଖରେ କ'ଣ ପଇସା ଡିଆଁ ମାରୁଛି? ଜାଗାବାଡ଼ି ତ ସବୁ ଭାଗ ହୋଇଗଲା। ସେ ତାଙ୍କର କେମିତି ଚଳିବେ ସେ ଜାଣନ୍ତି। ମୁଁ ଜାଣେ କଉ ଛଟକରେ ଭାଇଙ୍କୁ ତୁମେ ଲୁଚାଇ ପଇସା ଦେବା। ମୋତେ ନ ଜଣେଇ ସାନ ଝିଆରୀ ବାହାଘରକୁ ଦଶ ହଜାର ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲ ପରା। ସତକଥା କ'ଣ ଲୁଚି ରହିଲା? ହେଲେ ସେଇ ବାହାଘର ସାହିକୁ ଯିବା ପାଇଁ ମୋତେ କାନୁନ ହଲେ କିଣି ଦେଲ ନାହିଁ। କ'ଣ ନା ମୋ ପାଖରେ ପଇସା ନାହିଁ।”

ସବୁ ଶୁଣି କାଲିଠୁ ମୁଁ ରୁପ୍ ରହିଲି। ଅଯଥା ଅଶାନ୍ତି ବଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ଚାହିଁଲି ନାହିଁ।

ଗାଁ ପାଖଦେଇ ଆସୁଥିବା ବସ୍ରେ ଭାଇ ଆସି ସକାଳ ଆଠଟାରେ ବାଦାମବାଡ଼ି ବସଷ୍ଟାଣ୍ଡରେ, ଆଉ ସେଇଠୁ ରିକ୍ଷାଟିଏ କରି ମୋ ଘର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ। ଚାଉଳ ବସ୍ତା, ବିରି, ମୁଗ, ବାଦାମ, ନଡ଼ିଆ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅମୃତଭଣ୍ଡା ଆଦି ଯେତେ ସବୁ ପନିପରିବା ବୋହି ଘରର ଗୋଟିଏ କୋଣରେ ଠୁଳ କଲେ। ସେତିକିବେଳକୁ ମୁଁ ବାଧୁରୁମ୍ରେ ବାହାରିଲି। ଭାଇ ଲଥକରି

ବସିପଡ଼ିଲେ ଗୋଟିଏ ଚେୟାରରେ। ପାଣି ଟିକେ ପିଇ ଆଗ ଖୋଜିବସିଲେ ଦୀପୁକୁ। ଜଳଖିଆ ଖାଇବା ଭିତରେ ତା ପଡ଼ାପଡ଼ି କଥା ସବୁ ପଚାରି ବୁଝିଲେ। ମନଦେଇ ପଡ଼ାପଡ଼ି କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କଲେ।

ଖରାବେଳକୁ ଭାଇ ଖାଇ ବସିଲାବେଳେ କହିଲେ, “ମୁଁ ଜାଣେ ତୋର ପ୍ରାଇଭେଟ୍ କମ୍ପାନିରୁ ଚାକିରି ଗଲାପରେ ଆଜିକାଲି ଖୁବ୍ ଅସୁବିଧାରେ ଅଛି। ବାହାରେ ରହୁଛି। ପୁଣି ପୁଅର ପାଠପଢ଼ା ଶେଷ ହୋଇନି। ଚିତ୍ରସନ୍ କରି କେତେ ପଇସା ପାଉଥିବୁ! ବିମଳ ଜାଣିଲୁ, ମୋର ଦୁଇ ଝିଅଙ୍କ ବାହାଘର ପରେ ଆଉ କ'ଣ ଜଞ୍ଜାଳ ଅଛି! ପ୍ରାଥମିକ ସ୍କୁଲ ଚାକିରି କରି ବି ପଇସା ସଞ୍ଚି ସେତେବେଳେ ପାଠିଏ ହଜାର ଟଙ୍କା ଦେଇ ବଜାର ପାଖରେ ଜମି ଖଣ୍ଡେ କିଣିଥିଲି। ତାକୁ ଏବେ ବିକ୍ରି କରି ଦଶ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଆଣିଛି। ଆମ ଦୀପୁକୁ ସେ ଚାହୁଁଥିବା ପାଠ ପଢ଼ାଇବୁ। ସେ ହିଁ ତ ଆମ ବଂଶର ଭବିଷ୍ୟତ।” ଇତିମଧ୍ୟରେ ଖାଇବା ସରିଯାଇଥିଲା ଆମ ଦୁହଁଙ୍କର। ଗାଆଁକୁ ଯାଉଥିବା ବସ୍ ପାଖରେ ଛାଡ଼ିଦେବାକୁ ସମୟ ହେବ କି ନାହିଁ ବୋଲି ପଚାରି ଛଡ଼ା, ଗାମୁଛା ଆଦି ସଜାଡୁଥିଲେ ଭାଇ।

“ଭାଇଙ୍କୁ ନେଇ ଟିକିଏ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସୁନା ବସଷ୍ଟାଣ୍ଡରେ। ସେତିକି କ'ଣ ତୁମର ବିବେକ ହେଉନି?”

ମୁଁ ତଟସ୍ଥ ହୋଇ ସୁଧାଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଥିଲି।

ଭାଇ

ସୁଦର୍ଶନ ମହାପାତ୍ର

ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାରର ଗପ

ବିଜୟ ପ୍ରସାଦ ମହାପାତ୍ର



ଆଜକୁ ପ୍ରାୟ ଚାଳିଶବର୍ଷ ତଳେ ଯେତେବେଳେ ଚାରିଆଡ଼େ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ଲାଗିଥାଏ, ଗୁଜବ ଉଠିଥାଏ ଜାପାନୀ ବୁଡ଼ାଜାହାଜ ପୁରୀ ସମୁଦ୍ର କିନାରା କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି, କୁଆଡ଼େ ସାତଟା ନୋଲିଆ ପିଲାଙ୍କୁ ସେମାନେ କୁଳରୁ ଆସି ଧରି ନେଲେଣି, ପୁରୀ ସହରରେ କୋକୁଆ ଭୟ ପଶି ଯାଇଥାଏ। ଏମିତି ଗୋଟାଏ ଭୟାନକ ବାଇଶି ତାରିଖ ରାତିରେ ହଠାତ୍ ନିସ୍ତବ୍ଧ ନିର୍ଜନ ବ୍ଲକ୍-ଆଉଟ୍ ଅନ୍ଧାରର ବୁକୁ ଚିରି ଉଠିଲା ମାଇପିମାନଙ୍କ କାନ୍ଦଣା ରୋଳ। ସାହିପଡ଼ିଶା ସବୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଦୁଆର ଖୋଲି ଦାଣ୍ଡ ଜନ୍ମ ଅନ୍ଧାରରେ ମହାମହା ହୋଇ ଠିଆହେଲେ। ମାଇପିମାନେ ଖିଡ଼ିକି ଖୋଲି ଚୁପୁରଟାପର ହେଲେ - ଶ୍ରୀକରଣ ବୋଧହୁଏ ଚାଲିଗଲେ।

ଶ୍ରୀକରଣ ହରିବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏକାଦଶୀ ପାଇଲେ।

ଶ୍ରୀକରଣଙ୍କ ତିନିପୁଅ ହାତୀଶାଳ ପରି ଲମ୍ବା ଦାଣ୍ଡ ବାରଣ୍ଡାରେ ଆସି ଠିଆହେଲେ - ରାଧାମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବ୍ରଜମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ ଆଉ କ୍ଷେତ୍ରମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ। ସାନବାପାଙ୍କ ଦୁଇପୁଅ କାଳୀଚରଣ ଆଉ କାନ୍ଧୁଚରଣ, ଗୁମାସ୍ତା ଗୌରାଙ୍ଗ ଚରଣ ଦାସ। ଟିକିଏ ଛାଡ଼ି ଭେଣ୍ଡା ପୁଅ ପୁତୁରାମାନେ। ପିଣ୍ଡା ଆଉ କୁଣରେ ଛାଇଛାଇକା ଖେଳ ଲଗାଇଥା'ନ୍ତି ନାତି ନାତୁଣୀ, ଅଣନାତି ପଣନାତୁଣୀ ଗୋଠ। କୁଞ୍ଜଅପା ଦୁଆର କଡ଼ରୁ କହିଲେ - “ରାଧାମୋହନ ବାବୁ ଏଥର ଜ୍ଞାତି କୁଟୁମ୍ବ-ଘରମାନଙ୍କୁ ଖବର ପଠାଇଦିଅ। ସକାଳ

ହୋଇଗଲେ, ଗୁରୁବାର ପଡ଼ିଯିବ। ଶ୍ରୀକରଣ ପକ୍କାର ମହାବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ କି ଗୁରୁବାର କରି ମଣାଣିକୁ ନେବ?” କୁଞ୍ଜଅପା ପାଟିରେ ପଣତ ଦେଇ ଟିକିଏ ସୁଁ ସୁଁ ହେଲେ। ତା'ପରେ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳିନେଇ ଗୁମାସ୍ତାଙ୍କୁ କହିଲେ - “ଦାସେ, ମୁଁ ନାଁ ସବୁ ତାକି ଦେଉଛି, ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଜଣ ଜଣ କରି କୁଟୁମ୍ବ-ଘରମାନଙ୍କୁ ପଠାଇଦିଅ।”

ରାଧାମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ ଟିକିଏ ଚିନ୍ତାକରି କହିଲେ - “ମୁଁ ସେଇକଥା ଭାବୁଛି। ଏ ବ୍ଲକ୍-ଆଉଟ୍‌ରେ ପିଲାଗୁଡ଼ାକ କେମିତି ଯିବେ? ଦି' ଦି' ଜଣ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତୁ। ଏ ଦୂର୍ଯ୍ୟୋଗରେ, ଏ ଅନ୍ଧାରରେ ମୁଁ କେଉଁଠି କ'ଣ ଖୋଜିବି?”

କୁଞ୍ଜଅପା ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଦେଲେ - “ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନି ବାପା, ମୁଁ ସବୁ ଠିକ୍ କରି ରଖିଛି -

ଚନ୍ଦନକାଠ, ଗୁଆଘିଅ, ନୂଆବାସନ, ତୁଳସୀ ଗଛ, କରିଆ, ଲିଆ କଉଡ଼ି, ତମ୍ବା ପଇସା, ଫଗୁ ଓଗେର। ସନିଆ ବାଉରି ଶୁଣିଲେକି କତା ବାଉଁଶ ପଠେଇଦେବ। ସାନଓଡ଼ିଆ ମଠରେ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ବଳ ରହୁଛନ୍ତି। କାଲି ସକାଳ କରନି। ଲୋକେ କହିବେ... ବାସିମଡ଼ା କରିନେଲେ, ରାବଣେଶ୍ୱର ପରି ଏଡ଼େ ବଡ଼ କୁରୁମ୍ପ ଥାଉ ଥାଉ।

ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ କହିଲେ, ରାଧାମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ବଡ଼ପୁଅ - “ରାତିରେ ନେଇ ଯାହା ସକାଳେ ନେଇ ସେୟା। ରାତି ପାହିଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାରେ ସେମାନେ ମଡ଼ା ପୋଡ଼ାଇ ଦେବେ ନାହିଁ। ବ୍ଲାକ୍-ଆଉଟ୍ ପରା ହୋଇଛି। ସେଠି ପୁଲିସ୍ ପହରା ଦେଉଛନ୍ତି। ମୁଖାଗ୍ନି ଦିଆହେବ ଯାଇ ସକାଳ ହେଲେ। ନାହିଁ ଯଦି କଟକୀପେଷ୍ଟ ମଶାଣିକୁ ଯିବ ତ ତାଲା। ସେଠି ପୁଲିସ୍ ନାହିଁ କି ପହରା ନାହିଁ।”

“ହଁ, କଟକୀପେଷ୍ଟ ମଶାଣିରେ ଶ୍ରୀକରଣ ହରିବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ସକ୍ୱାର ହେବ ନାହିଁ ତ ଆଉ କେଉଁଠି ହେବ? ବଡ଼ ଭାବିଚିନ୍ତି କହିଲୁ କଥାଟୋ” ବ୍ରଜମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ କହିଲେ। “ମୋର ପରା ସେୟା ଭୟ। ଏ ଟୋକାମାନଙ୍କର ରାତି ଗତି ଯାହା, ଆମକୁ ନେଇ ବାଲି ଇସ୍ତୁଳ ପଡ଼ିଆରେ ପୋତି ନ ଦେଲେ ରକ୍ଷା। କର ଯାହା କରୁଛ ଆମକୁ। ଗୁଆ-ପଡ଼ିଆରେ ପୋଡ଼ କି ଗୋରୁ ହାଡ଼ଗଡ଼ିଆରେ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ଆସ ତିଲ ଶାଗୁଣା ଖାଇବାକୁ। ଆମେ କୋଉ ଦେଖିବାକୁ ଆସୁଥିବୁ? କର ତୁମେ ଯାହା ପାରୁଛ ତୁମ ବାପ, ଦାଦାଙ୍କୁ। ମୋ ବାପା କିନ୍ତୁ ଶୋଇବ ନାହିଁ କଟକୀପେଷ୍ଟ ବଣିଆରେ। ଯାବତ୍ ଚନ୍ଦ୍ରାର୍କେ ନୁହେଁ।” “ଓଃ, କାହିଁକି ଏଡ଼େ ଏଡ଼େ ଅମଙ୍ଗଳ କଥାଟାମାନ ପକାଇଛ ଏ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗ ବେଳରେ?” କୁଞ୍ଜଅପା ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନଙ୍କୁ ଚାହିଁଲେ - “ଆରେ ବାପା, କେତେ ଜନ୍ମରେ ମଣିଷ ଜନ୍ମ। କେତେ ତପସ୍ୟା ଫଳରୁ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରରେ ମରଣ। ଏ ସବୁ ଜଞ୍ଜାଳ ଦିନେ ଛିଡ଼ିଯିବ। ସେଦିନ ମନ କରିବ ଯାଇ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର ବାଲିରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିବାକୁ, ସମୁଦ୍ର ପକ୍ତାରେ। ସେ ନିଦରୁ ଆଉ ଉଠିବାକୁ ମନହେବ ନାହିଁ। ସେଇଠୁ ପାହାଚ ବନ୍ଧା ହୋଇଛି ଅମରାବତୀ ପୁରକୁ। ଏ ବୁଢ଼ା, ଆଜି ଯେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଏଡ଼େ ବଡ଼ ନିଦରେ, ଏଇ ଶ୍ରୀକରଣ ହରିବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକ ଦିନେ ପୁଣି ମତେ କହୁଥିଲେ - “କୁଞ୍ଜ, ଏଇ ଟୋକାଗୁଡ଼ାଙ୍କୁ କହିବୁ ମୋ ମୁହଁରେ ନିଆଁ ଅଟା ମାଡ଼ିବେ ନାହିଁ। ନିଆଁକୁ ମୋର ଭାରି ଡର। କେତେ ଯତ୍ନରେ, କେତେ ଅଲିଅଳରେ ଏ

ଦେହ। ମତେ ଖାଲି ଟିକିଏ ପତିତପାବନଙ୍କୁ ଦେଖେଇ ନେଇ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର ବାଲିରେ ଶୁଆଇ ଦେବେ, ମୋର ରଜାଘର ପାଟଖଣ୍ଡୁଆ ଖଣ୍ଡିକ ଘୋଡ଼ାଇ ଦେଇ। ଚନ୍ଦ୍ର ଉଠିଲେ ସମୁଦ୍ର ଆସି ମତେ ବୋହିନେବ ଭିତରକୁ। ମତେ କୋଇଲିବୈକୁଣ୍ଠ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଯିବ।”

ସେତିକିରେ କଥା ଛିଡ଼ିଲା। କୋଇଲିବୈକୁଣ୍ଠ ପ୍ରାପ୍ତିର ଗୋଟିଏ ଦ୍ୱାର ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର। ସଂସାରର ସରହଦ ଡେଇଁ ସମୁଦ୍ରର ଦାଡ଼ରେ କରି ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର - ଧୁ ଧୁ ଜଳୁଛି ରୋହରୋଦ୍ର ଖରାରେ ସମୁଦ୍ରର ପଳିତ ଲୁଣ। ପବନରେ ତୁହାକୁ ତୁହା କୁହୁଳି ଉଠି। ମାଇଲ ମାଇଲ ଧରି ଗଛଟିଏ ନାହିଁ ପତ୍ରଟିଏ ନାହିଁ, ଯେପରି ମଡ଼ାପୋଡ଼ାର ଫୁରକୁଟି ଗନ୍ଧରେ ଉଦ୍ଧାର ପାରୁନାହାନ୍ତି। ଖାଲି ଉଷର ବାଲି। ଡହଡହ ମଲା ପାଉଁଶର, ପୋଡ଼ା ହାଡ଼ ଆଉ ଶିପ ଓ ଶାମୁକାର ମଶାଣି। ଜୀବନ ପରି ମୃତ୍ୟୁ ବି ତା’ର ଅଖଣ୍ଡ ରାଜ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିଛି। ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର ମଶାଣିର ସୀମା ସରିଛି ଯେଉଁଠି ପହଞ୍ଚିନାହିଁ ମାଂସ ପୋଡ଼ାର ହାଡ଼ା, କଞ୍ଚାଦେହ ତରଳିବାର ସେଁ ସେଁ ଶବ୍ଦ, ଗଣ୍ଠି ହାଡ଼ ଫୁଟିବାର। କୁଆ ବୋହି ଆଣିବାର ଭୟ ନାହିଁ ମୁର୍ଦ୍ଦାର ପାଇଁ ରଖା ହୋଇଥିବା ଘିଅ ବଳିତା। ପବନରେ ଗଡ଼ିଆସେ ନାହିଁ ଦଗ୍ଧ ଆଟିକା ଆଉ ନାଲି ମାଠିଆ କି ବର୍ଷା ପାଣିରେ କୋକେଇ ବାଉଁଶ ଆଉ ସକ୍ତରା ମସିଣା। ଜୀବନ ଆଉ ମରଣ ଗୋଲେଇ ହୋଇ ଯିବାର ଆଶଙ୍କା ନାହିଁ। ଜନବସତିରୁ ଅନେକ ବାଟ ଏ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର। ଅନେକ ତଫାତ୍ ସହର ଆଉ ତା’ ଭିତରେ। ତଥାପି, ସମସ୍ତେ ଖୋଜନ୍ତି ଖୋଜିବାର ବେଳ ଆସିଲେ। ଏଇଠି ଆସି ଶୋଇପଡ଼ିବେ ନିରୋଳାରେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ, ଜିଅନ୍ତା ମଣିଷଙ୍କରୁ ଦୂରରେ। ସାଧାରଣବେଳେ ଏଠିକୁ ଆସିବା ମନା, ଯା’ ସୀମାରେ ଘର ତୋଳିବାକୁ, ଫୁଲଗଛ ଲଗାଇବାକୁ। ଏଠି ଅଘରୀର ଘର, ଯାହା ଅହ୍ୟାରୁ ମାଲଭାଇ ମଡ଼ାଚଣ୍ଡିଆ ନିଆଁ ନିଅନ୍ତି, ଯେ ଖପୁରିରୁ ପାଣି ଟେକି ପିଏ, ଯାହା କୁକୁର ଜଳନ୍ତା ଜୁଇରୁ ଦରପୋଡ଼ା ଅନ୍ଧବୁଜୁଳା ଓଟାରି ନେଇ ପଳାନ୍ତି। ଏଠି ଜୀବନ ସତ୍ୟ ନୁହେଁ। କେବଳ, ‘ରାମନାମ ସତ୍ୟ ହେଁ, ଅଉର ସବ୍ କୁଛ୍ ଝୁଟ୍ ହେଁ’। ଏ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର! ଏ ପ୍ରାପ୍ତି ହୁଏ କେତେ ଜନ୍ମର ସୁକୃତରେ।

ଶ୍ରୀକରଣ ହରିବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକ ସେଇଠି ପହଞ୍ଚିଲେ। ଏଠୁ ସ୍ୱର୍ଗ ଆଉ ବେଶି ବାଟ ନୁହେଁ। ମାଲଭାଇମାନେ କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ କି ଏକ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ନିଃସଙ୍ଗତାରେ ଜଡ଼ ହୋଇ ବସି ରହିଲେ। ବହୁତ ବାଟ ଯେପରି ସେମାନେ ଚାଲିଆସିଛନ୍ତି ମୁର୍ଦ୍ଦାର ସାଙ୍ଗରେ।

ତଳେ ଏପଟେ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ସମୁଦ୍ର - ଆକାଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ। ଚିଲଟିଏ ବି ଉଡୁନାହିଁ। କାହିଁ ଦୂରରେ ନଡ଼ିଆଗଛ ମାଳ ଭିତରୁ ଦିଶୁଛି ନୀଳଚକ୍ର-ବାନା ଶୋଇପଡ଼ିଛି। ଏଠୁ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ବାଁକୁ ଡାହାଣକୁ ଖାଲି ନିର୍ଜନ ବାଲିର ନିସ୍ତରଙ୍ଗ ପ୍ରଶସ୍ତି, କେତେ ଅଚେତ ବାଲିବନ୍ତର। ସମୁଦ୍ର ଶୋଇଛି ନିଘୋଡ଼ ନିଦରେ। ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ସେହି ଏକ ଭାବନା - ଏହି ହେଉଛି ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର ଯାହାର ବାଟଯାକ ପାରିଜାତ ଫୁଲ ଫୁଟିଥିବ। ଏଠି ଭଗବାନ ବାସୁଦେବ ନିଜେ କଳ୍ପ କଳ୍ପ ଧରି ଅନନ୍ତଶୟନରେ ଅଚେଷ୍ଟ।

ଯେ ଯାହା ଭାବେ ତଳେଇ କରି ଚାହିଁଲେ ଶୋଇବାର ଜାଗାଟିକୁ। ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦିନେ ଏଠାକୁ ଆସିବାକୁ ତ ପଡ଼ିବ। ପ୍ରଚୁର ଜାଗା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ। ଜୀବନର ଯାତ ଦେଖା ସରିଲେ ଯେ ଯାହା ବାଟରେ ଆସି ଆରାମରେ ଶୋଇପଡ଼ିବେ ଏଠି।

ଉଣିଶ ଶହ ସତାବନ ବର୍ଷ, ଯେଉଁ ବର୍ଷ ଆମ୍ଭ ପଣକ ଟଙ୍କାଟାକୁ ବି ଯତାଯତି - ଗାଈଗୋରୁ ଚରିଗଲେ; ଚଉଦବର୍ଷ ପରେ ଗୋଦାବରୀରେ ବୁଡ଼ ପଡ଼ିଥିଲା, ସେହି ବର୍ଷ ପଟ୍ଟନାୟକ ଘର ହାତୀଶାଳ ପରି ପିଣ୍ଡା ତଳେ ପୁଣି କୋକେଇ ବନ୍ଧା ହେଲା। ଏଥର ରାଧାମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ ଯିବେ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର। ‘ରାମନାମ ସତ୍ୟ ହେଁ, ଅଉର ସବ୍ କୁଛ୍ ଝୁଟ୍ ହେଁ’ ହୋଇ ରାଧାମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ ଚାଲିଲେ। ପଛେ ପଛେ ବଡ଼ପୁଅ ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ ନିଆଁ ଅଟା ଧରି। ମଲ୍ଲୀଗଡ଼ ଜାଗାଘର ପାର ହୋଇ ସେମାନେ ଉଆଁସ ଦାଣ୍ଡ ଧରିଲେଣି। ଏଠି ବି ଲୋକେ ରହିପାରୁ ନ ଥିଲେ ଆଗେ ମଡ଼ା ପୋଡ଼ାର ଗନ୍ଧରେ। ଏଇଠୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଉଥିଲା ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର ମଶାଣିର ସୀମା। ମାଇଲିଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଣି ଟୋପାଏ କି ଗଛ ଛାଇ ଟିକିଏ ମିଳିବ ନାହିଁ। ସାଇଁ ସାଇଁ ହୋଇ ଆସୁଏ ଉଞ୍ଚରେ ବୋହୁଥିବ ବାଲିର ଝଡ଼, ଗୋଡ଼ଯାକ ଛୁଞ୍ଚି ଫୋଡ଼ିଲା ପରି। ଦିନରେ ବିଲୁଆ ବୁଲୁଥିବେ, ଡାହାଣୀ ଚରୁଥିବେ। ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ ମନେ ପକାଇଲେ। ଏଇଠୁ ସେ ଫେରିଯାଇଥିଲେ ଗତଥର, ଜେଜେଙ୍କ ବେଳକୁ, ମଶାଣି ସୀମା ଭିତରକୁ ନ ପଶି, ବଡ଼ପୁଅ ବୋଲି। ସେ ଜେଜେବାପା ହରିବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଅମଳର କଥା। ଏଥର କିନ୍ତୁ ସେ ନିଜେ କର୍ତ୍ତା। ସେ ନିଜେ ଯିବେ ସ୍ୱର୍ଗର ଦୁଆର ମୂଳକୁ। ବାପକୁ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଚଢ଼ାଇଦେଇ ସେ ନିଜ ସ୍ୱର୍ଗଯାତ୍ରାର ବାଟଟା ବି ଦେଖିଆସିବେ ଆଖି ପୁରାଇ। କେତେଟା ବା ଦିନ ଆଉ ରହିଲା? ସେ ପଛକୁ ଫେରି

ବଡ଼ପୁଅ ପ୍ରଶାନ୍ତକୁ ଚାହିଁଲେ। ସେ ଭାବିଲେ, ତାଙ୍କୁ ଯେମିତି ତାଙ୍କ ବାପା ସଞ୍ଚିଥିଲେ ନିଜ ପାଇଁ, ମଶାଣି ଭିତରକୁ ପଶିବାକୁ ନ ଦେଇ ଅଧବାଟରୁ ଫେରାଇ ଦେଇଥିଲେ, ସେ ବି ଆଜି ସେମିତି ସଞ୍ଚିବେ ନିଜ ପୁଅ ପ୍ରଶାନ୍ତକୁ ନିଜ ବେଳ ଆସିଲାବେଳକୁ। ସେ ତାଙ୍କ କଡ଼ରେ ଚାଲିଥିବା ମାମୁ ପୁଅ ଭାଇଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ - “ଦ୍ଵିଜଭାଇ, ପ୍ରଶାନ୍ତ ଏଇଠୁ ଫେରିଯାଉ। ସେ କାହିଁକି ପଶିବ ମଶାଣିଟା ଭିତରକୁ?” ଦ୍ଵିଜ ପଟ୍ଟନାୟକ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇଲେ - “ଆସୁ ଆସୁ, ମଶାଣି କ’ଣ ଆରମ୍ଭ ହେଲାଣି? ଆମ ପିଲାଦିନ ସ୍ଵର୍ଗଦ୍ଵାର କ’ଣ ଆଉ ଅଛି? ଆମ ପିଲାଦିନେ ଆମେ ଏଇଠୁ ଫେରିଯାଉଥିଲୁ ବାପ ଥିଲା ପୁଏ। ଏବେ କ’ଣ ସ୍ଵର୍ଗଦ୍ଵାର ଆଉ ଲାଗିଛି ଏତେ ବାଟ? ସେ ଅଘରୀ ଅଛି ନା ସେ ଅମୁହାଁ କୁଅ ଅଛି? ପୁରା ଉଆଁସ ଦାଣ୍ଡଟାଯାକ ପରା ଲୋକ ବସିଗଲେଣି। ବଳିଆପଣ୍ଡା ଝାଉଁବଣିଆରୁ ନୋଲିଆ ସାହି ମାଡ଼ିଆସିଲାଣି। ଆଉ ଏପଟେ, ନୂଆଖାଲିରେ ଯେତେବେଳେ ହିନ୍ଦୁ-ମୁସଲମାନ ହାଣକାଟ ଚାଲିଲା - ଖୁଲନାରେ, ମୈମନ ସିଂ, ଚିଟାଗଙ୍ଗରେ, ଗାଡ଼ିଗାଡ଼ି ଅଧଲଙ୍ଗୁଳୀ ମାଇପି, ପିଲା, ଦରବୁଡ଼ୀ, ଅଭିଆଡ଼ୀ ଟୋକୀ ଅଜାଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ସମୁଦ୍ର ପକ୍ଷରେ। ସେଗୁଡ଼ାକ ତିନି ତିନି ଥର ମରି ଆସିଥିଲେ - ଜିଅନ୍ତା ମୁର୍ଦ୍ଦାର। ସେଗୁଡ଼ାକଙ୍କ ପାଇଁ ଶ୍ମଶାନ କ’ଣ, ସମୁଦ୍ର କ’ଣ? ସ୍ଵର୍ଗ କ’ଣ, ନରକ କ’ଣ? ତାଙ୍କର ସବୁ ଦେଖା, ସବୁ ଚଟା, ସବୁ ଅଙ୍ଗେଲିଭା। ଏକା ସେମାନେ ହିଁ ଜାଣିଥିଲେ ମଶାଣି ବାଲିରେ କାକୁଡ଼ିଚାଷ କରି। ସେ ବାଲିରେ ଯେତେବେଳେ ଫଳ ଫଳିଲା, ମୁର୍ଦ୍ଦାର ପାଉଁଶ ସାର ପାଇ ବଢ଼ିଲା ସଜନା ଗଛ, ହତାବାଡ଼ରେ ଫୁଟିଲା ଲଟକଣ ମନ୍ଦାର, ଟୋକୀମାନେ ଆଠଶା ଜାଗାରେ ଅଡ଼େଇଟଙ୍କାକୁ ବି ମଙ୍ଗିଲେ ନାହିଁ, ଶୁଖୁଆବାଲା ଆଉ ନେଡ଼ାନେଡ଼ୀ ବାବାଜି ବୁଲିଲେ ଉଦ୍‌ବାସ୍ତୁ ବସ୍ତିରେ, ନୂଆ ପ୍ରେତଦଳ ଆସିଲେ ସ୍ଵର୍ଗଦ୍ଵାରକୁ। ସନ୍ଦେଶ ବିକ୍ରି ହେଲା ଝାଟିମାଟି ଦୋକାନରେ - ଦାର୍ଜିଲିଂ ଚାହା ଆଉ ପାସିଂ ସୋ’ ସିଗାରେଟ୍। ଗେରୁଆପିନ୍ଧା ଅନ୍ଧଲ ପେଟ ବାବାଜିମାନେ ଆସିଲେ ପ୍ରେତଗୁଡ଼ାଙ୍କୁ ମଣିଷ କରିବା ପାଇଁ। ନିତି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ସଭା ବସିଲା - ମଣ୍ଡୁକୋପନିଷଦ୍, କଠୋପନିଷଦ୍; ରାମକୃଷ୍ଣ କଥାମତ୍ କି କେଉଁ ଚରିତାମତ୍ତର। ମାଇପିମାନେ ପୁଣି ନାଲି ଧଳା ଶଙ୍ଖା ଆଉ ସୁକ୍ଳାରେ ସିନ୍ଦୂର ନାଲଲେ। ଯେଉଁ ଭୂତକୋଠିରେ ବୁଡ଼ା ଧୋକଡ଼ା ରାଜଯନ୍ତ୍ରା ରୋଗୀ ଟଙ୍କା ଦଶଟାକୁ - ମାସ ମାସ ପଡ଼ି ଖୁଣୁ

କାଶି ରକ୍ତ ଖଙ୍ଗାର ଫିଙ୍ଗୁଥିଲେ, ସମୁଦ୍ର ହାଡ଼ା ଖାଉଥିଲେ, ସେ କୋଠାସବୁ ଚୂନ ଧଉଳା ହୋଇ ମରାହେଲା ହୋଟେଲର ସାଇନ୍‌ବୋର୍ଡ - ହୋଟେଲ୍ ସି-ଡ୍ରିମ୍, ହୋଟେଲ୍ ସି-ବେଡ୍ କି ଲଭ୍-ନେଷ୍ଟ୍। ଏଇ ହେଲା ସ୍ଵର୍ଗଦ୍ଵାରର ନୂଆ ସୀମା। ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନଙ୍କ ପଡୁଆଁ ପୁଅ ପ୍ରଶାନ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ ସେଇଠୁ ଫେରିଆସିଲେ - ଧୋତି ଅଣ୍ଡରଓୟାର୍ ପିନ୍ଧା ପୁରୋହିତଙ୍କ ଅଗ୍ରହାରୁ, ମଠ-ମଣ୍ଡପର ଛକରୁ। ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ ଭାବିଲେ, ଏଇଠୁ ସ୍ଵର୍ଗଦ୍ଵାର ଲାଗୁଛି। ମଡ଼ାର ଗନ୍ଧ ଆସୁଛି। ଶାଗୁଣୀ ଚକ୍ରି ଦେଉଛନ୍ତି। ମୁର୍ଦ୍ଦାର ପୋଡ଼ା ଯେତେବେଳେ ଅଧାଅଧି ହୋଇସାରିଲା ସେ ଥରେ ଚାରିଆଡ଼କୁ ବୁଲି ଚାହିଁଲେ। ଏବେ ବି ବେଶ୍ କିଛି ଦୂରରେ ହୋଟେଲ୍‌ର ସୀମା। ମାଛ ଧରି ଯାଉଥିବା ଟିପାକାଠି ଆଉ ପୋଲୁହମାନଙ୍କର।

ଏବେ ବି ଏଠି ନିଦ ହେବ, ସ୍ଵର୍ଗଦ୍ଵାରର ନିଦ। କାନରେ ବାଜିବ ନାହିଁ ନୋଲିଆଙ୍କ ବାହାଘରର ପେଁକାଳି କି ଉଦ୍‌ବାସ୍ତୁ ମାଇପିଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ମୀପୂଜାର ଛିଗୁଲିଆ ଶଙ୍ଖ। ମଣିଷ ଟିକିଏ ଆରାମରେ ଶୋଇପାରିବ - ଶେଷ ନିଦ!

ଯା’ ଭିତରେ, ଉଣିଶ ଶହ ସତଷଠି ମସିହାରେ, ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ ପଟ୍ଟନାୟକ ଚାକିରିରୁ ଅବସର ନେବାର ଛ’ବର୍ଷ ହୋଇଗଲାଣି, ପ୍ରଶାନ୍ତର ସଭା ସାନପୁଅ କଲେଜକୁ ଗଲାଣି, ପିଣ୍ଡାରେ ଛାମୁକରଣ ବଂଶର ନାତିନାତୁଣୀ ଗୋଠ ଆଉ ଛାଇଛାଇକା ଖେଲୁନାହାନ୍ତି, ସେମାନେ ଆଉ ସବୁ କ’ଣ ନୂଆ ଖେଳ ଶିଖିକରି ଆସିଛନ୍ତି। ପୂଜାଘରକୁ ସେମାନେ ସବୁ ଯେତେବେଳେ ଆସିଲେ ତାଙ୍କୁ ଧରିଲେ। ଜେଜେବାପା ତାଙ୍କୁ ସମୁଦ୍ରକୂଳକୁ ବୁଲାଇ ନେଇଯିବେ, ଆଇସକ୍ରିମ୍ କିଣାଇଦେବେ, କିଣାଇଦେବେ ଶଙ୍ଖମାଲି ଆଉ ସିପର ଦୁଲ୍। ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ ପଚାରିଲେ - “କେଉଁଠି ଏ ସବୁ ମିଳୁଛି?” ପିଲାମାନେ ହସିଲେ ଠୋ’ ଠୋ’ ହୋଇ - “ସ୍ଵର୍ଗଦ୍ଵାରେ ଜେଜେ, ସ୍ଵର୍ଗଦ୍ଵାର ଦେଖିନାହିଁ?” ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ- ସ୍ଵର୍ଗଦ୍ଵାର ଯିବାବେଳ କ’ଣ ତାଙ୍କର ହୋଇଗଲାଣି କି? ସମୁଦ୍ରକୂଳ ବୁଲା ଗୋଟାଏ କ’ଣ? ଜୀବନଟା ଭିତରେ ଥରେ କି ଦି’ଥର ସେ ଯାଇଥିବେ ସମୁଦ୍ର ପକ୍ଷକୁ। ପିଲାବେଳେ ବର୍ଷେ ବୁଡ଼ା ମା’ ସାଙ୍ଗରେ କାଉଁଜ ପୁନିଆଁ ବୁଡ଼ ପକାଇବାକୁ। ଶୀତ ଯେ ଶୀତ କହିବାର ନାହିଁ। ଥରେ ବଳିଆପଣ୍ଡା ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଓହ୍ଲାଇଛି ବୋଲି ସାହିଟାଯାକ ଲୋକ ଗଲେ। ସେ କିନ୍ତୁ ଗଲେ ନାହିଁ। ଆଉ ଦି’ ଚାରିଥର ମଡ଼ା ମୃତିକିଆରେ। ତାଙ୍କ ପାଇଁ, ତାଙ୍କର ଯେତେ

ସାଙ୍ଗସୁଖ ଅଛନ୍ତି ଏଠି, ସମୁଦ୍ରଟା ସ୍ଵର୍ଗଦ୍ଵାର ମଶାଣିର କାନ୍ଥିଏ। ଭଲବେଳରେ ତ ନୁହେଁ, ଖରାପ ବେଳରେ କିଏ କେମିତି ଯାଇଥିବ। ପଚାରିଲେ ଲୋକେ ଆଜୁଠିରେ ଗଣିକରି କହିଦେବେ କିଏ କେତେଥର ଯାଇଛନ୍ତି ସମୁଦ୍ର ପକ୍ଷକୁ। ହସିଦେବେ କହିବେ - “ଯିବା ଭାଇ, ସମସ୍ତେ ଯିବା ସମୁଦ୍ର ପକ୍ଷକୁ। ଏମିତି ତରବର କାହିଁକି?” କେତେ ବର୍ଷ ତଳେ କିଏ ଜଣେ ବିଦେଶୀ ମହାଜନ ତାଙ୍କଠି ବଡ଼ କୃତକୃତ୍ୟ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ଯାଉଥିଲା ଖଣ୍ଡେ ଜାଗା ସମୁଦ୍ର ବାଲିରେ। ସେ ଚାରିଦିନ ଲୁଚିଛନ୍ତି ତାକୁ। ମନ ସୁଖରେ କିଏ ଯାଇ ଘରକରେ ସମୁଦ୍ର ପକ୍ଷରେ? ହଁ ସେ ଯେ ଶୁଣିନାହାନ୍ତି ଏପରି ନୁହେଁ। ସରକାର ସମୁଦ୍ରକୂଳେ କୁଆଡ଼େ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଛନ୍ତି। ବାଙ୍କୀ ମୁହାଣରୁ ସିରୁଳି ମହାବୀର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତିଳ ପକାଇବାକୁ ଜାଗା ନାହିଁ ସମୁଦ୍ରବାଲିରେ। ବହୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ଲୋକ କୁଆଡ଼େ ସେଠି ଜାଗା କିଣି ରହିଲେଣି। ବଡ଼ ହୋଟେଲ୍, ନାମଜାଦା ବ୍ୟାଙ୍କ୍, କମ୍ପାନିମାନଙ୍କର ହଲିଡେ ହୋମ୍, ବାର୍, ଚାଇନିଜ୍ ରେସ୍ଟୋରାନ୍, ଦୋକାନ ବଜାରରେ ସ୍ଵର୍ଗଦ୍ଵାର ଗହଗହ କରୁଛି। ଟୋକାଟୋକୀମାନେ ଉଡ଼ାଉଡ଼ି ହୋଇ ଆସୁଛନ୍ତି କେଉଁ କେଉଁ ପ୍ରାନ୍ତରୁ, କାହା ପୁଅ ସମୁଦ୍ରରେ ଗାଧୋଉ ଗାଧୋଉ ଭିତର କାହାଳୀରେ ପଡ଼ିଯାଇ ଲାଗୁଛି ପେଣ୍ଟକଟାରେ। ସାହେବ ସାହେବାଣୀମାନେ ନଙ୍ଗଳା ହୋଇ ଖରା ପୁଉଁଛନ୍ତି। କେଉଁଠି କୁଆପାଲି ପଡ଼ିଛି ତ କେଉଁଠି ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଥାଳି ଖେଚେଡ଼ି ବଢ଼ା ହେଉଛି ଡାଇନିଂ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ। ସେ ସବୁ ଶୁଣନ୍ତି - ପ୍ରେତପୁରୀର କାହାଣୀ ପରି। କେବେ ମନକରି ନାହାନ୍ତି ଥରେ ଯାଇ ସ୍ଵଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖି ଆସିବେ ବୋଲି।

ନାତିନାତୁଣୀମାନେ କିନ୍ତୁ ଛାଡ଼ିବେ ନାହିଁ। ଜେଜେବାପା ସେମାନଙ୍କୁ ସମୁଦ୍ରକୂଳକୁ ନେଇ ଯିବେ ହିଁ ଯିବେ। ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ ଶେଷକୁ ରାଜି ହେଲେ। ଧୋତି ପଞ୍ଜାବି ପିନ୍ଧି ବେକରେ ଚାଦରଟିଏ କୁଞ୍ଚିକରି ପକାଇଲେ। ରିକ୍‌ସା ଦୁଇଖଣ୍ଡରେ ବସି ବୁଡ଼ା ପିଲା ସମସ୍ତେ ବାହାରିଲେ ସମୁଦ୍ରକୂଳ। ଛକ ଉପରୁ ରିକ୍‌ସାବାଲା ଯେତେବେଳେ ବାଲିସାହି ବାଟେ ମୋଡ଼ିଲେ ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ ଆଉ ସମ୍ବୁଲି ପାରିଲେ ନାହିଁ - “ହାଁ ହାଁ, ଆରେ ସେଆଡ଼େ କୁଆଡ଼େ ମୋଡୁଛ, ଉଆଁସ ଦାଣ୍ଡ ଆଡ଼େ? ଏ ପଟେ ଦୋଳମଣ୍ଡପ ସାହିବାଟେ ଚାଲୁନାହିଁ?” ରିକ୍‌ସାବାଲା ଏ ଗଜର ଗଜର ହେଲେ - “ପାଖ ବାଟରେ ନ ଯାଇ ଏତେ ବାଟ ବୁଲାଇବେ

ଦେହଟଙ୍କା ଭଡ଼ାକୁ!” ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲେ - “ଆରେ, ଆମକୁ ନେଇ କ’ଣ ଆଉ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାରରେ ପହଞ୍ଚାଇବ?” “ଆଜ୍ଞା କଥା କହୁଛନ୍ତି ବୁଢ଼ାବାବୁ?” ରିକ୍ସାବାଲା ଛାଡ଼ିବାବାଲା ନୁହନ୍ତି। ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର ଯିବେ ନାହିଁ ତ ଆଉ କେଉଁଠି ଯିବେ? ସେଇଠି ତ ସବୁ ଆଉ ଏଣେତେଣେ ବୁଲି କ’ଣ କରିବେ?” ପିଲାମାନେ ବିକଟାଳ ଲଗାଇଲେ - “ହଁଜେଜେ, ଆମେ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାରକୁ ଯିବୁ। ସେଇଠି ସବୁ ଗହଳ ଚହଳ, ସବୁ ଦୋକାନବଜାର।” “ବୁଝକର” - ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ ବୋଧହୁଏ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ। ତା’ପରେ କ’ଣ ଭାବି ରୋକିନେଲେ ନିଜକୁ। ଗୁମ୍ଫାରି ଭାବିଲେ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାରଟା ଗୋଟାଏ ମେଲଣ ପଡ଼ିଆ ହୋଇଗଲାଣି ବୋଧହୁଏ। ପିଲେ ବଡ଼ ଯେମିତି ହମହମ ହେଉଛନ୍ତି ସେଠି ପହଞ୍ଚିବାକୁ, ସେଥିରୁ କି ସ୍ପଷ୍ଟ ନୁହେଁ ସ୍ୱର୍ଗର ଅର୍ଥରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଛି ବୋଲି? ଆମେ ଯାହାକୁ ଜୀବନର ପାହି-ଗିରା ଆରପଟେ ବୋଲି ଭାବୁଥିଲୁ ଏମାନେ ଆଜି ତାକୁ ଦି’ହାତ ମୁଠାରେ, ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ବସିଛନ୍ତି। ଯେଉଁ ସ୍ୱର୍ଗ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାରର ଆରପଟେ ଥିଲା, ଜୀବନର ସୀମା ଆରପଟେ, ଆଜି ସେ ଦୁଆରର ଏପଟେ - ରଙ୍ଗବେରଙ୍ଗ ଦୋକାନରେ, କିଣିବା ଆଉ ବିକିହେବାର ନିଶାରେ, ଦେଖିବା ଆଉ ଦେଖାଇହେବାର ଚୂଷ୍ଟାରେ। ସେ ଭାବିଲେ, ସେ ଯା’ର ପ୍ରତିବାଦ କରିବେ, ଏ ନୂଆ ଅଭିଧାନ ଲେଖାଲିଖି ମୀମାଂସାରେ।

ରିକ୍ସା ଯେତେବେଳେ ରହିଲା ଟ୍ରାଫିକ୍ ପୁଲିସ୍‌ର ଇଞ୍ଜିନରେ, ପିଲାମାନେ ଖପଖାପ ହୋଇ ଡେଇଁପଡ଼ିଲେ। ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନଙ୍କୁ ରିକ୍ସାବାଲାଙ୍କ ଭଡ଼ା ଛିଣ୍ଡାଇବାକୁ ବି ବେଳ ନାହିଁ। ସେ ଚିହ୍ନିପାରୁ ନାହାନ୍ତି ସେ କେଉଁଠି ଓହ୍ଲାଇଛନ୍ତି। ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଆଖି ପଡ଼ିଲା ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର ଡାକଘର ଉପରେ। ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ। ସେ ଠିକ୍ ଜାଗାରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି। ଏଠିକି ବି ତା’ହେଲେ ଚିଠି ଆସୁଛି। ଚାରିଆଡ଼କୁ ଟିକିଏ ଚାହିଁ ମନକୁ ମନ କହିଲେ - ଏଇ ଆଲୁଅ, ଦୋକାନ ବଜାର, ଏଇ ଧୂମ୍‌ଧାମ୍‌! ଯା’ ଭିତରେ ତାଙ୍କୁ ଲାଜ ମାଡ଼ିବ ଯେଉଁଦିନ ଏଇ ରାସ୍ତାରେ ମାଲଭାଇମାନେ ତାଙ୍କୁ ବାଉଁଶ ଚାରିଖଣ୍ଡ ଉପରେ ଶୁଆଇ ଧକରଚକର କରି ବୋହି ଆଣିବେ ‘ରାମନାମ ସତ୍ୟ ହେ’ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି। ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ଦଳ ଚାଲିଥିଲେ ଆଗରେ। ସମସ୍ତଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଯାଉଥିବ ତାଙ୍କରି ଉପରକୁ। ଅଥଚ ସେ? ମଫସଲିଆ ଜମିଦାର ଯାତ୍ରାକୁ ବାହାରିଲା ପରି ସେ ବିଚିତ୍ର ବେଶ ହୋଇଥିବେ। ଖଣ୍ଡିଆ ମସିଣା, କଢ଼ା, ଛତା,

ଯାବତୀୟ ଅଳିଆ - ତାଙ୍କ ଚଷମାଠୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପାନବଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ ରୁଷ୍ଟେଇପୁଷ୍ଟେଇ ସେ ବୁଝାହୋଇ ଚାଲିଥିବେ - ସରକାରୀ ଅଫିସର ବଦଳି ହୋଇ ବିଦେଶ ଗଲା ପରି! ତାଙ୍କ ରାସ୍ତାରେ! ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ସ୍ୱାଗତ କଲାପରି ଦୁଇକଡ଼ର ଦୋକାନମାନଙ୍କରୁ ଉଡୁଥିବା ରଙ୍ଗନେଲି ଜର୍ଜେଟ ଶାଢ଼ିର ପତାକା। ଆକ ଆକ ହୋଇ ଥୁଆ ହୋଇଥିବ ଛେନାପୋଡ଼, ଚମ୍‌ଚମ୍ ଆଉ ଦାନାଦାରର ଥାଳି। ଶିଙ୍ଗଡ଼ା ଭଜା ହେଉଥିବା ଘୁଘୁନି ମଟର ଆଉ ଆଲୁଦମ୍‌ରେ ଛୁଙ୍କ ଦିଆ ହେଉଥିବା ମାଲଭାଇମାନେ ତରତରରେ ତାଙ୍କୁ ମଶାଣି ବାଲିରେ ଓହ୍ଲାଇ ଦେଇ ଆସି ବସିଯିବେ ଚାହା ଦୋକାନ ବେଞ୍ଚରେ - କପେ ଚାହା ଆଉ ଦି’ ଦି’ଟା ପାନଡୁଆ ଧରି। ସମସ୍ତେ ମୁର୍ଦ୍ଦାର ଛୁଆଁ ମୁର୍ଦ୍ଦାର ଛୁଆଁ କହି ଆଡ଼େଇ ଯିବେ ସେଠୁ।

ଏହି ସୁଯୋଗରେ - ସେ ଭାବନ୍ତି, ସେ ଥିରକିନା କୋକେଇରୁ ଉଠିଯାଇ ଠିଆ ହେବେ ‘ଆଦର୍ଶ ହିନ୍ଦୁ ଭୋଜନାଳୟ’ ବାରଣ୍ଡା ତଳେ ଯେଉଁଠି ସୁନାଗହଣାରେ ମଞ୍ଜିହୋଇ ମୋଟା ବଙ୍ଗାଲୁଣୀ ହୋଟେଲ୍ ମାଲିକାଣୀ ବସି ଖଇଙ୍ଗାମାଛ ଭଜାଉଥିବା ଦି’ ଚେକା ବସଲଗା ମାଛଭଜା ଉଠାଇ ଆଣି ସେ ପୁଣି ଆସି ଶୋଇପଡ଼ିବେ ନିଜ ଜାଗାରେ। ନା ସେ ଯିବେ ମହୋଦଧି ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ଭଣ୍ଡାରକୁ। ମିଠା ଦହି ଓଳିଏ କି କ୍ଷୀରସାଗର ବଡ଼ାଏ ପାଇଁ? ନା ନୋଲିଆ ସାହିରେ ପଶିବେ? ଖଣ୍ଡବାଳିଆ ଶୁଖୁଆପୋଡ଼ା ସାଙ୍ଗରେ ଠେକିଏ ତାଡ଼ି ପିଇ ପିକା ଟାଣି ଟାଣି ଫେରିବେ ପୋଡ଼ା ହେବାକୁ। ନା, ଡେରି ହୋଇଯିବ। ମାଲଭାଇମାନେ ତା’ ଖାଇ ଫେରି ଆସିବେଣି ତାଙ୍କୁ ପୋଡ଼ିବାକୁ।

“ଜେଜେ, କାହିଁକି ହସୁଛନ୍ତି?” - ବଡ଼ ନାତୁଣୀ ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନଙ୍କୁ ହଲାଇ ଦେଇ ପଚାରିଲା। “ଏ? ନାହିଁ କିଛି ନାହିଁ। ଚାଲ ଚାଲ, ଆଇସକ୍ରିମ୍ ଖାଇବ ବୋଲି ପରା କହୁଥିଲୁ? କେଉଁଠି ମିଳୁଛି ଆଇସକ୍ରିମ୍?”

ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଆଇସକ୍ରିମ୍ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଧରାଇ ଦେଇ ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ ନ ଜାଣିଲା ହୋଇ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର ଆଡ଼େ ଚାଲିଲେ - “ଦେଖିଆସିବା ଟିକିଏ ମଶାଣିଟା।” ପାଞ୍ଚଟା ବେଳୁ ଅନନ୍ତଶୟନଙ୍କର ଶୟନ ହୋଇଗଲାଣି। ତାଙ୍କ ବାରଣ୍ଡାରେ ବସି ଚୁରିଷ୍ଟ ବସବାଲାମାନେ କାଲି ପାଇଁ ଉଦୟଗିରି ଖଣ୍ଡଗିରି ଟିକଟ କାଟିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ। ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ ଭାବିଲେ - ବଡ଼ ଆଶାବାଦୀ ଏ ଜଗତଟା ହୋଇପଡ଼ିଛି। ମଶାଣିରେ କାଲି ପାଇଁ ଆଜି ରିଜର୍ଭେସନ୍ ଚାଲିଛି।

ପାହାଚ କେଇଟା ଓହ୍ଲାଇ ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ ତଳକୁ ଚାହିଁଲେ। ହଁ, ଏଇ ହୋଇଥିବ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର। ବାଲି ଆଉ ପାଉଁଶ ମିଶା ଗୋଟାଏ ଗର୍ତ୍ତ। ତା’ ଭିତରୁ ଦୁକୁଦୁକୁ ହୋଇ ଜଳୁଛି ମଣିଷ ମଡ଼ାଟାଏ। ଦିଶୁଛି ନରକରେ ପଡ଼ିଲା ପରି। ମଡ଼ାଟଣିଆ ଜଣେ ତଡ଼ା ଖଣ୍ଡକରେ କେଣୁଛି ବସ୍ତୁଟାକୁ। ଆଉ ଗୋଟାଏ ଗୁଡ଼ିଆପୁଡ଼ିଆ ହୋଇ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛି। କାରଖାନାର ଲୁହା ତରଳା ଭାଟି ପରି। ଚାରିପଟୁ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାରକୁ ଘେରି ଯାଇଛନ୍ତି ଡେଙ୍ଗା ଡେଙ୍ଗା କୋଠାଘର, ବାଙ୍କ ଖିଲାଣି, କାଗଜ ଫୁଲର ଲଟା, ଲିମ୍ବୁଗଛ, ବୁଲାଗୋରୁ, ଖରାରେ ଶୁଖୁଥିବା ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ସମୁଦ୍ର ମାଛ, ନର୍ଦ୍ଦମା ପାଣି ଆଉ ଟେଲିଫୋନ୍ ଖୁଣ୍ଟ। ଯେପରି ମାପରୁପର ନିର୍ଭୁଲତା ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ ଇଞ୍ଜିନିୟର୍ ସାତ-ଚାଖଣ୍ଡର ଦେହ ପାଇଁ ଠିକ୍ ଆଠ-ଚାଖଣ୍ଡର ମଶାଣି ଗାତଟିଏ ଛାଡ଼ିଦେଇ ବାକି ସବୁ ଦଖଲ କରି ନେଇଛନ୍ତି। ସବୁ ଫାଲତୁ ଜାଗା, ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାହା ସବୁ ମୃତ୍ୟୁର ଦଖଲରେ ଥିଲା, ଯାହା ସୀମାକୁ ଜିଅନ୍ତା ମଣିଷ ଭରସି ପଶିପାରୁ ନ ଥିଲେ ମୁର୍ଦ୍ଦାର-ଛୁଆଁ ହୋଇଯିବେ ବୋଲି, ସେ ସବୁ ବେଦଖଲ ହୋଇଗଲାଣି। ବାଲ୍‌କୋନିରୁ ମାଇପି ପିନ୍ଧା ଶୁଖୁଛି ମଡ଼ାପୋଡ଼ା ଧାଁସରେ। ବିଣ୍ଡା ବିଣ୍ଡା ମାରାକନା ପଡ଼ିଛି। ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ ଚାହିଁ ରହିଲେ କିଛିକ୍ଷଣ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର - ଯାହାର ଦିଗହଜା ଦାଣ୍ଡକୁ ଆଖି ପାଉ ନ ଥିଲା। ସେ ହୋଇଛି ଗୋଟାଏ ଖାତ। ଶୋଇଲା ଲୋକଙ୍କର ଦେହକୁ ଦେହ ବାଜୁଛି। ଏଠି ଆସି ଶୋଇବାକୁ ହେବ - ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ ଭାବିଲେ - ଏ ନର୍ଦ୍ଦମା ଆଉ ଶୁଖୁଆ ଗନ୍ଧରେ, ଏ ଲଟେରି ଟିକଟ ବିକାଳିଙ୍କ ସିନେମା ଗୀତ ଗହଳିରେ। ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାରଟା ନର୍କ ହୋଇଗଲା, ନର୍କ ହୋଇଗଲା ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାରଟା!

ଗୁରୁପ୍ରସନ୍ନ ପଟ୍ଟନାୟକ ସେଇଠୁ ମନସ୍ଥ କରି ଫେରି ସାହିପିଲାଙ୍କୁ ଲଗାଇ ପ୍ରତି ଘରୁ ଶନିବାରକୁ ଶନିବାର ଦଶ ପଇସା ଚାନ୍ଦା ଉଠାଇ ଗଡ଼ିଛନ୍ତି - ‘ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ସମିତି’। ବାଲିରୁ ଦୁଇ ଏକର ପୁଣି ଦଖଲ କରି ସାରିଲେଣି। ଟିଣଘର ଗୋଦାମ ଦୁଇଟାକୁ ନୋଟିସ ଦିଆ ସରିଲାଣି ତୁରନ୍ତ ଭାଙ୍ଗ ବୋଲି। ନର୍ଦ୍ଦମାଟା ଅଧାଅଧି ପୋଡ଼ା ସରିଲାଣି। ନ ହେବ କାହିଁକି? ସେ ଏବେ ଅଧେ ଦିନ ନିଜେ ଯାଇ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର ଅନନ୍ତଶୟନଙ୍କ ବାରଣ୍ଡାରେ ଚଉକି ଖଣ୍ଡେ ପକାଇ ଚୁରିଷ୍ଟ ବସବାଲାଙ୍କ ପରି କାଲିର ଯାତ୍ରା ପାଇଁ ଟିକଟ କାଟୁଛନ୍ତି, ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାରର ଟିକଟ।



ଘାଈ

ପ୍ରତିଭା ରାୟ



ଗଳ୍ପାଂଶ

ପାଣ୍ଡୁଆ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ନେତା ଭଳି ଭାଷଣ ଦେଲା- “ମୋ ବସ୍ତ୍ର ଲୋକଙ୍କ ଠେଙ୍ଗ ମୋର କ’ଣ ଲୋଭ ନାହିଁ ବୋଲି ଭାବୁଛୁ ? କିନ୍ତୁ ସାରା ଗାଁ କଥା ଭାବିଲାବେଳେ ଅଲଗା କରି ମୋ ବସ୍ତ୍ରପାଇଁ ସ୍ୱାର୍ଥୀ କାମ କରିବି କେମିତି ? ମୁଁ ଜାଣିଛି ଯେ ଏପଟ ବନ୍ଧ ନିରାପଦ । ଏପଟେ ମାଟି ପଡ଼ି ଦେଇ ଉଠି ହୋଇଛି । ଯଦି ଘାଈ ହବ ; ତେବେ ମନ୍ଦିର, କୋଠାବାଡ଼ି, ଉଚ୍ଚ ପିଣ୍ଡା ଥିବା ଉପରମୁଣ୍ଡ ବନ୍ଧ ପଟେ । ସେ ବି ଆମରି ଗାଁ, ଆମରି ଠାକୁର, ଆମରି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୋସେଇଁ ଖାଉନ୍ । ତାଙ୍କରି ବିଲରେ ମୂଳ ଲାଗି ଆମେ ପେଟ ପୋଷୁଛୁ । ସମସ୍ତେ ବଞ୍ଚିଲେ ଆମେ ବଞ୍ଚିବା । ତାଙ୍କ ବିଲରେ ବାଲି ଚରିଗଲେ ଆମେ ବି ମରିବା ଯେ ! ସେଇଥିପାଇଁ ସବୁତଳ ଭେଣ୍ଡିଆ ଆଜି ରାତିରେ ଉପରମୁଣ୍ଡ ଜଗିବେ । ସରକାରୀ ଲୋକ ସବୁ ପେଟୋମାଙ୍କୁ ଆଲୁଅ ଜଳାଇ ବାଲିବସ୍ତ୍ରା, ପଥର, ବାଉଁଶ ଦେଇ ତାଙ୍କ ପାରୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଢ଼ିକୁ ରୋକିଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ଯଦି ବଢ଼ିପାଣି କିଛି ନ ମାନିଲା ତେବେ ସମସ୍ତେ ଭାସିଯିବେ । ତାଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବ କିଏ ? ଆମ ବସ୍ତ୍ରଲୋକ ଯେତେ ପହଁରା ଜାଣନ୍ତି, ଉପର ସାହି ଲୋକ ସେତେ ପହଁରାରେ ଓସ୍ତାଦ ନୁହନ୍ତି । ତେବେ ସବୁ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇ ରହ । ଏପଟକୁ କିଛି ବିପଦ ନାହିଁ ।”

ଗର୍ଭିଣୀ ଗାଈର ପେଟ ପରି ନଈ ପେଟ ଫୁଲୁଛି । ଏ ବର୍ଷର ବଢ଼ି ବୟାଅଣୀ ବଢ଼ିକୁ ଟପିବ କି ? ଗାଈ ତିନିଦିନ ଧରି ଲଗାଣ ବର୍ଷା, ଜିଦି କଲାମିତି ‘ସବୁଆ’ ନଈପେଟ ଉପରେ ଯେମିତି ଛେରୁଛି । ଶହ ଶହ ଘାଈ ହେବ ବୋଲି ଅଟକଳ କରିବାକୁ ହେବ ।

ବାଞ୍ଛବିରାଡ଼ି ତେୟାଳିଶ ପଡ଼ା, ବିଲୁଆଡ଼ିହ, ଜିଗିରିପୁର, ମଡ଼ାସାହି, ନିଶ୍ଚିତ କୁଆ ଗାଁମାନଙ୍କରେ କୋକୁଆ ଭୟ

ଖେଳିଯାଇଛି । କାଠଯୋଡ଼ି ଦାଡ଼କୁ ଲାଗିଥିବା ଏହି ଗାଁମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ଦିଗରେ ଏବର ସରକାରଙ୍କର ଉଦାସୀନ ମନୋବୃତ୍ତି ଯୋଗୁଁ ଏହି ଗାଁଗୁଡ଼ିକ ଯେ ‘ସବୁଆ’ ଗର୍ଭରେ ଲୀନ ହେବେ, ଏକଥା ବେସରକାରୀ ଦଳଗୁଡ଼ିକର କୁଜିନେତାମାନେ ଆଶଙ୍କା କରିବାରୁ ନଈ ଦାଡ଼େ ଦାଡ଼େ ପଡ଼ିଥିବା ବନ୍ଧ ସୁଦୃଢ଼ ହୋଇଥିଲେବା ଗୋଟିଏ ଆଶା ଥା’ନ୍ତା ! ସେ ଦିଗରେ ସରକାର ଚରମ ଅବହେଳା କରିଛନ୍ତି ।

ବହୁଦିନୁ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ବୁରୁଜଗୁଡ଼ିକ ଦୁର୍ବଳ ହେଲାଣି । ଗାଲୁଅପଡ଼ା ବୁରୁଜ ନିକଟରେ ଏ ବର୍ଷ ବଡ଼ ଘାଈଟାଏ ଫିଟିବ ବୋଲି ଆଶଙ୍କା ହେଉଛି । ‘ମଡ଼ାସାହି’ ‘ବାଞ୍ଛବିରାଡ଼ି’ ଗାଁ ପାଖ ବନ୍ଧରେ ନଈ ସୁଅ ମୁହାଁମୁହିଁ ଧକ୍କା ଖାଉଛି । ଧୀରେ ଧୀରେ ଫାଟ ହୋଇ ଅତଡ଼ା ଖସିବାର ଭୟ ଅଛି । ଏଥିପ୍ରତି ବିଭାଗୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଦୃଷ୍ଟି ନ ଦେଲେ ପାଲୁଅପଡ଼ା ବାଞ୍ଛବିରାଡ଼ି ଓ ମଡ଼ାସାହି ଗାଁ ତିନିଟି ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଯିବ ବୋଲି

ବିଭିନ୍ନ ଦଳର କିଶୋର, ଯୁବ, ଦରବୁଢ଼ା ମହିଳା ଦଳମାନ ସରକାର ଦଳକୁ ଚେତାବନୀ ଶୁଣାଇ ଦେଇଛନ୍ତି।

ସରକାରୀ ଦଳ ବି ବଢ଼ି ପୂର୍ବରୁ ବଡ଼ ତପ୍ତର ହୋଇ ଉଠିଛନ୍ତି। ତେଣୁ ମନ୍ତ୍ରୀ, ଯନ୍ତ୍ରୀ, ସହଯୋଗୀ ଏବଂ ପଦସ୍ଥ ଅଧିକାରୀମାନେ ଘନ ଘନ ଗସ୍ତ କରି ସେହିସବୁ ଅଞ୍ଚଳର ଅବସ୍ଥାକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରୁଛନ୍ତି। ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ବନ୍ଦୁ ଉଠି ଓ ସୁଦୃଢ଼ କରାଯାଉଛି। ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଦୁର୍ବଳ ବନ୍ଦୁକୁ ଚିକିତ୍ସା କରି ସରଳ କରାଯାଉଛି। ଏ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସ୍ଥାନୀୟ କୁଳି କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟରମାନଙ୍କ ତପ୍ତରତା ସର୍ବାଧିକ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିବା ଦେଖାଯାଇଛି। ଗାଁ ଭିତରେ ବଢ଼ିକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଏକଜୁଟ ହେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ବହୁତଗୁଡ଼ିଏ ଦଳ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି। ଏପରିକି ଗୋଟିଏ ରାଜନୈତିକ ଦଳର ଉପଦଳରେ ମଧ୍ୟ ଶାଖାଦଳ, ପ୍ରଶାଖାଦଳ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେଣି। ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଗୋଟିଏ ଦଳର ଯୁବଦଳ, ବୁଢ଼ା, ଦରବୁଢ଼ା, ମହିଳା ଦଳରେ ବି ନାନା ଶାଖାପ୍ରଶାଖା ଦଳ ଯଥା - ପ୍ରେମାନନ୍ଦ ଦଳ, ଚିନ୍ତାମଣି ଦଳ, ଟଙ୍କାଧର ଦଳ, ଜଙ୍ଗାଧର ଦଳ... ଏମିତି ନେତା ଗୋଟିକେ ଦଳ ଗୋଟିଏ। ଗୋଟିଏ ମହାନଦୀର ନାନା ଉପନଦୀ ଶାଖାନଦୀ ଓଡ଼ିଶାକୁ ‘ଧୋଇଆ’ରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ଯେମିତି ପଣ କରିଛି, ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ରାଜନୈତିକ ଦଳରେ ନାନା ଉପଦଳ ଓ ଶାଖାପ୍ରଶାଖା ଦଳ ମିଶି ଗାଁକୁ ବେଧୁଆ (ବେଧୋୟା) କରିବା ପାଇଁ ସେଇପରି ବନ୍ଧପରିକର ହେଲେଣି। ଗାଁର ମୁରବିମାନେ ନିଜର ବର୍ଷ ବର୍ଷର ଅଭିଜ୍ଞତା ଓ ଅନୁଭୂତିକୁ ପୁଞ୍ଜି କରି ଏକଜୁଟ ହେବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଉଛନ୍ତି। ସେଗୁଡ଼ିକ ବଡ଼ ମନ୍ତ୍ର, ଅଚଳ ଓ ପୁରାତନ ମନେ ହେଉଛି। ବଢ଼ି ସମୟରେ ‘ଧାର ପାଣି ପଥର କାଟେ’ ନୀତି ଚଳେନା। ଏ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପଥର କେମିତି ପାଣିକୁ କାଟିବ ସେଇ ନୀତି ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ତେଣୁ ଛୋଟ ଛୋଟ ଦଳଗୁଡ଼ିକ ‘ବେମୁରୁବା’ ଭିତରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଜ୍ଞାବଦ୍ଧ।

ଚାକିରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଛୁଟି ପରେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ଫିର୍ଦ୍ଦେସ୍ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଦିଆଯିବା ପରି ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ ସେଚ ବିଭାଗର ପଦସ୍ଥ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମିଳିତ ଯାଞ୍ଚରେ ବନ୍ଦମାନଙ୍କର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା ହୋଇ ‘ସୁରକ୍ଷିତ ଓ ରୋଗମୁକ୍ତ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍’ ଦିଆ ସରିଲାଣି। ଯେଉଁ ବନ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ବିପଦର ଆଶଙ୍କା ରହିଛି ସେଠାରେ ଘଳିଆ

ପଡ଼ିବାରୁ ଯୁଦ୍ଧକାଳୀନ ଭିତ୍ତିରେ ପଥର ପେକିଂ ଚାଲିଛି। ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ବାଉଁଶ ପୋତାହୋଇ ବାଲିବସ୍ତା ଗଦା ହେଉଛି।

ମୋଟାମୋଟି ଗାଁମାନଙ୍କରେ ଗୋଟିଏ ଚାଷଲ୍ୟ ଓ ରୋମାଞ୍ଚ, ପାଣିସୁଅ ସହ ତାଳଦେଇ ହାବୁକା ଖାଉଛି। ଯେପରି ଚିକିତ୍ସା ସତ୍ତ୍ୱେ ବି ଡାକ୍ତରଖାନାର କିଛି ରୋଗୀ ମରନ୍ତି, ସେହିପରି ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଆଗୁଆ ନିରାପତ୍ତା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସତ୍ତ୍ୱେ ବି ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଘାଇ ହୁଏ - ଏକଥା ଅନୁଭୂତି ସିଦ୍ଧ। ତେଣୁ ସରକାରୀ ବେସରକାରୀ ଚାପରେ ଯନ୍ତ୍ରୀମାନେ କୋଟି କୋଟି ଟଙ୍କାର ବଢ଼ି ପରର ଘାଇମରାମତି ଲାଗି ଅଟକଳ ରାତାରାତି ରାନ୍ଧି ପକେଇଲେଣି। ଯିଏ ଭାଙ୍ଗିବ, ଯିଏ ନ ଭାଙ୍ଗିବ, ସବୁ ବନ୍ଦକୁ ନିଆଯାଇ ଅଟକଳ କରିବାକୁ ହେବ, ଉପରୁ ତା’ ଉପରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ। ତା’ ନ ହେଲେ ହଠାତ୍ କରି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଠାରୁ ମୋଟା ରକମର ବନ୍ୟା ସାହାଯ୍ୟ ମାଗି ହେବନି। ତା’ଛଡ଼ା ଆଗୁଆ ଯୋଜନା ବାବଦରେ କେନ୍ଦ୍ରକୁ କୋଡ଼ିଏ ପତିଶ କୋଟି ଟଙ୍କା ମଗାଯାଉଛି। ଆଗୁଆ ଅଟକଳ ନ କଲେ ନ ଚଳେ। ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟକୁ ସେଥିରୁ ଯଦି ପାଞ୍ଚ ଦଶଟା ଘାଇ ଆଁ ନ ହେଲା ତେବେ ଅଟକଳ କଲାବାଲା ମଲା। ଉପରେ ସରକାର ତଳେ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର, ଟାଉଟର, ଟିଙ୍କ, ଛାରପୋକ, ମଶା, ଜୋକ, କିସମ କିସମର ପରଜୀବୀଦଳ। ଯିଏ ନିଜେ ମୁଣ୍ଡ ଖଟାନ୍ତି ନାହିଁ କି ଦେହ ଖଟାନ୍ତି ନାହିଁ - ଖାଲି ବଡ଼ ବଡ଼ ଶୁଣ୍ଢ ବଢ଼େଇ ଜୀବନସାରା ପରର ରକ୍ତ ଶୋଷନ୍ତି। ଖାଲି ବଞ୍ଚିବା ନୁହେଁ - ଥାଟ୍ରେ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ମଝିରେ ବିଚରା ଯନ୍ତ୍ରୀ ଅଯତ୍ନର। ଏତେ ବର୍ଷର ପାଠପଢ଼ା ଜ୍ଞାନକୁ ବାଲି ବସ୍ତା ପରି ଅଖାରେ ବାନ୍ଧି ବାଉଁଶ ଚାପଦେଇ ରଖିବାକୁ ବାଧ୍ୟ। କୋଟି କୋଟି ଟଙ୍କା ତା’ର ହାତ ଦେଇ ଆସିବ - ଅନ୍ୟର ପକେଟରୁ ଯିବ। ବନ୍ଦା ହେଲାବେଳକୁ ସମସ୍ତେ ସାଧୁ ସଭିଙ୍କ ଆଗରେ ‘ଯନ୍ତ୍ରୀ’ ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ। ତେବେ ଦୀପ ତେଜିଲେ ହାତ ଚିକ୍କଣ ହେବନି କି? ସରକାରୀ ଚାକିରିଆ ହେତୁ ତା’ର କିଛି ଖୋଲା ‘ପାଟି’ ନାହିଁ ଚାନ୍ଦା ବାବଦରେ ସାଧୁ ବୋଲାଇ କୋଟି କୋଟି ଟଙ୍କା ଠୁଳ କରିବାକୁ। ତେବେ ତା’ର ଡରଲା ପାଟିଟାଏ ତ ଅଛି। କିଏ ମୁଣ୍ଡ ଖାଇଲେ ସେ ଲାଞ୍ଜର ଚିକ୍କଣ ସୁଆଦ ନ ଚାଖି ଛାଡ଼ିଦେବ! ଏମିତିଆ ସାଧୁଟାଏ କି ଏ କାଳରେ ଜନ୍ମିଛି କହିଲ ଦେଖି? ଯିଏ ସେମିତି ଅଛି ତା’ର ମାରିବା ସୁଯୋଗ ନାହିଁ - ନଇଲେ ନେଇ ଆଣି ଥୋଇବାର ମଗଜ ନାହିଁ। ବିଲୁଆଡ଼ିହ ଗାଁର ଯେଉଁ ପଟକୁ ପକ୍କା ଘର, ଉଇ ଉଇ ପିଣ୍ଡା ସାମ୍ନାରେ ବଡ଼ ପକ୍କା ଚାନ୍ଦିନୀ

ଘେରା ଦେଉଳ ଭଳି; ତେଜୀ ଚଉରା ସବୁ ଅଛି। ପାଣୁଆ ନାଏକ ଘର ତା’ଠୁ ଓଲଟା ରାସ୍ତାରେ, ଗାଁର ମୁଣ୍ଡାମୁଣ୍ଡି ସେପଟେ ଖାଲି ଝୁମୁଡ଼ି ଘର। ଭଲ ଭଲ ଉଚ୍ଚା ଘରଗୁଡ଼ା - ଗୋଟାଏ ଘର ଆଉ ଗୋଟାଏ ଘରରୁ ନିଆରା ଦିଶେ। କିନ୍ତୁ ପାଣୁଆ ବସ୍ତିର ମେଞ୍ଚିଏ ଝୁମୁଡ଼ି ଘର କେହି କାହାରୁ ବାରିହୁଏ ନାହିଁ। ଦୂରରୁ ମନ୍ଦାଏ ଛତୁ ଭଳି ଦିଶେ। ପାଣୁଆ ଭାବେ ଘର ମଣିଷ ତିଆରି କରିଛି। ସେଇଥିପାଇଁ ଗୋଟାଏ ଘର ଆଉ ଗୋଟାଏ ଘରରୁ ଭିନ୍ନ ଦିଶେ। କିନ୍ତୁ ଭଗବାନ ମଣିଷଙ୍କୁ ଗଢ଼ିଛି ବୋଲି ସବୁ ମଣିଷ ପାଣୁଆ ଆଖିକୁ ଏକା ପରି ଦିଶନ୍ତି। ଦିଶନ୍ତି ସିନା ଏକା ମା’ ପେଟର ଭାଇ ଭଳି, ହେଲେ କାମ କରନ୍ତି ସାବତ ଭାଇ ପରି। ଏକା ଗାଁରେ ବି ଜାତିକୁ ନେଇ, ଧର୍ମକୁ ନେଇ ମଣିଷ ଜାତି ଭିତରେ ଅଲଗା ଗୋଷ୍ଠୀ ପାଣୁଆ ଦଳ ବୁଝେନି କି, ଗୋଷ୍ଠୀ ବୁଝେନି। ସେ ଗୋଟାଏ ଚାରି ଦଉଡ଼ି କଟା ଗୋଠ ଖଣ୍ଡିଆ ଭେଣ୍ଡିଆ।

ପାଣୁଆର ମନ ଏଭଳି ଦୋ’ମୁହାଁ ନୀତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରେନି। ଗାଁର ଏପଟ ଆଉ ସେପଟ ଏମିତି କଥାରେ ଜନ୍ମ କାଳର ବାପାମା’ ଦିଆ ନାଁଟା। ଏକ୍ ହେଲେ ବି ଅଲଗା ହୋଇଯାଏ ମଣିଷର ଡାକରେ। ସେଇ ଏକ୍ ନାଁ - ହେଲେ ଉଇ ପିଣ୍ଡା ସାଇରେ “ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ” ଆଉ ଝୁମୁଡ଼ି ବସ୍ତିରେ “ପାଣୁଆ”। “ପ୍ରାଣ” ହୋଇଯାଏ ‘ପାଣ’। ଖାଲି ରହିବା ଆନର ରହିବା ଘରର ଆଉ ପିନ୍ଧା ପୋଷାକର ବିଚାରରେ ଏକା ତା’ରି ନାଁ ନୁହେଁ, ତା’ ବସ୍ତିର ସଭିଙ୍କ ନାଁ ଏମିତି ଭିନ୍ନ ଶୁଭେ ଉଇ ପିଣ୍ଡା ସାହିର ନାଁଠୁ। କାଳନ୍ଦୀକୁ କାଳିଆ, କୃଷ୍ଣକୁ କୁସୁନିଆ, ଜଗନ୍ନାଥକୁ ଜଗୁଆ ଓ ଶୁକଦେବ ଶୁକୁଟା ହୋଇଯାଏ ମଣିଷ ପାଟିର ଡାକରେ। ଖାଲି କ’ଣ ସେତିକି। ‘ଭାଇ’ ଡାକ ହୋଇଯାଏ ‘ଆଇ’। ସେପଟ ସାଇରେ ଡାକିବେ ପ୍ରାଣଭାଇ - ତା’ ବସ୍ତିରେ ଡାକିବେ ‘ପାଣୁଆଇ’। ଭାଇଟା ଆଇ କେମିତି ହେବ - ଆଇ ମାନେ ତ ମାଈ। ବସ୍ତି ଭେଦରେ ଅଣ୍ଡିରି ପୁଅ ହୋଇ ବି ପାଣୁଆ ମାଈ ହୋଇଗଲା। ଦୋଷ ତ ଆପଣା ବସ୍ତିର। ପରକୁ କିଆଁ ଦୋଷ ଦେବ। ଅପାଠୁଆ ପାଟିକୁ ପାଣୁଆଇ, କାଳିଆଇ ବଡ଼ ସୁହାଏ। ତାଙ୍କ ଦସ୍ତରୁତ ସେଇଆ। ଯାବ ଅନାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ାକ ପାଠଶାଠ ଦି’ ଅକ୍ଷର ପଢ଼ିଲେ ସିନା ଡାକନ୍ତେ ପ୍ରାଣଭାଇ। ପାଣୁଆ ନିଜେ ବି ଟିପ ଟିହ୍ନ ଦିଆ ଭୁସ୍ପଣ୍ଡିତ।

ତା’ ବାଆର ଦୋଷ। ଚଣ୍ଡାଳ ପାଣୁଆକୁ ଇସ୍କୁଲକୁ ପଠେଇଲାନି। ଗାଁ ମାଷ୍ଟ୍ରେ କେତେ ବୁଝେଇଲେ। ମାଇନରଟା ପାସ୍ କରିଯାଉ

ଗାଁ ଇସ୍କୁଲରେ। ହେଲେ ତା' ବାପା ମାଷ୍ଟରଙ୍କୁ ଯୋଡ଼ କଥା କହିଲା, ମାଷ୍ଟର ସେଥିରେ ନାମ ପାଇଗଲା। ପାଣ୍ଡୁଆର ସଫା ମନେ ଅଛି। ଦଶ ବରଷ ଯାଏ ତାଙ୍କ ସାଇ ପୁଅ ପିଲାଏ ଲଙ୍ଗଳା ହୋଇ ବୁଲନ୍ତି। ପାଣ୍ଡୁଆ ସେଦିନ ଅଭୂତ ଲଙ୍ଗଳାଟା ହୋଇ ଦାଣ୍ଡ ପିଣ୍ଡାରେ ବସି ଅଛନ୍ତି। ରାହା ଧରିଥାଏ - ବୋଉ ଲୋ ଖାଇବାକୁ ଦେ - ବହୁତ ଭୋକ ଲୋ ବୋଉ - ଦେ ମେତେ ଭୁଜା କି ରୁଡ଼ା..., ହେ କାଲୁଣୀ ଜଳଜଳି ବୋଉ... ତୋ କାନ ଫୁଟିଗଲା କିଲୋ ବୋଉ... “ମାଷ୍ଟରଙ୍କୁ ଦେଖି ପାଣ୍ଡୁଆ ଆଉରି ଗର୍ଜନ କରି ଗଲା ଫଟାଉଥାଏ। ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ମାଷ୍ଟର ଜାଣନ୍ତି ଯେ ତା' ବୋଉ ତାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଉନାହିଁ। ତା' 'ବା' ମାଷ୍ଟରଙ୍କୁ କହିଲା - “ଘରେ ସିନା ମୋ ପୁଅ ବାର ବରଷ ଯାଏ ଲଙ୍ଗଳା ହୋଇ ବୁଲିବ - ଇସ୍କୁଲରେ ତ ଏତେ ପିଲାଙ୍କ ଭିତରେ ଲଙ୍ଗଳା ହୋଇ ବସିବନି! କୋଉଠୁ ଆଣିବି ମୁଁ ପୋଷାକ? ଫେଣେ ଭୋକ ହେଲେ ଦାଣ୍ଡ ବାରଣ୍ଡାରେ ବସି ରହିବ ମୋ ପୁଅ। ଦି'ଟା ମାଡ଼ ବସିଲେ ଆଉରି ରହି ରହି ହାଲିଆ ହୋଇ ରୁପ୍ ହେବ। ଇସ୍କୁଲରେ ଭୋକ ହେଲେ କ'ଣ କରିବ? ରହିଲେ ତମେ ସହିବ କି? ନିକାଲି ଦବନି କି ଏକାଦିନେ? ମୁଁ ଗୋଟାଏ ପିଲା ପାଇଁ ନିତି ରାତି ପାହିଲା ବେଳକୁ ଭୁଜାଉଖୁଡ଼ା କୋଉଠୁ ଆଣି ଥୋଇବି? ପେଜ, ତୋରାଣି ମୁନ୍ଦେ ତ ହାଣ୍ଡିରେ ବହୁକୁ ନାହିଁ..., ସବାଖିଆ ପଣ ମତେ ଝୁଣି ବିଦାରି ଖାଉଛନ୍ତି... ଜମି ଅଛି ନା ସମ୍ପତ୍ତି ଅଛି? ଗୋଟାଏ ମଣିଷ, ଯେତିକି ଖଟିବି ସେତିକି ଆଣିବି। ଆଉ ଟିକେ ଠେକ୍ ହୋଇଗଲେ ସେମାନେ ବି ଖଟିବେ - ଆପଣା ପେଟ ପୋଷିବେ। ଇସ୍କୁଲରେ ଯୋଉ ଓକିଲ ବସିବ, ତମେ ତାକୁ ମୂଲ ଦବ କି? ତେବେ?”

ମାଷ୍ଟର କାନମୁଣ୍ଡା ଆଉଁଶି ନେଉଟି ଗଲା। ପାଣ୍ଡୁଆ ବାଆ ମିଛିବିତ କହୁନ ଥିଲା। ପାଣ୍ଡୁଆର ପିଲାଏ ବି ଲଙ୍ଗଳା ହୋଇ ଡେଉଁଛନ୍ତି। ଭୋକ ପେଟରେ ଭାତ ଯେତେ ଖାଉ ନାହାନ୍ତି, ମାଡ଼ ସେତେ ଖାଉଛନ୍ତି। ଇସ୍କୁଲ ପଠେଇବ କୋଉଠୁ? ତା' ବସ୍ତ୍ରଟା ସାରା ସବୁ ଛୁଆ ଲଙ୍ଗଳା ଭୋକିଲା, ତେଣୁ ଗଜମୁଣ୍ଡା ଛାଡ଼ - ଏମିତି ତ ତା' ବାପ ଗୋସବାପ ଅମଳରୁ ଚାଲିଛି। ଆଜି ସେ କ'ଣ ଖାଲି ଭାଷଣ ଦେଇ ‘ପାଣ୍ଡୁଆଇ’କୁ ‘ପ୍ରାଣଭାଇ’ରେ ବଦଳେଇ ଦେଇ ପାରିବ? ଯାହା ନ ପାରିବ, ସେଥିରେ ଟାଇମ୍ ବରବାଦ ନ କରି ଯାହା ପାରିବ ତା' କରିବାରେ ଯଶ ଅଛି।

ପାଣ୍ଡୁଆ ତା' ପାରିବା ପଣ କରିଛି। ସେ ଜାଣେ ଏଇ ଗାଁ ପାଇଁ ସେ ମୁଣ୍ଡ ଖଟେଇ

ପାରିବନି। ଦେହ ଖଟେଇ ପାରିବ ତ! ସେ ତା'ର ରକତକୁ ଝାଳ କରି ଗାଁର ସୁଖ ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଦିଏ। ‘ବାହାବା’ ପଦେ ଶୁଣିଲେ ପାଣ୍ଡୁଆ ଗାଁ ପାଇଁ ନିଆଁକୁ ଡେଇଁପଡ଼େ। ତେବେ ଏ ଗାଁରେ ଆପଣା ସ୍ଵାର୍ଥୀ ମଣିଷ ବେଶି। କାମ ପଡ଼ିଲେ ‘ପାଣ୍ଡୁ’, କାମ ସରିଲେ ‘ପାଣ୍ଡୁଆ’। ଭାତ ହାଣ୍ଡିରୁ ଗୋଟିଏ ଚିପିଲାମିତି ଖାଲି ଗୋଟିଏ କଥା କହିଲେ ଗାଁ ବାଲାଙ୍କ ଦସ୍ତରୁ ଜଣାପଡ଼ିବ। ପାଣ୍ଡୁଆ ସବୁଆ ନଈରେ ବୁଡ଼ ମାରୁ ମାରୁ ଦିନେ ପାଇଲା ଗୋଟିଏ ଠାକୁର ମୂର୍ତ୍ତି। କଲା ମୁଗୁନି ପଥରର ବିଷ୍ଣୁ ମୂର୍ତ୍ତି। ପାଣ୍ଡୁଆ ମୂର୍ତ୍ତିକୁ ଛାତିରେ ଜାବୁଡ଼ି ଘରକୁ ଅଇଲା। ଘର ବୋଇଲେ ଗୋଟିଏ ବଖରା। ସେଇଠି ହାଣ୍ଡି, ସେଇଠି ମାଣ୍ଡି। ଗୋଟିଏ ପଟେ ରୋଷେଇ, ଚେଙ୍ଗ, କଙ୍କଡ଼ା, ଗେଣ୍ଡା, କୋଟିଆ। ଆଉ ପଟେ ଶୁଆବସା ଛୁଆପିଲା, ଗୁହମୂତ।

ପାଣ୍ଡୁଆ ଠାକୁର ପ୍ରତିମାକୁ ରୋଷେଇ ପିଣ୍ଡିରେ ଗୋଟିଏ ପଟେ ଥାପିଲା। ତା' ବାଡ଼ରେ ଢେର ପିତାତତରଡ଼ା ଫୁଲ ଫୁଟିଥିଲା। ସେଥିରୁ ଦି'ଟା ଛିଣ୍ଡେଇ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦେଇ ଲମ୍ବ ହୋଇ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ଦଣ୍ଡବତ ହେଲା। ଧୀରେ ଧୀରେ କଥାଟା କାନକୁ କାନ ହୋଇ ଗାଁସାରା ରାଷ୍ଟ୍ର ହେଲା। ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୋସେଇଁମାନେ ଖବର ପାଇ ପାଣ୍ଡୁଆକୁ ଡକାଇଲେ, କାରଣ ସେମାନେ ପାଣ୍ଡୁଆ ବସ୍ତ୍ରରେ ପଶିଲେ ବ୍ରହ୍ମ ପଇତା ମାରା ହେବ। ପାଣ୍ଡୁଆ ବି ମହା ଆନନ୍ଦରେ ଗାଁ ମଝି ଚଉପାଡ଼ି ସାମ୍ନାରେ ହାଜର ହେଲା। ଗାଁର ମୁରବିମାନେ ଠୁଲ ହୋଇଥିଲେ। ଗାଁର ‘ଭାଗା ମଠର’ ମହନ୍ତ ମହାରାଜ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ପଚାରିଲେ - “ଆରେ ପାଣ୍ଡୁ! ଆମେ ଶୁଣିଲୁ ତୁ ଗୋଟେ ଅପୂଜା ଦିଅଁ ପାଇଛୁ - କ'ଣ ସତ?” “ସତ ମହାପ୍ରଭୁ!”

“କ'ଣ କଲୁ?”
“ଘରେ ଥାପି ପୂଜା କରୁଛି ମହାପ୍ରଭୁ!”
ମହନ୍ତ ମହାରାଜ ତୋଳା ବୁଲେଇ ବୁଲେଇ ସଭିଙ୍କୁ ଚାହିଁଲେ।

ତତ୍‌ପରେ ପଚାରିଲେ - “ପୂଜା କରୁଛୁ? କି ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ୁଛୁ? କି ଭୋଗ ଦେଉଛୁ? କୋଉ ମନ୍ଦିରରେ ରଖିଛୁ...?”

ପାଣ୍ଡୁଆ ହୁଣ୍ଡା ମସ୍ତିଆ ମର୍ଦ୍ଦଟାଏ। ରୋକ୍‌ଠୋକ୍ କହିଲା - “ମନ୍ତ୍ରପଢ଼ ଜାଣେନି ମହାପ୍ରଭୁ, ଭୋଗରୋଗ କୋଉଠୁ ପାଇବି? ମନ୍ଦିର ତ ଆମ ବସ୍ତ୍ରରେ ନାହିଁ, ମୋ ବଖୁରିକିଆ ଘରର ହାଣ୍ଡି କୁଣ୍ଡେଇ ରଖିଥିବା ପିଣ୍ଡିର ଗୋଟିଏ ପାଖକୁ ଥାପିଛି। ତାଳିଟାଏ ମାରି ମୁଣ୍ଡିଆ ପକେଇଲେ ମୋ ପୂଜା ଶେଷ। ବେଳ କାହିଁ? ଆଜ୍ଞା ମୂଲିଆ ମଜୁରିଆ ଲୋକ, ଘଣ୍ଟାଏ

ଦି'ଘଣ୍ଟା ଆଖିବୁଜି ବସିପାରିବି ନାହିଁ...”
“ଘୋର ପାପ, ଘୋର ଅନାଚାର! ଅପୂଜା ଦିଅଁ ସାରା ଗାଁଟାରୁ ଚଳୁ କରିଦେବେ। ତୁ ମହା ଅପ୍ରାପ୍ତ କରୁଛୁରେ ପାଣ୍ଡୁ! ଦିଅଁକୁ ମାଛ, ଶୁଖୁଆ, କଙ୍କଡ଼ା ଶାମୁକା ପୋଡ଼ା ଗନ୍ଧ ଶୁଙ୍ଖାଉଛୁ? ପିଲା ଛୁଆଙ୍କ ଗୁହ ମୂତରେ ଘାଣ୍ଟୁଛୁ?”

‘କ’ଣ କରିବି ଆଜ୍ଞା, ଦିଅଁତ ମତେ ଧରା ଦେଲେ, ପକେଇ ଦେବି କେମିତି? ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଦିଅଁ - ମାୟା ଲାଗିଗଲା ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ-”

“ଦେଇଦେ - ଦିଅଁକୁ ଦେଇଦେ ମତେ - ଦିଅଁଙ୍କ ଥାନ ମନ୍ଦିରରେ। ଘିଅ, ଦୁଧ, କନ୍ଦ, ନବାତ ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ତାଙ୍କର ଖାଇବା ଜିନିଷ। ଅଗୁରୁ ଚନ୍ଦନ ଧୂପ ଦୀପର ବାସ୍ନା ତାଙ୍କର ଶୁଙ୍ଘିବା ଜିନିଷ। ମନ୍ତ୍ର, ତନ୍ତ୍ର, ଶ୍ଳୋକ, ଜଣାଣ ତାଙ୍କର ଶୁଣିବା ଜିନିଷ। ତୁ ଦିଅଁଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟ ନୋହୁଁ। ଗାଁରେ ଆଉ ବିପତ୍ତି ପୂରାନା।”

ଦିଅଁକୁ ଛାଡ଼ିବାକୁ ପାଣ୍ଡୁଆ ଏକବାରେ ନାରାଜ। ଯାହା ହେବାର ହେଉ। ସେ ଯୋଉଠି ଯେମିତି ଅଛି, ଦିଅଁ ସେଇଠି ସେମିତି ରହିବେ। ତେବେ ଦିଅଁ ସିନା ଜାଣିବେ ପାଣ୍ଡୁଆଙ୍କ ବସ୍ତ୍ରଲୋକ କେଡ଼େ ଦୁଃଖ ଦୈନ୍ୟ ଭୋଗୁଛନ୍ତି। ନ ଜାଣିଲେ ଦିଅଁ ଦୁଃଖ ଫେଡ଼ିବେ କେମିତି?

ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୋସେଇଁମାନେ ଜାଣନ୍ତି, ପାଣ୍ଡୁଆ ‘ନା’ କହିଲେ ଆଉ ‘ହଁ’ କହିବା କଷ୍ଟ। ପାଣ୍ଡୁଆକୁ ଧମକା ଚମକା କରି କାମ ଆଦାୟ କରି ହେବନି। ପାଣ୍ଡୁଆ ଚାରି ଦଉଡ଼ି କଟା। ନବାବକୁ ଜବାବ ଦେବ। କିନ୍ତୁ ଦିଅଁଙ୍କୁ ବି ପାଣ୍ଡୁଆ ହାତରୁ ଉଦ୍ଧାରିବାକୁ ହେବ! ଯଦି ପାଣ୍ଡୁଆ ବସ୍ତ୍ରରେ ଦିଅଁ ପୂଜା ପାଇବେ; ତେବେ ତା' ଦେଖାଦେଖି ରାମା, ଦାମା, ଶାମା ବି ଘରେ ଘରେ ଦିଅଁ ଆଣି ପୂଜିବେ। ମନ୍ଦିରକୁ କିଏ କାହିଁକି ଆସିବ? ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୋସେଇଁମାନେ ମନ୍ଦିରରେ ଶୁଖା ଠାଉ ଠାଉ ବସି କ'ଣ ଗିନି ବଜେଇବେ? ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୋସେଇଁ ବଡ଼ କଅଁଳେଇ ସଅଁଳେଇ କହିଲେ, “ଆରେ ପାଣ୍ଡୁ! ତୋରି ଭଲ ପାଇଁ, ତମ ବସ୍ତ୍ର ତଥା ଆମ ଗାଁର ଭଲ ପାଇଁ କହୁଛି। ଶବର ରାଜା ବିଶ୍ଵାବସୁ ଜଗତର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ଜଗତ ନାଥ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ମୂର୍ତ୍ତିଦେଲା। ଜଗନ୍ନାଥ ଆଗରୁ ଅଗ୍ନୀଅଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ଅମୁହାଁ ଗୁମ୍ଫା ଭିତରେ ପଡ଼ିଥିଲେ। କଷା, ପିତା, ଖଟା, ଖାରିଆ, କଷା, ପାଚିଲା ଫଳ ଭୁଞ୍ଜୁଥିଲେ। ପରମେଶ୍ଵରଙ୍କୁ କି କଷ୍ଟ ନ ଦେଇଛି ଶବର ରାଜା ବିଶ୍ଵାବସୁ! କ'ଣ ନା ମୁଁ ବଡ଼ ଭକ୍ତ, ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିବିନି। ଶେଷକୁ ଚଣ୍ଡାଳଟା ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ମୂର୍ତ୍ତି ଦେଲା। ଆଜି ଦେଖ, ଜଗନ୍ନାଥ କେଡ଼େ ମଉଜରେ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ରତ୍ନ ସିଂହାସନରେ ବସିଛନ୍ତି।

ସାଠିଏ ପଉଟି ଭୋଗ ଭୁଞ୍ଜିଛନ୍ତି। କି ସ୍ବାଦ! ଆହା... ହା...” ମହନ୍ତ ମହାରାଜା ଭିତରେ ଭିତରେ ଲାଳ ଢୋକିଲେ। ପାଣୁଆ ପଚାରିଲା - “ଆପେ ଆପେ ମୂଢ଼ି ଦେଲା ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ, ନା ରାଜା ଧମକା ଚମକା କଲେ?”

ମହନ୍ତ ଗୋସେଇଁ କହିଲେ - “ସେ କଥା କହିବସିଲେ ଗୋଟାଏ ପୁରାଣ ହେବରେ ପାଣୁ। ସେକଥା ଦିନେ କେବେ ଶୁଣେଇବା। ତେବେ ଏତିକି ଜାଣ, ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ମୂଢ଼ିଲା ବୋଲି ବିଶ୍ବାବସ୍ତୁ ନାଁ କାଳ କାଳକୁ ପୁରାଣ ବହିରେ ଲେଖା ରହିଲା। ଜଗନ୍ନାଥ ଜଗତ୍ ବିଖ୍ୟାତ ହେଲେ। ଓଡ଼ିଶାର ନାଁ ତାଙ୍କୁ ହେଲା। ସେମିତି ତୁ ଦିଅଁଙ୍କୁ ଦେଇଦେଲେ ତୋ ଯଶ ବି ଆମ ଗାଁରେ କାହିଁକି, ପାଞ୍ଚ ଖଣ୍ଡ ଗାଁରେ ରଚିବ। ଆମ ଗାଁର ନାଁ ତାଙ୍କୁ ହେବ। କାହିଁ କେଉଁଠୁ ଭକ୍ତମାନେ ଆମ ଗାଁକୁ ଆସିବେ। ଦିଅଁ ବି ଟିକେ ଆରାମରେ ରହିବେ। ଭଲମନ୍ଦ ଭୁଞ୍ଜିବେ, ଗାଁର ବିପତ୍ତି ଦୂର କରିବେ... ତୁ ତ ଆଉ ବିଶ୍ବାବସ୍ତୁ ରାଜାଠୁ ବଡ଼ ନୋହୁ - କଥାଟା ବୁଝିବୁ ବୋଲି ତୁ ଭରମରେ ପଡ଼ି ନାହିଁ କରୁଛୁ।” ଏତିକି କଥାରେ ପାଣୁଆ ବୁଝିଗଲା। ଦିଅଁ ଆରାମରେ ରହିବେ, ଭଲମନ୍ଦ ଭୁଞ୍ଜିବେ, ପୁଣି ଦିଅଁଙ୍କ ନାଁଟା ଦଶଖଣ୍ଡ ମୌଜାରେ ବିଖ୍ୟାତ ହେବ। ସେ କିଆଁ ଝୁଞ୍ଚି ଭିତରେ ଦିଅଁଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କରି ଗଞ୍ଜଣା ଦେବ?” ତାଙ୍କ ବସ୍ତ୍ରଲୋକେ ପଛେ ଦୁଃଖରେ ଥାଆନ୍ତୁ ଦିଅଁ ସୁଖରେ ରହନ୍ତୁ।”

ଦିଅଁଙ୍କୁ ମାନେ ମାନେ ମନ୍ଦିରକୁ ଦେଇଦେଲା ପାଣୁଆ। ତା’ପରଠୁ ମହନ୍ତ ଗୋସେଇଁ, ବ୍ରାହ୍ମଣ ପୂଜକମାନେ ଆଉ ‘ପାଣୁ’ ଡାକିବାର ସେ ଶୁଣିନି। ଯୋଉ ପାଣୁଆକୁ ସେଇ ପାଣୁଆ। ମନ୍ଦିର ଦୁଆର ତାକୁ ମନା। ଦିଅଁଙ୍କ ଉପରେ ତା’ ଛାଇ ପଡ଼ିଲେ ଦିଅଁ ମାରା ହେବେ। ପାଣୁଆ ପହିଲେ ପହିଲେ ଦିଅଁଙ୍କୁ ଦେଖିବ ବୋଲି ଗଣ୍ଡଗୋଳ, ମାଡ଼ ଫଉଜଦାରି କରୁଥିଲା। ପୁଣି ଚଉପାଡ଼ିରେ ବସି ସେ ଗୋସେଇଁମାନେ ବଖାଣିଲେ ଯେ, ବିଶ୍ବାବସ୍ତୁକୁ ବି ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ମନା ହୋଇଗଲା। ବିଶ୍ବାବସ୍ତୁ ମନ୍ଦିର ଦୁଆରେ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରି ଲେଉଟି ଯାଉଥିଲା। ମନ୍ଦିର ଭିତରକୁ ଯାଇ ଆଖି ମେଲା କରି ଦିଅଁ ଦେଖି କେହି ବଡ଼ ଭକ୍ତ ହୋଇନି। ବିଶ୍ବାବସ୍ତୁ, ସାଲବେଗ, ଦାସିଆବାଉରି... ମନ୍ଦିର ବାହାରେ ରହି ଅସଲ ଭକ୍ତ - ତାଙ୍କରି ଭିତରୁ ପାଣୁଆ ବି ଜଣେ...।

ପାଣୁଆ ବୁଝିଗଲା। ଅବୁଝା ଆଖୁଆ ପାଣୁଆକୁ ଶାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣ କଥା କହି ବୁଝାଇ ଦେଲେ ସେ ସୁନାପିଲା। ମନ୍ଦିର ଦୁଆରେ

ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୋସେଇଁମାନଙ୍କ ଯିବା ରାସ୍ତାରୁ ଆଡ଼େଇ ହୋଇ କାକୁସ୍ଥ ହୋଇ ଠିଆହୁଏ। ଆଖି ବୁଜିଦେଲେ ଦିଅଁ ଦିଶନ୍ତି। ପାଣୁଆର ପେଟ, ଛାତି, ବେକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁରିଯାଏ। ମନ୍ଦିର ପ୍ରବେଶ ନିଷେଧ ବୋଲି ପାଣୁଆର ଆଉ ଦୁଃଖ ନାହିଁ। ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୋସେଇଁ ଶାସ୍ତ୍ର କଥା କହୁଛନ୍ତି। ପାଣୁଆ ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ନ ମାନିବ କେମିତି। ସାଲବେଗ, ବିଶ୍ବାବସ୍ତୁ, ଦାସିଆବାଉରି ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ମାନିଛନ୍ତି ଯେତେବେଳେ ପାଣୁଆ କ’ଣ ତାଙ୍କଠୁ ବଡ଼ ଭକ୍ତ!

ତେବେ ପାଣୁଆ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ଚିତି ସାପ ଭିଡ଼ିମୋଡ଼ି ହୁଏ। ଏ ଗାଁରେ ସେ ବେଳକେ ପାଣୁ, ବେଳକେ ପାଣୁଆ। ତେବେ ବି ଆପଣାର ଗାଆଁ ତ! ଗାଁ ଉପରକୁ ବିପଦ ଆସିଲେ ପାଣୁଆ ଆପଣା ପିଲାମାଇପଙ୍କୁ ଭୁଲିଯାଏ। ଆଜି ବି ପାଣୁଆ ଆପଣା ବସ୍ତ୍ର ପିଲା ମାଇପ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପଛକୁ ପକେଇ, ମୁଣ୍ଡରେ ଠେକା ଭିଡ଼ି, ହାତରେ ଠେକା ଧରି ଉପରମୁଣ୍ଡ ଆଡ଼େ ବାହାରିଲା। ଉପର ମୁଣ୍ଡରେ ମେଘ ଦୁଲୁକୁଛି - ବନ୍ଦ ଦଳ୍ଦଲ୍ ହେଲାଣି। ଗୋଟାଏ ଦିଇଟା ଘଳିଆ ପଡ଼ିଲାଣି। ପାଣୁଆ ନିଜ ବସ୍ତ୍ରର ସବୁ ଟାଣୁଆ ବଅସ ଥିବା ଭେଣ୍ଟାମାନଙ୍କୁ ଏକଜୁଟ୍ କରି ଉପର ମୁଣ୍ଡର ବନ୍ଦ ଜଗି ବାହାରିଥିଲା। ତା’ ବସ୍ତ୍ରରେ ରହିଲେ କେବଳ ବୁଢ଼ା, ବୁଢ଼ୀ, ପିଲା ମାଇପେ। ପାଣୁଆର ମାଇପ ସୋଦରୀ ଦିଇଟା ବାଲୁତ ଛୁଆଙ୍କୁ ଧରି କୁଡ଼ିଆ ଭିତରେ ପଡ଼ିଛି। ଛପର ଉଡ଼ି ଘର ଭିତରେ ପାଣି ସୁଅ ଫିଟିଛି। ସୋଦରୀ ଗଣଗଣିଆ ମାଛି ପରି ଗାଁ ଗାଁଆ ଗଳାରେ ପଚାରିଲା - “ସବୁ ମିଶିପେ ତ ଉପର ମୁଣ୍ଡ ଜଗିବ - ଏପଟେ ଯଦି ଘାଇ ହେଲା ତେବେ ଆମେ ଯାଇ ମୁହାଁଣରେ ପଡ଼ିବୁ। ଆମ ବସ୍ତ୍ରକଥା ଭାବୁଛ ନା ନାହିଁ?”

ପାଣୁଆ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ନେତା ଭଳି ଭାଷଣ ଦେଲା - “ମୋ ବସ୍ତ୍ର ଲୋକଙ୍କ ଠେଇଁ ମୋର କ’ଣ ଲୋଭ ନାହିଁ ବୋଲି ଭାବୁଛୁ? କିନ୍ତୁ ସାରା ଗାଁ କଥା ଭାବିଲାବେଳେ ଅଲଗା କରି ମୋ ବସ୍ତ୍ରପାଇଁ ସ୍ୱାର୍ଥୀ କାମ କରିବି କେମିତି? ମୁଁ ଜାଣିଛି ଯେ ଏପଟ ବନ୍ଦ ନିରାପଦ। ଏପଟେ ମାଟି ପଡ଼ି ଢେର ଉଚ୍ଚା ହୋଇଛି। ଯଦି ଘାଇ ହବ; ତେବେ ମନ୍ଦିର, କୋଠାବାଡ଼ି, ଉଚ୍ଚ ପିଣ୍ଡା ଥିବା ଉପରମୁଣ୍ଡ ବନ୍ଦ ପଟେ। ସେ ବି ଆମରି ଗାଁ, ଆମରି ଠାକୁର, ଆମରି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୋସେଇଁ ଖାଉନ୍। ତାଙ୍କରି ବିଲରେ ମୂଲ ଲାଗି ଆମେ ପେଟ ପୋଷୁଛୁ। ସମସ୍ତେ ବଞ୍ଚିଲେ ଆମେ ବଞ୍ଚିବା। ତାଙ୍କ ବିଲରେ ବାଲି ଚରିଗଲେ ଆମେ ବି ମରିବା ଯେ! ସେଇଥିପାଇଁ ସବୁତକ ଭେଣ୍ଟିଆ ଆଜି ରାତିରେ ଉପରମୁଣ୍ଡ ଜଗିବେ।

ସରକାରୀ ଲୋକ ସବୁ ପେଟ୍ରୋମାଙ୍କୁ ଆଲୁଅ ଜଳାଇ ବାଲିବସ୍ତା, ପଥର, ବାଉଁଶ ଦେଇ ତାଙ୍କ ପାରୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଢ଼ିକୁ ରୋକୁଛନ୍ତି। ମାତ୍ର ଯଦି ବଢ଼ିପାଣି କିଛି ନ ମାନିଲା ତେବେ ସମସ୍ତେ ଭାସିଯିବେ। ତାଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବ କିଏ? ଆମ ବସ୍ତ୍ରଲୋକ ଯେତେ ପହଁରା ଜାଣନ୍ତି, ଉପରସାହି ଲୋକ ସେତେ ପହଁରାରେ ଓସ୍ତାଦ ନୁହନ୍ତି। ତେବେ ସବୁ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇ ରହ। ଏପଟକୁ କିଛି ବିପଦ ନାହିଁ।”

ପାଣୁଆ, କାଳିଆ, ଜଗୁଆ, କୁସୁନିଆ, ଶୁକୁଟା, ଉଦିଆ, ତଳବସ୍ତ୍ରର ସବୁତକ ଭେଣ୍ଟିଆ ହୋ, ହୋ ପାଟିକରି ଉପରମୁଣ୍ଡ ଆଡ଼େ ଧପ୍ ଧପ୍ ଦଉଡ଼ିଲେ। ଦେଖିଲେ, ତାଙ୍କ ବସ୍ତ୍ର ପଛ ବନ୍ଦ ଉପରେ କଳା କଳା ଦଣ ବାରଟା ଛାଇ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ କଳାହାଣ୍ଡିଆ ବଉଦ ଭଳି ହଲ୍‌ଚଲ୍ ହେଉଛି, ପାଣୁଆର ଦଳ ସେଇ ଆଡ଼କୁ ଖେଦିଲେ। ତାଙ୍କ ଛାଡ଼ିଲେ - ବନ୍ଦ ଉପରେ କିଏ ବେ...।

“ଭୟ ନାହିଁ ଆମେ ବନ୍ଦ ଜଗିଛୁ। ତମ ବସ୍ତ୍ରକୁ କାଳେ ପୋଛିଦେବ ସବାଖାଇ ବଢ଼ି।” ଶବଦ ଶୁଭିଲା ବନ୍ଦ ଉପରୁ। ପାଣୁଆ ଶବଦ ବାରି ଜାଣିଲା ଉପରମୁଣ୍ଡ କୋଠାଘର ବାବୁଙ୍କ ପାଟି। ଆଗରୁ ମାଟିଘର ଥିଲା। ଫି ବର୍ଷ ବଢ଼ି ଆସିବା ଫଳରେ ଘାଇ ବନ୍ଦେଇ କାମ ଠିକାଦାରି ନେଇ ଭଲ ଦି’ ପଇସା ରୋଜଗାର କରି କୋଠା ପିଟିଛନ୍ତି। ଗାଁ ମନ୍ଦିର ପାଇଁ ଢେର ଚାନ୍ଦା ଦେଇଛନ୍ତି। ବାବୁ ସାହିଲୋକ ବି ଫାଉଡ଼ା, କୋଦାଳ, ଶାବଳ ଧରି ତଳସାହି ବନ୍ଦ ଜଗୁଛନ୍ତି। ଗରିବ ପ୍ରତି କେଡ଼େ ଦୟା! ସେଇଥିପାଇଁ ଭଗବାନ ବଡ଼ତିରୁ ବଡ଼ତି କରୁଛନ୍ତି। ତେବେ ବି ପାଣୁଆ କହିଲା - “ଏପଟେ ବିପଦ ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା! ଆପଣଙ୍କ ଘରପଟେ ବିପଦ। ଆମେ ସେଇଆଡ଼େ ଯାଉଛୁ। ଆପଣମାନେ ବି ସେଇ ପଟକୁ ଆସନ୍ତୁ। ତୁଚ୍ଛାଟାରେ କିଆଁ ବର୍ଷାମାଡ଼ ଖାଇବେ ରାତିସାରା।” “ନାହିଁରେ ପାଣୁ - ନିଉଛୁଣା ବଢ଼ିକୁ ବିଶ୍ବାସ ନାହିଁ। କେତେବେଳେ କୋଉଠି ପାଣି ହାବୁକା ଖାଇବ ଠିକଣା ନାହିଁ। ବିପଦ ଥାନରେ ତ ସରକାରୀ ବେସରକାରୀ ନିରାପତ୍ତା ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି। ତମେ ସବୁ ତ ଜଗିଛ। ଯୋଉଠି ବିପଦ ନାହିଁ ବୋଲି ଭାବୁଛ - ସେଇଠି ବେଳେ ବେଳେ ଘଳିଆ ପଡ଼େ - ଘାଇ ହୁଏ। ଗତ ବର୍ଷ ବିପଦ ନ ଥିବା ଥାନରେ ଘାଇ ହୋଇଛି। କେତେ କେତେ ଘାଇ ମୁଁ ବନ୍ଦେଇଛି। ତେଣୁ ତମେ ସବୁ ଯାଅ ତମ ବସ୍ତ୍ର ଆମେ ଜଗିଛୁ। ତମ ପିଲା ମାଇପ କ’ଣ ଆମ ପିଲା ମାଇପ ନୁହନ୍ତି କିରେ ପାଣୁ? ଯମ ଦୁଆରେ

ସବୁ ମଣିଷ ସମାନ। ଯା- ଯା- ତମେ ସବୁ ତମ କାମରେ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଯାଅ।

ସତକୁ ସତ ପାଣ୍ଡୁଆର ଦଳଟି ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇ ଉପରମୁଣ୍ଡ ଜଗିବାକୁ ଆସିଲେ। ଖାଲି ନିଶ୍ଚିତ ହେଲେନି, କୃତଜ୍ଞ ମଧ୍ୟ ହେଲେ।

ଉପର ମୁଣ୍ଡରେ ବିପଦ ବେଳୁବେଳେ ଘମାଘୋଟ ହେଉଛି। ବୟାଅଣୀ ବଢ଼ିଠୁ ପାଣି ଦି'ହାତ ଉଜାରେ ଠିଆ ହେଲାଣି। ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଉ ଉପରଯନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଭୋବନେଶ୍ୱରଠି କଣ୍ଢେଲ୍ ରୁମ୍‌ରେ ବସି ହୀରାକୁଦ ଜଳଭଣ୍ଡାର ପାଣିକୁ ରୋକିଛନ୍ତି। ସେ ପାଣି ଅଇଲେ ଆଉ ରକ୍ଷା ନାହିଁ। କଟକ ଭୋବନେଶ୍ୱର ସବୁ କୁଆଡ଼େ ବୁଡ଼ିଯିବ। ସେଇ କାରଣୁ ଉପରପାହିଆମାନେ ବନ୍ଧ ଉପରେ ନାହାନ୍ତି। ମଝିମଝିଆ, ତଳୁଆ, ତାଳୁଆ ଯନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ପାଣିକୁ ମାପୁଛନ୍ତି ଆଉ ସେଇ ଅନୁସାରେ ବାଲିବସ୍ତା ପକା ଚାଲିଛି। କିଏ ଜଣେ ପଚାରିଲା - ଆଜିକାଲି ଟଙ୍କା ସିନା ଲକ୍ଷରେ କାରବାର ହେଉଛି - ତା' ତଳକୁ ନୁହେଁ। ପାଣିଗୁଡ଼ା ବି ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟାରେ କେମିତି ଆସୁଛି କିହୋ? ଗଣୁଛନ୍ତି କେମିତି?"

କିଏ ଜଣେ କହିଲା - “ଏଇ ଯୋଉ ହାବୁକାଗୁଡ଼ା ନଈ ଛାତିରେ ଉଠୁଛି - ସେଇ ଗଣତି ହେଉଛି। ବୟାଅଣୀ ବନ୍ୟାରେ ଷୋଳ ଲକ୍ଷ ହାବୁକା ଅଇଲା, ଏଥର କେତେ ଆସୁଛି କେଜାଣି?"

ଯନ୍ତ୍ରୀମାନେ ପ୍ରମାଦ ଗଣୁଛନ୍ତି। ରାତିଟା କେମିତି ପାହିଯାଉ। ଛ' ମାସ ହେଲା ଗଡ଼ଜାତ ଇଲାକାରୁ ବଦଳି ହୋଇ ଦି'ଜଣ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଏଠାକୁ ଆସିଛନ୍ତି। ବୟାଅଣୀରେ ସେକେଣ୍ଡରେ ଷୋଳ ଲକ୍ଷ ଘନଫୁଟ ପାଣି ଖଲାସ ହେଲା। ବନ୍ଧ ନଅ ଲକ୍ଷ ଘନଫୁଟ ଯାଏ ସୁରକ୍ଷିତ। କିନ୍ତୁ ବୟାଅଣୀ ପରଠୁ ନଦୀବନ୍ଧ ଆଉ ଉଜା ହୋଇନି। ଏବେ ଯଦି ଘାଇ ହୁଏ ମାଡ଼ ପଡ଼ିବ ତାଙ୍କଠି। ଏ ସେତ ବିଭାଗ ବଡ଼ ଶୋଚନୀୟ। କୋଠାବାଡ଼ି, ରାସ୍ତାଘାଟ ବିଭାଗରେ ଏପରି ବିପଦ କମ୍। ପୂର୍ବେ ନଦୀବନ୍ଧ ହେଉଥିଲା ପାଣିକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ। ଏବେ ନଦୀବନ୍ଧ ରାସ୍ତା ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି। ଗାଁରୁ ପ୍ରତିଦିନ ଲୋକ ଯା'ଆସ କରୁଛନ୍ତି ସହରକୁ। ଘରେ ଘରେ ଦି'ଚକିଆ, ତିନିଚକିଆ ଗାଡ଼ି। ଶଗଡ଼ ଗାଡ଼ି ବି ଲୋପ ପାଇନି। ମାଲ ଗୋଦାମକୁ ପରିବାପତ୍ର ଚାଲାଣ ହେଉଛି। ଟ୍ରକ୍, ବସ୍ ବି ଯା'ଆସ କରୁଛି ହରଦମ୍। ତେଣୁ ବନ୍ଧ ମରାମତି ବାବଦ ଟଙ୍କା ରାସ୍ତା ମରାମତିରେ ବି ଅଧେ ଯାଉଛି। ରାସ୍ତାଫୁଟି ଗଲେ ଉପରୁ ତଳୁ ଚାପ, ଧମକ। କିଏ ସେକଥା ବୁଝୁଛି?

ତା'ଛଡ଼ା ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏତେ ଦଳ ଯେ ତମର, ଏତେ ବଳ କାହିଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସବୁଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ। କ୍ଷମତା ଦଳ, ଅକ୍ଷମତା ଦଳର ଟଣାଓଟରା ଭିତରେ ମଝିରେ ତମର ମନ୍ଦର ପର୍ବତ ଭୂମିକା। ମନ୍ଦର ପର୍ବତ ସମ୍ବଳି ନେଲା, ତମେ ତ ଗୁଣ୍ଡୁଗୁଣ୍ଡା। ଏଇ ବନ୍ଧ ସମ୍ପର୍କରେ ତାଙ୍କର ଯୋଉ ଅନୁଭୂତି କାହାକୁ କହିବେ? ବନ୍ଧର ମୁଣ୍ଡପଟ ଅକ୍ଷମତା ଦଳର ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ.ଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳ ଭିତରେ ଯାଉଛି। ବନ୍ଧର ଲାଞ୍ଜପଟ କ୍ଷମତା ଅଞ୍ଚଳରେ। ମୁଣ୍ଡପଟେ ବିପଦର ଆଶଙ୍କା, ଲାଞ୍ଜପଟ ନିରାପଦ। ତଥାପି ଅକ୍ଷମତା ଅଞ୍ଚଳ ହେତୁ ମୁଣ୍ଡପଟେ କମ୍ କାମ ହେବ, କମ୍ ମାଟି ପଡ଼ିବ, (ମୋଟରୁ ନ ପଡ଼ିଲେ ଆଉରି ଭଲ) ଲାଞ୍ଜପଟ ନିରାପଦ ହେଲେ ବି କ୍ଷମତା ଦଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବାରୁ ସେପଟେ ବିପଦ ନ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ବେଶି କାମ ହୋଇଛି। ଏକଥା କହିଲେ ମଲ, ନ କହିଲେ ମଲ। ନିଜ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପାଠ ଅନୁସାରେ କାମ କଲେ ତ ତିନି ପାଞ୍ଜିରୁ ଗଲା ଆଉରି ଗୋଟାଏ କଥା

ଚେଷ୍ଟା କରିବ ସିନା, ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କାନ ଧରି ପାଣିର ନିୟମଟାକୁ ବୁଝେଇବା କ୍ଷମତା ନାହିଁ। ମନ୍ତ୍ରୀ ତ ସବୁ ପାଠରେ ମାଷ୍ଟର। ତମେ ତାଙ୍କୁ ପାଠ ପଢ଼େଇଲେ ନିଜେ ପାଇବ ଗୋଲ ଆଳୁ, ମୌଖିକ ଆଦେଶରେ ଟିକିଏ ଓଲଟିଲେ ହେଲେ କଳାପାଣି ପାର। ତାହାହିଁ ହେଲା। ପିଲାଙ୍କ ପାଠପଢ଼ା ଭଣ୍ଡର ହେବା ଭୟରେ କେନାଲର ମୁଣ୍ଡପଟେ ଖଣି ଖୋଳିଲା ଭଳି ମାଟି କୋରି ପକାଇବାକୁ ହେଲା। ଲାଞ୍ଜପଟେ ଲୋକଦେଖାଣିଆକୁ ଖୁରୁପି ମାରିବା କଥା। ଜଳସେଚନ ହେବ କ'ଣ ଜଳଶୋଚନା ହେଲା। ପାଣି ଲାଞ୍ଜ ପଟକୁ ଆସିବ କେମିତି? ବିରୋଧୀ ଦଳ ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ କହିଲେ, ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଯାଇ ଘେର। ଗାଁ ବାଲା ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଘେରିଲେ।

ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ - “ଯନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଘେର, ଆମେ କି ଜାଣୁ ଯନ୍ତ୍ରୀପାଠ।”

“ଗାଁଲୋକେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଯନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଘେରିଲେ। ଏତେ ଟଙ୍କା ଆମ ଲୋକପ୍ରିୟ ସରକାର ଦେଇଦେଲେ, କାମ ହେଲା, ପାଣି ମାଡ଼ିଲାନି

ସାରା ରାତି ଯିଏ ଯାହା ଭାବନାରେ ବୁଡ଼ିଛନ୍ତି। ବଢ଼ି ତା' ବାଟରେ ବନ୍ଧ ଟପି ଠାଏ ଠାଏ ଗାଁ ବୁଡ଼ିଗଲାଣି। କ'ଣ କରାଯାଏ! ବନ୍ଧଟାକୁ ରାତାରାତି ଉଜା କରିହେବ ନା ଏଣେ ବର୍ଷା ପାଣିକୁ ଢିରା ଦେଇ ଅଟକାଇ ହେବ? କଳି ଯୁଗରେ କାହିଁବା ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ପର୍ବତ, କାହାନ୍ତି ବା ଗିରିଧର। ରାତି ପାହିନି - ତଳମୁଣ୍ଡରୁ ଘୁ ଘୁ ଶବଦ ସଙ୍ଗେ ମଣିଷ ଆତ୍ମାର ଶେଷ ଚିହ୍ନାର ଶୁଭିଲା - “ପାଣୁଆଇରେ... କାଳିଆଇରେ...” ତା' ସଙ୍ଗେ ପିଲା ମାଇପିମାନଙ୍କ ଭୟାର୍ତ୍ତ ଚିହ୍ନାର।

ମନେ ପଡ଼ୁଛି। ବର୍ଷା ପବନ ମାଡ଼ ଭିତରେ ଏମିତି ଗୋଟାଏ ଚିତ୍ର ଅନୁଭୂତି। କେତେ ବର୍ଷ ତଳର କଥା। କେନାଲଟାଏ ଯାଉଛି ଦୁଇଟା ଦଳର ଅଞ୍ଚଳ ଦେଇ। ମୁଣ୍ଡପଟ କ୍ଷମତାସୀନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳ। ଲାଞ୍ଜ ପଡ଼ିଛି ଅକ୍ଷମତା ଦଳର ଜଣେ ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ.ଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳରେ। କେନାଲରୁ ମାଟି ଖୋଳେଇ ହେଲେ ପାଣି ମୁଣ୍ଡପଟୁ ପେଟ ଓ ଲାଞ୍ଜବାଟ ଦେଇ ଆଖପାଖ ଦଶ ବାରଖଣ୍ଡି ଗାଁର ବିଲରେ ମାଡ଼ିବ। ଯନ୍ତ୍ରୀ ପାଠକୁ ଗୁଲିମାର୍। ନିହାତି ମୂର୍ଖ କହିବ ଯେ, ଲାଞ୍ଜପଟେ ବେଶି ଖୋଳା ହେବା ମୁଣ୍ଡପଟେ କମ୍ ଖୋଳା ହେଲେ ପାଣି ମୁଣ୍ଡରୁ ଲାଞ୍ଜକୁ ଗଡ଼ିବ - ପାଣିର ଏହି ନିୟମ। ମାତ୍ର ମୁଣ୍ଡପଟ କ୍ଷମତାସୀନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅର୍ଥାତ୍ ବେଶି କାମ ସେଇପଟେ କରିବାକୁ ଉପରୁ ମୌଖିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ। ତମେ ନିଜ କାନ ଆଉଁଶି ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ବୁଝାଇବାକୁ ବିଫଳ

କାହିଁକି? ଯନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଯଦି ସଙ୍ଗେତ ଭାବରେ କାମ ନ କରିବେ ସରକାର କ'ଣ କରିବେ?” ବିଚରା ଯନ୍ତ୍ରୀ କଳାଟାଡ଼ା ହେଉଛି ବୋଲି ମିଛ ଡାକ୍ତରୀ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଦେଇ ଛପିଲେ ଯେ ପୁଣି ଗାଁରେ ବଢ଼ି ପାଣି ମାଡ଼ିବାଯାଏ।”

ସାରା ରାତି ଯିଏ ଯାହା ଭାବନାରେ ବୁଡ଼ିଛନ୍ତି। ବଢ଼ି ତା' ବାଟରେ ବନ୍ଧ ଟପି ଠାଏ ଠାଏ ଗାଁ ବୁଡ଼ିଗଲାଣି। କ'ଣ କରାଯାଏ! ବନ୍ଧଟାକୁ ରାତାରାତି ଉଜା କରିହେବ ନା ଏଣେ ବର୍ଷା ପାଣିକୁ ଢିରା ଦେଇ ଅଟକାଇ ହେବ? କଳି ଯୁଗରେ କାହିଁବା ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ପର୍ବତ, କାହାନ୍ତି ବା ଗିରିଧର। ରାତି ପାହିନି - ତଳମୁଣ୍ଡରୁ ଘୁ ଘୁ ଶବଦ ସଙ୍ଗେ ମଣିଷ ଆତ୍ମାର ଶେଷ ଚିହ୍ନାର ଶୁଭିଲା - “ପାଣୁଆଇରେ... କାଳିଆଇରେ...” ତା' ସଙ୍ଗେ ପିଲା ମାଇପିମାନଙ୍କ ଭୟାର୍ତ୍ତ ଚିହ୍ନାର। ସମସ୍ତେ

ସେଇ ଦିଗରେ ଧାଇଁଲେ। କିଛି ବିପଦ ନ ଥିବା ଆନରେ ଓସାରିଆ ଘାଇ ମେଲା ହୋଇଛି। ବଢ଼ି ପାଣି ଆନିକଟ ଖୋଲାହେଲେ ପାଣି ପଡ଼ିବା ପରି ତଳବସ୍ତି ଉପରେ ଘୁ ଘୁ ମାଡ଼ି ଯାଉଛି। ଅନ୍ଧାର କିଏ, ପାଣି କିଏ, ତଳବସ୍ତି କିଏ ଜାଣିବାର କୁ ନାହିଁ। ଚାଳଗୁଡ଼ାକ ଭାସି ଯାଉଛି ଝାଟିମାଟି କାନ୍ଧରୁ ଅଲଗା ହୋଇ। ସାରା ରାତି ବର୍ଷାରେ ଧୁଲେଇ ହୋଇ ଅନ୍ଧାର ଉପରୁ ପରସ୍ତେ ପରସ୍ତେ ରଙ୍ଗ ଉଠି ଯାଉଛି। ସେଇଥିପାଇଁ ପାହା ପାହା ରାତିର ଫିକା ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ଖଣ୍ଡିଏ ଖଣ୍ଡିଏ ଚାଳ ଦିଶୁଛି ମନ୍ଦାଏ ମନ୍ଦାଏ କାଠିକୁଟାମିଶା ଫେଣ ଭଳି। କେଜାଣି ଚାଳ ଉପରେ ମଣିଷ ବସିଯାଇ ଭାସୁଛନ୍ତି କି ପାଣି ତଳେ ତଳେ ଭାସିଗଲେଣି ମଡ଼ା ହୋଇ? ଆଉ ତ କରିବାର କିଛି ନାହିଁ। ଏ ଯୋଉ ସୁଅ ଫିଟିଛି ସେଥିରେ ମୁଣ୍ଡ କଟିଯିବ। ହାତଗୋଡ଼ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ଭାସିଯିବ ଦିହରୁ ଚାଞ୍ଚି ହୋଇ। ରାତି ପାହିବା ଯାଏ ସବୁର କରିବାକୁ ହେବ। କାନ୍ଦ ବୋବାଳି ଭିତରେ

ଛାଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା - “ଅୟ ଧ- ଅୟ ଧ- ତମ ପିଲାଏ ସେପାଖ ବନ୍ଦ ଉପରକୁ ଉଠି ଯାଇଛନ୍ତି- ଆମେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବନ୍ଦକୁ ଉଠିଯିବାକୁ କହିଲୁ- ଯିଏ ନ ମାନିଲା ସେ ମଲା। ଆମର କି ଦୋଷ?” “ଶାଲା କହି ବୋଲି ବନ୍ଦ କାଟିଛ। ତମକୁ ନଈକୁ ଫୋପାଡ଼ିଦେବୁ ଟେକିକି। କଥାଟି ଶୁଣ ଆଗେ, ଏକା ଆମରି ଗାଁରେ ନୁହେଁ, ଯାଇ ବୁଝ, ଆଖପାଖ ସବୁ ଗାଁରେ ଅଧକରୁ ବେଶି ଘାଇ ନଈର ଦାନ୍ତ କାଟିନି - ମଣିଷର ହାତ କାଟିଛି। ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏକଥା ହୁଏ। ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି।”

“କିନ୍ତୁ କ’ଣ ପାଇଁ? କ’ଣ ପାଇଁ ଜାଣି ଜାଣି ଆପଣା ଗାଁ ବୁଡ଼େଇଲ? ପୁଣି ନିଜ ଘରଠି ନୁହେଁ - ଆମରି ଘରଠି?”

“ସବୁ କଥାର ଜବାବ ଅଛି। ଏକ ଦୁଇ ତିନି କରି ଶୁଣି ଯାଆ। ତା’ପରେ ବୁଝିବ ଯେ ଆମେ ଯାହା କରିଛୁ, ଭାବିଚିନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ କରିଛୁ...”

ସମସ୍ତେ ଅୟ ଧରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆପଣାର



ସଭିଏଁ ଭୁଲିଲେଣି ଏଠି ଘାଇ କେମିତି ହେଲା। ପାଣୁଆ କାଠ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଛି। ଚାରି ଛଅଟା ଛାଇ ବନ୍ଦେ ବନ୍ଦେ ଉପରମୁଣ୍ଡ ଆଡ଼େ ଧାଇଁଛି। ପାଣୁଆ ବସ୍ତିର କିଛି ହୁରୁମା ଟୋକା ରାତିରେ ନ ଶୋଇ ବନ୍ଦ ଉପରେ ବୁଲୁଥିଲେ କୁତୁହଳୀ ହୋଇ। ସେଇମାନେ ଚିତ୍କାର କଲେ - “ସେମାନେ ବନ୍ଦ କାଟିଦେଲେ - ଆମେ ଦେଖିଛୁ - ଆମେ ଦେଖିଛୁ...”

ପାଣୁଆର ଦଳଟି ସେଇ ଦିଗରେ ଖେଦିଗଲେ। ଛାଇରେ ଛାଇ ମିଶିଲା - ଛାଇ ଲଢ଼େଇ ହେଲା। ଧସାଧସି ଗେବାଗେବି। ଛାଇ କଥା କହିଲା, “କହ ଶାଲା - କହ ଆମ ବସ୍ତି ବୁଡ଼େଇଲ କ’ଣ ପାଇଁ? ଦମ୍ଭିଲା ବନ୍ଦଟାକୁ କାଟିଦେଲ? ଶାଲା ତମ ଘରପାଖ ବନ୍ଦ ଆମେ ଜଗିଲୁ - ତମେ କୁଳବୁଡ଼ା ଆମ ବଅଁଶ ବୁଡ଼େଇଲ। ତମ ହାତଗୋଡ଼ କାଟି ନଈକୁ ପକେଇ ଦେବୁ।”

ପିଲା କୁଟୁମ୍ବଙ୍କ ନାଁ ଧରି ଡାକିଲେ। ଆରପଟ ବନ୍ଦ ଉପରୁ, ଚାଳ ଉପରୁ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ଶବଦରେ ଜବାବ ପାଇଲେ। ଭାସକୁ ପଛକେ ଜୀବନରେ ଅଛନ୍ତି। ଏତିକି ପ୍ରବୋଧନାରେ ବାବୁମାନଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଲେ। ଏମିତିରେ ସକାଳ ଯାଏ ତ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ନ୍ତା!

“ପ୍ରଥମ ତ ଘାଇ ହେଲେ ବିଲରେ ପରୁ ମାଟି ପଡ଼ିବ, ସାର ଖତର ଦର ଯାହା ହେଲାଣି ଗରିବଗୁରୁବା ପାଇବେ କୋଉଠୁ? ଦ୍ଵିତୀୟରେ, ବଢ଼ି ପରେ ଲାଖ ଲାଖ ଟଙ୍କାର ବନ୍ଦ ମରାମତି କାମ ହବ। ଯୋଉ ଗାଁର ଦୁଇ ଚାରିଟା ଘାଇ ହୋଇଥିବ, ସେ ଗାଁକୁ ଟଙ୍କା ଆସିବ। ଆମେ ଯଦି ଠିକାଦାରି କରି ଟଙ୍କା ପାଇବୁ, ତମେ ସବୁ ମୂଲ ମଜୁରି କରି ଟଙ୍କା ପାଇବନି କି? ଦିନକୁ ପଚାଶ ଟଙ୍କା ମଜୁରି। ଯାହା ଘରେ ତିନି ଚାରି ପ୍ରାଣୀର କାମିକା

ହାତ, ତା’ର ଦିନକର କାମରେ ଚାରି ପାଞ୍ଚ କୋଡ଼ି କଷ୍ଟା ଟଙ୍କା, କାମ ଚାଲିବ ଲଗାତର କିଛିଦିନ...”

ଏ କଥାରେ ପାଣୁଆ ଦଳର ନିରାଶିଆ ମୁହଁଗୁଡ଼ା ଟିକେ ତେଜି ଉଠିଲା। ତୃତୀୟରେ, ରିଲିଫ୍। ଯୋଉ ଗାଁରେ ଘାଇ ନାହିଁ, ସେ ଗାଁରେ ରିଲିଫ୍ ନାହିଁ। ରିଲିଫ୍ ବୁଝୁଛନ୍ତି? କେତେ ମନ୍ତେ କେତେ ପ୍ରକାର ରିଲିଫ୍। ସରକାରୀ, ବେସରକାରୀ, ଯୁବ ସମିତି, ବୁଢ଼ା ସମିତି, ମାଇପି ସମିତି, ମିଶିପି ସମିତି, ରେଡ଼କ୍ରସ୍, ଲାୟନ୍, ରୋଟେରି ଏମିତି କେତେ ପ୍ରକାର କୁର୍। ପୁଣି ରାଜନୈତିକ ଦଳଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ରିଲିଫ୍ - ମୁହଁ ଚିହ୍ନ, କଇଁଫୁଲ ଚିହ୍ନ, ଆଖି ଚିହ୍ନ, କଚୁରି ଚିହ୍ନ, ଭୁଜାଲି ଚିହ୍ନ, ଟୋକେଇ ଚିହ୍ନ - ଏମିତି କେତେ କେତେ ମୋହର ବସି ରିଲିଫ୍ ଟ୍ରକ୍ ସବୁ ପଁ ପାଁ ଏଇ ବନ୍ଦ ଦେଇ ଆର ଗାଁମାନଙ୍କୁ ଯିବ।

ଯୋଉଠି ନଈ ପାଣିରେ ଘରଦୁଆର, ଗାଁଗଣ୍ଡା ବୁଡ଼ିଥିବ, ସେଇଠି ଅନ୍ତଲୋଡ଼ ହେବ। କେତେ ପାଲଟା ରଙ୍ଗ ଛଡ଼ା ପୁରୁଣା ଲୁଗା, ଗମରା ବୁଡ଼ା, ବିଣ୍ଡାବନ୍ଦା ଗୁଡ଼, ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ, ଅରକ୍ଷା ଅଖାଦ୍ୟ, ରୁଟି, ପାଁରୁଟି, ଆଳୁଦମ୍ ପୁରି, ସୁଜି, ବିସ୍କୁଟ, ଚିନି, ବେତାରିଖ ଔଷଧ, ଚାଉଳ, ଡାଲି ଏମିତି କେତେ କ’ଣ...। ତମେ ସବୁ ଚାହିଁଥିବ ଜଳକା। କିଓ ଘାଇଟାଏ ହେଲେ ତମକୁ ବେସୁଧ ଘର ତିଆରି ସାହାଯ୍ୟଟାଏ ମିଳିବ। ସରକାର ସବୁ ପ୍ରକାର ଛାଡ଼ କରିଦେବେ। ଇସ୍କୁଲ ଦରମା, ବସ୍‌ଭଡ଼ା, ସିନେମା ଟିକେଟ୍, କୃଷି ରଣ, ସବୁ ଛାଡ଼ ହୋଇଯିବ। ତମର ଅଛପର ଚାଲିଆ ଆନରେ ରିଲିଫ୍ କାମରେ ନୂଆ କାଢ଼, ନୂଆ ଚାଳ ଠିଆହେବ। କ’ଣ ମିଛ?”

ଅବଶ୍ୟ ସତ ଯେ... “ଜଣେ ଦୃଢ଼ରେ ପଡ଼ି କହୁ କହୁ ଆଉ ଜଣେ ଅସମ୍ଭାଳ ଆଗ୍ରହରେ ତାକୁ ଦାବିଦେଲା” ଯେ ପୁଣି କୋଉଠୁ ଅଇଲା ବେ - ସବୁତ ‘ଦେ’ରେ ଚାଲିବ। ମନ୍ଦ କ’ଣ? ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ା ଛୁଆ ବତା କେଇ ଜଣ ଯଦି ଭାସି ଯାଇଥିବେ ତେବେ ଦୁଃଖର କଥା ସିନା, ଅମଙ୍ଗଳ କଥା ନୁହେଁ - ଏକାନବେ ଜନଗଣନାରେ ମଣିଷ ସଂଖ୍ୟା ଯାହା ବଢ଼ିଛିରେ ଭାଇ... ବଢ଼ି ମରୁଡ଼ି ବାଡ଼ି ହେଉଛି ପରିବେଶ ଭାରସାମ୍ୟ ରକ୍ଷାର ପ୍ରାକୃତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା।

ଯା’ହେଉ ରାତାରାତି ଘାଇ ତ ହେଲା ତା’ପରେ ଦେଖ ନାଟ! ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଆସିଲେ ଉଦ୍ଧାରକାରୀ। ସେମାନେ ଆସି ଦଳ ଖୋଜିଲେ, ପାଣୁଆର ବସ୍ତିବାଲା କହିଲେ - “ଆଜ୍ଞା ଆମ ବସ୍ତିରେ ଦଳ କ’ଣ, ବୋରଝାଞ୍ଜି

ବି ପାଇବେନି। ବଢ଼ି ପାଣିରେ ଦଳ କାହିଁ ଆସିବ? ଯାହା ପାଇବେ ମନ୍ଦିର ପାଖ ଉପର ମୁଣ୍ଡରେ। ସେଠି ଘାଇ ହୋଇନି। ସତକୁ ସତ ଉଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲିଲା, ଦଳ ଚିହ୍ନି ଚିହ୍ନି। କିଏ କରୁଛି ଦଳ, କିଏ କଇଁଫୁଲ ଦଳ, କିଏ ଭୁଜାଲି ଦଳ...” ପାଣୁଆ, କାଳିଆ, ଶୁକୁଟା ହେରିକାଙ୍କର ଦଳ ନାହିଁ କି ଫଳ ନାହିଁ। ସେମାନେ ହୁଣ୍ଡାମସ୍ତିଆ ଭଳି ଯାହାକୁ ପାଇଲେ ତାକୁ ପାଣିରୁ ଓଟାରି ଆଣିଲେ। ଖାଲି କ’ଣ ଉଦ୍ଧାର ଚାଲିଥାଏ - ତା’ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସୁଟିଂ ବି ଚାଲିଥାଏ। ପ୍ରକାର ପ୍ରକାର କ୍ୟାମେରା, ପ୍ରକାର ପ୍ରକାର ଯନ୍ତ୍ର, ଖବରକାଗଜବାଲା, ଦୂରଦର୍ଶନବାଲା, କେହି କେହି ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ପ୍ରଯୋଜକ ଏଇ ସୁଯୋଗରେ ବିନା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଗୋଟାଏ ଭୟଙ୍କର ବଢ଼ିର ଦୃଶ୍ୟ ବି ଉତାରି ଦେଉଥା’ନ୍ତି। ଯେ ଯାହା ଖଞ୍ଜରେ ପରିସ୍ଥିତିର ଉଚିତ ଉପଯୋଗ କରି ଚାଲିଛନ୍ତି।

ଶହ ଶହ ଘାଇ - ଟ୍ରକ୍ ଟ୍ରକ୍ ରିଲିଫ୍। ମାତ୍ର ପାଣୁଆର ବସ୍ତିଲୋକେ ଛୁଆପିଲା ଧରି ଗୋରୁଗାଈ, ସାପ, ବେଙ୍ଗାଙ୍କ ମେଳରେ ବନ୍ଧରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି। ଯେଉଁ ରିଲିଫ୍ ଦଳ ଆସୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଦଳ ଅଛି, ସେଇ ଦଳର ତାଲିକା ଆଗୁ ହୁଁ ତାଙ୍କ ଖାତାରେ ଉଠିଛି। ରିଲିଫ୍ ବଣ୍ଟା ଚାଲିଛି ଦଳ ଦେଖି। ପାଣୁଆ ବସ୍ତିଟି ପୋଖରୀରେ କଲିକତି, ବିଲାତି, ଦେଶୀ ଦଳ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ଦଳ ଅଛି ବୋଲି ଜାଣନ୍ତିନି। ତେଣୁ ରିଲିଫ୍ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ପାରୁନି। ଯଦି କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦଳୀୟ ସ୍ବେଚ୍ଛାସେବୀ ଦଳ ରିଲିଫ୍ ଗାଡ଼ି ଧରି ପହଞ୍ଚୁଛନ୍ତି, ତେବେ ସେମାନେ ସିଧାସଳଖ ବାଣ୍ଟିପାରିବେ ନାହିଁ।

ବିଭିନ୍ନ ଦଳର ଦାଦାମାନେ ବାଟ ଜଗି ଗୁଡ଼ାଏ ଧସ୍ତାଧସ୍ତି କରିବେ। ଯୋଉ ଦଳ ଜିତିଲା ସେଇ ଦଳ ଜରିଆରେ ରିଲିଫ୍ ବଣ୍ଟା ହେବା ଫଳରେ ଏଠି ମଧ୍ୟ ପାଣୁଆର ବେ-ଦଳଟି ରିଲିଫ୍ ଶୁଖିଲେ ସିନା ପାଇଲେନି। ଯେଉଁ ଗାଁରେ ଘାଇ ହୋଇନି ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ବାଟରୁ ରିଲିଫ୍ ଟ୍ରକ୍ ଜବତ୍ କରୁଛନ୍ତି ଲୋକେ। କହୁଛନ୍ତି - “ଆମ ଗାଁରେ ଘାଇ ହୋଇନି, ସେଇଟା କ’ଣ ଆମର ଦୋଷ! ଆମେ ବି ଗଲା ଥର ବର୍ଷାରେ ମୂଲ ମଜୁରି ନ ପାଇ ଉପାସ ଭୋକରେ ପଡ଼ିଛୁ। ଆମର ବେଛପର ଘରେ ବଢ଼ିପାଣି ସିନା ପଶିନି, ବର୍ଷାପାଣି ତ ପଶିଛି। ତେବେ ଆମେ କାହିଁକି ରିଲିଫ୍ ପାଇବୁନି? ବାଃରେ! ଆମେ ରାତାରାତି ଘାଇ କାଟିଲୁନି, ଏଇଟା କ’ଣ ଆମର ଦୋଷ।

ପାଣୁଆ ବସ୍ତିର କିଏ ଜନ୍ମ କାମୁଡ଼ାରେ ମଲାଣି ତ କିଏ ଝାଡ଼ାବାନ୍ତିରେ ମଲାଣି। ଭୋକ ଉପାସରେ ସମସ୍ତେ ମଲା ମଲା ତାକ ଦେଲେଣି। ଏପରି ଏକ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୁଯୋଗକୁ ଛାଡ଼ୁଛି କିଏ? ଚାଷଲ୍ୟକର ଖବର ଛପା ହେଲାଣି ବଡ଼ ବଡ଼ ଅକ୍ଷରରେ - “ସରକାରୀ କଲର ଚରମ ଅପାରଗତା” ଶୀର୍ଷକରେ ସମ୍ବାଦ ନିମ୍ନମତେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା। “ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗତ ତିନି ଦିନରେ ହାରାହାରି ଆଠଈଶ ବର୍ଷା ହୋଇଥିବା ସ୍ଥଳେ ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା ହୀରାକୁଦର ଉପରମୁଣ୍ଡ ଓ ତଳମୁଣ୍ଡରେ ଏହି ତିନି ଦିନରେ ହାରାହାରି ଷୋହଳ ଇଞ୍ଚ ବର୍ଷା ହେବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମଣିଷକୃତ। ଏହା ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରତି ସରକାରଙ୍କର ବୈମାତୃକ ମନୋଭାବ ଓ ଚରମ ଅବହେଳାର ଜ୍ବଳନ୍ତ ପ୍ରମାଣ। ଦାୟିତ୍ବରେ ଥିବା ଯନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଚରମ ହେଲା ଯୋଗୁଁ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଗାଁ ଭାସିଗଲା, କୋଟି କୋଟି ଧନଜୀବନ ନାଶ ହେଲା। ସେମାନେ ପ୍ରଥମରୁ ତତ୍ପର ହୋଇଥିଲେ ଲଗାଣ ବର୍ଷାକୁ ରୋକାଯାଇପାରିଥା’ନ୍ତା ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ୍ୟଙ୍କର ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କର ମତ। ସେମାନଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଯିବା ପାଇଁ ଜନସାଧାରଣରେ ଦାବି ହେଉଛି।

ବୟାଅଶୀ ମସିହା ବଢ଼ିରେ ଷୋଳ ଲକ୍ଷ ପାଣି ଆସିଲା। ଅଥଚ ମଡ଼ା ସାହି, ବିଲୁଆଡିହ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନ୍ଧ ମାତ୍ର ନଅ ଲକ୍ଷ ପାଣି ସମ୍ବଳିବାକୁ ସକ୍ଷମ। ତା’ ସତ୍ତ୍ୱେ ଏକାନବେ ମସିହାରେ ବାର ଲକ୍ଷ ପାଣି ଆସିବା ପୂର୍ବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ବନ୍ଧଗୁଡ଼ିକୁ ସେହି ଅନୁପାତରେ ଉଚ୍ଚ କରା ନ ଗଲା କାହିଁକି? ସରକାର କ’ଣ କରୁଥିଲେ? ଯନ୍ତ୍ରୀମାନେ କ’ଣ କରୁଥିଲେ? ତେଣୁ ଏ ସରକାର ତୁରନ୍ତ ଇସ୍ତଫା ଦେଉ... ତା’ଛଡ଼ା କେନ୍ଦ୍ରରୁ ସାହାଯ୍ୟ ଆଣିବା ଦିଗରେ ମଧ୍ୟ ଏ ସରକାର ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି। ଅଶୀ ଏବଂ ବୟାଅଶୀ ବଢ଼ି ବେଳେ କେନ୍ଦ୍ରର ସାହାଯ୍ୟ ଏ ସାହାଯ୍ୟଠାରୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଅଧିକ ଥିଲା।”

ତା’ ପରଦିନ ପୁଣି ଅନ୍ୟ ଖବରକାଗଜରେ ପ୍ରତିବାଦ-ଜବାବ ସୁଆଲ “ଅଶୀ ବୟାଅଶୀ ବଢ଼ିକୁ ସାମ୍ନା କରିଥିବା ସରକାର ତା’ପରେ ମଧ୍ୟ ବହୁ ବର୍ଷ ରହିଲେ। କେନ୍ଦ୍ରରୁ ମଧ୍ୟ ବହୁ ଅନୁଦାନ ପାଇଥିଲେ। ବନ୍ଧଗୁଡ଼ିକ ବୟାଅଶୀ ବଢ଼ିର ଷୋଳ ଲକ୍ଷ ବନ୍ୟାଜଳ ପତ୍ତନର ଉପରକୁ ଉଠିଲା ନାହିଁ କେଉଁ କାରଣରୁ? କେନ୍ଦ୍ରରୁ ପାଇଥିବା ଟଙ୍କା ଗଲା କୁଆଡ଼େ? ବୟାଅଶୀ ବଢ଼ି ଓ ବର୍ଷା ଜଳକୁ

ସେତେବେଳର ସରକାର ରୋକିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲେ କି? ବର୍ତ୍ତମାନର ସରକାର ଏତେ କମ୍ ଦିନରେ ବନ୍ଧଗୁଡ଼ା ଉଚ୍ଚା କରିବେ କେମିତି? ତା’ଛଡ଼ା କେନ୍ଦ୍ରରେ ଅନ୍ୟ ଦଳ ସରକାର ଗଢ଼ିଥିବାରୁ ରାଜ୍ୟକୁ ବନ୍ୟା ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାରେ ସେମାନେ ବ୍ୟଗ୍ରତା ପ୍ରକାଶ କରୁ ନାହାନ୍ତି। ଏଥିରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଦାୟୀ ହେବେ କେମିତି? ଝୁଲଣ ପୂର୍ଣ୍ଣମାଠାରୁ ତିରୋଟ ସମୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଅନ୍ତତଃ ଫସଲ ଅମଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲୋକଙ୍କର ସ୍ବାଭାବିକ ଅଭାବ ଲାଗି ରହିବ। ତା’ ଉପରେ ବନ୍ୟା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ। ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କର ବୈମାତୃକ ମନୋଭାବ। ତଥାପି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏ ଦିଗରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ତତ୍ପରତାର ସହ କ୍ୟାବିନେଟ୍ ସଭାମିଟିର ଏକ ଜରୁରୀ ମିଟିଂ ଡକାଇ ଆଗୁଆ ଯୋଜନା ବାବଦରେ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ପତାଶ କୋଟି ଟଙ୍କା ମାଗିଛନ୍ତି...”

ତା’ପରେ ପୁଣି ଅପର ପକ୍ଷର ସରକାରବିରୋଧୀ ସମ୍ବାଦ। ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ଯୁକ୍ତି ଖଣ୍ଡନ। ବିରୋଧୀ ଦଳ ତରଫରୁ ରିଲିଫ୍ ନ ପାଇଥିବା ଗ୍ରାମ ଓ ଲୋକସଂଖ୍ୟା, ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ରିଲିଫ୍ ପାଇଥିବା ଗ୍ରାମ ଓ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଇତ୍ୟାଦି କ୍ରମାଗତ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିଲା।

ପାଣୁଆର ଦଳଟି ଏସବୁ ପଢ଼ିପାରୁ ନ ଥିଲେ। ଖାଲି ଶୁଣୁଥିଲେ। ଶୁଣୁଥିଲେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ କୋଟି କୋଟି ଟଙ୍କାର କଥା। ତେବେ ଏତେ ଟଙ୍କା ସରକାର ବାଣ୍ଟିବ। ପାଣୁଆର ବସ୍ତିରେ ଲକ୍ଷ ନ ହେଲା ନାହିଁ, ଶହେ ହଜାର ତ ପଡ଼ିବ। ମାତ୍ର କେବେ - କେବେ - !

ପ୍ରକୃତ ସ୍ଥାନରେ ରିଲିଫ୍ ବଣ୍ଟାଯାଇ ପାରୁନି - ଘାଇ ବନ୍ଧାଯାଇ ପାରୁନି। ଜରୁରୀକାଳୀନ ଭିତ୍ତିରେ ଘାଇ ବନ୍ଧେଇବା ପାଇଁ ବାଲି, ପଥର, ସିମେଣ୍ଟ, ଚିଣ୍ଟ ଟ୍ରକ୍ ଗାଁ ଭିତରକୁ ପଶି ପାରୁନି। ବିଭିନ୍ନ ଦଳର ଠିକାଦାର, ଠିକାଦାରି ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କରିଥିବା ବେ-ଠିକାଦାର ଦଳସବୁ ଜିନିଷ ଅନ୍ତଲୋଭ କରାଇ ଦେଉ ନାହାନ୍ତି। “କିଓ ତମେ କିଏ? ଆଜିଯାଏ ଥିଲ କୁଆଡ଼େ? ବର୍ଷା, ଘଡ଼ଘଡ଼ି, ଚଡ଼ଚଡ଼ି, ଝଡ଼ବତାସ ବେଳେ ଥିଲ କୋଉଠି? ବନ୍ଧ ବନ୍ଧେଇବା ବେଳକୁ ହମ ହମ! ଆମେ ତେବେ କରିବୁ କ’ଣ? ଘାଇ ହେଲା କ’ଣ ତମ ପକେଟ ଗରମ ହବ ବୋଲି। ଏ କାମ ଆମେ କରିବୁ, ଆମେ କରିବୁ, ଆମେ କରିବୁ - ସମସ୍ତେ “ଆମେ କରିବୁ” କହିବା ଭିତରେ ଟ୍ରକ୍ ସହିତେ ଯନ୍ତ୍ରୀ ତଥା ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ଲୋକଙ୍କର ନିରବ ପ୍ରସ୍ଥାନ। ପୋଲିସ୍ ପ୍ରୋଟେକ୍ସନ୍ ନ ଦେଲେ କିଏ ଯିବ ସେ ଗାଁକୁ?

ପୋଲିସ୍ ପ୍ରୋଟେକ୍ସନ୍ ନେଲେ ସବୁ ଦିନକୁ ଗାଁବାଲାଙ୍କ ସହ ବଢ଼ଇ। ସବୁଦିନ ତ ପୋଲିସ୍ ଠିଆ କରେଇ କାମ କରି ହେବନି। କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ, ଲୋକେ ବାଟରେ ଗାଡ଼ି ଅଟକାଇ ପଚାରୁଛନ୍ତି- “କ’ଣ ଆଣିଛ? ରିଲିଫ୍? ରିଲିଫ୍ ନୁହେଁ? ତେବେ ଯାଅ ଯାଅ... ଭାଗ” - ଟ୍ରକ୍ କେଉଁ ଗାଁକୁ ଯାଉଛି, କାହିଁକି ଯାଉଛି ବୁଝିବା ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ। ଟେକା ପଥର ବୃଷ୍ଟି। ଏପରିକି ମେଞ୍ଚଡ଼ ଛୁଆଗୁଡ଼ା ଜିପ୍ ପଛରେ ଦଉଡ଼ି ଦଉଡ଼ି ପଚାରୁଛନ୍ତି - “ବିସ୍ମୁଟ ଆଣିଛ? ପାଉଁରୁଟି ଆଣିଛ? ତେବେ ଏ ରାସ୍ତାରେ ଯାଇପାରିବନି” ବଡ଼ମାନଙ୍କଠୁଁ ଦେଖି ସାନମାନଙ୍କର ବି ଟେକା ବୃଷ୍ଟି। ନା ଠିକଣା ସ୍ଥାନରେ ରିଲିଫ୍ ପହଞ୍ଚୁଛି, ନା ତୁରନ୍ତ ଘାଇ ବନ୍ଦେଇ ହେଉଛି?

ବଢ଼ିରୁ ମାଛି, ମଶା, ତାଆଁଶ, ଜୋକ, ପୋକମାନଙ୍କର ଲାଭବେଳ। ବର୍ଷକେ ଏମିତି ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା ଦୈବୀଦୂର୍ବପାକ ଉପୁଜିଲେ ବିଭାଗୀୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଧମକା ଧମକି କରି ଛ’ ମାସର ଘରଖର୍ଚ୍ଚ ଉଠେଇବାକୁ ହେବ। ମୋଟାମୋଟି ସରକାର, ବେସରକାର, ଯନ୍ତ୍ରୀ, ମନ୍ତ୍ରୀ, ତନ୍ତ୍ରୀ, ସମାଜସେବୀ ସମସ୍ତେ ବିବ୍ରତ - ସମସ୍ତେ ଦେଶ ପାଇଁ ଚିନ୍ତିତ, ଅଥଚ ଶହ ଶହ ଲୋକ ଭାସିଗଲେ, ଶହ ଶହ ଲୋକ ଏବେବି ପାଣି ଘେରରେ, ଶହ ଶହ ଘାଇ ଏବେବି ମଗର ମାଛ ପରି ଆଁ ମେଲାକରି ଗାଁ ଗିଲୁଛି।

ପାଣୁଆ ମୁଣ୍ଡରେ କିଛି ପଶୁନି। ସେ ଅଣୀ ବଢ଼ି, ବୟାଅଣୀ ବଢ଼ି, ପୁଣି ଏକାନବେ ବଢ଼ି ଦେଖିଲା। ସବୁ ବଢ଼ି ଏକାପରି। ସେତେବେଳେ ସରକାର ଯାହା କହୁଥିଲେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ସରକାର ମଧ୍ୟ ତାହା କହୁଛନ୍ତି। ସେତେବେଳେ ବିରୋଧୀ ଦଳ ଯାହା କହୁଥିଲେ, ବର୍ତ୍ତମାନର ବିରୋଧୀ ଦଳ ମଧ୍ୟ ତାହା କହୁଛନ୍ତି।

ଅଥଚ ଏ ଭିତରେ ସରକାର ବଦଳିଛନ୍ତି - ବିରୋଧୀ ଦଳ ବଦଳିଛନ୍ତି। ଅର୍ଥାତ୍ ଗାଦି ଉପରୁ ସବୁବେଳେ ଏକାକଥା ଶୁଭେ - ଗାଦି ତଳେ ସବୁବେଳେ ଏକାକଥା ଶୁଭେ। ଲୋକ ବଦଳିବାରେ କିଛି ଯାଏ ଆସେ ନାହିଁ। ପାଣୁଆ କିନ୍ତୁ ତଳ ବସ୍ତିରେ ଥିବାବେଳେ ଯୋଉ ଭୋକିଲା ଆତ୍ମା - ଉପର ବସ୍ତିରେ ଥିବାବେଳେ ସେଇ ଭୋକିଲା ଆତ୍ମା। ସର୍ବଦା ଗାଁ ବାହାରେ, ମନ୍ଦିର ବାହାରେ, ସ୍କୁଲ୍ କଲେଜ ବାହାରେ, ରିଲିଫ୍ ବାହାରେ ତା’ର ସ୍ଥାନ। କାରଣ ସେ ବଦଳେ ନାହିଁ - ତା’ର କିଛି ଦଳ ନାହିଁ। ସେ ଆଜିତକ ବୁଝିଛି, ଗାଁ ଗୋଟାକେ ଗୋଟିଏ ମେଣ୍ଟ - ଦେଶ ଗୋଟାକେ ଗୋଟାଏ ମେଣ୍ଟ। ମାତ୍ର ବଢ଼ି ପାଣିରେ ସଫା କରି ଧୋଇ ଧୋଇ ତା’ର ଆଖି ଏବେ ବହୁ ମେଣ୍ଟ, ବହୁ ଦଳ ଦେଖିପାରୁଛି। ତାକୁ ମଧ୍ୟ ଗୋଟାଏ ‘ଦଳ’ ଗଢ଼ିବାକୁ ହେବ। ତେବେ ଯାଇଁ ତା’ ବସ୍ତିଲୋକ ବଞ୍ଚିବେ।

କି ଦଳ? କି ଚିହ୍ନ? ସେଇ ବନ୍ଧ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିବା ତା’ ବସ୍ତିର ଭୋକିଲା ଲୋକଙ୍କର ଗୋଟିଏ ସଭା ବସିଲା। ସ୍ଥିର ହେଲା - ଦଳର ନାଁ ହେବ ‘ଭୋକ’ ଆଉ ଚିହ୍ନ ହେବ ‘ଠେଙ୍ଗା’।

ସଭିଏ ହୋ ହୋ ହୋଇ ଉଠିଲେ। ତାଙ୍କ ବସ୍ତିରେ ଅଲବଡ଼ ରିଲିଫ୍ ଗାଡ଼ି ଅଟକିବ। ତାଙ୍କ ଘାଇ ଅଲବଡ଼ ବନ୍ଧା ହେବ। ଯିଏ ରୋକିବ ସେ ‘ଠେଙ୍ଗା’ ଦଳକୁ ଚିହ୍ନିବ।

ସେପଟୁ ଗୋଟାଏ ଜିପ୍, ଦୁଇଟା ଟ୍ରକ୍ ଆସୁଛି। ମନ୍ତ୍ରୀ, ଯନ୍ତ୍ରୀ, ପୋଲିସ୍, ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସଭିଏଁ ଆସୁଛନ୍ତି। ଉପର ମୁଣ୍ଡରେ ସଭା ହେବ। ଘାଇ ମୁହଁରେ ମାଟି ପତ୍ତୁ ନ ପତ୍ତୁ ଆସନ୍ତା ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ ସବୁ ଦଳର ଗୋଟାଏ ମୂଳଦୁଆ ଗଢ଼ିବାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୁଯୋଗ। ଅସବୁଷ୍ଟ ସଭ୍ୟ ବା ସଂକ୍ଷେପରେ ‘ଅ-ସଭ୍ୟ’ ମାନେ ଠେଙ୍ଗାବାଡ଼ି ଧରି ଗାଡ଼ି ରୋକିଲେ। “ରଖ-ରଖ- ଏଇଠି ସବୁ ଗାଡ଼ିରୁ ମାଲ ଉତୁରିବ। ଭାତ, ରୁଟି, ଗୋଡ଼ି, ପଥର, ବାଲି ସବୁ ଆମର ହକ୍ - ଆମେ ବି ଗୋଟାଏ ଦଳ ବାନ୍ଧିଛୁ। ଦେଖ - ଦେଖ ଆମ ଦଳର ଚିହ୍ନ” - ଗାଡ଼ି ରୋକୁନି - ନିଜକୁ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଗାଡ଼ି ଉପରେ ଦଳର ଚିହ୍ନ ‘ଠେଙ୍ଗା’ ଶହେକି ଦୁଇ ଶହ ଏକା ସଙ୍ଗେ ପଡ଼ିଲା। ପଛ ଗାଡ଼ିରୁ ଖପୁଖାପ୍ ଶହେ କି ଦୁଇ ଶହ ନାଲି ପଗଡ଼ିଆ ଡେଇଁଲେ।



କଥାକାରଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ - ୧୭୩

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଗଳ୍ପ ବିଭାଗଟି ଖୁବ୍ ସମୃଦ୍ଧ। ଅନେକ ଚମତ୍କାର ଗଳ୍ପ ରହିଛି ଆମ ଭଣ୍ଡାରରେ। ମାତ୍ର ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିଥିବା ଓ ପଢ଼ୁଥିବା ପାଠକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଉତ୍ସାହଜନକ ନୁହେଁ ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ ହୁଏ।

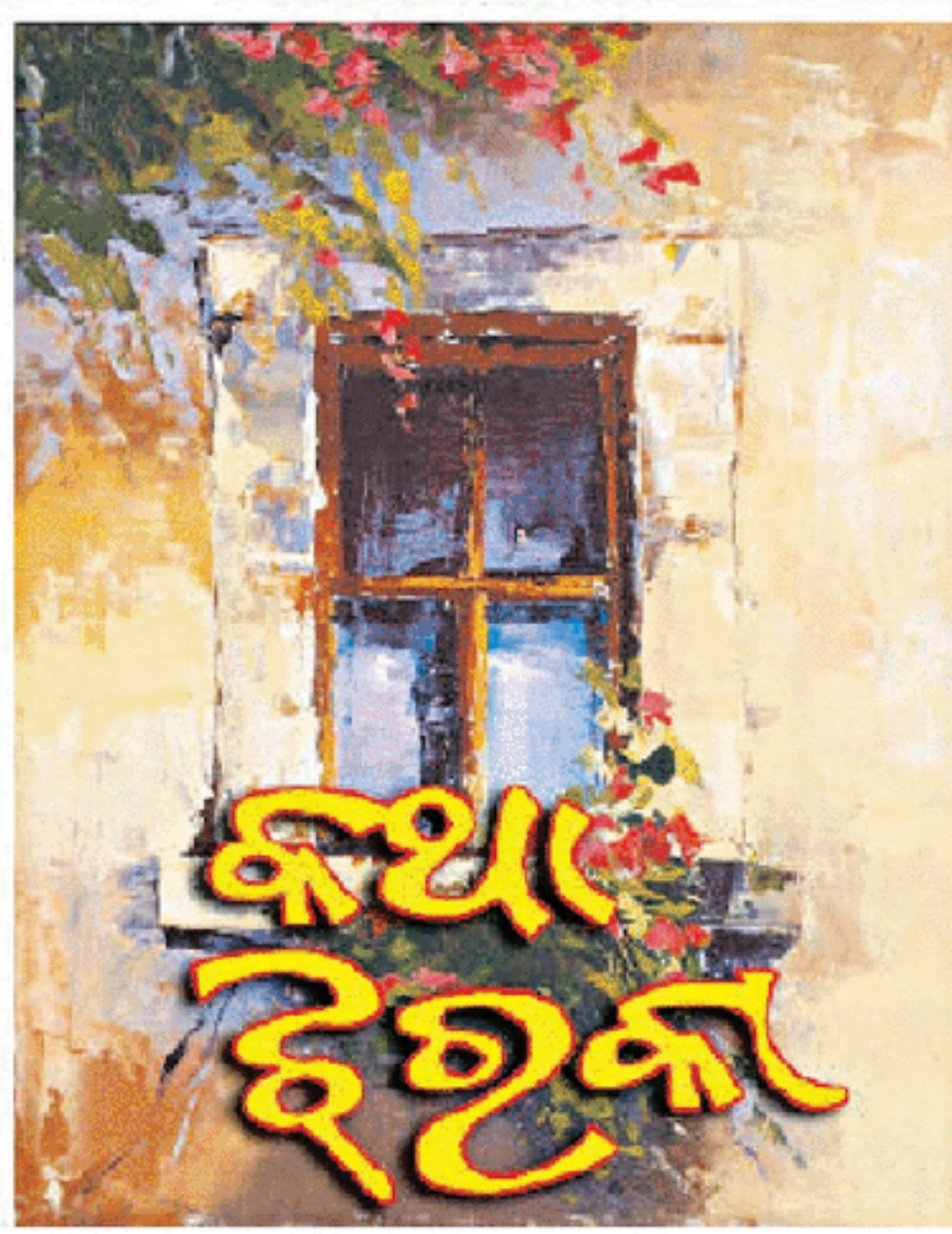
ଆମେ ଏଇଠି ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କଥାକାରଙ୍କର ଏକ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଗଳ୍ପର କିୟତଂଶ ଉଦ୍ଧାର କରୁଛୁ। ଆପଣଙ୍କ କାମ ହେଲା, ଗଳ୍ପର ନାଁ ଓ ତାହାର ଲେଖକଙ୍କ ନାଁ ଜଣାଇବେ। ଠିକ୍ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଦଶ ଜଣଙ୍କୁ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଲେଖା ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ। ସେମାନଙ୍କର ନାଁ ତଥା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଗପଟି ‘କଥା’ର ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୨୫ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ। ଉତ୍ତରଟି ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖି ନିମ୍ନ ଠିକଣାରେ ପଠାନ୍ତୁ। ଉତ୍ତର ପଠାଇବାର ଶେଷ ତାରିଖ ୧୫.୦୯.୨୦୨୫

କେତେ କ’ଣ ଭାବୁଛି ସବୁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ସୁଦ୍ଧା ପାରୁନାହିଁ। ବେଳେବେଳେ ବାହାରୁ ନିଘା ଚାଲିଯାଉଛି ନିଜ ଭିତରକୁ। ସେଠି ନାନା ଦୃଶ୍ୟ, ନାନା ଭାବ, ଗୋଟିଏ କଥାର ମାନେ ଖୋଜୁ ଖୋଜୁ କେଉଁଠି ଆସି ପହଞ୍ଚେ, ତରମାଡ଼େ, ସବୁଫଳା ନିଛାଟିଆ। ମୁଁ ପ୍ରେତ ହୋଇ ଛାଇପରି ଭାସେ, ତା’ ବି ଯାଏ, ଖାଲି ଗୋଟାଏ ଅଜଣା ତର ହିଁ ରହିଯାଏ। ସେହି ତରରେ ଛାତିର ଧୁକ୍ଧୁକି ଶୁଣେ, ଯେତିକି ମୋ ସଭା। ତା’ ଚାରିକରେ ଉଦାସ, ବିଷାଦ। ହଠାତ୍ ଆନନ୍ଦ ପୂରିଉଠେ। ଚାରିଆଡ଼େ କେମିତି କ’ଣ ସୁନ୍ଦର ଆଉ ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ। କ’ଣ ସେ ବୋଲି ବାରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ, ମନର ସେ ଭାବ ବି ଚାଲିଯାଏ, ଚିହ୍ନ ପରିସ୍ଥିତି ବାରେ, ବୁଝେ “ମୁଁ ଅସୀମ ଦାସ, ସିନେମା ପାଇଁ କାହାଣୀଟିଏ ଖୋଜୁଛି।”

ଆମ ଠିକଣା: କଥାକାରଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ - ୧୭୩
ସଂପାଦକ: କଥା, ସମ୍ବାଦ ଭବନ, ବି-୨୭, ରସୁଲଗଡ଼ ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳ,
ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୭୫୧୦୧୦



ଯୋଗେଶ୍ୱର ପଣ୍ଡା



ମହାପାତ୍ର ନୀଳମଣି ସାହୁ

‘କଥା ହଟକା’ରେ ଆପଣମାନେ ଭେଟୁଛନ୍ତି ଲେଖକ/ପାଠକଙ୍କର ସ୍ମୃତିର ଝରକାରେ ବାରମ୍ବାର ଉଠି ମାରୁଥିବା ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଗପମାନଙ୍କୁ। ଏଥର ବିଶିଷ୍ଟ ଗାଳ୍ପିକ ମହାପାତ୍ର ନୀଳମଣି ସାହୁଙ୍କର ‘ଅନ୍ଧାରାତ୍ରିର ସୂର୍ଯ୍ୟ’ ଗପଟିକୁ ପସନ୍ଦ କରିଛନ୍ତି ଯୁବ କଥାକାର ଯୋଗେଶ୍ୱର ପଣ୍ଡା।

ମଣିଷ ଭିତରର ସୁସ୍ଥ ମଣିଷପଣକୁ ଜାଗ୍ରତ କରିପାରିବାର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ

ଦିନେ ନା ଦିନେ ମନୁଷ୍ୟ ନିଜକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିବା ନିୟତି ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରାକୃତିକ ସୀମାକୁ ଅବଶ୍ୟ ଅତିକ୍ରମ କରିବା। ଏକ ବିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସାଂପ୍ରତିକ ଅବସ୍ଥାରୁ ମନୁଷ୍ୟ ଅତିମାନସ ଅବସ୍ଥାକୁ ଉନ୍ନୀତ ହେବ ଓ ସ୍ୱର୍ଗର ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଟପିଯିବ। ଏମିତି କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଓ ଜୀବନଦୃଷ୍ଟିକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ ଯାହାଙ୍କର ଆଶା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ସବୁବେଳେ ଥାଏ ଯେ ଏ ପୃଥିବୀ କେବେ ନା କେବେ ବଦଳିବ, ଯେତେ ତେରି ହେଉ ପଛେ; ସେ ହେଉଛନ୍ତି ମୋର ପ୍ରିୟ କଥାକାର ତଥା ମହାନ ସାହିତ୍ୟ ସାଧକ ମହାପାତ୍ର ନୀଳମଣି ସାହୁ।

ସେ ଦୃଢ଼କଣ୍ଠରେ ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି ଯେ, କେବଳ ମନୁଷ୍ୟ ପାଇଁ ଏହି ପୃଥିବୀ ଗଢ଼ା ହୋଇନାହିଁ। ସାନବଡ଼ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ନୈତିକ ଓ ସମାନ ଅଧିକାର ରହିଛି ଏଠାରେ ନିଃଶ୍ୱାସ ନେବାପାଇଁ। ଏମିତି ଏକ ଚିନ୍ତାଧାରାକୁ ଭିତ୍ତିକରି ଗଢ଼ିଉଠିଛି ଗାଳ୍ପ ‘ଅନ୍ଧାରାତ୍ରିର ସୂର୍ଯ୍ୟ’।

ଏ ଗପଟି ପଢ଼ିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥିଲି ପାଖାପାଖି ଦଶ ବାରବର୍ଷ ତଳେ। ସେତେବେଳେ କିନ୍ତୁ ଗପକୁ ଏତେ ଗମ୍ଭୀର ଭାବେ ଅନୁଶୀଳନ କରିପାରି ନ ଥିଲି। ପୁଣିଥରେ ଗପଟିକୁ ପଢ଼ିଲି ଗୋଟି ପୁରୁଣା ପତ୍ରିକା ସଜାଡୁଥିବା ବେଳେ ଏଇ କିଛିବର୍ଷ ତଳେ। ସେଦିନ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଗପଟିକୁ କେବଳ ପଢ଼ି ନ ଥିଲି ବରଂ ମୋ ମନ, ମସ୍ତିଷ୍କ, ଆତ୍ମାରେ ଅନୁଭବ କରିଥିଲି। ଅନୁଭବ କରିଥିଲି ଯେ, ଏ କେବଳ ଏକ ଗପ ନୁହଁ, ବରଂ ମଣିଷକୁ ମଣିଷଟିଏ ବୋଲି ଚେତେଇଦେବାର ଏକ ଦର୍ଶନ। ଏହା ଗପ ନୁହଁ, ଏହା

ଏକ ନୈତିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧଭିତ୍ତିକ ପ୍ରବନ୍ଧ। ଏହା ଗପ ନୁହଁ, ବରଂ ଏହା ଏକ ଜୀବନଦର୍ଶନ।

ପିଲାବେଳେ ସ୍କୁଲବହିରେ କାଳିନ୍ଦୀ ଚରଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀଙ୍କ ‘ମାଂସର ବିଳାପ’ ଗପ ପଢ଼ି ମନରେ ଯେଉଁ ଗଭୀର ରେଖାପାତ କରିଥିଲା, ତା’ର ପୁନଃଅବବୋଧ ଦେଲା ଏହି ଗପ। ବରଂ ତତୋଽପିକ ଅବବୋଧଟିଏ ଆଣିଦେଲା କହିଲେବି କିଛି ଭୁଲ୍ ହେବ ନାହିଁ। ବାସ୍ତବରେ ଗପଟି ସେତିକି ଦୃଢ଼, ତେଣୁ ମୋ ମନରେ ଏମିତି ଏକ ଛାପ ରହିଗଲା ଯାହାକୁ ଏ ଜୀବନକାଳରେ ଭୁଲିବା ବୋଧେ ଅସମ୍ଭବ।

ଘନଘୋର ଅନ୍ଧାର ମଧ୍ୟରେ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟର ପ୍ରତ୍ୟାଶା ରଖୁଥିବା ଗାଳ୍ପନାୟକ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ଜଣେ ଅତି ସାଧାରଣ ସରକାରୀ ଚାକିରିଆ ଯାହାଙ୍କର ଦରମା ଅତି ସ୍ୱଳ୍ପ ଓ ସାତପ୍ରାଣୀ କୁରୁମ୍ବ ଚଳେଇବାକୁ ମଧ୍ୟ ଅକ୍ଷମ। ଏଭଳି ଜଟିଳ ପରିସ୍ଥିତି ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ସେ ତାଙ୍କର ପରିବାରକୁ ସୁଖଦେବା ପାଇଁ ସର୍ବଦା ଚେଷ୍ଟା କରିଆସିଛନ୍ତି। ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସବୁବେଳେ ଚିନ୍ତା କରିଆସିଛନ୍ତି। ଯଦିଓ ସେ ସ୍ୱୟଂ କିଛି କରିପାରିଲେନି କିନ୍ତୁ ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଗୋଟି ଶୋଷଣମୁକ୍ତ ସମାଜର, କଳାବଜାର ଓ କଳାବଜାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ କେମିତି ତାଙ୍କର କୁନା, ଗୁଡୁ ଓ ମୁଟୁମାନେ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରିବେ ତା’ର ବି ପରିକଳ୍ପନା କରୁଛନ୍ତି। ଅତ୍ୟାଚାରୀ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଶାସନ ଆଗରେ ସେମାନେ କେମିତି ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇବେ ନାହିଁ ତା’ର ମଧ୍ୟ ରୂପରେଖଟିଏ ମନେମନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଛନ୍ତି।

ଏସବୁ ଭିତରେ ତାଙ୍କ ଆଇଁଷରଙ୍କୁଣୀ ତିଅ ମୁହଁରେ ଟିକେ ଆଇଁଷର ସ୍ବାଦଦେବା ପାଇଁ କିଛି ମୁହଁର ପାଇଁ ମଣିଷରୁ ପଶୁ ଆଡ଼କୁ ଗତିକଲାବେଳେ ହିଁ ତାଙ୍କର ହୃଦବୋଧ ହୋଇଛି ଯେ, ସେ ଜଣେ ମଣିଷ। ସେ ଲୋଭରେ ଉତ୍ସିହ ହୋଇ ରାସ୍ତାରୁ କିଛି ବାହୁଡ଼ି ତାଙ୍କ ପରିବା ବ୍ୟାଗ୍ ଓ ସାଇକେଲର ବାସ୍କେଟ୍ରେ ପୁରାଇ ହିଁସ୍ତ୍ର ଉଲ୍ଲାସରେ ଘରକୁ ଫେରିବେ ବୋଲି ଆଗଉଥିଲେ, ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ମେଘପୂର୍ଣ୍ଣ ଆକାଶରୁ ବିଜୁଳି ମାରିଦେଲା। ତାଙ୍କର ମନ, ବୁଦ୍ଧି ଓ ବିବେକ ଏକାସାଙ୍ଗରେ ସତେଯେମିତି ଜାଗ୍ରତ ହୋଇଉଠିଲା। ତାଙ୍କର ପଶୁତ୍ବକୁ ପଦାଘାତ କଲା ବାରମ୍ବାର। ମଣିଷ ଭିତରର ସୁସ୍ଥ ମନୁଷ୍ୟତା ତାଙ୍କର ଜାଗ୍ରତ ହୋଇଉଠିଲା। ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ, ନିରାହ ପଶୁ, ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ଆର୍ତ୍ତଚିତ୍କାର ତାଙ୍କ କାନପାଖରେ ବାରମ୍ବାର ଆସି ଗୁଞ୍ଜରଣ ହୋଇ ଉଠିଲା। ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଗୋଟେ ବିରାଟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଗଲା। ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଭାଷାରେ- “ସେହି ଅସହାୟ ଅନ୍ଧ ମାଂସର ଲାଳସାର ବୀଭକ୍ତ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଙ୍କର ସେ ମାନବ

ଶିଶୁ ଆତ୍ମାଟିର ଆକୁଳ ପ୍ରାର୍ଥନା ଏକ ପବିତ୍ର କରୁଣାର କ୍ଷୀଣ ଶୁଭ୍ରଧାରାରେ କ୍ଷିପ୍ରତମ ଗତିରେ ବହିତାଲିଲା ଛଳଛଳ ହୋଇ, ସେହି ପରମ କାରୁଣିକଙ୍କର ମହାକରୁଣାର ମହାସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ସେଇ ସ୍ରୋତରେ ଆପଣାକୁ ଭସାଇ ଦେଲେ ଏବଂ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ସେଇ ସ୍ରୋତରେ ଭାସି ଭାସି ପାରି ହୋଇଗଲେ, ସେଇ ନାରକୀୟ ବୀଭକ୍ତ ହିଁସ୍ତ୍ର ତାମସିକ ରାତିର ଘୋର ଲୋଳଜିହ୍ବା ଅନ୍ଧକାରକୁ।”

ଏ ଗପ ପଢ଼ିଲା ପରେ ଅଳ୍ପତଃ ପାଠକଟିଏ ନିରାଶ ହେବ ନାହିଁ ଯେ, ଏ ପୃଥିବୀ ଏମିତି ହିଁ ରହିବ, ଏଠି କେବଳ ମଣିଷମାନେ ସବୁବେଳେ ଅମଣିଷ ଭଳି ବଞ୍ଚିବେ। ବରଂ ଏହି ଆଶା ପୋଷଣ କରିବ ଯେ, ଏ ପୃଥିବୀ ନିଶ୍ଚୟ ବଦଳିଯିବ। ଏ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ନିଷ୍ଠୁର୍ ଅପସରିଯିବ। ମଣିଷ ନୁହେଁ... ତା’ ଭିତରର ସୁସ୍ଥ ମନୁଷ୍ୟତା ହିଁ ଦିନେ ପୃଥିବୀକୁ ରକ୍ଷା କରିବ। ତେରି ହେଉ- ଯେତେ ତେରି ହେଉ ପଛେ।

- ଯୋଗେଶ୍ବର ପଣ୍ଡା

ଯୋଗେଶ୍ବର ପଣ୍ଡା ଯୁବପିଢ଼ିର ସଫଳ ଓ ପରିଚିତ କଥାକାର।

ଅନ୍ଧରାତିର ସୂର୍ଯ୍ୟ

ମହାପାତ୍ର ନୀଳମଣି ସାହୁ



ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ସବୁଦିନ ଭଳି ବାସ୍କେଟ୍ ଧରି ବଜାର ବାହାରିଲେ। ଘରଣୀ ତାଲିକା କରିଦେଇଛନ୍ତି ବାଇଗଣ, ସାରୁ, ଖଡ଼ା, ବୋଇତିକଖାରୁ, ଜହ୍ନି... ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି। ତାଲିକା ଦେଖିବାକୁ ତାଙ୍କର ଆଗ୍ରହ ନାହିଁ। ସେହି ଚିରାଚରିତ ବୈଚିତ୍ରହୀନ ଗୁଳ୍ମାଦିର ସ୍ବାଦ। ଥୋଡ଼, ବଡ଼ି, ଖଡ଼ା - ଖଡ଼ା, ବଡ଼ି, ଥୋଡ଼, ସାରିଗାମା ପାଧାନିସା - ସାନିଧାପା ମାଗାରିସା। ପାଟିକୁ ଅରୁଚି ଧରିଗଲାଣି। ବଜାରରେ ପୋଟଳ ପଡ଼ିଲାଣି। ବେଣ୍ଟ ଟାଣ ଟାଣ ସବ୍‌ଜା ଲମ୍ବା ପୋଟଳ। ମଝିରୁ ଦୁଇଫାଳ କରି କାଟି, ତେଲରେ ଛାଣି, ଭାଜି କିମ୍ବା ଗରମ ମସଲା ଦେଇ ଝୋଳ କରି କିମ୍ବା ପୋଟଳକୁ ଦୁଇଫାଳ କରି ଚିରି, ତା’ ଭିତରେ ପୂର ଦେଇ ଭାଜି, ଚମକାର ଭାତ ଖାଇହୁଏ। ବର୍ଷା ପୂର୍ବରୁ ପୋଟଳରେ ମିଠା ଥାଏ। ବର୍ଷା ପଡ଼ିଲେ ଭାରି ପାଣିଟିଆ ଲାଗେ।

ମାତ୍ର ଗୃହିଣୀଙ୍କୁ ପୋଟଳ କଥା କହିଲେ ସେ କାମୁଡ଼ି ଗୋଡ଼ାଇବେ। ‘ଆରେ ଯା’ମ! ଭାରି ପୋଟଳ ଖାଇଲାବାଲା। ଟଙ୍କା ଦୁଇଶହ ଦରମା - ସାତପ୍ରାଣୀ କୁରୁମ୍ବ - ଚାଉଳ ସେର ଟଙ୍କାଏ - ତାଲି ସେର ଦେଡ଼ଟଙ୍କା - ପନ୍ଦର ତାରିଖ ଗଡ଼ିଗଲେ ଧାର୍ ପାଇଁ ଯା’ ଦୁଆର ତା’ ଦୁଆର। ଶାଢ଼ି ଖଣ୍ଡେ ନାହିଁ ଯେ, ସାତସିର କରି ଧୋଇ ଶୁଖେଇ ପିନ୍ଧୁଛି। କୁନାର ବୀଜଗଣିତ ବହି ନାହିଁ, କୁନାର ଫ୍ରକ୍ ନାହିଁ, ମୁନାର ପ୍ୟାଣ୍ଟ ନାହିଁ, ମୁନାର କଲମ ନାହିଁ। ଶଶୁରଙ୍କର ତ୍ରିଫଳା ଟନିକ୍ ନାହିଁ, ଶାଶୁଙ୍କର ମହାବାତପ୍ସୁସିନୀ ତୈଳ ନାହିଁ - ପୋଟଳ ଖାଇବ? ପୋଟଳ? ଲାଜ ମାଡୁନି? ଜିଭରେ ଫେର୍ ସେ ଦ୍ରବ୍ୟର ନାଁ ଧରୁଛୁ?

ଗୃହିଣୀଙ୍କ ପୋଟଳଚିରା ଆଖିକୁ ବାରେ ମାତ୍ର ଚାହିଁ ତତ୍ତ୍ୱକ୍ଷଣାତ୍ ତହିଁରୁ ଦୃଷ୍ଟି ଫେରାଇ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ଆଖି ବୁଜି ମନେ ମନେ ମହାମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ମନ୍ତ୍ର ଜପ କଲେ। ଓଃ! କାହିଁକି ଭଲା ଜିଭରେ ସେ ସେହି ନାମଟି ଉଚ୍ଚାରିଲେ? ଯାଃ

ଜିଭ ତ ଲୋଡୁଛି ସେଇଆକୁ! ସମ୍ଭାଳି ପାରୁଛି କେଉଁଠି? ଜିଭର ତ କାମ ହେଲା ସେଇଆ। ଚାଖିବ - ନ ହେଲେ ନାମ ରଟିବ।

ଏ ସମୟରେ ଗୁଣ୍ଡିଣୀକୁ କିଛି କହିବାଲାଗି ସାହସ ବଳାଏ ନାହିଁ। ଏ ବେଳାରେ ସେ ଯୋଗୀ ଭଳି ଦିଶେ। ତା'ର ଟାକୁଆ ଗାଲ ଆହୁରି ଭିତରକୁ ପଶିଯାଏ। ମୁଣ୍ଡର ବାଳ ଚନ୍ଦା ହୋଇଗଲାଣି। ଦୁଇ ଆଖି ଯାଇ ରହିଲାଣି କୋଉ ରସାତଳରେ। ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ାକ ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସିଲାଣି।

ତଥାପି ମଧ୍ୟ କୁନାବୋଉ ସ୍ବାମୀ ସୋହାଗର ଜୁଳନ୍ତ ନିଦର୍ଶନସ୍ବରୂପ ଗୋଟେ ମସ୍ତ ସିନ୍ଦୂର ଟୋପା ମଥାରେ ଲଗାଇଥାଏ। ତାହା ଆହୁରି ଭୀଷଣ ଦିଶେ ଏ ବେଳାରେ ସ୍ବାମୀ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଙ୍କ ଆଖିକି।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ବାସ୍ନେଟ୍ ଧରି ପଛ ବୁଲାଇ ଦିଅନ୍ତି - ଯାଃ-ଯାପ ପୃଷ୍ଠଯୋଗିନୀ। ଅଥଚ ଆଜିକୁ ସତର ବର୍ଷ ତଳେ କୁନାବୋଉ ମନ୍ଦ ଦିଶୁ ନ ଥିଲା। ଏମିତି ଅବଶ୍ୟ ଥିଲା ସରୁଆ, ଦୁର୍ବଳିଆ; ମାତ୍ର ତା' ଭିତରେ କିଛି ରଙ୍ଗ ଥିଲା, ରସ ବି ଥିଲା କିଛିତ୍। ଏଇ ଯେମିତି - ତନ୍ମୁ ଶ୍ୟାମା ଶିଖରିଦଶନା।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ତାଙ୍କ ଚଉଠି ରାତିର କଥା ମନେପକାନ୍ତି। ମନେପଡ଼ିଗଲେ ଅନ୍ତତଃ ବର୍ତ୍ତମାନର କୁନାବୋଉକୁ ଟିକିଏ ସହ୍ୟ କରି ହୁଅନ୍ତା। ମାତ୍ର ଚଉଠି ରାତି କୁଆଡ଼େ ଯାଇ ରହିଲାଣି। ମନେପଡୁଛି ତାଙ୍କ ଜୀବନର ଅସଂଖ୍ୟ ଉତ୍ତପ୍ତ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ଚଉଠି ରାତି ବୋଲି ଗୋଟିଏ ରାତି ଥରେ ଆସିଥିଲା, ମାତ୍ର ତାହା ସ୍ବପ୍ନ କି ବାସ୍ତବ, ସେକଥା ବର୍ତ୍ତମାନ ଠଉରାଇ ହେଉ ନାହିଁ। ଯାଃ ଛାଡ଼ି ଜୀବନ ଏଇଭଳି, ଯୌବନ ବି ତା'ଠାରୁ ବଳି। ଶେଷକୁ ମହର୍ଗାଳ। ଏ କାଳେ ଜୀବନ କେବଳ ବାସ୍ତବକୁ ବୁଝିପାରେ, ସ୍ବପ୍ନକୁ ନୁହେଁ, ବାସ୍ତବ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧ କରିପାରେ - ସ୍ବପ୍ନକୁ କୋଳକରି ଶୋଇପାରେ ନାହିଁ।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ବାସ୍ନେଟ୍ ଧରି ପାହାଚକୁ ଚଢ଼ୁଛନ୍ତି, ବଡ଼ଝିଅ କୁନୀ କହିଲା, ବାପା, ଆଜି ମାଛ ଆଣିବ?

ତା' ପାଟିରୁ 'ମାଛ' ବାହାରିଛି କି ନାହିଁ କୁନାବୋଉ ରୋଷେଇଘରୁ ଚିହ୍ନିକି ଆସି ସେତକ ତା' ପାଟିରୁ ଝାମ୍ପି ନେଲା।

ଏତେ ମାଛ ଖାଆନା ମ! ଆଉ ଯଦି ହଜାରିକିଆ ବାପର ଝୁଅ ହୋଇଥାନ୍ତୁ ନା...! ଦେଖ, ଯାହା ତାଲିକା ଦେଇଛି, ସେଇଆ ଆଣିବ, କହିଦେଉଛି। ମାଛ ଖାଇବ ମାଛ - ମାଛ ଖାଉଛି ମୋ ଭାଇ, କଣ୍ଟାକ୍ଟର ହୋଇଛି।

ମନ୍ଦାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମିଶୁଛି - ମାଛ ଖାଉଛି - ତା' ପିଲାଙ୍କୁ ଖୁଆଉଛି।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ବାସ୍ନେଟ୍ ଧରି ଭିତରେ ବୁଡ଼ିଯାଉଥା'ନ୍ତେ; ମାତ୍ର କୁନାବୋଉର ପ୍ରବଳ ଝିଙ୍କାରେ ସେ ବୁଡ଼ିଉଠି ଏକାବେଳକେ କୁଳରେ ଲାଗିଲେ। ତା'ପରେ ସେ ଏକମୁହାଁ ସଡ଼କକୁ ଉଠିଲେ। ସାଇକେଲ୍‌ରେ ବସି ପ୍ୟାଡେଲ୍ ମାରିଛନ୍ତି କି ନାହିଁ, ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲା - ପୋଲିସ୍‌ଙ୍କ ପରେଡ୍ ପଡ଼ିଆରେ ତାଙ୍କ ବଡ଼ପୁଅ କୁନା ଗୋଟେ ସାଇକେଲ୍ ଟାୟାର୍ ଧରି ଗଡ଼େଇ ଗଡ଼େଇ ତା' ପଛରେ ଅନ୍ଧ ଭଳିଆ ଦଉଡ଼ିଛି। ପଡ଼ିଆଟା ଖୁବ୍ ବଡ଼ - ଆଖି ପାଏନା।

ସଞ୍ଜ ବୁଡୁ ବୁଡୁ ହେଉଛି। ଏଣେ ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ଖଣ୍ଡିଏ କଳାମେଘ ଉଠିଆସୁଛି। ଭୀଷଣ ଗମ୍ଗମ୍ ଲାଗୁଛି। ପବନ ନିସ୍ତବ୍ଧ। ହଲ୍ ନାହିଁ ଚଲ୍ ନାହିଁ। ବୈଶାଖ ମାସ। ଏଇ ପାହାଡ଼ିଆ ଜାଗାଟାରେ ଏଇ ସମୟରେ ଭୀଷଣ ଝଞ୍ଜା ବତାସ ହୁଏ। ଅତି ଆକସ୍ମିକ ଭାବରେ ହୁଏ, ଘଣ୍ଟାକୁ ୭୦- ୮୦ ମାଇଲ ବେଗରେ କାହିଁ କୁଆଡୁ ପବନ ଛୁଟିଆସି ଗଛ ଉପାଡ଼େ - ଚାଳ ଉଡ଼ାଏ - ଖୁଣ୍ଟ ଟଳାଏ - କାଢ଼ ପକାଏ - ଡାହି ଭାଙ୍ଗେ -। ଗୋରୁ, ଗାଈ, ଛେଳି, ମେଣ୍ଟା ଏପରିକି ମଣିଷକୁ ଉଡ଼ାଇ ନେଇଯାଏ - କାହିଁ କୋଉ ଅପକ୍ଷରାରେ ପକାଇଦିଏ। ଘଡ଼ଘଡ଼ି, ଚଡ଼ଚଡ଼ି - ସେ ଏକ ପ୍ରଳୟ କାଣ୍ଡ।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ତୋଫାନର ଆଶଙ୍କା କରି - କୁନାକୁ ଡାକ ଛାଡ଼ିଲେ- “ହେ କୁନା! ଯାଃ - ଯାଃ ପଳା ଘରକୁ। ଭୀଷଣ ବତାସ ମାଡ଼ିଆସୁଛି, ଧୂମାଳ ପବନ, ଯା - ଯା - ଘରକୁ ପଳାଇ ଯା।”

କୁନା ଶୁଣିଲା ଭଳି ହେଲା। ଘର ଆଡ଼କୁ ତା'ର ସାଇକେଲ୍ ଟାୟାର୍ ସଳଖିଲା। ତା'ପରେ ଦଉଡ଼ିଲା ସିଧା ଘରମୁହାଁ। ମୁହଁରୁ ଗୋଟେ ଫେଁ ଫେଁ ଶବ୍ଦ କରି ଦଉଡୁଥାଏ ଟାୟାର୍ ଗଡ଼ାଇ ଗଡ଼ାଇ। ବାଁରୁ ଡାହାଣକୁ ପୁଣି ଡାହାଣରୁ ବାଁ, ଫେର କିଛି ବାଟ ସିଧା - ପୁଣିଥରେ ବାଁ ଆଡ଼କୁ ଟାୟାର୍ ଘୂରାଇ ଦଉଡ଼ିଲା। ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ଫେରି ଡାକିଲେ। କୁନା ପୁଣି ଡାହାଣହାତି ଟାୟାର୍ ମୋଡ଼ିଲା। ତା'ପରେ ବାଁ ଡାହାଣ ବାଁ। ଏମିତି ହେଇ ଘଡ଼ିଏ ଏପଟ ସେପଟ ହେଲା। ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ତାକୁ ଆଉ ଥରେ ଘରକୁ ଫେରିବାଲାଗି ସାବଧାନ କରିଦେଇ ସାଇକେଲ୍ ମୁହାଁଇଲେ ବଜାର ଆଡ଼େ।

ବାଟରେ ଦେଖିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନବାବୁ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟାଗ୍ ଧରି ସାଇକେଲ୍‌ରେ ବାଁ ପଟୁ ଆସୁଛନ୍ତି। ବାଃ - ଭଲ ହେଲା। ବଜାର

କରିବା ଭଳି ଅପ୍ରାତିକର କର୍ମ ସହିତ ଯଦି ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନବାବୁଙ୍କ ଭଳି ରସିକ, ସହୃଦୟ ବନ୍ଧୁଙ୍କର ସାହଚର୍ଯ୍ୟ ମିଳେ - ତେବେ ଭାଗ୍ୟବାନ୍ ବୋଲି ବୁଝିବାକୁ ହେବ।

ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନବାବୁ ତାଙ୍କଠାରୁ କିଛିତ୍ ବେଶି ରୋଜଗାର କରନ୍ତି। ଛୋଟ ପରିବାର। ସୁଖୀ ପରିବାର। ଚମତ୍କାର ପୁରୁଷ। ପ୍ରତିଦିନ ବ୍ୟାୟାମ କରନ୍ତି। ପରିପୁଷ୍ଟ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ। ସ୍ବଳ୍ପଭାଷୀ - ମାତ୍ର କଥାରେ ବିଦଗ୍ଧ ଭଙ୍ଗୀ ହୃଦୟଗ୍ରାହୀ। ବାହ୍ୟ ଚେହେରାରେ କିଛିତ୍ ସ୍ଥୂଳ ରୁକ୍ଷତା ହୁଏତ ଅଛି - ମାତ୍ର ହୃଦୟଟି ବୈଷ୍ଣବଜନସୁଲଭ ଅତି କୋମଳ - ଅତି ସ୍ନିଗ୍ଧ। କର୍ତ୍ତବ୍ୟନିଷ୍ଠ କର୍ମଚାରୀ। ସମ୍ପର୍କରେ ସାମାଜିକ ବନ୍ଧୁ।

ନମସ୍କାର ଆଦାନପ୍ରଦାନାନ୍ତେ ଦୁହେଁ ପାଖାପାଖି ଚାଲିଲେ, ନାନାଦି ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରି। ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନବାବୁ ଟିକିଏ ଭୋଜନବିଳାସୀ ମଧ୍ୟ।

ଚଞ୍ଚଳ ଫେରିଆସିବା। ଆପଣଙ୍କର ବୋଧେ ବହୁତ ବଜାର କରିବାର ଅଛି!!

ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନବାବୁ ଅଳ୍ପ ହସି କହିଲେ, ନା- ନା- ଆଜି ମୁଁ କିଛି କିଣିବି ନାହିଁ। ଶୁଣିଲି ବଜାରକୁ ସୀତାସାଗର ବନ୍ଦରୁ ରୋହି ଆସିଛି। ସୀତାସାଗର ରୋହି ଖାଇଛନ୍ତି?

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସ ପକାଇଲେ।

ନାହିଁ ଭାଇ, ଆମ୍ବେମାନେ ସେ ମହାର୍ଦ୍ଦ ବହୁଦର୍ଶିତାର ଅଧିକାର ନୋହୁଁ। ମାସକରୁ ବେଶି ହେବ ଆଇଁଷ କାତିଟିଏ ବି ଦେଖିନାହୁଁ। ଆଉ ରାମରାଜ୍ୟ ହେବ - ନା ସୀତାସାଗର ରୋହି ଆମ ଭଳି ଲୋକଙ୍କ ପାଟିରେ ବାଜିବ! ... କେତେ ଦର?

ସାତ ଆଠ ଟଙ୍କା ହବ - ଆଉ କେତେ? ମଝିରେ ଦଲାଲ ପଣି ଏମିତି ଦର ବଢ଼ାଇ ଦେଉଛନ୍ତି। ଆଉ କଳାବଜାରର ପଇସା ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖେ, ତାଙ୍କର ବା ପରୁଆ କ'ଣ? ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁଦ୍ଧା ଚାରି ମହଣ ମାଛ ଚିଲପରି ଝାମ୍ପି ନେବେ।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଙ୍କ ମନ ବୈଗୁଣ୍ୟରେ ଛଟପଟ ହେଲା। ହେ ଭଗବାନ୍! କି ଏ ଜୀବନ? ନିମ୍ନ ମଧ୍ୟବିତ୍ତର ଏଇ ଦୟନୀୟ ଜୀବନର ନା ଅଛି ରଙ୍ଗର ବାହାର ନା ଅଛି ରସର ସ୍ବାଦ! ପୋଟଳ କିଲୋ ଦୁଇଟଙ୍କା ବୋଲି ଯାହାକୁ ଛୁଇଁହେଉନି - ସାତ ଆଠ ଟଙ୍କା କିଲୋର ସୀତାସାଗର ରୋହିକୁ ସେ ବା ଚାହିଁପାରିବ କିପରି? ତା' ଆଖି ଝଲସି ଯିବ ନାହିଁ? ଧିକ୍‌ରେ ଜୀବନ।

କିନ୍ତୁ କାହାକୁ ସେ କ'ଣ କହିବେ? ଏ ଅବସ୍ଥା ଯେଉଁମାନେ ଭୋଗୁଛନ୍ତି - ସେମାନେ

ତାଙ୍କରି ଭଳି ଦୁର୍ବଳ, ଦାୟିତ୍ୱହୀନ, ଭୀରୁ ସହଣିକ। ଭାଗ୍ୟକୁ ନିନ୍ଦିଲେ ସୀତାସାଗର ରୋହି ଜିଭରେ ବାଜିବ ନାହିଁ, ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଡାକିଲେ ସେ ପୋଟଳ କିଲେ ଘରକୁ ପଠାଇଦେବେ ନାହିଁ।

ସମାଜର ଏ ଅବସ୍ଥାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲାଗି ବିପ୍ଳବ ଆବଶ୍ୟକ। କିନ୍ତୁ ବିପ୍ଳବ? ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଘୂରେଇ ଦେଲା। ଆଉ - ଆଉ - ସେ ଦିନ ଆସୁଛି। ସେଇଦିନକୁ ଡାକିଆଣୁଛନ୍ତି - ତାଙ୍କର କୁନା, ଗୁରୁ ମୁରୁମାନେ। ସେମାନେ ସହିବେ ନାହିଁ। ଲଢ଼ିବେ। ସେମାନେ ପୋଟଳ ଫଳାଇ ଖାଇବେ। ରୋହିମାଛ ପାଣିରୁ ଛାଣି ଖାଇବେ। ନ ହେଲେ ସେମାନେ ଛଡ଼େଇ ନେବେ - ଛାଡ଼ିବେ ନାହିଁ। କଳାବଜାର ଆଉ କଳାବଜାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସେଇମାନେ ଲଢ଼ିବେ। ଅତ୍ୟାଚାରୀ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଶାସନ ଆଗରେ ସେମାନେ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇବେ ନାହିଁ। ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଲାଭର ନିଶା ସେମାନଙ୍କୁ ଧରିବ ନାହିଁ। ବର୍ତ୍ତମାନର ସମାଜ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଲାଭ ମନୋବୃତ୍ତି ଓ ତା' ଲାଗି ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତାପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାର ଫଳଭୋଗି ମରୁଛି। ଆଗାମୀ ସମାଜ ଏହାକୁ ବରଦାସ୍ତ କରିବ ନାହିଁ। ସେମାନେ ଆସୁଛନ୍ତି - ସମାଜବାଦର ନୂତନ ନେତୃତ୍ୱ ନେଇ। ସେମାନେ ଆସୁଛନ୍ତି - ସେମାନେ ଭାଙ୍ଗିବେ, ମାରିବେ, ମରିବେ, ଗଢ଼ିବେ।

କିନ୍ତୁ ଆପାତତଃ ସୀତାସାଗରର ରୋହି ମାଛ ଲୋଭ, ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ଭୀଷଣ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସୃଷ୍ଟି କଲା। ଗୁହାଣୀ ମାତ୍ର ଦୁଇଟା ଟଙ୍କା ଦେଇଛନ୍ତି। ସେଥିରେ ଖଣ୍ଡିଏ ବି ମାଛ ମିଳିବ ନାହିଁ। ମିଳିଲେ ବି ସେ ଅବା କିଣିବେ କୁଆଡୁ? ତିନିଦିନର ପରିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ଯେ! ଆଳୁ, ସାରୁ, କଖାରୁ, ଖଡ଼ା... ନା... ଓଃ!!!

ଆମିଷରେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟର ବାସନା ପୂରଣ ଅପାରଗତା ହେତୁ - ମନଟା ଖୁବ୍ ଆଇଁଷିଆ ଧରିଗଲା ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଙ୍କର। ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନବାବୁ ସେତେବେଳେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗୁଡ଼ କଥା ପକାଇଥା'ନ୍ତି - ମଣିଷ ଭିତରୁ ପଶୁର ମୃତ୍ୟୁ କେବେ ହେବ? ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ସେ କାନରେ ଶୁଣୁଥିଲେ ବି ମନ ଯାଇଥାଏ ସୀତାସାଗର ରୋହି ମାଛ ଉପରେ। ତାଙ୍କର କଳ୍ପନାରେ ଭାସି ଉଠୁଥାଏ - ସେଇ ରୌପ୍ୟକାନ୍ତ, ଲାଳସିନ୍ଧୁ, ରକ୍ତଚକ୍ଷୁ ଦୀର୍ଘାକାର ପରିପୁଷ୍ଟ, ରୋହିତ ମସ୍ତକର ଅତି ଆକର୍ଷଣୀୟ ଅନିନ୍ଦିତ ଦିବ୍ୟରୂପ।

ମାତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନବାବୁ କହିଚାଲିଥା'ନ୍ତି ତାଙ୍କର ସ୍ୱଭାବସୁଲଭ ନରମ ସ୍ମିୟ ଆବେଗପୂର୍ଣ୍ଣ କଣ୍ଠରେ-

କ'ଣ ଭାଇ ଆମେ ସଭ୍ୟ ହୋଇଛୁ କହ? ପୃଥିବୀରେ ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ଧରି ବହୁ ସାଧୁ, ମୁନି ମହାତ୍ମା ଜନ୍ମ ନେଲେ। ପର ଲାଗି, ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଲାଗି ସେମାନେ ଜୀବନ ଦାନ କରିଗଲେ। ସେମାନେ ସ୍ୱର୍ଗର ଆଲୁଅ ଏ ପୃଥିବୀକୁ ଉତ୍ତାରି ଆଣିଛନ୍ତି - ସେମାନେ ଦେବଦୂତ - ଦେବଶିଶୁ - ସ୍ୱୟଂ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଅବତାର; ମାତ୍ର ସାଧାରଣ ମଣିଷ ଯେଉଁ ତିମିରରେ - ସେଇ ତିମିରରେ। ମନୁଷ୍ୟ ସଭ୍ୟତାର କ୍ରମବିକାଶରେ ବୁଦ୍ଧ, ଶ୍ରୀଷ୍ଠ, ଚୈତନ୍ୟ, କନ୍ଦୁସିଅସ, ମହମ୍ମଦ ବା ରାମ କୃଷ୍ଣ, ଶ୍ରୀଅରବିନ୍ଦ - ସବୁ ବ୍ୟତିକ୍ରମ। କହ ଭାଇ, ତୁମ ଆମ ଭଳି ମଣିଷର କ'ଣ ଉନ୍ନତି ହୋଇଛି? ଆମ ଭିତରେ କି ଛୋଟଲୋକୀ, ହିଂସା, ମିଥ୍ୟା, କାମ, କ୍ରୋଧ - ଇସ୍... ଆମେ ସବୁ କାହିଁକି ଜନ୍ମ ହୋଇଥାଉଁ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ?

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ତଥାପି ମଧ୍ୟ ସୀତାସାଗରର ରୋହି କଥା ଭାବୁଥିଲେ। କୋଉ ଖଞ୍ଜରେ କେମିତି ଭଲ ଆଉ ଟଙ୍କା ତିନିଟା ମିଳିଯା'ନ୍ତା। ବାଟରୁ ହେଲେ ପାଆନ୍ତେ। କାହିଁ କୋଉଠି ଉଡୁଛି ଟଙ୍କା, କାହିଁକି ତାଙ୍କ ସାନ ଶଲା ମାଟ୍ରିକ୍ ପାସ୍ କରି ବର୍ତ୍ତମାନ କଂଗ୍ରେସରେ ମିଶି କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର ହୋଇଛି - ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ - କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର। ସେ ଦିନେ କହୁଥିଲା ତାଙ୍କୁ - ଶାଶୁ, ଶ୍ୱଶୁର ଆଉ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଆଗରେ -

ତୁମେ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟଭାଇ ସେ କିରାଣି ବୃତ୍ତି ଛାଡ଼ି ଚାଲିଆସ ମୋ ପାଖକୁ। ଟଙ୍କା ବର୍ତ୍ତମାନ ପବନରେ ଉଡୁଛି। ମୁଁ ତୁମକୁ ମାସକୁ ହଜାରେ ଟଙ୍କା ଦେବି।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ମନେ ମନେ ହସିଛନ୍ତି ସେତେବେଳେ। ଯୋଉ ଟଙ୍କା ପବନରେ ଉଡ଼େ - ଆଉ ଯାହାକୁ ଜାଲ ପାତି ଧରାଯାଏ - ସେ ଟଙ୍କା ଦେବଦତ୍ତ ନୁହେଁ - ଆସୁରିକ।

କିନ୍ତୁ ସୀତାସାଗରର ରୋହି କଥା ଭାବିଲାବେଳେ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ନିଜର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚେତନା ଉପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଭୟଙ୍କର ଚିଡ଼ିଉଠିଲେ। ଦୁର୍ଭରୀ!! ସବୁ ଅନର୍ଥର ମୂଳ ଏଇ ତାଙ୍କର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସଂସ୍କାର। ସେ ସଂସ୍କାର ବନିଶାଖଡ଼ା ଧରାଇ ଦିଏ ନାହିଁକି ମାଛ ପ୍ରତି ଲୋଭକୁ ବି ମାରିପାରେ ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ଏ ସଂସ୍କାର ଯଥାର୍ଥ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କି ନୈତିକ। ଛାଡ଼ ଛାଡ଼ - ସୀତାସାଗର ରୋହି!!

ଆଃ।
ବଡ଼ଝିଅ କୁନୀ। ହାଉଡ଼ୀଟାଏ। ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼ିଲାଣି। ତଥାପି ଗେଲବସରପଣ ଗଲା ନାହିଁ। ଟାଉକୀ ଖୋଇ

ଛାଡ଼ିଲା ନାହିଁ। ସବୁଦିନେ କହିବ - ବାପା! ଆଜି ମାଛ ଆଣିବ ନାହିଁ?

ବିଚାରୀ ଭାରି ଆଇଁଷରଙ୍କୁଣୀ!

ଥରେ ଟାଉନ୍‌ର ବଡ଼ ଟ୍ରକ୍ ଓ ବସ୍ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଝିଅ (କୁନୀର କ୍ଲାସ୍‌ମେଟ୍)କୁ ଶିଖାଇ ତାଙ୍କ ରୋଷେଇଘରୁ ଇଲିଶି ମାଛ ଭଜା ଚୋରି କରି ଖାଇଥିଲା ବୋଲି, ତା' ବୋଉ ସେଦିନ ତାକୁ ଛାଣୁଣୀ ମାଡ଼ରେ ଛେତି ଦେଇଗଲା। ବିଚାରୀ ସେଦିନ ମାଡ଼ ଆଉ ଅପମାନର ଆଘାତରେ ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ିଥିଲା। ଆଉ ସେଇଦିନୁ...।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ସୀତାସାଗର ରୋହି ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କର ହାଉଡ଼ୀ, ଆଇଁଷ ଡାହାଣୀ ଗେଲ୍‌ଲେ ଝିଅଟିର ଆକର୍ଷଣକୁ ମିଶାଇ - ନିଜ ଛାତି ଭିତରେ ଦାରୁଣ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭବ କଲେ। ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନବାବୁ କହିଚାଲିଥା'ନ୍ତି।

ମଣିଷ ଭିତରେ ତଥାପି ପଶୁ ବଞ୍ଚିରହିଛି ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ! ମଣିଷ ବର୍ତ୍ତମାନ ପଶୁଠାରୁ ମଧ୍ୟ ବଳିଗଲାଣି। ଶୁଣିବେ?

କୋଉ କଥା?

ବଉଦପୁରଠାରେ ଯେଉଁ ରେଳ ଦୁର୍ଘଟଣା ହେଲା।

ହଁ ହଁ - ବହୁତ ଲୋକ ତ ମରିଗଲେ!! କେବଳ ଜଣେ ଲୋକର ଅନ୍ୟମନସ୍କତା ଆଉ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଜ୍ଞାନର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ...

ଆଃ - ସେ ତ ହେଲା। କିନ୍ତୁ ଶୁଣନ୍ତୁ। କେତେ ଲୋକ ତ ଡବାଗୁଡ଼ିକ ଚାପି ହୋଇଯିବାରେ ଚିପି ହୋଇ ମରିଗଲେ। କେତେ ଲୋକ ଛିଟିକି ପଡ଼ିଲେ। କେତେ ଖଣ୍ଡିଆଖାବରା ହୋଇଗଲେ। ଅନ୍ଧାର ରାତି - ନିଛାଟିଆ ମଫସଲ ଷ୍ଟେସନ - ଶିଶୁ ଆଉ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଙ୍କର ବିକଳ ଚିତ୍କାର - ମୃତ୍ୟୁ, ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଆର୍ତ୍ତଚିତ୍କାର - ତ୍ରାହି ତ୍ରାହି ରବ - ମଣିଷ ରକ୍ତରେ ପ୍ଲାଟ୍‌ଫର୍ମ ଆଉ ରାସ୍ତା ଭାସୁଛି। ଏଣେ କ'ଣ ହେଲା ଜାଣିଛ? ଆଖପାଖ ଗାଁମାନଙ୍କରୁ ଲୋକେ ଛୁଟିଆସି, ସେଇ ଭଙ୍ଗା ଟ୍ରେନ୍ ଭିତରୁ ଆହତ, ମୃତ, ଚିତ୍କାରରତ ମୁମୂର୍ଷୁ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଜିନିଷପତ୍ର ଲୁଟି ନେଉଥା'ନ୍ତି - କିଏ କାହା ହାତରୁ ଘଣ୍ଟା ଭିଡ଼ି ନେଉଛି - କାହା କାନରୁ ଦୁଲ ଛିଣ୍ଡାଇ ନେଉଛି - କିଏ ବୋହି ନେଉଛି ସୁଟ୍‌କେସ୍ - କିଏ ରେଡିଓ, ଇସ୍ କି ବୀଭସ୍!!!

କଥାର ବୀଭସ୍ ଧ୍ୱନିରେ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ମଧ୍ୟ ଶିହରି ଉଠିଲେ। ସେ ଆଖିତରାଟି ଅନାଇଲେ ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନବାବୁଙ୍କ ଆଡ଼େ। ତା'ପରେ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ିଲେ। ସୀତାସାଗର ରୋହି ଆଉ ତାଙ୍କର ଆଇଁଷ-ରଙ୍କୁଣୀ ହାଉଡ଼ୀ ବଡ଼ଝିଅ କୁନୀ - ଏ ଦୁହିଁଙ୍କ ଆଡୁ ତାଙ୍କର

ମନ ଖସିଆସିଲା ଛାଏଁ ଛାଏଁ। ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନ ବାବୁଙ୍କ କଥାର ବ୍ୟଞ୍ଜନାରେ ସେ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ। ତାଙ୍କୁ ବଡ଼ ନିରାଶ ଲାଗିଲା। - ସେ କିଛି କହିପାରିଲେ ନାହିଁ - ସତେକି ଏ ବୀଭକ୍ଷଣ ତାଙ୍କ କୃତ! ଆହୁରି ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି ସେ କହିଲେ-

ବାସ୍ତବିକ ବଡ଼ ଦୁଃଖର କଥା ଏଃ।

ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନବାବୁ ପୁଣି କହିଲେ-

ପୃଥିବୀକୁ ଅତିମାନସ ଶକ୍ତି ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲାଣି। ଅଥଚ ମଣିଷ ସାଧାରଣ ଶିଶୁଭଳି ସେହି ହୀନ ସ୍ଥଳ ଆବେଦନର ଦାସ ହୋଇ ରହିଛି... ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଆଉ ଶୋଚନୀୟ!

ଏହି ସମୟରେ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଙ୍କ ସମର୍ଥନକୁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ବହୁକାଳୁ ଅପେକ୍ଷାମାଣ ଧୂମାଳ ତୋଫାନ ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମ କୋଣରୁ ମାଡ଼ିଆସିଲା। ପ୍ରଥମେ ସାମାନ୍ୟ ଧୂଳି ଉଡ଼ାଇ - ତା'ପରେ ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ତୁହାକୁ ତୁହା ପବନ ତା' ସାଙ୍ଗକୁ ଓକାରିଲା ଭଳି ଧମାକାଟା ବର୍ଷା ବିଜୁଳି ଘଡ଼ଘଡ଼ି। ଦୁଇ ତିନିଟା ଚଡ଼ବଡ଼ି ମଧ୍ୟ ପାଖଆଖରେ କୋଉଠି ପଡ଼ିଗଲା। ହାଉଁ ହାଉଁ ହୋଇ ବୟାର ସବୁ ଖେଳିଗଲେ ଚାରିଆଡ଼େ। ମାଡ଼ିଆସିଲା ଲହଡ଼ିଆ ଅନ୍ଧାର। ମୃତ୍ୟୁଆଳ ପବନ - ଅନ୍ଧ ଭାବରେ ଘାଉଁରେଇ ହେଇଗଲା ପୃଥ୍ୱୀକି ଘଣ୍ଟାକେ ସତୁରି ଅଣୀ ମାଇଲ ବେଗରେ।

ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ ତରସ୍ତ ହୋଇ ସାଇକେଲମାନ ପଦାରେ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ଗୋଟିଏ ଫଟୋ ଦୋକାନ ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ। ତା' ଭିତରେ ବି କୋଡ଼ିଏ ଡିଗ୍ରୀ ପଥଚାରୀ ଆଶ୍ରୟ ନେଇଥା'ନ୍ତି। ଦୋକାନୀ କବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା। ଘର ଭିତରେ ନିରାପଦରେ ରହି ସେମାନେ କାନେଇ ରହିଲେ ବାହାରେ ପ୍ରକୃତିର କି ତାଣ୍ଡବ ଲୀଳା ଚାଲିଛି - ତା'ର ନାନାପ୍ରକାର ଧ୍ୱଂସକାରୀ ଶବ୍ଦରାଜି। ସେଇଥିରୁ ସେମାନେ ବୁଝୁଥା'ନ୍ତି, କ'ଣ ସବୁ ଚାଲିଛି ଘର ବାହାରେ। ମଡ଼ମଡ଼ ଶବ୍ଦକରି ଗଛମାନ ଟଳିପଡୁଛନ୍ତି - ଡାହିମାନ ଭାଙ୍ଗିଯାଉଛି - ଛପର ସବୁ ଉଡ଼ିଯାଉଛି! ସିନେମା ଘର ଛାତରୁ ଟିଣ ଚାଦରମାନ ଗୁଡ଼ି ଭଳି ଉଡ଼ିଯାଇ କୋଉଠି ବାଡ଼େଇ ହୋଇଯାଇଥାଏ। କୁଆଡୁ ସବୁ ମଣିଷ ଆଉ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ଚିତ୍କାର। ପବନର ହାଉଁ ହାଉଁ ବର୍ଷାର ଝପଝପ ଘଡ଼ଘଡ଼ି, ସାଇଁସାଇଁ ବିଜୁଳି। ହଠାତ୍ ଘର ଭିତରୁ ଆଲୁଅ ଲିଭିଗଲା। ଅନ୍ଧାର। ବିଜୁଳି ତାରମାନ ଛିଡ଼ିଗଲାଣି ରାସ୍ତାରୁ। ଖୁଣ୍ଟମାନ ଉପୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲାଣି। ସମଗ୍ର ସହର ଅନ୍ଧାର - ଆଉ ଏଇ ଅନ୍ଧାରରେ ଏଇ ପ୍ରଳୟ ଲୀଳା...

ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନବାବୁ ସ୍ଥିତପ୍ରଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତି ଭଳି ରୁପ୍ରାପ୍ ଠିଆ ହୋଇଥା'ନ୍ତି, ମାତ୍ର ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଙ୍କର ସ୍ୱାୟତ୍ତ ସବୁ ଭୟ ଓ ଆଶଙ୍କାର ଉତ୍ତେଜନାରେ ବିବ୍ରତ ହୋଇପଡ଼ିଥା'ନ୍ତି। ତାଙ୍କ ମନରେ ଦକ୍ଷ ପଶିଯାଇଥାଏ। ପେରେଡ଼ ପଡ଼ିଆରେ ତାଙ୍କ ବଡ଼ପୁଅ କୁନା ସାଇକେଲ ଟାୟାର ସାଙ୍ଗେ ମାଡିଥିଲା। ସେ ଘରକୁ ଫେରିଥିବ ତ? ଏ ଯୋଉ ପବନ - ଘଣ୍ଟାକେ ସତୁରି ଅଣୀ ମାଇଲ ଗତି - ଓଃ - ହେ ଭଗବାନ୍!!

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ଏକ ନିରୁପାୟ ଆଶଙ୍କାରେ ଛଟପଟ ହେଲେ। ତା'ପରେ ଅଭ୍ୟାସଗତ ବ୍ୟାକୁଳ ଚିତ୍ତରେ ମନେ ମନେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଡାକିଲେ।

ହେ ମଧୁସୂଦନ! ହେ ଦଇତାରି! ହେ ତ୍ରିଲୋକେଶ! ହେ ଆର୍ତ୍ତତ୍ରାଣ! ଗଜକୁ କୁମ୍ଭୀର ମୁହଁରୁ ରଖିଥିଲ - ମୃଗୁଣୀକୁ ରଖିଥିଲ ବ୍ୟାଧ ହାତରୁ - ଦ୍ରୌପଦୀର ଲଜ୍ଜା ନିବାରଣ କରିଥିଲ - ପରୀକ୍ଷିତକୁ ରଖିଥିଲ ଚକ୍ର ଉହାଡ଼ କରି ମାତୃଗର୍ଭରେ। ଏ ସଙ୍କଟରୁ ତ୍ରାହି କର ପ୍ରଭୁ!!

ଦୋକାନ ଘର ଭିତରେ ତାଙ୍କର ଏହି ବ୍ୟାକୁଳ ପ୍ରାର୍ଥନା ଯେମିତି ଏକାଗ୍ର - ସେମିତି ଆନ୍ତରିକ ଆଉ ଆର୍ତ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଲା। ଅଳ୍ପ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ ସେ ମନ ଭିତରେ କିଛିଟ ଆଶ୍ୱାସନା ଓ ଭରସା ମଧ୍ୟ ପାଇଲେ। ସେ ବହୁବାର ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ହୃଦୟ ଯେତେବେଳେ ଭାବପ୍ରବଣ ହୋଇଉଠେ ଆଉ ଯେତେବେଳେ ନୈରାଶ୍ୟର ଅନ୍ଧକାର ଘୋଟିଆସେ ଚାରିଆଡୁ ନିବିଡ଼ ହୋଇ, ଯେତେବେଳେ ମନ ଆଉ ଅଳକୂଳ ପାଏନା, ଅକ୍ଷିତ ଭଳି ଯେତେବେଳେ ସେ ସେଇ ଆଶାଶୂନ୍ୟ ନିର୍ମମ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ମୁଣ୍ଡ କୋଡ଼େ - ସେତେବେଳେ ଅନ୍ଧକାରର ପଥର ଛାତି ମଧ୍ୟ ତରଳିଯାଏ। ସେତେବେଳେ ଅନ୍ଧକାର ନିଜେ ଏପରି ଏକ ଗଭୀର ଆସ୍ଥା ଆଉ ଆଶ୍ୱାସନା ଦିଏ, ଯାହା ଆଲୁଅ ଦେଇପାରେନା। କ୍ରମେ ତାଙ୍କୁ ଲାଗିଲା - କୁନାର ସେଇ ଆଶଙ୍କାଜର୍ଜର ଗୁରୁଦାୟିତ୍ୱ ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଉପରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଯାଉଛି -।

ମାତ୍ର ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତାଙ୍କର ଗୃହିଣୀଙ୍କ କଥା ମନେପଡ଼ିଲା। ସେ ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରମାଦ ଗଣୁଥିବ। ଏ ଯେଉଁ ପ୍ରଳୟ ଚାଲିଛି - ସେଥିରେ ବିଚାରୀ ତାଙ୍କରି କଥା ଭାବୁଥିବ ଅଥୟ ହୋଇ। ବିଚଳିତ ହୋଇପଡୁଥିବ - ବାହାରେ ଗଛମାନ ଭାଙ୍ଗିଛି - ବିଜୁଳି ଖୁଣ୍ଟ ପଡୁଛି - ଅସ୍ଥିର ହୋଇଉଠୁଥିବ ତା'ର ମନ - କେଉଁଠି ସେ ଥିବେ!!

ପ୍ରଭୁ ହେ! କୁନୀବୋଉର ମନରେ ଶାନ୍ତି ଦିଅ।

ବହୁ ସମୟ ପରେ ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନବାବୁ ପାଟି ଖୋଲିଲେ।

ଫେରିବା କେମିତି ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ?

ଆଗ ଏ ଝଡ଼ତୋଫାନ କମୁ।

କମିଲେ ବି ଫେରିହେବ ନାହିଁ - ରାସ୍ତା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିବ -।

- କିଛି ସମୟ ପରେ ବର୍ଷା ଓ ତୋଫାନ କମିଆସିଲା। ପ୍ରାୟ ପଇଁଚାଳିଶ ମିନିଟ୍ ଧରି ଚାଲିଥିଲା ଏ ତାଣ୍ଡବ। ତୋଫାନ କମିବା ପରେ ଭୟଙ୍କର ବର୍ଷାଟାଏ ବି ହେଲା ଅଧଘଣ୍ଟା ଧରି।

ବର୍ଷା ଛାଡ଼ନ୍ତେ - ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ ଦୋକାନରୁ ବାହାରି ସାଇକେଲ ପାଖକୁ ଆସିଲେ, ମାତ୍ର ସାଇକେଲ ପ୍ରାୟ ଅଧା ପୋତି ହୋଇଯାଇଥିଲା। ଗୋଟାଏ ଚାଳଘରୁ ସବୁତକ ନଡ଼ା ଉଡ଼ିଆସି ତା' ଉପରେ ଜମା ହୋଇଛି।

ଚାରିଆଡ଼ ଅନ୍ଧାର। ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ତାଙ୍କର ମଳିନ ଟର୍ଜଟକୁ ଜଳାଇ କଷ୍ଟେକଷ୍ଟେ ସାଇକେଲ ଉଠାଇଲେ। ତା'ପରେ ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ ସାଇକେଲ ଧରି ସେହି ନିଷ୍ପତ୍ତ ଟର୍ଜ ଆଲୁଅରେ ବାଟ ଅଣ୍ଟାଳି ଘରମୁହାଁ ଚାଲିଲେ, ମାତ୍ର ଝଡ଼ତୋଫାନ କ୍ରିୟା ଅପେକ୍ଷା ତା'ର ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଟା ଆହୁରି ଭୟାବହ। ଚାରିଆଡ଼େ ଅମୁହାଁ ଅନ୍ଧାର ତୋଫାନ ମାଡ଼ିଆସି ସେଇ ଓଦାଳିଆ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ବହୁ ପ୍ରକାର ଶବ୍ଦ। ବହୁ ଲୋକ ଆଶ୍ରା ଛାଡ଼ି ଘରମୁହାଁ ଦଉଡ଼ିଛନ୍ତି, ଦଉଡ଼ିଛନ୍ତି ତୋଫାନ ପାହାରିଣିଆ କୁକୁରମାନେ ବିଲିବିଲି ହୋଇ। ଗୋଟାଏ କୁକୁର କୋଉଠି ମୃତ୍ୟୁ ଚିତ୍କାର ଛାଡ଼ିଛି। ତା' ଉପରେ ମସ୍ତ ଏକ ଡାହି ପଡ଼ିଛି। ସେ ମୁକୁଳି ପାରୁନାହିଁ। ପୋଖରୀ କୂଳର ବାଡ଼ କଡ଼େ କଡ଼େ ଚିତ୍କାର କରିଛନ୍ତି ବେଙ୍ଗମାନେ। ବର୍ଷା ଛାଡ଼ିଯାଇଥିଲେ ବି ବିଜୁଳି ଚମକୁଛି। ରାସ୍ତାର ଉଭୟପଟୁ ଲୋକମାନେ ଛୁଟିଛନ୍ତି। କିଏ କାହାକୁ ଡାକୁଛି ଅତର୍କ୍ତା ହୋଇ - କିଏ ବା କାହାକୁ ପାଉ ନାହିଁ - କିଏ କାହାକୁ ଉତ୍ତର ଦେଉଛି ଚିତ୍କାର କରି - କିଏ ବା ଉତ୍ତର ନ ପାଇ ଡାକ ଛାଡ଼ିଛି। ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରୁ ରାସ୍ତା ଉପରକୁ ବାହାରି ଆସୁଛନ୍ତି ଲୋକେ। କିଟିକିଟି ଅନ୍ଧାର - ଓଦାଳିଆ ମେଘୁଆ ଅନ୍ଧାର - ଆଉ ତା' ଭିତରେ ହାଉଯାଉ ଅନ୍ଧାରକଣା ଅତର୍କ୍ତା ପ୍ରାଣୀମାନେ ଦଉଡ଼ିଛନ୍ତି ଘରମୁହାଁ।

ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ ତା'ରି ଭିତରେ ଡାହିମାନ ତେଇ ତେଇ ଚାଲିଛନ୍ତି। ଗୋଟାଏ ପିଲା ବିଜୁଳି ତାରରେ ଛନ୍ଦି ହୋଇ ପଡ଼ିଯାଇଛି - ଚିତ୍କାର ଛାଡୁଛି - କିଏ ପଞ୍ଜାଏ ଉଠିପଡ଼ି

ସିଆଡ଼େ ଦଉଡୁଛନ୍ତି। ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନବାବୁ ଥରେ ପଡ଼ିଯାଇ ପୁଣି ଉଠି ଚାଲିଲେ। ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ମଧ୍ୟ ପଡୁ ପଡୁ ଉଠି ଚାଲିଛନ୍ତି।

ବହୁ କଷ୍ଟରେ ବହୁ ବାଧା ଓ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଅତିକ୍ରମ କରି ସେମାନେ ଚାଲିଛନ୍ତି। ଦୁହଁଙ୍କ ମୁହଁରେ କଥା ନାହିଁ। କିପରି ଯେଝାର କୁଟୀରମାନଙ୍କରେ ପଶିଯିବେ - ଆପଣାର ପରିବାରକୁ ନିରାପଦରେ ଥିବାର ଦେଖିବେ। ମନରେ ସେହି ଉଦ୍‌ବେଗ - ସେହି ଆକୁଳତା। ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଅମୁହାଁ ଧାଇଁଛନ୍ତି।

ତାହାଣ କଡ଼ରେ ପଡ଼ିଲା ସୀତାସାଗର ବନ୍ଧା। ବନ୍ଧର ଏକ କଡ଼କୁ ରାସ୍ତାର ବାମପଟେ ଅଶ୍ୱତ୍ଥ, କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା, ଆଉ ତିକୁଳି ଆଦି ଗଛ। ବେଶ୍ ଝଙ୍କାଳିଆ ଗଛମାନ, ଖରାଦିନେ ପତ୍ର ପୁରି ରହିଥାଏ। ଖୁବ୍ ଉଚ୍ଚ - ବହୁ ଶାଖାପ୍ରଶାଖାଯୁକ୍ତ ଏଇସବୁ ଗଛ। ଏଇ ଛାଇ ଶୀତଳତା ଲୋଭରେ ସେଠି ବାଦୁଡ଼ି ଗହନ କରିଥା'ନ୍ତି। ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ବାଦୁଡ଼ି ଓହଳିଥା'ନ୍ତି ସେଥିରେ। ପାଖରେ ରାଧାକାନ୍ତ ମଠ, ମହନ୍ତ ମହାରାଜାଙ୍କ ହୁକୁମ, କେହି ଯେମିତି ଏ ଗହନରୁ ବାଦୁଡ଼ି ନ ମାରନ୍ତି। କେହି ମଧ୍ୟ ମାରନ୍ତି ନାହିଁ, କେବେ କେବେ ବିଜୁଳି ତାରରେ କେତୁଟା ବାଦୁଡ଼ି ଅଟକିଯାଇ ମରନ୍ତି। ସେତକ ମାଂସାଶୀମାନେ ଟାଣିନେଇ ଜିହ୍ୱା ଲାଳସା ମେଣ୍ଟାନ୍ତି।

ସୀତାସାଗର ପାଖେ ହେଲାବେଳକୁ ଗୋଟେ ଆଇଁଷ ଗନ୍ଧରେ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ଚିକିଏ ବିଚଳିତ ହୋଇଉଠିଲେ। ଆଜି ଦ୍ୱିପ୍ରହରେ ମରାହୋଇଛି ଏ ପୋଖରୀରୁ ପ୍ରାୟ ତିନି ଚାରି ମହଣ ରୋହି। ସେଇ ଗନ୍ଧ ଏବେ ବି ଛାଡ଼ିନି ଏଇ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ।

ସୀତାସାଗର ରୋହି!!

ଆଃ...

ଆଜି ଏ ବରଷା ରାତେ...

ଏ ଝଡ଼ ରାତିରେ... ଆହା...

ଆଇଁଷରଙ୍କୁଣୀ ହାଉଡ଼ୀ ଝିଅ କୁନୀ...

ପଡ଼ୋଶୀ ସପ୍ନାଙ୍କ ଅଫିସର ଦୀନବନ୍ଧୁବାବୁଙ୍କ ରୋଷେଇଘରୁ ନିଶ୍ଚୟ ଭାସି ଆସୁଥିବ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୀତାସାଗର ରୋହିର ତୈଳସ୍ନିଗ୍ଧ ଉତ୍ତପ୍ତ ପ୍ରଲୁଭ ବାସନା। ଝଡ଼ତୋଫାନାକ୍ରାନ୍ତ ରାତିର ଅବସନ୍ନ ହାଉଡ଼ା ବାଜା ହୋଇ ଉଠୁଥିବ - ଉତ୍ତଳା ହୋଇ ଉଠୁଥିବ ସେଇ ଲୋଭନୀୟ ଗନ୍ଧରେ କୁନୀ। ବିଚାରୀ ଛଟପଟ ହେଉଥିବ ତା'ର ମୋଟା ନାକପୁଡ଼ା ବିସ୍ତାରି ସେ ସେଇ ଗନ୍ଧକୁ ଆଘ୍ରାଣି ଯାଉଥିବ। ତା'ର ଆମିଷଲୁଭ ଜିହ୍ୱା ଡରଳିଯାଉଥିବ, ବହିଯାଉଥିବ।

ପ୍ରକୃତରେ ଏ ରାତି ମଧ୍ୟ ଆମିଷଲୋଭୀ। ଅତି ତୀବ୍ର ହିଂସ୍ର, ତା'ର ଏଇ ଆମିଷଲୋଭପତା।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଗୋଟେ ଶାଖାପ୍ରଶାଖାଯୁକ୍ତ ସନ୍ଧିରୁ ସାଇକେଲର ପେଡାଲକୁ ମୁକୁଳାଇ ସାଇକେଲ ଟେକୁ ଟେକୁ ଦେଖିଲେ ଅସଂଖ୍ୟ ଲୋକ ବନ୍ଧୁଆଡ଼େ ରାସ୍ତାକୁ ଛୁଟୁଛନ୍ତି। ଆଉ କେତେକ ରାସ୍ତା ଉପରୁ କ'ଣ ସବୁ ଝାମ୍ପି ମାରି କୁଆଡ଼େ ଛୁଟି ପଳାଉଛନ୍ତି। ହେଁ ହେଁ ଚିତ୍କାର। ଉଲ୍ଲସିତ କୋଳାହଳ।

ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନବାବୁ ଆଗେଇ ଚାଲିଥା'ନ୍ତି। ହଠାତ୍ ସେ ଅଟକିଯାଇ ତାଙ୍କ ପକାଇଲେ- ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ!!

କହନ୍ତୁ ଉ ଉ ଉ ଉ!! କ'ଣ ହେଲା ଆଥାଆ???

ଦେଖିଲେଣି ଇ ଇ ଇ??

କଅଣ ଅ ଅ ଅ???

ସେଇ ଗଛଟି ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ିଛି ଛିନ୍‌ଛତର ହୋଇ। ଆଉ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ବାଦୁଡ଼ିଙ୍କ ଗହନ ମଧ୍ୟ ଯାଇଛି। ଛିନ୍‌ଛତର ହୋଇ ଅସଂଖ୍ୟ ବାଦୁଡ଼ି ରାସ୍ତା ଉପରେ ଆହତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି। କାହାର ମୁଣ୍ଡ ଛତୁ ହୋଇଯାଇଛି। କାହାର ଡେଣା ଭାଙ୍ଗିଯାଇଛି। କିଏ ସବୁ ଚିପି ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି। ଆଉ ସେମାନଙ୍କର ସେ କି ବିକଳ ଚିତ୍କାର!! ରାସ୍ତା ଉପରେ ପାଦ ପକାଇବାକୁ ଜାଗା କାହିଁ। ମାଳମାଳ ଆହତ ବାଦୁଡ଼ି - ଆର୍ତ୍ତ ବାଦୁଡ଼ି, ବିମଳ ବାଦୁଡ଼ି, ମୃତ - ବାସଭ୍ରଷ୍ଟ - ତ୍ରସ୍ତ ଚିତ୍କାରରତ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଅସଂଖ୍ୟ ବାଦୁଡ଼ି!!

ଆଜି ରାଧାକାନ୍ତ ମଠ ମହନ୍ତଙ୍କର କରୁଣାପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଦେଶକୁ ନିଷ୍ଠୁର କରାଳ ପ୍ରକୃତି ପଦାଘାତ କରିଛି। ଛୁଟିଆସୁଛନ୍ତି ସେମାନେ - ମାଂସ ଲୋଭୁପ/ ଆମିଷଲୁଭ ହିଂସ୍ର ମଣିଷମାନେ - ଟୋକେଇ ଧରି - ଖାଲି ହାତରେ - ଯେ ଯେତେ ଗୋଟାଇ ପାରିଲା - ନେଇ ପାରିଲା, ଟାଣି ପାରିଲା। ଉଠେଇ ନେଉଛନ୍ତି - ଅନ୍ଧ ଜଡ଼ ପ୍ରକୃତିର ଏଇ ନିର୍ମମ, ବିଶୃଙ୍ଖଳ, ଉଦ୍‌ବୀର୍ଣ୍ଣ, ଧ୍ୱଂସକାରୀ ତାଣ୍ଡବଲୀଳାର ମୃତ୍ୟୁଯଜ୍ଞର ନିଦାରୁଣ ଅବଦାନ। ଏଇ ଅନ୍ଧ ତାମସୀ ଝଡ଼ ରାତିର ତୋଫାନ - କ୍ଷୁବ୍ଧ ହିଂସ୍ର ପାଣବିକ କ୍ଷୁଧା ଲାଗି ଉପଯୁକ୍ତ ଆହାର୍ଯ୍ୟ।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ସେହି ଅସଂଖ୍ୟ ଭୃପତିତ ଆହତ ବାଦୁଡ଼ିମାନଙ୍କୁ ଚାହିଁଲେ। ଚାହିଁ ଚାହିଁ କରି ଗୋଟାଏ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସ୍ରୋତ ପହଞ୍ଚିଗଲା ଆକାଶରେ ଆଉ ପୃଥିବୀରେ। ମେଘାବୃତ୍ତ ଆକାଶର ବୁକୁ ଚିରି ହୋଇଗଲା। ମେଘାବୃତ୍ତ ଧରଣୀର ବନ୍ଧକମ୍ପିଉଠିଲା। ଆଉ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ

ଏକ ଆଦିମ, ହିଂସ୍ର ମାଂସଲୁଭ, ପ୍ରାଣାଦିନାଶକ, ପୈଶାଚିକ ଲାଳସାର ଲହ ଲହ ଲୋଳଜିହ୍ୱାର କାମନାଗ୍ନି ଜଳି ଉଠିଲା ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଙ୍କ ଦୁଇ ଆଖିରେ, ଯେଉଁ ଲାଳସା ଜଳି ଉଠେ ଶିକାରୀ ଝିଟିପିଟିର ଆଖିରେ - ଶିକାରୀ ବାଘର ଦାନ୍ତ ଉପରେ - ଶିକାରୀ କୁମ୍ଭୀର ଲାଞ୍ଜ ଅଗ୍ରରେ। ସେଇ ଆଲୁଅରେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖାଗଲା ଅସଂଖ୍ୟ ମାଂସପିଣ୍ଡ ସାଲୁବାଲୁ - ଅନାୟାସଲଭ ଏଇସବୁ ମାଂସର କୁଦ - ମାଂସର ଖଣ୍ଡ - ମେଞ୍ଚା - ନାଲ୍ ନାଲ୍ - ସ୍ନିଗ୍ଧ-କୋମଳ-ଉଷ୍ଣ ରକ୍ତଯୁକ୍ତ ମାଂସ।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଙ୍କ ଶିରା ଓ ସ୍ନାୟୁଗୁଡ଼ିକ ଲୋଭରେ ଟଣକେଇ ଉଠିଲେ। ସେ ନିର୍ବିଚାରରେ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ବାଦୁଡ଼ି ତଳୁ ଉଠାଇ ବାସ୍ତବରେ ପୂରାଇବାରେ ଲାଗିଲେ। ତା'ପରେ ମନଇଚ୍ଛା ପରିବା ବ୍ୟାଗରେ ଭରତି କରିଦେଲେ। ଯେତେବେଳେ ସବୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଗଲା - ସେ ପରମ ତୃପ୍ତିରେ ତପ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଲେ ଘରକୁ ଫେରିବା ଲାଗି। ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ବାଦୁଡ଼ି ସଂଗ୍ରହକାରୀମାନଙ୍କର ମହୋଲ୍ଲାସପୂର୍ଣ୍ଣ ହର୍ଷଚିତ୍କାର ଓ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଆହତ ବାଦୁଡ଼ିଙ୍କର ଆର୍ତ୍ତ ମୁମୂର୍ଷୁ ଯନ୍ତ୍ରଣାଜନିତ ବିଳାପ! ସେଠି ଛେଲିର ମେଁ ମେଁ ଆଲା, ବାଘର ହେଷ୍ଟାଳ - ସବୁ ମିଶି ସେ ଏକ କିଂଭୂତ ଶବ୍ଦ ଆଉ ଦୃଶ୍ୟର ସମାହାର।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ହିଂସ୍ର ଉଲ୍ଲାସରେ ଆଗକୁ ସାଇକେଲ ମଡ଼ାଇଲେ। ତାଙ୍କର ମନ ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇପଡ଼ିଲା ଘରକୁ ଫେରିଯିବା ଲାଗି।

ମାତ୍ର ଏ କ'ଣ? ସାଇକେଲଟି ଗଡୁନାହିଁ। ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ବ୍ରେକ୍ ଦେଖିଲେ - ଠିକ୍ ଅଛି। ପେଡାଲ୍ ମଧ୍ୟ କୋଉଠି ଅଟକିଯାଇ ନାହିଁ। ଆଉ ତେବେ? ସାଇକେଲକୁ ଦୁଇଥର ଉପରକୁ ଟେକି ତଳେ କଟିଦେଲେ। ନା ତ - ଠିକ୍ ଅଛି, ତେବେ କାହିଁକି?

ଖାଲି ତିଁ ତିଁ ତିଁ...

ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଆହତ ମୁମୂର୍ଷୁଆର୍ତ୍ତ ବାଦୁଡ଼ିଙ୍କର ସାଲୁବାଲୁ କରୁଣ ବିଳାପ - ତିଁ ତିଁ ତିଁ -

କିନ୍ତୁ ସାଇକେଲ ଗଡୁନାହିଁ କିଆଁ?

ଏଇ ଯେ - ତାଙ୍କର ହାଣ୍ଡେଲ୍, ପ୍ୟାଡେଲ୍, କ୍ରାଙ୍କ୍, ଦୁଇ ଚକା - ଚାରିଆଡ଼େ ସେମାନେ ଘେରିଯାଇଛନ୍ତି, ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଛନ୍ତି, ଚିତ୍କାର କରୁଛନ୍ତି - ସେମାନଙ୍କର ସେଇ ପାତଳ କମର କୁଲା ପରି ଡେଣାମାନ - ଆଉ ପ୍ରତି ପଦରେ ସେଇସବୁ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ନଖ - ସେମାନେ ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଛନ୍ତି ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଙ୍କ ସାଇକେଲକୁ - ସେମାନେ ଛାଡୁ ନାହାନ୍ତି - ତିଁ ତିଁ କରୁଛନ୍ତି - ସେମାନେ ଘେରିଯାଇଛନ୍ତି...

ଅନ୍ଧାର -

ବିଜୁଳି -
ହିଁସ୍ତ୍ର ପ୍ରମତ କୋଳାହଳ -
ଆର୍ତ୍ତ ମୁମୂର୍ଷୁ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଚିତ୍କାର -
ଚାରିଆଡ଼େ ତୋଫାନ ପରି ଭୀତିପ୍ରଦ
ସାଲୁବାଲୁ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ପାରୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ
ବାଦୁଡ଼ିମାନଙ୍କୁ ସାଇକେଲରୁ ଛଡ଼ାଇବାକୁ
ଲାଗିଲେ; ମାତ୍ର ଅସମ୍ଭବ। ସେମାନେ ଅଧିକ
ଚିଁ ଚିଁ କଲେ। ପ୍ରାଣବିକଳରେ ଅଧିକା ଶକ୍ତିରେ
ସେମାନେ ସାଇକେଲକୁ ଘେରିଗଲେ।
ସେମାନେ - ସ୍ଵୟଂ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଙ୍କ
ଦେହଯାକ ଘେରିଗଲେ।

ଚର୍ଚ୍ଚ ମାରି ଦେଖିଲେ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ।

ସାନ ସାନ ମୁହଁଟିମାନ।

ମୂଷା ମୁହଁପରି।

ନା - ନା ମଣିଷର ମୁହଁପରି... ମଣିଷ
ପିଲାମାନଙ୍କ ମୁହଁପରି...

ସେହିପରି ତ୍ରସ୍ତ ବିକଳ, ଅଭିଯୋଗଭରା
ଚାହାଣି... ସାନ ସାନ କାନଟି - ସାନ ସାନ
ପାଟି... ଆଉ ଦାନ୍ତ... ସେମାନେ ଦାନ୍ତ ନିକୁଟି
ଚିଁ ଚିଁ ହେଉଛନ୍ତି, ବାଟ ହୁଡୁନାହାନ୍ତି, ସେମାନେ
ଆଖି ଧରିଛନ୍ତି... ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଛନ୍ତି। ତେଣୁ
ହଲହଲ କରୁଛନ୍ତି... ସାନ ସାନ ରକ୍ତାକ୍ତ
ଆଉ ଭୟାବ୍ଧ ମୁହଁଟିମାନଙ୍କୁ ଏପଟ ସେପଟ
ବୁଲାଇଛନ୍ତି... ଦାନ୍ତ ନିକୁଟି ଚିଁ ଚିଁ ହେଉଛନ୍ତି।
ସେମାନେ ଯେପରି କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି... ଅନୁଯୋଗ
କରୁଛନ୍ତି... ଗାଳି ଦେଉଛନ୍ତି... ସଂପୁଛନ୍ତି...
ଅଭିଶାପ ଦେଉଛନ୍ତି... ରକ୍ଷାକର ରକ୍ଷାକର
ବୋଲି ଡକା ଛାଡୁଛନ୍ତି। ସେମାନେ ବୋଧେ
କ'ଣ ସବୁ କହୁଛନ୍ତି...

ମେଘାବୃତ୍ତ ଆକାଶବନ୍ଧକୁ ଚିରିଦେଇ
ପୁଣିଥରେ ଚାଉଁଳିନା ବିଜୁଳି ମାରିଲା।
ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଙ୍କ ଦେହ ହାତ ଅବଶ
ହୋଇଆସିଲା। ବାଦୁଡ଼ିମାନେ ତାଙ୍କୁ
ଘେରିଯାଇଛନ୍ତି। ତାଙ୍କର ସାଇକେଲ...
ତାଙ୍କର ପାଦ-ଗୋଡ଼-ଛାତି-ବେକ-ମୁଣ୍ଡ
ଚାରିଆଡ଼େ ବାଦୁଡ଼ି। ସେମାନେ ଚକା ଭିତରେ
ପଶି ଗୋଟେ ତେଣାରେ ଚକା ଓ ଗୋଟାଏ
ତେଣାରେ ସାଇକେଲର ଫ୍ରେମ୍‌ରଡ଼କୁ ଜାବୁଡ଼ି
ଧରିଛନ୍ତି, ସାଇକେଲ ଗଡୁନାଉଁ।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଙ୍କ ଦେହ ଶିଥିଳ
ହୋଇଆସିଲା। ଏକ ଅବଶ ଶୀତଳତାରେ
ସେ ଜଡ଼ ପାଲଟିଗଲେ। ତାଙ୍କ ମନରେ
ଖେଳିଗଲା ସେଇ ଚିତ୍ର - ବାଉଁଶପୁର ଟ୍ରେନ୍
ଦୁର୍ଘଟଣା... ଅସଂଖ୍ୟ ଅସହାୟ ଆହତ ନିହତ
ଯନ୍ତ୍ରଣାକାତର ଯାତ୍ରୀଙ୍କର ବିକଳ ବିଳାପ ଆଉ
ଆଖପାଖ ଗାଁମାନଙ୍କୁ ଧାଇଁଆସି, ବାଙ୍କୁଟିମାନ

ବିଛଣାଟିମାନ... ଘଣ୍ଟାଟିମାନ ଚୁଡ଼ାର ଆଉ
ଦୁଇ... ଗ୍ରୀଷ୍ମରମାନ ଲୁଟିନେଇଛନ୍ତି
ସେଇସବୁ ନିର୍ଭୟ ପଶୁ-ମଣିଷମାନେ,
ଯେଉଁମାନଙ୍କ ମୁହଁସବୁ ଲୋଭରେ ଲାଲ...
ହିଁସ୍ତ୍ରତାରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଆଖିର ଚାହାଣିରେ
ନରକର ନିଆଁ ଜଳେ; କିନ୍ତୁ... କିନ୍ତୁ... କିନ୍ତୁ...
ସେ ନିଜେ ଓ ହେ ଭଗବାନ୍!!!

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ବୁଲାଇଦେଲା।
ତାଙ୍କ ଛାତି ରୁନ୍ଧି ହୋଇଗଲା। ସେ ପାଟିକରି
କାନ୍ଦିବାକୁ ବ୍ୟାକୁଳ ହେଲେ। ସେ ଭେଁ ଭେଁ ହୋଇ
ପାଟିକରି କାନ୍ଦିଉଠିଲେ... ଆକାଶକୁ ଚାହିଁ,
ପିଲାଙ୍କ ଭଳି କାନ୍ଦି ଉଠିଲେ। ଆର୍ତ୍ତ କଣ୍ଠରେ
ବୋବାଲି ଛାଡ଼ିଲେ... ତାଙ୍କର ଏ ବୋବାଲି
ଅନ୍ଧାର ସଙ୍ଗେ ମିଶି ଆକାଶ ଆଡ଼କୁ ପହଞ୍ଚିଗଲା।
ସେ ବିକଳ ହୋଇ ଡକା ପାରିଲେ...

ହେ ଭଗବାନ୍!

ହେ ତ୍ରିଲୋକେଶ! ହେ କରୁଣାସାଗର!
ହେ କ୍ଷମାନିଧି!

ହେ ଆର୍ତ୍ତତ୍ରାଣ!!

ଦ୍ରୌପଦୀର ଲଜ୍ଜା ନିବାରଣ କରିଥିଲ...
ଗଜକୁ କୁମ୍ଭୀର କବଳରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲ...
ହରିଶୀକୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲ ବ୍ୟାଧି ହାତରୁ
- ପ୍ରହ୍ଲାଦକୁ ତୋଳି ଧରିଥିଲ ଅଗ୍ନିକୁଣ୍ଡରୁ -
ମୋତେ ଏକ ନାରକୀୟ ଲୋଭ ହାତରୁ...

ସେହି ଝଡ଼ତୋଫାନାକ୍ରାନ୍ତ ମେଞ୍ଚା
ଓଦାଳିଆ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ସେହି ପାଣବିକ
ହିଁସ୍ତ୍ରତାର ଲୋଭାତୁର ପ୍ରମତ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ
ସେହି ଅସହାୟ ଅନ୍ଧ ମାଂସର ଲାଲସାର
ବାଉଁସ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଙ୍କର
ସେ ମାନବ ଶିଶୁ ଆତ୍ମାଟିର ଆକୁଳ ପ୍ରାର୍ଥନା
ଏକ ପବିତ୍ର କରୁଣାର କ୍ଷୀଣ ଶୁଭ୍ରଧାରାରେ
କ୍ଷିପ୍ରତମ ଗତିରେ ବହିବାଲିଲା ଛଳଛଳ ହୋଇ,
ସେହି ପରମ କାରୁଣିକଙ୍କର ମହାକରୁଣାର
ମହାସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ସେଇ ସ୍ରୋତରେ
ଆପଣାକୁ ଭସାଇ ଦେଲେ ଏବଂ ଶେଷ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ସେଇ ସ୍ରୋତରେ ଭାସି ଭାସି
ପାରି ହୋଇଗଲେ, ସେଇ ନାରକୀୟ ବାଉଁସ
ହିଁସ୍ତ୍ର ତାମସିକ ରାତିର ଘୋର ଲୋଳଜିହ୍ଵା
ଅନ୍ଧକାରକୁ।

ସେଦିନ ଘରକୁ ଫେରିଆସି ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ
ଦେଖିଲେ, ପରିବାର ନିରାପଦରେ ଅଛି। କୁନା
ଯଥାସମୟରେ ଘରକୁ ଫେରିଆସିଛି; ମାତ୍ର ଏ
କ'ଣ? ସାନ ଛେଳିଛୁଆଟିଏ ବାରଣ୍ଡାରେ ଠିଆ
ହୋଇ ଥରୁଛି! କୁନା କହିଲା...

ବାପା! ତୋଫାନବେଳେ ତା' ମାଆ
ଆଉ ଅନ୍ୟ ଛୁଆମାନେ ଦଉଡ଼ି ପଳାଇଲେ।

ଏକୁଟିଆ ଏଣିକି ତେଣିକି ଚାହିଁ ବିକଳରେ
କାନ୍ଦୁଥିଲା। ଧୂମାଳ ଯେମିତି ମାଡ଼ିଆସିଲା
କୁଆଡ଼େ ଯାଇପାରିଲାନି। ମୁଁ ଆଣି ଘରେ
ରଖିଛି। କାଲି ସକାଳେ ତା' ମା' ପାଖେ
ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସିବି। ଏଇ କାନ୍‌ଗୋଇବାବୁଙ୍କ
ଛେଳି ମ!!

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ସ୍ନେହ ଆଉ କଲ୍ୟାଣରେ
ପୁଅର ମୁଣ୍ଡକୁ ଆଉଁଶିବାରେ ଲାଗିଲେ। ଏଇ
ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଆଇଁଷଲୋଭୀ ହାତଡ଼ୀ
ବଡ଼ିଅ କୁନୀ ଆସି କହିଲା-

ବାପା! ଦେଖିବ ଆସ -।

କ'ଣ ଲୋ ମା!!

ଗୋଟାଏ ବାଦୁଡ଼ି। ତୋଫାନରେ କୁଆଡୁ
ଆସି ଆମ ପିଣ୍ଡାରେ ପଡ଼ିଗଲା। ତା' ତେଣା
ଭାଙ୍ଗିଯାଇଛି। ବୋଉ ସେଥିରେ ଆଇଡିନ୍
ତୁଳା ଲଗାଇ ଦେଇଛି। ମୁଁ ତାକୁ ଢାବଲ
ଭିତରେ କନା ପକାଇ ଶୁଆଇ ଦେଇଛି। ତାକୁ
ଦୁଧ ଦେଲି - ଭାତ ଦେଲି - କିଛି ଖାଉନି
ଅଲକ୍ଷଣ।

ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁଙ୍କ ଆଖି ଛଳଛଳ
ହୋଇଉଠିଲା। ସେ ପୁଅକୁ ଛାଡ଼ି ଝିଅକୁ
ଆଲିଙ୍ଗନ କରି ଆର୍ତ୍ତ କଣ୍ଠରେ ପଚାରିଲେ-

ତମର ବୋଉ କାହିଁରେ କୁନୀ?

କୁନାବୋଉ ରୋଷେଇଘରୁ ଆସି
ପହଞ୍ଚିଲେ।

ସେ ତୋଫାନ ବେଳେ ତୁମେ କୋଉଠି
ଥିଲ?

ବେଶ୍ ନିରାପଦରେ ଥିଲି। ଫଟୋ
ଦୋକାନରେ।

ହେ ଭଗବାନ୍! ମୁଁ ଖାଲି ଭଗବାନ୍‌ଙ୍କୁ
ଡାକୁଆଏ। ଯୋଉ ପବନ ଯୋଉ ଚଡ଼ଚଡ଼ି!!
ଅକ୍ଷିତଙ୍କୁ ଦଇବ ସାହା!!

ଅନ୍ୟ ପିଲାମାନେ ଆସି ବାପାଙ୍କୁ
ଘେରିଗଲେ। ପାରିବାରିକ କଳରବରେ ସେଇ
ସାନ ମଳିନ ଘରଟି ମୁଖରିତ ହୋଇଉଠିଲା।
ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟବାବୁ ସେହି ନିରୀହ ନିଷ୍ଠାପ,
କଲ୍ୟାଣପୂର୍ଣ୍ଣ କାରୁଣିକ ଦରିଦ୍ର ପରିବାରଟିକୁ
କୁଣ୍ଠାଇ ଧରି ମହାନନ୍ଦରେ ଉଲ୍ଲସିତ ହୋଇ
ଉଠିଲେ। ତାଙ୍କ ମନରେ କେମିତି ଗୋଟେ
ଆତ୍ମା ଆସିଗଲା, ବିଶ୍ଵାସ ଆସିଗଲା, ଏ
ପୃଥିବୀ ନିଶ୍ଚୟ ବଦଳିଯିବ। ଏ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ନିଷ୍ଠୁର
ଅପସରିଯିବ। ମଣିଷ ନୁହେଁ - ତା' ଭିତରେ
ସୁସ୍ଥ ମନୁଷ୍ୟତା ହିଁ ଦିନେ ପୃଥିବୀକୁ ରକ୍ଷା
କରିବ। ତେରି ହେଉ - ଯେତେ ତେରି ହେଉ
ପଛେ।

ନିରବତା ବା ମୌନତାର ବି ଏକ କଥିତ ଓ ଅପ୍ରକାଶ୍ୟ ଭାଷା ଥାଏ। ତୁମକୁ ବୁଝୁଥିବା ଓ ଭଲପାଉଥିବା ଲୋକ ଏ ଭାଷା ବୁଝନ୍ତୁ ବା ବୁଝିପାରନ୍ତୁ ଏହା ଭାବିବା ଏକ ବିରଳ କଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ!

ମୁଁ ଏମିତି ଆଉ ମୋତେ ସମସ୍ତେ ବୁଝନ୍ତୁ - ଏକଥା ଭାବିବା ଏକପ୍ରକାର ଅନ୍ତର୍ମୁଖୀତା। ଯଦିଓ ଏଇଟି ଏକ ଘଟଣା କେବଳ ନୁହେଁ। ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ କହିବାର ଭଙ୍ଗୀରେ ଏକ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତତା ତଥା ଅପ୍ରକାଶ୍ୟ କଥନିକା ଥାଏ।

ବହି ପଢ଼ିଲାବେଳେ ପୃଷ୍ଠା ଓଲଟାଇବା ଜରୁରୀ ହେଇପଡ଼େ। ଜୀବନର ପୃଷ୍ଠା ଆପେ ଓଲଟେ! ଯେଉଁଠି ଓଲଟି ପାରେନା ସେଠି ଟିକେ ହାତ ଲଗାଇବାକୁ ହୁଏ। ଏତେ ସହଜ ଓ ସାବଲୀଳ ନୁହେଁ ଏ ଜୀବନର ରାସ୍ତା! ଜଟିଳତାର ଶିଡ଼ିରେ ଉପରକୁ ଉଠି ପୁଣି ଏକ ଅସହଜ ପାହାଚ ଦେଇ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ହୁଏ ତଳକୁ।

ରାସ୍ତାର ଧାରରେ ବେଳେବେଳେ ମିଳନ୍ତି କିଛି କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା ଗଛ। ଏ ଫୁଲର ଆକର୍ଷଣକୁ

ଏଡ଼ାଇ ଯିବା କ'ଣ ଏତେ ସହଜ କି? କିନ୍ତୁ କ'ଣ ଏତେ ଦରକାର ଏକ କଠିନତାର ପଥରେ ଚାଲିବା! ଯଦି କିଛିଦିନ ଲାଗି କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ାର ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ମିଳୁଛି ତାକୁ ଉପଭୋଗ କରାଯାଉ ନା!

ସତକଥା ହେଲା ଗ୍ରୀଷ୍ମର ଏ ଧୁଧୁଖରାରେ ବି ନିଆଁ ରଙ୍ଗର ଏ ଫୁଲ ତୁମକୁ ଶୀତଳତାର ଆଭାସ ଦିଏ। ଆବଶ୍ୟକ ହେବା ଏତେ ସହଜ ନୁହେଁ ଯଦିଓ, ଜଟିଳତା ବି ଏତେ ବି ଜଟିଳ ନୁହେଁ, ଯଦି ବୁଝାଯାଇ ହୁଏ!

ଭାବପ୍ରବଣ ଲୋକଟେ କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା ପାଖରେ ଅଟକିବ ହିଁ ଅଟକିବ! ରାଧାର ଭାବପ୍ରବଣତା ନେଇ କିଏ କ'ଣ କେବେ ଏ ଫୁଲର ଆକର୍ଷଣ ଏଡ଼ାଇ ଯାଇ ପାରେ!

ଅଟକି ଯିବା କିନ୍ତୁ ଗୋଟେ କ୍ରିୟାଶୀଳ ଉଦ୍‌ଯୋଗ। ଆଉ ପଥିକଟେ ଅଟକି ଗଲେ ହିଁ ତା'ର ପଥରୋଧ ଘଟେ। କାରଣ ଏକ ନିରନ୍ତର ରାସ୍ତାରେ ଗନ୍ତବ୍ୟ ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ।

ଅବିରାମ ଧାଉଁଥିବା ଅର୍ଘ୍ୟ ଅର୍ପଣଙ୍କ ଜୀବନରେ ଏମିତି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସକାଳ ଆସିନି ଯେଉଁଠି ସେ ଅଟକି ରୁହନ୍ତେ! ମାଆ ଚାଲିଯାଇଥିଲା ଅନେକ ଆଗରୁ, ସେ ଜୀବନ

କ'ଣ ବୁଝିବା ପୂର୍ବରୁ ବାପାଙ୍କ ନିଃସଙ୍ଗ ଜୀବନରେ ଏକମାତ୍ର ସାଥୀ ଥିଲେ ତାଙ୍କ ଗୋପାଳଜୀଉ। ଅପ୍ରେମର ଏଇ ରାସ୍ତାକୁ ସେ ଭକ୍ତିରେ ଭରପୂର କରି ସଂସାର ବିମୁଖ ହେଇଥିଲେ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ତାଙ୍କର। ପିଲାବେଳୁ ବିଧବା ପିତୃସୀ ତାଙ୍କୁ ମାଆ ଓ ବାପର ସ୍ନେହରେ ମଣିଷ କରିଥିଲେ। ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ତଥା ସଂସାରବିମୁଖ ପିତାଟେ ସନ୍ତାନର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିଥିଲେ କେବଳ, ବାସ୍ତବ୍ୟର ଅଭାବ କ'ଣ କିଛି ଟଙ୍କାର ପୂରଣ କରି ହୁଏ କି?

ପିତୃସୀକୁ ମାଆ ଡାକୁଥିବା ଅର୍ଘ୍ୟ ଯେମିତି ଏକ ନିର୍ଜନ ଅର୍ଜୁନ ପରି ନିଜର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସାଧନା କରି ଚାଲିଥିଲେ। ସେଇ ଏକମାତ୍ର ଚଢ଼େଇର ଆଖି ହିଁ ତାଙ୍କର ଥିଲା ସାଧନାର କ୍ଷେତ୍ର। ଯାବତ୍ ଜୀବନ ସେ ସେଇ ଚଢ଼େଇର ନିଶାରେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଉଡ଼ାଣ ଭରି ଚାଲିଥିଲେ। ଖଡ଼ଗପୁର ଆଇଆଇଟିରୁ ପାଠ୍ୟ କଲା ପରେ ସେ ଚାଲିଗଲେ କାନାଡା ଆଉ ସେଇଠି ରହିଗଲେ। ପିତୃସୀ ମାଆକୁ ପାଖକୁ ନେଇଗଲେ ବାପା ଚାଲିଗଲା ପରେ। ବାପାଙ୍କ ପିତୃତ୍ୱ ସହ ଅପରିଚିତ ଥିଲେ

କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା ଓ ରାଧାଚୂଡ଼ା

ଶୁଭଶ୍ରୀ ଶୁଭସ୍ମିତା ମିଶ୍ର



ସେ, ଖୁବ୍ ଛୋଟବେଳୁ! ନିଜ ମାଆର ମମତା କଥା ମନେ ନ ଥିଲା ତାଙ୍କର। ଶୁଣିଥିଲେ କେବଳ ମାଆ ଚାଲିଯିବାଟା ଅକସ୍ମାତ୍ ନ ଥିଲା କେବେ, କିନ୍ତୁ ସେଇ ଘଟଣାର ଅବତାରଣା କେହି କରୁ ନ ଥିଲେ।

ପିତୃତ୍ବର ଏକ ଦାତ୍ତ ଥାଏ। ଏକଥା ଅନୁଭବ ବି ନ ଥିଲା ତାଙ୍କର। କିନ୍ତୁ ନିଜ ପିତାର ଅସ୍ତିତ୍ବ ତଥା ଏକ ଅଲୌକିକତାର ଆଭାସ ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଥିଲା। ସତକଥା ହେଲା ସବୁ ସନ୍ତାନ ମାଆକୁ ସଂସାର ଆଉ ପିତାଙ୍କୁ ଏକ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଓ ଅଲୌକିକ ସତ୍ତା ଭାବରେ ବୁଝନ୍ତି। ଆଉ ଏଇ ସତ୍ତା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଡର ବି ଥାଏ। ଅର୍ଦ୍ଧ ଅର୍ପଣ ଏଠୁ ଅଧିକ ଅଲଗା ନ ଥିଲେ।

ନିଜ ଭିତରେ ଆତ୍ମମନସ୍କ ମଣିଷର ବି ଏକ ତଥାକଥିତ ଆବଶ୍ୟକତା ଥାଏ। ଏହା ଦେହର ବା ମନର ଏ ନେଇ ଏକ ପ୍ରବଳ ଦ୍ବନ୍ଦ୍ବ ମଣିଷ ଅସ୍ତିତ୍ବରେ। ଅସ୍ତିତ୍ବବାଦୀମାନେ ଏଇ ଦେହଜ ସଜଳ କ୍ରିୟାକୁ ନିକାରାତ୍ମକତାର ଆଖିରେ ଦେଖିଲାବେଳେ, ଦେହକୁ ବା ସଂଭୋଗକୁ ଏକ ଅତିରାତ୍ମକ ସତ୍ତା ସହ ଏକାତ୍ମ ଦେଖୁଥିବା ଅନେକ ସାଧୁ ଓ ସତ୍ତ୍ବ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି।

ନିଜର ଯୌବନରେ ରଜନୀଶଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ପ୍ରବଳ ଆକର୍ଷଣ ଅନୁଭବ କରିଥିଲେ ଅର୍ଦ୍ଧ। ଯେଉଁ ଆକର୍ଷଣ ତାଙ୍କୁ ଶ୍ରମଣରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଏକ ପରିବ୍ରାଜକ କରି ଗଢ଼ି ତୋଳିଥିଲା। ସେ ବାରମ୍ବାର ଭ୍ରମୁଥିଲେ, କେବେ ଦେଶ ତ କେବେ ସମ୍ପର୍କରେ।

ତନିଷ୍କା ତାଙ୍କ ଜୀବନର ପ୍ରଥମା ନାରୀ ନୁହନ୍ତି! ଯାହାକୁ ସେ ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲେ ଗୋଟେ ରାଇଟିଙ୍ଗ୍ ଗ୍ରୁପ୍ରେ। ସେଠି କ୍ରିଏଟିଭ୍ ରାଇଟିଙ୍ଗ୍ ଶିଖାଉଥିଲେ ତନିଷ୍କା, ତାଙ୍କଠୁ ବୟସରେ ସାନ ଥିଲେ। ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଇଥିଲେ ଅର୍ଦ୍ଧ ତାଙ୍କ କଥନଶୈଳୀ ତଥା ବିଚାରବନ୍ତତାରେ। ଏତେ କମ୍ ବୟସରେ ଗୋଟେ ଝିଅଟେ କେବଳ ନିର୍ଭୀକ ନୁହେଁ ବରଂ ଖୁବ୍ ଭାବପ୍ରବଣ ବି! ତା' ସହ ତା'ର ସାହିତ୍ୟକୁ ନେଇ ଅସୀମ ଜ୍ଞାନ ତାଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରୁଥିଲା।

ପଥପ୍ରାନ୍ତର କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ାର ଅପେକ୍ଷା କ'ଣ ରାଧାଚୂଡ଼ାର କୋମଳ, ସ୍ନିଗ୍ଧ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ? ଏହାର ଏକ ବିହିତ ଉତ୍ତର କାହା ପାଖରେ ଭଲ ଥାଏ କୁହନ୍ତ? ପଥକ କିନ୍ତୁ ଉଭୟ ଫୁଲର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଓ ସୌରଭରେ ଆତ୍ମହରା ହୁଏ।

ତନିଷ୍କାର ରଙ୍ଗ ଠିକ୍ ରାଧାଚୂଡ଼ା ଫୁଲ ପରି। ସାଧାରଣ ଝିଅମାନଙ୍କ ପରି ଝିଅଟିଏ ବିଲକୁଲ ନୁହଁ ସେ। ସ୍ବଳ୍ପ ପରିଚୟ ପରେ ପାଖକୁ ଲାଗି ଆସିପାରେନା। ଅତିମାତ୍ରାରେ

ପ୍ରଫେସନାଲ୍। କିନ୍ତୁ ଖୁବ୍ ଅଧିକ ଭାବପ୍ରବଣ ଝିଅଟେ! ନିଜ ଘର ପାଖର ଅସଂଖ୍ୟ କୁକୁରଛୁଆଙ୍କ ଅଲିଖିତ ମାତୃତ୍ବର ଦାୟିତ୍ବ ତା' ଉପରେ। ନିଜକୁ ବୋହେମିଆନ୍ ଭାବୁଥିବା ଝିଅଟେ କିନ୍ତୁ ବିଶ୍ବାସ କରେ ନିର୍ମମ ପ୍ରେମ ଉପରେ। ଏ ଅଖଣ୍ଡ ବିଶ୍ବାସକୁ ଯେ କେହି ଭାଙ୍ଗିଦେଇପାରନ୍ତି ଦିନେ, ଏ କଥାର ସଚେତନତା ବି ନିଜ ଭିତରେ ନିବିଡ଼। ତଥାପି କୁହେ- ମଣିଷ ଉପରେ ବାରମ୍ବାର ବିଶ୍ବାସ କରିବା ହିଁ ମଣିଷର ଦାୟିତ୍ବ।

କେଉଁଠି ଭେଟ ହୁଏ ଦୁଇଟି ମନର? ଗୋଟେ ବାଟୋଇର ରାସ୍ତାରେ କ'ଣ ମନ ବୋଲି ଗୋଟେ ଜିନିଷ ଆସେ? ଏ କଥାର ଉତ୍ତର ନିଜ ଭିତରେ ଖୋଜି ଅତିଷ୍ଠ ହୁଅନ୍ତି ଅର୍ଦ୍ଧ। ପ୍ରେମର ନଦୀରେ ବୁଡ଼ି ପକାଇ ଉଠି ଆସିଲେ ତଥାପି ଅତୃପ୍ତ ରହେ ପ୍ରେମ। ପ୍ରେମ ବାରମ୍ବାର ଖୋଜେ ନିଜ ପ୍ରେମକୁ କେବେ ମନର ଉଷ୍ମ ହାତରେ ଓ କେବେ ଦେହର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କୋଳାହଳ ଭିତରେ।

ତନିଷ୍କାଙ୍କୁ ଅର୍ଦ୍ଧ ଯେତେ ଅଧିକ ଜାଣୁଥିଲେ ସେତେ ଅଧିକ ନୂଆପଣ ଆବିଷ୍କାର କରୁଥିଲେ ନିଜ ଭିତରେ। ତନିଷ୍କାର ଆବିଷ୍କାର ବି କିଛି ଅଲଗା ନ ଥିଲା ବୋଧହୁଏ! ଚିତ୍ରପ୍ରତିମା ପରି ତା'ର ଆଲୋକ ସାମାନ୍ୟ ରୂପରେ ଅର୍ଦ୍ଧଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତ ଯେମିତି ଘୃତାହୁତି ଥିଲା!

ଗୋଟେପଟେ ଲେଲିହାନ ଶିଖାରେ ଜଳୁଥିଲା ତନିଷ୍କା ଆଉ ଅନ୍ୟପଟେ ପ୍ରେମର ଅତଳ ଗଣ୍ଡରେ ତଳକୁ ତଳ ବୁଡ଼ିଯାଇ ନିଜର ସମଗ୍ର ଅସ୍ତିତ୍ବ ଉପରେ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ହେଇ ଠିଆ ହେଇଥିଲେ ଅର୍ଦ୍ଧ।

ସେଦିନ ସେ ଗ୍ରୀଷ୍ମର ଦ୍ବିପ୍ରହର ଆଉଟି ପକାଉଥିଲା ସହର ବାସିନ୍ଦାଙ୍କୁ। ତଥାପି କ୍ଲାସ୍ ଥିଲା, ଅର୍ଦ୍ଧ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଠିକଣାରେ। ବାହାରେ ଗରମ ଓ ଗୁଲୁଗୁଲି। ଦେହ ପୋଡ଼ିଯାଉଥିଲା। କ'ଣ ସତରେ ସହରର ଉତ୍ତାପରେ ପୋଡ଼ିଯାଉଥିଲା ଦେହ? ଏ.ସି. ଥଣ୍ଡା ପବନ ବି ଅଣନିଃଶ୍ବାସୀ ହେଇ ପଡ଼ୁଥିଲା ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଆକ୍ରମଣରେ!

ତନିଷ୍କା କ'ଣ ଗୋଟେ ଲେଖୁଥିଲା, ଝାଳ ଝାଳ ହେଇ ପହଞ୍ଚିଗଲେ ଅର୍ଦ୍ଧ। ତନିଷ୍କା ଟିକେ ଉପରକୁ ଚାହିଁ ହସିଦେଲା, ବିଞ୍ଚିହେଇ ପଡ଼ିଲା କିଛି ମଲ୍ଲାଫୁଲ ଯେମିତି।

ଅର୍ଦ୍ଧ ଆଖି ଫେରାଇ ଆଖିପାରୁ ନ ଥିଲେ। ଫେରି ଚାହିଁଦେଲା ତନିଷ୍କା।

ଲଜ୍ଜାରେ କି ଅପମାନବୋଧରେ କେଜାଣି ଆଖି ହଟାଇ ନେଲେ ସେ!

ବାହାରେ ପ୍ରବଳ ଖରା ହେଉଥିଲା ଅନ୍ୟମାନେ ଆସୁ ନ ଥିଲେ ତଥାପି। ତନିଷ୍କା କଥାରେ କଥାରେ ବୁଝିନେଲା ଯେ ହୁଏତ ଅନ୍ୟମାନେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିବେ ଆଜି। ତେବେ ସ୍ଥଗିତ ରହୁ ଆଜିର ଏ ସେସନ୍। ଅନ୍ୟ କିଛି ଆଲୋଚନା ହେଉ!

କଥାମାନଙ୍କର ଖିଅ କୋଉଠୁ ଆରମ୍ଭ ହେଇ କୋଉଠି ପହଞ୍ଚେ ତା'ର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଠିକଣା ନ ଥାଏ। ରଜନୀଶଙ୍କଠୁ ଆରମ୍ଭ ହେଇଥିବା କଥା ମହାଭାରତ, ଇତିହାସର ସୀମା ସରହଦ ଟପି କୋଉଠି ଯାଇଁ ଅଟକିଗଲା ତା'ର ପଢ଼ା କାହା ପାଖରେ ନ ଥିଲା।

ଅର୍ଦ୍ଧ କହୁଥିଲେ- କ୍ଲିଓପାଟ୍ରାଙ୍କ ଅସୀମ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ କେବଳ ଏକମାତ୍ର କଥା ନ ଥିଲା ଦୁଇଟି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପୁରୁଷଙ୍କୁ ବାନ୍ଧି ରଖିବାକୁ! ଜୁଲିଅସ୍ ସିଜର ଜଣେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ମଣିଷ ଥିଲେ। ତାଙ୍କୁ ରାଜନୀତିରେ ବାନ୍ଧିଥିବା କ୍ଲିଓପାଟ୍ରା, ଆଣ୍ଟୋନିଓଙ୍କୁ କିନ୍ତୁ ପ୍ରେମରେ ଛନ୍ଦି ଦେଇଥିଲେ! ତାଙ୍କ ଏକଜୁଟିବାଦୀ ହେବାର ପ୍ରବଳ ଇଚ୍ଛା ହିଁ ତାଙ୍କ ଭିତରର କୋମଳ ନାରୀତ୍ବକୁ ହତ୍ୟା କରିଥିଲା!

- ପ୍ରେମ କଥା କହୁଛ ଅର୍ଦ୍ଧ! କ୍ଲିଓପାଟ୍ରାଙ୍କ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରେମ ଥିଲେ ଆଣ୍ଟୋନିଓ। ପ୍ରଥମ ଥର ଦେଖାରେ ମାତ୍ର ତେରବର୍ଷ ବୟସରେ ହିଁ ସେ ହୃଦୟ ହାରିଥିଲେ ଆଣ୍ଟୋନିଓଙ୍କ ଉପରେ। ତଥାପି କ୍ଲିଓପାଟ୍ରା ଜଣେ ଚାଲାଖ ମହିଳା ଥିଲେ ଆଉ ତାଙ୍କର ଥିଲା ଅସୀମ ଉଚ୍ଚାକାଂକ୍ଷା। ସେଥିପାଇଁ ସେ ନିଜକୁ ଅସ୍ତ୍ର ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ ଏ ପିତୃତାତ୍ବିକ ସମାଜରେ ନିଜର ଅସ୍ତିତ୍ବ ଜାହିର କରିବାକୁ!

- ତଥାପି ଲେଖକର ଲେଖନୀରେ ସେ ଜଣେ ଚିରନ୍ତର ପ୍ରେମିକାର ସ୍ବାକ୍ଷର ବହନ କରନ୍ତି।

- ଜଣେ ପ୍ରେମିକର ଆଖିରେ ସବୁ ନାରୀ ଚରିତ୍ର ପ୍ରେମିକା ପରି ଦିଶନ୍ତି। ପିତୃତାତ୍ବିକ ମନୋଭାବରେ ଲେଖକ ହୁଏତ କ୍ଲିଓପାଟ୍ରାଙ୍କ ଉଚ୍ଚାକାଂକ୍ଷାକୁ ନିଜର ଲେଖନୀରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେବା ବଦଳରେ ସେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରେମିକା କରି ଗଢ଼ି ତୋଳିଲେ।

- ଭୁଲିଯାଉଛ ଯେ ସେକ୍ସପିଅର ନିଜେ ଜଣେ ପ୍ରେମିକ ଥିଲେ।

- ପ୍ରେମିକ ବି ଜଣେ ପୁରୁଷ, ଅର୍ଦ୍ଧ! ସେ ସମୟରେ ଅତିମାତ୍ରିକ ପୁରୁଷତାତ୍ବିକ ମାନସିକତାରୁ ସେ ବା କେମିତି ବାଦ୍ ପଡ଼ନ୍ତେ?

- ତଥାପି କ୍ଲିଓପାଟ୍ରା ତାଙ୍କ ଲେଖନୀରେ ଅମର ହେଲେ!

- ହଁ, କିନ୍ତୁ କ୍ଲିଓପାଟ୍ରାଙ୍କୁ କେବଳ ପ୍ରେମିକା ଭାବରେ ଦୁନିଆ ମନେରଖିବା ବେଳେ ଇତିହାସକାରମାନେ ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଦିଗମାନଙ୍କ ଉପରେ ବି ଆଲୋକପାତ କରନ୍ତି!

- ଆରେ ତୁମେ ସାହିତ୍ୟ ସହ ଇତିହାସକୁ କେମିତି ମିଶାଇ ପାରିବ?

- ସାହିତ୍ୟ ହିଁ ତ ଏକ ସମକାଳୀନ ଇତିହାସ ଲେଖୁଥାଏ। ଆଉ ଯେଉଁଠି ସାହିତ୍ୟ ହିଁ ଇତିହାସର ସୂତ୍ରଧର ସେଠି କ୍ଲିଓପାଟ୍ରାଙ୍କ ଉଚ୍ଚାକାଂକ୍ଷା, ରାଜନୈତିକ ଜ୍ଞାନ, ଏକଚ୍ଛତ୍ରବାଦ ତଥା ରାଣୀର ଅହଂକାରକୁ ବାଦ ଦେଇ କେବଳ ପ୍ରେମିକାର ରୂପରେ ତାଙ୍କୁ ମନେପକାଇବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରାଇବା ଏକ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ କଥା ନୁହେଁ କି?

- ଉଚିତ କହିଲ, ତଥାପି ତୁମେ କ'ଣ ବିଶ୍ୱାସ କର ଯେ ନାରୀର ଉଚ୍ଚାକାଂକ୍ଷାର ମଜଭୁତ ମନୋବଳ ତଳେ ତା'ର କୋମଳତା ସବୁ ଚାପି ହେଇପଡ଼େ? କ୍ଲିଓପାଟ୍ରାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେଇଆ ଘଟିନି କି?

- ନାରୀର କୋମଳତା ସବୁବେଳେ ଦୃଶ୍ୟମାନ ବାସ୍ତବତା କାହିଁକି ହେବ? ଅଦୃଶ୍ୟରେ ଅରୂପରେ ସେ ସୁରକ୍ଷିତ ରହୁ! ସତକଥା ହେଲା ସମାଜ ନାରୀର ଏଇ କୋମଳତାକୁ ଏତେମାତ୍ରାରେ ଗ୍ରହଣ କରିଛି ଯେ ସେ ଭୁଲିଯାଏ ତା'ର ଆଉ ଏକ ରୂପରେ ସେ ଦୁର୍ଗା ଓ ମହାକାଳୀ। ଉଭୟ ରୂପରେ ନାରୀର ପ୍ରଜ୍ଞା ଓ ଜ୍ଞାନ ସମଭାବରେ ଆଲୋକମୟ କିନ୍ତୁ ତା'ର କୋମଳତାକୁ ଆଲୋକିତ କରି ତା'ର ଶକ୍ତି ଉପରେ ଆମେ ଏକ ଝିନ ପରଦା ଟାଣିଦେଉ ସଦାକାଳେ। ଘରେ ଝିଅଟିଏ ଜନ୍ମ ହେଲେ କେହି କୁହନ୍ତି ନାହିଁ ଦୁର୍ଗା ବା କାଳୀଙ୍କର ଆଗମନ ହେଲା। କାହିଁକି?

- ଆରେ କ୍ଲିଓପାଟ୍ରା କେତେବେଳେ ମହାକାଳୀରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲେ?

- ଏଥର ଦୁହେଁ ହସି ଉଠିଲେ। ଅର୍ଥ ପାଖେଇ ଆସିଲେ ଆଉ ଟିକେ, ତନିଷ୍କା ହୁଏତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲେ। ଓଠର ମଧୁର ଆକ୍ରମଣ ପରସ୍ପର ଓଠ ଉପରେ ପ୍ରବଳରୁ ପ୍ରବଳତର ହେଉଥିଲା। ଓଠର ସଂକ୍ରମଣ ଦେହକୁ ସଂକ୍ରମିତ କରୁଥିଲା। ବାହାରର ଉତ୍ତାପ ପଣି ଆସିଥିଲା ରୁମ୍ ଭିତରକୁ। ଏ ଉତ୍ତାପର ତାଡ଼ନାରେ ଦୁଇଟି ଅସ୍ଥିର ଦେହ ତରଳି ବୋହିଯାଉଥିଲେ ପାଣି ପରି। ଦୁଇଟି ଦେହର ମିଳନର ଅଲୌକିକତାର ଆଭାସ ମିଳୁଥିଲା କିଛି ଶବ୍ଦରୁ। ରୁମାର ପ୍ରାବଲ୍ୟରେ ଶବ୍ଦମାନେ ବି ବାଟଛୁଡ଼ା ହେଉଥିଲେ।

ସନ୍ଧ୍ୟାଟେ ଆସି ଫେରିଗଲା ତା'ର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବାଟରେ। ତା' ବାଟସାରା ପ୍ରେମର ବାସ୍ନାରେ ମହକୁଥିଲା। ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲେ ଅର୍ଥ, ତନିଷ୍କା ନିଜକୁ ସଜାଡ଼ି ନେଉଥିଲା।

କଥା କେମିତି ଆରମ୍ଭ କରିବେ ଭାବୁଥିଲେ ସେ, ତନିଷ୍କା କହିଲେ- ପ୍ରେମ ଥିଲେ ଶରୀର ଆପେ ଆପେ ଆସେ। ଏତେ ବିଚଳିତ କାହିଁକି? ଉପଭୋଗ ଏକ ସତ୍ୟତା, ଯେଉଁଠି ସୃଷ୍ଟି ଆକାର ପାଏ।

- ପ୍ରେମ!

- ହଁ, ଶବ୍ଦର ଅପରିପ୍ରକାଶରେ ବି ପ୍ରେମ ହୁଏ। ପ୍ରେମ ଏକ ବାସ୍ନା ଯେ ଅମ୍ଳଜାନ ସହ ପ୍ରଶ୍ୱାସରେ ସାମିଲ ଥାଏ।

- ମୋତେ କହିବା ଦରକାର ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ, ତୁମେ କ'ଣ ଆଖି ପଡ଼ିପାର?

- ମୋତେ କହି ଆସେନା କେବଳ ଅନୁଭବ କରି ଆସେ, ବୋଧେ ସେଥିପାଇଁ!

- ଏଥର ଦୁହେଁ ହସିଥିଲେ।

ସମ୍ପର୍କ ଗୋଟେ ଶିଉଳିଲଗା ରାସ୍ତା। ଏଠି ପାଦ ଚିପି ଚିପି ଚାଲିବାକୁ ହୁଏ। ଚାଲୁଥିବା ଲୋକମାନେ ଏତେ ଟିକେ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହେଲେ ପାଦ ଖସେ ଆଉ ସମ୍ପର୍କ, ଏକୃଟିଆ ହେଇଯାଏ। ଅନେକ ବୁଝନ୍ତି ନାହିଁ ଯେ ବେଳେ ବେଳେ ସମ୍ପର୍କ କେବଳ ଜଣେ ମାତ୍ର ଲୋକକୁ ନେଇ ବି ଆଗକୁ ବଢ଼େ ଆଉ ଶାଖାପତ୍ର ମେଲେ!

ଯାଯାବରମାନେ ସମ୍ପର୍କର ମୋହରେ ପଡ଼ିଲେ ବି ଯାତ୍ରୀ ହେବାର ଲାଳସାକୁ ଏଡ଼ାଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ। ଯେତେବେଳେ ଦେଶ ବାହାରୁ କାମର ଅଫର ଆସିଲା ତାକୁ ଏଡ଼ାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ଅର୍ଥ ଅର୍ପଣ। ଯିବା କଥା ଜଣାଇଲା ବେଳେ ବୁଲୁ ଥିଲା ତନିଷ୍କା। ଫୋନ୍‌ରେ ହିଁ ଜଣାଇଥିଲେ ଅର୍ଥ। ତେଣୁ ଦେଖିପାରିଲେ ନାହିଁ ଯେ ତନିଷ୍କାର ଆଖିରେ କେତେ କଷ୍ଟ କେତେ ଯୁଗପତ୍ ଯନ୍ତ୍ରଣା!

ପୁରୁଷମାନେ ହୁଏତ ହଠାତ୍ ଗୋଟେ ସମ୍ପର୍କରୁ ଦୂରେଇ ଯାଇପାରନ୍ତି। କିନ୍ତୁ ନାରୀଟେ ଗୋଟେ ସମ୍ପର୍କ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ଯେମିତି ସମୟ ନିଏ ସେମିତି ସମୟସାପେକ୍ଷ ହୁଏ ତା' ପାଇଁ ସମ୍ପର୍କରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା।

- ଏଠି ବୁଝାଯାଉ ସମ୍ପର୍କରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା ଓ ଦୂରେଇ ଯିବା ଦୁଇଟି ଅଲଗା ଅଲଗା କଥା। ଗୋଟେ ଶାରୀରିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆଉ ଗୋଟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାନସିକ!

କାନାଡାରେ ଅନେକ ବର୍ଷ କଟିଗଲା। ନିଜକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆବୃତ କରି ଗୋଟେ ଥଣ୍ଡା ସହରର ଛାତି ଉପରେ ଅଘୋରୀ ପରି ଘୁରିବୁଲନ୍ତି ଅର୍ଥ। ତନିଷ୍କାର ସ୍ମୃତି ବାରମ୍ବାର

ଅନ୍ୟମନସ୍କ କରେ, ପାଖରେ ପରସ୍ପରକୁ ରୁମ୍‌ନ ଦେଉଥିବା ଯୋଡ଼ିଟେ ଦେଖିଲେ। ସେ ଫୋନ୍ କରନ୍ତି, ତନିଷ୍କା ଗପନ୍ତି ତାଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ବିଷୟରେ। ଏବେ ଏବେ ଖୁବ୍ ଆଦୃତ ହେଲାଣି ତାଙ୍କ ହାତଲେଖା ଚିତ୍ରବୃତ୍ତ ସବୁ। ଗତ କିଛିମାସ ତଳେ ସେ ଏକ ଇଂରାଜି ଚ୍ୟାନେଲ ପାଇଁ ପ୍ରିନ୍‌ସେସ୍ ଡାଏନାଙ୍କ ଉପରେ ଏକ ତଥ୍ୟଭିତ୍ତିକ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ। ସେଥିରେ କିଛି କଥାକୁ ଲୋକେ ଭାରି ପସନ୍ଦ କରିଛନ୍ତି।

- ସମାଜ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନକୁ ନେଇ ଏତେମାତ୍ରାରେ କାହିଁକି ପ୍ରଲୁଭ ହେଇପଡ଼େ? ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେତେବେଳେ ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ଉପରକୁ ଉଠି ପବ୍ଲିକ୍ ଫିଗର ହୁଏ ସେତେବେଳେ ତା'ର ନିଜସ୍ୱ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନ ବୋଲି କ'ଣ କିଛି ନ ଥାଏ? ପ୍ରେମ, ସଂଭୋଗ ଓ ସମ୍ପର୍କ ପରି ସବୁ ମାନବୀୟ ଗୁଣ ସେଇ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ପାଇଁ ଏକ ଅପହଞ୍ଚ କଥା କାହିଁକି ହେବ? ଏମିତି କାହିଁକି ହୁଏ, ଜଣେ ନାରୀର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବେଳେବେଳେ ତାକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକ ପରି ଏତେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କରେ ଯେ ଆମେ ଭୁଲିଯାଉ ତା'ର ଏକ ଛାଇ ବି ଅଛି? ଯେଉଁ ଛାଇ ହୁଏତ ତା'ର ଶାରୀରିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପରି ଏତେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ନ ହେଇପାରେ?

ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ଡାଏନାଙ୍କୁ ନେଇ ତା'ର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭାବପ୍ରବଣ ଲେଖାର ଚିତ୍ରାଭିନୟ ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଛୁଇଁଥିଲା। ଶୁଣି ଖୁସି ହେଇଥିଲେ ଅର୍ଥ। ଅନେକ ଗପ, ଅନେକ ଆଲୋଚନା ଭିତରେ ଗୋଟିଏ କଥା ଅସ୍ପଷ୍ଟରେ ଶୁଭୁଥିଲା କାନକୁ, ଯାହା ବିଲକୁଲ କୁହାଯାଉ ନ ଥିଲା।

- ଖୁବ୍ ମନେପଡୁଛି ତୁମେ। ଭାରି ଦେଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି!

ପିଉସୀ ମାଆର ଦେହ ବାରମ୍ବାର ଖରାପ ହେଉଥିଲା। ସେ ଝୁରୁଥିଲେ ନିଜ ଦେଶକୁ, ନିଜ ଗାଁକୁ। ତା'ଛଡ଼ା ଜନ୍ମଭୂମିର ଆକର୍ଷଣ କିଏ ବା ଏଡ଼ାଇ ପାରିଛି। ଫେରିଥିଲେ ନିଜ ଦେଶକୁ ଅର୍ଥ। ଗାଁକୁ ଯିବା ଆଗରୁ କିଛିଟା ମରାମତି କରିଥିଲେ ଘରକୁ। କକେଇମାନେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ। ଦୁର୍ବଳ ପିଉସୀ ମାଆ ଗାଁକୁ ଫେରି ଯେମିତି ପଲ୍ଲବି ଉଠିଥିଲେ ଆଉଥରେ। ସତେ ଯେମିତି ହରିଣ ଛୁଆଟେ ଆଖିରେ ଛନଛନ ଘାସ ପଡ଼ିଆର ସ୍ୱପ୍ନ!

ବାପା ଚାଲିଯାଇଥିଲେ ଅନେକ ଆଗରୁ। ଗୋପାଳଜୀଉଙ୍କୁ ପୂଜା କରିବାକୁ ଆସୁଥିବା ଲୋକଟି ଅବହେଳା କରୁଥିବାର ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ବିଛେଇ ପଡ଼ିଥିଲା ମନ୍ଦିର ଅଗଣା ତଥା ମନ୍ଦିର ଭିତର ସାରା। ଭଙ୍ଗା

ଦେହରେ ବି ପିତସୀ ମାଆ ତା'ର ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା। ଓଲଟ ପକାଉଥିଲା ପିଣ୍ଡା, ତେକୁଳି ରସରେ ମାଜି ପକାଉଥିଲା ମୂର୍ତ୍ତିସବୁ। ନୂଆ ଲୁଗା ବରାଦ ହେଇଥିଲା! ମୁକୁଟ, ବଂଶୀ, ପାଉଁଜି, ରାଧାଙ୍କ ବସ୍ତ୍ର, ଆଭୂଷଣ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି! ବାପା ନ ଥିଲା ପଣର ଅଭାବ କଟିଯାଇ ଫେରିଆସୁଥିଲା, ଝୁଣା, ଗୁଗୁଳ ଓ କର୍ପୂର ବାସ୍ନାରେ ବାପାଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିର ଆଭାସ। ମହକି ଉଠୁଥିଲା ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ଅଗଣା। ସେଦିନ ପିତସୀ ନିଜ ହାତରେ ଅନ୍ନ, ଡାଲମା, କଦଳୀ ଭଜା ଓ ମେଞ୍ଚା ମେଞ୍ଚା ଚାଉଳ ଖିରି ରାନ୍ଧି ଭୋଗ ଲଗାଇଥିଲା ମୂର୍ତ୍ତି ପାଖରେ। ଈଶ୍ବରଙ୍କ ଅସ୍ତିତ୍ବରେ ଆଦୌ ବିଶ୍ବାସ କରୁ ନ ଥିବା ଅର୍ଘ୍ୟ ବି ହାତ ଯୋଡ଼ିଥିଲେ ସଂସ୍କାରର ତାଡ଼ନାରେ, କିନ୍ତୁ ଆଖିରେ ଏ ଲୁହ? କାହିଁକି? ପିତସୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ବ ସେ କକେଇମାନଙ୍କ ଉପରେ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁ ନ ଥିଲେ। କିନ୍ତୁ କାମ ତ କରିବାକୁ ହେବ। ସେଥିପାଇଁ ତାକୁ ଫେରିବାକୁ ହେବ ସହରକୁ। କକେଇ ଜଣେ ଝିଅକୁ ଆଣି ସାମ୍ନାରେ ଠିଆ କରେଇଲେ ତାଙ୍କର। ବିଧବା ଝିଅଟିଏ! ଶ୍ୟାମଳ ରଙ୍ଗର! ତା'ର କୋମଳ ସ୍ନିଗ୍ଧ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଓ ନିରୀହ ଆଖି ଦୁଇଟି ଦେଖି କାହିଁକି କେଜାଣି ନିଜର ନିଜର ଅନୁଭବଟେ ଆସିଲା ଅର୍ଘ୍ୟଙ୍କର। ଲାଗିଲା ନିଜର ମାତୃତ୍ବ ଖୁବ୍ ସମ୍ଭାଳି ନେବ ଝିଅଟି ତା'ର ବୃଦ୍ଧା ପିତସୀଙ୍କୁ।

ଅର୍ଘ୍ୟଙ୍କର ଏଥର ଦୁଇଟି ଘର, ଗୋଟିଏ ସହରରେ ଆଉ ଏକ ଗାଁରେ। ଟିକେ ଫାଙ୍କା ପାଇଲେ ସେ ପଳାନ୍ତି ଗାଁକୁ। ସେଇ ଶ୍ୟାମଳା ଝିଅଟି ଯାହାର ନାଁ ଶ୍ୟାମା, ହୁଏତ ଅଳ୍ପ କିଛିବର୍ଷ ବଡ଼ ହେବ ଅର୍ଘ୍ୟଙ୍କଠୁ! ଏତେ ଛୋଟ ବୟସରେ ବିଧବା ହେଇଗଲା, ଆହାଃ ବିଚାରୀ! ସେ ଖୁବ୍ ଭଲ ରାନ୍ଧି ଖୁଆଏ ତାଙ୍କୁ। ପିତସୀଙ୍କ ଯତ୍ନରେ ଅଭାବ ନ ଥାଏ। ଲୋଟଣିପାରା ପରି ଖଟୁଥାଏ। ସବୁଆଡ଼କୁ ନଜର ଝିଅଟିର। ପରିବା, ହାଟ ସଉଦା କ'ଣ ଆସିବ, ପିତସୀ ମାଆଙ୍କ ମେଡ଼ିସିନ୍ ଅଣାଯିବ ସହରରୁ। ଅର୍ଘ୍ୟ ଆସିଲେ ଭଲ ଖାସି ମାଂସ କୋଉଠୁ ଆସିବ, ମାଛ ଧରାଯିବ ପୋଖରୀରୁ। ତଥା ଜମିର ଆଦାୟ ତଥା ବ୍ୟୟର ହିସାବ ବି ସେ ରଖିପାରେ। ଅର୍ଘ୍ୟ ମନେମନେ ଖୁସି ହୁଅନ୍ତି, ମାଆର ଦାୟିତ୍ବ ନେଇ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୁଅନ୍ତି। ହେଲେ ଶ୍ୟାମାର ଭବିଷ୍ୟତକୁ ବିଚାର କରି ମନଟା ଗୋଲେଇଘାଣ୍ଟି ହୁଏ! ଏତେ କମ୍ ଦିନର ସମ୍ପର୍କରେ ଝିଅଟା ଅତି ଅଭୂତ ଭାବରେ ଆପଣାର ଲାଗେ। ଏତେ କମ୍ ବୟସରୁ ବିଧବା ହେଇଗଲେ କ'ଣ ହେବ ତା'ର ଆଗତ ଭବିଷ୍ୟତ? ହେଲେ ଗୋଟିଏ

ଅପରିଚିତ ଝିଅଟେ ପାଇଁ ସେ ଭଲ କାହିଁକି ଚିନ୍ତିତ ହେଇପଡ଼ନ୍ତି ଯେ?

ସମୟ ଗୋଟିଏ କ୍ରିୟାଶୀଳ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବୋଧେ! ଯେ ଏତେ ଟିକେ ବି ହଲିଯାଏନା ଜାଗାରୁ। ତା'ର ଦେଶକୁ ଫେରିବା ଏହା ଭିତରେ ଦୁଇବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ହେବଣି! ତନିଷ୍ଟା ସହ ଦେଖା ହେଇଛି ମାତ୍ର ତିନିଥର। ଦୁଇଜଣ ନିଜ ନିଜ ଜାଗାରେ ବ୍ୟସ୍ତ। ଅଦେଖା ଭବିଷ୍ୟତ ଚିନ୍ତାରେ ମଗ୍ନ ଦୁଇଟି ଚଢ଼େଇ ନିଜ ନିଜର ବସା ତିଆରିରେ ବ୍ୟସ୍ତ। ମଜଭୂତ ବସାଟେ ଦରକାର, ହେଲେ କାହା ପାଇଁ?

ପିତସୀ ମାଆଙ୍କ ଦେହ ଧୀରେ ଧୀରେ ଖରାପ ହେଇ ଚାଲିଛି। ଗତଥର ଗାଁରୁ ଫେରିବାର ଇଚ୍ଛା ନ ଥିଲା ଅର୍ଘ୍ୟଙ୍କର। ହେଲେ କାମର ତାଡ଼ନାରେ ଫେରିବାକୁ ହେଲା। ଗାଁରେ ଇଶ୍ବରନେତ୍ର ଭଲ କାମ କରୁନି, ଅନେକ ଥର ଲାପ୍ଟପ୍ ଧରି ସେ ଛାତ ଉପରେ କାମ କରନ୍ତି! ଭୀଷଣ ଅସୁବିଧା ହୁଏ। କ୍ଲାଏଣ୍ଟମାନଙ୍କ ସହ ମିଟିଂ ରହିଯାଏ। ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ଠିକ୍ ସମୟରେ ସର୍ବମିତ୍ର ହେଇପାରେନା। ତଥାପି ଅର୍ଘ୍ୟ ନିଜର କାମକୁ ପାରୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାରି ଫେରିଆସନ୍ତି ଗାଁକୁ, ମାଆ କୋଳକୁ! ଯେ ମାଆକୁ ଥରେ ହରାଇଛି ସେ ଜାଣେ ମମତ୍ରର ଆକର୍ଷଣ!

ମଙ୍ଗଳବାର ଏକ ଶୀତଳ ସକାଳ, ଭୋର ଛଅଟାରୁ ଶ୍ୟାମାର ଫୋନ୍ ପାଇ ସେ ବାହାରିଗଲେ ଗାଁକୁ! ପହଞ୍ଚିବାକୁ ସମୟ ଲାଗିବ। ଗାଡ଼ି ଜୋର୍ରେ ଚଳାଉଥିଲା ବେଳେ ଶୁଭିଯାଉଥିଲା ଗୋଟିଏ ସ୍ବର- ଗାଡ଼ି ଦେଖିକି ଚଳାଉଥିବୁ। ତୁ ମୋର ଗୋଟିଏ ବୋଲି ଆଖି!

ଆଖି ଜକେଇ ଆସୁଥିଲା ଅର୍ଘ୍ୟଙ୍କର।

ସେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ହୁଏତ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲା ମରଣ। ପିତସୀ ମାଆ ତା'ର ହାତରୁ ଗଙ୍ଗାଜଳ ନେଲେ, ଥରଥର ହାତରେ ଆଉଁଶିଦେଲେ ମଥା। ବାମ ଆଖିର ଗୋଟିଏ କୋଣରୁ ଗଡ଼ିଆସିଲା ଧାରେ ଲୁହ! ଜୀବନଟେ ଶେଷ ହେଇଗଲା ଅର୍ଘ୍ୟଙ୍କର କୋଳରେ। ମାଆକୁ କେବେ ଦେଖି ନ ଥିଲେ, ବାପାଙ୍କ ଯିବା ବାପି ନ ଥିଲା, ହେଲେ ଯଶୋଦାର ସବୁ ସ୍ନେହ, ଆଦର, ମମତା ଦେଇ ପାରିଥିବା ପିତସୀ ଚାଲିଯିବାର କଷ୍ଟରେ ଆଖି ପଠାଇ କାନ୍ଦିଥିଲେ ଅର୍ଘ୍ୟ! ଛୋଟ ଛୁଆଟେ ପରି ଲୁହ ସିଙ୍ଗାଣିରେ ଏକାଠି ହେଇ ତଳେ ଗଡ଼ୁଥିଲେ। ବୃଦ୍ଧା ଖୁଡ଼ୀ ସମ୍ଭାଳୁ ସମ୍ଭାଳୁ କହିଉଠିଲେ- ମାଆଟା ତ ପୁଅଟାକୁ ନ ଅନେଇ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଦେଲା, ବାପା ତ ରହିଲେ ଠାକୁରଘରେ। ମାଆର ସ୍ନେହ ଦେଇ ପାଲିଲେ ବି ଯମ ଯେତେବେଳେ

ନବାକୁ ଆସିବ ସେତେବେଳେ ଆଉ କିଏ ବା ବାଟ ଛାଡ଼ି ନ ଦେବ କୁହ!

ହାଁ ହାଁ କରି କକେଇ ତା'ର ପାଟି ବୁଜି ଧରିଥିଲେ ଖୁଡ଼ୀଙ୍କର! ହଠାତ୍ ସ୍ବର ହେଇଯାଇଥିଲେ ଅର୍ଘ୍ୟ। ଏ କେଉଁ ପୃଷ୍ଠା ପୁଣି ତାଙ୍କ ଜୀବନର? ଯାହା ସହ ତାଙ୍କର କୌଣସି ପରିଚୟ ନାହିଁ? ଏକଦମ୍ ଶାନ୍ତ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲେ ସେ! କକେଇ ତାଙ୍କର ସବୁ ବୁଝାବୁଝି କରିଥିଲେ। ମୁଖାଗ୍ନି ଦେଇଥିଲେ ଅର୍ଘ୍ୟ। ପିତସୀ ମାଆର ଚିତାଗ୍ନି ଆଗରେ ବସିରହି ଭାବୁଥିଲେ- ଛେଉଣ୍ଡ ହେଇଯିବା ତେବେ ଏଇଆକୁ କୁହନ୍ତି? ପିତସୀ ଥିବା ଯାଏଁ ତ କୌଣସି ପ୍ରକାର ସତ୍ୟର ଏତେଟିକେ ତାପ ତ ବାଜି ନ ଥିଲା ତାଙ୍କ ଦେହରେ? ମମତ୍ର ତେବେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଝିନ ପଣତକାନି ନୁହେଁ ବରଂ ଗୋଟିଏ ଜାଲ ବି! ଯାହା ଦୁନିଆଯାକର କଷ୍ଟଠୁ ଆଡ଼େଇ ରଖେ ନିଜ ଛୁଆକୁ!

ଘରକୁ ଫେରିଲାବେଳକୁ ପୂର୍ବାକାଶରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ ହେବା ହେବା ଉପରେ। ଗୋଲାପୀ ରଙ୍ଗର ଆକାଶ ତାକୁ ତାଙ୍କ ପିତସୀ ମାଆର ତାଗିଦ ପରି ଲାଗୁଥିଲା।

- ମୁଁ ନ ଥିବାର ବାହାନାରେ ନିଜକୁ ଅବହେଳା କରିବୁନି। ମୋତେ କଷ୍ଟ ହେବ। ତୋ କଷ୍ଟ ଦେଖିଲେ କୋଉ ପୁରରେ ଭଲ ଭଲରେ ରହିବି କହ!

ଆଉଥରେ କୋହ ଉଠିଆସିଲା ପେଟ ଭିତରୁ। ଧାର ଧାର ଲୁହ ବୋହିଗଲା ଆଖିରୁ। ଦାକ୍ତ ଚିପି ଥରୁଥିଲେ ଅର୍ଘ୍ୟ।

ଖୁଡ଼ୀଙ୍କର କଥା ରହି ରହି ବିଚଳିତ କରୁଥିଲା ତାଙ୍କୁ। କ'ଣ ସେ ଇତିହାସ? ଯାହା ସେ ଜମା ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ? କାହିଁକି ତାଙ୍କର ମାଆ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଦେଲେ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିବା ପୁଅକୁ ଆଡ଼େଇ ଦେଇ? ବାପା? ବାପା କାହିଁକି କେବେ ବାହାଲ୍ୟର ମମତାରେ କି ଆକଟର ଆଖିରେ ସୁଦ୍ଧା ଭଲରେ ଦେଖିଲେ ନାହିଁ ପୁଅର ହାନିଲାଭ! ଟଙ୍କା କ'ଣ ପିତୃତ୍ବର ଦାୟ ପୂରଣ କରେ?

ପ୍ରଶ୍ନର ହିମାଳୟ ଉପରେ ଠିଆହୋଇ ଅତିଷ୍ଠ ହେଇଗଲେ ସେ! ତଥାପି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିବାର ଅଛି। ସବୁକାମ ସେ କକେଇଙ୍କ କହିବା ଅନୁସାରେ କଲେ! ସନ୍ଧ୍ୟା ଗଡ଼ିଗଲା ପରେ ଆଉ ଖାଇବାର ନାହିଁ। ତେଣୁ ବେଳ ବୁଡ଼ିବା ଆଗରୁ ବୁଡ଼ା ଚକଟି ଧରେଇଦେଲେ କଂସାରେ ଖୁଡ଼ୀ, ସେତକ ଖାଇ ସେ ଚାଲିଲେ କକେଇଙ୍କ ପାଖକୁ। କକେଇ ପିଣ୍ଡାରେ ଗଡ଼ୁଥିଲେ। ଅଣିଣ ମାସର ସନ୍ଧ୍ୟା ଟିକେ କମ୍ ଗରମ ଲାଗୁଥିଲା। ଅର୍ଘ୍ୟ ପଚାରିଲେ- ସକାଳେ ଖୁଡ଼ୀ ଯାହା

କହିଲେ? ତା' ଭିତରେ ଆହୁରି କିଛି ଅଛି ଯାହା ମୁଁ ବିଲକୁଳ ଜାଣେନା? ଆପଣ ଏଥର ସେସବୁ ମୋତେ ଖୋଲି କହିବା ଦରକାର କଲେଇ ବାପାଙ୍କ ନିଶ୍ଚୟତା? ବୋଉର ଆତ୍ମହତ୍ୟାର ରହସ୍ୟ? କ'ଣ ଏସବୁ?

କିଛି ସମୟ ନିରବ ରହିବାପରେ ଆରମ୍ଭ କଲେ କଥା- ତୋ ପିଉସୀ ନାନୀ ମୋ'ଠୁ ହଲପ୍ କରେଇ ନେଇଥିଲା ଯେ ମୁଁ କେବେ ତୋତେ ଏକଥା କହିବି ନାହିଁ! ଲୋକଟା ଜଳିକି ପାଉଁଶ ନ ହେଉଣୁ ତୁ ମୋତେ ମୋର ନିୟମ ଭାଙ୍ଗିବାକୁ କହୁଛୁ? ହଉ ଯଦି ତୋର ସେଇଆ ଇଚ୍ଛା ତେବେ ବସ୍ ମୋ ପାଖରେ! ଶୁଣ...

ବଂଶ, ପରମ୍ପରା, ବୁନିଆଦିକୁ ନେଇ ମୋର ବାପା ଖୁବ୍ ନୈଷ୍ଠିକ ଥିଲେ ସେତେବେଳେ। ଆଉ ତୋର ବାପା ଏହାର ବିପରୀତ। ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଖୁବ୍ ପ୍ରଭାବିତ ହେଇଥିଲେ ସେ। ନିଜର ଆଦ୍ୟଯୌବନରେ ଆମ ଗାଁର ଚମାର ସାହିର ଏକ ଝିଅକୁ ଭଲପାଇ ବସିଥିଲେ! ଝିଅଟି ଭାରି ସୁନ୍ଦର ଥିଲା। ସବୁଠୁ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଥିଲା ତା'ର ବିଚାରଧାରା! ସେ ସମୟରେ ଜଣେ ତଳ କୁଳର ଝିଅ ସପ୍ତମ ଯାକେ ପାଠ ପଢ଼ିବା ଖୁବ୍ ବଡ଼ କଥା ଥିଲା। ତୋର ବାପା ବୋଧେ ତା'ର ଏଇ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର କୋମଳତା ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ ହେଇଥିଲେ। ଘରେ ବିବାହ କଥା ଉଠିବାରୁ ସେ ସଫା କହିଦେଲେ ଯେ ସେଇ ଝିଅଟିକୁ ବାହା ହେବେ। ଘରେ ଖଣ୍ଡପ୍ରଳୟ! ବାପାଙ୍କ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ବିରୋଧ ତଥା ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ବେଦଖଲ କରିବାର ଧମକ ପରେ ବି ତରିଗଲେନି ଭାଇ। ବରଂ ସେଇ ରାତିରେ ବାହାରିଗଲେ ଘରଛାଡ଼ି! ଗୋପାଳଜୀଉଙ୍କ ପାଖ ବଖରାରେ ରହିଲେ। ହାତରେ ରାନ୍ଧି ଖାଇଲେ। ଏଣେ ଘରର ବଡ଼ ପୁଅ ଘରଛାଡ଼ି ଯିବାର କଷ୍ଟରେ ବୋଉ ମୋର ବେମାର ହେଲା, ପାଣି ଛୁଇଁଲା ନାହିଁ! ତିନିଦିନ ପରେ ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ବର୍ଷା ଗାଲୁଥାଏ, ଭାଇନା ଛତାଟେ ଧରି ବାରିପଟ ପିଣ୍ଡାରେ ଆସି ଠିଆହେଲେ। ବୋଉ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି କାନ୍ଦିପକାଇଲା। ଘରକୁ ଆସିବାକୁ ନେହୁରା ହେଲା, ହେଲେ ଭାଇନା ନାରାଜ।

ଅନେକ ବୁଝାଇବା ପରେ ବୋଉ ଗୁଣ୍ଡାଏ ଭାତ ପାଟିକି ନେଲା। ଭାଇନା ସେମିତି ଛତାରେ ଅଧାଭିଜି ଠିଆ ହେଇଥାନ୍ତି, ବୋଉ ମୋର ମୁଣ୍ଡ ପିଟିଦେଲା କାନ୍ଧରେ - ଏ ବାପା ପୁଅର ଯୁଦ୍ଧରେ, ମୋ ପ୍ରାଣଟା ଭଲ ବାହାରି ଯାଆନ୍ତା?

ଧାର ଧାର ହେଇ ରକ୍ତ ବୋହୁଥାଏ ମୁଣ୍ଡରୁ ବାପା ତୋର ଛତା ଫୋପାଡ଼ିଦେଇ ବୋଉକୁ

ଧରି ନେଉ ନେଉ ବେହୋସ ହେଇଗଲା ବୋଉ ମୋର! ତେତା ଫେରିଲା ତା'ର ଚାରିଦିନ ପରେ, ଆଖି ଖୋଲୁ ଖୋଲୁ ଦେଖିଲା ଲୁହ ଡବଡବ ଆଖିରେ ଆଗରେ ବସିଛି ଭାଇନା, ତା' ଦୁର୍ବଳ ହାତକୁ ମୁଠାଇ ଧରି କହିଲା- ତୋ ମୁଣ୍ଡରେ ହାତଥୋଇ କହୁଛି ଯୋଉ ଝିଅକୁ ଯେବେ କହିବୁ, ଯୋଉଦିନ କହିବୁ ବେଦିରେ ବସି ବାହା ହେଇପଡ଼ିବି ବୋଉ। ହେଲେ କଥା ଦେ' ମୋତେ ଅନାଥ କରି ଏମିତି ଚାଲିଯିବୁନି।

ବୋଉ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା, କିଛି ବୁଝିପାରିଲାନି। ଘରକୁ ଆସିଲା ପରେ ଶୁଣିଲା ସବୁ। ଚାରିଦିନ ହୋସ ଫେରି ନ ଥିଲା ବେଳେ ତାଙ୍କର ଆଶା ଛାଡ଼ିଦେଇଥିଲେ। କହିଥିଲେ- ରୋଗୀ ନିଜେ ବଞ୍ଚି ରହିବାକୁ ଚାହୁନାହାନ୍ତି, ଆମେ କ'ଣ କରିବୁ!

ତୋ ବାପା ନିଜକୁ ଦୋଷୀ ମଣିଥିଲେ! ବୋଉ ଭଲ ହେବା ଯାଏଁ ସେଇଠି ଅଖିଆ ଅପିଆ ପଡ଼ିରହିଥିଲେ!

କିଛିଦିନ ପରେ ମାର୍ଗଶିର ଦ୍ଵିତୀୟ ସପ୍ତାହରେ ଭାଇନାଙ୍କ ବାହାଘର ହେଇଗଲା। ଭାଉଜ ମୋର ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦରୀ। ବାପା ବୁଝାବୁଝି କରିଥିଲେ, ଝିଅଟି ତୃତୀୟ ଯାଏଁ ପାଠ ପଢ଼ିଛି ତା' ବି ନିଜ ବାପାଙ୍କ ଇଚ୍ଛାରେ! ଯେତେକ ଘର ପାସ୍ କରିଛନ୍ତି ସବୁ ନିଜ ବାପାଙ୍କ ପ୍ରତିପତ୍ତି ଲାଗି। ସେତେବେଳେ ନାରୀଶିକ୍ଷା ଏତେ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ନ ଥିଲାରେ।

ଭାଉଜ ଘରକୁ ବୋହୂ ହେଇ ଆସିଲେ, ଆଉ ଆସିଲା ଦେହ ଭର୍ତ୍ତି ଗହଣା ଓ ଦଶଟି ଶଗଡ଼ରେ ଲଦାହେଇ ଯୌତୁକ। ତା' ସହ ଆଠଟା ଗାଈ ତଥା ଦଶଟି ଶଗଡ଼ ସହ ଦଶହଳ ହୃଷ୍ଟପୁଷ୍ଟ ବଳଦ! ଘରଠୁ ବାହାର ସମସ୍ତେ ଖୁସି। ଗାଁଲୋକ ଝିଅର ରୂପଠୁ ନେଇ ଯୌତୁକ ଦେଖି ପ୍ରଶଂସାରେ ପୋତିପକାଉଥାନ୍ତି। ଭାଉଜ ମୋର ଭାରି ଗୁଣର। ଲୋଚଣିପାରା ପରି କାମ କରିପକାନ୍ତି। ଅଷ୍ଟମଙ୍ଗଳା ପରଠୁ ରୋଷେଇ ଦାୟିତ୍ଵ ସେ ନିଜେ ନେଇଥିଲେ। ବୋଉର ଏକଦମ୍ ଛୁଟି ହେଇଯାଇଥିଲା ରୋଷେଇଘରୁ କହିଲେ ଚଳେ। ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଘର, ଏତେ ଲୋକ ଖାଇବାପିଇବା ସବୁକୁ ଏକଲା ପାରିବାର ଥିଲେ ଭାଉଜ।

ବିଧବା ନଶାନ୍ଦ ସହ ବି ଏତେ ଭଲ ଭାବ ଯେ ଯେମିତି ଦୁଇ ଭଉଣୀ! ବୋଉକୁ ମାଆ ପରି ଜ୍ଞାନ। ବାପାଙ୍କ ସୁଆଦ ମୁତାବକ ଖାଇବା। ମୁଁ ଓ ତୋର ସାନ କଳେଇ ତ ତାଙ୍କର ଚେଲା ଯେମିତି। ବୋଉ ଝୋଟେଇଶୁଣିଙ୍କୁ ଆଉଥରେ ଗାଧୁଆ କରି କଳାଶାଢ଼ି ଚଢ଼େଇଥିଲା, ଏତେ ସୁନ୍ଦର ତଥା ଗୁଣର ବୋହୂ ହୋଇଥିବାରୁ।

ଭାଉଜ ଏ ଘରକୁ ନିଜର କରିନେଲେ। ସମସ୍ତଙ୍କର ହେଇଗଲେ। ହେଲେ କ'ଣ ହେଲା କେଜାଣି, ମାସେ ଦୁଇମାସ ପରେ କାହିଁକି ତାଙ୍କ ଚେହେରା ଫିକା ଦିଶିଲା। ସଦା ଲାଗିରହିଥିବା ହସଟିଏ ତାଙ୍କ ମୁହଁରୁ ଉଠେଇଗଲା। ଏମିତି ଆଉ ତିନିମାସ ପରେ ସେ ହେଲେ ସନ୍ତାନସମ୍ଭବ। ତା'ପରେ ତୁ ଜନ୍ମ ହେଲୁ। ତୋ ଜନ୍ମର ଚାରିଦିନ ଯାଇନି। ଦିନେ ସକାଳୁ ପୋଖରୀ ଯାଇ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା ନାନୀ, ଭାଉଜଙ୍କ ଶବ ଭାସୁଥିଲା ପୋଖରୀରେ!

ଘଟଣା କ'ଣ କେହି କିଛି ବୁଝିଲେ ନାହିଁ! ଗୋଟେ ହସଖୁସିର ସଂସାରରୁ ହଠାତ୍ ଉଠେଇ ଗଲା ତା'ର ସୁଖ। ଭାଇନା କିନ୍ତୁ ଭାଉଜ ଯିବା ପରେ ଆଉ ଏ ଘରେ ପାଦ ଦେଲାନି। ସେଦିନଠୁ ସେ ଠାକୁରଘର ରହିଲା ଯେ ମଲା ଯାଏଁ ସେଇଠି ଥିଲା। ନାନୀ ହିଁ ଚାରିଦିନର ଶିଶୁକୁ କୋଳ ଭିଡ଼ି ନେଇଥିଲା, ଗାଈକ୍ଷୀରରେ ଅଳ୍ପ ପାଣି, ଚିନି ଓ ତେଜପତ୍ର ଫୁଟାଇ ଶାମୁକାରେ ତୋତେ ପିଆଉଥିଲା। ଆଉ ତୁ ତା'ରି କୋଳରେ ବଡ଼ ହେଇ ଯେଉଁଦିନ ତାକୁ 'ମାଆ' ବୋଲି ଡାକିଲୁ ସେ ସେଇଦିନ ରାଣ ଦେଲା ସମସ୍ତଙ୍କୁ କେହି ଯେମିତି ଭାଉଜଙ୍କ ଆତ୍ମହତ୍ୟାର କଥା ତୋତେ ନ କୁହନ୍ତି! ତୋତେ ଜନ୍ମ ଦେଉ ଦେଉ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା ବୋଲି ତୋତେ କୁହାଯିବ।

ଏ ଘଟଣା ପରେ ବାପା କି ବୋଉ କାହାର ଆଉ ସାହସ ହେଇନି ଭାଇନାଙ୍କୁ ଆଉଥରେ ବାହା ହେବାକୁ କହିବାକୁ।

କଳେଇ ଏତକ କହି ରୁପ୍ ରହିଲେ। ଆଉ ଗୁମ୍‌ସୁମ୍ ହେଇଗଲେ ଅର୍ଘ୍ୟ। ଖିଅ ଛିଣ୍ଡୁ ନ ଥିଲା! ତା' ମାଆର ଆତ୍ମହତ୍ୟା ପଛର କାରଣ କିଛି ବୁଝି ବି ଅବୁଝା ହେଇଯାଉଥିଲେ ଅର୍ଘ୍ୟ! ସେଦିନ ରାତି ତାଙ୍କର ସେମିତି ପାହିଲା। ବାକି ପିଉସୀ ମାଆର କର୍ମ ସବୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ପଣ୍ଡିତର କହିବା ମୁତାବକ ଶେଷ କରୁଥିଲେ ଅର୍ଘ୍ୟ। ବାର ଦିନ ଘରେ ଶ୍ରାଦ୍ଧ ପାଇଁ ସେ ଗୋପାଳଜୀଉଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ ଶାଳଗ୍ରାମ ଆଣିବାକୁ, ଦେଖିଲେ ବାପାଙ୍କ ରୁମ୍ ଖୋଲାହେଇ ଝଡ଼ାପୋଛା କରୁଛନ୍ତି କଳେଇ। ଗୋଟେ ଟ୍ରଙ୍କଟେ କାଠର, ଶାଳ କି ପିଆଶାଳର। ଅନେକ କମଳୁଟ ହେଇଛି। ନଜର ପଡ଼ିଲେ ହଟିବ ନାହିଁ, ଏପରି କାରୁକାର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ! କଳେଇଙ୍କୁ ପଚାରି ବୁଝିଲେ ଏଇଟି ବାପାଙ୍କର। ଛୋଟ ତାଲାଟେ ପଡ଼ିଛି। ଜଙ୍କ୍ ଲାଗିଗଲାଣି। ତାଙ୍କୁ ନିଜ ଘରକୁ ପଠାଇ ଦେବାକୁ କହି ସେ ଶାଳଗ୍ରାମ ଧରି ଖାଲି ପାଦରେ ଘରକୁ ଫେରିଲେ!

ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଗାଁ ତଥା ଆଖପାଖ ଗାଁରୁ ଅନେକ ଲୋକ ଆସିଥିଲେ ଖାଇବାକୁ। ଭୋଜି

ସରୁସରୁ ରାତି ଗୋଟାଏ! ତା'ପରେ ଆଉ ଖାଇବାର ଇଚ୍ଛା ନ ଥାଇ ବି ଅଳ୍ପଟିକେ କିଛି ଖାଇନେଲେ ଅର୍ଦ୍ଧ, ଉପରକୁ ଲୁହ ଛଳଛଳ ଆଖିରେ ଚାହିଁ କହିଲେ- ମୁଁ ଜାଣେ ପରା ମୁଁ ଅଖିଆରେ ଶୋଇଗଲେ ତୁ ସ୍ୱର୍ଗରେ ସୁଦ୍ଧା ନକି ଯନ୍ତ୍ରଣା ପାଇବୁ!

କକେଇ ଖୁଡ଼ୀଙ୍କ ଆଖି ଜକେଇ ଆସିଲା! ଖୁଡ଼ୀ ତ କୋହ ଉଠେଇ ପକାଇଲେ!

ରୁମ୍‌କୁ ଫେରି ଖଟ ଉପରେ ଗଡ଼ି ପଡ଼ୁ ପଡ଼ୁ ନଜର ପଡ଼ିଲା ସକାଳେ ପାଇଥିବା ବାପାଙ୍କ କାଠର ବାଙ୍କ ଉପରେ! ଟିକେ ଏପଟ ସେପଟ କରି ଚାଣିଦେବାରୁ ତାଲାଟି ଖୋଲିଗଲା। ଭିତରେ ଦେଖିଲେ ଅର୍ଦ୍ଧ ଚାରିଟି ଡାଇରି, ଗୋଟେ ଗୀତା ଓ ଗୋଟେ ଭାଗବତ। ବାପାଙ୍କୁ ଅନେକଥର ଗୀତା ଭାଗବତ ପଢ଼ିବା ଦେଖିଛନ୍ତି ସେ। ହେଲେ ଏ ଡାଇରି!

ସେ ସମୟର ଡାଇରି ପରି କଲା ଚମଡ଼ାର ଉପର ଓ ତଳ ମଲାଟ କାଗଜ। ସମୟ ସହ ହଳଦିଆ ପଡ଼ିଆସିଲାଣି ବି। ଟିକେ ଅସାବଧାନତାବଶାତଃ ଗୋଟେ ପୃଷ୍ଠା ଚିରି ବି ଗଲା ଡାଇରିର। ଡାଇରିରେ ମସିହା ସବୁ ଲେଖାଅଛି। ଗୋଟେ ଡାଇରି ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ତିନି ବର୍ଷ ଧରି ଲେଖା ହେଉଛି। ଅର୍ଦ୍ଧ ପଢ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ!

ସେ ଯେତେ ଆଗକୁ ପଢୁଥାନ୍ତି ସେତେ ଅଧିକ ବୁଝିଯାଉଥାନ୍ତି ତା' ଭିତରେ। ଆଖି ଆଗରେ ଦିଶୁଥାଏ ଜଣେ ସୁଦର୍ଶନ ଯୁବକ ଯେ ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟଙ୍କ ଆଦର୍ଶରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ। ନିଜ ଗାଁର ଏକ ଆବେଗପୂର୍ଣ୍ଣ ଛଳଛଳ, ସ୍ୱାଧୀନଚେତା ଝିଅର ପ୍ରେମରେ ପଡ଼ିଯାଉଛନ୍ତି। ସମାଜ, ସଂସାର, ଘର, ବୁଦ୍ଧିଆଦି ସମସ୍ତେ ମନା କଲା ପରେବି ସେ ସେଇ ଝିଅଟିର ପ୍ରେମକୁ ତୁଚ୍ଛ ଦେଇ ପାରୁନାହାନ୍ତି!

ଆଉ ଏକ ପୃଷ୍ଠାରେ ଲେଖାଅଛି- ବୋଉର ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ହେଇ ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ବାହାହେଇ ଖୁସି ରହିପାରିବି ନାହିଁ! ସେ ମୋ ବୋଉ। ତା' ଜୀବନ ପାଇଁ ତା' ଖୁସି ପାଇଁ ସବୁ ତ୍ୟାଗ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛି।

ଆଉ ଏକ ପୃଷ୍ଠା- ଆଜି ଚତୁର୍ଥୀର ଦୀପକୁ ଛୁଇଁ ଶପଥ କରି କହିପାରିବି ନାହିଁ ଯେ ତୁମେ ହିଁ ମୋର ପ୍ରଥମ ଓ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରେମ! ନା ନା, ସେ ପ୍ରେମ, ସେ ସ୍ମୃତି ସେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ସବୁ ଭୁଲିଯାଇ ହେବନି! ହେବନି!

ପୃଷ୍ଠାମାନେ ଓଲଟି ଚାଲିଥିଲେ- ପରଦା ଉପର ଛବି ପରି ସବୁ ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ଓ ସ୍ପଷ୍ଟ ହେଉଥିଲେ ଚରିତ୍ରମାନେ!

- ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ତଥା ଆବେଗପ୍ରବଣ ଝିଅଟେ! ଭାରି ଭଲପାଏ ମୋତେ। ନିଜକୁ ଅଜାଡ଼ିଦେବାରେ, ଘର ସମ୍ଭାଳିବାର କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ। ମନେପଡୁଛି ହାତଗଣ୍ଠିର ହୋମନିଆଁ ଆଗରେ ମୋ ହାତକୁ ନିଜର କୋମଳ ହାତରେ ସୁଦ୍ଧା ଜୋରକରି ମୁଠାଇ ଧରିଥିଲା ସେ! ମୋ କୋମଳ ଭାବରେ ଧରିବାକୁ ଆଉଟିକେ ଶକ୍ତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା ଯେମିତି ସେ ହାତମୁଠାଟି!

- ତା'ର ଆଚରଣ, ପ୍ରେମ, ସମର୍ପଣରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆକୃଷ୍ଟ ହେଉଛି ମୁଁ। କୋଳେଇ ନେଉଛି, ଚୁମା ଦେଉଛି, ଉପଭୋଗ କରୁଛି। ତଥାପି ଏ କି ସମ୍ମୋହିତ ଅବସ୍ଥା ମୋର! ସ୍ତ୍ରୀର ପ୍ରତ୍ୟକ ଛୁଆଁରେ ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରେମିକାର ଅଭିମାନ ଦିଶୁଛି, ତା'ର ଦେହର ସୁଗନ୍ଧ ଆସୁଛି। ଦୁଇଟି ଦେହ କ'ଣ ଗୋଟିଏ ପରି ଦିଶିପାରେ? ବାସିପାରେ?

- ଆଜି ବୋଉ କହିଲା, ମୁଁ ବାପା ହେବାକୁ ଯାଉଛି। ଖୁସି ଅଛି ମୁଁ। ହେଲେ ସେଇ ଖୁସି କାହିଁକି ଦିଶୁନି ତା'ର ମୁହଁରେ? ଏତେ ନିରସ ଭାବରେ କାହିଁକି ହସିଲା ସେ ମୋତେ ଚାହିଁ!

- ସେ କ'ଣ ପଢ଼ିଲେଣି ପାରେ? ହେ ଭଗବାନ୍ ସେ ତେବେ ଏ ଡାଇରି ମୋର ପଢୁଛି। ତା'ର ହୁଏତ ସନ୍ଦେହ ହେଉଛି। ମୋର ହୁଏତ ତାକୁ ସବୁ ଖୋଲି କହିଦେବା ଉଚିତ ଅନେକ ଆଗରୁ! ହେଲେ ସେ କ'ଣ ବୁଝିପାରିବ? ଏ ସମ୍ପର୍କ, ଏ ଜଟିଳତା! ହେ ଈଶ୍ୱର!

- ଆଜି ସେ ମୋତେ ସ୍ପଷ୍ଟ ପଚାରିଛି ସବୁ। ଖୁବ୍ କାନ୍ଦିଛି ମୋ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ଶୁଣି! ମୁଁ ବୁଝେଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି ଯେ ଅତୀତ ସହ ଆଉ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ ମୋର ତଥାପି ସେ କାନ୍ଦିଛି। ସାରା ରାତି କାନ୍ଦିଛି। ମୋତେ କଷ୍ଟ ହେଉଛି, ନିଜକୁ ପାପୀ ପାପୀ ଲାଗୁଛି। ତାକୁ ବୁଝେଇ ବି ବୁଝେଇ ପାରୁନି!

- ସେ ବାରମ୍ବାର ମୋତେ ମୋ ଅତୀତ ମନେପକାଇ ଦେଉଛି! ମୋ ପ୍ରେମ ଉପରେ ଭୀଷଣ ସନ୍ଦେହ ତା'ର। ତା'ର ଅବିଶ୍ୱାସ ଧୀରେ ଧୀରେ ଗାଢ଼ ହେଉଛି। ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ଏପରି ମାନସିକ ଭାବରେ ଅସୁରକ୍ଷିତ ରହିବା ବିଳକୂଳ ଠିକ ନୁହେଁ! କ'ଣ କରିବି? କେମିତି ବୁଝାଇବି ଯେ ଏ ପ୍ରେମ ମୋର ମିଛ ନୁହେଁ!

- ସେ ଆଜି ଖୁବ୍ ଝଗଡ଼ା କରିଛି, ତାକୁ ଲାଗୁଛି ଗର୍ଭଧାରଣ ଯୋଗୁ ସେ ଅସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି ଆଉ ମୁଁ ତା'ଠୁ ଆକର୍ଷଣ ହରାଇ ବସିବି ଓ ଅତୀତର ଝିଅଟି ପାଖକୁ ଫେରିଯିବି! କେମିତି ବୁଝାଇବି ତାକୁ ଯେ ସେ ଝିଅ ସହ ଆଉ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ! ଏପରିକି ତା'ଠୁ

ହେଉଥିବା ମୋର ସନ୍ତାନକୁ ବି ମୁଁ ତେଜି ଦେଉଛି! ଯେଉଁ ପାପ କରିଛି ତା'ର କ୍ଷମା ନାହିଁ! ଏ କି ଦୁର୍ବିଧା ଏ କି ସମୟ ସତରେ!

ଏ ଘଟଣାର ଅନେକ ଦିନ ଯାଏଁ ଆଉ କିଛି ଲେଖାଯାଇନି। ଅର୍ଦ୍ଧ ଖୁବ୍ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ଅନ୍ୟ ଡାଇରି ଖୋଜିବାକୁ, ହେଲେ ମିଳିଲା ନାହିଁ। ସେତେବେଳକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ କିରଣରେ ସକାଳ ତା'ର ପ୍ରଥମ ସ୍ପର୍ଶ ଏ ଧରାରେ ଛୁଆଁଇ ନେଲାଣି!

ଅର୍ଦ୍ଧ ନିଜର ରୁମ୍‌ରୁ ବାହାରିଆସି ଠାକୁରଘର ଚାବି ଧରି ଚାଲିଲେ ଗୋପାଳଜୀଉଙ୍କ ପାଖକୁ। ସେତେବେଳେ ପୂଜାରୀ ପୂଜା ସାରି ଗାଧୁଆ ପାଣି ଢାଳିବାକୁ ବାହାରକୁ ଆସିଥିଲା। ଏତେ ସକାଳୁ ଅର୍ଦ୍ଧଙ୍କୁ ଦେଖି ଚମକିପଡ଼ିଲା- ସାନବାରୁ ଆପଣ ଏତେ ସକାଳୁ!

- ହଁ ବାପାଙ୍କ ଘରେ କିଛି କାମ ଅଛି।

ରୁମ୍ ଖୋଲି ଅସ୍ତ୍ରାଳି ପକାଇଲେ ଅର୍ଦ୍ଧ। କାନ୍ଧ ଆଲମିରାରେ ଛୋଟ ଚାବିଟେ। ତାକୁ ଇଟାରେ ଭାଙ୍ଗିଲେ। ଦେଖିଲେ ଅନେକ ପାଞ୍ଜି ରଖାଯାଇଛି। ସବୁ ତନ୍ତ୍ରତନ୍ତ୍ର କରି ଖୋଜିଲା ପରେ ମିଳିଲା ଗୋଟେ ଛୋଟ ମଲାଟଦିଆ ପୁରୁଣା ଖାତା। ସେ ଖାତାର ଶେଷଆଡ଼କୁ କେବଳ କିଛି ଧାଡ଼ି!

ତାକୁ ପଢ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲାବେଳକୁ ଗଳିପଡ଼ିଲା ଚାରିଭାଙ୍ଗର ଗୋଟେ କାଗଜ। ତାକୁ ପଢ଼ି ଲୁହରେ ଓଦା ହେଇଗଲେ ଅର୍ଦ୍ଧ। ଘରକୁ ଫେରିଆସିଲେ ଆଉ ସିଧା ଗଲେ ଗାଧୋଇବାକୁ। ଫ୍ରେସ୍ ହେଇ ବାହାରିଗଲେ ଘରୁ ଗାଡ଼ି ଧରି। ଖୁଡ଼ୀ ଉଠି ଚଉଁରାରେ ପାଣି ଦେଉଥିଲେ।

- ଖୁଡ଼ୀ, କକେଇଙ୍କୁ କହିବ ଅର୍ଜେଣ୍ଟ୍ କାମରେ ମୋତେ ଯିବାକୁ ପଡୁଛି। ମୁଁ ଫେରିଲେ କଥା ହେବା।

ଭୁବନେଶ୍ୱର ବିମାନବନ୍ଦରରେ ଦିଲ୍ଲୀର ଟିକେଟ୍ କାଟି ବସିବା ଆଗରୁ ତନିଷ୍କାକୁ କହିଥିଲେ- ମୋତେ ଦେଖା କରିବ ଦିଲ୍ଲୀ ଏୟାରପୋର୍ଟରେ ଏବେ ଟେକ୍‌ଅପ୍ କଲା ପ୍ଲେନ୍।

ଦୁଇଘଣ୍ଟାର ଯାତ୍ରା ତାକୁ ଦୁଇବର୍ଷ ପରି ବୋଧ ହେଉଥିଲା। ପ୍ଲେନ୍ ଲାଣ୍ଡ କଲାପରେ ସେ ଆଗ ଫୋନ୍ ଲଗାଇଥିଲେ ତନିଷ୍କାକୁ। ସେପଟୁ ଉତ୍ତର ଆସିଲା- ଭାଇଭଉଣୀ ତୁମକୁ ରିସିଭ୍ କରିନେବା ଦେହ ଖରାପ ଅଛି, ଘରେ ଶୋଇଛି।

ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ଅର୍ଦ୍ଧ, ଓଫ୍ ଏ ଦିଲ୍ଲୀର ଟ୍ରାଫିକ୍।

ତନିଷ୍କାର ଫ୍ଲ୍‌ଫ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚି ତୋର୍ ବେଲ୍ ଟିପି ଧରିଲେ ଜୋର୍‌ରେ।

ତନିଷ୍କାର କବାଟ ଖୋଲୁ ଖୋଲୁ
କହୁଥିଲେ- ଖୋଲୁଛି, କବାଟ ଯାଏଁ ଯିବାକୁ ତ
ସମୟ ଦିଅ!

କବାଟ ଖୋଲୁ ଖୋଲୁ ତନିଷ୍କାକୁ
କୋଳେଇ ନେଲେ ଅର୍ଘ୍ୟ।

ପଚାରିଲେ, ଅତି ବ୍ୟସ୍ତତାର ସହ
ପଚାରିଲେ- କ'ଣ ହେଉଛି! ତାଙ୍କର ପାଖକୁ
ଯିବା। ଯଦି କହିବ ଫଟିସ୍ ଯିବା, ସବୁ ଟେଣ୍ଟ
କରାଇବା। ବିଶ୍ୱାସ କର ମୁଁ ତୁମକୁ ଖୁବ୍
ଭଲପାଏ। ମୋତେ କହି ଆସେନା ସବୁ
ମୋର ଭୁଲ୍, ହେଲେ ସତକଥା ମୁଁ ତୁମକୁ ଖୁବ୍
ଭଲପାଏ! ଆଇ ଲଭ୍ ଯୁ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା ତନିଷ୍କା! କ'ଣ ହେଉଛି
ଲୋକଟିର! ସ୍ୱଳ୍ପ କଥା କହୁଥିବା, ନିଜର
ଇମୋସନ୍‌କୁ ବିଲକୁଲ ପ୍ରକାଶ କରିପାରୁ ନ ଥିବା
ଲୋକଟା ଓଡ଼ିଶାରୁ ଦିଲ୍ଲୀ ଆସିଛି କେବଳ ତାକୁ
ଏତିକି କହିବାକୁ ଯେ- ମୁଁ ତୁମକୁ ଭଲପାଏ?

ଏ ଭିତରେ ଅନେକ କିଛି କହିଯାଉଥିଲେ
ଅର୍ଘ୍ୟ। କ'ଣ ସବୁ କହୁଥିଲେ ଅଧା ହିନ୍ଦୀ ଓ ଅଧା
ଓଡ଼ିଆରେ। ତନିଷ୍କା ତାକୁ ଜୋର୍‌ରେ କୁଣ୍ଢେଇ
ଧରିଲା ଛାତିରେ- ରିଲାକ୍ସ ପ୍ଲିଜ୍ ରିଲାକ୍ସ। ବସ
ଏଇଠି ଟିକେ ପାଣି ପିଅ! କଥା କ'ଣ କୁହ!

ଏତେ ସମୟ ପରେ ଟିକେ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ
ହେଲେ ଅର୍ଘ୍ୟ। ସୋଫାରେ ବସିଲେ ଓ ପାଣି
ପିଇଲେ। ତନିଷ୍କା ଅର୍ଘ୍ୟଙ୍କ ହାତକୁ କୋଳରେ
ଥୋଇ ପଚାରିଲେ- କ'ଣ ହେଉଛି ଏଥର କୁହ!

- ପୁରୁଷଟେ କେବେ କହିପାରେନା କାହିଁକି
କୁହ? ତାକୁ ସବୁବେଳେ ଫିଟ୍ ରହିବା, ଷ୍ଟିଲ୍
ରହିବା କାହିଁକି ଦରକାର? ତା'ର ଭାବପ୍ରବଣ
ହେବାକୁ ନେଇ ଏ ଦୁନିଆ କାହିଁକି ତାକୁ ଜଳ୍
କରେ?

- ତୁମକୁ କିଏ କହିଲା ଭାବପ୍ରବଣ ହେଲେ
ପୁରୁଷର ପୁରୁଷତ୍ୱ ଉଣା ହୁଏ ବୋଲି। ବରଂ
ଗୋଟେ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ, ଭାବପ୍ରବଣ ତଥା
କାନ୍ଦିପାରୁଥିବା ପୁରୁଷଟେ ଭାରି ଆକର୍ଷଣୀୟ
ଲାଗେ ମୋତେ। ମାନବୀୟ ଏଇ ଗୁଣଗୁଡ଼ିକ
କାହିଁକି ଲିଙ୍ଗଭେଦରେ ଅଲଗା ଅଲଗା
ହେବେ? ବରଂ ଏସବୁ ଲିଙ୍ଗର ମଣିଷକୁ
ମାନବତାର ଗୁଣାବଳୀର ଆହୁରି ପରିପକ୍ୱ
କରନ୍ତି! କିନ୍ତୁ ଏ କଥା ଏବେ କାହିଁକି? ଆଉ
ହଠାତ୍!

ଅର୍ଘ୍ୟ ବାପାଙ୍କ ସେ ବହିରେ ଶେଷପୃଷ୍ଠାରୁ
ଲେଖା ଓ ଚିଠିଟି ହିନ୍ଦୀରେ ଅନୁବାଦ କରି ପଢ଼ି
ଶୁଣାଇଲେ ତନିଷ୍କାକୁ।

ଚିଠିଟି ସରିଲାବେଳକୁ ଦୁଇଁଙ୍କ ଆଖିରେ
ଲୁହ। ତା' ପରଦିନ ଫ୍ଲାଇଟ୍‌ରେ ସେମାନେ
ଆସିଲେ ଓଡ଼ିଶା। ଏୟାରପୋର୍ଟରୁ ଗାଁକୁ।

ଅର୍ଘ୍ୟଙ୍କ ସହ ତନିଷ୍କାକୁ ଦେଖି ସମସ୍ତେ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ!

ଖୁଡ଼ୀ କିଛି କୁହନ୍ତେ କକେଇ ଅଟକାଇ
ଦେଲେ। ଖିଆପିଆ ସରିଲା। କକେଇଙ୍କୁ
ଦେଖାଇଲେ ଅର୍ଘ୍ୟ ତାଙ୍କରି ଓ ଚିଠି।

ତାଙ୍କରି - ଶେଷପୃଷ୍ଠା

- ଜୀବନରେ ପ୍ରେମ କେବଳ ଥରେ ହୁଏନି।
ଦୁଇଥର ବି ହୁଏ। ବୋଉର ଦେହର ଦାୟରେ
ହେଇଥିବା ବିବାହରେ ମୁଁ ଘରକୁ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ହେଇ
ଆସିଥିବା ଝିଅଟିକୁ କେବେ ଭଲପାଇ ପାରିବି
ନାହିଁ ବୋଲି ଭାବିଥିଲି। କିନ୍ତୁ ଏ ନାରୀକୁ ଏକ
ଅତ୍ୟୁତ ଉପାଦାନରେ ଗଢ଼ିଥାଏ ବିଧାତା।
କୋଉଠି ସେ ତା'ର ଜ୍ଞାନ ଓ ଗୁଣାବତ୍ତାରେ
ଆକର୍ଷିତ କରେ ତ ଆଉ କୋଉଠି ସେ ତା'ର
ସେବା, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ଗୃହିଣୀପଣିଆରେ ପୁରୁଷକୁ
ତାକୁ ପ୍ରେମ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରେ। ଯେମିତି
ଏବେ ମୁଁ ମୋ ଘରକୁ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ହେଇ ଆସିଥିବା
ତନ୍ମୁଳତାକୁ ଆଉଥରେ ପ୍ରେମ କରି ବସିଛି।
ହେଲେ ମିଛ ଅହମିକା, ପୁରୁଷପଣିଆର
ଦାଢ଼ରେ ଥରେ ହେଲେ କହିଥାନ୍ତି ତାକୁ- 'ତନ୍ମୁ
ଖୁବ୍ ଭଲପାଏ ତୁମକୁ।' କହିପାରିଲି ନାହିଁ।
ଅଭିମାନୀ ପ୍ରେମିକା ମୋର ମୋ ଉପରେ
ଅଭିମାନ କରି ବିନା ଅଭିଯୋଗରେ ଜୀବନ
ହାରିଦେଲା! ତା' ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ କେବଳ ମୁଁ ଦାୟୀ!

ଅବାକ୍ ହେଇଗଲେ ସମସ୍ତେ। ଚିଠିଟି
ଖୋଲିଲେ ଅର୍ଘ୍ୟ। ଅଜ୍ଞାବଜ୍ଞା ହାତଲେଖା
ଅକ୍ଷର।

ଅଭିମାନରେ ଭୁଡ଼ୁଭୁଡ଼ୁ ଛୋଟ ଚିଠିଟେ:

ପ୍ରିୟ ମୋର,

ଆଜି ଭାବୁଛି ଆଉ ଟିକେ ହେଲେ ପାଠ
ପଢ଼ିଥାନ୍ତି, ତୁମକୁ ମୁଁ ପସନ୍ଦ ଆସିଥାନ୍ତି ସେଇ
ଝିଅଟି ପରି। ଯାହାକୁ ତୁମେ ଖୁବ୍ ପ୍ରେମ
କର। ଗୋଟେ ନାରୀ ସବୁ ସହିବ, ସିନ୍ଦୂରରୁ
ଭାଗ ଦେବନି। ଜାଣେ ମୋ ସିନ୍ଦୂରରେ ସିନା
ତା'ର ଭାଗ ନାହିଁ, ହେଲେ ତୁମ ପ୍ରେମରେ
ତ ଭାଗ ଅଛି। ଏତକ ଅସହ୍ୟ ହେଉଛି।
ଛାତି ଫଟିଯାଉଛି। ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଯାଉଛି।
ପରଜନ୍ମରେ ତୁମେ କେବଳ ମୋର ହେବ।
ଏତକ କାମନା କରି।

ଇତି

ତୁମର ତନ୍ମୁଳତା।

ସମସ୍ତେ ସ୍ତବ୍ଧ, ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିରେ ଲୁହ।
ଟିକେ ଅବୁଝାମଣା ଯୋଗୁ କେତେଗୁଡ଼ିଏ
ଜୀବନ ଅକାଳରେ ନଷ୍ଟ ହେଇଗଲା କୁହ!
ଅର୍ଘ୍ୟ ହଠାତ୍ ପଚାରିଲେ- ବାପା ତାଙ୍କରିରେ
ଲେଖିଛନ୍ତି, ସେ ଝିଅଟୁ ଗୋଟେ ସନ୍ତାନ ଥିଲା
ତାଙ୍କର। କକେଇ!

କିଛି ସମୟ ନିରବ ରହିଲା ପରେ
କକେଇ କହିଲେ- ଝିଅଟିକୁ ଜନ୍ମ ଦେବାକୁ
ଯାଇ ମାଆ ଚାଲିଗଲା। ସେ ପରିବାରକୁ
ଲୋକ ନିଆଁପାଣି ବାନ୍ଧି କଲେ। ପାଖ ଗାଁରେ
ମଣାଣିଠୁ ଦୂରରେ ଗୋଟେ ଛୋଟ ଘରେ
ରହୁଥିଲେ ସେମାନେ! ତା'ର ଭାଇଟେ ପରେ
ବାହା ହେଲା ଯେ ହେଲେ ଅଜଣା ରୋଗରେ
ସମସ୍ତେ ଘରଲୋକ ଚାଲିଗଲେ। ରହିଗଲା
ସେଇ ଝିଅଟି!

- ଝିଅଟେ ଅଛି? କୋଉଠି ଅଛି ସେ
ଝିଅଟି?

- ଏଇଠି, ସେ ଝିଅଟି ଆମ ଶ୍ୟାମା।
ଭାଇନାଙ୍କୁ କଥା ଦେଇଥିଲି। ତା'ର ସବୁ
ଦାୟିତ୍ୱ ନେବି।

- ହଁ କକେଇ, ଶ୍ୟାମା ନାନୀର ସବୁ
ଦାୟିତ୍ୱ ଆମର।

ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଇସାରିଥିଲା। ଖୁଡ଼ୀ ଗଲେ
ଦୀପ ଦେବାକୁ। ଶ୍ୟାମା, ଅର୍ଘ୍ୟ ଓ ତନିଷ୍କା
ବାହାରିଲେ ଗୋପାଳଜୀଉ ମନ୍ଦିର ଆଡ଼େ।
ମନ୍ଦିର ଆଳତିର ଆଲୁଅରେ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଖୁଥିଲେ
ତନିଷ୍କାକୁ। ଭୋଗ ନେଇ ଫେରିଲାବେଳକୁ
ଅନ୍ଧାର। ଘର ପଛପାଖ କୁଅମୂଳ ଚାନ୍ଦିନୀ
ପାଖରେ ବସିଲେ ଦୁଇଜଣ। ଅର୍ଘ୍ୟ କହିଲେ- ମୁଁ
ତୁମକୁ ତନ୍ମୁ ଭାବିପାରିବି!

- ନିଶ୍ଚିତ, ହେଲେ ଆଜି ଏ ନାଁଟା କାହିଁକି?

- ଗୋଟେ କବିତା ମନେପଡ଼ୁଛି। କହିସାରେ
ପରେ ହିନ୍ଦୀରେ ବୁଝେଇଦେବି! ଏହାର କବି,
କବି ସୁନୀଲ ପୃଷ୍ଟି।

- କଇଁଫୁଲ, ଶିଶିର କି,

ତରାଟର ଶିଖା

କେତେ ଦୁଃଖ ମିଶି ମିଶି

ତା'ର ଲୁହ ଟୋପା

କେମିତି ଲୁଚାଇ ରଖେ

ହସି ହସି ବିଛଣାରେ

ଭିଜିଯାଏ ହସ,

କେତେ ଥର ଭାବିଛି ମୁଁ

କବିତାରେ କହିହେବ

ହସ ତା'ର ଜନ୍ମ କି ଉଆଁସ!

- ଜାଣ, କବିତାର ଭାଷା ବୋଲି କିଛି ନ
ଥାଏ, ଥାଏ କେବଳ ଆବେଗ। ଏ କବିତାର
ଅନୁବାଦ ଦରକାର ନାହିଁ, କବିର ଆବେଗ
ଏତେ ପ୍ରବଳ ଯେ, ସେ ନିଜକଥା କହୁଛି!

ତନିଷ୍କା ଏତକ କହିଲା। ଆଉଥରେ
ହସିଦେଲା। ଲାଗିଲା ଯେମିତି ଟୋକିଏ
ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା କିଏ ବୁଣିଦେଲା!



ହଠାତ୍ ଝଡ଼ ଭଳି ଆସି ରୁବିର ହାତ ଟାଣିନେଲା ଆଲୋକ। ପାଖରେ ଥିବା ରୁବିର ମାଆ କାବା କାଠ ପାଲଟିଗଲା। କାର୍ତ୍ତିକ ମାସର ସକାଳୁଆ ଠାକୁର ଦର୍ଶନ ଲାଗି ଶାବର ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରକୁ ନିତି ଆସନ୍ତି ରୁବି, ତା'ର ମାଆ ଓ ସାହିର ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନେ। ବେଢ଼ାରେ ଥିବା ଏକ ସିମେଣ୍ଟ ଚେୟାରରେ ରୁବିକୁ ବସାଇଲା ଆଲୋକ। ତା'ରି ଆଗରେ ଆଣ୍ଟୁମାଡ଼ି ବସିଲା ସେ। କୋଳରେ ହାତ ଭରାଦେଇ ମୁଣ୍ଡଟିକୁ ତଳକୁ ଥୋଇ ଶୋଇବା ମୁଦ୍ରାରେ ରଖିଲା। ରୁବିକୁ ଖରାପ ଲାଗୁଥିଲା। ଚାରିଆଡ଼େ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ। ଟିକେ ପରେ ତିନି ଠାକୁରଙ୍କ ଲାଗି ଆଳତି ଆରମ୍ଭ ହେବା ଆଲୋକର ଏଭଳି ପିଲାଳିଆମି ଆଚରଣକୁ

ଏଡ଼େଇ ଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲେ ବି କିଛି କରିପାରୁ ନ ଥିଲା ସେ।

ଆଲୋକ ତା'ର ପ୍ରେମିକ। ତା' ପରେ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ମାନେ ଲଭ କମ୍ ଆରେଞ୍ଜି ମ୍ୟାରେଜ କରିଥିଲେ। ଆଲୋକର ସରଳପଣ ନିକଟରେ ସେ ହାରିଯାଇଥିଲା। ବଢ଼ିଥିଲା ଅନୁରାଗ। ଅନୁରାଗରୁ ପ୍ରେମ। ପ୍ରେମ ତାଙ୍କର ଝରଣା ଭଳି ଛଳଛଳ। ଆକାଶର ଟିକିମିକି ତାରା ପରି ସୁନ୍ଦର। ଫର୍ଜା ଆକାଶ ତଳେ ତାଙ୍କ ପ୍ରେମର ଅନେକ ସାକ୍ଷୀ। ହଳଦୀ ଗାରୁଗାରୁ ଅଳସୀ ଫୁଲର କ୍ଷେତ। କୁପୁଲି ଉପରେ ଥିବା କୁଡ଼ିଆ। କୁଡ଼ିଆର ମାଲିକାଣୀ ପରଜା ବୁଢ଼ୀ ଶୁକ୍ଳି। ଶୁକ୍ଳି ବୁଢ଼ୀର ସ୍ନେହ ଓ ମମତା ଆଗରେ ପ୍ରତିଥର ହାରୁଥିଲେ

ଆଲୋକ ଓ ରୁବି। ଆତ୍ମୀୟତାର ପରଶରେ ବାନ୍ଧି ହୋଇପଡ଼ିଥିଲେ। ନିଜ ପ୍ରେମ ଟାଣି ନେଉଥିଲା ଶୁକ୍ଳି ମାଆ ପାଖକୁ। ଅଳସୀ ଫୁଲର କ୍ଷେତ। ତାରା ଫୁଲ ପରି ଫୁଟିଥିବା ହଳଦୀ ରଙ୍ଗର ଅସଂଖ୍ୟ ଫୁଲର ଗାଲିତା। ତା'ରି ଭିତରେ ଫଟୋ ଉଠାଇବାର ଉପକ୍ରମରେ ପ୍ରଥମ ଆଗମନ। ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଢଙ୍ଗରେ ଫଟୋ ନେଉଥିବା ଯୋଡ଼ିକୁ ଦେଖି ଶୁକ୍ଳି ହିଁ ଡାକିଥିଲା ତା'ରି ନିକଟକୁ। ନାକର ଦଣ୍ଡକୁ ହଲେଇ ହଲେଇ ପ୍ରଥମେ ହସିଥିଲା। ରୁବି ପଚାରିଥିଲା ସେଦିନ- ତୁଇ କି ପାଇଁ ହସିଲୁ ଆମକୁ ଦେଖି ?

ଭଲ ଲାଗିଲା! ଆର କିସ ନାହିଁ! - ଶୁକ୍ଳି କହିଲା।

ଅଳସୀ ଫୁଲର କ୍ଷେତ

ଦ୍ଵିତୀଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ



ଭଲ ଲାଗିଲା ବୋଲି କିସ ଭଲ ଲାଗିଲା କହ ଟିକେ - ଆଲୋକ ଯୋଡ଼ି ହୋଇଥିଲା।

ଆମର କଥା ମନେପଡ଼ିଗଲା। ଆମେ ମିଶା ଆମର ବେଳେ କେତେ କେତେ ଡଙ୍ଗର ଝୋଲା ଝରଣା ବୁଲିଛୁ। ଅଳସୀ ଫୁଲର ବାଡ଼ରେ ଦିନ ଦିନ ବିତେଇଛୁ। ଇ ଫୁଲ କା ସିମିତି। ଦେଖୁନୁ କେମିତି ହଳଦୀ ରଙ୍ଗ। ଛୁଇଁଦେଲେ ଦିହରେ ଲାଗିଯିବ ଯେମିତି। ଇଟାମନକୁ ଦେଖିଲେ କା'ର ଭିତରେ ସୁଆଗ ହେବନି? ଶୁକ୍ତି କହିଦେଲା।

ଶୁକ୍ତିର କଥାରେ ଦି'ଜଣଙ୍କ ହୃଦୟର ତନ୍ଦ୍ରା ବାଜିଉଠିଲା। ସାଇଲେଣ୍ଟ୍‌ର ଶୀତରେ ମନ ଓ ହୃଦୟ ଝୁମିଗଲା। ସେଇଦିନଠୁ ଅଳସୀ ଫୁଲ ଫୁଟି ମଉଳିଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୁକ୍ତି କୁଡ଼ିଆ ଓ ଅଳସୀ କ୍ଷେତ ଥିଲା ପ୍ରେମର ପଡ଼ିଆ। ବସି ଗପ ହେଉଥିଲା। ଜୀବନକୁ ନେଇ ନଷ୍ଟା ବୁଣା ଚାଲିଥିଲା। ଅଳସୀ କ୍ଷେତ ଭିତରେ ଭିତରେ ଆହୁରି ମାଦକତା ଭରୁଥିଲା। ସଲପ ନିଶା ପରି ଝିମିରିଝିମା କରି ଦେଉଥିଲା। ପ୍ରେମର ନିଶା ଭିତରେ ଉବୁଟୁରୁ ହେଉଥିଲେ ଆଲୋକ ଓ ରୁବି। କେବେ କେବେ ଶୁକ୍ତିର ବିନା ଅନୁମତିରେ ଅଳସୀ ଫୁଲ ଦି' ଚାରିଟା ତୋଳିଆଣି ରୁବିର ଚୁଟିର ଜୁଡ଼ାରେ ଲଗେଇ ଦେଉଥିଲା ସେ। ରୁବି ଯେମିତି ଲାଗୁଥିଲା ଖାଣ୍ଟି ପରଜାଣି। ତା'ର ହସରେ ଅଳସୀ ଫୁଲର ଚମକ। ଆଖିରେ ଆବାହନୀର ସମ୍ମୋହନ। ଭଙ୍ଗୀରେ ସଲପ ତାଡ଼ିର ନିଶା। ଗୋଟାପଣେ ପିଇଯିବାର ଲୋଭ। ସେଇ ଲୋଭ ଓ ଆକର୍ଷଣରେ ଆଲୋକ ପାଲଟି ଯାଇଥିଲା କାମୁକ।

ଦିନେ ଶୁକ୍ତିର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ କୁଡ଼ିଆଟି ପାଲଟି ଯାଉଥିଲା ବାଘର ଖୋଲା ଆଲୋକ ପାଲଟି ଯାଉଥିଲା ଜଙ୍ଗଲ। ବାଘ। ତା' ସାମ୍ନାରେ ନିରୀହ ମଣିଷ। ବାଘ ତାକୁ ଘୋଷାରି ଟାଣି ଝୁଣୁଝୁଣା କରିବା ଆଗରୁ ଆସିଯାଇଥିଲା ଶୁକ୍ତି। ଶୁକ୍ତି ଯେମିତି ପାଲଟି ଯାଇଥିଲା ମନ୍ତ୍ର ଜାଣିଥିବା ଦିଶାରି। ଆଲୋକ ଭିତରର ବାଘ ଭୂମା କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଇଥିଲା। ଦିହରୁ ଭୂମା ଛାଡ଼ିଯାଇଥିବା ମଣିଷ ପରି ସେମିତି ସ୍ଥାଣୁ ପାଲଟି ଯାଇଥିଲା ଆଲୋକ।

ଶୁକ୍ତି ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବୁଝିଯାଇଥିଲା ବୋଧେ। ସେ କହିଲା- ଇ ଫୁଲ ରସେଇ ଦେବା। ହସେଇ ଦେବା। ଫୁସଲେଇ ଦେବା। ଫସେଇ ଦେବା ମିଶା। ବଡ଼ ଜାତି ଇ ଅଳସୀ ଫୁଲର ବାଡ଼। ଦିହରେ ନିଆଁ ଲଗେଇ ଦେବା। ସେ

ନିଆଁ ବଡ଼ ଜାତି। ଭୂମା ଭଳି କୁଠି ନା କୁଠି ଥିବ ଚାଉଁଜିନା ଭିତରକୁ ପଶିଯିବ। ମଣିଷକୁ ଆଲରା କରିଦେବା। ସିମିତି ହେଲେ ଘର ଲୋକ ଆଉ ସମାଜର ଲୋକ ଥୁମ୍ପିଦେବେ।

ଶୁକ୍ତିର କଥା ଦୁହଁଙ୍କୁ ଚେଙ୍ଗ ପରି ଚାଉଁ ଚାଉଁ ଲାଗିଲା। ଲଜ୍ଜା ଜଡ଼ସଡ଼ ହୋଇ ସେଠୁ ଚାଲିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ। ଶୁକ୍ତି ଅଟକେଇଲା। କୋରାପୁଟିଆ ଶୀତର ଲହରୀରେ ଦେହ ଥରିଯାଉଥିଲା। ପାଉଁଶ ତଳର ନିଆଁକୁ ଗୋଟେ ଡାଙ୍ଗରେ ଉଠେଁରେଇଲା ଶୁକ୍ତି। କାଠିକୁଟା ଦେଇ ଜଳେଇଲା। କଳା ସାନ ଡେକଟି ବୁଲିରେ ବସେଇଲା।

ନିଆଁ ଧରଉ ଧରଉ ଶୁକ୍ତି କହିଲା- ଏ କୋରାପୁଟିଆ ଶୀତ ମିଶା ବଡ଼ ଧୋକାବାଜ। ଜଡ଼ ଥରେଇ ଦେବା। ଅଳସୀ ଫୁଲର ବାଡ଼କୁ ଇ ଶୀତ ଆଉ ଆମର କୋରାପୁଟର ଡଙ୍ଗର ପାହାଡ଼ ଲୁକମଣକୁ କିଲିବିଲି କରିଦେବା। ଲୋକମଣେ ମିଶା କିସ କରିବେ ଯୋ। ସବୁ ଜାତି କା। ଇ ମାଟି, ପାଣି, ପବନ, ଅଳସୀ ବାଡ଼, ଡଙ୍ଗର ପାହାଡ଼, କୋରାପୁଟିଆ ଶୀତ ସବୁ ଜାତି କା! ଇ ଜାତିରେ ପଢୁନରେ ଚୁରାମଣେ। କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଲାଗୁଛି ଦି'ଜଣ। ଶୁଆ ଶାରୀ ପରି ଦିଶୁଛି। ବିଭା ହେଲେ ଭଲ ଦିଶିବ। ଭଲରେ ରହିବ।

ରସ ତାଟିଆ ଦି'ଟାରେ ଡିକାସିନ ଚାହା ଦେଲା ଶୁକ୍ତି। ବାମ୍ଫ ଉଠୁଥିବା ଚାହାର ଲୋଭ ଦି'ଜଣକୁ ଜଡ଼ସଡ଼ କରିଦେଲା। କାଲୁଆ ପବନକୁ ଆଗରେ ଗରମ ଚାହା। ତଳୁ ଉଠେଇ ନେଇ ସୁରୁଡ଼ିଲେ। ଭିନ୍ନ ସ୍ବାଦ ଲାଗୁଥିଲା। ଶୁକ୍ତି ପତ୍ରତେରମୂଳ ମିଶେଇ ତିଆରି କରିଥିଲା ଚାହା ପରି କିଛି। ମିଠା ନ ଥିଲେ ବି ଅପୂର୍ବ ସ୍ବାଦ ଥିଲା ସେଇ ନାଲିଚାହାରେ। ଚାହା ପିଇ ଫେରିଥିଲେ ସେଦିନ।

ପ୍ରେମରୁ ବାହାଘର ହେଲା। ବାହାଘର ପରେ ଏକ ଶୀତୁଆ ଅପରାହ୍ଣରେ ଦୁହଁ ଯାଇଥିଲେ ଶୁକ୍ତିର ଅଳସୀ କ୍ଷେତକୁ। ଚାରିଆଡ଼େ ଖାଁ ଖାଁ। ଜବର ଅଳସୀ ଫୁଲ ଫୁଟିଥିଲା। କୁପୁଲି ସୁନ୍ଦର ଚାଦରରେ ଘୋଡ଼େଇ ହୋଇଥିଲା। ପବନରେ ଦୋହଲୁଥିଲେ ଅଳସୀ ଫୁଲ। ପରସ୍ପରକୁ ଛୁଇଁଯାଉଥିଲେ। କିଏ ଲୋଟି ପଡୁଥିଲା ତ କିଏ ଚୁମ୍ବନ ଦେଉଥିଲେ। ଶୁକ୍ତି ବସିଥିଲା ଖଟରେ ନିଜ କୁଡ଼ିଆ ଭିତରେ। ନିଆଁର ଧୁନିରୁ ଧୂଆଁ କୁଣ୍ଡଳୀ କାଟି ଉପରକୁ ଉଠୁଥିଲା। ଧୂଆଁ ଭିତରୁ ଦୂରକୁ ଝାପସା ଦିଶୁଥିଲା

ଶୁକ୍ତି। ଦୁହଁଙ୍କୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ସବୁଥର ପରି ଯେମିତି ହସୁଥିଲା ସେମିତି ହସୁଥିଲା ଶୁକ୍ତି। ସେ ହସରେ ଖୁସିର ଝଲକ ବାରିହୋଇ ପଡୁଥିଲା। ନିଜ ଖଟରୁ ଠିଆହୋଇ ବସିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲା ସେ।

ଭଲ ଦିଶୁତ! ଏଥର ଭଲ ଲାଗିଲା। ମୋର ଅଳସୀ ବାଡ଼ ପରି କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁତ। ଭୂମେ ଟିକେ ବସି ଥ ମୁଇ ଯାଇ କି ଆଉଛି!

ଏତିକି କହି କୁଡ଼ିଆ ପଛକୁ ଗଲା ଶୁକ୍ତି। ଆଲୋକ ଓ ରୁବି ପଛଦିନର ସ୍ମୃତିରେ ମହକିତ ହେଉଥିଲେ। ବିଗତ ଦିନର ସ୍ମୃତିକୁ ରୋମଢ଼ନ କରି ନିଜ ଭିତରେ ଉଠାଟିତ ହେଉଥିଲେ। ଶୁକ୍ତିକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ ଦୁହଁ ସେମିତି। କେତେ ସମୟ ବିତିଯାଇଥିଲା ଯା' ଭିତରେ ଜଣାପଡ଼ିନି। ହଠାତ୍ ଜଣେ ଯୁବକ ଆସି ଉପସ୍ଥିତ ହେଲା କୁଡ଼ିଆରେ। ଦୁହଁଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପଚାରିଲା- କିସ ହେଲା ଆଜ୍ଞା!

ଶୁକ୍ତି ମାଆକୁ ଜଗିଛି! - ଦୁହଁ କହିଲେ ଏକାସ୍ବରରେ।

ଯୁବକଟି କାବାହୋଇ କହିଲା- ସିଏ କୁଉଠୁ ଆଇବ ଆଜ୍ଞା! ନାହିଁ କା ଆଉ! ମରିକି ବରଷେ ହୋଇଯିବ। ମୁଇ ତା'ର ନାତି।

ଆଲୋକ ଓ ରୁବି ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଠିଆହେଲେ। ଛାତି ଥରୁଥିଲା। ଶୀତରେ ବି ଦେହରେ ଝାଳ ଜକେଇବାକୁ ଲାଗିଲା। ମୁହଁ ଚାହାଁଚାହିଁ ହୋଇ ପରସ୍ପର ଇସାରା ଦେଲେ। ଯୁବକ ସହ ଆଉ ଅଧିକା କିଛି କଥା ନ ହୋଇ କୁଡ଼ିଆକୁ ପଛ ମୁହଁ କରି ପୁଲାଏ ଡର ସହ ଘରମୁହାଁ ହେଲେ।

ସମୟର ସୁଅ ବୋହିଗଲା। ଅଳସୀ ଫୁଲ ଫୁଟି ଝାଉଁଳିଗଲା। ବାଡ଼ ପଦା ହୋଇଗଲା। ଜୀବନ ଜଞ୍ଜାଳରେ ପାସୋରି ଗଲେ ଦୁହଁ ଜୀବନର ଅନେକ କଥା ଓ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି। ଆଲୋକ ଓ ରୁବି ଭିତରେ ଅନେକ ଝଡ଼ଝଞା। ଜୀବନର ପ୍ରତିଟି ମୋଡ଼ରେ ଅସହମତି। ପାଟିତୁଣ୍ଡ ଓ ବିଷାଦ। ସେଇଠୁ ବିଷଣୁ ମନରେ ଘର ଛାଡ଼ିଆସିଛି ରୁବି ସପ୍ତାହ ହେଲା, ଆଲୋକ ପାଖକୁ ନ ଫେରିବାର ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରି। ରୁବିର ପରିବାର ଲୋକ ବି ଅତିଷ୍ଠ ଆଲୋକର ରୁକ୍ଷ ବ୍ୟବହାର ପ୍ରତି। ଏଣେ ଏକମାତ୍ର ମାଆ ଆରପାରିରେ ଏବଂ ସ୍ତ୍ରୀ ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ିଗଲା ପରେ ଆଲୋକ ଘରେ ଏକା ଏକା। ନିଜର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଆଲୋକ ବି ଅନୁତପ୍ତ। ତଥାପି ଆଲୋକକୁ ନେଇ ଦୃଢ଼ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇସାରିଛି ରୁବି।

ଆଗକୁ ସେ ଏକଲା ବଞ୍ଚିବ ପଛେ, ଫେରିବ ନାହିଁ ଆଲୋକ ପାଖକୁ ଆଉ କେବେ।

ଦେଉ ସମୟ ଧରି ମୁଣ୍ଡପାତି ଆଲୋକ ରହିଲା ପରେ ରୁବି ବିରକ୍ତରେ ଉଠିବାକୁ ଚାଟିବ କଲା। ଆଲୋକ ମୁଣ୍ଡ ଟେକିଲା। ଆଲୋକର ଆଖିରେ ଆଖିଏ ଲୁହ। ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଗଲା ରୁବି। ରୁବିର ମାଆ ଓ ସାହି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନେ ସେଠାରେ ନ ଥିଲେ। ବୋଧେ ଗର୍ଭଗୃହ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲେ ଆଳତି ଦର୍ଶନ ଉପଲକ୍ଷେ। ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ରୁବି ଆଲୋକକୁ ଉଠେଇ ନେଇ ନିଜ ପାଖରେ ବସେଇଲା। କିଛି ପଚାରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆଲୋକ ନିଜଆଡୁ କହିଲା- ରୁବି! ମୋତେ ଡର ଲାଗୁଛି। ମୋ ପାଖରେ ରୁହ।

ରୁବି କହିଲା- କ’ଣ ହେଲା।

ଆଲୋକ କହିଲା- କାଲି ରାତିରେ ମୁଁ ଅଜବ ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖିଲି। ସେଇ ଅଳସୀ ବାଡ଼। ସେଇ କୁଡ଼ିଆରେ ଶୁକ୍ଳ ବୁଢ଼ୀ ସେମିତି ବସିଛି। ଆଉ କହୁଛି - ବାବୁ! ତୁଇ ମୋର ଝିଅ ଆଖିରେ ଲୁହ କିସ ପାଇଁ ଦଉଛି! ସିଏ ଭଲ ଝିଅ। ତୁଇ ମିଶା ଏତେ ଭଲ ପିଲା ହୋଇ ଇଚ୍ଛା କାମ କି ପାଇଁ କରୁଛୁ। ତୁଇ ଯାଇ ତା’ର ହାତ ଧରି ଇଠିକି ଆଣେ। ଦେଖିବୁ ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ। ତର ଘରସଂସାର ପିଲାଛୁଆରେ ହସିଉଠିବ।

ଚିକେ ରହି ପୁଣି କୋହଭରା କଣ୍ଠରେ କହିଲା ଆଲୋକ- ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲା ପରେ

ମୋତେ ଛଟପଟ ଲାଗିଲା। ମୁଇ ଜାଣିଛି ତୁମେ କାର୍ତ୍ତିକ ମାସର ସକାଳେ ଶାବର ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଆଳତି ପାଇଁ ଆସିବ। ମୁଁ ବୌଡ଼ିଆସିଛି। ଚାଲ ଯିବା ଆମେ।

ରୁବି ପଚାରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା କୁଆଡ଼େ?

ଏତିକିବେଳେ ସକାଳ ଆଳତିର ଘଣ୍ଟ, ବାଇଦରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା ମନ୍ଦିର ବେଢ଼ା। ବସିବା ଜାଗାରୁ ଠିଆହେଲା ଆଲୋକ। ପତିତପାବନ ବାନାକୁ ଚାହିଁ କୁହାର କଲେ ଦୁହେଁ। ଆଲୋକ ଡେରି ନ କରି ରୁବିର ହାତ ଧରି ଚାଣିନେଲା। ରୁବି ମନ୍ଦିର ଆଡ଼କୁ ଚାହୁଁଥିଲା। ତା’ର ମାଆକୁ କିଛି କହିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ସେ। ସେତକ ସମୟ ବି ଦେଲା ନି ଆଲୋକ। ରୁବି ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିବାଦ କରିପାରୁ ନ ଥିଲା। ଛୋଟ ପିଲାଟି ପରି ଆଲୋକ ସହ ଚାଲିଲା। ପ୍ରେମର ଆକର୍ଷଣ ଗୋଟେ ଅଲଗା ପ୍ରକାରର। ସବୁ ଶେଷ ହୋଇଗଲା ପରେ ବି ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ପୁରୁଣା ସଂପର୍କ। ଠିକ୍ କଟା ହୋଇଥିବା ଗଛର ଗଣ୍ଡିରୁ କେନା ମାରି କଅଁଳୁଥିବା ତାଳ ପରି। ମୁହଁ ଫେରାଇ ଆସିଲା ପରେ ବି ଫେରି ଆସିବାର ବାଟକୁ ବାରମ୍ବାର ଖୋଜୁଥାଏ ମନ। କେହି ଜଣେ ଆସିବ କି? ରୁବି ଭଳି ପ୍ରେମିକା ବୋଧେ ସେଇ ମଉକାର ଅପେକ୍ଷାରେ ଥିଲା। ଆଲୋକ କେତେବେଳେ ଆସିବ। ପୁଣି ଫେରେଇ ନେବ ତା’ ପାଖକୁ ସମ୍ମାନର ସହ।

ଘରକୁ ନ ଯାଇ ଦୁହେଁ ଗଲେ ସେଇ ଅଳସୀ କ୍ଷେତ୍ରକୁ। ସକାଳର ଘନ କୁହୁଡ଼ି କାଟି ଆସୁଥିବା ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ କିରଣରେ ଅଳସୀ ବାଡ଼ ଚକଚକ କରୁଥିଲା। ଅଳସୀ ଫୁଲରେ ଠୋପା ଠୋପା କାକରବିନ୍ଦୁ। ଅଳସ ଭାଙ୍ଗୁଥିଲା ଅଳସୀ କ୍ଷେତ୍ର। ସ୍ଥିର ଲାଗୁଥିଲା ପୃଥିବୀ। କୋରାପୁଟରେ ଅସଲି ସକାଳ ଆହୁରି ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ନ ଥିଲା। ସେଠି ସେମିତି କୁଡ଼ିଆ ଥିଲା। କୁଡ଼ିଆ ଆଗରୁ ଧୂଆଁ ବାହାରୁଥିଲା। ପାଖରୁ ନିରିଖେଇ ଦେଖିଲେ ଖଟ ଖାଲି ଥିଲା। ଶୁକ୍ଳ ନ ଥିଲା ସେଠି। ଖଟ ଉପରେ ଦୁହେଁ ଲଥକରି ବସିଗଲେ। ବାହାରେ ଅଳସୀ ଫୁଲର ସମ୍ବାରକୁ କୋରାପୁଟିଆ ଶୀତ। ଶୀତେଇ ଯାଉଥିଲା ଦେହ। ନିଛାଟିଆ ସକାଳର ପ୍ରକୃତି। ଅପୂର୍ବ ପରିବେଶ ଭିତରେ ଦୁଇଜଣ ପ୍ରେମିକପ୍ରେମିକ। ଆଲୋକ ଓ ରୁବି ଭିତରେ ବି ନିରବତା। ଆଲୋକ ଓ ରୁବି ପରସ୍ପରକୁ ଦେଖୁଥିଲେ ନୂଆକରି ଭେଟୁଥିବା ହଳେ ପ୍ରେମିକପ୍ରେମିକା ପରି। ଅଳସୀ ଫୁଲର କ୍ଷେତ୍ର ମଝିର କୁଡ଼ିଆ ଭିତରେ କ୍ରମଶଃ ଆଲୋକ ଭିତରକୁ ସଂଚରି ଯାଉଥିଲା ଆଦିମ ପ୍ରକୃତି। ରୁବିର ସମର୍ପଣରେ ସେ ପାଲଟି ଯାଉଥିଲା ବାଘ ଭୂମା ଯେମିତି।



ମହେଶ୍ୱର ଓ ପ୍ରସନ୍ନ ଦୁହେଁ ସାନ୍ଧ୍ୟ ଭ୍ରମଣର ସାଥୀ। ସହରର ଶେଷପ୍ରାନ୍ତରେ ପ୍ରଲମ୍ବିତ ସଡ଼କରେ ପ୍ରତିଦିନ ଦୁହେଁ ଗପି ଗପି ଚାଲନ୍ତି। ତା ପିଅନ୍ତି ଆଉ ଘରକୁ ଫେରନ୍ତି। ମହେଶ୍ୱର ବାବୁଙ୍କର ଚାଲି ସର୍ବଦା ମଜ୍ଜର। ମୁଖମଣ୍ଡଳ ପ୍ରାୟତଃ ଉଦାସ।

ଭ୍ରମଣ ବୃତ୍ତାନ୍ତ

ରଶ୍ମିକାନ୍ତ ସେନାପତି

ଦିନେ ଏମିତି ଚାଲୁ ଚାଲୁ ପ୍ରସନ୍ନ ପଚାରିଲେ, “ମହେଶ୍ୱର ଭାଇ! ଆପଣ ସବୁବେଳେ କାହିଁକି ଏମିତି ନିରସ ରହୁଛନ୍ତି? ସମସ୍ୟା କ’ଣ କୁହନ୍ତୁ ତ?”
ମହେଶ୍ୱର କହିଲେ, “ବୁଝିଲ ପ୍ରସନ୍ନ! ମୋର ପୁଅଝିଅମାନେ ବୃଦ୍ଧ ଅବସ୍ଥାରେ ମୋର କେତେଦୂର ସହାୟକ ହେବେ ତାହା ମୋର ଚିନ୍ତାର ବିଷୟ।



ଆଜିକାଲିର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ତ ଦେଖୁଛ! ସେଥିପାଇଁ ମୋତେ କିଛି ଭଲ ଲାଗୁନା।”
ପ୍ରସନ୍ନ ବାବୁ କହିଲେ, “ଆରେ ମହେଶ୍ୱର ଭାଇ! ମୋର ବି ପିଲାପିଲି ଅଛନ୍ତି। କିନ୍ତୁ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ ସହାୟତା ଉପରେ ଆଦୌ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଏନି। କାରଣ ମୋର ହାତଗୋଡ଼କୁ ମୁଁ ମୋର ପ୍ରକୃତ ପୁଅଝିଅ ବୋଲି ଧରି ନେଇଛି। ସେ ଚାରିଟି ଯେତେଦିନ ଯାଏ ଠିକ୍ ଅଛନ୍ତି ତ ଜୀବନ ବିନ୍ଦାସ! ବାସ୍, ମୋ ଭିତରର ଦୁଃଖ ଶେଷ।”

ଏକଥା ଶୁଣି ମହେଶ୍ୱର ବାବୁ କିଛି ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଗଲେ। ପରେ ପରେ ତାଙ୍କ ମୁହଁରେ ଏକ ଦୀପ୍ତିମତ୍ତ ହସ ଉକୁଟି ଉଠିଲା। ଏଥର ସେ କ୍ଷିପ୍ର ବେଗରେ ପ୍ରସନ୍ନ ବାବୁଙ୍କ ସହ ପାଦ ମିଳାଇ ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ।

ସେପରି ଆଉଜଣେ

ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦ ସ୍ବାଇଁ



କେବେକେବେ ଛାତ ଉପରେ ତାରାଭରି ଆକାଶକୁ ସେ ଚାହିଁରହେ। ପୁଣି ପ୍ରତ୍ୟୁଷରେ ସିନ୍ଦୂରା ଫାଟି ଆସୁଥିବା ବେଳେ ପୂର୍ବଦିଗ ଆକାଶ ଆଡ଼େ ମୁହଁକରି ତଳୁନ ହୋଇଯାଏ। ଆକାଶର ଅସୀମତା ବିଧୁରଞ୍ଜନର ଦେହ ଓ ମନକୁ ଉଲ୍ଲସିତ କରେ ସେତେବେଳେ। ଭାବେ- ଅନନ୍ତ ଏ ବିଶ୍ୱ... ଏ ପୃଥିବୀଟା ତହିଁରେ କ୍ଷୁଦ୍ର କଣିକାଟିଏ ମାତ୍ର। ତା' ନିଜ ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଓ ଅନ୍ୟ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଏତେକାଳ ଯାଏ ସେ ଦେଖିଆସିଛି, ସମସ୍ତେ ପରମାଣୁଠାରୁ ମଧ୍ୟ କେତେ ସହସ୍ରଗୁଣ ସାନ। ହେଲେ ତା' ଚାରିପାଖରେ ଥିବା କେହି ଜଣେ ବି ନିଜର ନ୍ୟୁନତାକୁ ମାନିନାହାନ୍ତି ଆଜିଯାଏ।

ପାରିବାରିକ ସମ୍ପର୍କର ସବୁ ଗଣ୍ଠି ଛିଣ୍ଡେଇ ପ୍ରାୟ ବର୍ଷେତଳୁ ବିଧୁରଞ୍ଜନ ଚାଲିଆସିଲାଣି ଛାତ ଉପରେ ଥିବା ଏହି ଏକାଣିଆ କୋଠରି ଭିତରକୁ। ସକଳ ପରିଜନ ତା' ପାଇଁ କି ତୁଚ୍ଛ ପାଲଟିଯାଇଛନ୍ତି ସେବେଠାରୁ। ବିଶ୍ୱସ୍ତ ବୋଲି ଯେଉଁମାନେ ମନେ ହେଉଥିଲେ, ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ଥିବା ସମ୍ପର୍କକୁ ସେ ଏବେ ଜାଣିସାରିଛି ଗୁଡ଼ାଏ ଛଳନାପୁତ ନିରୁତା ମିଛ ବୋଲି।

ସମ୍ପର୍କର ସେହି ମାୟାଚାରକୁ କିନ୍ତୁ ପୂର୍ବରୁ ସେ ତ ତଉଲିପାରି ନ ଥିଲା ଜମା। ବହୁ ଆଗରୁ କିଛି କିଛି ଏମିତି ଘଟଣା ତା' ଜୀବନରେ ଆସି ଅପସରି ଯାଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ତା' ମନଟାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରି ନ ଥିଲା କେଉଁଦିନ। ସେହିକ୍ରମରେ ପିଲାଦିନେ ତା' ଯୌଥ ପରିବାରର ବିଭାଜନ ବେଳେ ଅତି ପାଖରୁ ସେ ଏକଦା ଦେଖିଥିଲା ସମସ୍ତଙ୍କର ଛଳନା ଓ ନିଷ୍ଠୁର ସ୍ୱାର୍ଥପରତାକୁ। ବାପା, ଦାଦା ଓ ବଡ଼ବାପାମାନେ ସଂପର୍କର ନିବିଡ଼ତାରେ ଛନ୍ଦିହୋଇ ଏକାଠି ଚଳୁଥିବା ଭଳି ଲାଗୁଥିଲେ ବି ସେହି ଛନ୍ଦ ପୁଣି ହଠାତ୍ ଦିନେ ହୁଗୁଳା ହୋଇ ପୂରା ଫିଟିଯାଇଥିଲା। ଧନ-ସମ୍ପତ୍ତି, ଜମିଜମା ଭାଗ ସକାଶେ କେତେ କଳିଗୋଳ ସେ ଦେଖିଛି ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ। ସ୍ନେହ-ଶ୍ରଦ୍ଧା ସବୁ ସେମାନେ ଭୁଲିଗଲେ ସେବେଳରେ। ଆତ୍ମୀୟତା ପରିବର୍ତ୍ତେ ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁହଁରେ ଖାଲି ନେସି ହୋଇଥିଲା ବିକୃତ ସ୍ୱାର୍ଥପରତାର ରଙ୍ଗ। କେହି କାହା ଆଡ଼େ ମନଶୋଲା ଚାହାଣିରେ ଚାହିଁଲେ ନାହିଁ ବି ତା'ପରେ।

ନିଜ ପିଲାଛୁଆଙ୍କ ପାଇଁ ଯୌଥ ପରିବାରରୁ ଅଧିକ ଧନ-ସମ୍ପତ୍ତି ଭାଗ ପାଇବାକୁ ଲୋଭ କରିଥିବା ସେ ସମସ୍ତେ କେତେକାଳୁ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲେଣି ମହାଶୂନ୍ୟରେ। ହେଲେ ଯେଉଁ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଧନ ସଞ୍ଚିକରି ରଖିଯିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ କ'ଣ ସୁଖ ପାଇଲେ ଜୀବନର ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ... ? ବଞ୍ଚିଥିବାବେଳେ ସବୁ ସଂପର୍କକୁ ମାୟା ବୋଲି ସେମାନେ ସିନା ଜାଣି ନ ଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ବିଧୁରଞ୍ଜନ ସେକଥା ଜାଣିଯିବା ପରେ ସେମିତି ମିଛ ସଂପର୍କ ଭିତରେ ତୁଚ୍ଛାଟାରେ ଆଉ ଲଟପଟ ହୋଇଥାନ୍ତା କାହିଁକି... ?

ମନେପକେଇ ବିଧୁରଞ୍ଜନ ଆହୁରି ବି ଭାବେ- ସେହି ମିଛକୁ ସତ ମଣି ସେ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ବହୁକାଳ ଭ୍ରମିତ ହୋଇଛି। ରୂପବତୀ ପତ୍ନୀ ଆଡ଼େ ଚାହିଁରହିଛି ମୁଗ୍ଧ ପ୍ରଲୁଭ ଦୃଷ୍ଟିରେ। କିନ୍ତୁ ପୌଡ଼ତୁକୁ ଅତିକ୍ରମିବାକୁ ଯାଉଥିବାବେଳେ ମିଛର ଅନ୍ଧକାରଗୁଡ଼ାକ ଅପସରିଗଲା ଆକସ୍ମିକ ଆଲୋକର ପ୍ରଭାବରେ। ନ ହେଲେ ତୁଚ୍ଛା ମୋହରୁ ହଠାତ୍ ଏମିତି ସେ ଜମା ମୁକୁଳି ଆସିପାରି ନ ଥାନ୍ତା।

ତା'ର ସେହି ମୋହାଳୁ ସମୟଟା ମନର ପଛପଟୁ ତଥାପି ସାମ୍ନାକୁ ପଶିଆସେ କେବେକେବେ। ଏକମାତ୍ର ପିଲା ହୋଇଥିବାରୁ ବାପା-ମାଆଙ୍କର ଅଜସ୍ର ସ୍ନେହ ସେ ପାଇଛି ଜୀବନରେ। ସେ ଦୁହଁଙ୍କର ସାମାନ୍ୟ ଦୁଃଖ ବି ଦିନେ ଅସହ୍ୟ ଲାଗୁଥିଲା ତାକୁ। ଅଥଚ ପଢ଼ାରୁପେ ସୁମନିକା ତା' ଛାତି ଭିତରଟାକୁ ଆବୋରି ବସିବା ପରଠାରୁ ବାପା-ମାଆଙ୍କ ପାଇଁ ସେଠି ଥିବା ସ୍ଥାନଟା ଛାଆଁକୁ ସଂକୁଚିତ ହୋଇ ଆସିଲା ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ। ସୁମନିକା ତା'ପରେ ସେହି ଜାଗାକୁ ଏମିତି ଦଖଲ କରିନେଲା ଯେ ଜାକିକୁଳି ହୋଇ ମନର କେଉଁ କୋଣରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଗଲେ ସେ ଦୁହଁ। କେବଳ ନିଜର ଦୁଇପିଲା ଆଉ ସୁମନିକା ହିଁ ଉଞ୍ଚିଲେ ବିଧିରଞ୍ଜନର ମନ ଭିତରେ। ବାପା-ମାଆଙ୍କ ଅବସ୍ଥିତିର କ୍ଷୀଣ ଚିହ୍ନଟା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋଛି ହୋଇଗଲା ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ। ଯା'ହେଉ, ବୃଥା ବନ୍ଧନରୁ ମୁକୁଳି ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଗଲା ବିଧିରଞ୍ଜନ।

ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ ସୁମନିକା ନିହାତି ଅତିକ୍ରା- ଅଜଣା ନ ଥିଲା ବିଧିରଞ୍ଜନର। କିଶୋର ବୟସରୁ ହିଁ ସେ ଦେଖିଆସୁଥିଲା ତାକୁ। ତା'ଠାରୁ ଚାରିଟା ତଳ କ୍ଲାସ୍‌ରେ ଏକା ସ୍କୁଲ୍‌ରେ ପଢୁଥିଲା। ସେହି ପାଖ ଗାଆଁର ଝିଅ। ବିଧିରଞ୍ଜନ ପଢ଼ାସାରି ଚାକିରି କରିବାର ଦୁଇବର୍ଷ ପରେ ସୁମନିକା କଲେଜ ପାଠସାରି ଘରେ ବସିଥିବାବେଳେ ଦୁହଁଙ୍କର ବାହାଘର ହୋଇଥିଲା। ଘରସଂସାରର ସବୁ ଦାୟିତ୍ବକୁ ବି ତା'ପରେ ସୁମନିକା ଆପଣେଇ ନେଇଥିଲା ନିଜ ମଜିରେ। ପରକୁ ପର ଜନ୍ମିଥିବା ଦୁଇ ପିଲାଙ୍କର ଯେତେଯାହା ଜଞ୍ଜାଳ ବେଶ୍ ଦକ୍ଷତାରେ ସେ ସମ୍ପାଦିଛି ଏକା ଏକା। ପିଲା ଦୁହଁ ବଡ଼ ହୋଇ ନିଜର ଜୀବନ-ପରିଧିକୁ ଚାଲିଯିବା ପରେ ସୁମନିକାର ପୁରୁଣା ସାଙ୍ଗସାଥୀଙ୍କ ସହ ସାମାଜିକ ସମ୍ପର୍କଟା ଖୁବ୍ ବଢ଼ିଗଲା ପରି ମନେ ହୋଇଥିଲା ବିଧିରଞ୍ଜନର। କେହିକେହି ବାରମ୍ବାର ଆସୁଥିଲେ ଘରକୁ। ବିଧିରଞ୍ଜନ ବି ଧୀରେ ଧୀରେ ଘନିଷ୍ଠ ହୋଇଥିଲା ସେମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ। ସୁବିଧା-ଅସୁବିଧାରେ ଅଯାଚିତ ସହାୟତା ମିଳୁଥିଲା ସେମାନଙ୍କଠାରୁ। ବିଶେଷତଃ ଧୂବପଦର ଅତ୍ୟଧିକ ଆତ୍ମୀୟତା ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା ବିଧିରଞ୍ଜନକୁ।

ବର୍ଷକ ତଳେ ଅସୁସ୍ଥତା ହେତୁ ବିଧିରଞ୍ଜନ ଘରେ ଆକସ୍ମିକ ଅଚେତ ହୋଇପଡ଼ିବାବେଳେ ସେହି କେତେଜଣ ମଧ୍ୟ ଆଣି ଆଡ଼ମିଟ୍ କରିଥିଲେ ହସ୍ପିଟାଲ୍‌ରେ। ପିଲାଦୁହଁ - ଜଣେ ବ୍ରିଟେନ୍‌ରେ ଓ ଅନ୍ୟଜଣେ

ଆମେରିକାରେ ନିଜ ନିଜର କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିବାରୁ ଅସୁସ୍ଥତା ଖବର ପାଇଥିଲେ ବି କାର୍ଯ୍ୟଚାପର କାରଣ ଦର୍ଶାଇ ଆସିପାରି ନ ଥିବା କଥା - ପରେ କେବେ ଥରେ ଶୁଣିଥିବା ମନେପଡୁଛି ବିଧିରଞ୍ଜନର। ତା' ରୋଗ ବିଷୟରେ ଏବଂ ସଂଜ୍ଞା ଲୋପ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ତା'ପରେ ଶୁଣିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେଥିପ୍ରତି କିନ୍ତୁ ନିହାତି ବୀତସ୍ମୟ ସେ ରହିଆସିଛି। ରୋଗ- ମୃତ୍ୟୁ, ପାରିବାରିକ ସଂପର୍କ - ଏ ସବୁଗୁଡ଼ାକ ତା' ପାଇଁକି ସେବେଠାରୁ ସଂସାରର ନିରନ୍ତର ପ୍ରବହମାନ ସାଧାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ମାତ୍ର। ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତ୍ବ ନ ଥିବା ମାମୁଲି ଶବ୍ଦ।

ହସ୍ପିଟାଲ୍ କ୍ୟାବିନ୍ ଭିତରେ ଥିବାବେଳେ ତା'ର ସେହି ରୋଗର ଜଟିଳତା ଯୋଗୁଁ ସୁମନିକା ସହ ସମସ୍ତେ ନିଶ୍ଚୟ ଧରିନେଇଥିଲେ- ସଂଜ୍ଞାହୀନ ଅବସ୍ଥାରୁ ସେ ଆଉ ଉଠିବନି। ସେଇଠାରେ ହିଁ ହୋଇଯିବ ତା' ଜୀବନରେ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ। ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚକିତ କରି ସେ କିନ୍ତୁ ଉଠିଲା। ସେ ଅସୁସ୍ଥ ହେବା ଯେମିତି ଏକ ଆକସ୍ମିକତା, ପୁଣି ଆକସ୍ମିକ ଉଠିବାଟା ମଧ୍ୟ ସେମିତି ଥିଲା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ବିସ୍ମୟକର ଅନୁଭବ।

ଏ ଜଗତର ଅଧିକାଂଶ ଘଟଣା ହିଁ ଏଇମିତି ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ। ତେଣୁ ହସ୍ପିଟାଲ୍‌ରୁ ବାହାରିବା ପୂର୍ବ ମୁହୂର୍ତ୍ତରୁ ହିଁ ବିଧିରଞ୍ଜନ ହରେକ ଘଟଣାପ୍ରତି ନିରୁଦ୍‌ବେଗ ହୋଇଯାଇଛି। ମୋହବର୍ଜିତ, ପ୍ରାପ୍ତି-ଅପ୍ରାପ୍ତି ପ୍ରତି ନିରାସକ୍ତ ଓ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦାସୀନ - ଜଣେ ଭିନ୍ନ ମଣିଷ।

ହସ୍ପିଟାଲ୍ ବେଡ୍ ଛାଡ଼ିବାର କିଛି ସମୟ ଆଗରୁ ହିଁ ତାର ମନେପଡ଼ିଥିଲା ରାଜା ଭର୍ତ୍ତୃହରିଙ୍କ କଥା। ସେହି ଲୋଭନୀୟ -ଚିରଯୌବନ ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟପ୍ରଦାୟକ ବିସ୍ମୟକର ଫଳଟିର ପ୍ରସଙ୍ଗ। କିନ୍ତୁ ହାୟ... କିଏ ପାଇଲା ସେ ଫଳଟା...? ରାଜା ଭର୍ତ୍ତୃହରି ନିଜେ...? ତାଙ୍କ ପ୍ରେମ ପୁରଲିକା- ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟବତୀ ପ୍ରିୟତମା ରାଣୀ...? ପ୍ରେମାତୁରା-ରାଣୀଙ୍କର ପ୍ରିୟ ପ୍ରେମିକ- କରୁଆଳ...? ନା... କରୁଆଳର ମନମୋହିନୀ ରୂପମୟୀ ସେହି ନଗର ନାୟିକା...? ବିଧିରଞ୍ଜନ ଭିତରେ ଭିତରେ ସଞ୍ଚରିଗଲା ଏକ ଅଦୃଶ୍ୟ ସ୍ଥିତହସ। ଏଠି ସଂପର୍କଟା ତା'ହେଲେ କ'ଣ ମନଗହୀରରେ ଅନାଚାରକୁ ଘୋଡ଼ାଇ ରଖିଥିବା ପ୍ରବଞ୍ଚନାର ଏମିତି ଏକ ଅଭେଦ୍ୟ ଆକ୍ଷାଦନ...! ସେହି ଆକ୍ଷାଦନର ଅଭ୍ୟନ୍ତରରୁ ହିଁ ସେଦିନ ହୋଇଥିଲା ସୁମନିକାର ଅକଳ୍ପିତ ସ୍ବରୂପର ପ୍ରକାଶ। କିନ୍ତୁ ସୁମନିକାର ଆତ୍ମୀୟତାକୁ ଅରଟାଏ ବି ସଂଶୟର

ପରିସରକୁ ସେ ଆଣି ନ ଥିଲା କେଉଁଦିନ। ତେଣୁ ବିଧିରଞ୍ଜନ ତା'ପରଠାରୁ ଧରିନେଇଛି - ସନ୍ତୁଷ୍ଟରେ ଯାହା ଦିଶେ, ସବୁଗୁଡ଼ାକ ନିହାତି ସତ ନୁହେଁ।

ହସ୍ପିଟାଲ୍ ବେଡ୍‌ରେ କିଛିଦିନ ସଂଜ୍ଞାଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ରହିବାପରେ ହଠାତ୍ ତା' କୋଠରୀ ଭିତରେ ଯେତେ ଯାହା ଶବ୍ଦ - ସବୁ ତାକୁ ସେଦିନ ପରିଷ୍କାର ଶୁଣାଗଲା। ଆଖି ଦୁଇଟା ସିନା ମୁଦିହୋଇ ରହିଥିଲା, ହେଲେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ କ୍ଷଷ୍ଟ ହୋଇ କାନରେ ବାଜୁଥିଲା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ାକ। ସୁମନିକା ଆଉ ଧୂବପଦଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତାକୁ ଠିକ୍ ଶୁଣିପାରୁଥିଲା ସେ। ଦୁହଁଙ୍କର ବେଦନାକୁ କଣ୍ଠରୁ ରଣଝଣ ହୋଇ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ାକ ଯେମିତି ବିଞ୍ଚିହୋଇ ପଡୁଥିଲା ତା' କାନପାଖରେ।

- ମୋ ଉପରେ ତୁମେ କ'ଣ ଭରସା ରଖିପାରିଲ ନାହିଁ, ସୁନୁ...?

- ଭରସା ନ ଥିଲେ, ବାହାହେବା ଆଗରୁ ମୋ ନିଜକୁ ତୁମ ପାଖରେ ସମର୍ପିଦେଇଥାନ୍ତି କି...?

କ୍ଷଷ୍ଟ ଉତ୍ତର ଶୁଣାଗଲା ସୁମନିକାର।

- ତା'ହେଲେ ବିଧିରଞ୍ଜନକୁ ବାହା ହୋଇଗଲା କେମିତି?

- ପରିସ୍ଥିତିର ଚାପରେ। ଶେଷ ଶଯ୍ୟାରେ ପଡ଼ିଥିବାମୋମାଆର ଅବାଧ୍ୟ ହୋଇପାରିଲିନି। ମୋ ବାହାଘରର ଦିନ କେଇଟା ପରେ ସେ ଚାଲିଗଲା। ଜୀବନର ଶେଷବେଳେ ତାକୁ ଖୁସି କରିବା ପାଇଁ ମୋ ଦୀର୍ଘଦିନର ପ୍ରେମକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ପଛରେ ପକେଇଦେଲି।

ତା'ପରେ ନରମିଗଲା ଧୂବପଦର କଣ୍ଠସ୍ବର।

- ଗାଆଁ ଛାଡ଼ି ପଡ଼ିବାକୁ ମୁଁ ଦିଲ୍ଲୀ ଚାଲିଯିବା ପରେ ତୁମ ସହ ନିୟମିତ ଚିଠିପତ୍ରରେ ସଂପର୍କ ନ ରଖିବା ମୋର ଭୁଲ୍ ହୋଇଗଲା।

କିଛି ସମୟ ଯାଏ ପ୍ରାୟ ନିରବିଗଲେ ଦୁଇଜଣ। ଏହାପରେ ବିଧିରଞ୍ଜନକୁ ଶୁଣାଗଲା ସୁମନିକାର କାନ୍ଦୁରା ଧୀର କଣ୍ଠ “ଆଜି ତୁମକୁ ଏକ୍ସଟିଆ ପାଇଛି ବୋଲି ମନକଥା କହୁଛି। ଏମିତି ଗୋଟିଏ ଦିନ ମୋର ଆଜିଯାଏ ବିତିନାହିଁ, ଯେଉଁଦିନ ମୁଁ ତୁମ କଥା ଭାବିନାହିଁ। ବିଧିରଞ୍ଜନ ସହ ମିଳିତ ହେବାବେଳେ ମଧ୍ୟ କେବଳ ତୁମରି ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ମୋର ଅନୁଭବକୁ ଆସିଛି ସବୁଥର। ମୋତେ ଲାଗେ- ମୋର ଦେହ, ମନ ସବୁଗୁଡ଼ାକ ଥାଏ ତୁମରି ଆଶ୍ରେ ଭିତରେ।”

ଆହୁରି ତୀବ୍ର ହେଉଥିଲା ସୁମନିକାର ଶୋକୋଜ୍ଜ୍ବଳା। ଧୂବପଦ ତାକୁ ଆଶ୍ବାସନା

ଦେଲାଭଳି ଶୁଣାଯାଉଥିଲା ବିଧୁରଞ୍ଜନକୁ କହୁଥିଲା, “ତୁମ ବିବାହ ଖବର ପାଇବା ପରେ ବହୁତ କଷ୍ଟ ଲାଗିଥିଲା ମୋତେ। ବାପା-ମାଆଙ୍କର ମୁଁ ଗୋଟାଏ ପିଲା ଥିଲି - ତୁମେ ଜାଣିଛ। ସେଇଠି ଦିଲ୍ଲୀରେ ଚାକିରି ପରେ ମୋ ବାହାଘର ପାଇଁ ବାରମ୍ବାର ଚିଠି ପାଇଲି ବାପାଙ୍କଠାରୁ। କେବେ- ବର୍ଷେ, ଦୁଇବର୍ଷରେ ଗାଆଁକୁ ଆସିଲେ ମାଆ ସବୁଥର ବି ଜିଦ୍ କରୁଥିଲା ସେଥି ସକାଶେ। ମୁଁ କିନ୍ତୁ ରଖିପାରିଲି ନାହିଁ ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ କଥା। ସବୁଥର ଯାହା ଯେମିତି ବୁଝାଶୁଝା କରି ଚାଲିଯିବା ପରେ ମୋ ଅଫିସ୍ କାମ ଭିତରେ ନିଜକୁ ହଜେଇ ଦେଇ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲି ଭୁଲିଯିବାକୁ ସବୁକିଛି। ବାପା-ମାଆଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁପରେ ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ ସ୍ମୃତି ଓ ତୁମ ସ୍ମୃତି ଲାଗିଥିବା ସେହି ଗାଆଁଟାକୁ ସୁଦ୍ଧା ଭୁଲିଯିବାକୁ ଭାବିଲି। ତେଣୁ ବିକିପକେଇଲି ସେଠି ଥିବା ଜମିବାଡ଼ି ସବୁକୁ। ହେଲେ ଚାକିରିରେ ଅବସର ନେବାପରେ ମୋ ନିଃସଙ୍ଗ ଜୀବନରେ ମନ ଭିତରକୁ ତୁହାକୁ ତୁହା ପୁଣି ପଶିଆସିଲ ତୁମେ। ଚେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟ ନିକାଲି ପାରିଲିନି ସେହି ଭାବନାକୁ। ତେଣୁ ଆସିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲି ତୁମର ଏହି ସହରକୁ। ...ତୁମ ଦାମ୍ପତ୍ୟକୁ ଅତି ପାଖରୁ ଦେଖି ଈର୍ଷା ଲାଗେ ମୋତେ। ଅନେକ କିଛି ହରେଇଥିବାର ଗ୍ଳାନିରେ ଛଟପଟ ହୁଏ ମୁଁ।”

ତା’ପରେ କିଛି ସମୟର ନିରବତା ମଧ୍ୟରେ କେବଳ ସୁମନିକାର କୋହରଠା କାନ୍ଦ ବ୍ୟତୀତ କିଛି ଆଉ ଶୁଣାଯାଉ ନ ଥିଲା ବିଧୁରଞ୍ଜନକୁ। କେତେଦିନରୁ ମୁଦିହୋଇ ରହିଥିବା ତା’ର ଆଖିଯୋଡ଼ାକ ଏହାପରେ ମେଲିଗଲା ଧୀରେ ଧୀରେ। ତାକୁ ଦେଖାଗଲା- ଗୋଡ଼ପଟେ ତା’ ବେଡ଼ପାଖରୁ କିଛି ଛାଡ଼ି କାନ୍ଧକୁ ଲାଗି ପଡ଼ିଥିବା ଦୁଇଜଣିଆ ସୋଫାଟି ଉପରେ ବସିଥିଲେ ସୁମନିକା ଓ ଧ୍ରୁବପଦା। ମୁଣ୍ଡପଟୁ ଅଳ୍ପଟେକା ହୋଇଥିବା ତା’ ବେଡ଼ଟିରେ ବିଧୁରଞ୍ଜନ ଅର୍ଦ୍ଧଶାୟିତ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବାରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖିପାରୁଥିଲା ଦୁହିଁଙ୍କୁ। ବାଆଁ ହାତରେ ସୁମନିକାକୁ ନିଜ ଦେହ ଆଡ଼କୁ ଆଉଜେଇ ଧରିଥିଲା ଧ୍ରୁବପଦା। ତା’ କାନ୍ଦ ଉପରେ ମୁଣ୍ଡ ଲଦି ଆଉଜିପଡ଼ିଥିବା ସୁମନିକାର ବାମପଟ କାନ୍ଦଟାକୁ ଧ୍ରୁବପଦା ଆପୁଡ଼ାଉଥିଲା ଡାହାଣ ହାତରେ ଧୀରେ ଧୀରେ। ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପୁଣି ଆଖି ମୁଦିପକେଇଲା ବିଧୁରଞ୍ଜନ। ଭାବିଲା- ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଅଚେତନ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ସୁମନିକାର ମିଛ ଆତ୍ମୀୟତା ଅନ୍ତରାଳରୁ ଏ ସତଟାକୁ ସେ ଜାଣିପାରି ନ ଥାନ୍ତା ଜମା।

ଚିତ୍ ହୋଇ ବହୁ ସମୟ ବେଡ଼ରେ ପଡ଼ି ତାକୁ ଅସହଜ ଲାଗୁଥିବାରୁ ତା’ପରେ ଧୀରେ ହଲଚଲ ହେଲା ବିଧୁରଞ୍ଜନ। କଡ଼ ଲେଉଟାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ବୋଧହୁଏ। ସହସା ବିସ୍ମୟ-ଅଭିଭୂତ ହୋଇଉଠିଲେ ସୁମନିକା ଓ ଧ୍ରୁବପଦା। ଧ୍ରୁବପଦା ପ୍ରାୟ ଧାଇଁଗଲା ତା’ ଡିଉଟିରୁମ୍ ଆଡ଼କୁ। ନର୍ସ ଏବଂ ଡାକ୍ତରମାନଙ୍କ ମେଳରେ କେତେ କ’ଣ ପରୀକ୍ଷାନିରୀକ୍ଷା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ। ଦୁଇଦିନ ଅବଜରଭେସନ୍‌ରେ ରଖି ସେ ସୁସ୍ଥ ବୋଲି ତାକୁ ଡିସ୍‌ଚାର୍ଜ କରିଦିଆଗଲା ତା’ପରେ।

ଡାକ୍ତରଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ ଅନୁସାରେ ସୁସ୍ଥ ଥିଲେ ବି ନିରବି ଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ବିଧୁରଞ୍ଜନ। ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ କାହା ଆଡ଼କୁ ସେ ଆଉ ସିଧା ଚାହୁଁ ନ ଥିଲା। ସେ ତା’ର ଡୁବିରହିଥିଲା କେବଳ ତା’ ନିଜସ୍ବ ଭାବନାଗୁଡ଼ାକ ଭିତରେ- ଜୀବନର ଯେତେଯାହା ଅନୁଚିତ ଆଚରଣ ସବୁତକ ତା’ହେଲେ ନିରୁଜମନର ସାତତାଳ ଗହୀରରେ ଛଳନାର ଅଭେଦ୍ୟ ଆକ୍ଛାଦନ ମଧ୍ୟରେ ଛପି ଛପି ଥାଆନ୍ତି ଏଇମିତି! କେବେ କେମିତି ଅସତର୍କ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଅକସ୍ମାତ୍ ଫିଟିପଡ଼ୁଛି ସିନା, ତାକୁ ନ ହେଲେ ଭେଦିବ କିଏ...? ଅସତର୍କ ସୁମନିକାର ମନଗଣ୍ଟିଲିରୁ ଛାଆଁକୁ ସେଗୁଡ଼ାକ ଏବେ ବାହାରି ଆସିବାରୁ ସେ ଜାଣୁଛି ଯେ ସୁମନିକା କେଉଁଦିନ ବି ତା’ର ପତ୍ନୀ ହିଁ ନ ଥିଲା। ବିଧୁରଞ୍ଜନ ନିଜେ ମଧ୍ୟ କେବେ ତା’ର ପତି ହୋଇପାରିନି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ। ହସ୍ପିଟାଲର କ୍ୟାବିନ୍ ଭିତରେ ସୁମନିକା ନିଜ ତୁଣ୍ଡରେ ତ ଖୋଲିକରି କହିଛି ସେ କଥା। ସୁମନିକାର ଚେତନା ମଧ୍ୟରେ ବିଧୁରଞ୍ଜନ ସ୍ବାମୀ ସ୍ଥାନରେ ଥିଲା ଆଉ କେଉଁଦିନ...? ତା’ ସହ ଅତିବାହିତ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସୁଦ୍ଧା ସୁମନିକା ତା’ ସାଥରେ ନ ଥିଲା। ବରଂ ମନେମନେ ଧ୍ରୁବପଦର କୋଳରେ ହିଁ ସେ ବିତେଇଛି ସେହି ସମୟତକ। ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ତା’ ଛାତିରୁ ପୋଛିହୋଇ ଲିଭିପାରିନି ଧ୍ରୁବପଦା ସହ ତା’ର ତାରୁଣ୍ୟ-ଉଜ୍ଜ୍ବଳ ମାଦକ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ଅନୁଭବ। ତଥାପି ଝୁରି ହେଉଛି ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ ଅତିକ୍ରାନ୍ତ ସେହି ସଂପର୍କକୁ। ତେଣୁ ବିଧୁରଞ୍ଜନ ସେବେଠାରୁ ଧରିନେଇଛି- ସୁମନିକା ଓ ସେ ଯଥାର୍ଥ ଜୀବନରେ କେବେ ପତି-ପତ୍ନୀ ନ ଥିଲେ। ଗୋଟାଏ ନାଟକରେ ଏଯାଏ ପତି-ପତ୍ନୀ ଚରିତ୍ରରେ ଖାଲି ଅଭିନୟ କରୁଥିଲେ ମାତ୍ର, ବାସ୍ତବ ଜୀବନରେ କିନ୍ତୁ ସେ ଦୁହେଁ - କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସଂପର୍କ ନ ଥିବା କେବଳ ଜଣେ ନାରୀ ଓ ଜଣେ ପୁରୁଷ। ଏହା ବ୍ୟତୀତ

ଅଲଗା କିଛି ବି ସଂପର୍କ ଆଉ ନାହିଁ ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ।

ବର୍ଷକ ତଳେ ସେଇ ସକାଶେ ବିଧୁରଞ୍ଜନ ଉଠିଆସିଛି ଛାତ ଉପରର ଏହି ଏକଣା କୋଠରିଟା ଭିତରକୁ। ଘରେ କାମଦାମ କରୁଥିବା ଲୋକଟି ସବୁଦିନ ତା’ ପାଇଁ ଉପରକୁ ଖାଦ୍ୟ ଆଣି ଆସେ ଏବଂ କିଛି ସମୟ ବାହାରେ ଅପେକ୍ଷା କରେ। ସେ ଖାଇସାରିବା ପରେ ବାସନ ନେଇ ଚାଲିଯାଏ। ବିଧୁରଞ୍ଜନ ତୁଣ୍ଡ ଖୋଲି ପଦେ କିଛି କୁହେ ନାହିଁ କେବେ। ପ୍ରଥମେ ଅଳ୍ପକିଛି ଦିନ ସୁମନିକା ଛାତ ଉପରର ଏହି କୋଠରିକୁ ଆସିଥିଲେ ବି ଆଖି ଉଠେଇ ଥରେ ସୁଦ୍ଧା ବିଧୁରଞ୍ଜନ ଚାହିଁନାହିଁ ତା’ଆଡ଼େ। ଦୃଷ୍ଟି ତା’ର ସବୁବେଳେ ନିବନ୍ଧ ଥାଏ ଚଟାଣ ଉପରେ ଥାକହୋଇ ରହିଥିବା ପୁସ୍ତକ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି ଗୋଟିକର ଉଜ୍ଜ୍ବଳ ପୃଷ୍ଠା ଉପରେ। କୋଠରି ଭିତରେ ଓ ବାହାରେ - ସବୁଆଡ଼େ କେବଳ ଅଖଣ୍ଡ ନିରବତା। ତା’ର ନ ଥାଏ କାହାକୁ କିଛି କହିବାର କିମ୍ବା ଶୁଣିବାକୁ ବି ନ ଥାଏ କିଛି କାହାଠାରୁ। ସେଥିଲାଗି ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କ ଭାବନା ଅନୁସାରେ ଅସୁସ୍ଥମସ୍ତିଷ୍କ ବିବେଚିତ ହେଲେ ବି ସେ କିନ୍ତୁ ଧରିନେଇଛି- ଏ ଅସୀମ ବିଶ୍ବରେ ପରମାଶୁଠାରୁ ମଧ୍ୟ କେତେ ସହସ୍ରଗୁଣ କ୍ଷୁଦ୍ରାତିକ୍ଷୁଦ୍ର ସେ ଗୋଟିଏ ଏକକ ସତ୍ତା। ଜନ୍ମ-ମୃତ୍ୟୁ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର କାଳଖଣ୍ଡ ପୂର୍ବରୁ ନ ଥିଲା ତା’ର କାହା ସହ ସଂପର୍କ ଏବଂ ପରେ ମଧ୍ୟ ରହିବନି କାହା ସଙ୍ଗେ କିଛି।

ସେଇ ସକାଶେ ଜୀବନର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସମୟଟାକୁ ବି ସଂପର୍କର କୌଣସି ଗଣ୍ଠିରେ ଗଢ଼ଠାଇ ରଖିବା ତା’ ପାଇଁ ଅସମୀଚୀନ ନିଷ୍ପତ୍ତି। ରାଜା ଭର୍ତ୍ତୃହରିଙ୍କ ପରି ସେ ମୁକ୍ତସଙ୍ଗ, ସକଳ ମୋହମାୟା-ବନ୍ଧନବର୍ଜିତ। କଟୁଆଳ ପ୍ରତି ପ୍ରୀତିମଗ୍ନା ରାଣୀଙ୍କ ମନର ଅଭେଦ୍ୟ ଆକ୍ଛାଦନ ଅନ୍ତରାଳରୁ ରାଜା ଭର୍ତ୍ତୃହରି ଯେଉଁ ଅବୈଧ ପ୍ରଣୟର ସୂଚନା ପାଇ ଯୌବନରେ ମୋହାନ୍ଧକାରରୁ ମୁକୁଳି ଆଲୋକରେ ସନ୍ଧାନ ପାଇଗଲେ, ସେମିତି ସଙ୍ଗେତ ଅବଶ୍ୟ ବିଧୁରଞ୍ଜନ ପାଇଲା ବହୁ ବିଳମ୍ବରେ - ପ୍ରୌଢ଼ତ୍ବକୁ ଅତିକ୍ରମି ଯାଉଥିବାବେଳେ। ତଥାପି ଜ୍ଞାନ-ଗରିମାରେ ରାଜା ଭର୍ତ୍ତୃହରିଙ୍କ ସଦୃଶ ସିନା ସେ ହୋଇପାରିବନି, ହେଲେ ସଂସାର ପ୍ରତି ବୈରାଗ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଚାର କଲେ - ବିଧୁରଞ୍ଜନ ସେପରି ଆଉଜଣେ ହୋଇସାରିଛି ନିଷ୍ପତ୍ତି।



ଅପତ୍ୟ

ଦେବବ୍ରତ ଦାସ



ଦ୍ଵିତୀୟ ନା ତୃତୀୟ ପୃଷ୍ଠାରେ ଦେଖିଲା ଏକ ଖବର। ଅତିହ୍ନା ଯୁବତୀର ଦୁଃଖ ଓ ହତ୍ୟା। ମାର୍କୋଶା ଜାତୀୟ ରାଜପଥ କଡ଼ରେ ପଡ଼ିଛି ଶବ। ଅପରାଧୀଙ୍କୁ ଧରିବା ପାଇଁ ତଦନ୍ତ ଆରମ୍ଭ କରିଛି ପୋଲିସ୍। ଖବରଟି ପଢ଼ିଦେଇ ଚିହ୍ନି ଉଠିଲା ଗଗନ। ତା' ଛାତି ଦାଣିଆଅଜାର ଢୋଲ ପରି ଦାଉଁଦାଉଁ ହେଉଥିଲା। ଡରରେ, ଆଶଙ୍କାରେ ଛାତି ତା'ର ବିନ୍ଧି ଯାଉଥିଲା। ସେଇଠି ଖବରକାଗଜଟିକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଇ ସାଇକେଲ୍ ପେଡାଲ୍ ମାରିଲା ଗଗନ। ଯେମିତି ଟ୍ରେନ୍ ଫେଲ୍ ହେଇଯିବ, ଯେମିତି ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଡେରି ହେଇଯାଇଛି, ଯେମିତି କେହିଜଣେ ଅତି ନିଜଲୋକ ସତ୍ତକ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ଚାଲିଯାଉଛି। ଖାଲଦିପ ନ ମାନି ଗୁଲି ଭଳି ସାଇକେଲ୍ ଚାଲିଛି ତା'ର। ସୋରର ଟ୍ରେକର ଷ୍ଟାଣ୍ଡକୁ ଆଉ ବୋଧେ ଆଉ ଦେହ କିଲୋମିଟର ଖଣ୍ଡେ ଥାଏ କି କ'ଣ। ଖବ୍ କରି ସାଇକେଲ୍ ଚେନ୍‌ଟା ଛିଡ଼ିଯାଇ ଖଡ଼ଖଡ଼

ହେଇ ଗୋଡ଼େଇଗଲା। ଶଃ...। ସମୟର ଘୋର ଅଭାବ ଥିଲାବେଳେ ହିଁ ଏମିତି କାହିଁକି ହୁଏ? ବିରକ୍ତ ହେଇ ପୁଣି କାନମୁଣ୍ଡ ଆଉଁଶି ଓହ୍ଲେଇପଡ଼ି କିଛିବାଟ ଗଡ଼େଇ ଗଡ଼େଇ ଗଲାପରେ ସୋର ବଜାରର ରମେଶଭାଇ ସାଇକେଲ୍ ଦୋକାନରେ ତାକୁ ସଜାଡ଼ିବାକୁ କହିଦେଇ ଟ୍ରେକର ଷ୍ଟାଣ୍ଡ ଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ିଚାଲିଲା ଗଗନ।

ଟ୍ରେକର ପଛରେ ଓହ୍ଲିଥାଏ ଗଗନ। ତା' ନାକକୁ ଆଉ ଅସ୍ଥିର କରିପାରୁ ନ ଥାଏ ପାଖରେ ଲଦି ହେଇପଡ଼ିଥିବା ଲୋକଙ୍କ ଝାଳଗନ୍ଧ, ରାସ୍ତାରେ ପଡ଼ିରହି ଆହୁରି ଆହୁରି ଖଣ୍ଡଖଣ୍ଡ ହେଇଯାଇ ପଚାଗନ୍ଧ ଛାଡୁଥିବା କୁକୁର ବିରାଡ଼ିଙ୍କ ମରଗରୀର। ତାକୁ କିନ୍ତୁ ବିରକ୍ତ କରୁଥାଏ ମଝିରେ ମଝିରେ ଗାଡ଼ି ରଖି ଲୋକ ଉଠାଉଥିବା ଡ୍ରାଇଭର ଉପରେ। ଏକରେ ବେଳେ ନାହିଁ, ଦୁଇରେ ଜାଗା ନାହିଁ। ତା'ପରେ ପୁଣି ଏତେ ଲୋକଙ୍କୁ ଉଠାଉଥାଏ ଡ୍ରାଇଭର।

ହେଲେ କିଛି କହିପାରୁ ନ ଥାଏ ଗଗନ। ଗୋଟେ ପ୍ରକାରର ଅତିହ୍ନା ବିଷାଦ ଘାରିଥିଲା ତାକୁ। ତା' ଅଜାଣତରେ କେତେବେଳେ ତା' ଆଖି ଜଳେଇ ଆସୁଥାଏ। କେତେବେଳେ ତା' ମୁଣ୍ଡ ବିଚଳିତ ହେଇଯାଉଥାଏ। ମନେପଡୁଥାଏ ତା'ର ଶେଷ ଚିଠିର ଶେଷ ଧାଡ଼ି- 'କେଜାଣି କେବେ ଦେଖାହେବ କି ନାହିଁ। କିନ୍ତୁ ଗୋଟେ କଥା ସତ ଯେ ଜୀବନରେ ମୁଁ କେବଳ ଜଣକୁ ହିଁ ଭଲପାଇଛି, ସିଏ ହେଉଛନ୍ତି ତୁମେ।' ବିଚରା ଥଣ୍ଡା ପବନ ତାକୁ ଅରେଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ କିନ୍ତୁ ସିଏ ଅବୋଧ କ'ଣ ଜାଣେ ପ୍ରେମିକକୁ କେହି କ'ଣ ଅରେଇପାରେ କେବଳ ପ୍ରେମିକା ଛଡ଼ା!

ମାର୍କୋଶା ଥାନାରେ ପଚାରିଉତାରି ବୁଝିବା ପରେ ଗଗନ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲା ଯେ ଗତକାଲି ଯେଉଁ ଧର୍ଷିତା ଝିଅଟିର ମରଗରୀର ଏଇ ରାଜପଥ ପାଖରେ ପଡ଼ିଥିଲା ସିଏ ମିତା ନୁହେଁ। ତାଙ୍କ ଘର ସୋହଲଭଉଣୀ ପାଖାପାଖି କେଉଁ ଏକ ଗାଁରେ। ସେଇଠୁ ଘଡ଼ିଏ ନିଃଶ୍ଵାସ

ମାରି ଫେରିଲା ଗଗନ। ସୋର ଟ୍ରେକର
 ଷ୍ଟାଣ୍ଡରେ ଓହ୍ଲେଇ ସାଇକେଲ୍ ସଜାଡ଼ି ଘରମୁହାଁ
 ହେଲା ଗଗନ। ସେଇଠୁ ଫେରିଲାବେଳେ
 ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ତା’
 ସମଗ୍ର ଶରୀରକୁ ଚହଲେଇ ଦେଉଥିଲା-
 ଯଦି ସେଇ ଝିଅଟି ଜାଗାରେ ମିତା ଥାଆନ୍ତା
 ତା’ହେଲେ! ତା’ର ପରିଣତି ସେ ଭାବି ହିଁ
 ପାରୁ ନ ଥିଲା। ଫିଅର ତା’ ଆଖି ଜଳେଇ
 ଆସୁଥିଲା ତା’ ଅଜାଣତରେ। ଫିଅର ତା’
 ଛାତି ଦାଉଁଦାଉଁ ହେଉଥିଲା ଖୁବ୍ ଜୋର୍ରେ।
 ଫିଅର ତା’ ସାଇକେଲ୍ ଅଟକିଯାଉଥିଲା ସୁଦ୍ଧା
 ବାଟ ମଝିରେ ତା’ ଅଗୋଚରରେ। ଫିଅର
 ନିଜକୁ ଫେରିପାଇଲା ପରେ ସିଏ ଅନୁଭବ
 କରୁଥିଲା ତା’ ଛାତି ଭିତରେ ନିଆଁ ପରି କ’ଣ
 ଗୋଟେ ଅହରହ ଜଳୁଛି। ଫିଅର ଲିଭେଇବାକୁ
 ଚେଷ୍ଟାକରି ମଧ୍ୟ ସିଏ ବିଫଳ ହେଉଛି।
 ଫିଅର ... ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଘରକୁ ଫେରି ଦେଖେ
 ତ ସେଇମିତି ବୋଉ ଶୋଇଛି କୁରରେ।
 ମନେପଡ଼ିଲା ତା’ର ସେ ଔଷଧ ଆଣିବାକୁ
 ବାହାରିଥିଲା ବଜାର। ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ ପୁଣି
 ସାଇକେଲ୍ ମାରି ଧାଇଁଲା ବଜାର।

ଏହି ଘଟଣାର କିଛିଦିନ ପରେ ଦିନେ
 ସକାଳକୁ କେବଳ ସାଇକେଲ୍ ଛିଡ଼ା ହେଇଥିଲା
 ଗଗନ ଦୋକାନ ସାମ୍ନାରେ। ଦୋକାନ ଖୋଲା
 ଥିଲା। ହେଲେ ଆଖପାଖରେ କେଉଁଠି ବି ଗଗନ
 ନ ଥିଲା। କୁଆଡ଼େ ଗଲା? କାହିଁକି ଗଲା? ତାକୁ
 ଖୋଜିବାକୁ ଗଲା ନା ତାକୁ ନେଇ କେଉଁ ଏକ
 ଅଜଣା ଜାଗାରେ ଲୁଚିଗଲା? ନା ସତରେ
 ତାକୁ କେହି ଗୁଣିଗାରେଡ଼ି କରି ନେଇଗଲେ!
 ନା ସିଏ ପାଗଳ ହେଇ କୁଆଡ଼େ ପଳେଇଲା!
 କେହି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ। ବଜାରରେ ଲୋକ କୁହନ୍ତି
 ଦୋକାନ ଚାଲିଲା ନାହିଁ ବୋଲି ହତାଶ ହେଇ
 କୁଆଡ଼େ ପଳେଇଲା। ଗାଁଲୋକ କୁହନ୍ତି ଗଗନ
 ହଠାତ୍ ଦିନେ କୁଆଡ଼େ ହଜିଗଲା। ଭୋଲାଦା’
 ବୋଉ କୁହେ ତାକୁ କେହି ଗୁଣିଗାରେଡ଼ି କରି
 କୁଆଡ଼େ ନେଇଗଲା। ହେଲେ ଅସଲ ରହସ୍ୟ
 କ’ଣ ସେକଥା କେହିବି ଜାଣି ନାହାନ୍ତି। ଆଉ
 ଈଶ୍ବର? ସିଏ ସବୁ ଜାଣନ୍ତି। ହେଲେ କିଛି
 କୁହନ୍ତି ନାହିଁ। ଆହା ଠିକଣା ବେଳରେ ଠିକଣା
 ଲୋକକୁ ଈଶ୍ବର କାଳେ ସବୁକିଛି କହିଦିଅନ୍ତେ
 ଭଲା!

(୭)

ଏ ଜୀବନରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଚିଜ
 ଅଛି, ଯାହା ଚିରନ୍ତନ

ଭୋଲାଦା’ ବୋଉ ପାଦ ଉଠେଇ
 ଉଠେଇ ଆଗେଆଗେ ଚାଲିଥାଏ। ପଛରେ
 ନଟିଆମାମୁ। ଶାଳରୁଆ ପାରେଇଲା ବେଳକୁ

ଦିନ ଦୁଇଘଡ଼ି ହେଲାଣି। ରାସ୍ତାକଡ଼ ବିଲରେ
 ରୁଆପୁତା କାମ ଚାଲିଲାଣି। କାହା ବିଲରେ
 ମଇ ଦିଆ ହେଉଥାଏ। କାହା ବିଲରେ ତଳି
 ପକା ହେଉଥାଏ। ଧାନ ବୁଣା ହେଉଥିବା
 ବିଲରେ ହାତେ ଲେଖାଏ ବଢ଼ିଗଲାଣି
 ଧାନଗଛ। ଏସବୁ ଦେଖି ନଟିଆର ଭାଆରି
 ମନେପଡ଼ିଲା ଅଧାରେ ପଡ଼ିଥିବା ତା’ ବିଲର
 ରୁଆପୁତା। କେଜାଣି ସେମିତି ଥିବ କି କ୍ଷେତ୍ର
 ପଶିଯାଇ ସବୁ ଡୁସୁରୁପାତ କରିଥିବା
 ନଖମଉସାକୁ ତ କହି ଆସିଥିଲା ବାକିଥିବା
 ବିଲରେ ମଜୁରି ପକେଇ ରୁଆପୁତା କାମ
 ଆଗକୁ ବଢ଼େଇଦେବା। ହେଲେ ନଖମଉସା
 ସେତେକ କରିଥିବ କି ନାହିଁ କିଏ ଜାଣେ।
 ପାଖ ବିଲକୁ ଅନେଇରହି ଆଗକୁ ଆଗକୁ
 ପାଦ ପକେଇ ଚାଲୁଥିଲାବେଳେ ଝୁଣ୍ଟିପଡ଼ିଲା
 ନଟିଆମାମୁ। ନଖକୋଣ ଫାଟିଯାଇ ପିଟିପିଟି
 ରକ୍ତ ଝରିଲା। ବ୍ୟାଗରୁ ଗାମୁଛା କାଢ଼ି ତା’ର
 ଧଡ଼ି ଚିରିଲା ଓ କନାଟି ଗୁଡ଼େଇଦେଲା ବୁଢ଼ା
 ଆଙ୍କୁଠିରେ। ରାସ୍ତାକଡ଼କୁ ବସିପଡ଼ି କିଛି ସମୟ
 ଚାପି ଧରିଲା ସେଇ ନଖକୋଣକୁ। କିଛି
 ସମୟର କସରତ ପରେ ରକ୍ତ ବନ୍ଦ ହେଲା।
 ସେତେବେଳକୁ ବହୁଦୂରକୁ ଚାଲିଯାଇଥାଏ
 ଭୋଲାଦା’ ବୋଉ। ଖାଲିଯାହା ଅତୀତ ପରି
 ଝାପ୍‌ସା ଦିଶୁଥାଏ ତା’ର ପୁରୁଣା ରଙ୍ଗଛଡ଼ା
 ଶାଢ଼ି। ନଟିଆ ଭାବିଲା ମଣିଷ ନିଜ ପୁଅଝୁଅ
 ପଛରେ କ’ଣ ଏତେ ପାଗଳ ହେଇପାରେ ଯେ
 ବାକି କେହି ମଲେଗଲେ ତାଙ୍କ ଆଖିକୁ ଦିଶେ
 ନାହିଁ? ମଣିଷ ଭଲପାଇବାରେ ବି ଏତେ
 ସ୍ୱାର୍ଥପର ହେଇପାରେ?

ନଟିଆମାମୁ ତାକୁ ଅନେଇ ରହିଲା
 କିଛି ସମୟ। ଯେମିତି କେତେଥର ତା’
 ନିଜ ମନ ଭିତରେ ଗୋଟେ ଘମାଘୋଟ
 ଲଢ଼େଇ ଚାଲେ। କାହିଁ କେତେବର୍ଷ ତଳେ
 ହଜିଯାଇଥିବା ନିଜ ଭଣଜା ଗଗନକୁ ଖୋଜି
 ପାଇ ଆଣିବା ଓ ନ ପାଇବାର ଆଶାରେ
 ଖୋଜିବା ଛାଡ଼ିଦେବା ଭିତରର ଲଢ଼େଇ।
 ମନେମନେ ମାମୁ ଭାବେ ଗୋଟେ ମଣିଷ
 ଆଉଗୋଟେ ମଣିଷକୁ କେତେକାଳ ବା ଏମିତି
 ଖୋଜିପାରେ। ସୁଉଦୁ ଶୁଖିଲାଟାରେ! ହେଲେ
 ନଟିଆମାମୁର ସବୁଯାକ ପରୀକ୍ଷାନିରୀକ୍ଷା,
 ସବୁଯାକ ଦୃଢ଼ ଓ ଅବସୋସ ତା’ ଭଉଣୀ
 ପାଖରେ ଆସି ଫେଲ୍ ମାରିଯାଏ। ଅସମ୍ଭବ
 ଧୈର୍ଯ୍ୟ। ଅସୀମିତ ମାତୃଶକ୍ତି ଏବଂ ସବୁ
 ଗଣିତର ସୀମା ଆରପଟରେ ତା’ ଭଉଣୀ।
 ଜମା ବି ହାରିବାକୁ, ଏପରିକି ଈଶ୍ବରଙ୍କ ଠାରୁ
 ମଧ୍ୟ ହାରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନ ଥାଏ ତା’ ଭଉଣୀ।
 ନିଜେ ନଟିଆମାମୁ ବେଳେବେଳେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ

ହୁଏ ନିଜ ଭଉଣୀକୁ ଦେଖି। କେଜାଣି କେଉଁଠୁ
 ଏତେ ଶକ୍ତି ଆଣେ ସିଏ!

ଛୁଟେଇ ଛୁଟେଇ କିଛି ସମୟ ଚାଲିଲା
 ପରେ ଗୋଟେ ଗାଁ ଆସିଲା। ପ୍ରାୟତଃ ସବୁ
 ନଡ଼ାଛପର ଘର। କାହାର ମାଟିକାଢ଼। କାହାର
 ଛାଟବାଡ଼। କିନ୍ତୁ ପ୍ରାୟ ସବୁଘରର କାଢ଼ରେ
 ଝୋଟି ପଡ଼ିଛି। ସବୁଘରର ଦୁଆରମୁହଁ ବନ୍ଦରେ
 ଆମ୍ବପତ୍ର କଳସ, ଦୂବ ଓ ଫୁଲ ଥୁଆ ହେଇଛି।
 ରଙ୍ଗବେରଙ୍ଗର ତୁଳସୀ ଚଉଁରାଟେ ଅଛି।
 ଏଇଟା କଅଣ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶାସନ! ନିଜକୁ ନିଜେ
 ପଚାରିହେଲା ନଟିଆ। ସେତେବେଳକୁ ସିଏ
 ଏକପ୍ରକାରେ ହଜେଇ ସାରିଲାଣି ଭୋଲାଦା’
 ବୋଉକୁ। କାହିଁ ଆଖି ପାଇଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ତ
 ଦିଶୁ ନ ଥାଏ ସିଏ। କୁଆଡ଼େ ବା ଆଉ ଯିବ।
 ଏହି ଗାଁରେ ଜଣଜଣିକା ପଚାରୁଥିବ ତା’ରି
 ପୁଅ କଥା। ଥକିଯାଇ ଘଡ଼ିଏ ବସିପଡ଼ିଥିବ
 କାହା ବାରଣ୍ଡାରେ। ନ ହେଲେ କେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ
 ସହିତ ଗପୁଥିବ ତା’ ହଜିଲା ପୁଅର ପିଲାଦିନ
 କଥା। ତାକୁ ହରେଇଦେବାର କଥା। ତା’ ଫଟା
 କପାଳର କଥା। କେତେଥର ତାକୁ ଖୋଜି
 ପାଉପାଉ ପୁଣି ହାତପାହାନ୍ତାରୁ ହରେଇ
 ଦେଇଥିବାର କଥା। ତାକୁ ଖୋଜିଖୋଜି
 ନିଜକୁ ହଜେଇ ଦେଇଥିବାର କଥା। ଗୋଟେ
 ଜୀବନରେ ତ କେତେକ’ଣ ଘଟେ। ସେସବୁ
 ଘଟଣା ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ଘଟଣା ପାଖରେ
 ଯେମିତି ଅଟକି ଯାଇଛି ତା’ ଜୀବନ।

ଘଡ଼ିଏ ବସି ଚାରି ପାହୁଣ୍ଡ ଚାଲି ପୁଣି ଦଣ୍ଡେ
 ବସି ଆଉ ଛଅ ପାହୁଣ୍ଡ ଚାଲୁଥାଏ ନଟିଆମାମୁ।
 ବୁଢ଼ା ଆଙ୍କୁଠିଟା ଆଗ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଦରଜ
 କରିବା ଆରମ୍ଭ କଲାଣି। ରାସ୍ତାର ଧୂଳିମାଟି
 ରକ୍ତ କପଡ଼ାରେ ଭେଦିଯାଇ ବଳଦ ଫଡ଼ିଆର
 ଫାଟୁଆ ଭଳି ଦିଶିଲାଣି। ଛୁଟା ଗୋଡ଼ରେ
 କାହିଁ କେଉଁକାଳରୁ ହଜିଯାଇଥିବା ଭଣଜାକୁ
 ଖୋଜିବ ମଣିଷ ନା ଏକା ନିଃଶ୍ୱାସରେ ତାକୁ
 ଖୋଜି ଆଣିବାକୁ ବାହାରିଥିବା ତା’ ବୋଉକୁ
 ଖୋଜିବ। ଗାଁ ଭିତରେ ପହଞ୍ଚିଲାବେଳକୁ
 ନଟିଆ ଦେଖିଲା ଗୋଟେ ଛିଆ ହେଇ ନ ଥିବା
 କି ଲିପାପୋଛା ହେଇ ନ ଥିବା ଗୋଟେ ପୁରୁଣା
 ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଘରର ବାରଣ୍ଡାକୁ ଆଉଜିହେଇ
 ସୁଉଦୁ ତଳେ ବସିପଡ଼ିଛି ତା’ ଭଉଣୀ। ବାରଣ୍ଡା
 ଉପରେ ଗୋଟେ ଆସନରେ ବସିଛନ୍ତି ଜଣେ
 ବୟସ୍କ ବୃଦ୍ଧ। କପାଳଠୁ ନାକ ଅଗ ଯାଏଁ ଗୋଟେ
 ଲମ୍ବା ଚିତା। ଦୁଇ ବାହୁରେ ମହାଦେବଙ୍କ ଚିତା।
 ବେକରେ ଚନ୍ଦନଟିପା। ଉପରେ ଖାଲି ଦେହ।
 ତଳେ ଯାହା ସଜିଲ୍ କରି ପିନ୍ଧାହେଇଥିବା
 ଧୋତି ଖଣ୍ଡେ। ଧ୍ୟାନମୁଦ୍ରାରେ ବସିଛନ୍ତି ବାବା।
 ତାଙ୍କ ପାଦ ପାଖକୁ ମୁଣ୍ଡରଖି ବସିଛି ଭୋଲାଦା’

ବୋଉ। ନଚିଆକୁ ଏ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ଏମିତି ଲାଗିଲା ଯେମିତି ସାକ୍ଷାତ୍ ମହାଦେବ ବସିଛନ୍ତି ଧ୍ୟାନମୁଦ୍ରାରେ। ଆଉ ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ନିଜ ଗୁହାରି ଜଣେଇବାକୁ ଯାଇ ବସିପଡ଼ିଛି ତା' ବିଚରା ହତଭାଗିନୀ ଭଉଣୀ।

ନଚିଆ ଛୁଟେଇ ଛୁଟେଇ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା ଜାଗା ମୁଣ୍ଡରେ। ତାକୁ ଦେଖି ଭୋଳାଦା' ବୋଉ ଆଖି ଠାରରେ ପଚାରିଲା- କେଉଁଠି ଥିଲୁ ଏତେଯାଏଁ? ନଚିଆ ସେଇମିତି ଆଖି ଠାରରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା, “ନାହିଁ ଲ ଅପା! ଆସୁଥିଲି ଆଉ।” ସେଇଠୁ ତା' ଅପା ତାକୁ ବଡ଼ବଡ଼ ଆଖିରେ ଅନେଇ ପୁଣି ମୁହଁ ବୁଲେଇନେଲା ବାବାଙ୍କ ପାଖକୁ। ନଚିଆ ଭାବୁଥାଏ କାହିଁକି ତା' ଅପା ଏମିତି ଯେଉଁଠି ଦେଖୁଛି ଏ ବାବାଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ିଯାଉଛି କିଛି ବୁଝିହେଉ ନାହିଁ। ଏ ବାବାମାନେ ଯଦି ସତ କୁହନ୍ତେ ତା'ହେଲେ ସିଏ କେବେଠାରୁ ତା' ପୁଅକୁ ପାଇସାରନ୍ତାଣି। ସେ ଆଗକାଳରେ ବାବାମାନେ ଥିଲେ ଗୋଟେ ପ୍ରକାରର। ଯାହା ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଉଥିଲେ ଫଳୁଥିଲା। ଅଭିଶାପ ଦେଉଥିଲେ ବି ଫଳୁଥିଲା। କିଛି ଭବିଷ୍ୟବାଣୀ କରୁଥିଲେ ତାହା ସତରେ ଘଟୁଥିଲା। କିନ୍ତୁ ଆଜିକାତେବ୍ରେ ଯେଉଁଠି ଦେଖିବ ସେଇଠି ଭଣ୍ଡବାବା ସବୁ ବୁଲୁଛନ୍ତି। ଦିନଯାକ ଲୋକଙ୍କୁ ମିଛସତ କହି ଭୁଆଁବୁଲେଇ ପଇସା ନେଇଯିବେ। ରାତିହେଲେ ତାଙ୍କ ଅସଲ ରୂପକୁ ଆସିବେ। ଏମିତି ସବୁ କ'ଣ ନାହିଁ କ'ଣ ଭାବିହେଇ ଆଗକୁ ଅନେଇ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଥିଲା ନଚିଆ। ହଠାତ୍ ବାମପଟରୁ ଗୋଟେ ଗମ୍ଭୀର ସ୍ଵର ଶୁଭିଲା। ନଚିଆ ଚମକି ପଡ଼ିଲା। ବାବା କହିଲେ, “ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ଵାସ ହେଉନାହିଁ ଯଦି ତେବେ ଯାଇପାର ତୁମେ ଅଧମ।” ଚଅଟ କରି ଭୋଳାଦା' ବୋଉ ନଚିଆ ଆଡ଼କୁ ବଡ଼ବଡ଼ ଆଖିରେ ଅନେଇ ରହିଲା। ନଚିଆ ବୁଝିପାରି ବାବାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ବସିପଡ଼ିଲା।

ଗୋଟେ ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ଵାସ ପରେ ବାବା ତାଙ୍କ ଡାହାଣହାତଟି ଭୋଳାଦା' ବୋଉ ମୁଣ୍ଡରେ ରଖି କିଛିକ୍ଷଣପାଇଁ ପୁଣି ଧ୍ୟାନମୁଦ୍ରାକୁ ଗଲେ। କିଛି ସମୟପରେ ହାତ ହଟେଇ ନେଇ ଆଖିଖୋଲି କହିଲେ- ଜାଣିଲି ତୋ ଦୁଃଖ! ହେଲେ ଦୁଃଖ ତ ଚିରଞ୍ଜୀବୀ। ଦୁଃଖ କାହାର ନାହିଁ କହା ଆଜକୁ ଅନେକ ବର୍ଷ ତଳେ ଗୋଟେ ରାଜ୍ୟରେ ଜଣେ ନାରୀ ଜଣେ ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ତାଙ୍କର ଧର୍ମପତ୍ନୀ ରହୁଥିଲେ। ତାଙ୍କର ବର୍ଷକର ଗୋଟିଏ ପୁତ୍ର ସନ୍ତାନ ଥିଲା। ଦିହେଁ ନିଜ ପୁତ୍ର ସନ୍ତାନକୁ ଖୁବ୍ ଗେହ୍ଲା କରୁଥିଲେ। କିଏ ବା ନ କରେ। ପୁଅଟିଏ ତ ପୁଅଟିଏ। ମା'ଟିଏ ତ ମା'ଟିଏ।

ହଠାତ୍ ଦିନେ ତାଙ୍କ ପୁତ୍ର ସନ୍ତାନ କେଉଁ ଏକ ଅଜଣା ରୋଗରେ ପଡ଼ିଲା। ଯେତେ ଯୁଆଡ଼େ ବଇଦ ଦେଖେଇଲେ ବି ଭଲ ହେଲା ନାହିଁ। ଶେଷରେ ଦିନେ ପୁଅଟି ମୃତ୍ୟୁବରଣ କଲା। ନିଜର ଏକମାତ୍ର ପୁତ୍ର ସନ୍ତାନକୁ ହରେଇ ପାଗଳପ୍ରାୟ ହେଇଗଲେ ତାଙ୍କ ମା'। ନିଜ ମୃତ ପୁତ୍ର ସନ୍ତାନକୁ କୋଳରେ ନେଇ ଘରଘର ବୁଲିଲେ। ଯାହାକୁ ଦେଖିଲେ ତାକୁ ଗୁହାରି କଲେ ତାଙ୍କ ପୁତ୍ର ସନ୍ତାନକୁ ଫେରେଇ ଆଣିବାକୁ। କାହାରି ପାଖରେ ଏହାର କିଛି ଉତ୍ତର ନ ଥିଲା। ସେଇଠୁ କେହିଜଣେ ତାଙ୍କୁ କହିଲେ ତୁମେ ଗୌତମବୁଦ୍ଧଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଆ। ଗୌତମବୁଦ୍ଧ ସେତେବେଳେ ଖୁବ୍ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଅର୍ଜନ କରିଥିଲେ। ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଲାଗୁଥିଲା ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ପାଖରେ କିଛି ଅଲୌକିକ ଶକ୍ତି ଅଛି। ବୁଦ୍ଧ ବୋଧହୁଏ ଭଗବାନଙ୍କ ଅବତାର। ସିଏ ହିଁ ଇହଜଗତର କର୍ତ୍ତାହର୍ତ୍ତା ଭାଗ୍ୟବିଧାତା। ସିଏ ଚାହିଲେ ସିଏ ହିଁ ମାରିପାରିବେ, ସିଏ ହିଁ ବଞ୍ଚେଇ ପାରିବେ। ଯେହେତୁ ଏପରି ଏକ ଧାରଣା ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ବିଶ୍ଵାସ ବାନ୍ଧିଥିଲା ସତ୍ତ୍ୱେ ତାଙ୍କରି ଶରଣ ନେଉଥିଲେ। ତେଣୁ ସିଏ ହିଁ ତୁମ ପୁତ୍ର ସନ୍ତାନକୁ ଫେରେଇଆଣି ପାରିବେ ବୋଲି ଜଣେ ମତ ଦେଲେ। ସେଇଠୁ ସେଇ ନାରୀ ଜଣକ ନିଜ ମୃତ ପୁତ୍ର ସନ୍ତାନକୁ କୋଳରେ ଧରି ତହଳବିକଳ ହେଇ ଗୌତମବୁଦ୍ଧଙ୍କ ପାଖରେ। ଧ୍ୟାନମୁଦ୍ରାରେ ବସିଥିବା ବୁଦ୍ଧ ତାଙ୍କର ଦୁଃଖ ଶୁଣି କହିଲେ, “ଯାଅ, ଯେଉଁ ଘରେ କେହିଜଣେ ବି ମରି ନ ଥିବେ ଆଜିଯାଏଁ ତାଙ୍କରି ଘରୁ ଗୋଟିଏ ଧଳା ସୋରିଷର ଦାନା ନେଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସିବ। ତା'ପରେ ତୁମ ପୁତ୍ରକୁ ତୁମେ ଫେରିପାଇବ।”

ସେଇଠୁ ସିଏ ସେଇ ଗାଁର ଘର ଘର ବୁଲି ପଚାରିବାକୁ ଲାଗିଲେ। ଗୋଟେ ପରେ ଗୋଟେ ଘର ପାରି ହେଇଚାଲିଲେ। ସେ ଯାହାକୁ ବି ଯାଇ ପଚାରୁଥାନ୍ତି ତାଙ୍କ ପରିବାରର କେହି ନା କେହି ଜଣେ ପରଲୋକରେ ଥାଆନ୍ତି। ସେ ନିରାଶ ହେଇ ପୁଣି ତା' ପର ଘରଟିକୁ ଯାଉଥାନ୍ତି। ସେଇଠି ବି କେହି ନା କେହି ଜଣେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥାଆନ୍ତି। ଏଇମିତି ଦିନଯାକ ବୁଲିବୁଲି ଲହୁଲହୁଣ୍ଡା ହେଲା ପରେ ସେ ଅନୁଭବ କଲେ ଯେ ସେ ଗାଁଟା ଯାକ ଗୋଟିଗୋଟି ସମସ୍ତ ଘର ବୁଲିସାରିଲେଣି। ଅଥଚ ଏମିତି କୌଣସି ଏକ ଘର ନାହିଁ, ଯାହା ପରିବାରର କେହିଜଣେ ମରିନାହାନ୍ତି। ସେଇଠୁ ସେ ଏ କଥା ହୃଦୟଙ୍ଗମ କଲେ ଯେ ଏ ପୃଥିବୀରେ କେହିଜଣେ ଏମିତି ନାହିଁ, ଯାହାର ଦୁଃଖଟିଏ ନାହିଁ। ଏ ପୃଥିବୀରେ ଜନ୍ମ ଯେମିତି

ସତ୍ୟ, ମୃତ୍ୟୁ ସେମିତି ସତ୍ୟ। ମରଣ ସଭିଙ୍କୁ ଦିନେ ନା ଦିନେ ଯେ ଆସିବ ଏଥିରେ ଦ୍ଵିମତ ନାହିଁ। ଅତି ଆପଣାର ଲୋକଟିଏକୁ କେବେ ନା କେବେ କେହି ନା କେହି ଆଖି ଆଗରେ ଚାଲିଯିବାର ଦେଖିଛି କିମ୍ବା ଦେଖିପାରେ। ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖଦାୟକ ହେଲେ ବି ଏ ସୃଷ୍ଟିର ଏହା ହିଁ ନିୟମ। ପରିଶେଷରେ ସିଏ ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ପାଖକୁ ଫେରିଲେ ଓ ତାଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ଥୋଇଥିବା ନିଜ ମୃତ ସନ୍ତାନକୁ ନେଇଗଲେ। ପରେପରେ ସେ ଗୌତମବୁଦ୍ଧଙ୍କର ଅନୁଗାମୀ ହେଲେ ତାଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ। ଭାବରେ ଶରଣ ପଶିଲେ। ସେଇଠୁ ତାଙ୍କୁ ସମସ୍ତେ କିସା ଗୌତମୀ ଭାବରେ ଜାଣିଲେ।

“ବୁଝିଲ ଦୁଃଖିନୀ! ଏ କାହାଣୀର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ବୁଝିଲ ତ? ଏ ସଂସାରର ସତ୍ତ୍ୱେ ନିଜର କେହିଜଣେ ଆପଣାର ଲୋକକୁ ହରେଇଛନ୍ତି। ସତ୍ତ୍ୱେ କିଛି ନା କିଛି ଦୁଃଖରେ ଅଛନ୍ତି ଆଜୀବନ। ଦୁଃଖରୁ ମୁକ୍ତି କାହିଁ! ତେଣୁ ଯାଅ, ଘରକୁ ଲେଉଟି ଯାଅ। ଯାହାକୁ ଫେରିବାର ଥିବ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଫେରିବ। ଯାହାକୁ ଫେରିବାର ନ ଥିବ ତୁମେ ତା' ପଛରେ ଅଣନିଃଶ୍ଵାସୀ ହେଇ ଦୌଡ଼ିଲେ ମଧ୍ୟ ପାଇବ ନାହିଁ। ତେଣୁ ଯାଅ, ଏ ମାୟାରୁ ନିଜକୁ ମୁକ୍ତ କରି ଖୁସିରେ ରୁହ। ଆଗକୁ ଗଲେ ଦୁଃଖ ଛଡ଼ା, ନିରାଶା ଛଡ଼ା ଆଉକିଛି ନାହିଁ ତୁମ ଭାଗ୍ୟରେ।” ସେଇଠୁ ଭୋଳାଦା' ବୋଉ ଧଡ଼ପଡ଼ କରି ଉଠିପଡ଼ିଲା ବସିବାଜାଗାରୁ। ଦୁମ୍ବୁମ୍ବୁ ହେଇ ଚାଲିଲା ଆଗକୁ ଆଗକୁ। ପଛେପଛେ ଚାଲିଲା ନଚିଆ। ଅପାର ଏମିତି ଚାଲିଦେଖି ଜାଣିପାରିଲା ନଚିଆ। ଛୁଟାଗୋଡ଼ରେ ଟିକେ ଜୋର୍ଜୋର୍ ପାଦ ପକେଇ ତା' ଅପା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ପଚାରିଲା- କିଲ ଅପା! କ'ଣ ହେଲା? ସେଇଠୁ ଭୋଳାଦା' ବୋଉ ଅମଥମ ହେଇ କହିଲା, “ଏ ଶଳା ଧରମଛଡ଼ା ବୁଡ଼ା ଚିତାଚଇତନ କାଟି ବଇଛି ଠାକୁର ଭଲିଆ ଦେଖୁନୁ। ମୋତେ ଗପ ଶୁଣାଉଛି ଗଲା ଆଉ। ମୁଁ ଆଉ ଶୁଣିଛି କି ଗପ। ଶଳା କହୁଛି କ'ଣ ନା ସମିସ୍ତିଙ୍କର ଦୁଃଖ ଅଛି। ସମିସ୍ତିଙ୍କ ଘରେ ଲୋକ ହଜନ୍ତି, ମରନ୍ତି। ଶଳା ନିଆଁମୁହାଁ। ପୁଅଟା ମୋର ହଜିଯାଇଛି, ତାକୁ ନ ଖୋଜିକି କାଳେ ଶାନ୍ତିରେ ଘରେ ବସିବି। ଏ ନିଆଁମୁହାଁର ପୁଅ ଥିଲେ ସିନା ଜାଣିଥାନ୍ତା। ବାବାଜି ହେଇ ତ ବଇଛି ଶଳା। ଛୁଆ ଗୋଟେ ଥିଲେ ସିନା ଜାଣିଥାନ୍ତା ଛୁଆଟେ ହଜିଯିବାଟା କ'ଣ!”

ଭୋଳାଦା' ବୋଉ ପୂର୍ବବତ୍ ଚାଲିଲା ତାନ୍ତ୍ରିକ ବଡେଇଥିବା ରାସ୍ତାରେ। ଯେମିତି ଯେମିତି ସେ କହିଥିଲା ସେମିତି ସେମିତି ଚାଲିଥାଏ ଯେମିତି ତାନ୍ତ୍ରିକ କହିଥାଏ। ଦକ୍ଷିଣ

ଦିଗକୁ ଆଠଦଶ ମାଇଲ୍ ଭିତରେ। ଯାହା ଘର ସାହାଣମେଲା ହେଇଥିବ, ଘରେ ଗୋଟେ ଅଣ୍ଡିରା ବାଛୁରୀଛୁଆ ହେଇଥିବ, କାଳିଗାଈ ବେଇଥିବ, ଘର ଚାଳରେ ନାଲିଆ କପଡ଼ାଟେ ପଡ଼ିଥିବ ସେମିତି ଏକ ଘର। ଏମିତି ଏକ ଘର ଖୋଜୁଖୋଜୁ ନଟିଆ ଦେଖିଲା ଗଳିର ବାଙ୍କମୁହଁରାସ୍ତାରେ ଭିଡ଼ ଜମିଛି। ଗୋଠହେଇ ଲୋକସବୁ ଟୁପୁରୁଟାପୁରୁ ହେଉଛନ୍ତି। ତା' ମନରେ ଆଶଙ୍କା ସୃଷ୍ଟି ହେଲା। ସେଇ ଆଶଙ୍କାଟିକୁ ଦୂର କରିବାକୁ ଯାଇ ସିଏ ସଥଳ ସଥଳ ପାଦ ପକେଇଲା ଆଗକୁ। ଯେତେଯେତେ ସିଏ ଆଗକୁ ଯାଉଛି ଧୀରେଧୀରେ ଭିଡ଼ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି। କିଛି ବୁଝି ନ ପାରି ଆଗକୁ ଆଗକୁ ଚାଲିଲା ନଟିଆ। ନଟିଆ ମନକୁ ପାପ ଛୁଇଁଲା। କାଳେ କିଛି ହେଲା କି ଭୋଲାଦା' ବୋଉର। ଦି'ଦିନ ହେଲାଣି ଅଣିଆ ଅପିଆ ପୁଅକୁ ଖୋଜିବା ନିଶାରେ ଦୌଡ଼ୁଛି। ଯେତେଯାହା ହେଲେ ବି ଦେହ ବୋଲି କିଛି ପୁଣି ଅଛି କି ନାହିଁ। ଭୋକ, ଶୋଷ, ଥକା, ବେମାର ଏସବୁ ପୁଣି ଅଛି କି ନାହିଁ। ଦିହରେ ମାଉଁସ ବୋଲି ଟିକେ ନାହିଁ। ନଡ଼ନଡ଼ ହେଇ ହଲୁଛି ଯେମିତି ପବନରେ ଉଡ଼ିଯିବ। ତା' ଉପରକୁ ପୁଣି ଯାବତୀୟ ବେମାରି। ଆଜି କମରପିଠି ଧରିଲାଣି ତ କାଲି ପେଟବିନ୍ଧା ହେଲାଣି। ପହରିକୁ ଉପାସ ରହି ପିତ୍ତ ପଡ଼ିଗଲାଣି ତ ଅପହରିକୁ ଧଇଁ ପେଲିଲାଣି। ସେଥିରେ ପୁଣି ମାଇଲ୍ ମାଇଲ୍ ବାଟ ଚାଲିଛି ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହେଇ। କେଉଁଠି ଅଚେତ ହେଇ ପଡ଼ିଗଲାକି ଆଉ!

ଭିଡ଼ କାଟିକାଟି କେହିଜଣେ ଅତିକ୍ଷ୍ମା ଲୋକର ଘର ସାମ୍ନାରେ ପହଞ୍ଚିଲାବେଳକୁ ନଟିଆମାମୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଠିକ୍ ଯେମିତି ସେଇ ଡାକ୍ତର କହିଥିଲା ସେମିତି ନାଲି କପଡ଼ାଟିଏ ବନ୍ଧା ହେଇଛି ସେଇ ଘରର ମଥାନରେ। ସାହାଣମେଲା ଅଛି ଘର। ଘର ସାମ୍ନାରେ ସଦ୍ୟଜାତ ଛାବୁଲି ଅଣ୍ଡିରା ବାଛୁରୀଛୁଆ ଓ କାଳୀ ଗାଈ। ଏତକ ଦେଖିଦେଇ ନଟିଆର ଛାତି ରଜ ବଜାରରେ ବାଜା ବାଜିଲା ପରି ଦୁମ୍‌ଦୁମ୍ ହେଉଥାଏ। ସତରେ କଅଣ ଗଗନ ଏଇଠି ଅଛି? ଅପା ଦେଖା ପାଇଗଲା କି ଗଗନର? ସେଇଥିପାଇଁ ଏତେଲୋକ ଜମା ହେଇଛନ୍ତି କି? ଏମିତି ଭାବୁଭାବୁ ଭିଡ଼ ପାରେଇ ଦାଣ୍ଡପିଣ୍ଡାରେ ପହଞ୍ଚିଲାବେଳକୁ ଅଚେତ ହେଇ ପଡ଼ିଥାଏ ଭୋଲାଦା' ବୋଉ। ସାହିପଡ଼ିଶା ସ୍ତ୍ରୀଲୋକମାନେ ଲୋଟାଟାରେ ପାଣି ଆଣି ତା' ମୁହଁରେ ସିଞ୍ଚୁଥାନ୍ତି। ହେଲେ ଜମା ବି ହଲୁ ନ ଥାଏ



ସିଏ। କାଠ ଭଳି ସେମିତି ପଡ଼ିରହିଥାଏ। ଖାଲି ଲୋଟାଟି ପାଖରେ ଥୋଇଦେଇ ପଡ଼ିଶାଘର ମାଇପେ ପରସ୍ପରର ମୁହଁକୁ ଚାହିଁବା ଆରମ୍ଭ କଲେ। ନଟିଆ ଆକ୍ରାମାକ୍ରା ହେଇ ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ିଗଲା। ହାତ ପାପୁଲି ଗୋଡ଼ ତଳିପା ମାଲିସ୍ କରିଦେଲା। ଚେତା କାହିଁକି ଫେରୁନାହିଁ ସେକଥା ଭାବୁଥିଲା। କ'ଣ ହେଲା ବୋଲି ପାଖରେ ଥିବା ସ୍ତ୍ରୀଲୋକଙ୍କୁ ପଚାରିବାରୁ ସେମାନେ ଓଲଟି ଯାକୁ ପଚାରିଲେ ତୁମେ କିଏ କି ହୋ? ଏଣେ ଚାରିପଟେ ଲୋକମାନେ ଜମା ହେଇଥାନ୍ତି। କହିଲେ କହିବେ ଏଇନେ ଏ ଠିଆଖରାରେ ନିଜ ଭଉଣୀଟାକୁ ଏକା ଛାଡ଼ି ତୁମେ ଏତେ ପଛରେ କଅଣ କରୁଥିଲ କି। ନିଜ ଭଉଣୀଟାର ନିଘା ରଖି ପାରୁନାହାଁ। ମଲା ମଣିଷ। କୁଆଡୁ ମରିବ। ମୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡେଇ ମୁହଁ ଫେରେଇ ଆଣିଲାବେଳକୁ ନଟିଆର ଲକ୍ଷ୍ୟ ପଡ଼ିଲା ଭୋଲାଦା' ବୋଉ ବାମ ହାତରେ ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଥିବା କାଗଜ ଖଣ୍ଡିକ ଉପରେ। ଟିକେ ଅଡୁଆ ଲାଗିଲା ନଟିଆକୁ। ହାତରେ କାହିଁକି ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଛି କାଗଜଟିକୁ ସିଏ? କେଉଁଠୁ ଆଣିଲା? ହାତରୁ ବାହାର କରିଆଣି କାଗଜଟିକୁ ଖୋଲିଲା ନଟିଆମାମୁ।

ସେ କାଗଜରେ ଠିକ୍ ଏହିପରି ଲେଖାଥିଲା-

ବୋଉଲୋ,

ମୁଁ ଏକଥା ହାଡ଼େହାଡ଼େ ଜାଣେ ଯେ ଦିନେ ନା ଦିନେ ତୁ ମୋତେ ଖୋଜିଖୋଜି ଏଇ ଚିଠି ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବୁ। ମୁଁ ତ ତୋର ହତଭାଗା କୁଳାଙ୍ଗାର ପୁଅ। କିଛି କରିପାରିଲି ନାହିଁ ତୋ ପାଇଁ, ହେଲେ ତୁ କାହିଁକି ମୋତେ ଏତେ ଖୋଜୁଛୁ ଲୋ ବୋଉ? କେବେକେବେ ରାତିଅଧରେ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଛି ତୋତେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖି। ତୋ ବେମାର ପଡ଼ିବାର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଛି, ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହେଇ ମୁଁ ଗାଁ ଆଡ଼େ ଧାଇଁଧାଇଁ ରାତି ପାହିଯାଇଛି। ତୋତେ ନ ଦେଖିପାରି, ତୋ' କଥା ବୁଝି ନ ପାରି ମୁଁ ଫେରିଆସିଛି। ଏମିତି କେତେଥର ଯେ ଘଟିଛି ମୋ ସହିତ, କହିହେବ ନାହିଁ କେତେଥର।

ତୁ କେମିତି ଅଛୁ ଲୋ ବୋଉ? ସେଦିନ ତୋତେ ଦେଖିଥିଲି ଲୋ। ଭଦ୍ରକ ଷ୍ଟେସନରେ। ବାପନ ଆଉ ତୁ ଆସିଥିଲ ମୋତେ ଖୋଜିବାକୁ। ତୁ ଧଇଁସଇଁ ହେଇ ଏପଟ ସେପଟ ଖୋଜୁଥିଲୁ ମୋତେ ଭିଡ଼ ଭିତରେ। ମୁଁ ଅଳପ ଦୂରରେ ଗୋଟେ ପିଲରୁ ଆଡୁଆଳରେ ଠିଆହେଇ ସବୁ ଦେଖୁଥିଲି। ଗୋଟେ ପାଗଳ ପାଖରେ ଘଡ଼ିଏ ବସି ଦି'ଠୋପା ଲୁହ ଢୋକିଦେଇ ନିରାଶ ହେଇ ଉଠିଗଲୁ ତୁ। ମୋ ଛାତି ଭିତରଟା ବିଦାରି ହେଇଗଲାଲୋ ବୋଉ। ବହୁତ ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ତୋତେ ଯାଇ କୁଣ୍ଡେଇ ଧରନ୍ତି। ଖୁବ୍ ଜୋର୍ରେ କାନ୍ଦନ୍ତି। ଯେତେ ଜୋର୍ ଅଛି ମୋ ଦିହରେ ସେତେ ଜୋର୍ରେ ଚିତ୍କାର କରି ସବୁ ଦୁଃଖ ବାହାର କରିଦିଅନ୍ତି। ହେଲେ ପାରିଲି ନାହିଁ ବୋଉ। କାହିଁକି କେଜାଣି ଯାଇପାରିଲି ନାହିଁ ତୋ ପାଖକୁ। କେଜାଣି କ'ଣ ଗୋଟେ ଟାଣି ଧରିଲା ମୋତେ ପଛରୁ। ବୋଧହୁଏ ଯୋଡ଼ିଏ ନିରୀହ ପ୍ରତୀକ୍ଷିତ ଆଖି।

ତୋତେ ପଚାରିବାକୁ ଢେର ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ଲୋ ବୋଉ- କେମିତି ଅଛୁ ତୁ? ଦିହପା ଭଲ ଅଛି କି ନାହିଁ ତୋର? ବାପା ଚାଲିଯିବା ପରେ, ମୁଁ ଘରଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବା ପରେ କେମିତି ଅଛୁ ତୁ? ତୋର ବାପାଙ୍କ କଥା କେବେ ମନେପଡ଼େ କି ନାହିଁ? ଝଡ଼ିଯାଇଛୁ ଢେର ତୁ। କେତେ ଆଉ ବାର ଉବାର ଦେଖିବୁ? କେତେ ଆଉ ଉଷା କରିବୁ? କେତେ ଆଉ ମୋତେ ଖୋଜିବୁ? କେମିତି ଥକୁନାହୁଁ ତୁ? ଦ୍ୱିପ୍ରହରେ ଏକାଟିଆ ବସିଥିଲାବେଳେ, ପାଖରେ କେହି ନ ଥିଲାବେଳେ ପଚାରିବାକୁ ଇଚ୍ଛାହୁଏ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ- କେଉଁଥିରେ ସିଏ ଗଢ଼ିଛନ୍ତି ତୋତେ! ଏତେ ସହନଶକ୍ତି, ଏତେ ଭଲପାଇବା ତୁ କେଉଁଠୁ

ଆଣିଛୁ ଲୋ ବୋଉ ? ସାଙ୍ଗସୁଙ୍ଗା, ସମ୍ପର୍କୀୟ, ଏପରିକି ପରିବାରର ବାକି ଲୋକ ସମସ୍ତେ ଦିନେ ଭୁଲିଗଲେ। ଖୋଜିବା ଲୋଡ଼ିବା ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ। ତୁ କିନ୍ତୁ ହାର୍ ମାନିଲୁ ନାହିଁ ଏତେଯାଏଁ। ତୁ ସେଇମିତି ଖୋଜି ଚାଲିଛୁ। ତୋର ତ ଦୁଇଟା ପୁଅ। ଜଣେ ମରିହଜି ଗଲେ ଅନ୍ତତଃ ଆଉଜଣେ ତ ଅଛି। ହେଲେ ବଡ଼ପୁଅ ଆଉଥାଉ ତୁ ତୋର କାହିଁକେବେଠୁ ହଜିଲା ସାନପୁଅକୁ ଅଣନିଶ୍ଵାସୀ ହେଇ ଅହରହ ଖୋଜି ଚାଲିଛୁ। ତୁ କଅଣ ମୋତେ ତୋ ବଡ଼ପୁଅ ଠାରୁ ବେଶି ଭଲପାଉ ? ନା ଭଲପାଇବାରେ ସେମିତି କିଛି କମ୍‌ବେଶି ନ ଥାଏ। ବେଳେବେଳେ ଭାବେ ବୋଧହୁଏ ତୋ ଜାଗାରେ ଆଉକେହି ଥିଲେ ଏତେବେଳକୁ ମୋତେ ଭୁଲିସାରନ୍ତାଣି। ଖୋଜିବା ଲୋଡ଼ିବା ବନ୍ଦ କରିସାରନ୍ତାଣି। ହେଲେ ତୁ...

ଦୋକାନ ଚାଲିଛି ନା ତାଲା ପଡ଼ିଗଲାଣି ଲୋ ବୋଉ ? ବେଳେବେଳେ ଦୋକାନ କଥା ଖୁବ୍ ମନେପଡ଼େ। କେତେ କଷ୍ଟକରି ଧାରଦେଶ କରି ନିଜହାତରେ ପୁଣି ସଳଖ କରି ଠିଆକରେଇଥିଲି ଦୋକାନଟିକୁ। ବାପାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ସ୍ଵପ୍ନଟିକୁ। ହେଲେ ସବୁ ନଷ୍ଟ ହେଇଗଲା ଲୋ ବୋଉ। ବେଳେବେଳେ ବାପା ବହୁତ ମନେପଡ଼ନ୍ତି। ମନେପଡ଼େ ସେ କାଳବୈଶାଖୀ ଘୋ ଘୋ ବର୍ଷାରାତି। ମନେପଡ଼େ ବାପା ଚାଲିଯିବା ବେଳ। ପୁଣି ମନେପଡ଼େ ବାପା ବେମାର ପଡ଼ି ଖଟିଆରେ ଶୋଇରହିଥିଲାବେଳେ କାଢ଼ଠଣାରେ ଅନାଥ ପରି ଝୁଲୁଥିବା ଦୋକାନଘର ଚାବିକାଠିକୁ ଚାହିଁ ରହିବାର ଦୃଶ୍ୟ। ବାପାଙ୍କର ଭାରି ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ଯେ ତାଙ୍କ ପିଲା ପରି ଗଢ଼ିଥିବା ଦୋକାନଟିର ଦାୟିତ୍ଵ ମୁଁ ନିଏ। ନେଲି ଯେ ହେଲେ ପୁଣି ଅଧାବାଟରେ ତାକୁ ଅନାଥ କରି ଛାଡ଼ି ଚାଲିଆସିଲି। କାହାକୁ ଅଧାବାଟ ଯାଏଁ ନେଇ ହାତଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବାଟା ଖୁବ୍ କଷ୍ଟଦାୟକ ଲୋ ବୋଉ। ଏକଥା ମୁଁ ଶିରେଶିରେ ବୁଝିଲିଣି। ସ୍ଵପ୍ନ ଆଉ ପ୍ରେମ ବେଳେବେଳେ ଖୁବ୍ କଷ୍ଟ ଦିଅନ୍ତି ଲୋ ବୋଉ। ଏଇ ଦେଖୁନୁ ବାପା ତାଙ୍କ ଦୋକାନଘରକୁ ନେଇ ସ୍ଵପ୍ନ ଦେଖିଦେଖି ଚାଲିଗଲେ। ତୁ ମୋତେ ପ୍ରେମ କରି ଝୁରି ହେଉଛୁ, କଷ୍ଟ ପାଉଛୁ। ମୁଁ ଆଉ କାହାକୁ ପ୍ରେମ କରି ପାଗଳଙ୍କ ଭଳି ଏଠିସେଠି ତାକୁ ଖୋଜି ହେଉଛି, କଷ୍ଟ ପାଉଛି। ହେଲେ ଭୁଲିପାରୁ ନାହିଁ। ଫେରିପାରୁ ନାହିଁ।

ଜାଣିଛୁ ବୋଉ ! ଅନେକବେଳେ ଜୀବନ ବଡ଼ ବେଜାର ଲାଗେ। ସେଇବେଳେ ଲାଗେ କାଳେ ସେଦିନ ସେଇ ସାନଝିଅଟି ହାତରେ

ପଠେଇଥିବା ଚିଠିଟି ମୁଁ କୌଣସି ହିସାବ ଚିଠା ଭାବି ଦୋକାନ ଭ୍ରମ୍ୟରେ ସେଇମିତି ପକେଇଦେଇ ଭୁଲିଯାଇଥାଆନ୍ତି କି ! କାଳେ ସିଏ ମୋତେ କେବେହେଲେ ଦେଖି ନ ଥାନ୍ତା କି ! କାଳେ ତା' ସହ କେବେହେଲେ ଦେଖା ହେଇ ନ ଥାନ୍ତା କି ! କାଳେ ତା' ସହିତ କିଛିବି ଅଘଟଣ ଘଟି ନ ଥାନ୍ତା କି ! କାଳେ ଦୋକାନ ଆଉ ବାପାଙ୍କ ସ୍ଵପ୍ନ ଛଡ଼ା ବାକି ସବୁ ତୁଚ୍ଛ ପରି ମୋତେ ଲାଗିଥାନ୍ତା କି ! କାଳେ ଗାଁ, ଘର, ଦୋକାନ, ସାଙ୍ଗସାଥୀ ସଭିଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଆସୁଥିଲାବେଳେ ତୋ ନିରୀହ ମୁହଁଟି ଦିଶିଯାଇଥାନ୍ତା କି ! ସେତେକ ମୋତେ ପଛରୁ ଟାଣି ଧରିଥାନ୍ତା କି ? ମୁଁ କେବେବି ପ୍ରେମରେ ପଡ଼ି ନ ଥାନ୍ତି କି ? ପ୍ରେମ ବିଷୟରେ ଅନେକ ବଡ଼ବଡ଼ କଥା ମୁଁ ବହିରୁ ପଢ଼ିଛି, ଲୋକଙ୍କଠୁ ଶୁଣିଛି, ଟିଭିରେ ଦେଖିଛି। ହେଲେ ସତ କହୁଛି ବୋଉ ପ୍ରେମ ବି ତୁମକୁ ଦିନେ ଡିଲିଡିଲ କରି ମାରିପାରେ ବୋଲି କେଉଁଠି କାହିଁକି ଲେଖାଯାଇ ନାହିଁ। କାହିଁକି କେଉଁଠି କୁହାଯାଇ ନାହିଁ ଯେ ପ୍ରେମରେ ପଡ଼ିବାର ବାଟଠୁ ପ୍ରେମକୁ ପାଲିବା ଓ ପ୍ରେମିକାକୁ ହରେଇଦେବା ପରର ବାଟ ଏତେ ଭିନ୍ନ ? ଯେଉଁ ବାଟ ପ୍ରାୟତଃ ପୂରା ଦୁନିଆରୁ ଏକଘରିଆ କରି ବାକିତକ ଜୀବନ ପାଇଁ ତୁମକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇଯାଏ ଗୋଟି ନିଛାଟିଆ ମରୁଭୂମିରେ ଏକଲା କରି। ଯେଉଁଠୁ ଆଉ ବାଟ ମିଳେ ନାହିଁ ନିଜ ଘରକୁ। ନିଜ ଲୋକଙ୍କ ପାଖକୁ। ଏପରିକି ନିଜ ପାଖକୁ।

କିନ୍ତୁତୋ ପ୍ରେମ ଏମିତି ନୁହେଁ ଲୋ ବୋଉ। ତୁ ମୋତେ ପାଗଳ ପରି ଖୋଜି ହେଉଛୁ ଝୁରି ହେଉଛୁ ଏକଥା ସତ, ହେଲେ ତୁ ତୋ ସଂସାରର ଦାୟିତ୍ଵ ଭୁଲିନାହୁଁ। ନଟିଆ ଭାଇକୁ ଭୁଲିନାହୁଁ। ଭୁଲିନାହୁଁ ଘରକରଣା। ଧାନଉଁସା। ବିଲବାଡ଼ି ରୁଆପୋତା। ପତୁଳିପକା। ରୋଷେଇବାସ। ଭୁଲିନାହୁଁ ବି ବାଡ଼ଘେର। ଏତକ କଅଣ କମ୍ କଥା କି ଲୋ ବୋଉ। ଏତକ ତ ମୁଁ ପାରିଲି ନାହିଁ। ମୋ ପ୍ରେମ ଏତକ ମୋତେ କରେଇ ଦେଲା ନାହିଁ। କାହିଁକି ? ଯା'ର ଉତ୍ତର ମୁଁ ତ ଖୋଜି ପାଉନାହିଁ ଲୋ ବୋଉ। ସବୁ ପ୍ରେମ କଅଣ ସମାନ ନୁହେଁ କି ଲୋ ବୋଉ ? ବୋଧହୁଏ ତୋ ଭଲପାଇବାଟା ଖୁବ୍ ବିଶାଳ ! ଯାହା କୁହନ୍ତି ପ୍ରେମ ଚିରନ୍ତନ, ବୋଧହୁଏ ସେଇଟା କେବଳ ବାପାମା'ଙ୍କ ପ୍ରେମ। ବାକିସବୁ ଅଡ଼େଇଦିନିଆ ଲୋ ବୋଉ। ବୋଧହୁଏ ହଜାରେ ବର୍ଷର ତପସ୍ୟା ପରେ ଈଶ୍ଵର ତୋ ଭଳି ବୋଉମାନଙ୍କୁ ଗଢ଼ିଛନ୍ତି। ବୋଧହୁଏ କେବେ ଯଦି ସାରା ଦୁନିଆ ବସ୍ତୁ ଓ ଦେହ ପଛରେ ପାଗଳ ଭଳି ଧାଉଁଥିବ ସେବେ

ବୋଧହୁଏ ଅସଲ ପ୍ରେମ କଅଣ ଦର୍ଶେଇବାକୁ ଈଶ୍ଵର ତୁମମାନଙ୍କୁ ଗଢ଼ିଛନ୍ତି !

ତୁ ଭଲରେ ଥା' ଲୋ ବୋଉ। ମୋତେ ଆଉ ଖୋଜିବୁ ନାହିଁ। ତୁ ମୋତେ ପାଗଳ ଭଳି ଖୋଜୁଛୁ, ମୁଁ ଆଉ କାହାକୁ ପାଗଳ ଭଳି ଖୋଜୁଛି। ଏଇ ଜଗତରେ ସଭିଏଁ କାହାକୁ ନା କାହାକୁ ନିରନ୍ତର ଖୋଜୁଥାନ୍ତି ବୋଧହୁଏ। କିନ୍ତୁ ତୁ ମୋତେ ଏଇମିତି ଖୋଜିବାଟା ମୋତେ ଖୁବ୍ କଷ୍ଟ ଦେଉଛି ଲୋ ବୋଉ। ଆଉ ଖୋଜିବୁନି ମୋତେ। କାରଣ ମୁଁ ବୋଧେ ଆଉ ତୋର ହେଇ ନାହିଁ। ତୋର ହେଇ ଏଯାଏଁ ଥିଲେ ବୋଧହୁଏ ତୋ ପାଖକୁ ମୁଁ ଫେରିସାରନ୍ତିଣି। ପାରିବୁ ଯଦି ମୋତେ କ୍ଷମା କରିଦବୁ।

ଇତି ତୋର

ଗଗନିଆ

ନଟିଆମାମୁ ଏତକ ପଡ଼ିସାରିଲା ପରେ ଥ'ହେଇ ତା' ଭଉଣୀର ମୁହଁକୁ ଅନେଇ ରହିଥିଲା। ଭୋଲାଦା' ବୋଉ ସେଇମିତି ଚିତ୍‌ହେଇ ପଡ଼ିରହିଥିଲା ବାରଣ୍ଡାରେ। କିଛି ଲୋକ ବୋଧହୁଏ ଫୋନ୍ କରୁଥିଲେ ଆମ୍ଭଲାନସକୁ। କିଛି କହୁଥିଲେ ଚେତା ଆସିଯିବ ଏବେ କାହିଁ ମିଛୁଟାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଛ। ନଟିଆ ତା' ଅପାକୁ ଅନେଇରହି ଭାବୁଥିଲା ଜୀବନ କେଡ଼େ ବିଚିତ୍ର ! ପ୍ରେମ ତ ତହୁଁ ବିଚିତ୍ର ! ଆମେ ଯାହାକୁ ପ୍ରାଣପ୍ରଣେ ଖୋଜୁ ସିଏ ଆମକୁ ମିଳେ ନାହିଁ। କାରଣ ସିଏ ଆଉ କାହାକୁ ପ୍ରାଣପ୍ରଣେ ଖୋଜୁଥାଏ। ଆଉ ଜୀବନଯାକ ସିଏ ନ ମିଳିଲେ ବି ପ୍ରେମ ସରେନାହିଁ। କମେ ନାହିଁ। ନଷ୍ଟ ହୁଏ ନାହିଁ। ଯଦି ପ୍ରେମକୁ କେବେ ନିକିତିରେ ତଉଲି ହୁଅନ୍ତା ତା'ହେଲେ ସିଏ ତଉଲି ଦେଖନ୍ତା କାହାର ପ୍ରେମ ଚିରନ୍ତନ। କାହାର ପ୍ରେମ ପବିତ୍ର। କାହାର ପ୍ରେମ ଅମର। କାହାର ପ୍ରେମ ସର୍ବୋପରି ସବୁରି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵରେ...

କିଛିସମୟ ଗଢ଼ିଗଲାପରେ ଧୀରେଧୀରେ ଭିଡ଼ ଭାଙ୍ଗିଗଲା। ସେତେବେଳକୁ ଭୋଲାଦା' ବୋଉ ଉଠି ବସିସାରିଥିଲା। ହେଲେ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହେଇ ଆରପଟ ଘର ମଥାନରେ ଲାଗିଥିବା ନାଲି କପଡ଼ାକୁ ଅନେକ ସମୟ ଚାହିଁରହିଥିଲା। ଚଟାଣରେ ହାତଦେଇ ଉଠୁଉଠୁ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, “ହଉରେ ଗଗନିଆ ! ଭଲରେ ଥା'। ମୋର ନ ହେଲୁ ନାହିଁ, ଯାହାକୁ ଖୋଜୁଛୁ ସିଏ ତୋର, ତୁ ତା'ର ହେଇ ଥା'। ମୋ ଆୟୁଷ ନେଇ ବଞ୍ଚି...” ଏତିକି କହି ବୁଢ଼ୀ ଚାଲିଲା ତା' ଭାଗ୍ୟରେ ବାକିଥିବା କଷଣ ଭୋଗିବାକୁ ...ଖୋଜିବା ହଜେଇବାର ବାକିଥିବା କିଛିବାଟ ଚାଲିବାକୁ...

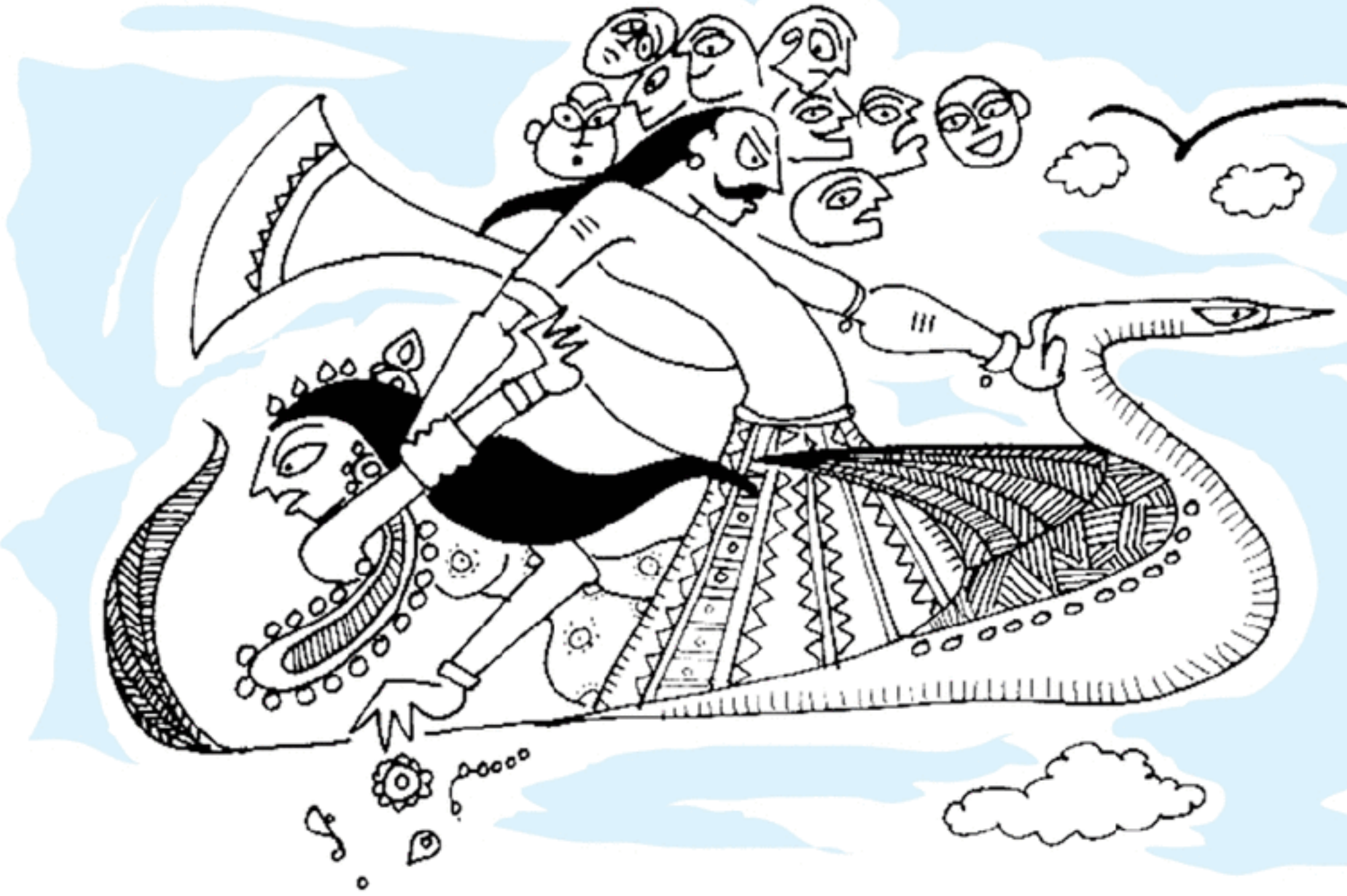
(ସମାପ୍ତ)

ଜନକ ନନ୍ଦିନୀ

ମୂଳ ରଚନା: ଦେବଦତ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ

ଅନୁସୃଜନ: ତପନ କୁମାର ପଣ୍ଡା

ଧାରାବାହିକୀ



ସୂର୍ଯ୍ୟଶାର ସ୍ବାମୀ ଓ ପୁତ୍ର

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେଉଁ ରାକ୍ଷସକୁ ବଧ କରିଥିଲେ, ସେ ଥିଲା ଲଙ୍କାପତି ରାବଣର ଭଗିନୀ ସୂର୍ଯ୍ୟଶାର ପୁତ୍ର।

ରାବଣର ପତ୍ନୀ ମନ୍ଦୋଦରୀ ଥରେ ସୂର୍ଯ୍ୟଶାରକୁ ମାଂସ ପରକ୍ଷି ନ ଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ରାଜପ୍ରାସାଦରେ ଏକ ବିରାଟ ବିଭ୍ରାଟ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା। ସେମାନଙ୍କର ସ୍ବାମୀମାନେ ଘଟଣାଟିକୁ ସମାଧାନ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ କଥାଟି ଯାଇ ଅନ୍ୟ ଏକ ଦିଗରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା। ସୂର୍ଯ୍ୟଶାର ସ୍ବାମୀ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଜିହ୍ବା ନିଜର ଲମ୍ବା ଜିଭରେ ରାବଣକୁ ଗିଳିଦେଲା। ଏହା ଏକ ଘରୋଇ କଳିର ଅଭୂତ ନମୁନା ଥିଲା ଏବଂ ଏପରି ହେବ ବୋଲି କେହି ଆଶା କରି ନ ଥିଲେ। ରାବଣକୁ ଗିଳିଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାକୁ ବଞ୍ଚେଇବାର ଏକମାତ୍ର ବାଟ ହେଉଛି ଗିଳିଥିବା ଲୋକଟିର ପେଟ କଣା କରି ତା' ଭିତରୁ ରାବଣକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବା! କିନ୍ତୁ ଏପରି ପ୍ରକ୍ରିୟା ରାବଣର ଜୀବନ ରକ୍ଷା ହେବା ସହ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଜିହ୍ବାର ମୃତ୍ୟୁକୁ ମଧ୍ୟ ଡାକି ଆଣିବ।

“ଏପରି କର!” - କହିଲା ରାବଣ। ରାବଣ କହିଲା, “ଯଦି ତୁମେ ଏପରି କରିବ ତେବେ

ତୁମର ପୁତ୍ରକୁ ମୋର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଘୋଷିତ କରିବି ଏବଂ ତୁମର ଯେକୌଣସି ବାଞ୍ଛିତ ପୁରୁଷକୁ ସ୍ବାମୀ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରିବି। ନିଜର ତୀକ୍ଷ୍ଣ ପଞ୍ଜାରେ ସ୍ବାମୀର ପେଟଟିର ସୂର୍ଯ୍ୟଶାର ରାବଣକୁ ମୁକ୍ତ କରିଦେଲା। ଯଦିଓ ସେ ବିଧବା ହୋଇଗଲା ତଥାପି ସ୍ବଇଚ୍ଛାରେ ସ୍ବାମୀ ଚନ୍ଦନ କରିବାର ଅଧିକାର ତା' ପାଖରେ ରହିଲା। ନିଜର ପୁତ୍ରକୁ ଲଙ୍କା ସିଂହାସନର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଭାବରେ ଘୋଷଣାକୁ ସେ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଲା। କିନ୍ତୁ ରାବଣ ନିଜର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ରକ୍ଷା କଲା ନାହିଁ। ପୁତ୍ର ମଧ୍ୟ ବଡ଼ ହେବା ସହ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଯାଇଥିଲା। ସେ ତପସ୍ୟା କରି ରାବଣକୁ ବଧ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ଇଚ୍ଛୁକ ଥିଲା। ଏହି ତପସ୍ୟା ସମୟରେ ହିଁ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଅସାବଧାନତା ହେତୁ ତାହାର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା। ଏହାଫଳରେ ରାବଣର ଜୀବନ ବଞ୍ଚିଯାଇଥିଲା।

ନିଜର ସ୍ବାମୀ ଓ ସନ୍ତାନକୁ ହରାଇ ସୂର୍ଯ୍ୟଶାର ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ରୋଧିତ ହୋଇଯାଇଥିଲା। ନିଜର ସ୍ବାମୀର ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ ଦାୟୀ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସେ ଦଣ୍ଡିତ କରିପାରି ନ ଥିଲା। କାରଣ ରାବଣ ତାହାର ଭ୍ରାତା ଥିଲା। କିନ୍ତୁ ନିଜର ପୁତ୍ର

ହତ୍ୟାକାରୀ ଶିକାରୀକୁ ଦଣ୍ଡ ଦେବା ପାଇଁ ସେ ଦୃଢ଼ସଂକଳ୍ପ ଥିଲା।

ତେଣୁ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ପାଦଚିହ୍ନକୁ ଅନୁସରଣ କରି ପଞ୍ଚବଟୀ ନିକଟସ୍ଥ ଗୋଦାବରୀ ନଦୀକୂଳରେ ପହଞ୍ଚିପାରିଲା ଏବଂ ସେଠାରେ ରାମ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବସିଥିବାର ଦେଖିଲା। ଉଭୟେ ସୌମ୍ୟଦର୍ଶୀ ଥିଲେ ତେଣୁ ପ୍ରତିହିଂସାର ଭାବନା ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ ଓ ବଦଳରେ ଏକ କାମୁକ ଇଚ୍ଛାଟିଏ ଉଦ୍ଭାବିତ ହୋଇଥିଲା।

ସୂର୍ଯ୍ୟଶାର ନାସାଛେଦନ

ହଁ! ଉଭୟେ ତପସ୍ବୀ ପରି ଦେଖାଯାଉଥିଲେ। ମୁଣ୍ଡରେ ଜଟା ଓ ମାଳି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ମଣ୍ଡିତ ଥିଲେ। ସମଗ୍ର ଶରୀର ଥିଲା ଭସ୍ମ ବିଲୋଳିତ। ସେମାନେ କୁଣ୍ଡବସନ ସହ ପଶୁ ଚମଡ଼ାର ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧିଥିଲେ। ଉତ୍ତର ଦିଗରେ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ପରି ସେମାନେ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ରରେ ସୁସଜ୍ଜିତ ଥିଲେ। ଉଭୟେ ସୌମ୍ୟଦର୍ଶୀ, ଲମ୍ବା ଏବଂ ବପୁବନ୍ଧୁ ଥିଲେ। ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣରେ ସେମାନଙ୍କ ଶରୀର ତ୍ରୋଞ୍ଜ ପରି ଜାଲୁଲ୍ୟମାନ ଦେଖାଯାଉଥିଲା।

ପ୍ରଥମେ ସୂର୍ଯ୍ୟଶାର ରାମଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲା। ତାକୁ ଲାଗିଲା ସେ ସୁଉକ ହେବା ସହ

ସୁଦୃଢ଼ ସ୍ବଭାବ ଥିଲେ। ସେ କହିଲା, “ହେ ପ୍ରିୟତମ! ଆସ ମୋର କାମ ବାସନାକୁ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କର!”

ଏପରି ଅନାବଶ୍ୟକ ବାସନାର ପ୍ରଦର୍ଶନରେ କୌତୂହଳ ହୋଇ ରାମ କହିଲେ, “ମୁଁ ବିବାହିତା!”

- ଏହାର ଅର୍ଥ କ’ଣ ?

- ଏହାର ଅର୍ଥ ମୋ ପାଖରେ ଆଉ ଜଣେ ନାରୀ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ଛଡ଼ା ମୁଁ ଆଉ କାହାରିକୁ ଚାହେନାହିଁ। ତୁମେ ହୁଏତ ମୋ କନିଷ୍ଠ ଭ୍ରାତାଙ୍କୁ ପଚାରିପାର। କାରଣ ସେ ଅରଣ୍ୟରେ ଏକାକୀ ଅଛନ୍ତି।”

ସୂର୍ଯ୍ୟଶଖା ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବାରୁ ସେ କହିଲେ, “ଏଠାରୁ ପଳାୟନ କର! ମୋର କୌଣସି ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ। ମୁଁ କେବଳ ମୋ ଭାଇଙ୍କ ସେବାରେ ଅଛି। ଏହାଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କାହାରି ଇଚ୍ଛା ପ୍ରତି ମୋର ଧ୍ୟାନ ନାହିଁ।”

ସୂର୍ଯ୍ୟଶଖା କିଛି ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ। ସେମାନେ କାହିଁକି ତା’ଠାରୁ ମୁହଁ ଫେରେଇ ନେଉଛନ୍ତି? ସେ କ’ଣ ସୁନ୍ଦରୀ ନୁହେଁ? ସେମାନେ କ’ଣ ଏକାକୀ ନୁହଁନ୍ତି? ସେ ରାମଙ୍କ ପାଖରେ ସୀତାଙ୍କୁ ଦେଖି ଭାବିଲା, ବୋଧହୁଏ ଏଇ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକଟି ଥିବାରୁ ସେମାନେ ଅନ୍ୟ କାହାପ୍ରତି ଆସକ୍ତ ହେଉ ନାହାନ୍ତି। ତେବେ ଏଇ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକଟି ହିଁ ପ୍ରତିଦ୍ବନ୍ଦ୍ବୀ। ତେଣୁ ତାକୁ ନାଶ କରିବାକୁ ହେବ। ତେଣୁ ଏକ କ୍ରୋଧ ଜନିତ ପଶୁପରି ସେ ସୀତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଦୌଡ଼ିଗଲା। ଗୋଟିଏ ପଥରରେ ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡକୁ ଛେଚି ଏକାଥରକେ ତାଙ୍କୁ ମୃତ୍ୟୁଲୋକକୁ ପଠାଇବାର ଅଦମ୍ୟ ଇଚ୍ଛାଟି ତାକୁ ଏପରି କରିବାକୁ ପ୍ରରୋଚିତ କରିଥିଲା। ସୀତାଙ୍କୁ ନିଜ ପଛପଟକୁ ଭିଡ଼ିନେଇ ରାମ କହିଲେ, “ତାକୁ ଅଟକାଅ!”

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସୂର୍ଯ୍ୟଶଖାର କେଶ ଧରି ପଛକୁ ଭିଡ଼ି ଆଣିଲେ। ସୂର୍ଯ୍ୟଶଖା ପ୍ରତିରୋଧ କରିବା ସହ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ପେଲିଦେଲା। ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବଳଶାଳୀ ଥିଲା ଓ ସୀତାଙ୍କୁ ଶେଷ କରିଦେବା ପାଇଁ ସେ ସ୍ଥିରନିଶ୍ଚିତ ଥିଲା।

“ତାକୁ ମାର ନାହିଁ!” ସୀତା ଚିତ୍କାର କରି କହିଲେ। ରାମ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କିପରି ଭୀରବ ରାକ୍ଷସକୁ କୁରତା ସହ ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ ଏକଥା ସେ ସ୍ବୟଂ ଦେଖିଥିଲେ।

“ତା’ହେଲେ ମୁଁ ତାକୁ ଦଣ୍ଡ ଦେବି” ଲକ୍ଷ୍ମଣ କହିଲେ। “ମୁଁ ଏପରି ଶିକ୍ଷା ଦେବି ଯେ ସେ ଜୀବନରେ କେବେହେଲେ ଭୁଲିପାରିବ ନାହିଁ।” ସେ ଗୋଟିଏ ଛୁରୀ ଧରି ଏକାତୋଟରେ ସୂର୍ଯ୍ୟଶଖାର ନାକ କାଟିଦେଲେ।

ହତପ୍ରଭ ହୋଇ ସୂର୍ଯ୍ୟଶଖା ଚିତ୍କାର କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା। ଏହା କ’ଣ? ଏପରି ସୌମ୍ୟଦର୍ଶୀ ଯୁବକ କ’ଣ ଏତେ ନିଷ୍ଠୁର ହୋଇପାରେ! ସେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଚାଲିଗଲା, ପବନରେ ତା’ର ଆର୍ତ୍ତ କ୍ରନ୍ଦନ ପ୍ରତିଧ୍ବନିତ ହେଉଥିଲା। ସେ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ନିଜ ଭାଇ ଖର ଓ ଦୁଷଣଙ୍କୁ ଖୋଜିବାରେ ଲାଗିଲା ଯେଉଁମାନେ ଛଳନାକାରୀ ଅସୁରମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଇପାରିବେ!

ସୀତା ଭୟରେ କମ୍ପିବାରେ ଲାଗିଲେ, “ତୁମେ ତର ନାହିଁ, ଆମେ ତୁମର ସୁରକ୍ଷା କରିବୁ” - ଏକଥା ରାମ କହିଲେ।

ଏବଂ ସୀତା କହିଲେ, “ମୁଁ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଭୟ କରୁଛି। ହେ ସ୍ବାମୀ, ସେ ଗୋଟିଏ ପଶୁ ନ ଥିଲା। ସେ ମନୁଷ୍ୟ ହିଁ ଥିଲା। ତା’ର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଆପଣ ଖଳନାୟକ ଏବଂ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ପାଡ଼ିତା ନୁହେଁ। ଏପରି କ୍ରିୟାର ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରେ ଯାହା ହେବ ତାହା କେବେହେଲେ ସୁଖଦ ହେବ ନାହିଁ।”

ଖର ଓ ଦୁଷଣଙ୍କ ପ୍ରକୋପ

ପରଦିନ ସକାଳୁ ପ୍ରଥମ ସୂର୍ଯ୍ୟର କିରଣ ଆକାଶ ଛୁଇଁ ଛୁଇଁ ଖର ଓ ଦୁଷଣଙ୍କ ଅଧିନାୟକତ୍ବରେ ରାକ୍ଷସମାନଙ୍କର ହିଂସ୍ର ଚିତ୍କାର ସମଗ୍ର ବନଭୂମିକୁ ପ୍ରକମ୍ପିତ କରିଦେଲା। ହାତରେ ଧନୁଶର ଧରି ରାମ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନିଜ କୁଚୀରର ଚାରିପାଖରେ ଘୂରିବୁଲିଲେ।

ସମଗ୍ର ସକାଳ ସାରା ଏକ ଭୟଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ଜାରି ରହିଲା। ରାକ୍ଷସମାନେ ଚିତ୍କାର କରି ହାତରେ ବର୍ଜ୍ଜା, ଭାଲା ଓ ଖଣ୍ଡାଧରି ପାଗଳ ମହୁମାଛିଙ୍କ ପରି ଜଣକ ପରେ ଜଣେ ଦଳଦଳ ହୋଇ ମାଡ଼ିଆସିଲେ।

ରାମ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ଦିଗରେ ଶରବର୍ଷା କରିବାରେ ଲାଗିଲେ। ସେମାନେ ମନ୍ତ୍ର ଦ୍ବାରା ପବନ ଓ ଜଳ ଦେବତାଙ୍କୁ ଆହ୍ବାନ କଲେ ଓ ରାକ୍ଷସମାନେ ପାଦ ଖସି ତଳେ ପଡ଼ିବାରେ ଲାଗିଲେ। ପଥର ଓ ଗଛମାନଙ୍କରେ ମାଡ଼ ହୋଇ ସେମାନଙ୍କର ବେକ ସବୁ ଭାଙ୍ଗିଗଲା। ହସ୍ତୀର ଶକ୍ତି ଓ ଚିତାବାଘର ଗତି ଥିବା ଶରମାନଙ୍କୁ ଦୁଇଭାଇ ରାକ୍ଷସମାନଙ୍କ ଆଡ଼େ ମାରିବାରେ ଲାଗିଲେ। ନିଜର ଶରାଘାତରେ ରାକ୍ଷସ ଦଳମାନଙ୍କୁ ଅତିରେ ଭାଗ ଭାଗ କରିଦେଲେ। ସୂର୍ଯ୍ୟ ମଥା ଉପରେ ହେଲାବେଳକୁ ଖର, ଦୁଷଣ ଓ ସେମାନଙ୍କର ଅସୁର ବାହିନୀଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇସାରିଥିଲା। ସୀତାଙ୍କ କୁଚୀର ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ବରେ କୁଡ଼କୁଡ଼ ଅସୁରମାନଙ୍କ ସହ ପଡ଼ିରହିଥିଲା।

ଏପରି ଶବରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ରାକ୍ଷସମାନଙ୍କର ମେଦ ଭକ୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ

ଆକାଶରୁ ଗୁମ୍ଫା ଓ ଅରଣ୍ୟରୁ ମାର୍ଜାରମାନେ ଆସି ଜମା ହୋଇଗଲେ। ସେମାନଙ୍କୁ ଦୂରକୁ ଘଉଡ଼େଇ ଦେବା ପାଇଁ ରାମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ଏବଂ ମୃତ ରାକ୍ଷସମାନଙ୍କର ଅତ୍ୟନ୍ତକ୍ରିୟା ସମାପନ କରିବା ପାଇଁ କହିଲେ। ଅଗ୍ନିସଂଯୋଗ କରୁ କରୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କହିଲେ, “ଭ୍ରାତା! ଆପଣ ସେମାନଙ୍କୁ ଅତ୍ୟଧିକ ସନ୍ତାନ ଦେଉଛନ୍ତି।”

“ଆମେ ମନୁଷ୍ୟ ବୋଲି ମନେପକେଇବା ପାଇଁ ଏହାହିଁ ଏକମାତ୍ର ମାଧ୍ୟମ।” ରାମ କହିଲେ। “ଅରଣ୍ୟ ଓ ଏହାର ଆତଙ୍କ ତୁମକୁ ଗ୍ରାସ ନ କରୁ। ଧର୍ମର ପ୍ରକୃତ ମାର୍ଗରେ ପରିଚାଳିତ ହୁଅ। ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭୟାନକ ଅବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ନିଜର ଶ୍ରେଷ୍ଠତ୍ବ ପ୍ରତିପାଦିତ କର।”

ଅଗ୍ନିର ଶିଖା ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବମୁଖୀ ହେଲାମାତ୍ରେ, ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଆତୁରତାରୁ ନିଜକୁ ମୁକ୍ତ କରିପାରିଲେ ଓ ଶାନ୍ତିରେ ନିଃଶ୍ବାସ ନେଇ କହିଲେ, “ଦେଖନ୍ତୁ! ଏ ସବୁର ଅନ୍ତ ହେଲା।” ତାଙ୍କର ସମଗ୍ର ଶରୀର ରକ୍ତ ଓ ସ୍ବେଦରେ ଭିଜିଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କର ଚକ୍ଷୁ ଏକ ବିଜୟୀ ଯୋଦ୍ଧାର ଆଭାସରେ ଉଦ୍ଭାସିତ ହେଉଥିଲା।

“ନା! ଏହା ଶେଷ ନୁହେଁ!” ରାମ ଦେଖିପାରୁଥିଲେ ଯେ ଅନତିଦୂରରେ ଏକ ଛୋଟ ପର୍ବତ ଉପରୁ ସୂର୍ଯ୍ୟଶଖା ଅଗ୍ନିଶିଖାକୁ ଚାହିଁରହିଥିଲା। “ସେମାନଙ୍କର ଶକ୍ତିର ପତନ ହୋଇଛି କିନ୍ତୁ ଏବେ ସେମାନେ ନିଜର ଚାତୁରୀର ପ୍ରୟୋଗ କରିବେ, ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀର ଶିକାର ନ ମିଳିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଶବିକ ଯାତ୍ରା ପରି ସେମାନେ ନିଜର ଶିକାର ନ ମିଳିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ। ଆମେମାନେ ଏଠାରୁ ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କରିବା ଉଚିତ।”

ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଗ୍ଧର ମାୟା

ସେମାନେ ଗୋଦାବରୀ ନଦୀର ଅବବାହିକାରୁ ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କରି ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଏକ ପଥୁରିଆ ଅଞ୍ଚଳରେ ନିଜର କୁଚୀର ସ୍ଥାପନ କଲେ। ଏହାଦ୍ବାରା ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କେହି ଅନୁପ୍ରବେଶକାରୀଙ୍କୁ ସହଜରେ ଦେଖିପାରିବେ। ଅରଣ୍ୟ ଅଳ୍ପ କିଛି ଦୂରତାରେ ଥିଲା। ଦୁଇ ଭ୍ରାତା ଉଭୟ ଦିବାରାତ୍ରି ପଥର ଉପରେ ବସି ଚାରିଦିଗ ଉପରେ ନଜର ରଖୁଥିଲେ।

ଦିନସବୁ ବଦଳିଗଲା ସପ୍ତାହରେ; ସପ୍ତାହ ମାସରେ। ବିରଧ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟଶଖାଙ୍କ ସ୍ମୃତି ଧୀରେ ଧୀରେ ମଳିନ ପଡ଼ିଆସୁଥିଲା। ନିଜର ଫୁଲଫଳର ସମ୍ବରରେ ଅରଣ୍ୟ ପୁଣିଥରେ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଗଲା। ନଦୀ ଓ ପର୍ବତମାନଙ୍କ ପାଖରେ କାହାଣୀ କହିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ

ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିଲା। ଧୀରେ ଧୀରେ ବିଷାଦରେ ତିନିହେଁ ଘାରି ହେଉଥିଲେ ଏବଂ ସମୟ କିପରି ଅତିବାହିତ ହେବ ବୋଲି ଭାବି ଚିନ୍ତାରେ ରହୁଥିଲେ। ଶିକାର ମଧ୍ୟ ସୀତାଙ୍କୁ ଦୁଃଖିତ କରୁଥିଲା। ଆଖପାଖରେ ବାଉଁଶାଳୟ କରିବା ପାଇଁ କେହି ରକ୍ଷିମୁନି ମଧ୍ୟ ନ ଥିଲେ। ଆକାଶର ସବୁ ତାରା ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିଜର ଲାଗୁଥିଲେ।

“ଜୀବଜନ୍ତୁମାନେ ମଧ୍ୟ କ’ଣ ବିରକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି?” ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପଚାରିଲେ।

“ଗଛପତ୍ରମାନେ ମଧ୍ୟ କ’ଣ ବି ବିରକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି?” ରାମ ମନେ ମନେ ଭାବୁଥିଲେ।

“ଆସ ଆମେମାନେ ମିଶି ଏକ ଚଉପାଖ ଖେଳ ସଂରଚନା କରିବା ଯାହାଫଳରେ ଆମ ଭିତରେ ଅବସାଦ ବସା ବାନ୍ଧିବ ନାହିଁ।” ସୀତା କହିଲେ। ଏକଥା କହୁକହୁ ଏକ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଭ ମୃଗକୁ ସୀତା ଦେଖିଲେ। ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ପରି ଚକ୍ରମାଳ ମରୁଥିବା ହରିଣଟିର ଦୁଇଟି ମସ୍ତକ ଥିବା ସହ ମୁଣ୍ଡରେ ଲମ୍ବା ଶିଙ୍ଗ ଥିଲା। ତା’ର ଲମ୍ବ ପ୍ରଦାନରେ ପୁଲା ପୁଲା ଘାସ ଉପୁଡ଼ି ପଡୁଥିଲା। ଏହାର ଲମ୍ବା ଶିଙ୍ଗର ଆଘାତରେ ମାଳମାଳ ଲତାମାନଙ୍କ ଦେହରୁ ଫୁଲମାନେ ତେଜ୍ଜରୁ ଝଡ଼ିପଡୁଥିଲେ। ସୀତାଙ୍କର ପ୍ରିୟ ତମାଳ ଲତାମାନଙ୍କରୁ ଫୁଲସବୁ ମୃଗର ଲମ୍ବା ଶିଙ୍ଗ ବାଜି ଖସିପଡୁଥିଲେ।

“ତୁମପାଇଁ ମୋତେ ଏ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମୃଗଟିକୁ ଧରି ଆଣିବାକୁ ଦିଅ। ଯଦି ଜୀବନ୍ତ ଧରାଯାଏ, ତେବେ ତୁମର ପ୍ରିୟ ପୋଷା ଜନ୍ତୁ ହୋଇପାରିବ। ଯଦି ମୃତ ହୋଇଯାଏ ତେବେ ଏହାର ଚମଡ଼ା ତୁମର ବସନ ହିସାବରେ କାମରେ ଆସିବ।” ରାମ କହିଲେ। ସୀତା ମଧ୍ୟ ରାମକୁ ଅଟକାଇଲେ ନାହିଁ। ସେ ଜନ୍ତୁଟିର ଦର୍ଶନରେ ଅଭିଭୂତ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲେ। ସେ ଜନ୍ତୁଟିକୁ ନିଜ ପାଖରେ ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ। ଏକଥା ମଧ୍ୟ ରାମ ଅନୁଭବ କରିପାରୁଥିଲେ। ଏତେବର୍ଷ ଭିତରେ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ସେ କିଛି ଚାହୁଁଥିଲେ। “ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ତୁମପାଇଁ ଧରି ଆଣିବି” ଏକଥା ସେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଲେ। ଜୀବନରେ କେବେହେଲେ ଉଦାର୍ଯ୍ୟାନ ଓ ଅସନ୍ତୋଷର ଭାବ ପ୍ରକାଶ କରି ନ ଥିବା ଜଣେ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ ପ୍ରୀତ କରିବା ପାଇଁ ରାମ ବ୍ୟଗ୍ର ଥିଲେ।

“ବୋଧହୁଏ ଏ ମୃଗଟି ଗୋଟିଏ ମୃଗଦଳର ମୁଖ୍ୟ” ସୀତା କହିଲେ। ଶହ ଶହ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୃଗ ଦେଖିବାର ସମ୍ଭାବନାରେ ଜନକ ନନ୍ଦିନୀଙ୍କର ଆଖି ଚମକିଥିଲା।

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଚେତାବନୀ ଦେଲେ, “ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୃଗ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ! ଏହା ଏକ ଅପ୍ରାକୃତିକ କଥା।”

“ବୋଧହୁଏ ଏହା ଏକାନ୍ତ ଭାବରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଏବଂ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆବିଷ୍କାର ହୋଇ ପାରିନାହିଁ।” ଏହି ପ୍ରାଣୀଟି ପ୍ରାକୃତିକ ଏବଂ ପୋଷା ମନାଯାଇପାରିବାର ଧାରଣାଟି ସୀତାଙ୍କ ଭିତରେ ବଳବତ୍ତର ହେଉଥିଲା।

ସୀତାଙ୍କ ପରି ସଦା ନିଷ୍ଠୁହ ରହୁଥିବା ଜଣେ କୋମଳମତି ରାଜକେମାଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦିତ କରିବା ସହ ତାଙ୍କ ମୁଖରେ ଏକ ସ୍ଥିତହାସ୍ୟ ଆଣିବା ପାଇଁ ରାମ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୃଗ ପଛରେ ଅରଣ୍ୟ ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ।

“ତୁମେ ସୀତାଙ୍କ ପାଖେ ପାଖେ ଥାଅ ଲକ୍ଷ୍ମଣ, ମୁଁ ଏହି ମୃଗଟିକୁ ଶିକାର କରି ଆସୁଛି” ଏକଥା କହି ସେ ମୃଗଟିର ପଶ୍ଚାତ୍ପାବନ କଲେ।

ରାମ କୁଟୀର ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଅରଣ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କଲାବେଳକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସାମାନ୍ୟ ମାତ୍ରାରେ ଉଦୟ ହୋଇଥିଲେ। ମଧ୍ୟାହ୍ନ ହେଉ ହେଉ ସୀତା ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ।

“ସେ ଏତେ ଦୀର୍ଘ ସମୟ କେବେହେଲେ ନିଅନ୍ତି ନାହିଁ। କ’ଣ ହେଲା ଏବେ?”

“ସେ ମୃଗଟି ନିଶ୍ଚୟ ଭାବରେ ଏକ ସାଧାରଣ ପ୍ରାଣୀ ନୁହେଁ ଯେ ରାମଙ୍କ କବଳରୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଞ୍ଚିରହିଛି” ଏକଥା ଲକ୍ଷ୍ମଣ କହିଲେ।

ମଧ୍ୟାହ୍ନ ପରେ ଏକ କ୍ରନ୍ଦନରତ ଚିତ୍କାର ଶୁଭାଗଲା, “ମୋତେ ରକ୍ଷା କର ଲକ୍ଷ୍ମଣ! ମୋତେ ରକ୍ଷା କର ସୀତା! ମୁଁ ମରିବାକୁ ଯାଉଛି!”

ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳପାନ କରି ନ ଥିବା ଓ ତିଳେମାତ୍ର ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ନ ଥିବା ସୀତା, ରାମଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଉତ୍ତ୍ରେକ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ। ପୁଣିଥରେ ସେମାନେ ସମାନ ଚିତ୍କାର ଶୁଣିପାରିଲେ।

“ତୁମେ, ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଅ ଲକ୍ଷ୍ମଣ! କିଛି ନା କିଛି ଅଘଟଣ ଘଟୁଛି” ସୀତା କହିଲେ।

“ନା! ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଏକଲା ଛାଡ଼ି ଯିବିନାହିଁ।” ଲକ୍ଷ୍ମଣ କହିଲେ।

“କିନ୍ତୁ ରାମଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ଦରକାର!”

“ମୁଁ ଭାଇଙ୍କର ଆଦେଶ ମାନିବି ଓ ଆପଣଙ୍କୁ ଏକୁଟିଆ ଛାଡ଼ି ଯିବିନାହିଁ।”

“ତୁମର କ’ଣ ହୋଇଛି ଲକ୍ଷ୍ମଣ! ତୁମେ କ’ଣ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଚାହୁଁ?”

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଏପରି କଟୁ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି ବିବ୍ରତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ। “କିଛି ନା କିଛି ଅବୁଝା ରହିଯାଉଛି! ଏହାହିଁ କପଟ। ଏ ଅରଣ୍ୟ ରାକ୍ଷସମାନଙ୍କରେ ଭର୍ତ୍ତି ଏବଂ କେହିବି ଆଉ ଜଣଙ୍କ ସ୍ୱର ଅନୁକରଣ କରୁଥାଉପାରେ। ମୁଁ ଭାବୁନି ଯେ ଭ୍ରାତା ରାମ ଅସୁବିଧାରେ

ଅଛନ୍ତି। ଏହା ନିଶ୍ଚୟ ପବନର ଖେଳ। କ୍ଷୁଧା ଓ ତୃଷ୍ଣା ଆମମାନଙ୍କୁ କବଳିତ କରିସାରିଲାଣି ଯାହାଫଳରେ ଆମେ ଏପରି ଅସମ୍ଭବ କଥା ସବୁ ଶୁଣିପାରୁଛେ।”

ସୀତା ପ୍ରବଣ କ୍ରୋଧରେ କହିଲେ, “ତୁମେ ବୋଧହୁଏ ରାମଙ୍କ ପାଖକୁ ନ ଯିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଛ। ତୁମେ କ’ଣ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଚାହୁଁ? ଅରଣ୍ୟରେ ପ୍ରତାପଶାଳୀ ପୁରୁଷ ଜନ୍ତୁଟି ମରିଗଲାପରେ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ଜୀବଟି ପ୍ରତାପୀ ଜନ୍ତୁଟିର ସଙ୍ଗୀ ଉପରେ ଅଧିକାର ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥାଏ। ତୁମେ କ’ଣ ଏକଥା ଚାହୁଁଛ?”

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶୁଣୁଥିବା କଥାସବୁକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରୁ ନ ଥିଲେ। ତାଙ୍କର ପବିତ୍ର ଓ ସତୀ ଭ୍ରାତୃପତ୍ନୀ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ଏକ ଅସଭ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକର ମାନସିକତା ସ୍ତରକୁ ଖସିଆସି ନିଜର ଆଦେଶ ପାଳନ କରିବା ପାଇଁ ଏପରି ଅପଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାର କରିପାରିଲେ! ସେ କ’ଣ ଏତେମାତ୍ରାରେ ଭୟଭୀତ? ସେ କ’ଣ ରାମଙ୍କ ସାମର୍ଥ୍ୟରେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ନାହିଁ! ଏପରି ବିଚିତ୍ର ଅବସ୍ଥାକୁ ଆଉ ଅତିମାତ୍ରାରେ ଲଜ୍ଜାଜନକ ହେବାକୁ ନ ଦେଇ ସେ ରାମଙ୍କୁ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ଅରଣ୍ୟକୁ ଯିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ।

କିନ୍ତୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ସୀତାଙ୍କ କୁଟୀର ଚାରିପାଖରେ ଏକ ରେଖା ଟାଣିଦେଲେ। “ଏହା ଲକ୍ଷ୍ମଣରେଖା! ମୁଁ ମନ୍ତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି ରେଖାରେ ଶକ୍ତି ସଞ୍ଚାର କରୁଛି। ମୁଁ ଏହି କଥା ବଶିଷ୍ଠ ଓ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଙ୍କଠାରୁ ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରିଥିଲି। ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ରେଖା ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲାମାତ୍ରେ ଜଳିପୋଡ଼ି ପାଉଁଶ ହୋଇଯିବ। ଆପଣ ଏହି ରେଖା ମଧ୍ୟରେ ରୁହନ୍ତୁ। ଏହା ଭିତର ହେଉଛି ଅଯୋଧ୍ୟା ଓ ଆପଣ ରାମଙ୍କ ଧର୍ମପତ୍ନୀ। ଏହାର ବାହାରେ ସମଗ୍ର ଅରଣ୍ୟ ଓ ଆପଣ ହେଉଛନ୍ତି ଅପହରଣଯୋଗ୍ୟ ଜଣେ ସାଧାରଣ ନାରୀ।”

ରକ୍ଷିଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଦାୟ ନେବାର କିଛି ସମୟ ପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶରୀର ଭସ୍ମରେ ଆଚ୍ଛାଦିତ ଜଣେ ରକ୍ଷି ସୀତାଙ୍କ କୁଟୀର ପାଖକୁ ଆସିଲେ। ତାଙ୍କ ହାତରେ ଗୋଟିଏ କମଣ୍ଡଳୁ ଥିଲା। “ତୁମେ କ’ଣ ସେ ହତଭାଗ୍ୟ ରଘୁକୁଳ ତିଳକ ରାମଙ୍କ ଧର୍ମପତ୍ନୀ?”

“ହଁ, ମୁଁ ହିଁ ତାଙ୍କର ପତ୍ନୀ” ସୀତା କହିଲେ।

“ସେଇ ମହାନ ରଘୁବଂଶଜ ଯିଏ ନିଜର ଆତିଥ୍ୟ ପାଇଁ ବହୁ ଜନାଦୃତ?” ରକ୍ଷି ପୁଣି ପଚାରିଲେ।

“ହଁ।”

“ତେବେ ତୁମେ ନିଶ୍ଚିତ ମୋ କଥା ବୁଝିବା ମୁଁ ଅନେକ ଦିନ ଧରି କିଛି ଭକ୍ଷଣ କରିନାହିଁ। ଏପରି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଅରଣ୍ୟରେ ନା ଖାଦ୍ୟୋପଯୋଗୀ ଏକ କୋଳି ନା ମୂଳ ନା କିଛି ଫଳ ପାଇ ନାହିଁ। ତେଣୁ ତୁମ କୁଟୀରରେ ବଳିପଡ଼ିଥିବା କିଛି ବି ଅନ୍ନ ଦେଇ ମୋ କ୍ଷୁଧା ନିବାରଣ କର।”

“ଆପଣ ଭିତରକୁ ଆସନ୍ତୁ।” ସୀତା କହିଲେ।

“ମୁଁ ଯାଇପାରିବି ନାହିଁ,” ରକ୍ଷି କହିଲେ, “ତୁମ ପାଖରେ ମୁଁ କୌଣସି ପୁରୁଷଙ୍କୁ ଦେଖିପାରୁନାହିଁ। ସେମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ଅରଣ୍ୟକୁ ନଚେତ୍ ନଦୀକୂଳକୁ ଯାଇଥିବେ। ତୁମେ କୁଟୀରରେ ଏକାକୀ। ତେଣୁ କୁଟୀର ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ନ୍ୟାୟୋଚିତ ନୁହେଁ। ତୁମକୁ ରେଣୁକା କିମ୍ବା ଅହଲ୍ୟାଙ୍କ ପରି କେହି ମଧ୍ୟ ଆକ୍ଷେପ କରିପାରେ। ନା! ତୁମେ ମୋତେ ବାହାରେ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ ହେବା।” ରକ୍ଷି ଜଣକ ଏକ କୃଷ୍ଣମଣ୍ଡର ଛାଲ ବାହାର କରି ଭୂମିରେ ବସିପଡ଼ିଲେ। କୁଟୀରଠାରୁ ଅନତିଦୂରରେ ବସି ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଲେ।

କୁଟୀର ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଫଳମୂଳ ସଂଗ୍ରହ କରି ସୀତା କୁଟୀର ବାହାରକୁ ବାହାରିଆସିବା ସମୟରେ କୁଟୀର ଚାରିପାଖରେ ଟଣା ହୋଇଥିବା ରେଖା ବିଷୟରେ ସଚେତନ ହୋଇଗଲେ। ହଠାତ୍ ସେ ଏକ ଦୃଶ୍ୟ ସାମନା କରୁଥିଲେ। ରେଖା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ସୁରକ୍ଷିତ। ରେଖା ବାହାରେ ରହିବା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଅସୁରକ୍ଷିତ।

କିନ୍ତୁ ଯଦି ରକ୍ଷିଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ପରକ୍ଷା ନ ଯାଏ ତେବେ ସେ ସମଗ୍ର ଅରଣ୍ୟ ଓ ଜନପଦରେ ରଘୁବଂଶର ଅବିଶ୍ୱାସ ଗାନ କରିବେ। ପୁନଶ୍ଚ ଏପରି ସମ୍ମାନହୀନ କାରଣ ରଘୁବଂଶର ରାଜବଧୂ ହିଁ ହେବେ। ସେମାନେ ନିଜକୁ ମହାନ ଓ ଆଦର୍ଶ ବୋଲି କୁହନ୍ତି ଅଥଚ ବୁଦ୍ଧୁକ୍ଷିତ ମୁନିରାଷିମାନଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ପରକ୍ଷିବା ପାଇଁ ନିଜର ଅକ୍ଷୟପୁର ତ୍ୟାଗ କରନ୍ତି ନାହିଁ। ଯେତେବେଳେ ତୁମେ କୌଣସି ରଘୁବଂଶଜଙ୍କୁ ଭେଟିବ, ସୀତାଙ୍କୁ ମନେପକେଇବ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ କୌଣସି ଆତିଥେୟତା ଆଶା କରିବ ନାହିଁ - ଏକଥା ନିଶ୍ଚୟ ରକ୍ଷି ଜଣକ କହିବେ। ତେଣୁ କେଉଁ କଥାଟି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ - ସେ ନିଜେ ନା ରଘୁବଂଶର ସମ୍ମାନ ଓ ପ୍ରତିପତ୍ତି!

ଏକଥା ଚିନ୍ତା କରି କରି ସୀତା ନିଜର ଅସୁରକ୍ଷା ଓ ଅସହାୟ ଭାବନାର ତାଡ଼ନାରେ ଦକ୍ଷ ହେଉଥିଲେ।

ଶେଷରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣରେଖା ଅତିକ୍ରମ କରି ସୀତା ରକ୍ଷିଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ପରକ୍ଷିବା ପାଇଁ ବାହାରି ଆସିଲେ।

ରାବଣ ସୀତାଙ୍କୁ ଚାହିଁ ସ୍ଥିତହାସ୍ୟ ଦେଲେ। “ଏହି ରେଖାର ବୃତ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ତୁମେ କାହାର ପତ୍ନୀ କିନ୍ତୁ ଏହା ବାହାରେ ତୁମେ ଅପହୃତ ହେବାପାଇଁ ଜଣେ ସାଧାରଣ ନାରୀ!”

ସୀତା ଆତଙ୍କରେ ଚିତ୍କାର କଲେ। ରାବଣ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ବାହୁକୁ ଧରି ନିଜ କାନ୍ଧରେ ଉଠାଇନେଲେ ଏବଂ ନିଜର ରଥକୁ ଆବାହନ କଲେ। ଏହି ରଥର ଉଡ଼ିବା ଶକ୍ତି ଥିଲା!

ଜଟାୟୁର ପକ୍ଷ

ଏ ରକ୍ଷି ଜଣକ କିଏ? ଏକଥା ସୀତା ଜାଣିପାରୁ ନ ଥିଲେ। ସତରେ କ’ଣ ସେ ଜଣେ ରକ୍ଷି ଥିଲେ!

“ତୁମେ ଜାଣିରଖ ସୁନ୍ଦରୀ! ମୁଁ ରାବଣ, ଲଙ୍କା ସମ୍ରାଟ ଏବଂ ଯେଉଁ ନାରୀକୁ ତୁମର ପତି କୁହୁଥିବ କରଦେଇଥିଲେ, ସେହି ସୂର୍ଯ୍ୟଶାର ଭ୍ରାତା, ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ତୁମର ସ୍ୱାମୀ ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କର ସେନାନାୟକ। ଯେତେବେଳେ ସେ ଅରଣ୍ୟରୁ ଫେରିବେ କୁଟୀରରେ ତୁମେ ନ ଥିବ ଏବଂ ନ ଥିବ ତୁମର ସାମାନ୍ୟ ମାତ୍ର ପଦଚିହ୍ନ! ତେଣୁ ତୁମକୁ କେମିତି ଖୋଜିବେ ସେ। ସେ ଜଣେ ହତାଶ ପ୍ରେମିକ ପରି ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ତୁମକୁ ଅରଣ୍ୟରେ ଖୋଜିବେ। ଶେଷରେ ସେ ନିଜକୁ ବୁଝେଇନେବେ ଯେ ତୁମକୁ କୌଣସି ଅଜଣା ଜନ୍ମୁ କିମ୍ବା ପକ୍ଷୀ ନେଇଯାଇଛି ଏବଂ ଆଉଜଣେ ମହିଳାଙ୍କ ପାଖରେ ନିଜର ପ୍ରେମ ଅଜାଡ଼ିଦେବେ। ସେ ସ୍ତ୍ରୀଟି ମୋର ଭଉଣୀ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ, ଯାହାର ତୁମ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ କଠୋର ଓ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ବ୍ୟବହାର ସତ୍ତ୍ୱେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଅନେକ ଦୁର୍ବଳତା ରହିଛି।”

ସୀତା ନିଜର ଅପହରଣକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ଦେଖୁ ନ ଥିଲେ। ତାଙ୍କର ରୋଦନ, ଯନ୍ତ୍ରଣାସିନ୍ଧୁ ନୟନ ଓ ଭୟାତୁର ମୁଖମଣ୍ଡଳକୁ ଅପହରଣୀଙ୍କୁ ଦେଖାଇ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଖୁସୀ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ ଚାହୁଁ ନ ଥିଲେ। ସେ ତଳକୁ ଚାହିଁରହିଲେ। ତଳେ ମଖମଲି କାର୍ପେଟ୍ ପରି ସବୁଜ ଅରଣ୍ୟ! ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଉଡୁଥିଲେ। ସୀତା ଭାବୁଥିଲେ ବୋଧହୁଏ ତାଙ୍କୁ ଦେବତାମାନଙ୍କ ନଗରୀ ଅମରାବତୀକୁ ନିଆଯାଉଥିଲା।

ତାଙ୍କର ମନୋବଶା ପଡ଼ିପାରି ରାବଣ କହିଲେ, “ମୁଁ ତୁମକୁ ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଚମତ୍କାର ସ୍ଥାନ ଲଙ୍କାକୁ ନେଇଯାଉଛି। ଏହି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଲଙ୍କା ସମୁଦ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏବଂ

ସମଗ୍ର ମାନବ ସଭ୍ୟତାଠାରୁ ଅନେକ ଦୂରରେ ଏହି ଅପୂର୍ବ ନଗରୀ ଅଛି!”

ସୀତାଙ୍କ ମନ ଭିତରେ ଦୁଃଖ ଓ ଭୟର ଏକ ଅଜବ ମିଶ୍ରଣ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳିଲା। ନିଜପାଇଁ ନ ହେଲେ ବି ରାମ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ବିଷୟରେ ଭାବି ସେ ଦୁଃଖିତ ହେଉଥିଲେ। ତାଙ୍କର ଅନୁପସ୍ଥିତି ଉଭୟଙ୍କୁ ଆଶଙ୍କାରେ ଜର୍ଜରିତ କରିବା ସହ ଅନ୍ତରରେ ଗ୍ଳାନି ଭରିଦେଉଥିବା ସେମାନେ ଯୋଦ୍ଧା, ଆତ୍ମସମ୍ମାନରେ ଭରପୂର ତାଙ୍କ ହୃଦୟରେ ନିଜର ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲେଇ ନ ପାରିବାର ଗ୍ଳାନି ଭରିଯାଉଥିବା ସେ ମଧ୍ୟ ଭାବୁଥିଲେ ଯେ ଅରଣ୍ୟରୁ ଫେରିବା ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ କିଏ ପରକ୍ଷିବ? ଜଳ ପ୍ରଦାନ କରି ସେମାନଙ୍କର ଡୃଷ୍ଟା କିଏ ମେଣ୍ଟେଇବ? ଘାସର ଶେଯ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ସେମାନଙ୍କର ଅବଶ ଦେହକୁ ଆରାମ କରିବା ପାଇଁ ଆୟୋଜନ କିଏ କରିବ? ଦଶରଥ ପୁତ୍ରମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ଭାବି ସେ ମର୍ମାହତ ହେଉଥିଲେ। ନିଜର ମନୋବସ୍ତା ଅପେକ୍ଷା ଦଶରଥ ପୁତ୍ରମାନଙ୍କର ଦଶା ବିଷୟରେ ଭାବି ଭାବି ସେ ଅଧିକ ଦୁଃଖୀ ହେଉଥିଲେ। ସେ ତ ନିଜକୁ ଚଳାଇନେବେ ଅଥଚ ଦୁଇ ରାଜପୁତ୍ର?

ସେ ମଧ୍ୟ ଭାବୁଥିଲେ ସୀତା କେଉଁଠି ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ରାମ କିପରି ଜାଣିବେ? ତାଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ନିଆଯାଉଥିଲା। ସେ ନିଜର ବାହୁବନ୍ଧନୀ, ପାଦର ପାଉଁଜି, ଗଳାର ହାର ଏବଂ କାନପୁଲ ଖୋଲିଦେଲେ ଓ ବିମାନ ଉପରୁ ତଳକୁ ପକାଇବାରେ ଲାଗିଲେ। ତାଙ୍କର ଆଶା ଥିଲା ଯେ ଏସବୁ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଭୂଷଣକୁ ଚିହ୍ନିପାରି ରାମ ତାଙ୍କର ଗତିପଥ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିପାରିବେ।

ସେ ନିଜର କେଶ କିର୍ପେଣୀ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଆଭୂଷଣ ବାହାର କରିଦେଇଥିଲେ। ତାଙ୍କୁ ମାତାଙ୍କ କଥା ସ୍ମରଣ ହେଲା, “ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୁମେ ଜଣେ ବିବାହିତା ମହିଳା ଓ ଗୃହକର୍ତ୍ତ୍ରୀ ତୁମର କେଶବିନ୍ୟାସ ବଜାୟ ରହିବ ବିଧେୟ। ତୁମେ ଅକ୍ଷୟପୁରରେ କେବଳ ନିଜର ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ପାଇଁ ମଥାର କେଶ ଖୋଲିଦେବ, କିନ୍ତୁ ବାହାରକୁ ବାହାରିଗଲା ପରେ କେବେହେଲେ କେଶ ମୁକୁଳା ରଖିବ ନାହିଁ।”

ହଠାତ୍ ବିମାନ ସାମ୍ନାରେ ଏକ ବିରାଟକାୟ ପକ୍ଷୀ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା। ଏହା ଏକ ବୃଦ୍ଧ ଗୁପ୍ତ ଥିଲା - ଜଟାୟୁ ଯିଏ ପ୍ରାୟତଃ ତାଙ୍କ କୁଟୀର ଉପରେ ଆକାଶମାର୍ଗରୁ ନଜର ରଖୁଥିଲା। ସେ ନିଜର ଡେଣା ମେଲାଇ ଉଡ଼ୁଛା ବିମାନର ରାସ୍ତା ଅବରୋଧ କରିବା ସହ ରାବଣକୁ ଦୃଢ଼ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଆହ୍ୱାନ କଲା। ରାବଣ ମଧ୍ୟ ନିଜର

ଚନ୍ଦ୍ରାଙ୍ଗ ସ୍ୱରୂପ ଖଣ୍ଡା ବାହାର କରି ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ। ଜଟାୟୁ ନିଜର ବୁଝିରେ କ୍ଷତାକ୍ତ କରିବା ସହ ନିଜର ପକ୍ଷଦ୍ୱୟରେ ରାବଣକୁ ଆଘାତ କଲା। ନିଜର ମୁନିଆ ଖୁସରେ ରାବଣ ହସ୍ତ ମାଂସପେଶୀକୁ ରକ୍ତାକ୍ତ କରିଦେଲା। କିନ୍ତୁ ରାବଣ ଥିଲା ପରାକ୍ରମୀ ଓ ସକ୍ରିୟ - ଜଟାୟୁ ଏକ ବୃଦ୍ଧ ପକ୍ଷୀ! ନିଜର ଚନ୍ଦ୍ରାକୃତି ଖଡ୍ଗରେ ରାବଣ ଅର୍ଦ୍ଧଗୋଲାକାର ଭାବରେ ଜଟାୟୁକୁ ପ୍ରତିଆକ୍ରମଣ କଲା ଏବଂ ଜଟାୟୁର ଗୋଟିଏ ଡେଣା କଟିଗଲା। ଏହି ଆଘାତରେ ଜଟାୟୁ ଆକାଶମାର୍ଗରୁ ଭୂମିରେ ଏକ ବିରାଟ ଶବ୍ଦ କରି ପଡ଼ିଗଲା।

ସମୁଦ୍ର ଆରପାରିରେ ଲଙ୍କା

ସେମାନେ ଏକ ସମୁଦ୍ର ଉପରେ ଉଡ଼ୁଥିଲେ। ପୁଷ୍ପକ ବିମାନର ଛାଇକୁ ପାଣିରେ ମାଛ ଓ ସମୁଦ୍ର ସାପମାନେ ଗୋଡ଼ୋଉଥିଲେ। ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତ ସମୁଦ୍ର ପାଣିରେ, ଭୟଙ୍କର ଲହରୀମାଳ ମଧ୍ୟରେ ସେ ରାବଣର ପ୍ରତିଛବି ଦେଖିପାରିଲେ। ସେ ରାବଣର ଦଶଟି ମସ୍ତକ ଓ କୋଡ଼ିଏଟି ବାହୁ ଦେଖିପାରିଲେ। ରାବଣ ଗପିଚାଲିଥିଲେ ସତ, ମାତ୍ର ସୀତାଙ୍କ କାନରେ ଗୋଟିଏ ବି ଶବ୍ଦ ପଡ଼ୁ ନ ଥିଲା। ତାଙ୍କୁ ନିସ୍ତେଜ ଲାଗୁଥିଲା। ତାଙ୍କୁ କେବଳ ମେଘମାଳାଙ୍କୁ ଚିରି ଉଡ଼ିଯାଉଥିବା ପୁଷ୍ପକ ବିମାନର ଡେଣାଦ୍ୱୟର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଯାଉଥିଲା। ମେଘ ଓ କୁହୁଡ଼ିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଲୁଚିରହିଥିବା ଲଙ୍କା ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ରତ୍ନ ପରି ଥିଲା।

ଏକ ନୀଳ ପର୍ବତ ଉପରେ ଅବସ୍ଥିତ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରାଜପ୍ରାସାଦର ସୁଉଦ୍ଧ ଗମ୍ଭୀରମାନଙ୍କ ଉପରେ ଲାଲ୍‌ରଙ୍ଗର ପତାକା ସବୁ ଉଡ଼ୁଥିଲେ। ସର୍ବୋଚ୍ଚ ରୂପାରଙ୍ଗର ବାଲୁକାରାଶି ଲଙ୍କାକୁ ଘେରିରହିଥିଲା ଆଉ ସେଇ ବାଲୁକାରାଶିର ଉପକୂଳକୁ ଛୁଇଁଯାଉଥିଲା ଘନନୀଳ ସମୁଦ୍ରର ଉତ୍ତଙ୍ଗ ଶ୍ୱେତରଙ୍ଗର ଲୁଆର ସବୁ।

ବିଜୟୀ ରାଜା ଓ ତାଙ୍କର ବିଜୟ ସନ୍ତାନକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଶହ ଶହ ରାଜ୍ୟବାସୀ ସହର୍ଷ ପୁଷ୍ପକ ବିମାନର ଚାରିପାଖରେ ଗଦା ହୋଇଗଲେ। ରାବଣ ନିଜ କାନ୍ଧରେ ସୀତାଙ୍କୁ ପକାଇ ରାଜଦ୍ୱାର ଆଡ଼କୁ ଯାତ୍ରା କରିବାମାତ୍ରେ ସେମାନେ ରାଜାଙ୍କର ଜୟଗାନ ସହ ବିଜୟ ସଙ୍ଗୀତ ଗାଇବାରେ ଲାଗିଲେ। ଆଉ ସେଇଠି ଠିଆହୋଇ ରହିଥିଲେ ଲଙ୍କାର ପାଟରାଣୀ ମନ୍ଦୋଦରୀ।

“ରହିଯାଅ!” ସେ କହିଲେ, “ନିଜ ଇଚ୍ଛା ବିରୋଧରେ କୌଣସି ନାରୀକୁ ବଳପୂର୍ବକ ଗୃହ ମଧ୍ୟକୁ ଆଣନାହିଁ। ଏଠାରେ ରହୁଥିବା ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ନାରୀ, ଏପରିକି ଅନ୍ୟକୁ ବିବାହ କରିଥିବା ନାରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଏଠିକୁ ସୁଇଚ୍ଛାରେ ଆସିଛନ୍ତି। ଏହା ଏକ ଆନନ୍ଦର ରାଜପ୍ରାସାଦ। କ୍ରନ୍ଦନରତା କୌଣସି ନାରୀକୁ ଆଣନାହିଁ। ସେ ନିଜ ସହ ଆମ ପାଇଁ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ନେଇ ଆସିଥାଏ।”

“ଶେଷରେ ସେ ମାନିଯିବା” ଗୃହ ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା

କରୁ କରୁ ଏକଥା ରାବଣ କହିଲେ। କିନ୍ତୁ ମନ୍ଦୋଦରୀ ନିଜର ଦୁଇ ବାହୁ ପ୍ରସାରିତ କରି ରାସ୍ତା ଅଟକାଇ ଦେଲେ।

“ଏହା କ’ଣ ମହାନ ରାବଣରାଜାଙ୍କ ବିଫଳତା? ସେ ଗୋଟିଏ ନାରୀକୁ ବନ୍ଦ କରି, ନିଜ ପରାକ୍ରମରେ ମୋହିତ କରି ସୁଇଚ୍ଛାରେ ନାରୀଟିକୁ ପ୍ରାସାଦ ମଧ୍ୟକୁ ଆଣିବାରେ ଅକ୍ଷମ? ଯାହାଫଳରେ ସେ କ୍ରନ୍ଦନରତା ନାରୀଟିକୁ ଘୋଷାଡ଼ି ଘୋଷାଡ଼ି ଆଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି?”

ରାବଣ ବୁଝିପାରିଲେ ଯେ ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ହିଁ ଯୁକ୍ତିରେ ବାଜିମାଡ଼ କରିନେଉଛନ୍ତି। “ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ରାଜପ୍ରାସାଦ ବାହାରେ ଏକ ବାଟିକାରେ ରଖିବି। ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଇଚ୍ଛାରେ ସେ ଆସିନାହାନ୍ତି, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଏହି ବାଟିକାରେ ରହିବେ। ସେ ଯେବେ ସୁଇଚ୍ଛାରେ ଆସିବେ, ସେବେ ତୁମ ପଲଙ୍କକୁ ସେ ଅକ୍ତିଆର କରିନେବେ। ମନ୍ଦୋଦରୀ, ତା’ପରେ ତୁମେ ତାଙ୍କର ଦାସୀ ହୋଇ ରହିବ।”

“ଏ ଆହ୍ୱାନକୁ ମୁଁ ଗ୍ରହଣ କରୁଛି।” ସ୍ଥିତହାସ୍ୟ ଦେଇ ଏକଥା ମନ୍ଦୋଦରୀ କହିଲେ।

କେବଳ ସୀତା ହିଁ ବୁଝିପାରିଲେ ଯେ ମନ୍ଦୋଦରୀ କ’ଣ କଲେ! ଆଉ ଜଣେ ନାରୀର ସ୍ୱାଧୀନତା ବଜାୟ ରଖିବା ଆଳରେ ସେ ନିଜର ବାସ ପଲଙ୍କକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିପାରିଲେ।

(କ୍ରମଶଃ)

‘କଥା’ର ଲେଖକ, ପାଠକ ଓ ବିଜ୍ଞାପନଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ସୂଚନା

- ◆ ‘କଥା’ ପତ୍ରିକାକୁ ଗଲ୍ଲ ପଠାଇବା ସମୟରେ ନିଜର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତାଳ ଠିକଣା ସହିତ ମୋବାଇଲ୍ ନମ୍ବର ଦେବାକୁ ଅନୁରୋଧ।
- ◆ ‘କଥା’ ଏକ ମାସିକ ଗଲ୍ଲ ପତ୍ରିକା। ଏଥିରେ ଉପନ୍ୟାସ, ଫିଚର୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଆଲୋଚନା ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ପାଏ। ମାତ୍ର କବିତା ପ୍ରକାଶ ପାଏ ନାହିଁ।
- ◆ ଲେଖକ ଲେଖିକାମାନେ ‘କଥା’କୁ ଗଲ୍ଲ ପଠାଇବା ବେଳେ ସର୍ବାଧିକ ୩୦୦୦-୩୫୦୦ ଶବ୍ଦରେ ଲିଖିତ ଗଲ୍ଲ ହିଁ କେବଳ ପଠାଇବାକୁ ଅନୁରୋଧ। ‘କଥା’ ତରୁଣ ଏବଂ ନୂଆ ଲେଖକଲେଖିକାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେବ।
- ◆ ଲେଖକଲେଖିକାମାନେ ‘କଥା’ରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ହାତଲେଖା ବା କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ପଠେଇବେ। ଲେଖାଟି ପଠେଇ ଅକ୍ତତଃ ତିନିମାସ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ଦରକାର। ‘କଥା’କୁ ପଠଉଥିବା ଲେଖାଗୁଡ଼ିକ ଫେରସ୍ତ ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ। ଲେଖକଲେଖିକାମାନେ ନିଜ ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ନକଲଟିଏ ନିଜ ପାଖେ ରଖିବା ଉଚିତ।
- ◆ ଫୋନ୍ ଯୋଗେ କୌଣସି ଲେଖା ସଂପର୍କରେ ଅନୁସନ୍ଧାନର ଉତ୍ତର ଦେବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।
- ◆ ‘କଥା’ରେ ପ୍ରକାଶିତ ସବୁ ଲେଖା ପାଇଁ ପାରିତୋଷିକ ଦିଆଯାଏ। ଲେଖା ପ୍ରକାଶ ପାଇବାର ତିନିମାସ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ଲେଖକଲେଖିକାଙ୍କ ପାଖେ ପହଞ୍ଚିବ।
- ◆ ଏ ସଂପର୍କରେ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବାକୁ ଚାହିଲେ ମୋବାଇଲ୍ ନଂ. ୯୮୭୧୩୭୮୦୫୯ ଯୋଗେ (ସକାଳ ୧୦ଟାରୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ୬ଟା ମଧ୍ୟରେ) ଯୋଗାଯୋଗ କରାଯାଇପାରିବ।
- ◆ ‘କଥା’ ପାଇଁ ଲେଖା ପଠାଇବାର ଠିକଣା- ସମ୍ପାଦକ: କଥା, ସମ୍ବାଦ ଭବନ, ଦ୍ୱିତୀୟ ମହଲା, ରସୁଲଗଡ଼ ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳ, ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୭୫୧୦୧୦, ଇ-ମେଲ୍: katha@easternmedia.in
- ◆ ‘କଥା’ର ନୂଆ ଓ ପୁରୁଣା ଗ୍ରାହକମାନେ ପତ୍ରିକା ପାଇବା ନ ପାଇବା ନେଇ ପ୍ରସାର ନିବାହୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରିୟଦର୍ଶୀ ମହାନ୍ତି, ମୋବାଇଲ୍ ନଂ. ୯୪୩୭୦୯୭୫୦୦ ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରିପାରିବେ।
- ◆ ‘କଥା’ରେ ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟରେ ବହି ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରକାଶ ପାଏ। ପ୍ରକାଶକ-ଲେଖକମାନେ ଶ୍ରୀ ହିମାଂଶୁ ଶତପଥୀ, ମୋବାଇଲ୍ ନଂ. ୯୦୯୦୯୭୨୭୨୭ ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରିପାରିବେ।
- ◆ ‘କଥା’ରେ କେଉଁ ଲେଖା ପ୍ରକାଶ ପାଇବ ନା ନ ପାଇବ ସେ ସଂପର୍କରେ ସଂପାଦନା ମଣ୍ଡଳୀର ନିଶ୍ଚିତ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ।

“ମତେ କେବେ ମନେ ପକାଅ...?”

“ଦିନେ ଦିନେ ମନେ ନପକେଇବାକୁ ଠିକ୍ କରେ। କିନ୍ତୁ ସେ ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ତମେ ବେଶି ମନେପଡ଼।”



କଥା ଅଙ୍କୁର

୧୭୧

ତଥାପି ଅପେକ୍ଷା

ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ସାହୁ



ଦିନତମାମର କାମ ଭିତରୁ ସମୟଟିକେ କାଢ଼ି ଧାଇଁଆସିଛି ସେ। ଜାଣିଛି ଏଇ ଟିକକ ସମୟ ବି ନିଅନ୍ତୁ ପଡ଼ିବ। ତଥାପି ନିନ୍ଦା ନାହିଁ ତାକୁ, ଛଅବର୍ଷ ପରେ ତା’ସହ ଭେଟ ଓ କଥା ପଦ୍ଧତିଏ ହେବାପାଇଁ ଯେମିତି ସେ ଚାହୁଁବସିଥିଲା କାହିଁ କେଉଁଦିନରୁ। ଅଣ୍ଟାରୁ ଗାମୁଛାଟା ଖୋଲି ଝାଳତକ ପୋଛିପକାଇଲା ଆଗ। ମୁହଁରେ ହେମାଳ ପାଣି ଆଖିକୁ ଛାଟି ଆଖିଦୁଇଟିକୁ ଚିପୁଡ଼ି ପୋଛିହୋଇପଡ଼ିଲା। ନିଜକୁ ମହକେଇବା ପାଇଁ ଭଉଣୀ ପାଉଁଶର ଡବାରୁ ଚିମୁଟେ କାଗଜରେ ଗୁଡ଼େଇ ଆଣିଥିଲା, ଏଇ ଚଳଚଞ୍ଚଳ ଆଡୁଆଳେ ଦେହସାରା ଛିଞ୍ଚି ହୋଇପଡ଼ିଲା। ସେ ଜାଣିଛି ଏଇ ମହକ ଟିକକ କିଛିକ୍ଷଣ ଭିତରେ ତା’ଠାରୁ ଦୂରେଇଯିବ, ହେଲେ ବି ବିଶ୍ୱାସଟେ ନେଇ ଆସିଛି ତା’ସହ କଥା ହେବାଯାଏ ସେ ସେମିତି ମହକୁଥାଉ। ଖଲିରେ ଚାଉଳ, ଗୁଆ କିଛି ଥୋଇ ଚାଲିଲା ଛାତ ଉପରକୁ। ସେ ଜାଣିଛି ଏବେ ସମସ୍ତେ ହଳଦୀ ରଙ୍ଗରେ ରଙ୍ଗେଇ ହେବାକୁ ଢେର ସମୟ ନେବେ। ସେଥିପାଇଁ ଆଗୁଆ ସବୁ ଯୋଗାଡ଼ କରିଦେଇଛି। ବର ନିଜ ଫଟୋ ଉତ୍ତୋଳନରେ ମାଡ଼ିଛି। ଆଉ ମାନସୀ, ସେ ସେମିତି ସୁକୁମାରୀଟିଏ ପରି ଚୁକୁରୁମୁକୁରୁ କାମରେ ଲାଗିପଡ଼ିଛି। ଏଇ ଏବେ ଏବେ ଛାତଉପରକୁ ଗୁଡ଼ାଏ ଲୁଗା ନେଇ ଯାଇଛି ଶୁଖେଇବାକୁ, ସମସ୍ତେ ତଳେ ସେଥିପାଇଁ

ବାହାନା ବାହାର କରି ଚାଉଳ ଗୁଆ ଧରି ଧାଇଁଛି ଛାତଉପରକୁ।

ସତକୁ ସତ ସେ ଏକା, ଦୁଇ ବାଲଟି ଲୁଗା ଝାଡ଼ିଛୁଡ଼ି ଶୁଖେଇବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ। ତାକୁ ଦେଖି ଛାତିଟା ଧକ୍କିନା ହୋଇଉଠିଲା। ସେଇ ଦୁଃଖିନୀ ମୁହଁ, ଶ୍ୟାମଳ ଓଠ ନାକ ଅଗେ ନଇଁଆସୁଥିବା ନିରୀହ କଳାଜାଇ ଠିକ୍ ସେମିତି ଅଛନ୍ତି। ପତଳା ଦେହକୁ ମାନିଲା ଭଳି କୁଞ୍ଚୁକୁଞ୍ଚିଆ କେଶ ତାକୁ ଆଜିବି ସେମିତି ରଖିଛି ଯେମିତି ସେ ଛୁଆଟିଦିନୁ ଦେଖିଆସିଥିଲା।

ଓହୋଃ... ଏତେ ସମୟ ନଷ୍ଟ କାହିଁ କରୁଛି, ଏଇଟା କ’ଣ ସେଇ ବେଳ, ତାକୁ ତନୁତନୁ କରି ଦେଖିବାକୁ! କିଏ ଯଦି ଚାଲିଆସିବ ତେବେ କଥା ଖରାପ ହୋଇଯିବ, କେମିତି ପଦ୍ଧତିଏ କଥାହୋଇ ତଳକୁ ଯିବ, ନ ହେଲେ ପୁଅ ମୁହଁରେ ହଳଦୀ କେମିତି ଲାଗିବ ଯେ? ଏମିତି ଭାବି ଆଗକୁ ଦୁଇପାଦ ବଢ଼ାଇଲା ସନା। ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳକୁ ମାନସୀ ବୁଲିପଡ଼ି ଚାହିଁଲା। ତାକୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଓଠ ଦୁଇଟି ଯେମିତି ପ୍ରସରିଗଲା, ଆଖି ଛଳଛଳ ହେବାଭଳି ଉଇଁଆସିଲା, ଭୂଲତା ଦୁହେଁ ସଂକୁଚିତ ହୋଇ ଓଠକୁ ବାଧ୍ୟ କଲେ ତୁମ୍ଭ ରହିବାପାଇଁ, ହେଲେ ସେ କ’ଣ ସମ୍ଭାଳିପାରିଲେ, ପାଟିରୁ ବାହାରିଆସିଲା ପରା, “ସନା! ତୁମେ? ଏଠି? ସତରେ ମୁଁ ନିଜକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରୁନି।”

ମାନସୀର ଭାବବିହ୍ୱଳତା ଦେଖି ସନା ପାଟିରେ ଆଙ୍ଗୁଠି ଦେଇ କହିଲା, “ତୁମ୍ଭ କର,

କେହି ଶୁଣିବେ ଯଦି ପୁଣି ସବୁ ବିଗିଡ଼ିଯିବ। ତୁମେ ବାସ୍ ତୁମ କାମ କର, ମୁଁ ଏଠି ଚାଉଳ ଗୁଆକୁ ଭାଗ ଭାଗ କରି ରଖୁଛି, ତା’ରି ଭିତରେ ଯେତିକି ସମ୍ଭବ କଥା ହୋଇଯିବ।” ସନା କଥା ଶୁଣି ମାନସୀ ଆଉ ଟିକେ ଭାବୁକ ହୋଇଉଠିଲା ଓ କହିଲା, “ସତରେ ତୁମେ ଠିକ୍ ସେମିତି ହୁଅ, ଯେମିତି ମୁଁ ପିଲାବେଳୁ ଦେଖିଆସୁଛି। କେହି ତୁମକୁ ବୁଝୁ ବା ନ ବୁଝୁ ହେଲେ ମୁଁ ଠିକ୍ ଜାଣିଛି ତୁମେ ଏମିତି ସାଧାରଣ ଭିତରେ ଅସାଧାରଣ ହୋଇ ରହିବ।”

ମାନସୀ କଥା ଶୁଣି ସନା ତୁମ୍ଭ ରହିଲା, ଏଣେତେଣେ ଅନାଇବା ବାହାନାରେ ମାନସୀ ମୁହଁକୁ ମନଭରି ଦେଖିବାର ପ୍ରୟାସ କରୁଥିଲା କି କ’ଣ, ହେଲେ ଭୟ ଓ ଆଶଙ୍କା ଭିତରେ ଅଧା ଦେଖି ଅଟକି ଯାଉଥିଲା।

ଏବେବି ସେ ହସିଲେ ଯାଆଁଲା ଦାନ୍ତ ଦୁଇଟି ଫୁଟିଉଠେ ଓଠରେ, ଖୁବ୍ ମାନେ ତାକୁ, ଇଚ୍ଛାହୁଏ ଏଇ ହସକୁରା ମୁହଁଟିକୁ ଛାପିରଖିବାକୁ ସାରା ଜୀବନ, ହେଲେ...!

“ଆରେ କିଛି କହିବ ନା ଏମିତି ଭାବୁଥିବ? ତୁମେ ପରା ତରୁଛ କେହି ଯଦି ଆସିଯିବେ ତେବେ?” ମାନସୀ କଥା ଶୁଣି ସନା ନିଜକୁ ଟିକେ ସାଧାରଣ କରିନେଲା, ଭାବୁକତା ଛାପକୁ ଲୁଚାଇ ହସଟିଏ ଗଢ଼ିଦେଲା ମୁହଁରେ ଓ କହିଲା, “କେତେ କ’ଣ ଭାବିଥିଲି ପଚାରିବା ପାଇଁ, ହେଲେ ଏବେ କିଛି ମନେପଡୁନି। ତୁମେ କୁହ।”

ସନାର ଏଭଳି ନିରୀହ କଥାପଦିକ ଶୁଣିବାକୁ ମାନସୀ ଯେମିତି ଚାହିଁରହିଥିଲା। ଆଖିବୋଧେ ଓଦା ଲାଗୁଥିଲା କି କ’ଣ, ଓଦାଲୁଗାଟିକୁ ଝାଡ଼ି ଶୁଖାଇବା ବାହାନାରେ ଓଠକୁ ଚିପି ଟିକେ ହସିଦେଲା।

ଗୋଟେ ଆଡ଼ୁଡ଼ୁଝିଉରା ନିଃଶ୍ୱାସଟେ ଛାଡ଼ି ମାନସୀ ପଚାରିଲା, “ମତେ କେବେ ମନେପକାଅ...?”

“ଦିନେ ଦିନେ ମନେ ନ ପକେଇବାକୁ ଠିକ୍ କରେ। କିନ୍ତୁ ସେ ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ତମେ ବେଶି ମନେପଡ଼।” ସନା ଏତକ କହି ଚାହିଁରହିଲା ମାନସୀ ମୁହଁକୁ। ମାନସୀର ହସ ହସ ମୁହଁଟା ଝାଉଁଳି ଆସିଲା, ତଥାପି ହସର ଗାଡ଼ତାକୁ

ବଢ଼େଇ କହିଲା, “ସତରେ ତୁମ କଥାରେ କାହାର ବି ହୃଦୟ ଡଳି ଉଠିବ, ହେଲେ ମୁଁ ଏତେ କଠୋର କାହିଁକି ହେଉଗାଳି କେଜାଣି। ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଛ’ବର୍ଷ ବିତିଗଲା ଯା’ ଭିତରେ, ହେଲେ ଥରୁଟିଏ ବି ତୁମକୁ ନା ଦେଖାକଲି ନା କଥାହେବାର ପ୍ରୟାସ କଲି। ସତରେ ମୁଁ ତୁମ ତୁଳନାରେ ବହୁତ ଛୋଟ। ମୋତେ କ୍ଷମା ଦେବା। ମୁଁ ଆଜି ବି ତୁମକୁ ସେତିକି ସମ୍ମାନ କରେ ଯେତିକି ପିଲାଦିନୁ କରୁଥିଲି।” ମାନସୀ କଥାଶୁଣି ସନାଟିକେ ହତବଦ୍ଧେଇଲା ପରି ଚାରିପାଖକୁ ଚାହିଁଥିଲା, ଆଖିଦୁଇଟି ଓସାରିଆ ଓ ଭିଜିଲା ଭିଜିଲା ପରି ଲାଗୁଛି। ମାନସୀ ବି ନିଜକୁ ସମ୍ବଳିପାରିଲାନି ବୋଧେ, ଟିକେ ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲା। ଆଖିରୁ ଲୁହତଳ ପୋଛି ତଳକୁ ଚାହିଁଲା, ସମସ୍ତେ ହଳଦିଆ କୁର୍ତ୍ତା ଓ ଶାଢ଼ିରେ ସୋରିଷବଣ ପରି ଦିଶୁଛନ୍ତି। ଦଳକାଏ ପବନରେ ଯେମିତି ସୋରିଷକ୍ଷେତ ଦେଉଖେଲେ ଠିକ୍ ସେମିତି ଆଜି ଦଳକାଏ ଦଳକାଏ ହସରେ ସଭିଏଁ ନାଚିଉଠୁଛନ୍ତି।

ସନାର ମନେଅଛି, ତା’ ମା’ ଚାଲିଗଲାପରେ ବାପା ସହିତ ସାଇକେଲ୍‌ରେ ବସି ଘର ଘର ବୁଲେ। ବାପା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖିଅର କରନ୍ତି ସନା ଗୋଡ଼ିମାଟିରେ ଖେଳେ। ମାନସୀ ପଣ୍ଡାବାବୁଙ୍କ ଭଉଣୀଙ୍କ ଝିଅ। ଛୁଆଟିଦିନେ ତାଙ୍କ ଭଉଣୀଙ୍କ ଦେହାନ୍ତ ପରେ ସେ ଆସି ଏଠି ରହେ। ହେଲେ ଝିଅର ଆଦର କମ୍ ପାଏ ବେଶି ପାଏ ପରଆପଣା ଭେଦଭାବ। ସନା ବାପା ସହ ପଣ୍ଡାଘରକୁ ବି ଆସେ। ମାନସୀ ନାକକାନ୍ଦୁରୀ ଭାରି ଅଭିମାନୀ,

ସଭିଏଁ ବିଗୁଡୁଥିଲେ, ହେଲେ ସନା ଆସିବା ଦିନରୁ ସେ ତା’ ସହ ଖେଳେ, ବୁଲେ, ହସେ ଓ ପେଟକୁ ମୁଠେ ଖାଏ। ସେ ପାଠ ଦି’ ଅକ୍ଷର ପଢ଼ିବ ବୋଲି ପଣ୍ଡାବାବୁ ସନାକୁ ବି ପାଖରେ ବସାଇ ପଢ଼ାନ୍ତି। ଯା’ହେଉ ମାନସୀ ପାଇଁ ସନା ମଧ୍ୟ ଭଲ ପଢ଼େ, ମାନସୀ ଲୁଚେଇ ଚୋରେଇ ସିଲଟ ଖଡ଼ି ଦେଇଦିଏ ଘରକୁ। ଦୁହଁଙ୍କ ବନ୍ଧୁତା ସତେ ଯେମିତି ଅତୁଟ ଥିଲା। ହେଲେ ବୟସ ବଢ଼ିବା ସହିତ ଏ ସମାଜର ନଜର ଯେମିତି ଆଁ କରି ବସିଲା ଠିକ୍ ସେମିତି ପଣ୍ଡାବାବୁଙ୍କର ତାଗିଦ ମଧ୍ୟ ଧୀରେ ଧୀରେ ବଦଳିଲା। ସେଥିପାଇଁ ବୋଧେ ଦୁହେଁ ଦୁହଁଙ୍କୁ ଲୁଚିଛପି ଦେଖିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଉଥିଲେ। ମ୍ୟାଟ୍ରିକ୍ ପରୀକ୍ଷା ହେଲା, ଦୁହଁଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ ସେମିତି ଅତୁଟ ଥିଲା। ଫଳ ବାହାରିଲା ବେଳକୁ ସନା ସାରା ପଞ୍ଚାୟତରେ ଅଧିକ ନମ୍ବର ରଖିଛି, ତା’ ପଛକୁ ମାନସୀ। ହେଲେ ବି ସନା ମୁହଁରେ ଖୁସି କାହିଁ, ସେ ଜାଣିଛି ବାପାଙ୍କ ବେଉସାକୁ ଆଗକୁ ନେବା ବାପା ଗାଁ ଗାଁ ବୁଲି ଖିଅର କରୁଛନ୍ତି ସନା କେବିନ୍‌ଟିଏ ପକାଇ ସେଲୁନ୍ ଖୋଲିବ। ହେଲେ ମାନସୀ, ସେ ତ ସହର ଯିବ, ଅଧିକା ପାଠ ପଢ଼ି ପଣ୍ଡାବାବୁଙ୍କ ପରି ସରକାରୀ ଚାକିରି କରିବ।

ବୟସ ବଢ଼ିବା ସହିତ ସନା ବି ଆଉ ପଣ୍ଡାବାବୁଙ୍କ ଘରଆଡ଼େ ଯାଉନି। ଗାଁ କଲେଜରେ ପଢ଼ିଲା, ସେଠି ବି ପ୍ରଥମ ହେଲା, ହେଲେ କ’ଣ କରିବ, ବାପା ବୁଢ଼ା ହେଲେଣି ବୋଲି ଗାଁ ଛକରେ ସେଲୁନ୍ କରି ବସିଛି। ଆଜି ପଣ୍ଡାବାବୁଙ୍କ ବଡ଼ପୁଅ ବାହାଘର, ବାପା ଆଉ ଚାଲିବୁଲି ପାରୁନାହାନ୍ତି ବୋଲି ସନା ଆସିଛି।

ମାନସୀ ସେଇଦିନୁ ଯାଇଛି ଯେ ଆଉ ଫେରିନି, କେବେକେମିତି ଆସୁଥିବ ହେଲେ ଖବର ଅନ୍ତର ଦେଇନି। ଭୁଲିଯାଇଥିବ କି କ’ଣ? ପିଲାଦିନ କଥା କିଏ ବା କାହିଁ ମନେରଖେ, ଯଦିବା ମନେ ରହିବ ସେସବୁ ପିଲାଖେଳ ଭାବି ଭୁଲିଯିବ। ହେଲେ ସନା କ’ଣ ସେସବୁ ଭୁଲିଛି, ସେ ପରା ମାନସୀଠାରୁ ମା’ ସ୍ନେହ ପାଇଛି, ଭଉଣୀର ଆଦର ଦେଖିଛି ଆଉ ଭଲ ବନ୍ଧୁଟିଏ ହେବାର ଉଦାହରଣ ପାଇଛି।

ମାନସୀ ପାଖକୁ ଆସିଗଲାଣି ବୋଧେ। “କ’ଣ ସବୁ ଭାବୁଛ କୁହ ତ?” ମାନସୀ ଟିକେ ଭାବୁକ ସ୍ଵରରେ କହିଲା।

“ନାହିଁ କିଛି ନାହିଁ, ତୁମେ କେବେ ଯିବ?” ଉଦାସ ଆଖିରେ ସନା ପଚାରିଲା। “ଭାବୁଛି ଆଉ ଯିବିନି, ଭାରି ଏକା ଏକା ଲାଗୁଛି। ମାମୁଙ୍କ କଥାରେ ଏତେ ପାଠ ପଢ଼ିଲି, ମାଷ୍ଟରାଣୀ ହୋଇ ଫେରିଲି ତଥାପି ମୁଁ କାହା ଝିଅ କି ଭଉଣୀ ହେବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ପାଉନି। ଲାଗୁଛି ଯେମିତି ମୁଁ ସେମାନଙ୍କର ଅପରିଚିତ ଝିଅଟିଏ। ଯଦି ଯିବି ଆଉ ଫେରିବିନି।” ସନା ଟିକେ ରୁପ୍ ରହି କହିଲା, “ତୁମେ ସେମିତି କାହିଁ ଭାବୁଛ, ଭଗବାନ ତୁମ ପାଇଁ ଅନେକ ସୁଖ ରଖିଛନ୍ତି। ଥରୁଟିଏ ତାଙ୍କୁ ବିଶ୍ଵାସ ରଖ ଦେଖିବ ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ।” ସନା ପାଖରୁ ପୁଣି ସେଇ ନିରୀହପଣ ଦେଖି ମାନସୀ ଆଉ ରହିପାରିଲାନି। ଲୁହଧାରେ ଗଡ଼େଇ ଚାଲିଗଲା ତଳକୁ। ସନା ସେମିତି ଚାହିଁଥାଏ ଯେମିତି ଛ’ବର୍ଷ ତଳୁ ଚାହିଁଥିଲା।



କ ଥା ଅ ଜ୍ଞ ର

୧୭୩

ମେସେଜ୍‌ରେ ସବୁକଥା ଲେଖିବାକୁ ପ୍ରାୟ ଦେଢ଼ଘଣ୍ଟା ଲାଗିଲା।
ଲେଖିସାରି ପଢ଼ିବାକୁ ଓ ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ଆଉକିଛି ସମୟ।
ଶେଷରେ ସେ ମେସେଜ୍‌ଟାକୁ ଡିଲିଟ୍ କରିଦେଲା।
ସବୁଥର ଭଳି।

ଉପରୋକ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନାର ଆଧାରରେ - ଏହାକୁ ପ୍ରଥମେ, ଶେଷରେ ବା ମଝିରେ କୋଉଠି ବି ରଖି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପରିଣତିର ଗଳ୍ପ ଲେଖାଯାଇପାରେ। ଆପଣ ଯଦି ଭାବୁଛନ୍ତି, ଆପଣ ମଧ୍ୟ ଯା’କୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଚମତ୍କାର ଗଳ୍ପ ଲେଖି ପାରିବେ, ତେବେ ଆପଣଙ୍କୁ ସ୍ଵାଗତ। ଗଳ୍ପ ୧୦୦୦ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ। ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିବେଚିତ ଗଳ୍ପଟି ‘କଥା’ ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୨୫ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯିବ।

ଗଳ୍ପ ପ୍ରସ୍ତୁତିର ଶେଷ

ତାରିଖ: ୧୫.୦୯.୨୦୨୫

ଆମ ଠିକଣା:

କଥା ଅଜ୍ଞର - ୧୭୩, ସଂପାଦକ: କଥା, ସମ୍ବାଦ ଭବନ, ବି-୨୭

ରସୁଲଗଡ଼ ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳ, ଭୁବନେଶ୍ଵର-୭୫୧୦୧୦

ଇମେଲ୍‌ରେ ପଠେଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ katha@easternmedia.in ରେ ପଠାଇ ପାରିବେ।

ମୁଁ 'କଥା' ପତ୍ରିକାର ବାର୍ଷିକ ଗ୍ରାହକ ହେବାକୁ ଚାହେଁ ।

ମୋତେ ଆସନ୍ତା.....ମାସ ଠାରୁ ବାର୍ଷିକ ପାଇଁ
ଗ୍ରାହକ ସେବା ଯୋଗାଇ ମାସକୁ ମାସ ଏଇ ଠିକଣାରେ 'କଥା' ପଠାନ୍ତୁ ।

ଠିକଣା (ଯେଉଁ ଠିକଣାରେ ପତ୍ରିକା ପହଞ୍ଚିବା ଆପଣ ଚାହୁଁଛନ୍ତି)

ଶ୍ରୀମତୀ/ଶ୍ରୀ.....

ଜିଲ୍ଲା..... ପିନ୍‌କୋଡ୍.....

ମୋବାଇଲ୍ ନମ୍ବର..... ଇ-ମେଲ୍ (ଯଦି ଥାଏ).....

ମୁଁ ଏଥିସହ ୩୦୦ ଟଙ୍କା ପଠଉଛି । (ମନି ଅର୍ଡର/NEFT EASTERN MEDIA LTD. ନାମରେ କଟାଯିବ)

ଚେକ୍‌ନମ୍ବର..... ତାରିଖ.....

ବ୍ୟାଙ୍କ୍..... ସ୍ଥାନ.....

ତାରିଖ..... ଦସ୍ତଖତ.....

ଏଇ କୁପନ୍‌ଟିକୁ କାଟି ଲଫାପା ଭିତରେ ନିମ୍ନ ଠିକଣାରେ ପଠାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।
ପ୍ରସାର ପରିଚାଳକ: କଥା, ସମ୍ବାଦ ଭବନ, ବି-୨୭, ରସୁଲଗଡ଼ ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳ,
ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୭୫୧୦୧୦
ଫୋନ୍: ୦୬୭୪-୨୫୪୮୯୦୨/୨୫୪୮୯୦୩/୨୫୪୮୯୦୪,
୦୬୭୪-୨୫୪୮୦୪୮, ମୋବାଇଲ୍: ୯୪୩୭୦୯୭୫୦୦



SCAN & PAY



EASTERN MEDIA LTD.

ସିଧାସଳଖ ଯେକୌଣସି ଜାତୀୟକରଣ ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ରୁ ନିମ୍ନ ଆକାଉଣ୍ଟରେ

NEFT କରିଥାନ୍ତେ ୩୦୦ ଟଙ୍କା ବାର୍ଷିକ ଦେୟ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ପାରିବେ କିମ୍ବା EMO ମଧ୍ୟ କରି ପାରିବେ

SBI Commercial Branch, Bhubaneswar, IFSC CODE: SBIN 0006657

In favour of EASTERN MEDIA LTD. Account No. 40098418095

ଦେୟ ଦାଖଲ ରସିଦ୍‌ର ଫଟୋକପି (ଜେରକ୍ସ) ଓ ଏହି କୁପନ୍‌ଟିକୁ ପୂରଣ କରି ଆମ ନିକଟକୁ ଉପର ଠିକଣାରେ ପଠାନ୍ତୁ ଏବଂ ନିଜ ନାମ ଓ ଠିକଣା ୯୪୩୭୦୯୭୫୦୦ ନମ୍ବରକୁ ଏସ୍.ଏମ୍.ଏସ୍. କରିଦିଅନ୍ତୁ ।

ଲେଖକଙ୍କ ଠିକଣା

ପ୍ରଦୀପ୍ତ କୁମାର ମିଶ୍ର

ଡି-୪୦, ଲିଙ୍ଗରାଜ ବିହାର
ପୋଖରୀପୁଟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୭୫୧୦୨୦
ମୋ: ୯୮୬୧୨୯୧୨୨୨୬
□□□ hra.pradipta26@gmail.com

ଆର୍ଯ୍ୟ ଯଜ୍ଞଦତ୍ତ

ଗୋହଳ, ବାଲିଅନ୍ତା- ୭୫୨୧୦୧
ମୋ: ୭୦୦୮୩୩୬୫୯୫
yajnadatta.arya@gmail.com

ଆଭାସ କୁମାର ବରାଳ

୧୬୦୨/୧୬୨୭, ୧ମ ଲେନ୍
ଭକ୍ତମଧୁର ନଗର, ଗଣ୍ଡମୁଣ୍ଡା, ଖଣ୍ଡଗିରି
ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୭୫୧୦୩୦
ମୋ: ୯୯୩୭୧୬୦୮୬୬

ଅମୂଲ୍ୟମଣି ମିଶ୍ର

କ୍ଳବପଡ଼ା, ବଲାଙ୍ଗୀର- ୭୬୭୦୦୧
ମୋ: ୯୪୩୭୮୯୨୭୪୪
□□ ulyamanimishra@gmail.com

ସୁପ୍ରିୟା ପ୍ରଶାନ୍ତ

ଶ୍ରୀ ହେମଦୁର୍ଗା ଶିବାହିଲ୍ସ
ବୁଲ୍ ସି, ପ୍ଲଟ୍ ୫୦୩, ମଣିକୋଣ୍ଡା
ହାଇଦ୍ରାବାଦ- ୫୦୦୦୮୯, ତେଲଙ୍ଗାନା
ମୋ: ୮୭୭୭୩୯୮୯୫୯
□upriya.prasanta@gmail.com

ବିରଜା ରାଉତରାୟ

ମାଧପୁର, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା- ୭୫୪୨୧୨
ମୋ: ୯୬୫୮୮୧୦୨୪୪
□□□jaroutray@gmail.com

ତପନ ମହାପାତ୍ର

ଶ୍ରୀ ବିହାର, ପାଞ୍ଚ ଲେନ୍
ଖୋର୍ଦ୍ଧା- ୭୫୨୦୫୫
ମୋ: ୭୦୭୭୧୯୪୯୮୭
tapanmahapatra1969@gmail.com

ପ୍ରତିଭା ରାୟ

‘ଆଖ୍ୟାୟିକା’
୨୭, ଗଜପତି ନଗର
ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୭୫୧୦୦୫
ମୋ: ୯୯୩୭୦୫୨୨୫୧

ଯୋଗେଶ୍ୱର ପଣ୍ଡା

‘ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମ’, ଗୋବିନ୍ଦ ବିହାର
୬୫ ସରଣୀ, ବ୍ରହ୍ମପୁର- ୭୬୦୦୦୧
ମୋ: ୮୭୭୩୩୯୦୦୪୫
jogeswarpanda@gmail.com

ଶୁଭଶ୍ରୀ ଶୁଭସ୍ମିତା ମିଶ୍ର

ପ୍ଲଟ୍ ନଂ- ୨୦୬, କୁସୁମ ବାଟିକା
ଶତାବ୍ଦୀ ନଗର, ଯୁନିଟ୍-୮ ବାଲକ ଉଚ୍ଚ
ବିଦ୍ୟାଳୟ ନିକଟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୭୫୧୦୦୩
ମୋ: ୯୮୬୧୭୮୮୯୯୯
subhashreesmishra1@gmail.com

ଦ୍ୱିତୀହେ ସାହୁ

ଇନ୍ଦିରା ନଗର, ଚତୁର୍ଥ ଗଳି
ରାୟଗଡ଼ା- ୭୬୫୦୦୧
ମୋ: ୯୪୩୭୯୦୯୬୭୧
dwitisahu@gmail.com

ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦ ସ୍ୱାଇଁ

ପ୍ଲଟ୍ ନଂ- ୫୫୪/୧୯୬୫, ଶ୍ରୀବିହାର
ଲେନ୍-୪ବି, ପୋ: ପଟିଆ
ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୭୫୧୦୩୧
ମୋ: ୯୪୩୮୬୭୫୮୪୩
brahmanandaswains@gmail.com

ଦେବବ୍ରତ ଦାସ

ପ୍ଲଟ୍ ନଂ- ୩୧୬/୨୪୪୮, ଜୟଦେବ ବିହାର
(ମେଫେୟାର ଲାଗୁନ୍ ନିକଟ)
ପୋ: ଆର୍ଥାର୍‌ଏଲ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ଖୋର୍ଦ୍ଧା- ୭୫୧୦୧୩
ମୋ: ୯୦୭୮୦୭୬୭୨୫
reachtodevjust@gmail.com

ତପନ କୁମାର ପଣ୍ଡା

ବି-୧/୨୦୧, ବୈଷ୍ଣୋ ମୋନାର୍କ
ରସୁଲଗଡ଼ ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳ, ରସୁଲଗଡ଼
ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୭୫୧୦୧୦
ମୋ: ୭୦୮୨୪୬୪୮୦୦

ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ସାହୁ

ଖରଡ଼ି, ସୁଜିନ୍ଦା, ଯାଜପୁର- ୭୫୫୦୧୮
ମୋ: ୮୦୧୫୭୦୭୩୬୬
□ksahoo358@gmail.com

ନଗେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ

ଓସ୍କାର ସିଟି, ଲେନ୍ ନଂ-୦୯, ପ୍ଲଟ୍ ନଂ-୪୫୬
ଲକ୍ଷ୍ମୀସାଗର କେନାଲ ରୋଡ଼, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ: ୯୪୩୮୩୩୨୧୩୮
npatnaik34@gmail.com

ଶିବ ମିଶ୍ର

ବାଣପୁର, ଖୋର୍ଦ୍ଧା- ୭୫୨୦୩୧
ମୋ: ୯୮୫୩୦୭୦୦୧୮
siba.mishra.banpur@gmail.com

ସନ୍ତୋଷ ପାଣିଗ୍ରାହୀ

ଶିକ୍ଷା ଓ ଅନୁସନ୍ଧାନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ
ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୭୫୧୦୩୦
ମୋ: ୬୩୭୦୫୭୩୫୮୮
panigrahi.santoshkumar@yahoo.com

ସୁଦର୍ଶନ ମହାପାତ୍ର

କୁଞ୍ଜବିହାରୀ ଲେନ୍, ନୂଆପଡ଼ା
କଟକ- ୭୫୩୦୦୪
ମୋ: ୯୪୩୮୧୭୫୫୪୨
sudarsanm1967@gmail.com

ରଶ୍ମିକାନ୍ତ ସେନାପତି

ଗାଲୁପଡ଼ା, ଚାଟ୍ରା
ଜଗତସିଂହପୁର- ୭୫୪୨୯୪
ମୋ: ୯୩୩୭୧୪୫୩୮୮
rasmikantasenapati868@gmail.com

‘କଥା’ ପତ୍ରିକାକୁ ଗନ୍ତ ପଠାଇବା ସମୟରେ ନିଜର ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ପାସ୍‌ବୁକ୍‌ରେ ଥିବା ନାମ (ଇଂରାଜି ଅକ୍ଷରରେ)
ଭଲ୍ଲେଖ କରିବା ସହିତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତାଙ୍କ ଠିକଣା ଓ ମୋବାଇଲ୍ ନମ୍ବର ଦେବାକୁ ଅନୁରୋଧ।

ଆୟୁର୍ବେଦ

ଏକ ପାର୍ଶ୍ୱ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବିହୀନ ଚିକିତ୍ସା
ଏହାର ସୁଯୋଗ ନିଅନ୍ତୁ

ଡାକ୍ତର ଦୀନବନ୍ଧୁ ମହାରଣା

ବି.ଏ.ଏମ୍.ଏସ୍. (ଭଜନ), ପି.ଜି.
(ତିରୁପତି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଡି.ଲିଟ୍ (ଆୟୁର୍ବେଦ))



ଡାକ୍ତର ମିନତି ମହାରଣା

ବି.ଏ.ଏମ୍.ଏସ୍. (ଭଜନ), ପି.ଜି. (ତିରୁପତି)



ପ୍ରଫେସର ଡାକ୍ତର ଦିବ୍ୟଜ୍ୟୋତି ମହାରଣା

ବି.ଏ.ଏମ୍.ଏସ୍., ଏମ୍.ଡି. (ପଞ୍ଚକର୍ମ)
ପି.ଏଚ୍.ଡି. (ପାରୁଲ ଯୁନିଭରସିଟି), ଗୁଜରାଟ



ଡାକ୍ତର ଶୁଭ୍ରଜ୍ୟୋତି ମହାରଣା

ବି.ଏ.ଏମ୍.ଏସ୍., ଅନର୍ସ, ଏମ୍.ଡି. (ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବୃତ୍ତ) କର୍ଣ୍ଣାଟକ



ଏଠି ଗୋପନରେ
ନିଶା ଛାଡିବା,
ଗୁପ୍ତରୋଗ,
ଆଶୁଗଣ୍ଠି ବାତ,
ପେଟ ରୋଗ,
ଅଣ୍ଡାକାଶ, ଶ୍ୱାସ
ଓ ଅର୍ଶ ଆଦିର
ସଫଳ ଚିକିତ୍ସା
ପାଇଁ
ସାକ୍ଷାତ କରନ୍ତୁ।

ଆୟୁର୍ବେଦ ଶାସ୍ତ୍ରର ଜନକ
ଚରକ ମହର୍ଷି
'ଚରକ ସଂହିତା'ରୁ
ରୋଗ ନିରୂପଣ କରି
କିପରି ଚିକିତ୍ସା କରାଯିବ,
ତାହା ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି
ଅଭିଜ୍ଞ ଚିକିତ୍ସକମାନେ
ରୋଗ ନିରୂପଣ
କରିପାରନ୍ତି।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ରୋଗ ପାଇଁ ଯୋଗାଯୋଗ ଠିକଣା

ଓଡ଼ିଶା ଆୟୁର୍ବେଦ ସେବା ସଦନ

ରୁମ୍ ନଂ.-୧୧୧, ଉପର ମହଲା, ମୁ୍ୟନିସିପାଲିଟି
ମାର୍କେଟ୍ କମ୍ପ୍ଲେକ୍ସ, ଓ.ଏମ୍.ପି. ଛକ, କଟକ
ମୋ: ୯୪୩୭୦୪୩୧୦୩, ୮୪୫୬୯୨୪୬୯୯

ବି.ଦ୍ର: ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ଉପର ଲିଖିତ ଫୋନ୍‌ରେ ଯୋଗାଯୋଗ କରି ଆସିପାରିବେ

ସ୍ବାଧୀନତାର ୭୯ ବର୍ଷ ମହୋତ୍ସବ ପାଳନ ଅବସରରେ...



ମା'ମସଲା

ମା'ସ୍ବେଦ ପରି ଖାନ୍ତି

ସ୍ବାଦ ଓ ଶୁଦ୍ଧରେ ଭରପୂର, ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ଓ ସୁସ୍ଥ ରୁହନ୍ତୁ



Contact for Business Inquiry :

ANNAPURNA AGRI-INNOVATION PVT. LTD., BBSR. / Ph.- 8280336223, 8282336277, 8280336290